COMMENTARIA
IN ARISTOTELEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS IV

PARS III AMMONIUS IN PORPHYRII ISAGOGEN SIVE V VOCES

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXXXXI

AMMONIUS
IN PORPHYRII ISAGOGEN
SIVE V VOCES

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

ADOLFUS BUSSE

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXXXXI

PRAEFATIO

Quod in Porphyrianae Isagoges praefatione [1]) eam suspicionem, qua quis ab Ammonio Hermeae filio commentarii in Hermeniam auctore abiudicandum esse Isagoges commentarium censeat, iusta causa carere dixi, hoc nunc ipso libro quantum fieri poterat restituto futtilibusque additamentis liberato etiam clarius intellegitur. [2]) nam qui editionem principem confecit, ratus Ammonio omnes minutias usque ad umbilicum persequendas fuisse, quemadmodum David fecit ipse quoque a posterioribus scholiastis auctus, cum in medio libro tum in extremo uberiores expositiones maximam partem ex Davidis commentariis translatas nonnullas etiam ex interpolatis Ammonii codicibus haustas inculcavit. [3]) sed resectis his interpolationibus editoris principis tantum abest ut genuina commentarii forma enitescat, ut per totum librum sparsa maneant multa, quae quamvis omnium codicum auctoritate defendantur, nullo modo servanda esse putemus. namque primum eundem locum iterata explicatione illustratum saepe videmus, ut vana et prorsus intolerabilis oriatur repetitio [4]), tum multi loci vocis ἄγγελος indicio in suspicionem vocantur.

---

[1]) v. p. XXXV.

[2]) manifestum Ammonianae originis indicium positum est etiam in studio mathematico, quod ut in aliis illius viri commentariis ita in Isagoge planissime apparet (v. p. 71,21). et geometriae astronomiaeque maxima cura incubuisse Ammonium testis est Damascius in vita Isidori c. 79 ὅτι ὁ Ἀμμώνιος φιλοπονώτατος γέγονε καὶ πλείστους ὠφέλησε τῶν πώποτε γεγενημένων ἐξηγητῶν· μᾶλλον δὲ τὰ Ἀριστοτέλους ἐξήσκητο. ἔτι δὲ διήνεγκεν οὐ τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ Πρόκλου ἑταίρων, ὀλίγου δὲ ἀποδέω καὶ τῶν πώποτε γεγενημένων εἰπεῖν, τὰ ἀμφὶ γεωμετρίαν τε καὶ ἀστρονομίαν.

[3]) v. p. 30,6 39,15 46,21. 22 92,26 100,22 105,12 125,22 sqq.

[4]) cf. p. 10,10—11,5 cum p. 11,6 sqq.; p. 26,10—17 cum p. 31,2 sqq.; p. 35,4 sqq. cum p. 36,15 sqq.; p. 43,25—44,24 cum p. 45,3—22; p. 77,18 sqq. cum p. 79,4—11; p. 99,10 sqq. cum p. 100,10—20; p. 111,21 sqq. cum p. 112,12 sqq.; p. 117,5—8 cum p. 117,11—13. his locis interpolationes plerumque ipsis verbis posterioris aetatis indolem

neque enim christianae religioni adhaesisse Ammonium, ut ex aliis eius libris, ita ex hoc commentario facile intellegas.[1]) denique interpretationis interdum tantus stupor reperitur, ut doctissimi viri memoriam tuo iure ab istis ineptiis vindicandam esse censeas. quae cum ita sint ego sic existimo in agnoscendis et expellendis interpolationibus audaciam praestare quam timiditatem. nec tamen Herculeum illum laborem ego peregi. satis enim habui alia uncinis circumdare, alia in adnotatione in suspicionem vocare. ac ne ἄγγελον quidem omnibus locis eieci, veritus ne cui incerta pro certis venditasse viderer. meum igitur putavi, ut institutum fert huius editionis, artis criticae praesidia viris doctis quam plenissima praebere omni iudicii levitate quam longissime remota.

Quodsi ab interpolatoris manu hic liber tantam accepit plagam, mirum non est etiam verborum memoriam omni vitiorum genere inquinatam esse. cuius rei testimonium luculentissimum praebent versus illi ex Aureo carmine citati (p. 15,19—16,3), quorum ex discrepantia cognoscitur, qui ad nos pervenerunt codices ex uno omnes fluxisse archetypo, libidine ac stupore tantopere deformato, ut in his versibus ad diversam

---

produnt, velut p. 37,10 ὅταν cum indicativo coniunctum legitur, quae constructio cum p. 93,17 ὅταν—κέχρηνται iterum legatur, hic quoque locus satis futtilis subditivus putandus est; p. 37,17 ἐγγὺς ἀληθές; p. 100,16 παρέλειψε; p. 112,12. 14 ἐπειδάν cum optativo; p. 112,16 ἐξωθήσας; p. 112,18 ἀπωθήσασα. paulo impeditior est quaestio de illis verbis, quae p. 21,5—23,24 leguntur. quae cum de Isagoges origine et de Chrysaorio Porphyrii discipulo memoria digna nobis tradant, inviti ea exulare iubemus. tamen alteram in Porphyrii libellum praefationem his contineri, vel ex principio eorum (p. 21,5) apparet εἰς πόσα μὲν οὖν καὶ τίνα διαιρεῖται τῆς φιλοσοφίας ἕκαστον μέρος καὶ τί ἔχει ἀποτέλεσμα, εἴρηται. δεῖ δὲ ἡμᾶς εἰπεῖν καὶ τὰ πρὸς τῶν φιλοσόφων οὕτω προσαγορευόμενα. quae qui scripsit, ea continuavit, quae de universa philosophia scriptor praefatus est, neglexit illa, quae p. 16,17—20,24 de Isagoge iam explicata sunt. ac si duas in Isagogen praefationes comparaveris, facile cognosces priorem et propria ratione explicandi et argumentis sententiisque alteri multum praestare. nam quae altera in medium proferuntur, et oratione et re cum Elia ac Davide congruunt, nisi quod apud Ammonium in septem capita res disponitur, apud Eliam (Cramer Anecd. Paris. IV 427,5 sq.) et Davidem (Cramer Anecd. Paris. IV 334,5 sq.) octo quot solent capita afferuntur. accedit quod unum caput cum Ammonii commentario pugnat. nam in hac praefatione liber in tres partes dividitur (p. 23,12—16) etiam perverse collocatas, quia tertia pars alterum locum tenere debebat; in commentario nusquam huius partitionis scriptor mentionem facit aut habet rationem (cf. p. 114,4 sq.). quare hanc praefationem ab Ammonio alienam esse puto, sed non ita multo post fortasse ex discipuli cuiusdam commentario insertam. quem si Olympiodorum finges, ex cognatione Davidis et Eliae argumentum quamvis debile repetere tibi licebit.

[1]) insignis locus invenitur p. 100,14, ubi in ea expositione, quam subditivam esse comprobari potest, ἀγγέλου legitur, in genuina eiusdem rei interpretatione (p. 99,13) ὁ θεός.

saepe memoriam confugere cogamur, aliis locis genuinam libri formam nos recuperaturos esse desperandum sit.

Atque ex ingenti manuscriptorum librorum numero quinque codices
elegi, quos huic editioni substruerem DEFMV, inter quos D auctoritate D
ceteris tantum praestat, ut ab illius memoria non defecerim, nisi ceterorum codicum lectiones iustis causis commendarentur. hos enim unam efficere familiam ex multis locis intellegitur.[1] quamquam D et additamenta satis multa recepit et correctiones passus est. quare deteriorum codicum lectiones saepius a me probatas videbis. ac ne in orthographicis quidem codicis D memoriam tenaciter servare licebat.[2] lemmata denique in D suppleta sunt, ut totum praebeant Porphyrium, aut plura in unum contracta atque perturbata (cf. p. 64,5 89,18). his in rebus alteri familiae plus auctoritatis attribui, atque lemmatum terminos constitui ex
codicum E et F hac in re congruentium memoria, nam in M et V illa EF
iusto breviora esse videntur.

Optimus enim huius familiae codex F existimandus est, quem primis F
foliis pessumdatis (usque ad p. 38,12) mutilum esse dolemus. codicis
E exemplar cum codici F non multum cessisse videatur, ipsius codicis E
librarius rem tam neglegenter egit, ut ad verba constituenda minoris
momenti iudicandus sit. M et V denique memoriam correctionibus multis MV
fucatam praebent, quare horum lectiones ubi ceteris praeferebam, non tam sincera traditione me niti conscius eram, quam correctoris dubia
fide. et V quidem arreptis coniecturis genuinam indolem tantopere V
amisit, ut per maiorem libri partem cum codice M consentire videatur, in extremo commentario propius ad codicem F accedat.[3]

Horum similis fuit is codex, unde editio princeps (p) orta est; p
cuius auctor non solum multas emendationes quae videbantur scriptoris verbis inculcavit, sed etiam expositionibus extrinsecus ascitis, ut supra dixi, ea auxit, qua sedulitate perversa potissimum factum est, ut totus liber suspicionem moveret.

---

[1]) cf. p. 8,14 14,16. 17 24,11. 12 33,7. 17 44,13 alios.

[2]) vide perversam litterae ι elisionem p. 33,18 ὅθ' ἁπλούστερος, p. 58,8 ὅτ' ἀνάγκη, p. 88,30 ὅθ' ἡ οὐσία.

[3]) cf. p. 92,26 93,21 109,8. 16. 17 111,1. 2. 9. 10 117,24. 25.

Scr. Berolini
a. d. VII Kal. Iul. MDLXXXXI. Ad. Busse.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS

I CONSPECTUS LIBRORUM MANU SCRIPTORUM ET IMPRESSORUM

A Laurentianus 85,1 (Oceanus) [Bandini III p. 238] chartaceus saeculo XIV scriptus Ammonii librum exhibet f. 1—10. titulus deest. prima folia duo vetustate ac tineis corrupta sunt, ut scriptura nonnunquam evanuerit. sed Bandini quod adnotat codice in principio mutilato primum commentarium acephalum esse, in errorem incidit. f. 1 sane incipit a verbis τὰ δὲ μέσα (p. 11,30) pertinetque usque ad verba ἀλλὰ καὶ (p. 24,5), sed altero folio ea repetuntur, quae in principio desiderantur μέλλοντας—προσεχῶς (p. 11,30), titulo hic quoque omisso et tertio folio (inc. οἱ τούτου ἐφιέμενοι), quod cetera recto ordine sequuntur, verba primi folii continuantur. tamen ne primum folium a bibliopego perverso loco consutum esse opineris, id impedit, quod illud alia quadam manu recentiore, ut videtur, saeculi XIV exeuntis scriptum est. unde colligendum esse puto verba τὰ δὲ μέσα—ἀλλὰ καὶ nescio quo casu a primario scriba omissa esse et paullo post, cum codice perlustrato vitium appareret, altera manu suppleta. f. 10^{v} scriptura vacuum est, f. 11^{r} sine titulo legitur ζητητέον τὰ ὀκτὼ κεφάλαια τὰ εἰωθότα κτλ. recte igitur manu recentiore in margine τοῦ Μαγεντηνοῦ additum est. ex specimine, quod Hieronymi Vitellii comitati debetur, intellegitur codicem socordia librarii multas concepisse maculas, quas corrector praesidio codicis M consimili nisus abluere studebat. exemplar codicis cognatum erat ei libro, unde B derivatus est. quorum fons communis propius aberat ab exemplari codicis E, quam codicis D, sed correctionibus admissis sinceritate illi cessit.

p. 1,2 post μαθεῖν add. πρότερον || 3 ποτε om. || του] τινος || 4 καὶ om. || 7 τὴν φύσιν τοῦ πράγματος colloc. || 8 ἐν om. || 10 ἄλλων] ἀλλοτρίων || 12 ποιηταῖς τε καὶ || 13 ὁμοίως δὲ καὶ || τῆς ῥηττορικῆς || 16 καὶ om. || **p. 2**,1 ὑποκείμενον (μὲν om.) || ἀνθρώπινα || 3 μὲν om. || τὰ ξῦλα || 4 ὁρισμοὶ οὖν colloc. || 5 ἀπὸ] ἐκ || τοῦ συναμφοτέρου || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 οὖν] τοίνυν || 14 ἡ δὲ ἀστρονομία || 17 καὶ om. || 19 ὀλίγω πλείους διελθεῖν || 21 ἔχει || ὑπερέχει || 23 τὸ δὲ ῆ οὐκ ἀκαίρως πρόσκειται, ἀλλὰ ἀντὶ ||

p. 3,1 ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || 4 εἴς τε θεῖα || 9 οὕτω—ὡρίσατο om. || 17 θεωρητικὸς || 19 ἐστι om. || 24 ὑπάρχουσι om. || 29 δὲ τούτοις || **p. 4,1** μὲν γὰρ || 7 οὕτως λεκτέον || 8 καὶ αἱ πρακτ.] καὶ προ[illegible]τικοὶ || 10 ἑκάτερα || τῆς om. || τὸν om. || 14 ἀνθρώπῳ om. || 19 ἀναγνοὺς (priore loco) || δεῖ om. || 25 ἐν τῷ || γράμματι || 26 τῷ νέῳ συμβ. colloc. || σκεπτέον || 27 καὶ (post γὰρ) om. || 28 οὖν om. || **p. 5,2** οὐ δεῖ] οὐδεὶς || ἑαυτὸν || 3 δὴ] δὲ || 8 πρόσεχε οὖν || 12 ἐστι δὲ καὶ || 13 τῷ σώματι—αὐτῷ] δέδεται τῷ σώματι ἐμπαθῶς || 16 ἀποθνήσκουσι || 17 ἀπὸ om. || 19 τῆς ψυχῆς || δὲ] γὰρ || 21 καὶ μετὰ θάνατον post ἔρωτα (22) colloc. || 22 φαμεν || περὶ] παρὰ || 24 πάντως || 25 ἀπὸ τοῦ σωμ. || **p. 6,5** ἀποδεδομένους || 6 μὲν (ante φιλοσ.) om. || τι] τοι || μέρος] μόνον || 10 ἀνθρώπῳ om. || 13 τοῦτόν φαμεν || 14 ἕνεκα || τοιαύτῃ] τῇ αὐτῆς || περιπ. εἶναι || 17 δέξηται || 18 τινός || καὶ om. || 19 καὶ οἶμαί γε εἴτε] εἴτε οὖν || 22 τε om. || 23 ante οὐ add. καὶ || 26 ἣν ἔχει || 29 καὶ αἱ ἐπιστ. || **p. 7,3** γεωμ. ἀστρον. colloc. || 4 καὶ om. || 5 διαμένουσι || ἐκεῖνο || 7 εἰσὶν] ἐστὶν || 8. 9 τὰ ὡσαύτως ἔχοντα || 10 ἴαμα || ἄλλως τε οὐ πάντα τὰ ἐναντ. || 14 γὰρ (post μὲν) om. || 17 ταῦτα καὶ ταύταις || 21 ἔχει μίαν colloc. || 24 πᾶν τὸ περατοῦν || 26 συντίθεται || 27 οὐδὲν] οὐδὲ || 28 τὸ μέγεθος || εἰ δὲ ἡ μὲν ἀδύνατος || 32 γὰρ om. || **p. 8,3** ἀναλόγως γὰρ || 4 ταῦτα τῇ ῥητορ. ἡ φιλοσ. || 7 ἔχει τὸ ἀναγκ. colloc. || οὕτω δὴ || 10 δὲ] τε || 12 δὲ καὶ τὸ ἀληθ. || 13 καὶ om. || 16 τοπικῶν] τῶν πολιτικῶν || 17 ἡ om. || 18 καὶ om. || 18. 19 τῷ δικ. καὶ τῷ καλῷ colloc. || 22 ταῦτά ἐστιν ὅτε καὶ || 23 ὑπερ] ἅτινα || 25 γοῦν oblitt. || 26 ἢ] εἴτε || **p. 9,1** εὐθὺς || 2 μέντοι] δὲ || 3 τι oblitt. || 7 φησὶν ὅτι || 11 κυβερνήτης evanid. || σοφόν || 16 προσηγ.] ἐπωνυμίαν || 17 φημι om. || 17. 18 γνῶσιν ἔχοντα colloc. || 19 τρέχοντας] ἔχοντας || ἐφ'] πρὸς || 20 τῶν φυσικ. τὴν θεωρίαν ||

p. 11,30 τὰ δὲ μέσα] fol. 1 inc. || **p. 12,3** τὸ εἶδος αὐτοῦ τοῦ κύκλου || 4 post διανοίᾳ add. τῇ ἡμετέρᾳ || 7 κατά μέν τι || 8 κατὰ δέ τι || 13 καὶ om. || ἣν ex ὃν corr. || 17 ἀδύνατον μὲν ὁρίζεσθαι || 19 post ξύλων add. συγκείμενον || οὐ δυνατὸν || 19. 20 ἕτερα τοιαῦτα || 20 σκέπην ποιῆσαι || ἐπειδὴ ||

p. 15,17 τῷ (prius) om. || καὶ (post γὰρ) om. || 18 ἑαυτῷ τίθησιν || 19 δὲ ἐθίζεο || 22 οὕτως || νόμοι τε καὶ λόγοι || 23 δὲ αὐτὸν || **p. 16,1** τί παρέβην || ἔρραξα (m.² corr.) || 2 τοῦ πρῶτου || διέξιθι || 3 πρήξας || 5 νῦν || δεῖ εἰπεῖν διαιρέσεως || 8 καὶ ἐνδείας || 9 γὰρ] γοῦν || ἐνδεᾶ] ἐνδεία || 10 οἷον] ἢ || δὲ αὖ || πάλιν om. || τὸν suppl. m.². || 11 οἷον om. || 18 ἐστὶ] ἢ || 19 ἦλθεν εἰς || ὑπὲρ] περὶ || τοῦ suppl. m.² || **p. 17,2** γένωνται || 3 ἐπειδήπερ || 4 τε om. || γνωστικὸν (corr. m.²) || 5 παραλαμβάνεσθαι || 7 θεῖος om. || 8 ὁρμὴν ἔχειν || 16 τοῦ om. || 17 post μέρος add. ἵππων || τετράπουν ζῶον (corr. num. superscr.) || 18 ξανθὸς (corr. m.²) || 19 τίς ἐστιν || βαλιὸς (corr. m.²) || 20 οὕτως ἄλλως || καὶ (post ὥσπερ) om. ||

p. 24,5 οἱ τούτου ἐφιέμενοι] f. 3 inc. || 6 τῇ ἀλ. δ. ἑπόμενοι om. || 7 οὖν] τοίνυν τινὰ corr. m.²: καὶ m.¹ || 11 ὡς τέλος—τὸ μὲν om. || 12 ὅταν om. || 14 τὸ (ante μεῖζον) om. || 16 διὰ τὸ οὕτως εἰπεῖν ἀναγκ. m.¹: διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν ὁ πορφύριος ἀναγκ. m.² || 17 δηλαδὴ om. || 19 λέγομεν || ἀνάγον m.¹: ἀναγόμενον m.² || **p. 25,2. 3** συμβάλλει (γὰρ om.) m.¹: συμβάλλεται γὰρ m.² || 4 εἰπεῖν m.² || τῶν ἐνδεχομένων || 5 εἶεν om. (suppl. m.²) || 8 λέγεται τοῦτο εἶναι τὸ βιβλ. || κατὰ πρῶτον || 9 κατὰ δεύτ. || 10 γὰρ om. || οὐκ ἠγνοοῦντο ὅτι δηλοῦσιν αἱ || 12 λέγεται εἶναι || 19 περὶ τούτων γράψαι || 21 ἐκ] κατὰ m.¹ || τὰ suppl. m.² || 22 παρὰ] περὶ || 23 περὶ] παρ' || 24 παρὰ m.²: περὶ m.¹ || 25 πειράσομαι ἐπελθεῖν || **p. 26,2** πρόθεσις m.²: προαίρεσις m.¹ || τοῦδε om. || 5 φιλοσοφίας suppl. m.² || 6 post πρέποντι add. ταῖς τῶν || 7 μὴν] δὲ || 11 περὶ ἀριστοτέλους (corr. m.²) || 13 γὰρ] δὲ || 17 τὰς om.

Laurentianus 72, 7 (Bandini III p. 31) chartaceus saeculo XIV exaratus f. 1 titulum fert ἀμμωνίου φιλοσόφου ἐξήγησις εἰς τὰς πέντε φωνάς. Ammonii liber terminatur (f. 34[illegible]) verbis [illegible] οὕτως γέλωτος [illegible] (p. 12[illegible], [illegible]), quae restat folii recti pars, schematis impletur, versum folium scriptura B

caret. a f. 35r Ammonii in Hermeniam commentarium incipit. specimen praebuit H. Vitelli, unde apparet codicem et diligenter descriptum esse, nisi quod homoeoteleuta interdum interciderunt, et ex bonae notae exemplari sed correctoris manum experto derivatum, quare periculum est, ne probabiles eius lectiones, quas in textum me recepisse cognosces, non tam sincera memoria quam correctoris ingenio nitantur.

p. 1,1 μέλλοντος m.[1] || λόγων refecit m.[2] || τῶν ἀναγκαῖον (αἰων corr. m.[2]) || 5 ἐκ τ. ὁρ. τὰ πράγματα colloc. || δι' ὁρισμῶν || 6 ἀγνοουμένου τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, τουτέστιν ὁ ὁρισμός || 7 σύντομος δηλωτικὸς τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος 8 ὅρων] ὀρέων m.[1]: ὀρίων m.[2] || 12 ποιηταῖς τε καὶ || 13 ὁμοίως δὲ καὶ || 14 ἐμανθάνομεν || λόγου πιθ. colloc. || **p. 2,**1 ὑποκ. μὲν ἔχει || 2 τοῦ ὑγιάσαι || τούτου] τοῦτο || 3 μὲν om. || 4 ἀββάκιον || οἱ οὖν ὁρ. || 5 τέλους καὶ ἀπὸ τοῦ συναμφ. || 8. 9 ἐκ δὲ—περιποιητική om. || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 οὖν] τοίνυν || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || 15 τὰ ὄντα om. || 16 παραλ. δὲ ὁρισμοὶ τῆς φιλ. || 17 καὶ om. || ὡρίσ. τὴν φιλοσοφίαν || αὐτήν om. || 18 [illegible] ἐν τῷ πρ. colloc. || 19 [illegible] || 21 ἦν || post τέχνας add. καὶ ἕτερος ἐξ ἐτυμολογίας || 22 πρῶτος ὁρισμὸς || 23 ᾗ ὄντα εἰσί· τὸ δὲ ᾗ καθὸ ὄντα εἰσίν || **p. 3,**1 ὁ δὲ πυθαγόρας οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν φιλ. ἐστὶ γνῶσις || 3 τε om. || 4 εἴς τε θεῖα || τὰ μὲν ἀίδια—ἀνθρ. om. || 6 ἀποδ. ἐκ τοῦ ὑποκ. colloc. || 7 τῷ ἀσαφεῖ || 8 ὁμοίωσις] μίμησις || 10 καθ' ἃς] καθὸ || 12 τε om. || 13 ὑποδεεστέρων || 16 βούλ. κατ' ἄμφω ἐξομ. ἑαυτὸν || 20 τὸ (post κατὰ) om. || πρόκειται || 29 δὲ τούτοις τοῖς || τῶν τελ. ὑπάρχει || **p. 4,**1 μὲν γὰρ || 5 ἔστιν οὖν—ἀνθρ. (6) om. || 7 ὥρμησεν ὁ φιλόσοφος ὁρ. τὴν φιλ. οὕτως, λεκτέον || 9 αἱ (post καὶ) om. || καὶ αἱ πρακτ. || 10 πρὸς θεὸν || 11 πῶς || 12 τῆς ψυχῆς om. || ἐπιμελόμενος || 16 ἐν μελέτῃ θαν. ὁρίζει τὴν φιλ. || πῶς || 18 τῷ τοῦ πλάτ. || 19 μελετᾶν ἀναγνούς, ὅτω δὲ τρόπω μὴ γνούς || 20 ἐπὶ τοῦ τείχους ἐκρήμνισε || τὸ] τι || 21 μειράκιον om. || 23 ἥλλατ' || ὑψηλοῖο || 25 ἐν τῷ . . γράμματ' || 26 τῷ νέῳ συμβ. || 27 ὁ om. || 28 αὐτούς γοῦν] γὰρ || **p. 5,**1 ὡς om. || οἱ ἄνθρ. ἐσμὲν || 2 οὐ δεῖ] οὐδεὶς || ἐξάγειν ἐκ ταύτης || 3 οὐ δὴ δεῖ αὐτοὺς ἐξ. || 4 κατατεθεὶς || 6 δοθέντα || 8 πῶς φαμεν μελ. || πρόσεχε οὖν || 9 λυθ.] δοθήσεται || 9. 10 ὄντος συνθέτου || 10 ψυχῆς λέγω || 11 ὁ om. || τῇ ψυχῇ om. || 12 τὸ σῶμα ἡ ψυχὴ || 13 δέδεται δουλ. τῷ σώματι καὶ κρατουμένη || 16 πάντες ἀποθνήσκουσιν ἄνθρωποι || 17 ἀπὸ om. || 19 τῆς ψυχῆς || δὲ] γὰρ || 23 χωρ. ἀπὸ τοῦ σωμ. || 24 πάντως || φιλόσοφοι ὡς ζῶντες || 25 καὶ ἐν] κἂν ex καὶ corr. || 30 εἰσὶ || **p. 6,**3 ὅτι τούτου] οὐ αὕτη || 4 δὴ om. || 5 δεῖ] χρεὼν || ἀποδεδομένους || 6 μὲν (post ἡ) om. || μέρος] μόνως || 8 εἶναι post φιλ. colloc. || 9 εἰσίν || 11 αὐτῆς] ταύτης || 12 λέγεται om. || καὶ om. || 13 τοιοῦτόν φαμεν ὁρ. || κατὰ om. || 14 ἕνεκα || περιποιητικὴν φαμεν || 17 μὲν om. || δέξηται || ἄλλον δὲ] ἀλλ' οὐδὲ || 18 οὖν om. || 19 περιλήψεται καὶ ὁμοῦ εἴτε || 24 τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς εἰρημένους || 25 ὁρισμὸς Ἀρ. τῆς φιλ. || 26 ἧς ἔχει] τῆς || 28 ἰδόντος || εἰσι om. || 29 ταῖς τέχναις || ταῖς ἐπιστ. || **p. 7,**4 ἀριθμ. μουσική || 6 ἐπὶ] πρὸς || 7 εἰσὶν] ἐστὶν || 8 ἰάματά εἰσι || τὸ ἀεὶ ὡσ. ἔχον || 10 ἰάματά εἰσι || 10 ἔστιν ὅτι οὐκ ἐναντ. || 14 γὰρ om. || 19 δύο ἔχει || 22 ὑπὸ σημείου καὶ δῆλον || 26 σημεῖον || ὅπερ οὐ συντίθεται || 28 τὸ μέγεθος || 30 εἰς] ἐπ' || ἡμῖν] ἡ μὲν || 31 τὰ om. || **p. 8,**3 πορ-[illegible] || [illegible] τῇ ῥήτορ. || 5 τῷ συλλογισμῷ καὶ τῇ ἐπαγωγῇ (corr. man. superscr.) || 7 ἐπεὶ || ἔχει τὸ ἀναγκ. || 12 ἐπιπολὺ || 14 post πιστούμενος add. οἷον ῥητορικὴ καὶ νομοθετικὴ καὶ ἡ δεῖνα καὶ ἡ δεῖναι τέχναι ὠφέλιμοί εἰσι τῷ βίῳ· τέχνη ἄρα ὠφέλιμός ἐστι τῷ βίῳ || 16 ἐν om. || 19. 20 οὐκ εἰδὼς—συμφέροντι om. || 20 ὅπου om. (superscr. ὅτε) || 21 ἔστι δὲ καὶ ὅτε διαιρ. || 22 ὅτι καὶ ἀντιστρ. || 26 διακρίνειν || ἢ] εἴτε || 28 πάντα om.

15 BAROCCIANUS 114 [Coxe I p. 186] chartaceus forma quadrata saeculo XV scriptus. f. 158v incipit illud prooemium amplificatum, quod codicibus Laur. 71,3 et Marc. 12 cl. IV servatum videbimus. atque etiam commentarium ex aliis libris scholia admisisse videtur, velut f. 164r le-

gitur σχολὴ (?) ἐκ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ φιλοσόφου δᾶδ, εἰ τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη πρὸ τῶν πολλῶν εἰσιν.

Baroccianus 87 [Coxe I p. 151] chartaceus saeculo XVI scriptus B^c inde a f. 18 exhibet Porphyrii Isagogen titulo Πορφυρίου τοῦ Ἑρμείου (!) εἰσαγωγή anteposito scholiis ornatam, ex quibus quod in Catalogo scriptum est, εἰσαγωγὴ ἐπιγέγραπται ἀορίστως κατ' ἐξοχήν, φιλοσοφίας γάρ ἐστι, ἥτις τέχνη τεχνῶν ἐστι καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, ex Ammonio fluxisse videtur (cf. p. 23,1 sq.), sed genuinae formae fere nihil servavit.

Baroccianus 177 [Coxe I p. 297] membranaceus saeculo XIII scriptus B continet Porphyrii Isagogen et Aristotelis Organon. scholia ad Isagogen adiecta difficile est legere. quod Torstrik tradit ἐγράφη τὸ βιβλίον δι' αἰτίαν τοιαύτην· ὁ πορφύριος διδάσκαλος ἦν τοῦ χρυσαορίου καὶ ἐξηγούμενος αὐτὸν (αὐτῷ?) μαθήματα . . . ἱστορῆσαι τὸ πῦρ τῆς αἴτνης, depromptum est ex Ammon. p. 22,13 sq. de specie expositio incipit μετὰ τὸ γένος τὸ εἶδος ἔταξε διὰ τὸ τῶν πρός τι εἶναι ⟨τὸ γένος καὶ⟩ τὸ εἶδος καὶ διὰ τὸ πρὸς ἄλληλα αὐτὰ λέγεσθαι, quod scholion etiam in codice Vaticano 309 (O) f. 1 legitur. ceterum scholia in differentia deficiunt.

Laurentianus 71,3 [Bandini III p. 2] bombycinus saeculo XIII ex- C eunte vel XIV ineunte exaratus f. 39r titulum fert ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ ἑρμείου ἐξήγησις τῶν πέντε φωνῶν, f. 75v subscriptionem τέλος τῆς τοῦ ἀμμωνίου τῶν πέντε φωνῶν ἐξηγήσεως. scholion quod subscriptionem schemate interiecto sequitur, ἰστέον ὅτι οὐδέποτε τὰ ἐναντία ἀμιγῆ καὶ ἄκρατα ὄντα ἐν τῷ αὐτῷ μορίῳ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν ἀμιγῆ καὶ ἄκρατα ὄντα οὐ δύναται ἐν τῷ αὐτῷ μορίῳ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον θεωρεῖσθαι κτλ. ex Davidis philosophiae prolegomenis depromptum est. etiam margines codicis et prima manu et altera quibusdam scholiis instructi sunt, quae Byzantinam originem prae se ferunt. hic igitur codex ceteroqui cum Ammonii libro plane consentit atque ut ex specimine ab H. Vitellio dato cognoscetur memoriam meliorum codicum additamentis non inquinatam propagavit, verum prooemii prima pars mirum quantum ab iis, quae apud Ammonium p. 1,2—10 leguntur, dissentit. etenim illa de definitione expositio multo uberior hic est ac cum recensione Byzantina, quae codice Urbinate 56 (U^a) continetur, ex parte congruens. quamquam originem illius altius repetendam esse vel inde apparet, quod ea, quae de Nilo dicta sunt, ad verbum cum Elia (Cramer p. 393,14 sq.) concinunt. haec descripta eidem Vitellio debentur.

Marcianus 12 cl. IV membranaceus saeculo XV scriptus Ammonii C in Isagogen commentarium f. 1—52v continet. sed quae C. Castellani pro sua benignitate descripsit, prooemium libri et verba extrema subscriptionemque, cum codice Laurentiano 71,3 tam plane consentiunt, ut dubitari vix possit, quin Marcianus ex Laurentiano derivatus sit.

Μέλλοντας ἡμᾶς φιλοσόφων ἄρχεσθαι λόγων ἀναγκαῖον ἐστὶ μαθεῖν τί ποτέ ἐστι φιλοσοφία· δεῖ γὰρ τὸν ἀρχόμενόν του πρότερον μαθεῖν τί ὂν τυγχάνει· οὕτω γὰρ καὶ σπουδαιότερον ἀντιλήψεται τοῦ πράγματος. μανθάνομεν δὲ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ὁρισμῶν. καὶ πῶς δυνατὸν δι᾽ ὁρισμοῦ μαθεῖν πρᾶγμα ἀγνοουμένου τοῦ τί ἐστιν ὁρισμός; οὐκοῦν πρῶτον ῥητέον τί ἐστιν ὁρισμός. ὁρισμὸς τοίνυν ἐστὶ κατὰ μὲν τὸν Πλάτωνα λόγος σύντομος δηλωτικὸς τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, κατὰ δὲ Ἀριστοτέλην (ἀριστοτέλη Ca) ἐν τοῖς Τοπικοῖς αὐτὸν ὁριζόμενον ὁρισμός ἐστι λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων τοῦ ἦν ἀντὶ τοῦ ἔστι λαμβανομένου συνήθως τοῖς παλαιοῖς. ὁρισμὸς δὲ λέγεται ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὁροθεσιῶν (ὁρεθεσιῶν C). πάλαι γὰρ τοῦ Νείλου ἀνιόντος καὶ συγχέοντος τὰς ἀρούρας μετὰ τὴν ἀπόστασιν αὐτοῦ πόλεμοι ἐγίνοντο καὶ φόνοι περὶ τὴν τῆς γῆς διανομήν. ἐπενόησαν οὖν ὁροθέσιά τινα πρὸς δήλωσιν τῶν τόπων καὶ ἐπαύσαντο τοῦ πολέμου. διὸ καὶ ἄκαινα μέτρον κέκληται παρ᾽ αὐτοῖς παρὰ τὴν στέρησιν (στῆσιν Ca) τοῦ φόνου· καίνω γὰρ τὸ φονεύω. ὥσπερ οὖν ἐκεῖνα περιλαμβάνουσι τὸ χωρίον καὶ χωρίζουσι τῶν ἄλλων ἁπάντων ἤτοι τῶν ἀλλοτρίων, οὕτως οἱ ὁρισμοὶ παραλαμβάνουσι (scribas περιλ.) τὸ πρᾶγμα καὶ χωρίζουσι τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἕτεροι δὲ εἶπον ὅτι ὥσπερ ἀπὸ τοῦ σπείρω γίνεται σπόρος, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ εἴρω τοῦ (τοῦ: καὶ Ca) συμπλέκω καὶ συνάπτω γίνεται ὅρος· καὶ γὰρ ὁ ὅρος συνείρει καὶ συνάπτει τῷ ὁριστῷ τὰ ἴδια αὐτοῦ. ὁ μέντοι Ἡρωδιανὸς ἀπὸ τοῦ ὁρῶ τοῦ (τὸ Ca) βλέπω αὐτόν φησιν ἐσχηματίσθαι· καὶ γάρ φησιν ὁ ὅρος εὐσύνοπτα καὶ εὐόρατα ποιεῖ ἡμῖν τὰ ὁριζόμενα. δεῖ τοίνυν ὁρισμὸν τῆς φιλοσοφίας εἰπεῖν (p. 1,11) || 13 ὁμοίως δὲ καὶ || 16 καὶ om. || **p. 2,1** ὑποκείμενον (om. μὲν) || 3 τὰ ξύλα || 4 οἱ οὖν ὁρισμοὶ || 5 ἀπὸ τοῦ συν. || 9 ὑγείας τε || δὲ om. || 12 αὐτῆς τὸν ὁρ. || οὖν τοίνυν || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || ἡ (post δὲ) om. || 17 καὶ om. || παλαιοτ.] τελεωτέρων || 19 ὀλίγ προσδιελθεῖν || **p. 3,1** ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν· φιλ. ἐστὶ γνῶσις || 6 διενηνόχασι || 7 τοιοῦτος] τρίτος || 13 τῶν δὲ καταδ (δὲ m.² expunxit) || ὅλου κόσμου || 16 ἑαυτὸν ἐξομ. || 19 ὥστ᾽ οὖν || 26 οὔτε] οὐ || **p. 4,1** μὲν γὰρ || 6 ὥρμησεν ὁ πλάτων οὕτως || 7 λεκτέον || 8 αἱ (ante πρακτ.) om. || 12 ἐπιμελόμενος || 14 ἀνθρώπῳ om. || 17 ὁρίζεται || τὴν τοῦ θ. μελέτην || 19 μελετᾶν ἀναγνοὺς || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || 23 ἤλλατ᾽ || 24 κακὸν suppl. m.² || 26 τῷ νέῳ συμβ. || **p. 5,2** οὐ δὴ δεῖ || ἐκ ταύτης in mrg. suppl. || μηδὲ (οὐ superscr. m.²) || 3 οὐ δὴ δεῖ ἐξ. ἑαυτούς || 4 κατατεθεὶς || 8 πρόσεχε οὖν || 12 ἔστι δὲ καὶ || 13 καὶ κρατουμένη || 17 ἀπὸ om. || καὶ κατὰ—σώματος (18) om. || 24 πάντως || 27 τοῦ om. || **p. 6,5** ἀποδεδομένους || 6 μὲν (post ἡ) om. || μέρος] μόνως || 7 ὅταν μὲν γὰρ || μελ. εἶναι θαν. || 10 ἀνθρώπῳ om. || 11 θεοριτικὸν m.¹ || ὁρίζεται || τὸν τοιοῦτόν φαμεν ὁρισμόν || 14 ἕνεκα τῇ (sic) αὐτῆς || καὶ om. || 17 μὲν om. || δέξηται || 22 ἀνθρώπῳ om. || 23 δὲ ἐν || 26 ἧς ἔχει] τῆς ||

p. 22,5 διαφορὰ εἶδος || 7 τῆς ante αὐτῶν colloc. || 11 αὐτὸν] αὐτοῦ || 12 τῷ om. || 14 ἐξηγουμένου αὐτοῦ || οὖν om. || 17 γράψαι || 20 ὑποστρ.] ὑπογράψαι || 21 καὶ Ταύρῳ om. || 22 καὶ om. || 23 εἰσάγει κατηγ. colloc. || 24 τῆς λογικῆς εἰσιν] τοῦ λογικοῦ || 25 τῇ τάξει ἐστὶ || ἡ γραμματικὴ ἡ λογική || **p. 23,5** βουλόμενοι || 6 εἰπεῖν κατ᾽ ἐξ.] κατ᾽ ἐξ. σημᾶναι || 7 ὅτι om. || 8 εἰσαγωγή ἐστιν || 9 ἡμᾶς εἰς τ. || καὶ διὰ μέσης || 10 ἔχει ὁ ὅρος || 15 καὶ εἴδει in mrg. suppl. || 17 τὸν σκοπόν τε προανακρ. || 18 τῆς διδασκ.] τὸν διδασκαλικὸν || 19 ἁπλούστερός τε καὶ

D LAURENTIANUS 10,26 [Bandini I p. 492] membranaceus saeculo XIII, non saeculo XII, ut Bandinio videbatur, exaratus f. 35r—75r Ammonii librum ad nostram aetatem servavit. sed folium 40 rectum fere dimidiatum et versum totum scriptura carent, quare Ammonii p. 18,23—22,2 in hoc codice desunt. f. 75v et f. 76r maximam partem figuris methodicis ad quinque vocum partitionem illustrandam idoneis occupata sunt. tum f. 76 iterum legitur titulus Ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ Ἑρμείου ὑπόμνημα εἰς τὴν εἰσαγωγὴν Πορφυρίου τοῦ φιλοσόφου, sed quae sequitur expositio (inc. αἱ τῆς ψυχῆς δυνάμεις πέντε, νοῦς διάνοια δόξα φαντασία καὶ

αἴσθησις. νοῦς ἐστι νοερὰ αἴσθησις ψυχῆς, καθ' ἣν δύναται αὐτοπτικῶς ὁρᾶν τὰ πράγματα), quantum perspicio, ad Ammonium non pertinet atque iam f. 79^r deficit. in marginibus raro notae apparent, velut ad p. 14,10 ὅρος γεωμετρίας et ὅρος ἀστρονομίας, ad p. 14,17 ὅρος ἀριθμητικῆς, multo plures notae, quibus omnium fere codicum margines ornati esse solent, rubro atramento scriptae in verborum contextum irrepserunt, velut post οὗτος (p. 2,22) legitur Πυθαγόρου ὅρος α', post φιλοσοφίαν (p. 3,1 not.) ὅρος β' Πυθαγόρου, etiam Ἀριστοτέλους (p. 6,25) ex librarii errore rubrum pigmentum traxit, ἀπορία et λύσις saepius occurrunt, tituli περὶ διαιρέσεως ἐπιδιαιρέσεως καὶ ὑποδιαιρέσεως (p. 9,25), ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως (p. 22,23), ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις (p. 23,12), ἡ ὑπὸ τί μέρος ἀναφορά (p. 23,19) alii se insinuaverunt, subscriptio denique p. 23,24 addita est ἐνταῦθα τέλος τῶν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς εἰσαγωγῆς προλεγομένων. atque etiam scholia Ammonii commentario multa inserta esse adnotatio docebit. tamen hunc codicem, quem ea qua solet diligentia usus H. Vitelli descripsit, ceteris sinceritate atque auctoritate longe praestare supra (p. VII) iam monui.

Marcianus 225 [Zanetti p. 118] chartaceus saeculo XIV, non saeculo XII, ut in catalogo legitur, exaratus f. 1—31 Ammonii librum exhibet, quem eadem expositio Ammonii nomine perverse ornata excipit, quam ex codice D cognovimus. codex E non ita diligenter descriptus est, ut crebri defectus ostendunt, sed ex bono exemplari derivatus, cuius de auctoritate vide p. VII. contulit eum H. Vitelli. E

Escurialensis Φ—III—10 [Miller p. 171] bombycinus teste Millero saeculo XIII, Torstrikio potius saeculo XIV praeclare exaratus est, sed madore adeo adfectus, ut scriptura magnam partem evanuerit, prima folia dimidiata perierint. f. 14^r sub titulo προλεγόμενα τῆς πορφυρίου εἰσαγωγῆς auctoris nomine omisso Ammonii liber orditur, qui quod iam non potest legi dolendum est. E^1

Escurialensis Ω—IV—14 [Miller p. 489] chartaceus forma quadrata saec. XV secundum Millerum, potius XVI scriptus. f. 1 incipit Ammonii liber, cui emendando codex nimirum impar est; f. 61^v apparet σύνοψις τῶν πέντε φωνῶν ἀπὸ φωνῆς ἰωάννου τοῦ ἰταλοῦ φιλοσόφου. inc. δεῖ εἰδέναι ὅτι πρὸ πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης τέσσαρά εἰσί τινα ζητούμενα· εἰ ἔστι τὸ πρᾶγμα κτλ. (cf. El. ed. Cramer p. 391 Brand. p. 11^a19). eaedem fere expositiones, quarum argumenta ab Elia et Davide, vel potius ab Olympiodoro repetenda esse videntur, in compluribus codicibus aliis inveniuntur (cf. Matrit. 34 (M^a), Urb. 56 (U^a), Monac. Aug. 475 in Porphyrii praefatione p. XIV), sed Ioannem Italum omnium esse auctorem ex hoc codice concludere et discrepantiis verborum vetamur et facile est animum informare viros Byzantinos ut omnes fere Davidem exscripsisse ita idem fere principium finxisse. E^2

Γ Parisinus 1942 [vide Dexippi praefationem p. IX] initio mutilatus primam libri Ammoniani partem (usque ad p. 38,12) non servavit, quam quae folia exaratam habuerant, peresa atque lacerata a bibliopego reiecta esse videntur, nam etiam ex iis foliis, quae ad nos pervenerunt, nonnulla situ ac tineis male adfecta sunt. Ammonii quantum reliquum est, f. 3r—18r legitur. scholia intra lineas et in marginibus paucissima inveniuntur. de auctoritate codicis vide p. VII. contulit eum E. Richter.

G Vaticanus 2189 [Columnensis 28] chartaceus saeculo XV scriptus f. 2r—49 hoc commentarium exhibet, quod A. Mau contulit.

N^a Neapolitanus III D 37 [no. 321 apud Cyrillum II p. 428] chartaceus saeculo XIV exaratus f. 1—14v eundem librum continet, cuius quod mihi praesto erat specimen debetur H. Vitellio.

Hi codices prorsus inter se consentiunt, nisi quod Neapolitanus desinit in verbis μέλαν δὲ καὶ λευκὸν κεραννύμενα ποιεῖ φαιόν (p. 126,9) Vaticanus ὥστε εἶδος εἴδει οὐ συνέρχεται (p. 125,20). quare cum quibusdam locis, quos in specimine invenies, impediamur, ne Vaticanum ex Neapolitano fluxisse opinemur, ex eodem exemplari satis accurate illos descriptos esse iudicandum nobis est. titulum ferunt προλεγόμενα τῆς τῶν πέντε φωνῶν διδασκαλίας ἀπὸ τῆς τοῦ ἀμμωνίου ἐξηγήσεως, quo recensio ratione confecta indicari videtur. et profecto qui sequitur liber a scholiasta quodam ita retractatus est, ut genuinum Ammonii commentarium partim additamentis auctum, partim decurtatum, partim alienis expositionibus omnino foras extrusum hic appareat. atque prolegomena philosophiae ex specimine cognoscetur Ammonii orationem correctionibus atque interpolationibus deformatam praebere, prolegomena Isagoges praeter ea, quae de Chrysaorio traduntur (cf. Ammon. p. 22, 14—21), prorsus ab Ammonio abhorrent et ex Elia excerpta esse videntur (cf. Cramer p. 428—433). quod ut planum fiat, illa infra apponentur. commentarium denique non totum continet Ammonium, sed scholia electa atque angustius contracta, interdum etiam alienis intersertis amplificata. in iis quae exempli causa infra subiciam, quod quaedam iterata atque perturbata sunt, non tam primarii scholiastae incuriae tribuam, quam posterioris molestae sedulitati.

p. 1,3 του] τοῦτο || 5 ἐκ τῶν ὁρισμῶν τὰ πράγματα colloc. || 6 πράγματος || 10 post πρᾶγμα add. περὶ οὗ ὁ λόγος || 12 τε καὶ || 13 δὲ καὶ || 14 ἐμανθάνομεν || 16. 17 τέχναις καὶ ἐπιστ. || 17 παρέχ.] προσφυῶς ἀπομένουσα || 19 καὶ ὑποκ. μέν ἐστι (πάσης τέχνης add. N^a) || **p. 2,**1 ὑποκείμενον μὲν ἔχει | ἀνθρώπινα || 2 ταῦτα] αὐτά G || 3 δὲ καὶ || τὰ ξύλα || 4 ἀββάκιον ἢ κλίνην ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον || οἱ ὁρισμοὶ δὲ || 5 καὶ om. || ἐκ τοῦ συναμφ. || 8 ἐκ τοῦ συναμφοτέρου δὲ ὡς ὅταν εἴπωμεν τέχνη 11 μάθωμεν οὖν καὶ ἐπὶ (περὶ N^a) τῆς φιλοσοφίας τί ἐστι τὸ ταύτῃ ὑποκείμενον || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || post οὐράνια add. καὶ ἄλλη περὶ ἕτερόν τι μερικὸν ὑπάρχον || 15 τὰ ὄντα om. || τέλος ἔχουσα οὐ τὸ ποιῆσαι αὐτὰ ἀλλὰ τὴν τούτων κτήσασθαι γνῶσιν || 16 παραλ. δὲ ὁρισμοὶ τῆς φιλ. πολλοί· πολλαχῶς γὰρ ὡρίσαντο ταύτην οἱ σοφώτεροι τῶν παλαιῶν || 18 δῶμεν ἔγκλημα ἐν τ. π. πειρώμενοι πάντας τοὺς

τῆς φιλοσοφίας ὁρισμοὺς ἐκτιθέναι ὅσους οἱ παλαιότεροι ἀπέδωκαν, ἀπόχρη τοὺς τῶν ἄλλων βελτίους πέντε ἢ πλ. πλ. ἀπολεξαμένους προσεπελθεῖν || 19 εἰσὶν οὖν ὁρισμοὶ τῆς φιλοσοφίας δύο μὲν ἐκ || 20 ἐξ ὑπεροχῆς ἦν || 21 post τέχνας add. καὶ ἕτερος δὲ [illegible] || 22 πρῶτος ὁρισμὸς || 23 ἢ ὄντα εἰσί, τουτέστι καθὸ ὄντα εἰσίν. οὐ γὰρ || 24 εἰδέναι πάντας τοὺς ἐν τῷ κ. ἀνθρ. ὁπόσοι εἰσὶ κατ᾽ ἀριθμὸν ἢ τὰ ἑκάστῳ συμβαίνοντα ἀλλὰ || **p. 3**,1 ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν λέγων φιλοσοφία ἐστὶ γνῶσις || 4 διέστειλε || εἴς τε τὰ || 4. 5 τὰ μὲν — ἀνθρώπινα om. || 6. 7 διεννηνόχασι — ἀσαφεῖ om. pergunt τῶν δὲ ἐκ τοῦ τέλους δύο, εἷς μέν ἐστιν ὁ λέγων || 9 ἀνθρώπῳ om. || καὶ τοῦτον δὲ ὁ πλάτων ἀπέδωκεν. ὁ γὰρ || 11 ποιηταὶ φασί· θεοί || 13 ὑποδεεστέρων || 14 ὡς καὶ περὶ τούτου οἱ αὐτοὶ φασὶ ποιηταὶ || 15 δοτῆρες ἐάων ἤγουν ἀγαθῶν. διὸ καὶ ὁ φιλόσοφος βούλεται κατ᾽ ἄμφω ἐξομοιοῦσθαι τῷ θεῷ· βούλ. γὰρ θεωρητὴς || 18 τοι om. || 21 post ὁμοία add. πάντη G || 24 ὑπάρχ.] τυγχάνουσι || 25 ἄλλων] ἀλόγων || 26 διαφόρους ἔχουσι τὰς οὐσίας, διαφόρους ἔχουσι καὶ τὰς τελειότητας· τελειότης δέ ἐστιν ἡ ἑκάστου φυσικὴ ἐνέργεια. ἀνθρώπου μὲν || 29 δὲ τούτοις τοῖς ἀλόγοις πολλὴ ἡ διαφορὰ τῶν τελ. ὑπάρχει, ἐπεὶ καὶ τῶν οὐσιῶν αὐτῶν πολλή ἐστιν ἡ διαφορά. ἄλλη μὲν γὰρ || **p. 4**,2 παρὰ τὰς διαφόρους οὐσίας αὐτῶν || 5 ἔστιν οὖν — ἀνθρώπῳ (6) om. || 7 λεκτέον || εἴπομεν || 8. 9 διτταὶ — πρακτικαί om. || 10 τῆς ψυχῆς om. || πρὸς θεὸν || 11 ὅπως ἔχει om. || 12 τῆς ψυχῆς om. || 15 δεύτερος δὲ ὁρισμὸς ἐκ τοῦ τέλους ὁ λέγων φιλ. ἐστὶ μνήμη θανάτου || 13 μελέτην θανάτου ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν, ῥητέον πῶς δεῖ || 18 τοὔνομα || τῷ τοῦ Nᵃ: τοῦ G || 19 τὸν φιλόσοφον μελέτην ἔχειν θανάτου ἀναγνούς, ὅτῳ δὲ τρ. μὴ γνούς, ἀναβὰς ἐπὶ τείχους ἑαυτὸν ἐκρήμνισε || 20. 21 ὁ τὸ εἰς αὐτὸν ἐκθέμενος || 23 ὑψηλοῦ (superscr. οῖο) G: ὑψηλοῖο Nᵃ || 24 οὐδὲν ἰδὼν ἄξιον θανάτου κακόν || ἀλλὰ — ἀναλεξάμενος om. || 26 τῷ νέῳ συμβᾶσαν || 28 αὐτούς || γοῦν] γάρ || **p. 5**,1 αὐτοῦ || οἱ ἄνθρ. ἐσμὲν || 2 ἐξάγειν ἐκ ταύτης || 3 οὐ — ἑαυτόν om. || 4 πλημμέλημα || 5 ἀποδρᾶσαι ὅσον ἐφ᾽ ἑαυτῷ τοὺς ἐπὶ τούτῳ κειμένους ἀνατρέπει νόμους || 6 δοθέντα || 8 πῶς φαμὲν μελέτην colloc. || πρόσεχε οὖν || 9 τοῦ ἀνθρ. διττοῦ ὄντος ἐκ ψυχῆς λέγω καὶ σώματος || 10 διττός ἐστι || 11 ἢ] ὅτε || δέδεται τὸ σ. τῇ ψυχῇ || 13 δέδεται δουλεύουσα τῷ σώματι καὶ τοῖς σωματικοῖς πάθεσι καὶ κρατουμένη ὑπ᾽ αὐτοῦ. διττὴ δὲ ὁμοίως καὶ ἡ λύσις || 14 ἀπὸ ψυχῆς Nᵃ || 15 post σώματος pergit κατὰ τοῦτον τοίνυν τὸν λόγον διττὸς καὶ ὁ θάνατος δείκνυται, ὁ μὲν φυσικὸς ὤν, καθ᾽ ὃν πάντες ἀποθνήσκουσιν ἄνθρωποι, τουτέστιν οἱ φιλόσοφοι διὰ μελέτης χωρίζουσι τὴν ψυχὴν τῶν σωματικῶν παθῶν. καὶ κατὰ τοῦτο λέγονται μνήμην ἔχειν θανάτου, τουτέστιν ὅτι χωρίζουσι τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος. ἰστέον γὰρ ὅτι (ὡς G) πάντως χωρισθέντος τοῦ σώματος || 20 χωρ. ἀπὸ τοῦ σ. || 23. 24 χωριζομένης τοῦ σ. || 24 πάντως || οἱ γὰρ φιλόσοφοι ἔτι ζῶντες χωρίζουσιν ἑαυτοὺς || 25. 27 ἔστιν — σώματος om.

Τίς ἦν ὁ πορφύριος ὁ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς φιλοσοφίας γράψας; φοίνιξ μὲν τὸ γένος, μαθητὴς δὲ πλωτίνου τοῦ φιλοσόφου. ἦν δὲ ὁ πορφύριος διδάσκαλος τοῦ χρυσαορίου ὑπάτου ῥώμης, ὃς καὶ ἐξηγεῖτο αὐτῷ τὰ μαθήματα. δεῆσαν δὲ αὐτῷ ἱστορῆσαι τὸ πῦρ τῆς αἴτνης ἀπεδήμησε. τούτῳ τῷ χρόνῳ εὑρίσκει ὁ χρυσαόριος τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας καὶ οὐδὲ ὅλως παρηκολούθει ἐγκύπτων. δηλοῖ οὖν τῷ πορφυρίῳ ἐκεῖ ὄντι γράψας τὸ συμβάν, καὶ εἰ μὲν ἱστόρησε τὸ πῦρ, ἐλθεῖν, εἰ δὲ μὴ εἰσαγωγήν αὐτῷ τινα γράψαι δι᾽ ἧς ἂν μέλλοι παρακολουθεῖν τῷ βιβλίῳ. ἐπειδὴ τοίνυν ὁ πορφύριος οὐκ ἠδύνατο τέως ὑποστρέψαι, γράφει αὐτῷ τὸ βιβλίον τοῦτο ἐκ τῶν εἰρημένων πλάτωνι. διὰ τί λέγεται εἰσαγωγή; [illegible] ὅτι αὐτὸ ἡμᾶς εἰσάγει εἰς πᾶσαν γνῶσιν φιλοσοφίας. διὰ τί ἀπροσδιορίστως ἐπέγραψεν εἰσαγωγὴ πορφυρίου μὴ προσθεὶς εἰς φιλοσοφίαν ἢ ἀριθμητικήν; διότι ὥσπερ λέγοντες ποιητὴν τὸν ὅμηρον λέγομεν καὶ ῥήτορα τὸν δημοσθένην, οὕτω καὶ εἰσαγωγὴν ἐπιγράψας ἐδήλωσεν μὴ μέρους τινός, ἀλλὰ πάσης φιλοσοφίας. διαιρεῖται δὲ τὸ παρὸν σύγγραμμα εἰς γ´· τὸ μὲν πρῶτον τμῆμα διαλαμβάνει τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ε´ φωνῶν, τὸ δεύτερον [illegible] φορὰν αὐτῶν, τὸ τρίτον τὰς κοινωνίας ἑκάστης φωνῆς πρὸς ἑκάστην. χρῆται δὲ καὶ τοῖς τέσσαρσι διδασκαλικοῖς τρόποις, διαιρετικῷ, ὅταν ἑκάστην φωνὴν διαιρεῖ εἰς τὰ σημαινόμενα, ὁριστικῷ ἡνίκα ἑκάστην ὁρίζεται, ἀποδεικτικῷ ὅτε δείκνυσι πᾶσαν φωνὴν ὑπὸ ταύτας τὰς ε´ περιεχομένην. τούτοις οὖν χρώμενος δῆλον ὅτι καὶ μικτῷ κέχρηται. πέντε δέ εἰσι φωναὶ

καὶ οὔτε πλείους οὔτε ἐλάττους, διότι ἡ καθόλου καὶ ἔναρθρος φωνὴ ἢ οὐσιώδης ἐστὶν ἢ ἐπουσιώδης. καὶ εἰ μὲν οὐσιώδης ἐστίν, ἢ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορεῖται καὶ ποιεῖ τὴν διαφορὰν οἷον τὸ λογικόν, ἢ ἐν τῷ τί ἐστι. καὶ εἰ ἐν τῷ τί ἐστιν, ἢ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει καὶ ποιεῖ τὸ γένος οἷον τὸ ζῷον, ἢ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ καὶ ποιεῖ τὸ εἶδος οἷον ὁ ἄνθρωπος. εἰ δὲ ἐπουσιώδης, ἢ ἑνὶ εἴδει ὑπάρχει καὶ ποιεῖ τὸ ἴδιον οἷον τὸ γελαστικόν, ἢ πολλοῖς καὶ ποιεῖ τὸ συμβεβηκὸς οἷον τὸ λευκὸν τὸ μέλαν. περὶ τούτων οὖν ἐστι σκοπὸς τῷ πορφυρίῳ διαλαβεῖν, καθ' ὅτι χρησιμεύουσιν ἡμῖν εἰς τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας καὶ εἰς τὰς διαλεκτικὰς μεθόδους, διαιρετικὴν ὁριστικὴν καὶ ἀποδεικτικήν. ἀνάγεται δὲ τὸ παρὸν σύγγραμμα ὑπὸ τὸ λογικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας, ὅπερ ὄργανον καθέστηκε τῆς φιλοσοφίας.

ad Porph. p. 1,3 α' προέταξε τὸ ὂν τοῦ ἀναγκαίου διὰ δύο αἰτίας· τὸ μὲν ὡς καθολικώτερον. εἴ τι γὰρ ἀναγκαῖον, τοῦτο καὶ ὄν, οὐκ εἴ τι δὲ ὄν, τοῦτο καὶ (ὄν, τοῦτο καὶ om. N[a]) ἀναγκαῖον. τὸ δὲ διὰ τὴν εὐφράδειαν. εἰκότως οὖν ἀπὸ τοῦ ὄντος ἤρξατο καθολικωτέρου τυγχάνοντος· τοῦ γὰρ ὄντος τὸ μέν ἐστιν ἀναγκαῖον τὸ δὲ ἐνδεχόμενον τὸ δὲ ὑπάρχον.

ad p. 1,3 β' τὸ ἀναγκαῖον διχῶς διαιροῦσιν οἱ φιλόσοφοι· ἀναγκαῖον γὰρ καλοῦσιν ἢ τὸ χρήσιμον ἢ τὸ ἀντιδιαιρούμενον τῷ ἐνδεχομένῳ. λέγεται οὖν ἀναγκαῖον ἐνταῦθα κατὰ τὸ πρῶτον σημαινόμενον, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὸ δεύτερον.

ad p. 1,3 γ' κέχρηται τῷ καὶ συμπλεκτικῷ συνδέσμῳ (Ammon. p. 31,2) || p. 31,3 Ἀριστοτέλους om. || 6. 7 καὶ γὰρ—κατηγορίας om. || 8 καὶ (ante τὰ λοιπὰ) om. || εἰς ἅ ἐστι χρήσιμος ἡ τούτων γνῶσις.

ad p. 1,4 δ' ὅρα δὲ πῶς ὁ πορφύριος κατὰ τάξιν προῆλθε (Ammon. p. 33,16) || 18 ὕστερα || 20 δὲ om. || 21 ἐπειδὴ τὸ ἴδιον προέταξε μὲν αὐτὸ ὡς πλησιέστερον ὂν τῆς οὐσίας καὶ μᾶλλον || 23 προειρημένοις || καὶ ὡς αὐτὸ || 24 τε om. || expl. φθορᾶς.

ad p. 1,5 ε' οὕτως ἐκληπτέον τὸν νοῦν τοῦ χωρίου, ὡσανεὶ ἔλεγεν ὁ πορφύριος (p. 34,25) || p. 35,1. 2 δύνανται οἱ φιλόσοφοι ἕκαστα τῶν πραγμάτων εὑρεῖν.

ad p. 1,5 ς' διδασκαλίας εἰσὶ τρόποι δ'. διαιρετικὸς ὁριστικὸς ἀποδεικτικὸς καί ἀναλυτικός. καὶ διαιρετικοῦ μὲν ἴδιον τὸ διαιρεῖν τὸ προτεθὲν γένος (Ammon. p. 35,4) || p. 35,5 εἰς τὸ θνητὸν—ἀνδράσιν (v. 9) om. || 9 ὁριστικοῦ δὲ τὸ τοὺς ὁριστικοὺς || 10 οὗτος—θνητόν (v. 16) om. || 16 ἀποδεικτικοῦ δὲ τὸ τὴν || 17 οὐ γὰρ—διαιρετικῷ (p. 36,1) om. || p. 36,1 ἀναλυτικοῦ δὲ τὸ τὰ || 3 καὶ ταῦτα—ἀναλυτική (v. 10) om. || 11 διότι—ἄλλως τε (v. 15) om. || 16 τὰς] τοὺς || 17 εἴ γε—διαιρετικῆς (v. 19) om. || 21 γὰρ om. || 22 ποιεῖ om. || τοὺς χυμοὺς] τούτους || 24 ἄλλως τε—ἀποδοῦναι (p. 37,7) om. || p. 37,7 σύνθεσις δὲ καὶ ἀνάλυσις τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταυτὸν ὥσπερ ἀνάβασις καὶ κατάβασις, σχέσει δὲ διαφέρει· ὅτε μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἄνωθεν ἐπὶ τὰ ἔσχατα πρόεισι, σύνθεσίς ἐστιν, ὅταν δὲ ἀπὸ τῶν || expl. ἀνάλυσις (v. 12).

ad p. 1,5 ζ' προέταξε δὲ τὸν ὁρισμὸν τῆς διαιρέσεως ὡς ἐν ὕφει λόγου ἀδιαφόρως. ἔπειτα δὲ καὶ (Ammon. p. 37,29) || 29 πρῶτα || p. 38,1 εἰ—συνέταττεν om. || 2. 3 τῇ συνθέσει post ὑποκ. colloc. || 3 διαλάττουσα N[a], tum pergunt τὸ δὲ φάσκειν χρησίμην εἶναι τὴν τούτων θεωρίαν τοιοῦτον ἔχει τὸν νοῦν, ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν (cf. Ammon. p. 34,25) || p. 35,2 τούτων ἔργον ἑκάστου, εἴπωμεν κ. τ. || 4 τὸ διαιρεῖν om. || 5 οἷον—ἀνδράσιν (v. 9) om. || 9 ἐστι om. || τοὺς ὁρισμοὺς || 10 ἑκάστῳ ἀποδιδόναι. ἡ γὰρ ὁριστικὴ τῆς διαιρετικῆς χρῄζει, ἵνα τὰ γένη καὶ τὰς διαφορὰς ἐκλεγομένη τοὺς ὁρισμοὺς συνιστᾷ. τῆς δὲ ἀποδεικτικῆς ἔργον (v. 16) || 17 οὐσίας αὐτῶν || οὐ γὰρ] καὶ οὐχ || 18 προτάσεων] τρόπων || expl. προφέρουσιν.

ad p. 1,6 η' θεωρίας ἀντὶ τοῦ τῆς τούτων γνώσεως· θεωρίαν γὰρ καλοῦσιν οἱ φιλ. τὴν γνῶσιν (Ammon. p. 38,6)

ad p. 1,7 θ' τρία ἐστὶ τὰ ὀκνηροτέρους (Ammon. p. 38,14) || p. 38,15 ὡς τὰ Γαλήνεια om. || 16 καὶ τὸ βάθος || 17 ὡς ἡ Ἀποδ. om. || 18 expl. ἀπηλλάχθαι.

ad p. 1,9 ι' στοχαζόμενος τῆς τῆς διανοίας (Ammon. p. 39,6) || προτιθείη ὁ φιλοσ. διδάσκειν || 17 ἐπιστ. ἀλλ' οὐ στοχαστικῶς παραδίδωσιν.

ad p. 1,10 ια' ὑπέσχετο ὁ πορφύριος καὶ σύντομον ποιῆσαι (Ammon. p. 39,9).

Vaticanus 247 [Brandis p. 53 no. 13] bombycinus saeculo XV H scriptus f. 13 titulum habet ἀμμωνίου φιλοσόφου ἐξήγησις τῶν πέντε φωνῶν. specimen dedit A. Mau, unde apparet codicem ex exemplari interpolato fluxisse.

p. 1,5. 6 μαθεῖν δι᾽ ὁρισμοῦ colloc. || 7 post φύσιν add. καὶ ἄλλως λόγος ὁ τὸ τί ἐστι δηλῶν || 12 τε καὶ || 13 δὲ καὶ || 14 ἐμανθάνομεν || 15 εὖ λέγειν] πιθανῶς εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον || 18 τι om. || **p. 2**,1 μὲν om. || ἀνθρώπινα || 3 δὲ καὶ || μὲν om. || τὰ ξύλα || 4 οἱ οὖν ὁρισμοὶ || 5 τοῦ συναμφότερα || 6 καταγομένη (corr. m.²) || 7 ante ὑγείας add. ἰατρική ἐστι τέχνη || 8 συναμφότερα || 10 ὑποκείμενα || τοῦ γνῶναι || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 αὐτῆς τὸν ὁρ. colloc. || οὖν] τοίνυν || 13 τέχναι καὶ ἐπιστ. || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || 17 γὰρ] δὲ || ὁρίσαντο || 19 ὀλίγα προσεπελθεῖν (in mrg. προσειπεῖν) || 23 καθὰ || 24 κοινῶς εἰδέναι || 25 τίς] τί || **p. 3**,1 ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || ὁ om. || 6 εἴς τε θεῖα || 7 τοιοῦτος] οὗτος ὁ || 8 τοῦ om. || 10 τὰ om. || 13 καθ᾽ ὃ || τοῦ ὅλου κ. || 16 αὐτὸν ἐξομ. || 20 πρόκειται || 23 καὶ χαμαὶ || ἐρχομένων ἀνθρ. || 25 καὶ ὁ ἄνθρ. || 28 καὶ (ante ἐν) om. || ἀλόγοις ζώοις πολλὰ διάφορα || **p. 4**,1 ὑπάρ.] ἐστὶ || 4. 5 πρόκειται || 5 ἡ om. || 7 λεκτέον || 8 αἱ πρακτ.] προνοητικαί || 9 αἱ (prius) om. || 10 τῆς ψυχῆς μερῶν || 11 ἔχουσιν || 13 εἰκ. ὁ πλάτων om. || 19 μελετᾶν ἀναγνούς || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || μάρτυς || 22 κλεόμβροτε ἀμβρακιῶτα || 27 καὶ γὰρ ὁ πλ. || 28 ἑαυτούς || οὗτος || **p. 5**,3 τις ὁ λόγος || ῥαδίως || ἑαυτούς || 7 δημιουργητικοὺς || θανατοῦν || 10 ψυχῆς τε καὶ || 11. 12 δέδεται τ. σ. τῇ ψ. || 12 δεσμὸν om. || 16 οἱ ἄνθρ. πάντες || 17 ἀπὸ om. || 18 μελετῶντες || 24 πάντως || 26 τοῦ χωρισμοῦ || 27 τοῦ om. || **p. 6**,2 ἐπιστήμην om. || 3 ὅτι τούτου] οὗ αὐτὴ || 5 ἀποδεδομένους || 6 τι] τοι || μέρος] μόνως || 8 μελ. εἶναι θαν. || 10 τῷ θεῷ || ἀνθρώπῳ om.

Vaticanus 238 [Brandis p. 55 no. 26] bombycinus forma quadrata I saeculo XIV scriptus f. 46 exhibet titulum ἀμμωνίου φιλοσόφου ἑρμείου ἐξήγησις τῶν πέντε φωνῶν. ex specimine, quod A. Mau praebuit, intellegitur hunc codicem interpolationibus non liberum esse sed multas habere optimae notae lectiones.

p. 1,2 ἐστιν ἡμᾶς μαθεῖν || 3 μανθάνειν || 4 καὶ om. || 9 λαμβάνουσι || 10. 11 τῆς φιλ. ὁρισμὸν colloc. || 12 τε καὶ || 13 δὲ καὶ || 17 τε om. || **p. 2**,1 ὑποκείμενον (μὲν om.) || ἀνθρώπινα || 2 δὲ ἔχει || 3 μὲν om. || τὰ ξύλα || 4 ἀββάκιον || οἱ οὖν ὁρισμοὶ || 5 καὶ om. || τοῦ συναμφ. || 6. 7 εἴπομεν || 10 ὑποκείμενα || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 αὐτῆς τὸν ὁρ. colloc. || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || οὐρ. σώματα || 15 post καταγίνεται add. ὑπόκειται οὖν αὐτῇ πάντα τὰ ὄντα || 19 ὀλίγον προσεπελθεῖν (in mrg. προσειπεῖν) || 23 τὸ ἢ ὄντα ἀντὶ || **p. 3**,1 ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || ὁ om. || 3 μόνον || 4 εἴς τε θεῖα || 6 διενήνοχε δὲ ἀλλήλοις ὡς εἴρ. τῷ ἀσ. τε καὶ τῷ σαφεῖ || 7 τοιοῦτος] οὗτος ὁ || 14 φασι om. || 20 πρόκειται || 21 ἡ (ante πρόνοια) om. || 23 τε (utrobique) om. || 25 ὁ om. || 26 ὁ om. || διαφέρουσι διάφορον ἔχουσι καὶ τὴν οὐσίαν, διάφορον καὶ τὴν τελ. || **p. 4**,7 λεκτέον || 8 αἱ πρακτ.] προνοητικαὶ || διτταί εἰσι καὶ τῆς ἡμετ. || 9 καὶ αἱ πρακτ. || 10 ἑκάτερα || βούλ. κοσμ. || 11 ἔχωσιν || 14 ἀνθρώπω in marg. suppl. || 17 ὅπως] δὴ || 19 μελετᾶν ἀναγνούς || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || τούτου δὲ || 21 ἰδὼν οὐδὲν || 25 ἐν τῷ π. ψ. γράμματι || 26 τῷ νέῳ συμβ. || 27 καὶ γὰρ ὁ πλ. || 28 ἑαυτούς || **p. 5**,1 αὐτὸν || ὡς om. || 3 τις ὁ λόγος || ῥάδιον || ἑαυτοὺς ἐξάγειν || 6 δοθέντα || 8 φαμὲν post πῶς colloc. || 11. 12 δέδεται τὸ σ. τῇ ψ. || 12 ἔστι δὲ καὶ || 13 δέδεται δουλ. τῷ σώματι αὐτῷ καὶ κρατουμένη || 17 ἀπὸ om. || 19 δὲ] γὰρ || 22 τὰ σκιοδῆ (sic) περὶ τ. τ. φαινόμενα || 24 πάντως || φιλόσοφοι ὡς ζῶντες || **p. 6**,5 ἀποδεδομένους || 6 τι] τοι || μέρος] μόνως || 7 λέγομεν || 8 μελ. θαν. εἶναι

Vaticanus 1019 [Brandis p. 56 no. 30] chartaceus saeculo XV K scriptura nunc paene evanida exaratus, ut quaedam legi iam non pos-

sint, f. 22 habet titulum ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου. specimen, quod A. Mau suppeditavit, docet codicem ex exemplari interpolato neglegenter esse transscriptum.

p. 1,2 λόγων om. || 3 μαθεῖν superscr. || 4 καὶ om. || 5. 6 μαθεῖν ὁρισμοῦ || 7 post φύσιν add. καὶ ἄλλως· ὁρισμὸς . . . τὸ τί εἶναι δηλῶν || 8 ὁρίων || 10 ἄλλων] ἀλλοτρίων || 12 τε καὶ || 13 δὲ καὶ || 14 ἐμανθάνομεν || 15 καὶ om. || 18 πᾶσα (alterum) om. || 19 καὶ ὑποκ. || **p. 2**,1 μὲν om. || ἀνθρώπινα || 2 ὑγιᾶναι (?) || 3 δὲ καὶ || 4 ἀββάκιον || οἱ οὖν ὁρισμοὶ || 5 τοῦ συναμφ. || 8 ante τέχνη add. ὡς ὅταν εἴπωμεν ἰατρική ἐστι || 10 ὑποκείμενα || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 αὐτῆς τὸν ὁρ. || οὖν] τοίνυν || 13 τέχναι καὶ ἐπιστ. || 19 προσεπελθεῖν || 20 ἐκ τέλους || 21 ὑπεροχῆς αὐτῆς || post τέχνας add. καὶ ἰδοὺ ε̅. ἕτερος δὲ ἐκ τῆς ἐτυμολογίας· καὶ ἰδοὺ ϛ̅ || 23 ἢ ὄντα εἰσί· τὸ δὲ ἢ οὐκ ἀκαίρως προτίθησιν ἀλλ' ἀντὶ τοῦ καθὸ || **p. 3**,1 ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν· γνῶσις θείων || 4 εἴς τε θεῖα || 5 εἰπὼν om. || οὗτοι οὖν οἱ ὁρισμοὶ ἐκ τοῦ || 6 διενηνόχασι δὲ ἀλλήλων τῷ ἀσαφεῖ καὶ σαφεῖ || 7 τοιοῦτος] ἄλλος || 9 γὰρ] μὲν || 13 καθ' ὃ || 18 ποιεῖσθαι || τοι] τι || 19 καὶ δικάζει || 21 ἡ (ante αὐτή) om. || 29 τοῖς ἀλόγοις ζώοις πολλαὶ διαφοραὶ ὑπάρχουσι || **p. 4**,1 ὑπάρ.] ἐστὶ || 3 τε om. || 4 διαφόρους || 5. 6 ἔστιν—ἀνθρώπω om. || 7 λεκτέον || 8 αἱ πρακτ.] προνοητικαὶ || 9 αἱ (prius) om. || 10 τῆς ψυχῆς μερῶν || κοσμῆσαι || πρὸς θεὸν || 11 πῶς || 16 ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ || 16 ἐν μελέτη || 18 post ὀνόματι add. ἀμβρακιώτης || μὲν om. || 19 μελετᾶν ἀναγνούς || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || μάρτυς || τὸ om. || 21 φησὶ γὰρ om. || 26 τοίνυν om. || 27 καὶ γὰρ ὁ πλ. || 28 ἑαυτούς || μὲν οὖν om. || **p. 5**,3 ἑαυτούς || 4 κατατιθεὶς || 7 τοὺς τοῦ δημιουργοῦ νόμους || θανατοῦν || τοίνυν om. || 11. 12 δέδεται τὸ σ. τῆ ψ. || 12 ἔστι δὲ καὶ || 13 καὶ ἡ ψυχὴ || δέδεται δουλ. τῷ σ. αὐτῆς καὶ κρατουμένη || 15 καὶ ὁ] ὁ γὰρ || διττός ἐστιν || 17 ἀπὸ om. || 19 τὸν θάν. || τοῦ om. || 20 πάντας || 24 πάντως || 27 τοῦ om. || **p. 6**,1 τῶν ὑποκειμένων || οὐχὶ || 2 ἐπιστήμην om. || 3 φασὶν || ὅτι τούτου] οὐ αὐτὴ || 5 δεῖ] χρεὼν || 6 μέρος] μόνως || 8 μελ. εἶναι θαν. || τέλους om.

Kp Parisinus 1973 [H. Omont II p. 173] bombycinus saeculo XIV exaratus f. 1r—1v fragmentum initio mutilum exhibet, quod incipit καθὸ εἰώθαμεν λέγειν τὸν μὲν ἄνθρωπον εἶδος τοῦ ζώου γένους ὄντος τοῦ ζώου, τὸ δὲ λευκὸν τοῦ χρώματος εἶδος, τὸ δὲ τρίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος. εἰρηκὼς τὰ σημαινόμενα τοῦ εἴδους (Ammon. p. 71,22), explicit καλῶς ἄρα ὁ Πορφύριος γένος εἶπεν εἶναι τοῦ τριγώνου τὸ σχῆμα (Ammon. p. 74,3). f. 2r—9v Porphyrii Isagoge legitur, f. 10r titulus apparet χριστὲ σύμπραξον εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς φιλοσοφίας. qui in margine suppletus est altera manu his verbis additis εἰς τὴν εἰσαγωγὴν πορφυρίου τουτέστιν εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἐξήγησις ἢ παράφρασις ἐκ τῶν ἀμμωνίου τοῦ μικροῦ. commentarium quod sequitur (inc. Μέλλοντας ἡμᾶς ἄρχεσθαι) f. 10r—46r continetur. contulit vel descripsit Fr. Spiro.

Np Neapolitanus [Farnesinus] III D 15 [no. 299 apud Cyrillum II p. 388] chartaceus saeculo XIV scriptus[1]) eandem quam Paris. 1973 Ammonii recensionem servavit ac tantum cum illo concinit, id quod ex specimine ab H. Vitellio dato intellegitur, ut si per aetatem liceret, ex Parisino eum transscriptum esse putares.

---

[1]) de quo inspiciatur Curtii Wachsmuth Commentatio de Stobaei eclogis (Gottingae 1871) p. 6.

His codicibus quod continetur commentarium, ex quattuor libris compositum est; atque Ammonii liber, ut ita dicam, instar est fili, unde ceterorum trium expositiones pendent; nam quotiescumque ab Ammonio deflexit enarratio, eo usque redit. sed ne eandem quaestionem bis illustraret scholiastes, magnas partes Ammoniani libri omisit, ut illius quae reliqua sunt, ceterarum explicationum ambitu etiam superentur. quas quidem non turbato ordine scholiastes inseruit, sed in prolegomenis librum nunc deperditum exscripsit, in commentarii parte priore Ioannis Damasceni Dialecticam ad usum transtulit, in altera denique parte Davidis in Isagogen commentarium ascivit. atque ex eo quod Damascenus et David compluribus locis nominatim appellantur, coniciendum est, primum librum subsidiarium auctoris nomine caruisse. nobis autem, quamquam in tanto commentatorum numero [1]) lubricum est illum extricare, hoc statuere licet, eum ethnicum se prodere (vide fol. 14v sq.), sed explicandi ratione atque argumenta eligendi Davidi et Eliae cognatum esse, ut alii loci ad Davidem alii ad Eliam proxime accedant. tamen multae expositiones genuinam indolem prae se ferunt et apud illos frustra quaeruntur; atque etiam iis locis, qui cum illis concinunt, saepius maior cernitur diligentia ac scientia, velut philosophorum nomina afferuntur, quae apud illos non occurrunt, atque in Platonis scriptis laudandis dialogorum tituli saepius adduntur. quare quoniam certum esse videtur Davidem et Eliam ab Olympiodoro pendere, proclive est huius librum scholiastae praesto fuisse informare, praesertim cum Plato saepissime afferatur maximisque ornetur laudibus. sed res habet dubitationem. nam quae verba Olympiodori David in prolegomenis laudat (f. 9r codicis Paris. 1938 καὶ ὡς ἔλεγεν Ὀλυμπιόδωρος, θαυμαστόν τι ἐφεῦρεν ἡ φύσις μηχάνημα, ἔνδειαν πλουτοῦσαν καὶ πλοῦτον ὑποκρινόμενον ἔνδειαν), ea hic (f. 10v) ita leguntur θαυμαστόν γε ἐν τούτοις συμβέβηκεν, ὅταν μὲν πλεονάζει ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα κτλ. acceduntque propius ad Eliam (Cramer p. 393,25). quae quamquam statui potest scholiastam minus diligenter exscripsisse, tamen praestare puto rem in medio relinquere.

Specimina huius commentarii in Supplemento III perscribam, hic ut fides codicis Parisini parva conspiciatur, Ammoniani libri quasdam discrepantias inde apponam.

p. 16,5 ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς προλαβοῦσι ἤθους ἐμνήσθημεν, δεῖ εἰπεῖν τί ἐστιν ἦθος || 8 τε] γε || τῆς (ante ἐνδείας) om. || 10 μορίου] τινός || 11 ὡς] κατὰ || παρὰ ἀπολλωνίου τοῦ ποιητοῦ || 14 τε om. || 18 ἐστι om. || 19 ὑπὲρ] περὶ || **p. 17,1** ἡ φιλοσ. || 2 γένωνται || 3 ἐπειδήπερ || 5 παρὰ τῆς γν. παραλαμβ. || τὰ δὲ ἄπειρα ἀπερίληπτα || 7 ὁ [illegible] φησίν || 7. 8 τὸ ἐπὶ om. || 8 ἐπίστασιν || 9 μὲν οὖν || 12 post θνητὸν add. νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν || 13 γεννομένους || 15 πάλιν] ὁμοίως καὶ || 17 ζῶον ἄλογον || οὐ γάρ— ἵππος (19) om. || 21 ἄλλη γὰρ ἕξις τοῦ ξάνθου ἵππου καὶ ἄλλη τοῦ βαλίου || 22 πλάτωνος

---

[1]) vide Ammon. p. 72,13 πρὸς τοῦτο πάντες ἠπόρησαν ἀπολογίας οἱ ἐξηγηταί, El. (Cramer p. 418,2) οὐχ ὥς φασιν αἱ ἐγκύκλιοι ἐξηγήσεις.

-ξεις || 23 πᾶς γὰρ ἄνθρ. ζῶον ἐστὶ λ. θν. καὶ πᾶς ἵππος ζῶον ἐστὶν ἄλογον τετρ. || 24 ὁμοίως δὲ καὶ || 26 οὐδὲν ||

p. 18,18 τὸ τριχῆ || καὶ ἄνθρ. δὲ καὶ λίθος καὶ ξύλον || 19 ψυχῶν || 20 τὴν om. || 22 μεριστόν] ἀχώριστον || **p. 19**,1 οἷον θεὸς ἄγγελος ψυχή || 2 τι] τὸ || 6 οἷον λευκότης || καὶ γλυκ. || 7 ἡ λευκότης om. || 8 ψυμιθίω || 9 οὖν] δὲ || 14 post γὰρ add. καὶ || εὗρον post εἴκοσιν transp. || 16 καὶ πάλιν || ἐκάλεσαν ταῦτα || 19 δύο κοιν. || 20 τι] τὸ || 21 χιόνι ἢ ἐν ψυμιθίω || 22 ἁπλῶς om. || δὲ om. || 24 τὰ ἀπηριθ.] ἤγουν || καὶ τὸ θερμὸν || 25 πάντα om. || τι κοινὸν γένος om. || 27 λέγεται (alterum) om. || 28 πάντα om. || 29 ὑπό] ἐπί || **p. 20**,2 τι] τὸ || σήμερον αὔριον πέρισυ (sic) || 3 τοῦ ποτέ || 4 τι om. || καθῆσαι (sic) καὶ τὰ τοιαῦτα, ἃ ἀνήγαγον || 5 ὑπὸ τὸ κεῖσθαι—ἀνήγαγον (6. 7) om. || 8 τι] τὸ || καὶ τὰ τοιαῦτα || 9 ποιεῖν—περί τι post ἑτέρου (10) colloc. || 10 ταῦτα om. || 12 οὖν] τοίνυν || 14 τινος

L Vaticanus 2173 [Columnensis 12] chartaceus forma magna saeculo XIV litteris nitidis sed admodum minutis scriptus Ammonii in Isagogen librum f. 1—24ᵛ continet. f. 36 Philoponi qui dicitur in Categorias prolegomena nullo titulo incipiunt . . πειδὴ τῆς ἀριστοτέλους ἐντὸς θέλομεν φιλοσοφίας γενέσθαι. f. 40 Categoriarum commentarium incipit αἱ ψυχαὶ εἰ μὲν ἄνω ἦσαν. Isagoges commentario inserta sunt scholia ex Photio deprompta, quibus locis Ammonii et Photii explicationes notis additis discernuntur. titulus est προλεγόμενα τῆς πορφυρίου εἰσαγωγῆς ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου τοῦ μικροῦ τοῦ ἑρμείου, qui cum ad verbum consentit cum codice Monacensi 222 (M), tum ex specimine, quod A. Mau nobis tradidit, lucide apparet Vaticanum illius esse gemellum.

p. 1,4 καὶ om. || 5 δὲ] γὰρ || 10 πάντων || 11. 12 ὅρον ἐμάθομεν || 12 τε καὶ || 16. 17 τέχναις τε καὶ ἐπιστ. || τὸν ὁρισμὸν || 19 μὲν om. || **p. 2**,1 ὑποκείμενον || ἀνθρώπινα || 3 τὰ ξύλα || 4 οἱ οὖν ὁρισμοὶ || 5 καὶ om. || τοῦ συναμφ. || 8. 9 ἐκ δὲ—περιποιητική om. || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 αὐτῆς τὸν ὁρ. || οὖν] τοίνυν || 13 ἄλλαι πᾶσαι ἐπιστ. || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || ἡ (ante φιλοσ.) om. || 15 ποιῆσαι αὐτὰ ἀλλὰ γνῶναι ταῦτα || 16 οἱ ὁρισμοὶ πολλαχῶς πολλοὶ || 19 προσεπελθεῖν || 21 ἦν || 23 ἢ ὄντα εἰσί. τὸ ἢ οὐκ ἀκαίρως ἀλλ' ἀντὶ τοῦ καθὸ || 24 τοὺς ἄνθρ. τοὺς ἐν τῷ κ. || **p. 3**,2 γνῶσις ante θείων colloc. || 3 μόνω om. || 5 εἰπὼν om. || 7 τῷ σαφεῖ καὶ τῷ ἀσ. || 13 καθ' ὃ || τοῦ ὅλου κ. || 14 ὡς αὖ οἱ αὐτοί φασι ποιηταί || 15 δοτῆρες || 16 βούλ. κατ' ἄμφω αὐτὸν ἐξ. || 19 διδάσκει || 25 ἐπεὶ || **p. 4**,1 μὲν γὰρ || 7 λεκτέον || 8 αἱ (ante πρακτ.) om. || 9 αἱ (prius) om. || καὶ αἱ πρακτ. || 10 τούτων τῶν μερῶν || πρὸς θεὸν || 11 καὶ τὸ μὲν || πῶς || ἔχουσιν || 12 κοσμῶν] κινῶν || 16 τὴν φιλ. μελέτην θαν. ὁρίζεται || 19 τρόπω δεῖ || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || ἐκρήμνισε || 23 ὑψηλοῖο || 25 ἓν—γράμμ.'] ἐκ φαίδωνος βιβλίου τοῦτο || 26 τῷ νέω συμβ. || 28 αὐτόν || φησὶν οὖν || **p. 5**,2 ἐκ ταύτης αὐτοὺς || 3 συνιδεῖν || δὴ] δὲ || ἑαυτούς || 4 κατατεθεὶς || 6 δοθέντα || 7 οὖν] αὖ || 11 διττή ἐστιν || 12 ἔστι δὲ καὶ || 13 δέδεται τῷ σ. αὐτῷ || 17 ἀπὸ om. || 18. 19 καὶ κατὰ—σώματος om. || 21 καὶ μετὰ θάνατον om. || 24 πάντως || φιλόσοφοι || **p. 6**,5 ἀποδεδομένους || 6 μέρος] μόνον || 7 πρακτ.] πολιτικὸν || 8 μελ. εἶναι θαν. || 10 ὁμοίωσις || ἀνθρώπῳ om. || post ἀμφοῖν add. αὐτὴν ὁριζόμεθα.

M Monacensis 222 [vide praefationem Isagoges p. X] Ammonii commentarium f. 1—24ʳ continet. folia tineis perforata sunt, quorundam supremi margines ita lacerati, ut interdum litterae plane evanuerint. margines commentarii notis ὅρος ὁρισμοῦ, πόθεν ὁρισμὸς λέγεται; σκοπός, χρήσιμον, ἀπορία, λύσις ornati sunt, expositiones multis schematis illustratae. scholia commentario extrinsecus interposita ex Photio derivata

sunt eiusque nomine signata[1]). haec infra subiciam praesidio codicis Parisini 1928 (P[a]) eadem Photiana exhibentis usus, eo magis necessario, quod Monacensis scriptura saepe extricari iam non potest. de fide libri Ammoniani memoriae vide p. VII. collatus est codex ab E. Trampio et A. Foerstemanno.

f. 10v ad Porph. p. 1,8 Φωτίου. Τὸ γένος τριχῶς λέγεται· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ τόπου ὡς ἀπὸ αἰγύπτου αἰγύπτιοι ἢ ἀπὸ πατρὸς ὡς ἀπὸ ἰσραὴλ ἰσραηλῖται ἢ τὸ παρὰ φιλοσόφοις λεγόμενον, ὃ καὶ ὁριζόμενοί φασι· γένος ἐστὶ τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. τὸ γὰρ ζῷον κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων εἰδῶν, τουτέστι κατὰ ἀνθρώπου βοὸς καὶ τῶν ὁμοίων. διαφερόντων δὲ τῷ εἴδει· ἄλλο γάρ ἐστιν ἄνθρωπος καὶ ἄλλο βοῦς καὶ (ἄλλο add. P[a]) ἵππος.

f. 13v ad p. 3,22 Φωτίου περὶ εἴδους. Τὸ δὲ εἶδος διχῶς λέγεται· ἓν μὲν τὸ σχῆμα καὶ ἡ μορφή, ὅθεν καὶ τοὺς ἔχοντας καλὴν μορφὴν εὐειδεῖς καλοῦμεν, τοὺς δὲ ἔχοντας κακὴν δυσειδεῖς. ἄλλο δὲ τὸ ὑποταττόμενον (ὑποτεταγμένον P[a]) τῷ γένει, οἷον ἄνθρωπος· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ὑπὸ τὸ ζῷον· ἔστι (ἔτι M) δὲ τοῦτο τὸ (τὸ: ἐστιν M) εἶδος τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, ὃ καὶ ὁριζόμενοί φασιν· εἶδός ἐστι τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ, οἷον ὥσπερ εἴπομεν ὁ (ὁ om. M) ἄνθρωπος· κατὰ γὰρ τοῦ πλάτωνος καὶ ἰωάννου κατηγορεῖται διαφερόντων μὲν ἀλλήλων τῷ ἀριθμῷ κοινωνούντων δὲ ἀλλήλων κατὰ τὸ εἶδος, τουτέστι κατὰ τὸ εἶναι τοὺς δύο ἀνθρώπους καὶ (καὶ om. M.) ἐπὶ τῶν ὁμοίων. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ εἴδους. ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐνδέχεταί τινα καὶ (καὶ om. P[a]) πατέρα εἶναι καὶ υἱόν, πατέρα μὲν τοῦ ἐξ αὐτοῦ τεχθέντος, υἱὸν δὲ τοῦ αὐτὸν γεννήσαντος, οὕτως καὶ τὸ γένος ἐνδέχεται καὶ εἶδος εἶναι καὶ γένος, κατ᾽ ἄλλο μὲν γένος, πρὸς ἄλλο δὲ εἶδος· οἷον τὸ ζῷον γένος μέν ἐστι τοῦ ἀνθρώπου εἶδος δὲ τοῦ ἐμψύχου σώματος· τὸ γὰρ σῶμα κατὰ τοῦ ἐμψύχου σώματος κατηγορεῖται. ὁμοίως καὶ τὸ σῶμα, καθὼς ἔφημεν, γένος μέν ἐστι τοῦ ἐμψύχου σώματος, εἶδος δὲ τῆς οὐσίας· ἡ γὰρ οὐσία κατὰ πάντων κατηγορεῖται καὶ ἐπάνω αὐτῆς ἄλλο γένος οὐκ ἔστιν, ὡς οὐδὲ ἄνθρωπος ὑποκάτω αὐτοῦ ἄλλο εἶδος ἔχει (ἔχει om. M). καὶ ὀνομάζεται τὸ γένος τὸ μὴ ἔχον ἐπάνω αὐτοῦ (αὐτοῦ ἐπάνω colloc. P[a]) γένος οἷον, ὡς εἴπομεν, ἡ οὐσία γενικώτατον, τὸ δὲ εἶδος (εἶδος δὲ colloc. P[a]) τὸ μὴ ἔχον ὑποκάτω αὐτοῦ ἄλλο εἶδος εἰδικώτατον εἶδος. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ εἶδος εἰδικώτατον ὃ εἶδος ὂν οὐκ ἔστι γένος, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει ὑπ᾽ αὐτὸ εἶδος.

f. 17v ad p. 8,8 Φωτίου περὶ διαφορᾶς. Ἡ (ἡ om. M) διαφορὰ τριχῶς λέγεται· κοινῶς τε (τε om. P[a]) καὶ ἰδίως καὶ ἰδιαίτατα. κοινῶς μὲν ἡ σημαίνουσα χωριστὸν συμβεβηκός, οἷον ὡς ἐν τῷ τυχόντι ἀνθρώπῳ λευκόν· ἐνδέχεται γὰρ καὶ μέλαν γενέσθαι. ἰδίως δὲ ἡ σημαίνουσα ἀχώριστον, ὡς ἐν τῷ τυχόντι ἀνθρώπῳ ἡ γλαυκότης (ἢ ἡ σιμότης add. P[a])· οὐ γὰρ γίνεται ὁ γλαυκόφθαλμος μελανόφθαλμος. ἰδιαίτατα δὲ ἡ οὐσίαν εἰσάγουσα οἷον (ὡς add. P[a]) ἐπὶ ἀνθρώπου ἡ λογικότης, ἥτις καὶ διακρίνει ἡμᾶς ἐκ (ἀπὸ P[a]) τῶν ἀλόγων. αὕτη γὰρ ἡ διαφορὰ συστατική ἐστι τῆς τοῦ ἀνθρώπου οὐσίας. ὁρίζονται δὲ ταύτην τὴν διαφορὰν οὕτως· διαφορά ἐστι τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορούμενον. ἄλλως δὲ διαφορά ἐστι τὸ χωρίζειν πεφυκὸς τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος. ἔτι δὲ καὶ οὕτως· διαφορά ἐστιν ὅτῳ διαφέρει ἕκαστον. ἀλλ᾽ αἱ μὲν κοινῶς καὶ ἰδίως διαφοραὶ ἀλλοίωσίν τινα ποιοῦσι πρὸς τὸ ὅμοια αὐτῶν, ἡ δὲ ἰδιαίτατα ἄλλο· ἄλλο γὰρ ποιεῖ ἡ λογικότης προσελθοῦσα τῷ καθόλου ζῴῳ, τουτέστι τὸν ἄνθρωπον. καὶ αὕτη μὲν ἡ διαφορὰ εἰδοποιὸς λέγεται διὰ τὸ ποιεῖν ἕτερον εἶδος, αἱ δ᾽ ἄλλαι δύο μόνον διαφοραί. διαφέρει δὲ κατ᾽ ἄλλα πολλὰ ἡ κοινῶς διαφορὰ τῆς ἰδιαίτατα, καθ᾽ ἓν δὲ τοῦτο κυριώτατον διαφέρει, ὅτι ἡ μὲν κοινῶς καὶ ἰδίως διαφορὰ εἰς ὑπογραφὰς λαμβάνονται, ἡ δὲ ἰδιαίτατα εἰς ὁρισμούς· τί δέ ἐστιν ὑπογραφὴ καὶ ὁρισμὸς καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, ὕστερον ἐροῦμεν ἐξαιρέτως. εἰ κοινῶς, πῶς διαφορά; ὅτι πᾶσιν ὑπάρχει τριχῶς ἡ διαφορὰ εὐλόγως· πάντα γὰρ τὰ ὄντα τριττά· καὶ ὁ ποιητὴς 'τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται'· καὶ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἢ οὐσία ἢ συμβεβηκός, καὶ τὸ συμβεβηκὸς διττόν, ἢ χωριστὸν ἢ ἀχώριστον (ὅτι ἀχώριστον καὶ χωριστόν M).

[1]) unde corrigas, quae in praefatione Porphyrii Isagoges p. XLVI de Photio dixi.

f. 20^v ad p. 8,22 Φωτίου περὶ ἰδίου. Τὸ δὲ ἴδιον τετραχῶς· ὃ γὰρ μόνῳ μὲν ὑπάρχει τῷ εἴδει, οὐ παντὶ ⟨δὲ πρῶτον⟩, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ γραμματικῷ (γραμματικὸν P^a) εἶναι· μόνος γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῶν λοιπῶν ζῴων γίνεται γραμματικός, εἰ καὶ μὴ πᾶς ἄνθρωπος. δεύτερον ὃ παντὶ μὲν ὑπάρχει τῷ εἴδει, οὐ μόνῳ δέ· πᾶς γὰρ ἄνθρωπος δίπους, ἀλλ' οὐ μόνος ἐστί. τρίτον ὃ παντὶ μὲν ὑπάρχει τῷ εἴδει καὶ μόνῳ, οὐκ ἀεὶ δὲ ἀλλὰ ποτέ, ὡς τὸ ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι ἄνθρωπον (ἄνθρωπον om. M). τέταρτον δὲ ὃ γίνεται συνελθόντων τῶν τριῶν, οἷον τὸ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεί, ὅπερ καὶ ἀντιστρέφει ὡς τὸ γελαστικόν· ὅπερ γὰρ γελαστικόν, τοῦτο καὶ ἄνθρωπος, καὶ ὅπερ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ γελαστικόν. περὶ γὰρ τούτου παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος, οὗ καὶ ὁρισμός ἐστιν ἴδιον (δὲ add. M) λέγων τὸ κυρίως ἐστὶ (λέγ. τὸ κυρ. ἐστὶ om. M) τὸ παντὶ καὶ μόνῳ καὶ ἀεὶ ὑπάρχον τῷ εἴδει. ἄλλως δὲ πάλιν· ἰδιόν ἐστι τὸ ἀχώριστον συμβεβηκὸς ἀντιστρέφον. καὶ (om. P^a) τοῦτο δὲ πάλιν τριχῶς λέγουσιν· ἢ ἀπὸ τῆς διοργανώσεως ὡς τὸ πλατυώνυχον τῷ ἀνθρώπῳ (τοῦ ἀνθρώπου M), ἢ ἀπὸ τῆς ἐνεργείας ὡς τὸ ὀρθοπεριπατητικόν, ἢ ἀπὸ τῆς δυνάμεως ὡς τὸ γραμματικῆς εἶναι δεκτικόν.

f. 20^v ad p. 12,24 Φωτίου περὶ συμβεβηκότος. Τὸ συμβεβηκὸς δύο σημαίνει, τὸ χωριστὸν καὶ τὸ ἀχώριστον. καὶ τὸ μὲν ἀχώριστον ἰσοδυναμεῖ τῇ ἰδίως διαφορᾷ, τὸ δὲ χωριστὸν τῇ κοινῶς διαφορᾷ· καὶ γὰρ ἀχώριστον συμβεβηκός ἐστιν ὡς τὸ μέλαν τῷ κόρακι, χωριστὸν δὲ ὡς τὸ κεῖσθαί τινα ἢ ἵστασθαι. ὁρίζονται δὲ αὐτὸ οὕτως· ὃ γίνεται καὶ ἀπογίνεται ἢ (ἢ om. P^a) δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ χωρὶς φθορᾶς τοῦ ὑποκειμένου (τῆς τοῦ ὑπ. φθορᾶς P^a)· ἐν γὰρ τῷ εἰπεῖν δυνάμει ἐδήλωσε τὸ ἀχώριστον συμβεβηκός, ἐν δὲ τῷ ἐνεργείᾳ τὸ χωριστόν. ἔτι δὲ συμβεβηκός ἐστι ὃ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ (τὸ αὐτὸ P^a) ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν, ἀεὶ δέ ἐστιν ἐν ὑποκειμένῳ ὑφιστάμενον. τὸ δὲ ἀεί ἐστιν ἐν ὑποκειμένῳ οὐχ ὅτι ἀεὶ ἐν ὑποκειμένῳ ὑπάρχει, ἀλλ' ὅτι τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ ἐν ὑποκειμένῳ ἔχει (ἔχειν P^a) ἀεί.

f. 21^v ad p. 13,10 Φωτίου. Κοινὸν πάντων κυρίως τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι καὶ κοινὸν πάντων ἄνευ τοῦ συμβεβηκότος τὸ ἐπίσης μετέχεσθαι ὑπὸ τῶν μετεχόντων καὶ τὸ ἀναιρουμένων αὐτῶν ἀναιρεῖσθαι τὰ ὑπ' αὐτά.

f. 21^v ad p. 13,23 Φωτίου περὶ κοινωνίας γένους καὶ διαφορᾶς. Διαφέρει δὲ τὸ γένος τῆς διαφορᾶς, ὅτι τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστιν, ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν κατηγορεῖται, καὶ ὅτι τὸ μὲν γένος προϋπάρχει, ἡ δὲ διαφορὰ ὑστέρα, καὶ ὅτι τὸ μὲν γένος συνεισάγεται, ἡ δὲ διαφορὰ συναναιρεῖται. διαφέρει δὲ τοῦ εἴδους τὸ γένος, ὅτι τὸ μὲν γένος κατὰ τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται, τὸ δὲ εἶδος κατὰ τῶν ἀτόμων, καὶ ὅτι τὸ γένος προϋφέστηκε, τὸ δὲ εἶδος ὑστερογενές, καὶ ὅτι γένους μὲν ὄντος οὐ πάντως ἐστὶ καὶ εἶδος, εἴδους δὲ ὄντος ἐστὶ καὶ γένος ἐξ ἀνάγκης. διαφέρει δὲ τὸ γένος τοῦ ἰδίου, ὅτι τὸ μὲν γένος συνωνύμως κατηγορεῖται τῶν ὑπ' αὐτό, τὸ δὲ ἴδιον οὐκέτι, καὶ ὅτι ἀναιρουμένου τοῦ γένους συναναιρεῖται καὶ τὸ ἴδιον, τούτου δὲ ἀναιρουμένου τὸ γένος οὐ συναναιρεῖται. διαφέρει δὲ τοῦ συμβεβηκότος, ὅτι τὸ μὲν (μὲν om. M) γένος ἐν τῷ τί ἐστι λέγεται, τὸ δὲ συμβεβηκὸς ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον ἐστί, καὶ ὅτι τὸ γένος συνωνύμως κατηγορεῖται τῶν ὑπ' αὐτό, τὸ δὲ συμβεβηκὸς οὐκέτι, καὶ ὅτι τὸ γένος καὶ τὰ μετ' αὐτὸ οὐκ εἰσὶ μᾶλλον καὶ ἧττον, τὸ δὲ συμβεβηκὸς ἔστιν. ἐκ δὲ ταύτης τῆς ἀπὸ τοῦ γένους πρὸς τὰς ἄλλας φωνὰς διαφορᾶς δυνατὸν καὶ ἑκάστης τῶν φωνῶν τὰς οὔσας πρὸς ἀλλήλας διαφορὰς εὑρεῖν. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις (ταύταις MP^a).

Mª Matritensis 34 (de quo videatur Dexippi praefatio p. VIII) exhibet f. 31 titulum ἐξήγησις εἰς τὰς πέντε φωνὰς τοῦ πορφυρίου, commentarium incipit μέλλοντας ἡμᾶς ἄρχεσθαι, explicit ὁμοίως δὲ μέλανες ἢ λευκοί. Iriarte igitur quod dicit hanc expositionem non esse Ammonii Hermeae filii, fallitur. f. 51 iterum occurrit προλεγόμενα εἰς τὰς πέντε τοῦ πορφυρίου φωνάς. inc. ζητητέον ἐν τοῖς προλεγομένοις τέσσαρα· εἰ ἔστιν, τί ἐστιν, ὁποῖόν τί ἐστιν καὶ διὰ τί ἐστιν. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἐχόντων τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ ἁπλῶς εἶναι ἐπίδηλον οὐ ζητεῖται πάντως τὸ εἰ ἔστιν . . . expl. f. 53^v τελευταῖον ζητεῖται ἡ ὑπὸ τί μέρος ἀναφορά. ἀναφέρεται οὖν ἡ παροῦσα βίβλος ὑπὸ τὸ λογικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας, ὃ καὶ μέρος καὶ ὄργανον καλεῖται. haec

haud dubie ex Byzantini cuiusdam commentatione hausta sunt (cf. Ioannem Italum in Escur. Ω—IV—14 [E[b]]).

Vaticanus Bibl. Reginae 116 [Brand. p. 51 no. 5] bombycinus saeculo N
XV diligenter exaratus Ammonii librum f. 3—24 continet titulo praemisso ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ ἑρμείου προλεγόμενα πάσης φιλοσοφίας καὶ τῶν πέντε φωνῶν διδασκαλίας. Ammonii explanationes interruptae sunt f. 13 fragmento Photii, quod est de differentia, in margine nota Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινοπόλεως signato. specimen dedit A. Mau.

Taurinensis 129 c. V, 21 [Pasinus p. 229] chartaceus saeculo XV T[a]
scriptus titulum recentiore manu additum fert f. 1 ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου εἰς τὰς ε̄ φωνάς, commentarium desinit f. 18[v] in verbis μέλαν δὲ καὶ λευκὸν κεραννύμενα ποιεῖ φαιόν (Ammon. p. 126,9). specimen debetur H. Vitellio.

Hi codices non solum eandem Ammonii libri recensionem exhibent, sed etiam ex eodem fluxerunt exemplari, id quod variis lectionibus, quas ad Amm. p. 1,2—5,28 ex ambobus codicibus simul haustas adiciam, luculenter demonstratur. recensio autem eorum unde traxerit originem, Vitellii codicem Taurinensem perscrutati industria factum est ut animum informare possimus. etenim in prolegomenis facile intellegitur Ammonii librum omissis potissimum locis citatis angustius contractum esse, in commentario scholia electa afferri, quae qui congessit f. 9[r] ipsum Ammonium laudat ἐπιλαμβάνονταί τινες τοῦ Πορφυρίου ὡς μὴ κυρίως εἰρηκότος τὸ σχῆμα τοῦ τριγώνου γένος λέγοντες ὡς ἐπειδὴ ἀξιοῦσιν οἱ φιλόσοφοι ὅτι ἐφ᾽ ὧν τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον θεωρεῖται, τούτων τὸ κοινῶς κατηγορούμενον οὐκ ἔστι γένος· πρῶτον δέ ἐστι τὸ τρίγωνον τοῦ τετραγώνου. ὧν κατηγορεῖται τὸ σχῆμα, οὐκ ἄρα τὸ σχῆμα γένος ἐστὶ τοῦ τριγώνου καὶ τοῦ τετραγώνου. ὁ μὲν οὖν Ἀμμώνιος ἐπιχειρῶν ἀπολύσασθαι τὸν Πορφύριον τῆς μέμψεως πλείονα ὕλην ἀποριῶν παρέχει ταῖς λύσεσιν. ἔστι δ᾽ ὡς ἐν συντόμῳ εἰπεῖν κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν ἡ λύσις αὕτη (cf. Ammon. p. 71,25 sq.). sed si haec excerpta diligentius aliquanto perpenderis, ea non solum correctionibus et additamentis admissis ab Ammonii oratione interdum longe abhorrere videbis, sed etiam scholia ab illo prorsus aliena, quorum exemplum infra addam, adiecta invenies. has discrepantias noli scholiastae crimini tribuere, quem etiam nunc licet probare non genuinum Ammonii librum in usum suum vertisse, sed recensionem iam retractatam, eamque codicibus Vaticano 2189 (G) et Neapolitano III D 37 (N[a]) nobis servatam. illa igitur recensione scholiastes ita usus est, ut in prolegomenis philosophiae multa omitteret sed continuam servaret orationem, in commentario scholia memoria dignissima eligeret et ex parte pro suo ingenio mutaret. sed prolegomena Isagoges quae illa recensione continentur, viro bono non satis fecisse videntur, quare Ammonio plane neglecto ad Davidem confugit, cuius de octo praefationis locis expositionem, quam apud Cramerum (p. 434 sq.) impressam videmus, hic excerptam invenimus.

p. 1,2 φιλοσόφων ἅπτεσθαι || 3 του om. || μαθεῖν τι πρότερον || 4 ὃν τυγχάνει] διδαχθῆναι ὅ ποτέ ἐστιν ἐκεῖνο ὃ βούλεται μαθεῖν || καὶ om. || 5 ἐκ τῶν ὁρισμῶν τὰ πράγματα colloc. || 5. 6 δυνατὸν μαθεῖν ἡμᾶς πρᾶγμα ἀγνοούμενον δι᾽ ὁρισμοῦ ἡμῖν τί ἐστιν ὁρισμός; διὸ πάλιν ἔτι πρότερον δεῖ ἡμᾶς μαθεῖν τί ἐστιν ὁρισμός || 10 post πρᾶγμα add. περὶ οὗ ὁ λόγος || δεῖ οὖν—παρέχουσα (17) om. || 18 πᾶσα οὖν] ἐπεὶ δὲ πᾶσα || πᾶσα (alterum) om. || 19 καὶ ὑποκ. μέν ἐστι πάσης τέχνης περὶ || καὶ ὃ βούλεται κοσμεῖν om. || **p. 2,1** οἷον] ὥσπερ || ὑποκείμενον μὲν ἔχει || ἀνθρώπινα || 2 περὶ—καταγίνεται om. || ταῦτα om. || 3 δὲ καὶ || ὁ om. || τὰ ξύλα || 4 τὸ ποιῆσαι θρόνον ἢ κλίνην ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον || οἱ ὁρισμοὶ δὲ || 5 ἐκ τοῦ συναμφ. || καὶ ἐκ μὲν || 6 ἐστιν om. Tᵃ || 8. 10 ἐκ δὲ—κινήσεις αὐτῶν om. || 11 μάθωμεν οὖν (οὖν: καὶ T) ἐπὶ τῆς φιλοσοφίας τί ἐστι τὸ ταύτῃ ὑποκείμενον || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || post οὐράνια add. καὶ ἄλλη περὶ ἕτερόν τι μερικὸν ὑπάρχον || 15 τὰ ὄντα om. || τέλος ἔχουσα οὐ τὸ ποιῆσαι αὐτὰ ἀλλὰ τὴν τούτων κτήσασθαι γνῶσιν || 16 παραλ. δὲ ὁρισμοὶ τῆς φιλοσ. πολλοί· πολλαχῶς γὰρ ὡρίσαντο ταύτην οἱ φιλοσοφώτεροι τῶν παλαιῶν || 17. 19 ἵνα—ἐπελθεῖν] ἡμῖν δὲ περίεργον εἶναι δοκεῖ τοὺς πάντας ἐκθεῖναι, διὸ ἀπολεξάμενοι τοὺς βελτίστους (βελτίους Tᵃ) ἓξ ὄντας τούτους ἐκθήσομεν τοὺς ἄλλους καταλιπόντες. εἰσὶν οὖν δύο μὲν (μὲν om. Tᵃ) ἐκ || 20 ἐξ ὑπεροχῆς ἤν || post τέχνας add. καὶ ἕτερος ἐξ ἐτυμολογίας || 22 πρῶτος ὁρισμὸς | 23 ᾗ ὄντα εἰσί, τουτέστι καθὸ ὄντα εἰσίν· οὐ γὰρ || 24 εἰδέναι πάντας τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρ. ὁπόσοι εἰσὶ κατ᾽ ἀριθμὸν ἢ τὰ καθ᾽ ἕκαστον συμβαίνοντα || 25 τοῦ καθόλου ἀνθρώπου (τοῦ ἀνθρ. καθόλου N¹) || **p. 3,1** ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν (hic λέγων add. N)· φιλοσοφία ἐστὶ γνῶσις || 4 διέστειλε N || 4. 5 τὰ μὲν—ἀνθρώπινα om. || 6. 7 διενήνοχασι—ἀσαφεῖ om. || 7 ἔστι—λέγων] ἐκ δὲ τοῦ τέλους δύο. εἷς μέν ἐστιν ὁ λέγων || 9 ἀνθρώπῳ om. || καὶ τοῦτον δὲ ὁ πλάτων ἀπέδωκεν || 10. 12 ὡς—ἴσασι om. || 13 ὑποδεεστέρων || 14. 15 ὡς—ἐάων om. || 16 διὸ καὶ ὁ φιλόσοφος βούλεται κατ᾽ ἄμφω ἐξομοιοῦσθαι || 17 καὶ (post γὰρ) om. N || πάντα γὰρ ἐπισκέπτεται om. || 18 τοι om. || 20 καλῶς πρόσκειται om. || 21 ὁμοία πάντῃ || 22. 23 ἐπεὶ—ἀνθρ. om. || 24 ὑπάρχουσι] τυγχάνουσι || 25 καὶ ἔστιν— ἔχουσι (p. 4,4) om. || **p. 4,5** ἔστιν οὖν — ὡρίσατο (14) om. || 15 δεύτερος δὲ ὁρισμὸς ἐκ τ. τ. ἐστὶν ὁ λέγων· φιλ. ἐστὶ μελ. θανάτου. ῥητέον δὲ πῶς δεῖ || 18 τοὔνομα || τῷ τοῦ πλάτ. || 19 μελέτην ἔχειν θανάτου ἀναγνούς || δεῖ om. || 20 ἀναβὰς ἐπὶ τείχους ἑαυτὸν ἐκρήμνισε. διὰ τὴν ἐξ ἀγνοίας τοίνυν (οὖν N) || 28 αὐτούς || γοῦν] γὰρ || οὖν om. || **p. 5,1** αὐτοῦ || οἱ ἄνθρ. ἐσμὲν || 2 ἐξάγειν ἐκ ταύτης || 3 οὐ—ἑαυτόν om. || 5 ἀποδράσαι ὅσον ἐφ᾽ ἑαυτῷ τοὺς ἐπὶ τούτῳ κειμένους ἀνατρέπει νόμους || 6 δοθέντα || 8 πῶς φαμεν μελέτην colloc. || πρόσεχε οὖν || 9 λυθήσεταί σοι || ἰστέον οὖν || διττοῦ ὄντος τοῦ ἀνθρ. || 10 ἐκ ψυχῆς λέγω || διττός ἐστι || 11 ὁ || ὅ τε || δέδεται τ. σ. τῇ ψυχῇ || 12 ὁ προνοητικὸς δεσμός || 13 δέδεται δουλεύουσα τῷ σώματι καὶ τοῖς σωματικοῖς πάθεσι καὶ κρατουμένη || 14 διττὴ δὲ ὁμοίως καὶ || 15 post σώματος pergunt κατὰ τοῦτον τοίνυν τὸν λόγον διττὸς καὶ ὁ θάν. δείκνυται ὁ μὲν φυσικὸς ὤν, καθ᾽ ὃν πάντες ἀποθνήσκουσιν ἄνθρωποι || 17 ἀπὸ om. || οἱ φιλόσοφοι διὰ μελέτης χωρίζουσι τὴν ψυχὴν τῶν σωματικῶν παθῶν. καὶ κατὰ τοῦτο (τοῦτον τὸν λόγον N) λέγονται μνήμην ἔχειν θανάτου, τουτέστιν ὅτι χωρίζουσι τὴν ψυχὴν τῶν σωματικῶν παθῶν. ἰστέον δὲ (ζητεῖται δὲ λοιπὸν N), ὡς εἰ τέλος (v. 28) ||

ad Porph. p. 1,1 α´ Διὰ τί ἀπροσδιορίστως εἰσαγωγὴν ἐπέγραψεν ὁ Πορφύριος τὸ παρὸν σύγγραμμα μὴ προσθεὶς καὶ εἰς τί ἐστι συναγωγήν (sic), ἤγουν εἰς τὴν λογικὴν τῆς φιλοσοφίας ἐπιστήμην; διότι ὥσπερ λέγοντες ποιητὴν τὸν Ὅμηρον ἐξόχως λέγομεν ἢ ῥήτορα τὸν Δημοσθένην, οὕτω καὶ εἰσαγωγὴν ἐπιγράψας μόνον ἐδήλωσε τῆς βελτίονος τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἤτοι τῆς λογικῆς εἶναι εἰσαγωγήν.

ad p. 1,3 β´ Προέταξε τὸ ὂν τοῦ ἀναγκαίου διὰ δύο αἰτίας, τὸ μὲν ὡς καθολικώτερον καὶ κατὰ τοῦ ἀναγκαίου κατηγορούμενον· εἴ τι γὰρ ἀναγκαῖον, τοῦτο καὶ ὄν, οὐκ εἴ τι δὲ ὄν, τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον. τὸ δὲ διὰ τὴν εὐφράδειαν καὶ τὸν ῥυθμόν. εἰκότως οὖν ἀπὸ τοῦ ὄντος ἤρξατο καθολικωτέρου τυγχάνοντος· τοῦ γὰρ ὄντος τὸ μέν ἐστιν ἀναγκαῖον τὸ δὲ ἐνδεχόμενον τὸ δὲ ὑπάρχον.

ad p. 1,3 γ´ Τὸ ἀναγκαῖον διχῶς διαιροῦσιν οἱ φιλόσοφοι· ἀναγκαῖον γὰρ καλοῦσι τό τε χρήσιμον καὶ τὸ ἀντιδιαιρούμενον τῷ ἐνδεχομένῳ. ἐνταῦθα δὲ κατὰ τὸ πρῶτον λέγεται σημαινόμενον ἤγουν τὸ χρήσιμον καὶ οὐ κατὰ τὸ δεύτερον.

ad p. 1,4 δ′ Ὅρα ὅπως ἐνταῦθα ὁ Πορφύριος κατὰ τάξιν προῆλθε· προέταξε (Amm. p. 33,17) || p. 33,18 ὕστερα || 19 πρῶτον om. || καθολ. πάντων || 20 τῶν δὲ ἐπ. τὸ ἴδιον μὲν προέταξε ὡς πλησιέστερον ὂν τῆς οὐσίας καὶ μᾶλλον συγγενέστερον || 22 τὴν ἐσχάτην τέταχε τάξιν || 23 προειρημένος καὶ ὡς γινόμενον || expl. φθορᾶς.

ad p. 1,6 ε′ Τέσσαρες εἰσὶ τρόποι διδασκαλικοί, διαιρετικὸς ὁριστικὸς ἀποδεικτικὸς καὶ ἀναλυτικός. καὶ διαιρετικοῦ μὲν ἴδιον τὸ διαιρεῖν τὸ προτεθὲν γένος κ. τ. λ. (cf. Amm. p. 35,4).

ad p. 1,8 ς′ Τρία εἰσὶ τὰ ὀκνηροτέρους (Amm. p. 38,14) || 15 ὡς τὰ Γαλήνεια om. || 16 ὡς τὸ περὶ Ἑρμηνείας om. || καὶ τὸ βάθος || 17 ὡς ἡ Ἀποδεικτική om. || expl. τὸν ἀκροατὴν σπουδαιότερον εἶναι περὶ τὴν ἀκρόασιν ἐπαγγέλλεται τούτων τὸ βιβλίον ἀπηλλάχθαι.

ad p. 1,9 ζ′ Ὑπέσχετο ὁ Πορφύριος σύντομον ποιῆσαι τὴν διδασκαλίαν κτλ. (cf. Amm. p. 39,9).

Vaticanus 309 [Brandis p. 57 no. 33] bombycinus saeculo XV exaratus initio mutilus est, nam f. 1 incipit τὸ δὲ εἶδος λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ τῆς ἑκάστου μορφῆς, καθὸ εἴρηται πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. μετὰ τὸ γένος τὸ εἶδος ἔταξε διὰ τὸ τῶν πρός τι εἶναι τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος καὶ διὰ τὸ πρὸς ἄλληλα αὐτὰ λέγεσθαι καὶ διὰ τὸ μνήμης τυχεῖν τὸ εἶδος ἐν τῇ τοῦ γένους ὑπογραφῇ. ἔτυχε δὲ μνήμης τὸ εἶδος ἐκεῖνο, ὅτε εἶπεν ὁ τεχνικὸς ἔοικε μήτε τὸ γένος μήτε τὸ εἶδος ἁπλῶς λέγεσθαι, quae facile cognoscitur Byzantini cuiusdam esse Davidis librum excerpentis. haec opinio firmatur iis quae f. 1v sequuntur scholiis, quae magnam partem cum Davide ad verbum concinunt. quam explicandi rationem cum apud alios Byzantinos deprehendimus, tum Psellum ea usum esse ex frustulis, quae quidem illius mihi innotuerint, apparet, unde Brandisii nota corrigatur. O

Vaticanus 310 [Brandis p. 57 no. 38] chartaceus novus Ammonii librum exhibet f. 1—29r. post prolegomena Ammonii priusquam commentarium ad Isagogen adiectum incipiat, haec leguntur: Ἡ δὲ ἑρμηνεία ἐστὶν ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ ἑρμείου οὐχὶ ἀμμωνίου τοῦ σακκᾶ λεγομένου. τοῦ διδασκάλου πλωτίνου καὶ ὠριγένους, ὃς καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας κομόδου βασιλέως ἦν, ἀλλὰ τοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου λέοντος. f. 29v προλεγόμενα κατηγοριῶν ἀμμωνίου. inc. ἐπειδὴ τῆς Ἀριστοτέλους ἐντὸς θέλομεν γενέσθαι φιλοσοφίας. ex specimine, quod debetur Torstrikio, intellegitur codicem prope abesse ab editione principe. Ob

p. 2,18 δῶμεν ἐν τῷ παρόντι ἔγκλημά τι || 19 ὀλίγα προσεπελθεῖν || 21 post τέχνας add. καὶ ἕτερος ἐκ τῆς ἐτυμολογίας ἐστιν || 23 ἀντὶ τοῦ om. || 25 ποτέ] τέ || **p. 3,1** ὁ ὁ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || 4 τὰ] τε || 9 γὰρ καὶ || **p. 4,16** ἐν μελέτῃ θανάτου ὁρίζει τὴν φιλοσοφίαν || 18 τῷ τοῦ πλ. || 19 ἀναγνούς || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || ἐκρίψασε (sic) || 22 [illegible] || 23 [illegible] || 25 ἐν τῷ π. φ. [illegible]

Vaticanus 1021 [Brandis p. 54 no. 17] bombycinus forma quadrata saeculo XIV vel XV scriptus inde a f. 11 Ammonii librum praebet, sed prima duo folia recentiore manu exarata sunt, f. 12 desinit in verbis χωρίζουσιν ἑαυτοὺς τοῦ σώματος (p. 5,25). quae a priore manu profecta sunt, ex specimine, quod A. Mau dedit, colligitur, mirabiliter concinere cum codice F, neque vero ex illo transscripta esse, sed ex eodem fluxisse exemplari. P

p. 69,22 καὶ ἕτερα || 25 καὶ om. || **p. 70**,1 εὐειδεῖς τε καὶ || 2 οὗτος] αὐτὸς || 3 μὴ ante prius εἰδικωτάτου colloc. || 6 καὶ τοῦ εἰδικωτάτου om. || ὑπάρχειν || 13 ση ρὰν || 15 ἐστιν om. || 16 τοῦ μὲν λογικοῦ τὸ μὲν || 18 post γένος add. ὑπάρχει || εἶδος om. || 23 ἡ om. || 24 διαφέρουσαι || 25 διαφέροντα (γρ. σχέσει διάφορα in mrg. m.²) || ὡς καὶ ἡ || 26 ἡ om. || τὸ αὐτὸ] αὐτῇ || 28. **p. 71**,1 ἡ μὲν κατάβασις ... ὑπάρχει, ἡ δὲ ἀνάβασις colloc. || **p. 74**,4 τοῦ (ante εἴδους) om. || 8 γνωριμωτάτου || 9 ἐπὶ] ἀπὸ || 13 καὶ om. || 16. 17 εἶθ' οὕτως] εἶτα εἶδος.

Pª Parisinus 1928 [H. Omont II, 165] chartaceus saeculo XIV vel XV praeclare exaratus f. 28ᵛ—58ʳ Ammonii librum exhibet titulo praemisso Ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου προλεγόμενα εἰς τὴν φιλοσοφίαν πᾶσαν. ante titulum in summo margine haec addita sunt ἀμμώνιος ὁ σακκᾶς ἐπὶ κομόδου τοῦ βασιλέως ἦν, τούτου μαθηταὶ πλωτῖνος καὶ ὠριγένης. ἀμμώνιος δὲ ὁ ἑρμείου ὁ ἐξηγούμενος τὸ παρὸν βιβλίον ἦν ἐπὶ τῆς βασιλείας λέοντος τοῦ μεγάλου, τούτου μαθηταὶ πολλοί, καὶ ὁ εὐφυέστατος ἰωάννης ὁ φιλόπονος καὶ ἀλεξανδρεύς. ἡ δέ γε ἑρμούπολις ἐν αἰγύπτῳ (cf. codicem Vatic. 310 [Oᵇ]).

Ammonii commentario insertae sunt expositiones ex Photio et Magentino sumptae eorumque nominibus aut in textu aut in marginibus ornatae. Photii libri eadem fragmenta hic inveniuntur, atque in codice Monacensi 222 (M), quem quaeso revolvas. Magentini fragmenta congruunt cum eo commentario, qui codice Coisliniano 170 plenus servatus est. atque etiam margines scholiis instructi sunt. alia nominibus carent, quae ex Davide fluxisse videntur, scilicet per rivulum Byzantinum, alia notam ἐκ τοῦ μαγεντηνοῦ prae se ferunt, alia denique nota ἐκ τῶν τοῦ ψελλοῦ signata sunt. atque ea quae Magentino attribuuntur partim cum codice Coisliniano 170 congruunt, partim a Magentino abhorrent et consentiunt cum Ammonio, unde proclive est conicere, scholiastam haec non ex genuino Magentini libro deprompsisse, sed ex illa amplificata recensione, quam ex codice Coisliniano 157 (T) cognoscemus. Pselli excerpta incipiunt in margine f. 50ᵛ (ἐκ τῶν τοῦ ψελλοῦ. ὁ δὲ δαδ οὕτως ἑρμηνεύει τὸ παρὸν χωρίον· διὰ δύο ἐπιχειρημάτων φησὶ ὅτι ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορεῖται ἡ διαφορά, ὧν τὸ πρῶτόν ἐστι τοιοῦτον . . .) et Ammonii libro f. 58ʳ absoluto f. 58ᵛ continuantur, ubi titulo apposito ὑπάτου τῶν φιλοσόφων τοῦ ψελλοῦ εἰς τὸ περὶ διαφορᾶς ad lemma διαφορὰ δὲ κοινῶς τε καὶ ἰδίως leguntur Ἔτι προτέρα τοῦ εἴδους ἡ διαφορά. καὶ διὰ τί τὴν τρίτην ἔλαχε τάξιν; διὰ τὸ εἶναι τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος τῶν πρός τι, ὡς εἴρηται. ἡμεῖς οὖν σπουδῇ ἐπ' αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν τῆς διαφορᾶς χωρήσωμεν καὶ τὰ κατ' αὐτὴν ἐξετάσωμεν. ὑμεῖς δὲ ὦ τῆς εἰσαγωγῆς συναγωνισταὶ πᾶσαν ῥαστώνην καὶ πάντα ὕπνον ἀποτιναξάμενοι κατὰ πόδας ἐμοὶ συντρέχετε. Pselli commentarium explicit f. 65ᵛ ὁρίζουσι δὲ αὐτὸ οὕτως· ἴδιον ἐστὶ συμβεβηκὸς ἀντιστρέφον. speciminis loco ipse codicem perscrutatus et ad Ammonii librum varias lectiones subiungam, unde nihil auctoritatis codici vindicandum esse cognoscitur, et pauca ex marginibus scholia adiciam.

p. 1,4 καὶ om. || 9 post χωρίζουσι add. τοῦτο || λανβάνουσι || 12 ποιηταῖς τε || 13 δὲ καὶ || 14 ἐμανθάνομεν || 17 τε om. || **p. 2**,1 ὑποκείμενον (μὲν om.) || 2. 3 ὑγιάσαι οὐ στοχ. || 3 μὲν om. || τὰ ξύλα || 4 οἱ μὲν οὖν ὁρισμοὶ || 7 περιποιητική m¹.: περιποιητικὴν

αὐτήν m². || 12 αὐτῆς om. || 14 ἡ δ' ἄστρον. || οὐράνια σώματα || 15 ποιῆσαι αὐτὰ ἀλλὰ γνῶναι ταῦτα || 17 καὶ om. || 19 ὀλίγῳ τι προελθεῖν || 22 πρῶτος ὅρος || **p. 3,1** ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || 4 εἴς τε τὰ θεῖα || 6 ἀποδίδ.] παραλαμβάνονται || 7 τε superscr. m². || καὶ τῷ ἀσαφεῖ || 10 καθὸ || ἃς τὰ om. || ὁ ποιητὴς σημαίνει λέγων || 14 ὁ ποιητὴς φησί || 15 δοτῆρες || 16 βούλεται ἑαυτὸν κατ' ἄμφω ἐξομοιοῦν || 19 προτίθησι || θεῷ ἐστι || 22 ὁμοῖόν τ' ἀθανάτων καὶ χαμαὶ || 24 ὑπάρχ.] εἰσί | 25 καὶ ὁ ἄνθρ. | 29 τούτοις τοῖς ἀλόγοις || **p. 4,1** μὲν γὰρ || 3 τοῦ ἄνθρ. τε καὶ τοῦ θεοῦ || διαφέρει || 4 διαφόρους || 5 ἡ om. || 6 θεῷ superscr. || 6 ὥρμησεν ὁ φιλόσοφος || 7 λεκτέον || 9 πρακτ.] προνοητικαί || 10 ἑκάτερα || πρὸς θεὸν ||

f. 28ᵛ in margine: χρὴ δὲ τὸν ὅρον ὑγιέστατον εἶναι. ὑγίεια δὲ ὁρισμοῦ ἐστι τὸ μήτε ἐλλείπειν μήτε πλεονάζειν ταῖς λέξεσιν, κακία δὲ τό τε ἐλλείπειν καὶ τὸ πλεονάζειν ταῖς λέξεσιν· τέλειος δὲ ὁρισμός ἐστι ὁ ἀντιστρέφων πρὸς τὸ ὁριστόν, ἀτελὴς δὲ ὁ μὴ ἀντιστρέφων. οὔτε οὖν ὁ ἐλλείπων ταῖς λέξεσιν ἀντιστρέφει οὔτε ὁ πλεονάζων. ὅτε μὲν γὰρ πλεονάσει ταῖς λέξεσι, λείπει τοῖς πράγμασιν, ὅτε δὲ λείψει ταῖς λέξεσι, πλεονάζει τοῖς πράγμασιν. ὥστε λέγειν θαυμαστὸν ἡ φύσις ἐφεῦρε μηχάνημα, ἔνδειαν πλουτοῦσαν καὶ πλοῦτον ὑποκρινόμενον ἔνδειαν. οἷον ὁ τέλειος ὁρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ζῷον λογικὸν θνητόν· ἰδοὺ ἀντιστρέφει. ἐὰν οὖν λείψῃ μιᾷ λέξει, πλεονάζει τοῖς πράγμασι, οἷον ζῷον λογικὸν κ. τ. λ.

f. 34ᵛ in margine: [ἐκ] τοῦ μαγεντηνοῦ .... διὰ τί εἰσι πέντε φωναὶ καὶ οὔτε πλείους οὔτε ἐλάττονες; διότι τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, τὰ δὲ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι. καὶ ἀπὸ μὲν τῶν κατηγογουμένων ἐν τῷ τί ἐστι γίνονται δύο φωναί, τό τε γένος καὶ τὸ εἶδος, ἃ καὶ διαφέρουσι, καθὸ τὸ μὲν γένος κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει, τὸ δὲ εἶδος κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ κ. τ. λ. (cf. Magentinum in codice Coisl. 170 f. 173ᵛ)

f. 40ᵛ in margine: ἐκ τοῦ μαγεντηνοῦ. τί διαφέρει ὑπογραφὴ ὁρισμοῦ; διαφέρει ὅτι ἡ μὲν ὑπογραφὴ ἢ ἐξ ἐτυμολογίας λαμβάνεται ἢ ἐκ τῆς τῶν συμβεβηκότων συνδρομῆς, ἢ καὶ κυρίως ὑπογραφὴ λέγεται. ἐξ ἐτυμολογίας μέν, οἷον ἄνθρωπός ἐστι τὸ δυνάμενον ἀναθρεῖν ἃ ὄπωπεν ἢ τὸ ἄνω ἔχον τοὺς ὦπας κ. τ. λ. (cf. Amm. p. 57,14. Magent. in cod. Coisl. 157 f. 3ᵛ).

Parisinus 1843 [H. Omont II p. 151] bombycinus saeculo XIII vel XIV exaratus f. 11 exhibet titulum Ἀμμωνίου φιλοσόφου ἐξήγησις τῶν πέντε φωνῶν. sed commentarium incipit Μέλλοντες σὺν θεῷ ἄρχεσθαι τοῦ παρόντος συγγράμματος τὰ εἰωθότα ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν ζητεῖσθαι κεφάλαια ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν, unde apparet, non Ammonii librum, sed Davidis commentarium omissis prolegomenis hoc codice contineri (cf. Brand. p. 16ᵃ43 Cramer p. 434) titulumque non recte se habere. Pᵇ

Parisinus 1844 [H. Omont II p. 152] bombycinus saeculo XIV exaratus inde a folio 87 Ammonii librum habet titulo apposito ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ ἑρμείου προλεγόμενα εἰς τὴν φιλοσοφίαν. ἐξήγησις ἀμμωνίου εἰς τὰς πέντε φωνάς, cui altera manu addita sunt πορφυρίου ὃς μαθὴς (sic) ἦν πλωτίνου τοῦ λυκοπολίτου. specimen deest. Pᶜ

Parisinus 1845 [H. Omont II p. 152] bombycinus saeculo XIV exaratus foliis peresis ac mutilatis, extremis prorsus laceratis constat. in principio quaedam folia omnino interiisse videntur, nam f. 1ʳ titulo desiderato incipit a verbis τὸ ἀπορούμενον τὰ ὄντα ἢ οὕτως λέ[γεται ὄντα ὡς πράγματα ὑφιστάμενα ὡς] ὁ ἄνθρωπος καὶ ἵππος, quae Leonis Magentini esse docet codex Coislinianus 170, ubi illa f. 165ᵛ leguntur. et quidem Magentini commentarium exhibet codex Parisinus tantummodo usque ad Pᵈ

verba ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ ἀριθμητὸς ἐπεὶ σώματά εἰσιν, ἕξει θέσιν, κυρίως δὲ ποσὰ ταῦτα λέγεται (f. 192ᵛ codicis Coisl. 170), quae f. 16ᵛ inveniuntur. f. 17 bibliopegi culpa non suo loco insertum est; transpone illud ante f. 7, tum defectum, qui inter sextum folium (εἰ δὲ ὡς γένος λέγομεν ὅτι) et septimum (συγκριτικὸν ὄψεως) exstat, recte suppleveris. f. 18ʳ—23ᵛ Porphyrii Isagoge continetur, quam Aristotelis Categoriae sequuntur (f. 24ʳ—33ʳ). haec ad nos non pertinent, sed scholia, quae in marginibus apparent, ex parte ita oblitterata, ut extricari vix possint. etenim florilegium praebent ex tribus vel quattuor commentariis compositum. Davidis quidem et Eliae singula repperi excerpta velut Davidis (f. 1ʳ) ἀποροῦσι τινὲς ὅτι διά τί ἐπεὶ περὶ γένους καὶ εἴδους [εἶπεν], οὐκ ἐποιήσατο [μνείαν] καὶ τῶν ἄλλων οἷον διαφορᾶς, ἰδίου καὶ συμβεβηκότος. ἔδει (?) γὰρ ζητεῖν καὶ ἐπὶ τούτων εἴτε ὑφέστηκε κτλ. ex Elia scholion quoddam ad Categorias adiectum est, sed ex Isagoges commentario depromptum, nam in f. 24ᵛ margine haec leguntur: πᾶν ἔμψυχον τὰς τρεῖς ἔχει δυνάμεις, θρεπτικήν, αὐξητικὴν καὶ τὴν τοῦ ὁμοίου γεννητικήν. καὶ εἰ μὲν ἔχει ταύτας μόνας, λέγεται φυτόν. διὸ καὶ ὁ φιλόσοφος πλωτῖνος ἔλεγε περὶ τῶν ταῖς δυνάμεσι ταύταις σχολαζόντων οἷον τῇ τροφῇ καὶ τῇ συνουσίᾳ καταφρονούντων δὲ λογικῆς θεωρίας ὅτι κινδυνεύουσι ἀποδενδρωθῆναι (sic) κτλ. haec scholia nomine carent, aliis nota τοῦ ἠλία praeposita est, velut f. 1ᵛ τοῦ ἠλία. αἱ φωναὶ ἄρα πρὸ τῶν πολλῶν εἰσὶ ἢ ἐν τοῖς πολλοῖς ἢ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ὑστερογενέσι (potius ὑστερογενεῖς); καὶ λέγομεν ὅτι καὶ πρὸ τῶν πολλῶν κτλ., f. 6ʳ in margine infimo legitur τοῦ ἠλία. τὸ εἶδος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστιν. εἰ δέ τις εἴπῃ ὅτι καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστι κατηγορεῖται κτλ. f. 6ᵛ denique τοῦ ἠλία. ὅτι πᾶσα φωνὴ ἐν φιλοσοφίᾳ ὑπὸ ταύτας ἀνάγεται (cf. praefationem Porphyrii Isagoges p. XXXIX). sed cave credas haec Eliae nomine ornata scholia ex Elia ipso hausta esse. nam in haec eadem ratio cadit quae in scholia Vindobonensia codicis phil. gr. 139, neque debebam scholion Parisinum ab scholiis Vindob. in Porph. praefatione seiungere. nunc Parisino 1845 a me inspecto facile intellegitur omnia haec, quae Eliae nomen prae se ferunt, cum aliis nomine vacuis (velut f. 1ʳ ἢ καὶ διὰ τοῦτο πρόσκειται τὸ καὶ ὅτι οὐ μόνον εἰς τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας [συμβάλλεται ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἄλλας (l. ἄλλων) κατηγορίας]· ἔγραψαν γὰρ κατὰ ζῆλον τοῦ ἀριστοτέλους καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ κατηγορίας ὅ τε Θεόφραστος κτλ.) ex eadem Byzantina recensione fluxisse, unde scholia Vindobonensia originem traxerunt.

Reliquum est tertium scholiorum genus, quo ea quae ex Ammonii commentario deprompta sunt nomine vacua continentur, ut f. 2ʳ legitur καθ' ὁμοιότητα . . . ἴσως οἱ ὀνοματοθέται πρῶτοι τὰς τῶν ἀνθρώπων διαφόρους γενέσεις διακρῖναι βουλόμενοι (cf. p. 53,12), explicit διὰ τοῦτο ἴσως εἶπεν ἀμφιβάλλων καὶ αὐτός (p. 53,22), f. 18ᵛ idem scholion iterum occurrit, sed ex alio Ammonii exemplo derivatum, incipit enim ἴσως μὲν οὖν οἱ νομοθέται (sic) πρῶτοι τὰς διαφορὰς (sic) τῶν ἀνθρώπων γενέσεις, explicit ἴσως εἶπεν ἐπὶ δισταγμοῦ (sic) ἀμφιβάλλων καὶ αὐτός. accedunt alia pauca, velut f. 18ʳ τρία εἰσι τὰ ποιοῦντα τοὺς νέους ὀκνηροτέρους, τὸ μῆκος τῶν λεγομένων

ὡς τὰ γαλήνεια, τὸ ἀσαφὲς τῶν λέξεων ὡς τὰ περὶ ἑρμηνείας καὶ ὁ λυκόφρων (sic) καὶ τὸ τῶν νοημάτων βάθος ὡς τὰ πλατωνικά (cf. p. 38,14). f. 18 ἐσκιαγραφημένην οἷόν τινα περὶ αὐτῶν ποιεῖται τὴν διδασκαλίαν διὰ παραδείγματος ἕκαστον ἡμᾶς διδάσκων τῶν πέντε (cf. p. 64,6), δεῖ οὖν ἑκάστης φωνῆς τὸν ὁρισμὸν ποιεῖν ἤτοι τὴν σκιαγραφίαν οὕτως κτλ. (p. 64,15). his exemplis allatis intellegitur, illa scholia ad Ammonium nullius esse momenti.

Parisinus 2051 [H. Omont II p. 184] bombycinus forma quadrata P^e saeculo XIV exaratus Ammonii librum exhibet f. 1^r—48^v. et prolegomena et scholia titulis ornata sunt, f. 1^r ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ ἑρμείου προλεγόμενα εἰς τὴν φιλοσοφίαν. f. 15^v τέλος τῶν προλεγομένων. f. 16^r σχόλια εἰς τὴν πορφυρίου εἰσαγωγὴν ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου φιλοσόφου. sed commentarium mutilum est. desinit enim in verbis τὸ ἴδιον πρὸς μὲν τὸ γένος καὶ τὴν διαφορὰν καὶ τὸ εἶδος ἤδη παραβέβληται (p. 124,1). ex specimine, quod dedit M. Dufour, conspicitur codicem ex exemplo codici D simili derivatum sed correctionibus et interpolationibus admissis depravatum esse.

p. 1,5 δύνατόν ἐστι || 7 δηλωτικὸς σύντομος || 10 τὰ πράγματα || 12 ποιηταῖς τε καὶ || 13. 15 λεγομένων—πράγματι recisa || 17 τε om. || **p. 2**,1 μὲν om. || ἀνθρώπινα || 3 τὰ ξύλα || 4 οὖν ὁρισμοί colloc. || 5 ἢ ἀπὸ τοῦ συναμ. || 7 ὡς ὅταν εἴπωμεν om. || 8 post συναμφοτέρου add. ὡς ὅταν εἴπωμεν || τέχνη] ἰατρική ἐστι || 10 τὰ οὐράνια αὐτῶν recisa || 12 αὐτῆς τὸν ὁρισμὸν || οὖν] τοίνυν || 17 καὶ om. || παλαιοτέρων] πάλαι || 19 διεξιόντας || ὀλίγα προσεπελθεῖν || 20 οὖν om. || δὲ om. || 22 post πρῶτος add. ὁρισμὸς || 23 προστίθεται || 25 ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου || **p. 3**,1 ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || 4 εἴς τε θεῖα || 5. 6 ὡς εἴρηται om. || 7 τοιοῦτος] τρίτος || 13 τοῦ ὅλου κόσμου || 15 ἑαυτὸν ἐξομοιοῦν || 19 ὥστε οὖν || ἡ om. || 20 δὲ] γὰρ || 25 ἐπεὶ || 29 δὲ τούτοις τοῖς ἀλόγοις ζώοις || **p. 4**,1 μὲν γὰρ || 7 ὡρίσασθαι || 8 γνωστ. καὶ πρακτικαὶ || 9 αἱ (post καὶ) om. || 10 πρὸς θεὸν || 11 τῷ μὲν — τῷ δὲ || ἔχουσιν || 12 τῆς ψυχῆς om. || ἐπιμελόμενος || 16 ἐν μελέτῃ θανάτου || 17 ὅπως δεῖ om. || 18 post τις add. ἀμβρακιώτης || τῷ τοῦ πλάτωνος || 19 ἀναγνοὺς μελετᾶν || δὲ iter. || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || 21 αὐτὸ om. || 26 τῷ νέῳ τούτῳ || 27 καὶ (post γὰρ) om. || 28 ἑαυτούς || **p. 5**, 2 μηδὲ || 3 δὴ] δὲ || 5 ἀποδράσαι || 12 αὐτοῦ || δὲ καὶ || 13 κρατουμένη || 17 ἀπὸ om. || 19 τὸν θάνατον τῆς ψυχῆς || 20 πάντως om. || 24. 25 φιλόσοφοι ὡς ζῶντες || **p. 6**,3 φαμὲν καὶ οὐκ ἐκ τοῦ τέλους ὁρίζεσθαι || ὅτι τούτου] οὗ αὕτη || 5 δεῖ om. || ἀποδεδομένους || 6 μέρος] μόνως 10 ἀνθρώπῳ om.

Parisinus 2087 [H. Omont II p. 191] bombycinus forma quadrata P^f saeculo XIV vel XIII praeclare exaratus f. 1—13 exhibet Ammonii prolegomena titulo apposito Ἀμμωνίου φιλοσόφου εἰς τὰς πέντε φωνάς, inde a f. 14 post titulum ἀμμωνίου φιλοσόφου ἑρμηνεία εἰς τὰς πέντε φωνάς Porphyrii Isagogen instructam Ammonii commentario. specimen dedit M. Dufour, unde apparet codicem et neglegenter transscriptum esse et ex exemplari correctionibus inquinato sed cognato, ni fallor, codici E derivatum.

p. 1,5 ὁρισμῶν] διορισμῶν || 6 πρᾶγμά τι ἀγνοούμενον || 8 ὁροθεσίων || ἐκεῖνα || 9 περιλ.] λαμβάνουσι || 12 ποιηταῖς τε || 14 ἐμανθάνομεν || 19 μὲν om. || **p. 2**,1 μὲν om. || ἀνθρώπινα || 2. 3 ὑγιάσαι, οὐ στοχ. || 3 ὑποκείμενα || 4 ἀββάκιον || 5 τέλους ποτὲ δὲ ἐκ τῶν συναμφοτέρων || 8. 9 ἐκ δὲ—περιποιητική om. || 10 ὑποπείμενα || 11 καὶ (post οὖν) om. ||

12 αὐτῆς om. || οὖν] τοίνυν || 13 μερικὴν || 14 ἡ om. || 17 πολλοὶ δὲ πολλαχῶς || 18 ἀκέρου || 19 ὀλίγα πλείους προσεπελθεῖν || 21 post τέχνας add. καὶ ἕτερος ἐξ ἐτυμολογίας || 23 εἰσί (utrobique) || **p. 3,1** ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || ὁ om. || 4 εἴς τε θεῖα || 6. 7 ὡς εἴρηται om. || 7 τῷ ἀσαφεῖ || τοιοῦτος ὁ ὁρισ. || 10 καθὸ πάντα || 11 λέγοντες] λέγουσι γὰρ || 14 ὡς οἱ αὐτοὶ λέγουσι || 16 αὐτὸν ἐξομ. || 17 πάντας || 20 καλὸν || 22 οὔπω τὲ || 24 ὑπάρχουσι om. || 27 τελειότητα || ζεῖν || 28 δὲ om. || καὶ om. || 29 τούτοις τοῖς ζώοις τοῖς ἀλόγοις πολλὰ διάφορα ὑπάρχουσι || **p. 4,1** ἄλλη μέν ἐστι κοινῶς ἰδιότης || οὖν om. || 3 πολλοὶ || 4 διαφόρους || 5 τὸ (prius) om. || 6 δὲ] οὖν || 7 οὗτος || λεκτέον || 7 καὶ προνοητικαί || 10 τῆς ψυχῆς om. || πρὸς θεὸν || 11 ἔχουσιν || 16 ἐν μελέτῃ θανάτου τὴν φ. || 19 ἀναγνοὺς, ὧδε δὴ τρόπῳ || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || μάρτυς || τὸ om. || 21 αὐτὸν || 23 ἤλλατ' || 24 κακὸν θαν. || 26 ἐπισυμβᾶσαν || 27 τοῦ θαν. ῥηθεῖσα || καὶ γὰρ πλάτων || 28 ἑαυτούς || οὖν om. || **p. 5,2** ἄνθρ. οὐ δεῖ δὲ || ἐκ om. || 3 καὶ ῥάδιος (οὐ om.) || οὐ δὲ δεῖ || ἑαυτούς || 4 πλημέλημα || 5 ἀποδράσαι || 8 πρόσεχε οὖν || 11. 12 δέδεται τὸ σ. τῇ ψ. || 12 ἔστι δὲ καὶ || 13 ὂν καὶ || δέδεται δουλ. τῷ σώματι αὐτῷ καὶ κρατουμένη || 14 τῷ σώματι || 15 τῇ ψυχῇ || 16. 17 χωρ. τῆς ψυχῆς τὸ σῶμα || 22 ἔτι om. || ἔτι καὶ τούτων || 23 σκιώδη || 24 πάντως || 24. 25 φιλόσοφοι ἐρῶντες || καὶ τοῦ σ. || 29 γνῶσιν || **p. 6,2** ἐπιστήμην om. || 3 ὅταν δὲ] ὅτε || τέλους οὐ αὔτη στοχ. || 5 ἀποδεδομένους || 6 μὲν (prius) om. || μέρος] μόνον || 8 μελέτην εἶναι θαν. || 10 ἀνθρώπῳ om.

Pg PARISINUS 963 [H. Omont I p. 186] chartaceus saeculo XVI scriptus, unde Brandisii excerpta p. 9ᵃ35—10ᵇ18 sumpta sunt, illum virum doctissimum in errorem deduxit titulo ad Ammonii librum apposito (f. 357) Ἑρμειου φιλοσόφου προθεωρία εἰς τὴν εἰσαγωγὴν πορφυρίου τοῦ φοίνικος, quem socordia librarii ἀμμωνίου τοῦ in principio omittentis ortum esse puto. etenim librarium exemplar bonum neglegentia misere depravasse intellegitur ex specimine, quod M. Dufour praebuit.

p. 1,5 ἔκ τε ὁρισμῶν, σχετλεαστικόν (sic) || 6 ἀγνοούμενον || 7 post φύσιν Brandis ex ingenio defectum statuit || 8 τῶν] καὶ || 9 τί ἀλλότριον || 10 τὰ πράγματα || τῶν] καὶ || 12 ποιηταῖς τε || 13 ὡς om. || 14 ἐμανθάνομεν || **p. 2,1** μὲν om. || ἀνθρώπινα || 2 περὶ] παρὰ || τὸ] τοῦ || 3 τέκτον || τὰ ξύλα || 5 καὶ om. || 5. 6 τὰ ὑποκείμενα m.¹ || 6 εἴπιμεν || περὶ] παρὰ || 7 ὡς ὅταν εἴπωμεν om. || 8 post συναμφοτέρου add. ὡς ὅταν εἴπωμεν ἰατρική ἐστι || περὶ] παρὰ || 9 ὁμοίως] ὅμως || ἐπιστ. οὖσα] ἐπιοῦσα || 10 ὑποκείμενα || τὰ οὐράνια om. || 11 οὖν καὶ] δὲ || 12 αὐτὸν τὸν ὁρ. (αὐτῆς om.) || οὖν] τοίνυν || 13 καταγίνεται || 14 ἡ om. || 15 περὶ] παρὰ || 17 καὶ om. || ὁρίσαντο τῶν πάλαι || μὴ om. || 19 ὀλίγα πρὸς ἐπελθεῖν || 22 πρῶτος ὁρισμὸς || 25 τί || ἡ φύσις τοῦ ἀνθ. || **p. 3,1** ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || 3 τὸ σαφεῖ || 4 εἴς τε θείοις (sic) || 7 τοιοῦτος] τρίτος || 8 ὁ om. || 9 ὁρίσατο || τὰς om. || 13 τοῦ ὅλου κ. || 15 δωτῆρε ἑώνων || 16 ἑαυτὸν ἐξομ. || 19 ὥστ' οὖν || ἡ om. || 21 οὔτε πρόνοια || 23 τε καὶ θεῶν || 29 τούτοις τοῖς ἀλόγοις ζώοις || **p. 4,1** μὲν γὰρ || 2 διαφορὰν οὐσίαν || 3 πολλοὶ || 3. 4 κατὰ οὐσίαν || 4 διαφέρουσαν || 6 post ἀνθρώπῳ add. ἔστιν οὖν ἡ φιλοσοφία ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ || 7 εἴπων || 9 αἱ πρακτ.] προνοητικαί || 10 τῇ ψυχῇ || πρὸς θεὸν || 11 τῶν μὲν || ἔχουσιν || τῷ δὲ || 12 τῆς ψυχῆς om. || ἐπιμελόμενος || 14 ὁρίσατο

Ph PARISINUS 1900 [H. Omont II p. 161] bombycinus forma magna saeculo XIV exaratus est. prima folia lacerata sunt, f. 4ʳ legitur πρᾶξις τρίτη. τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα τῶν ἀνατρεπόντων τὴν φιλοσοφίαν ἔχει τοῦτον τὸν τρόπον· ἡ φιλοσοφία ἢ γνῶσίς ἐστιν, quae Davidis sunt (cf. Brand. p. 12ᵇ21), sicut id quod sequitur in Categorias commentarium (f. 99ʳ), cui

appositus est titulus ἐξήγησις σὺν θεῷ τῶν δέκα κατηγοριῶν τῆς φιλοσοφίας ἀπὸ φωνῆς δαβὶδ τοῦ θεοφιλεστάτου φιλοσόφου, Davidi attribuitur.

Marcianus 201 [vide praefationem Porphyrii Isagoges p. XXVIII[1]] Q scholia ex Ammonii et Eliae in Isagogen commentariis congesta exhibet. atque Ammonii nomen nusquam invenitur, Elias in paucis scholiis ex illo depromptis laudatur ac testimoniis insignibus firmatur. quamquam ea spes, qua codicem pro sua vetustate ad emendandos libros plurimum valere opineris, vereor ne te fallat; nam perlustrantibus nobis totum hoc scholiorum corpus scholiastam rem suam satis libidinose egisse facile apparebat. scholia sine ulla ratione ordine saepius turbato collecta sunt, cum alienis expositionibus interdum ita confusa, ut Ammonius extricari vix possit, et omissis partibus contracta et additamentis amplificata. quaedam additamenta ipse Ammonius alicubi eadem fere quaerens scholiastae suppeditavit, alia David, quem ex Olympiodoro f. 2r laudato agnoscere mihi videor, alia denique eaque satis frigida ipsi debentur. qua quidem ratione fieri non poterat, quin verba multas paterentur correctiones; tamen quibusdam locis praesidium emendandi me inde repetivisse adnotatio docebit. atque ut cuilibet scholiastae rationem iudicandi potestas fiat, quaecunque ex Ammonio fluxisse videntur ab H. Vitellio descripta hic subiciam.

f. 1v Amm. p. 20,21 inc. εἰσαγωγὴ ἐπιγέγραπται, ἐπειδὴ || 24 post εἰσαγωγὴ pergit περὶ τούτων οὖν τῶν ι′ κατηγοριῶν (p. 20,15) || 17 καὶ om. || γοῦν] οὖν || 18 ἅμα καὶ φιλοσόφως om. || τοῦτο || 19 ἑκάστη τῶν φωνῶν || 20 δυνησώμεθα || 21 περὶ τῶν κατηγοριῶν om.

f. 1v Amm. p. 51,9 inc. ἀσάφειάν τινα ἐπ. ὁ φιλόσοφος ἀμ. ἐπὶ τὸ πρότερον σημ. || 10 μετελθὼν || αὐτὸ τοῦτο. οὔτε γὰρ πρὸς τὸ προσεχὲς ὑπήντησεν ἀλλὰ πρὸς τὸ πορρωτέρω σημαινόμενον τοῦ γένους τὸ ἑνὸς πρὸς ἕνα, αἰτιατοῦ πρὸς αἴτιον. φησὶ γὰρ "Ἡρακλεῖδαι γὰρ οἳ ἐξ Ἡρακλέους τὸ γένος κατάγονται." ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν πρότερον σημαινόμενον τοῦ γένους φύσει πρότερόν ἐστιν, ἡμῖν δὲ ἄγνωστον. ἀπὸ γὰρ τοῦ (v. 21) || 22 οὕτω πλῆθος. τὸ δὲ πρῶτον σημαινόμενον γνωριμώτερον καὶ σαφέστερον. τὸ γὰρ τῇ φύσει δεύτερον ἡμῖν πρότερον καὶ τὸ δεύτερον ἡμῖν τῇ φύσει πρότερον. καὶ καθόλου (v. 23) || p. 52,1 εἰσι] ὑπάρχει || ἡμῖν πρῶτα τῇ φύσει δεύτερα colloc. || οἷον τῇ φύσει πρῶτα ὕλη καὶ εἶδος || 3 καὶ τὰ λ. τῶν ὁμ. om. || καὶ ἡ μὲν — φέρεται (v. 4) om. || 4 ὡς ἅτε — ἔρχεσθαι (v. 6) om. || 8 σύγκειται om. || 9 post εἴδους pergit τὸ γὰρ γνῶναι τὸν ἄνθρωπον ὅπερ ἐστὶν ἔσχατον τῇ φύσει ἐπιπόλαιον μέν ἐστι καὶ πρῶτον κ. τ. λ.

f. 1v Amm. p. 53,3 inc. ὥστε καὶ αὐτὸς οἶδεν ὅτι τὸ ἑνὸς πρὸς ἕνα πρῶτόν ἐστιν ἀλλ' ἄγνωστον, τὸ δὲ ἑνὸς πρὸς πολλοὺς καὶ πολλῶν πρὸς ἄλλους (lege ἀλλήλους) δεύτερόν ἐστι γνωριμώτερον καὶ σαφέστερον. πρόκειται δὲ αὐτῷ σαφηνείας ἀντιποιήσασθαι, μάλιστα διὰ τοὺς ἀρτιμαθεῖς, καὶ ὅτι τὸ γένος τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ἔοικε τοῖς εἰρημένοις γένεσιν καὶ ὁμοιότητά τινα πρὸς ταῦτα ἔχει. ὥσπερ γὰρ (v. 6) || 7 τὴν τῶν πολλῶν || 8 αὐτῶν ἐκείνων πρὸς ἀλλήλους, οὕτως καὶ τοῦτο. τὰ γὰρ εἴδη σχέσιν ἔχει || 9 ἄλληλα. ἄνθρωπος γὰρ εἰ τύχοι καὶ ἵππος καὶ κύων πρὸς ἕν τι γένος τελοῦσι τὸ ζῷον. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς ἄλληλα καθὸ ζῷά ἐστι. καὶ ταύτῃ διαφέρουσι τῶν μὴ οὕτως ἐχόντων, οἷον τῶν ἀναισθήτων καὶ

[1]) ubi anno 954 codicem exaratum esse dicere debebam: videas Wattenbach—Velsen Exempla codd. graec. tab. V

ἀκινήτων. πάλιν ὥσπερ || 10 καὶ (post ἕνα) om. || καὶ αἰτιατοῦ || 11 τὴν αὐτὴν ἔχει σχέσιν ἑνὸς πρὸς ἕν, ἑνὸς εἴδους πρὸς τὸ οἰκεῖον γένος ἢ τουναντίον γένους πρὸς ἓν εἶδος. οἷον || 12 αἴτιον. δυνατὸν δὲ λέγειν ἀπὸ τούτου τοῦ γένους τὰ ἄλλα ἔτυχον τῆς προσηγορίας, φημὶ δὴ τοῦ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, καθὸ τὰ μερικώτερα περιέχεται ὑπὸ τῶν καθολικωτέρων.

Amm. p. 64,6 inc. ἐσκιαγρ. πρότερον || ποιεῖται περὶ αὐτῶν διδασκ.

Amm. p. 63,22 inc. οἷον λευκότης ἢ μελανία || 24 οἷον ἡ ἐν τῷ Σωκράτει λευκότης. διὰ τοῦτο εἶπεν (p. 63,3) || ἀλλὰ om. || 24 μὴ] οὐ.

Amm. p. 64,11 inc. διὰ τούτων || 12 post ἁπάντων add. οἳ διαφέρουσι καὶ τῷ εἴδει ἀλλήλων καὶ οὐχὶ τῷ ἀριθμῷ μόνον | μὲν om. || καὶ om. || 13 διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ, ἀλλ᾽ οὐ μόνον διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἀλλὰ καὶ || 14 τὰ δὲ εἴδη || expl. ἀριθμῷ.

Amm. p. 66,11 inc. ἐν συντόμῳ || πρὸς τὸν τοῦ γ. ὁρισμὸν ἤτοι ὑπογραφὴν δ. εἴλ.

f. 2ᵛ Amm. p. 67,14 inc. οἱ ὁρισμοὶ || ὅλον αὐτὸ] πᾶν || 15 καὶ om. || 16 μετειλ. om. || ante κακύνονται add. ὥσπερ γὰρ οἱ ὅροι χωρίζουσι τὸ χωρίον ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ περιλαμβάνουσι αὐτό, οὕτως οἱ τῶν πραγμάτων ὁρισμοὶ βούλονται χωρίζειν τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων καὶ περιλαμβάνειν αὐτό (cf. p. 1,8—10) || 17 καλῶς—εἴρηται (p. 68,5) om. || p. 68,6 τὸ πρᾶγμα || περιττεύειν ποιοῦσι τὸ πρᾶγμα. αὗται γὰρ αἱ ἀμετρίαι ἀντιπαθητικῶς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας, οἷον || 9 τοὺς om. || 10 ζῷον θνητόν et γὰρ ὁ om. || ἄνθρωπός ἐστι || 13 καὶ τοῦτο—γίνεται (v. 20) om. || 20 τὸ πρᾶγμα || 21 περιττεύοντες] πλεονάξαντες || ποιοῦσι om. || post ἐλλείπειν pergit τούτων οὖν ἑκάτερον κακία, καὶ κακία ξένη πλεονασμὸς δι᾽ ἐνδείας καὶ πενία τικτομένη διὰ τὸ περιττόν, καθὼς καὶ Ὀλυμπιόδωρός φησι 'θαυμαστόν τι ἐφεῦρε ἡ φύσις, ἔνδειαν πλουτοῦσαν καὶ πλοῦτον ὑποκρινόμενον ἔδειαν.' τότε δὲ οἱ ὁρισμοὶ καὶ πρὸς τὸ ὁριστὸν ἀντιστρέφουσιν, ὅταν τούτων καθαρεύωσιν. ὁ ἀποδοθεὶς οὖν φησι τοῦ γένους ὁρισμὸς τούτων ἀπήλλακται. εἴρηται δὲ (v. 25) || p. 69,3 περὶ (ante τῶν) utrobique om. || 4 περὶ τῶν om. || 5 τοίνυν] καὶ || ἡ ὑπογραφὴ || τοῦτ᾽ ἔστι] ἀντὶ || 6 post γένους pergit κατὰ τοῦτο γὰρ τὸ γένος ἕκαστον τῶν πραγμάτων ἐν ἑαυτοῖς ἔχομεν.

f. 2ᵛ Amm. p. 77,16 inc. τῆς οὐσίας τὸ μέν ἐστι || 18 ζωόφυτον τὸ δὲ φυτόν colloc. || μὲν γὰρ] δὲ || 19 ταύτας δυνάμεις μόνον, θρεπτ. αὐξ. γενν. || 20 καὶ αἰσθ. δύναμιν καὶ μεταβ. || 23 ἐκ τόπου τόπον || p. 78,1 ἠδέος] ἐπὶ ὕδατος || τοῦ ζῴου τὸ μέν ἐστιν ἄνθρωπος τὸ δὲ ἵππος τὸ δὲ κύων. πάλιν δὲ τῶν ἀνθρώπων (v. 3) || 3 καὶ οἱ κ. μ.] ἅπερ ἄτομα λέγονται || 4 λόγος περὶ τῶν ἀτόμων ὡς ἀπείρων ὄντων. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ σειρᾷ ἡ μὲν οὖν οὐσία ἐστὶ γένος (v. 7) || 8 λοιπὰ] μέσα || καὶ γένη ὑπάρχει || expl. λαμβανόμενα (v. 9)

f. 3ᵛ Amm. p. 17,1 inc. ἐζήτησαν || 2 γένωνται || 3 ὄντα om. || 4 τε om. || 7 ὡς γὰρ—ἀναδρομῆς (v. 9) om. || 9 ἀνέδρ. οὖν] οἷον ἀπὸ || 10 post ἄνθρωπον addit καὶ γὰρ καὶ οἱ κατὰ μέρος ἄνθρωποι τῇ ἀιδιότητι σώζονται ἐν τῷ κόσμῳ || οὐ] οὔτε δὲ || γὰρ om. || 11 γνῶναι ante πόσοι colloc. || 12 ἀνθρώπου ἐστὶν || ὅτι—ἐστιν om. || γὰρ] δὲ || 17 εἰρηκότες—θνητόν (v. 24) om. || 25 κυνῶν || καὶ ταῦτα || 26 οὐδὲν || 27 εἶναι ἡμῖν ζῷα ἄγν. || 29 ζῷον om. || p. 18,1 πάντα—ὑπάρχουσιν om. || 3 ἢ] καὶ || 3. 4 τῆς ἀμπέλου—ἐλαίας om. || 4. 5 συκῆν καὶ ἀπὸ τῆσδε τῆς ἀμπέλου καὶ τῆσδε ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν καθόλου ἄμπελον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ ἐλαίας καὶ τῶν ἄλλων φυτῶν. πάλιν ταῦτα || 7 καὶ τὴν τοῦ φυτοῦ || 8. 9 καὶ γὰρ καὶ || 10 ἐπειδὴ—διὰ τοῦτο (12) om. || 11 λοιπῶν τῶν τοιούτων || 14. 15 καὶ ἀπὸ] ἀπὸ δὲ || 15 τοῦδε τοῦ λίθου καὶ τοῦδε τοῦ ξύλου καὶ τῶν τοιούτων ἀνήγαγον ἑαυτοὺς || 17. 19 ὃ—διαστάσεις] καὶ γὰρ τὸ ἄψυχον ἦν σῶμα καὶ τὸ ἔμψυχον ἦν σῶμα || 20 τινα] τὴν || τὴν om. || 21 ἀντιπ.—θέος (p. 19,2) om. || p. 19,3 σημαίνοντος τὸ αὐθ. πρ. || μάθωμεν δὲ τὸ || 6 καὶ μελ. καὶ γλυκ. || 7 δύναται || ἡ λευκότης om. || 8 ψιμυθίῳ || σώμ. οὖσιν ὑφ.] ἢ ἐν χιόνι ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ σώματι || 13 ἄρα] ἀεὶ || ἐπειδὴ—ὁ φιλόσοφος (14) om. || 14 πάλιν γάρ ἐστι δίπηχυς καὶ ι′ καὶ κ′, ταῦτα || 15 τὸν ἀρ.] τὸ ποσόν || 16 πάλιν —ποσόν (18) om. || 19 δύο τινὰς κοινότ. || πολλῶν πραγμ. || 20 πάλιν ἔστι λευκὸν μέλαν φαιόν. ταῦτα ἀνήγαγον (23) || 23 καὶ πικρὸν || 24 οὖν om. || πάντα τὰ ἀπηρ.—παραπλήσια (25) om. || 26 ποιὸν δὲ—γραμματικός (27) om. || 29 ὅ—ἕτερον om. || p. 20,1 ἔστι τι οἷον ἐν Λυκείῳ ἐν ἀγορᾷ ἄνω κάτω· τὰ τοιαῦτα ἀνήγαγον || 2 ὅπερ—σημ. om. || 3 καὶ—ἅπερ] τὰ τοιαῦτα || ὅπερ—σημ. om. || 5 ἅπερ] τὰ τοιαῦτα || κεῖσθαι—σώματος om. || 6 δὲ] ἔστι ||

δακτυλίδιον || φορεῖν || 7 ἔχειν γὰρ—περίθ. om. || 9 ποιεῖν—τι om. || 10 ὅπερ—ἑτέρου om. || 11 ταύτας || 14 τινα || αὐτὰ || ἀναγορευομένας || 17 expl. εἴδους ἰδίου διαφορᾶς συμβεβηκότος.

f. 3 v Amm. p. 91,4 inc. ἐπειδὴ || τὰ μὲν] τὸ μὲν πρῶτον καὶ τὸ ἔσχατον || 5 τὰ δὲ] τὸ δὲ μέσον || τινα πλάγιον || 6 ἀπόδοσις γίνεται. τὸ δὲ κατὰ τὸ πλάγιον κατὰ τὴν δοτικὴν γίνεται ἡ ἀπόδοσις ἢ κατὰ τὴν αἰτιατικήν, οἷον ὁ φίλος φίλῳ φίλος· νῦν πρὸς δοτικήν· ὁ τύπτων τυπτόμενον τύπτει· νῦν πρὸς αἰτιατικήν· βούλεται περὶ τῆς ἀποδόσεως εἰπεῖν τοῦ ὅλου καὶ τοῦ μέρους. φησὶν οὖν ὅτι ὅτι (sic) τὸ μέρος ὅλου λέγομεν μέρος, οὐκέτι δὲ καὶ τὸ ὅλον τοῦ μέρους ὅλον· οὐ γὰρ (v. 11) || 12 post πολλῶν add. τὸ γὰρ ἐλάχιστον δύο ὀφείλει εἶναι τὰ μέρη || λέγομεν om. || 14 expl. ἀλλὰ ἄλλοις.

f. 4 r Amm. p. 92,3 inc. ἡ διαφορὰ || τινων om. || ἄλληλα πραγμάτων | 4 ἥτις] τουτέστιν ἢ ὅτις || 5 ἢ ἀχώρ. om. || 9 post πᾶσι pergit ἀμέλει γοῦν ἡ τοιαύτη διαφορὰ καὶ ἐν ἑκάστῳ θεωρεῖται. διαφέρειν γὰρ αὐτός τις ἑαυτοῦ λέγεται καθεύδων τε καὶ ἐγρηγορώς, ἡ δὲ ἀχώριστος μέν ἐστι κατὰ συμβεβηκὸς δὲ πάλιν οἷον ἡ σιμότης ἡ γρυπότης ἡ γλαυκότης (v. 14) || 15 γρυπὸν τὸν δὲ γλαυκόν || 16 ὡς] ἅτε || οὖσαι συμπλ. τοῦ ὑποκειμένου || 17 Σωκρ. ἐν ἐπινοίᾳ μὴ || σιμὸς ἀλλὰ γρυπός, καὶ πάλιν μὴ εἶναι φαλακρὸς ἀλλὰ κομήτης, μὴ μέντοι γε τῆς οἰκείας οὐσίας ἔξω γενέσθαι. αὗται οὖν καλοῦνται ἀχώριστοι· οὐ γὰρ (v. 18) || 19 ὑπάρχουσιν. ἡ δ᾽ ἀχώριστός ἐστι καὶ οὐ κατὰ σ. ἀλλὰ συμπληρωτικὴ || 23 λέγεται om. || 24 expl. ἰδιαίτατα λεγέσθω.

Amm. p. 93,17 inc. τὸ λεγέσθω || ὅτι αὐτὸς τὰ ὀνόματα τούτων τέθεικεν || 18 ὅταν μὲν || 19 θῶσιν, λέγειν καλῶ λέγω λεγέσθω.

Amm. p. 93,22 inc. καθὸ || 23 ἐν τούτῳ διαφέρουσι καὶ τὴν διαφορὰν ἔχουσι.

Amm. p. 93,25 inc. τοῦτ᾽ ἔστιν || p. 94,2 post κατηγορεῖται add. ὥσπερ αἱ κατὰ συμβεβηκὸς λαμβανόμεναι διαφοραὶ κοινῶς τε καὶ ἰδίως· αἱ γὰρ οὐσιώδεις διαφοραὶ οὐκ ἐν τῷ πῶς ἔχειν κατηγοροῦνται ἀλλ᾽ ἐν τῷ ποῖον τί ἐστι.

f. 4 v Amm. p. 95,8 inc. τῶν εἰδοποιῶν χρεία· κατὰ γὰρ ταύτας διαιροῦμεν τὰ γένη εἰς εἴδη· λέγομεν γὰρ τοῦ ζῴου τὸ μὲν λογικὸν τὸ δὲ ἄλογον || 9 ἐν γὰρ τῷ λέγειν τί ἐστιν ὁ ἄνθρωπος φαμὲν ζῷον λογικὸν θνητόν.

Amm. p. 94,5 inc. τοῦτ᾽ ἔστι τῇ συμπλ. | 6 τὸ θνητ. κ. τὸ λογκ. || τὸ δὲ θνητ. προσλαμβάνον καὶ τὸ ἄλογον || 7 post ἵππον pergit καὶ οὕτως αἱ διαφοραὶ αὗται ποιοῦσι τὰ εἴδη, καὶ διὰ τ. εἰδ. λέγονται.

Amm. p. 94,10 inc. ποιήσας ὁ φιλόσοφος τῆς διαφορᾶς διαίρεσιν νῦν πάλιν ἐπιδιαίρεσιν αὐτῆς ποιεῖται διὰ τὴν τοῦ αὐτοῦ (?) σαφήνειαν. καὶ τοῦτο εἰκότως. εἰς ἓν γὰρ ἄμφω κεράννυσι τὰς β′ διαιρέσεις τήν τε πρώτην καὶ τὴν τῆς ἐπιδιαιρέσεως καί φησιν ὅτι αἱ μὲν κατηγορούμεναι κοινῶς καὶ ἰδίως διαφοραὶ ἀλλοῖον ποιοῦσι τόδε τι, αἱ δὲ ἰδιαίτατα ἄλλο, διότι καὶ οὐσιώδεις εἰσὶν αὗται. φησὶν οὖν ὅτι τῶν διαφορῶν αἱ μὲν ποιοῦσιν ἀλλοῖον, ὅσαι κατὰ συμβεβηκός εἰσι καὶ χωρισταὶ καὶ ἀχώριστοι· ὁ γὰρ ἱστάμενος καθεσθεὶς ἐγένετο ἀλλοῖος, οὐκ ἄλλος, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς περὶ Ὀδυσσέως· ἀλλοῖός μοι νῦν φάνης ξεῖνε ἢ τὸ πάροιθεν. αἱ δὲ ἄλλο ποιοῦσαί εἰσιν εἰδοποιοί (p. 95,3) || 4 expl. ἄλλον.

Amm. p. 95,13 inc. ἐντεῦθεν || τῆς διαιρ. τελειότερον || 15 εἰσι om. || 17 expl. τῶν κοινῶς καὶ ἰδίως.

Amm. p. 98,3 inc. ἀντὶ || καὶ ἧττον || 4 ἐκεῖ γὰρ || 5 σφοδρότερον || 17 expl. ἐλάττονα.

Amm. p. 95,17 inc. ἐκ τῶν οὖν β′ τούτων διαιρέσεων διακρίνονται || 18 γίνονται τοίνυν || 19 expl. ἐξ ὧν δύο ὁμολ. εἰσὶ ἀσύστατοι.

Amm. p. 96,11 inc. ἀντὶ | 12 εἰσὶ post γένους colloc. || συστ.] τοιούτων || 13 αἵτινες—ἧττον om. || 14 μᾶλλον θνητὸς οὔτε μᾶλλον λογ. ἢ ἧττον θν. ἢ ἧττον λογ. || 16 expl. ἐνεργείας.

f. 5 r Amm. p. 101,11 inc. ἀπορίαν τινὰ ὁ Π. ἀπορεῖ καὶ ἐπιλύεται. τῆς δὲ ἀπορίας λαμβάνει (sic) δύο τινὰ ἀξ., ὅτι οὐδὲν (14) | 15 post ὄντος pergit καὶ ὅτι τὰ (19) || 20 ἀναιρ.—εἶν. 21 om. || 22 τὸν τρ. τοῦτον || τὰς διαφορὰς ἢ εἶναι ἐν τοῖς γένεσιν ἢ μὴ εἶναι. ἑκάτερον (24) || 24 ἄτοπον συμβαίνει || 26 ὅπερ ἄτ. om. || ἐν τοῖς γ. αἱ δ. || 28 post ὄντος pergit εἰ οὖν ἀνάγκη

τὰς διαφορὰς ἢ εἶναι ἐν τοῖς γένεσιν ἢ μὴ εἶναι, ἑκατέρῳ δὲ ἀδύνατόν τι συμβαίνει, δῆλον ὅτι ἀπορώτατος ὁ λόγος. τοῦτο οὖν οἱ ἀπὸ τοῦ περιπάτου ἐπιλύονται οὕτως· φασὶ γὰρ ὅτι τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ εἶναι ἐνεργείᾳ μὲν οὐ δύναται (p. 102,5) || p. 102,5 εἶναι om. || 6 τι et εἶναί τι om. || 7 μήπω || 8 μέντοι] δὲ || ἐπιτηδειότητα || τὴν ἐνέργειαν || 9 μὲν om. || 10 τὸ μὲν οὖν δυν. τοιοῦτον || 11 λέγεται οἷον ὁ παραδιδοὺς (12) || 12 λόγους λέγεται ἐνεργείᾳ γραμματικὸς καὶ τὸ θερμὸν ἤδη ὕδωρ λέγεται (14) || 14 φασὶν || 15 τινὶ om. || οὐ δυνατόν || 17 ἀμφότερα ἢ καὶ τὸ ἕτερον ἔχον ἐνεργείᾳ τὸ λοιπὸν ἔχει δυνάμει· τὸ γὰρ ψυχρὸν ὕδωρ ἐνεργείᾳ ὂν ψυχρὸν δυνάμει ἐστὶ θερμόν. δύναται οὖν τὰ (p. 103,1) || p. 103,2 εἰ μὴ—μέρος (4) om. || 4 φασι τὰ γένη ἔχειν τὰς διαφοράς || 8 χρησ. om. || 9 ἐναντ.—καὶ γὰρ om. || 10 εἶναι om. || καί φασιν—λόγοις (12) om. || 13 λέγουσι γὰρ ὅτι πρῶτον μὲν οὐκ || καὶ τὸ ἄλογον, τὸ θνητ. καὶ τὸ ἀθ. || 14 διαφθείρει ἄλληλα καὶ μάχεται ἀλλήλοις || 15 οὐ μόνον om. || ὑφίστησιν || 16 ὑποστατικόν ἐστι τοῦ ἀγγέλου, τὸ δὲ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ δ' ἄλογον καὶ τὸ θνητὸν τοῦ ἀλόγου καὶ θνητοῦ ζῴου. ὥστε οὐκ ἐναντία εἰσί καὶ οὐδὲν ἄτοπον εἶναι αὐτὰ ἐν τῷ αὐτῷ. κἂν ἐναντία δὲ ὦσιν, οὐδὲν (24) || 24 τῷ γένει et ἐνεργείᾳ om. || 25 ὡς om. || ἀσωμάτῳ τινι τὰ ἐναντία. οὔτε γὰρ ἐν ὑποκ. τινὶ σώματι ἅμα δύνανται τὰ ἐναντία εἶναι διὰ τὸ βούλεσθαι κατασχεῖν ἀμφότερα τοῦ ὑποκειμένου. ἡ γοῦν φύσις (p. 104,1) || p. 104,2 ὑφεστ. ὀφθαλμὸν ἅμα || 3 post λόγους pergit καὶ οὐ μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ τῶν σχημάτων τοὺς λόγους κ. τ. λ., quae aliena sunt ab Ammonio.

f. 5v Amm. p. 106,12 inc. τὴν αἰτίαν || διὰ τί] τοῦ | κατηγορεῖσθαι || 13 τὴν δὲ διαφορὰν || 14 ὄντα] πράγματα || ἢ κυρίως om. || εἴδει καὶ ὕλῃ. ὥσπερ γὰρ ὁ χαλκὸς ὕλη γίνεται πᾶσι τοῖς χαλκοῖς σκευάσμασι, δεξάμενος δὲ τοιόνδε εἶδος γίνεται ἀνδριὰς ἢ τοιόνδε γίνεται λέβης, οὕτως οὖν πᾶσι τοῖς φυσικοῖς πράγμασιν ἔστι τι ὑποκείμενον ὃ καλοῦσιν ὕλην κ. τ. λ.

f. 6r Amm. p. 115,4 inc. ἐν πᾶσι || 5 οὐσίαν δὲ || 7 post ἄλληλα add. καὶ ταύτην σφοδροτέραν || 9 ἔχειν] εἶναι || τι] τὸ || δεῖ οὖν] ταῦτα γοῦν || 11 διείλεκται || ἔφη—αὐτῶν om. || 12 τῆς om. || 13 εὐφυέστεροι (διακ. om. || 14 καὶ τούτοις || 15 θεωρ.] συγγραμμάτων || 17 τὰ κοινῶς πᾶσι || ἵν' ἓν] εἶτα || 18 παραβάλλει || λέγει || 19 expl. διαφέρουσιν.

f. 6v Amm. p. 116,14 inc. εἶτα λέγει ἀναγκαῖόν τι θεώρημα, ὅτι τὸ γένος καὶ αἱ διαφοραὶ || 17 δεύτ. δὲ || διὰ ταῦτα καὶ om. || 18 ἄνθρ. ζῷόν ἐστι || 19 λογ. (alterum) om. || κατηγοροῦνται || 20 συμβ. εἰδῶν καὶ ἀτόμων || 22 δεύτ. δὲ || 23 τῶ] τὸ || λέγ. τὸν σωκράτην γελαστικὸν καὶ πάντας || 117,1 post γελαστικούς pergit λέγεται καὶ ὁ καθόλου ἄνθρωπος γελαστικός. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ τῶν συμβεβηκότων κ. τ. λ.

Amm. p. 117,15 inc. κοινὸν καὶ τοῦτο γένους καὶ διαφορᾶς τὸ διαπορθμεύειν τὰ κατ' αὐτῶν λεγόμενα τοῖς μετὰ ταῦτα. ὅσα γὰρ || 17 κατηγοροῦμεν || διὰ om. || 18 εἰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει || 19 γένος εἰσί || καὶ ἐπειδὴ—ἄνθρ. om. || 20 ὅτι ὅτι (sic) καλῶς προσέθηκεν ὁ Π. 21 ἀντὶ—δηλοῖ (22) om. || 23 τοῦτο—γένους om. || 24 πάντως om. || καὶ εἰδῶν καὶ ἀτόμων 26 τοῦ (ante ἀνθρ.) om. || 27 ἄλλων γενῶν || p. 118,1 εὑρήσεις γένη || ζῴου κατηγορεῖται σχετικῶς καθάπερ τὰ πρός τι. οὐ γὰρ ἐξῃρημένος οὔτε ὁ Σωκράτης ῥηθείη πατήρ, εἰ μὴ σχῇ πρὸς υἱὸν σχέσιν κ. τ. λ.

f. 7v Amm. p. 123,22 καὶ ἄλλως δὲ || 23 δεῖ] ἔστι || 26 πρὸς αὐτὴν παρεβάλλετο || 27 γίν. σχέσεις ζ' || πρὸς μὲν || 28 ὥστε] ὅτε || 29 ὡς εἶναι σχέσεις θ' || 124,2 τὰς πάσας σχέσεις || 4 παρεβάλλοντο || 5 γίνονται om. || 6 καὶ τοῦ ἰδίου || 7 expl. δέκα.

f. 7v in margine scholii praecedentis Amm. p. 111,18 inc. ἀπορεῖται δὲ πῶς λέγει γίνεσθαι || 20 τὸν ἄνθρ.] τὸ ζῷον. φαμὲν τοίνυν ὅτι οὐ τοῦτο μόνον περὶ τοῦ πυρετοῦ ἔδει ἀπορῆσαι ἀλλὰ καὶ περὶ ἀμέτρου ψύξεως καὶ ξηρότητος· πάντα γὰρ ταῦτα προσγινόμενα φθείρει τὸ ζῷον. ὥσπερ γὰρ ἐν ταῖς χορδαῖς (21) || 21. 22 καὶ ἀνιεμένων] τινῶν || 22 τὴν μὲν ἁρμονίαν || φθείρεσθαι || 24 παραπλ.] λοιπῶν || 25 σώζεσθαι δὲ αὐτοῦ || post ὑποκείμενον pergit ἰστέον γὰρ ὅτι ἔστι τις ἀνείδεος ὕλη ἐν τῷ παντί, ἥτις ὑποδέχεται τὰ εἴδη πάντων τῶν ὄντων κ. τ. λ.

R VATICANUS 1018 [Brandis p. 52 no. 6] chartaceus recens f. 84—106 Ammonii in Isagogen commentarium continet. tituli sunt f. 84

ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου προλεγόμενα εἰς τὴν φιλοσοφίαν πᾶσαν, f. 89 ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἀμμωνίου. specimen praebuit A. Mau, unde apparet codicem et correctiones passum esse et neglegentia librarii corruptum.

p. 1,4 καὶ om. || σπουδαιοτέρως ἀνθέξεται || 5 δυνατόν φησι || 9. 10 χωρίζουσι τοῦτο || 9 λαμβάνουσι || 10 post ἁπάντων inserit alienum scholium, quod incipit χρὴ δὲ τὸν ὅρον ὑγιέστατον εἶναι, ὑγίεια δὲ ὁρισμοῦ (cf. Paris. 1928 [P^a]) || τοίνυν] οὖν || τὸν τῆς φιλοσοφίας ὁρισμὸν || 12 τε καὶ || 13 δὲ καὶ || 14 ἐμανθάνομεν || 15 λέγειν ἐνδεχομένως || 17 τε om. || **p. 2,**1 ὑποκείμενον ἔχει (μὲν om.) || 2 ταῦτα om. || τούτου γὰρ] οὗ || 3 μὲν om. || τὰ ξύλα || 4 ἀβάκκιον || οἱ μὲν οὖν ὁρισμοὶ || 5 ἢ ἐκ τοῦ τέλους—ὑποκειμένου om. || 6 ἀνθρώπεινα || 7 ἐκ δὲ] ἢ ἐκ || περιποιητικὴν αὐτήν || 8. 9 ἐκ δὲ τοῦ συναμφ.—περιποιητική om. || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 αὐτῆς τὸν ὁρ. || 14 ἡ δ' ἀστρ. || οὐράνια σώματα || 15 [illegible] αὐτὰ ἀλλὰ γνῶναι ταῦτα || 19 ὀλίγον τι προελθεῖν || 24 ἐν κόσμῳ || **p. 3,**1 ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || 3 τῷ ἀσαφεῖ τε καὶ σαφεῖ || 4 εἴς τε τὰ || 6 ἀποδίδ.] παραλαμβάνονται || 10 τὰ om. || ὁ ποιητὴς λέγει || 14 ὁ ποιητής φησι || 15 δοτῆρες || 16 βούλ. κατ' ἄμφω || 17 θεωρητικὸς || 19 προτίθησι || θεῷ ἐστι || 22. 23 ὁμοῖόν τ' ἀθανάτων καὶ χαμαὶ || ὑπάρχουσι] εἰσίν || 26 ἐπεὶ || καὶ ὁ ἄνθρ. || 29 τούτοις τοῖς || **p. 4,**1 μὲν γὰρ || 2 τοῦ ἀνθρ. τε καὶ τοῦ θεοῦ || διαφέρει πολὺ || 4 [illegible] οὖν] τοίνυν || 5 ἡ om. || 6 ὥρμησεν ὁ φιλόσοφος || 7 λεκτέον || ἐπεὶ || 8 πρακτ.] προνοητικαὶ || 9 πρακτ. καὶ θεωρ. || 10 ἑκάτερα || πρὸς θεὸν || 11 ἔχουσι || 16 ἐν μελέτῃ || 17 τοῦ θαν. || τούτου || 18 τῷ τοῦ πλάτ. || 19 μελετᾶν [illegible] || τρόπῳ δεῖ || 20 [illegible] ἐπὶ || ἐχρήματισε || μάρτυς || 23 ἀΐδαν || 25 ἐν τῷ π. ψ. συγγράμματι || 26 τῷ νέῳ συμβὰν || 27 τί δή ποτε || 28 ἑαυτοὺς || φησὶ γοῦν || **p. 5,**2. 3 οὐδὲ—ἑαυτόν om. || 3 δὴ] δὲ || ἑαυτοὺς || 4 κατασχεθεὶς || 6 δοθέντα || 7 εἰ] ἐπεὶ || 8 φαμὲν post πῶς colloc. || καὶ πρόσχε || 9. 10 ὄντος συνθ. || 11. 12 δέδεται τὸ σ. τῇ ψ. || 12 ἔστι δὲ καὶ || 13 δέδεται δουλ. τῷ σ. αὐτῷ κρατουμένη || 17 ἀπὸ om. || 19 τοῦ om. || δὲ] γὰρ || 22 ἔρωτα ἔτι περιέπ. τὰ περὶ τοὺς τ. φαιν. || 24 πάντως || 27 τοῦ om. || 29. 30 γνῶσις] γνῶσιν || **p. 6,**3 φασὶν ὅτι τούτου] οὗ αὕτη || 5 δεῖ om. || ἀποδεδομένους || 6 τι] τοι || μέρος] μόνως || 7 διττὸν οὖν || 8 μελ. εἶναι θαν. || 10 ἀνθρώπῳ om.

Vaticanus 207 [Brandis p. 61 no. 66] bombycinus saeculo XIV exaratus f. 165 titulum ἀμμωνίου φιλοσόφου ἐξήγησις τῶν πέντε φωνῶν habet. specimen, quod A. Mau nobis suppeditavit, docet codicem in deterrimis esse numerandum. S

p. 1,5 ἐκ τῶν ὁρισμῶν τὰ πράγματα colloc. || 6 πράγματα || 12 τε καὶ || 13 δὲ [illegible] || 14 ἐμανθάνομεν || δύναμις] γνῶσις (τεχνικὴ om.) || 15 τὸ πιθανῶς εἰπεῖν || **p. 2,**1 [illegible] om. || 3 τὰ ξύλα || 4 δὲ ἔχει || ἀββακίον || οἱ οὖν ὁρισμοὶ || 5 τοῦ συναμφ. || 6 ἀνθρώπεια || 10 post σώματα add. παραγινομένη περὶ αὐτά (περὶ αὐτά m.^{2}) || ἐκ δὲ τοῦ τέλους || αὐτῶν] τούτων || 11 καὶ (post οὖν) om. || 12 οὖν] δὲ || 14 ἡ δὲ ἀστρ. || 15 τὰ ὄντα om. || 16 ὁρισμοὶ δὲ τῆς φιλοσ. παραλ. || 17 δὲ suppl. m.^{2} || δῶμεν ἔγκλ. ἐν τ. π. || 19 προσεπελθεῖν || δύο μέν εἰσι τοῦ ὑποκ. || 21 ἦν || post τέχνας add. καὶ ἕτερος ἐξ ἐτυμολογίας || 22 πρῶτος ὁρισμὸς || 23 ᾗ ὄντα εἰσί. τὸ δὲ ᾗ ἀντὶ τοῦ κ. ὄντα εἰσίν || 24 τίς] τί || **p. 3,**1 ὁ δὲ Πυθαγόρας οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν || 2 γνῶσις ante θείων colloc. || 3 τῷ σαφεῖ καὶ τῷ ἀσαφεῖ || [illegible] || 7 [illegible] || 8 τοῦ om. || κατὰ δυνατὸν || 12 τε om. || 13 ὑποδεεστέρων || 15 δοτῆρες || 16 βούλεται κατ' ἀμφ. || 20 πρόκειται (corr. m.^{2}) || 23 τε (ante θεῶν) om. || 28 πολέμῳ || 29 τούτοις τοῖς ἀλ. || τῶν τελ. ὑπάρχει || **p. 4,**1 μὲν γὰρ || 2 παρὰ] διὰ || 3 πολὺ om. || 4. 5 πρόκειται m.^{1} || 5. 6 ἔστιν—ἀνθρώπῳ om. || 6. 7 ὥρμησεν ὁ φιλόσοφος || 7 λεκτέον || 9 αἱ (prius) om. || 10 πρὸς θεὸν || 11 τῷ μὲν—τῷ δὲ corr. m.^{2} || πῶς || ἔχουσιν || 12 παθητ.] νοητικὰς superscr. m.^{2} || τῆς ψυχῆς om. || 16 τὴν φιλ. ἐν μελέτῃ || 17 πῶς || 19 μελετᾶν

ἀναγνούς || τρόπω δεῖ || 20 ἀπὸ] ἐπὶ || ἐκρήμνισε ὁ τὸ] ὅτι || 21 ἔφησεν γὰρ || 22 εἰπὼν || 23 ὑψηλοῖο || 25 ἐν τῷ ... γραμματ' || 26 τῷ νέω συμβ. || 28 αὐτούς || **p. 5,1** ὡς om. || 1. 2. οἱ ἄνθρ. ἐσμέν || 2 ἐκ ταύτης om. || 2. 3 οὐδὲ—ἑαυτόν om. || 3 δὴ] δὲ || ἑαυτούς || 4 κατατεθεὶς || 6 δοθέντα || 8 φαμὲν post πῶς colloc. || 9. 10 ὄντος συνθ. || 10 ψυχῆς λέγω καὶ || 11 ὁ om. || 11. 12 δέδεται τὸ σ. τῇ ψ. || 12 ἔστι δὲ καὶ || 13 δέδεται δουλ. τῷ σ. καὶ κρατουμένη || 15 ὁ μὲν φυσικός om. || 16 πάντες ἀποθνήσκουσιν ἄνθρ. || 17 ἀπὸ om. || 19 τῆς ψυχῆς || δὲ] γὰρ || 22 τοῦτο || 23. 24 χωρ. ἀπὸ τοῦ σ. || 24 πάντως || φιλόσοφοι ὡς m.[1] || **p. 6,2** ἀνθρώπεια || 3 ὅτι τούτου] οὗ αὕτη || 4 δὴ om. || 5 δεῖ] χρεὼν || ἀποδεδομένους || 6 μέρος] μόνως || 8 μελ. θαν. τ. φιλ. εἶναι

T Coislinianus 157 [vide Porphyrii Isagoges praefationem p. XIX] Isagoge initio mutila ornata est Magentini commentario, quod ipsum quoque mutilum incipit a verbis ... ρίω ὡς συμβαλλομένη εἰς τὰς κατηγορίας τὰς παρὰ τῷ ἀριστοτέλει γραφείσας, οὐ μέντοι γε δὲ καὶ εἰς τὰς παρὰ τῶν ἄλλων (fol. 166^v codicis Coisliniani 170 infimo). sed iam fol. 1^v expositio legitur, quam apud Magentinum frustra quaeras: ὅτι σαφέστερον δι' ὑποδείγματος. εἰς τὸ εἴτε ὑφεστηκότα σώματα εἰσὶν ἢ ἀσώματα καὶ πότερον χωριστὰ ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καὶ περὶ ταῦτα ὑφεστῶτα· οὐχ ἁπλῶς γὰρ οὕτως οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον ὑφίστασθαι οἱ δὲ οὕτως, ἀλλ' εἰκότα ἕκαστοι λέγουσιν. ὅτι δὲ εἰκότα. ἐννοείσθω δακτύλιός τις ἐκτύπωμα ἔχων εἰ τύχοι ἀχιλλέως καὶ κηρία πολλὰ παρακείμενα κτλ. haec deprompta sunt ex Ammonii libro (cf. p. 41,10). neque minus deinceps Magentini commentarium fragmentis Ammonianis satis amplis ita auctum est, ut scriptor ab eodem auctore composita esse omnia putasse videatur. inde a fol. 19^r demum Magentini et Ammonii expositiones discernuntur, ut ad Magentini scholia nota τοῦ μιτυλήνης addita appareat, ad Ammoniana nota ἄλλο σχόλιον vel ἄλλου. velut f. 19^r περὶ ἰδίου. τὸ δὲ ἴδιον διαιροῦσι τετραχῶς. τοῦ μιτυλήνης. τὸ μὲν γένος ἡ διαφορὰ καὶ τὸ εἶδος προετάγη τοῦ ἰδίου καὶ συμβεβηκότος ὡς οὐσιώδη κτλ. (fol. 172^v codicis Coisl. 170). sed Magentini de proprio enarratione perscripta pergit ἄλλο σχόλιον. πληρώσας τὸν περὶ διαφορᾶς λόγον περὶ τοῦ ἰδίου λοιπὸν διαλέγεται (Amm. p. 108,22). f. 19^v primum nota ἄλλου appicta Ammonii de accidentis expositionem praebet περὶ τοῦ συμβεβηκότος ποιεῖται τὸν λόγον ὕστερον, ἀλλ' οὐ διδάσκει περὶ τούτου κατὰ τὴν εἰωθυῖαν διδασκαλίαν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων φωνῶν πρότερον ἀπηριθμήσατο τὰ διάφορα σημαινόμενα αὐτῶν (Amm. p. 110,12), tum nota τοῦ μιτυλήνης addita ὁρισάμενος τὸ συμβεβηκὸς καὶ εἰπών (cod. Coisl. 170 f. 173^r). in commentario ad Categorias adiecto (f. 27^r) Ammonii loco Simplicius succedit, ut eadem ratio hic inter Magentinum et Simplicium cognoscatur. ex specimine, quod E. Richtero debetur, apparebit, quanta libidine scholiastes in excerpendo Ammonii libro usus sit.

p. 41,17 τὸν τύπον ὅ ἐστι om. || 18 δακτυλίω || 20 γοῦν || post εἰδῶν pergit ὑφεστώτων μὲν ἀΰλως παρὰ τῷ δημιουργῷ καὶ ἀσωμάτως, θεωρουμένων δὲ ἐν τοῖς φυσικοῖς. δεύτερον δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς κατὰ μέρος. νοείσθω δὲ καὶ οὕτως· τὸ εἶδος τὸ ἀνθρώπων ἐστὶ μὲν παρὰ τῷ δημιουργῷ ὡς ὁ ἐν τῷ δακτυλίω τύπος (cf. p. 42,6) || **p. 42,7** τὸ om. || 8 ἕκαστα || 9. 10 τοιαῦτα ἀχώριστα εἶναι || 13 μετὰ τὰ πολλὰ ὑστερογενές || 14 σώμασιν || 15 οὐ γὰρ || γνωρ.] χωρίζεσθαι || 16 οὐ γὰρ || 19 τοῦτο τοίνυν ἣν φησι ζητεῖν || 22 διαφωνεῖν] διαφέρεσθαι || 23 τῆς ὕλης εἶναι ταῦτα φησίν || 24 post χωριστά pergit λύσις ἐνστάσεως λεγούσης μὴ εἶναι παρὰ τῷ δημιουργῷ τὰ

γένη καὶ τὸ εἴδη. ὁ δημιουργὸς ὡς εἰδὼς ποιεῖ ὃ δημιουργεῖ. οὐ γὰρ ποιεῖ τις ὅπερ οὐκ οἶδεν. οὐ γὰρ ὡς ἡ φύσις (p. 42,1) || 2 ὅθεν καὶ ποιεῖ ἡ φύσις om. || post γινομένῳ add. οὕτω καὶ ὁ θεός || 3 τι] που || 4 εἰ τοίνυν] εἴτε μὴ || οἶδε τὸ ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον om. || 5 ἐν] παρὰ || 6 δακτυλίω || 7 καὶ λέγεται — 16 δύναται, quae iam supra scripsit, nunc repetit.

Urbinas 35 [vide praefationem Porph. Isag. p. X. XL]. perlustranti U mihi codicem et Ammoniana aucupanti unum se obtulit scholion, quod quin ex Ammonio fluxerit dubium non est, f. 5ᵛ ad lemma τὸ δὲ τρίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος (Porph. p. 4,4) illam de triangulo figurae specie disputationem, cuius quasdam memoria dignissimas lectiones in hac Ammonii editione (p. 71,25 sq.) pro codicis vetustate adnotatas invenies, sed ut scholiastae ratio excerpendi cognoscatur, praestat hic illibatas illius discrepantias apponere.

Amm. p. 71,25 μέμφονταί τινες πορφυρίῳ τὸ τρίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος εἰπόντι διὰ ταῦτα· φασὶ γὰρ ὡς οὐ καλῶς ἢ κυρίως τὸ σχῆμα τοῦ τριγώνου γένος εἶπεν ἢ τὸ τρίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος || 28 φασι om. || οὐκ ἔστι γένος || p. 72,1 τοῦ τετρ. πρότερον οὐ μόνον καθὸ τὸ μὲν ἐκ τριῶν γραμμῶν τὸ δὲ ἐκ τεσσάρων συνέστηκεν ἀλλὰ καὶ ὅτι πᾶν τετράγωνον εἰς τρίγωνα δύο ἀναλύεται· εἰ γὰρ τοῦ ᾱ β̄ γ̄ δ̄ τετραγώνου ἐπιζεύξεις διάμετρον διαιρεθήσεται || 5 ante ἀναιρουμένου habet πάντως δὲ τὸ ἀναλυόμενον εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη ἀναλύεται. ἄλλως τε || 8 ἁπάντων || τὸ τρίγωνον πρῶτον || 9 φημὶ] φέρε || καὶ ἑξαγώνου om. || πᾶν γὰρ εὐθύγραμμον ἀναλύεται εἰς τρίγωνα δυεῖν ἐλάττονα τῶν οἰκείων πλευρῶν. εἰ οὖν || 12 αὐτὰ] ταῦτα || 14 post πάντες add. σχεδὸν || ἀπολογίας om. || 15 τοῦ τριγώνου om. || ἀπολυόμενοι || 18 δύο συγκέοιτο τριγώνων || καὶ τῷ ἐν τῷ τιμαίῳ δοκεῖ πλάτωνι || 19. 20 τὰ τρίγωνα ἀναλύειν || 20 post λεγόμενον pergit φημὶ δὴ τὸ μὴ κυρίως τὸ σχῆμα τοῦ τριγώνου εἶναι γένος. νῦν δὲ οὐδεμία ἀνάγκη (cf. v. 23) || p. 73,1 γίνεσθαι] ἀποτελεῖσθαι || 4 καὶ om. || 6 ante ἐπειδὴ add. ἐκεῖνο φαμὲν ὅτι || 8 ἐπιζεύξαντας || 8 ἑτερομήκει || τὸ β̄ καὶ τὸ ᾱ, λεγέτωσαν καὶ ταῦτα τοῦ τετραγώνου πρῶτα. οὕτως δὲ καὶ τὸ τετράγωνον πρῶτόν ἐστι τοῦ ἑτερομήκους, εἰ ἑτερόμηκες τὰς δύο παραλλήλους διπλασίονας ἔχον τῶν ἐπιζευγνυουσῶν αὐτὰς πλευρῶν διέλομεν δίχα εἰς δύο τετράγωνα. ἀλλὰ καὶ ὁ κύκλος πρότερος τοῦ τριγώνου ἅτε δὴ μιᾷ γραμμῇ περατούμενος. καὶ αὐτοῦ τοῦ κύκλου πάλιν τὰ ἡμικύκλια προηγήσεται ἁπλοῦ τὰ σύνθετα. καθότι καὶ αὐτὸς ὁ κύκλος τῇ διαμέτρῳ εἰς δύο τέμνεται ἡμικύκλια καὶ δόξει πάλιν ἐκ δύο ἡμικυκλίων συνίστασθαι, εἴ γε δύο συνελθόντα ἡμικύκλια ἀποτελέσειαν αὐτόν. ὥστε οὐ μάτην τοῦ τριγώνου τὸ σχῆμα γένος ἀπεδόθη. ἄλλως τε καὶ πρὸς τὸ εὐθύγραμμον καὶ περιφερόγραμμον ἀπιδὼν ὁ πορφύριος ἃ δὴ εἴδη προσεχῆ τοῦ σχήματος γένος εἶπεν τοῦ τριγώνου τὸ σχῆμα οὐ προσεχὲς ἀλλὰ πόρρω· τὸ γὰρ δὴ εὐθύγραμμον ὃ προσεχὲς τοῦ τριγώνου γένος ὑπάλληλόν ἐστιν εἶδος τοῦ σχήματος· τέμνεται γὰρ τὸ εὐθύγραμμον εἰς τρίγωνά τε καὶ τετράγωνα καὶ ἑτερομήκη καὶ τραπέζια καὶ ἄλλα πλεῖστα.

Urbinas 56 [Brand. p. 54 no. 15] bombycinus saeculo XVI scriptus Uᵃ quod a Brandisio iudicatur Isagogen Ammonii commentario instructam exhibere, non recte se habet; nam titulo et nomine commentarium caret, sed quae A. Mau exscripsit, a Byzantino quodam Davidis librum excerpente profecta sunt (cf. Ioannem Italum in codice Escurialensi Ω—IV—14 [Eᵇ]). speciminis loco principium apponam.

ἐπὶ πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης τέσσαρα ταῦτα κατὰ ἀριστοτέλην προβλήματα ζητεῖν ὀφείλομεν. εἰσὶ δὲ ταῦτα· εἰ ἔστι, τί ἐστι, ὁποῖον τί ἐστι καὶ διὰ τί ἐστιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ζητεῖν εὐθὺς τὸ εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς φιλοσοφίας ἄλογόν ἐστι πάντη καὶ κενόν. οὐ γὰρ ἀγνοούμενόν ἐστι τὸ θεῖον τοῦτο χρῆμα. τὸ δὲ ζητεῖν τὸ τί ἐστι καὶ διὰ τί ἐστι πάντη εὔλογον καὶ λυσιτελές. λόγου δὲ χάριν καὶ τῆς πρὸς τοὺς νέους ἕνεκα γυμνασίας καὶ τὸ εἰ ἔστιν ἐνταῦθα

ζητήσωμεν. καί φαμεν εἰ ἔστι φιλοσοφία. καὶ λύομεν τοῦτο διὰ συλλογισμοῦ ὑποθετικοῦ οὕτως συλλογιζόμενοι. εἰ ἔστι θεὸς καὶ εἰ ἔστι πρόνοια, ἔστι καὶ σοφία, δι᾽ ἧς προνοεῖται θεὸς τοῦ παντός. καὶ εἰ ἔστι σοφία, ἔστι καὶ φιλία σοφίας. εἰ δὲ ἔστι φιλία σοφίας, ἔστι καὶ φιλοσοφία ἡ φιλία τῆς σοφίας καὶ ἔφεσις, δι᾽ ἧς τὸν κόσμον τοῦτον ὁ θεὸς κατεσκεύασεν. ἐπεὶ δὲ τὸ εἰ ἔστιν ἐδείξαμεν, ζητήσωμεν καὶ τὸ τί ἐστιν. ἐκ τούτου γοῦν ἀνακύπτουσιν ἡμῖν οἱ τῆς φιλοσοφίας ἓξ ὁρισμοί. πρὸ τοῦ δὲ τὴν ἀπαρίθμησιν τούτων ποιήσασθαι εἴπωμεν τὴν τῶν ὁρισμῶν φύσιν, μᾶλλον δὲ τὸν ὁριζόμενον αὐτὸν ὁρισμόν. καὶ οὕτως ἴωμεν ἐπ᾽ αὐτούς. ἔστι τοίνυν ὁρισμὸς κατὰ μὲν πλάτωνα λόγος σύντομος δηλωτικὸς τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, κατὰ δὲ ἀριστοτέλην λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων. πᾶς δὲ ὁρισμὸς ἐξ ὑποκειμένου και τέλους λαμβάνεται, τουτέστιν ἐξ ὕλης καὶ εἴδους, καὶ ἢ ἐξ ἑνὸς τούτων ἢ ἐκ τοῦ συναμφοτέρου, ὡς ἵνα ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς τοῦτο ὑποδείξωμεν. ὁριζόμενοι γὰρ τὴν ἰατρικὴν ἢ ἐκ τῆς ὕλης ὁριζόμεθα ταύτην ἢ ἐκ τοῦ εἴδους. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ὕλης τουτέστιν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου οὕτως· ἰατρική ἐστι τέχνη περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα καταγινομένη. ἀπὸ δὲ τοῦ εἴδους τουτέστιν ἀπὸ τοῦ τέλους οὕτως· ἰατρική ἐστιν ὑγείας περιποιητική. τέλος γὰρ τῆς ἰατρικῆς τοῦτο τίθενται τὸ ὑγιάζειν τὰ σώματα, ὥσπερ καὶ τῆς ῥητορικῆς τὸ πείθειν. καὶ τῶν ἓξ τοίνυν ὁρισμῶν τῆς φιλοσοφίας οἱ μὲν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου οἱ δ᾽ ἀπὸ τοῦ τέλους λαμβάνονται. καὶ εἷς μὲν ἐξ ὑπεροχῆς, ὁ δ᾽ ἕτερος ἐξ ἐτυμολογίας. τὸ δὲ ὑποκείμενον ἢ προσεχές ἐστιν ἢ πόρρω. καὶ τὸ τέλος ὁμοίως. πᾶσα γὰρ τέχνη καὶ ἐπιστήμη καὶ ὑποκείμενον ἔχει καὶ τέλος. αὐτίκα ἡ τεκτονικὴ ὑποκείμενον ἔχει καὶ πόρρω καὶ προσεχές, καὶ τέλος ὡσαύτως. ἀλλὰ προσεχὲς μὲν ὑποκείμενον ἡ τεκτονικὴ ἔχει τὰ ἁπλῶς ξύλα, πόρρω δὲ ὑποκείμενα τὰ ξύλα τὰ ἐπιτήδεια πρὸς κατασκευὴν θρόνου ἢ σκάμνου. τέλος δὲ πάλιν προσεχὲς κέκτηται τὸ ποιῆσαι θρόνον ἢ κλίνην. εὐθὺς γὰρ εὑρὼν τὸ ξύλον ὁ τέκτων τὸ πρὸς οἱονοῦν κατασκευὴν ἐπιτήδειον πρὸς τὸ ποιῆσαι εἶδος ἀφορᾷ. πόρρω δὲ τέλος ἐστὶ τῆς τεκτονικῆς ἡ τῆς κλίνης καὶ τοῦ θρόνου ἀνάπαυσις· ἐρωτώμενος γάρ τις, διὰ τί κλίνη, φησὶ διὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνάπαυσιν. ὥσπερ δὲ αὕτη, οὕτω καὶ ἡ τῶν ἁπάντων μήτηρ φιλοσοφία καὶ ὑποκείμενον ἔχει καὶ τέλος καὶ πόρρω καὶ προσεχές. καταλλήλους δὲ τοῖς ὑποκειμένοις αὐτῇ καὶ τοὺς ὁρισμοὺς κέκτηται, ὧν ὁ μὲν πρῶτος, ὃς δὴ καὶ τοῦ πυθαγόρου ἐστι, γνῶσις τῶν ὄντων ᾗ ὄντα εἰσίν. οὗτος τοίνυν ἐκ τοῦ προσεχοῦς ὑποκειμένου ἐστίν. ὁ δὲ δεύτερος γνῶσις θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὃς δὴ καὶ αὐτὸς τοῦ πυθαγόρου τυγχάνει καὶ ἀπὸ τοῦ πόρρω ὑποκειμένου λέγεται. δείξωμεν καὶ τοὺς ἐκ τοῦ τέλους. τρίτος τοίνυν ὁρισμὸς τῆς φιλοσοφίας ἐστὶν ὁ λέγων φιλοσοφία ἐστιν ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ. καὶ ὁ μὲν τρίτος ἐκ τοῦ προσεχοῦς τέλους ἐστίν. ὁ δὲ τέταρτος ὁ μελέτην θανάτου τὴν φιλοσοφίαν εἶναι λέγων ἐκ τοῦ πόρρω τέλους. καὶ ἀμφότεροι δὲ πλάτωνος. ὁ γὰρ πλάτων λογικώτερος τῶν ἑλλήνων ὢν ἐκ τοῦ τέλους τὴν φιλοσοφίαν ὡρίσατο. λείπεται τοίνυν εἰπεῖν τὸν πέμπτον, ὅστις ἐξ ὑπεροχῆς λαμβάνεται καὶ τοῦ ἀριστοτέλους ἐστίν. ἔστι δὲ οὗτος· φιλοσοφία ἐστι τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν. ἄλλο γὰρ τέχνη καὶ ἄλλο ἐπιστήμη καὶ ἄλλο πεῖρα καὶ ἕτερον ἐμπειρία· τέχνη μὲν περὶ τὰ ἐψευσμένα καὶ μερικὰ καὶ μὴ ὡσαύτως ἔχοντα καταγίνεται ὥσπερ ἡ ῥητορικὴ καὶ ἰατρική, ἡ δὲ ἐπιστήμη περὶ τὰ ἄψευστα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καταγίνεται ὥσπερ ἡ γεωμετρία καὶ ἡ ἀστρονομία καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπιστῆμαι. διότι καὶ οὕτως ταύτην ὑπογράφουσιν· ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ ἐπὶ στάσιν ἄγουσα τὸν νοῦν τῆς καθόλου φύσεως τῶν πραγμάτων.

U^b Urbinas 55 [Brandis p. 55 no. 25] bombycinus saeculo XV scriptus f. 24 exhibet Ἀμμωνίου φιλοσόφου ἐξήγησις τῶν πέντε φωνῶν. ex specimine a Torstrikio dato apparet codicem neglegentissime esse transscriptum.

p. 1,3 του om. || 4 καὶ om. || 5. 6 μαθεῖν δι᾽ ὁρισμοῦ colloc. || 6 τοίνυν om. || 7 δὲ om. || 8 ὅρων om.

U^c Urbinas 57 [Brandis p. 55 no. 22] chartaceus, recens sed eleganter scriptus, titulo omisso incipit μέλλοντας ἡμᾶς φιλοσόφων ἅπτεσθαι (sic) λόγων ἀναγκαῖον (ἐστι om.) μαθεῖν. exhibet igitur Ammonii librum, qui ex aliis commentariis auctus esse videtur, nam f. 7ᵛ legitur ἰδία δὲ

περὶ τοῦ προκειμένου βιβλίου τῶν ε' δηλονότι φωνῶν λέγομεν ταῦτα (cf. Amm. p. 16, 20) et prolegomena exeunt (f. 14) μόνος γὰρ ὁ ἄνθρωπος δέχεται τὸν θύραθεν νοῦν τὸν ἐκ τῆς μαθήσεως καὶ μόνος τὰς ἐπιστήμας διδάσκεται.

Vindobonensis 139 [vide praefationem Isagoges p. XXIV. XXXVIII] V
f. 1—40 Ammonii commentarium continet scriptura madore saepius paene evanida exaratum. f. 1—3 versuum quartae partes bibliopegi culpa nunc desectae sunt, sed quae ea re perierunt singula adnotare fere supersedi. de auctoritate codicis ab H. Dielsio et a me collati vide p. VII. Ammonii expositiones et schematis multis illustratae sunt et additamentis interpositis auctae. quae ante f. 13 inserta deprehenduntur, exigua sunt, unum scholion ideo plus valet, quod Ammonius citatur; quare hoc infra apponetur. inde a f. 13 scholiorum tria nos distinxisse genera memineris. primum ex recensione illa Byzantina, quae Eliae nomen iniuria fert, derivatum f. 13r—18r invenitur, cetera aut anonyma sunt (f. 19r—26r) atque ex variis libris, maxime ex Davide, congesta (quae ab Ammonio originem traxerunt, ex specimine intelleges, ea alia memoria ac commentarium continuum niti), aut notis ἑτέρου vel ἄλλου instructa, quae maximam partem ex quadam Ammonii recensione Byzantina aetate confecta fluxisse puto. quod scholion speciminis causa afferam, Philoponi in Physica commentarium laudatum habet.

f. 12r ad Porph. p. 4,4 Καὶ τὸ τρίγωνον. Ἀπορία ἀνακύπτει ἐνθάδε, διὰ τί τὸ σχῆμα λέγεται γένος τοῦ τριγώνου καὶ τετραγώνου καὶ ἔλαβε πρῶτον τὸ τρίγωνον, εἶτα δεύτερον τὸ τετράγωνον. κανὼν γάρ ἐστιν ὁ λέγων ὅτι ἐν οἷς ἐστι τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστερον, τούτων τὸ κοινῶς κατηγορούμενον οὐκ ἔστι γένος. καὶ τινὲς λύουσι αὐτὸ οὕτως, ὅτι οὐκ ἠκριβώσατο ἐνταῦθα περὶ τὸ παράδειγμα ὁ φιλόσοφος. ἄλλοι δὲ ἤτοι οἱ περὶ τὸν ἀμμόνιον ὅτι ὁ τρία ἀριθμὸς οὐκ ἔστι γεννητικὸς τοῦ τετραγώνου ἀλλ' αἱ τεσσάρων γωνίαι.

f. 20v α' ad Porph. p. 7,19 Ἄτομον δὲ λέγεται. Ὁρίζεται τοίνυν τὸ ἄτομον οὕτως· ἄτομόν ἐστι τὸ ἐξ ἰδιοτήτων συγκείμενον, οὗ τὸ ἄθροισμα τῶν συμβεβηκότων οὐκ ἂν ὀφθείη ἐπὶ ἑτέρου ποτέ. οἷον σωκράτης ἐκ τῆς φαλάκρας καὶ τοῦ προκοιλίου καὶ τοῦ εὐφυοῦς καὶ σώφρονος σύγκειται. ταῦτα δὲ ἐπὶ μόνου τοῦ σωκράτους θεωροῦνται. ἐπὶ δὲ ἑτέρου οὐ φαίνεται. εἰ δέ τι τούτων ἔχει, καὶ πάντα τὰ ἄλλα συμβεβηκότα οὐδαμῶς[1]). ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἄτομον πολλὰ σημαίνει, τὸ δυσδιαίρετον ὡς ὁ ἀδάμας τὸ μὴ ἐνδεχόμενον ὡς τὸ σημεῖον ἢ τὸ σμικρότατον ὁ κόκκος τῆς ψάμμου ἢ τὸ μή σωζόμενον ὡς εἴ τις διέλῃ τὸν σωκράτην ἐνεργεία εἰς χεῖρας καὶ πόδας[2]).

β' ad Porph. p. 7,20 Καὶ τουτὶ τὸ λευκόν. Τὸ ἐν τῇ χιόνι καὶ τὸ ἐν τῷ κύκνῳ, καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ ἁπλῶς λευκοῦ λέγει· τὸ γὰρ ἁπλῶς λευκὸν οὐκ ἔστιν ἄτομον.

[1]) David codicis Paris 1938 f. 56r haec exhibet: φησὶ δὲ ἄτομόν ἐστι τὸ ἐκ συμβεβηκότων συγκείμενον, ὧν τὸ ἄθροισμα οὐκ ἂν ὀφθείη ἐπὶ ἑτέρου ποτέ. οἷον ὁ σωκράτης ἐκ τῆς φαλάκρας καὶ τοῦ προκοιλίου καὶ τοῦ εὐφυοῦς καὶ σώφρονος σύγκειται. ταῦτα δὲ ὁμοῦ ἐπὶ ἑτέρου οὐ φαίνεται. κἂν γὰρ ἔχῃ τὸ φαλακρόν, ἀλλ' οὐ πάντα τὰ ἄλλα.

[2]) Elias in codice Coisl. 367 f. 79r dicit: τὸ ἄτομον πολλὰ σημαίνει· ἄτομον γὰρ ἢ τὸ δυσδιαίρετον ὡς ἀδάμας ἢ τὸ μὴ ἐνδεχόμενον διαίρεσιν ὡς τὸ σημεῖον ἢ τὸ σμικρότατον ὡς ὁ κόκκος τῆς ψάμμου ἢ τὸ μὴ σωζόμενον ἐν τῇ διαιρέσει ἀλλὰ φθειρόμενον ὡς εἴ τις τὸν σωκράτην διέλοι ἐνεργεία εἰς χεῖρας καὶ πόδας.

ad Porph. p. 7,21 Καὶ εἰ μόνω (sic) αὐτῷ εἴη σωκράτης υἱός. Εἰ γάρ ἐστιν ἄλλος, τότε τὸν σωκράτην οὐ δηλοῖ· τὰ δέ γε ἄτομα ὁριστά[1]).

ad. Porph. p. 8,1 Ὅλον γάρ τι τὸ γένος. Διδάσκει ὁ τεχνικὸς ὅτι τὰ πρός τι οὐκ· ἐπίσης λαμβάνονται· ποτὲ γὰρ ἐπίσης ποτὲ δὲ οὔ. ἐπίσης ὡς τὸ δεξιὸν ἀριστεροῦ δεξιόν. οὐκ ἐπίσης δὲ ὡς ἐν τῷ ὅλω καὶ τοῖς μέρεσι· φαμὲν γὰρ τὰ μέρη ὅλου ἐστὶ μέρη, οὔ φαμεν δὲ ὁμοίως ἑνικῶς τὸ ὅλον μέρους ἐστὶν ὅλον. οὔτε γὰρ ἔστιν ὅλον μέρους ὅλον, ἀλλὰ τὸ ὅλον ἰδιώτερόν ἐστιν ὅλον. οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἔχοντος υἱοὺς πολλοὺς τὸ ἓν σκέλος ἑνικῶς φαμεν, τὸ δὲ ἕτερον πληθυντικῶς· υἱοὶ πατρὸς υἱοί εἰσιν[2]).

γ′ ad Porph. p. 7,22 Ὅτι ἐξ ἰδιοτήτων. Ἐξ ἰδιωμάτων ἐκείνω μόνω συμβεβηκότων. καλῶς δὲ εἶπεν τὸ ἄθροισμα καὶ οὐχ ἕκαστον· ἓν γὰρ ἕκαστον ἴσως εὑρεθήσεται καὶ ἐν ἄλλω ἢ τὸ φαλακρὸν ἢ τὸ προκοίλιον, οὐ μὲν δὲ ἡ ὅλη συνδρομή.

δ′ ad Porph. p. 7,22 Ὧν τὸ ἄθροισμα οὐκ ἄν. Οὐκ εἶπεν ὧν ἕκαστον ἀλλ᾽ ὧν τὸ ἄθροισμα· ἕκαστον γὰρ καὶ ἄλλοις ὑπάρχειν δύναται, ἅμα δὲ πάντα οὐδενί. (cf. Amm. p. 90,2).

ad Porph. p. 7,23 Αἱ μέντοι τοῦ ἀνθρώπου . . . αἱ αὐταί. Αἱ δὲ τοῦ σωκράτους ἰδιότητες (Amm. p. 90,6) || 6 τινος ἀνθρώπου || 8 θέλει || 9 οὖν om. || 11 τῷ ἀτόμω μόνω || 12 ἰδιότ. εἰσι || τοῦ ζώου οἷον τοῦ γένους || 14 ζώοις] ἀνθρώποις || 15 νοῦ καὶ ἐπιστήμης || 19 μὲν om. || 20 τύχη || 21 τὸ φαλακρὸν om. || 22 τῷ χρόνω γενέσθαι || 23 expl. ἄλλω.

f. 29v ad Porph. p. 12,34 ἄλλου ἐξήγησις. Χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου. Πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν οὐσιωδῶς ὑπαρχόντων· ταῦτα γὰρ οὐ δύνανται ἀποβληθῆναι ἐν ᾧ ἐστιν ὑποκειμένω. καὶ πῶς ὁ πυρετὸς φθείρει τὸ ζῷον; ἰστέον ὅτι αἱ κινήσεις καὶ αἱ μεταβολαὶ ἢ ἐν οὐσία γίνονται ὡς ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ ἢ ἐν ποσῷ ὡς ἡ αὔξησις καὶ ἡ μείωσις ἢ ἐν ποιῷ ὡς ἡ ἀλλοίωσις ἢ ἐν τῷ ποῦ ὡς [ἡ φορά. εἰ] τοίνυν γένεσις οὐσιώδης ἐστὶ μεταβολὴ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἄγουσα καὶ ἡ φθορὰ ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὂν ἄγουσα, καὶ αὕτη κατ᾽ οὐσίαν ἐστὶ μεταβολή. ὥστε ὁ φθείρων τὸ σῶμα πυρετὸς κατ᾽ οὐσίαν ἐστὶ μεταβολὴ εἰς τὸ μὴ ὄν. οὕτως ὁ φιλόπονος ἐν τῷ η′ τῆς φυσικῆς (vide Amm. p. 113,7—16).

V^a Vindobonensis phil. graec. 69 [Nessel p. 41] chartaceus saeculo XVI exaratus incipit f. 1r sine titulo ἐπειδὴ μετὰ τὸ προτελεῖσθαι καὶ τοῦ τελεῖσθαι καιρός, ergo Eliae in Isagogen commentarium continet. quod Nessel adnotat in folio 2r titulum inveniri Ἀμμωνίου εἰς τὰς πέντε φωνὰς τοῦ πορφυρίου, H. Diels cum hunc codicem cum Elia conferret, ex litteris initio evanidis extricare sibi videbatur Ἀμόνιος εἰς πέντε φωνὰς τοῦ πορφυρίου. sed ea quae sequitur expositione (inc. διὰ τί τὸ ὂν προέταξε τοῦ ἀναγκαίου) Eliae commentarium continuatur.

p Editionis principis exemplum, quod mihi praesto erat, forma magna, praeclaris litterarum formis impressum folio primo, quod titulum tulit, caret, verum in extremo libro hanc subscriptionem fert: Ἐνετίῃσιν ἐτυ-

[1]) David (codicis Paris. 1938 f. 58v): Καλῶς εἶπεν εἰ μόνος αὐτῷ εἴη σωκράτης υἱός· εἰ γάρ ἐστι καὶ ἄλλος, τότε τὸν σωκράτην οὐ δηλοῖ, ἀλλ᾽ ἀόριστον υἱὸν λέγει. τὰ δέ γε ἄτομα ἀόριστα.

[2]) David (codicis Paris. 1938 f. 58v): Διδάσκει ἡμᾶς ὁ πορφύριος ὅτι οὐκ ἐπίσης ἀεὶ λαμβάνεται τὰ πρός τι· ἔστι μὲν γὰρ ὅτε ἐπίσης, καὶ ἔστιν ὅτε οὔ, ἐπίσης μὲν ὡς ἵνα εἴπω τὸ δεξιὸν τοῦ ἀριστεροῦ ἐστι δεξιόν, τὸ δὲ ἀριστερὸν τοῦ δεξιοῦ ἐστιν ἀριστερόν. οὐκ ἐπίσης δὲ ὥσπερ ἐν τῷ ὅλω καὶ τοῖς μέρεσι· φαμὲν γὰρ τὸ μέρος ὅλον ἐστὶ μέρος, οὔ φαμεν δὲ ὁμοίως ἑνικῶς τὸ ὅλον μέρους ἐστὶν ὅλον, ἀλλὰ τὸ ὅλον μερῶν ἐστιν ὅλον. οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἔχοντος πολλοὺς υἱοὺς φαμεν τὸ ἓν σκέλος ἑνικῶς, τὸ δὲ ἕτερον πληθυντικῶς· οἱ υἱοὶ πατρός εἰσιν υἱοί, ὁ πατὴρ δὲ υἱῶν ἐστι πατήρ, οὐχ ὁμοίως δὲ ἑνὸς υἱοῦ ὡς ἐν τῷ πρώτω σκέλει.

πώθη δαπάνη τοῦ εὐγενοῦς καὶ δοκίμου ἀνδρὸς κυρίου Νικολάου βλαστοῦ τοῦ κρητός. οὐκ ἄνευ μέντοι προνομίου. Ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ σκιροφοριῶνος ἐννάτῃ φθίνοντος, ἐπὶ ἄρχοντος Αὐγουστίνου Βαρβαδίκου τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων ταύτην εὐτυχῶς ἡνιοχοῦντος. itaque haec editio sumptibus Nicolai Blasti anno MD Venetiis impressa est.

Editiones Venetae posteriores

Post editionem principem duae editiones in lucem prodierunt, quibus codicum praesidiis non ascitis principis editionis recensio paucis locis correcta propagatur, altera *ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΝΤΕ ΦΩΝΑΣ ΤΟΥ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑ VENETIIS PER IOAN. ANT. ET PETRUM FRATRES DE NICOLINIS DE SABIO SUMPTU DOMINI MELCHIORIS SESSAE ANNO MDXLV* impressa est, altera eodem titulo assumpto ancora Aldina ornata atque *VENETIIS MDXLVI APUD ALDI FILIOS* in lucem edita.

II CONSPECTUS VERSIONUM

Pomponii Gaurici versio

Versiones latinae quattuor mihi in conspectum venerunt. quae paullo post editionem principem eaque nixa in lucem prodiit *Ammonius in quinque voces Porphyrii per Pomponium Gauricum Neapolitanum Venetiis per Io. Baptistam Sessa anno 1504* edita plurima ex libidine translata exhibet multaque per excursiones de ingenio illustrata, ut a graeco libro longe abhorreat. atque etiam ex titulo in prima pagina suprema apposito *Pomponii Gaurici Neapolitani in quinque voces Porphyrii commentariolus ex Ammonio* apparet, illum Pomponium non id egisse, ut Ammonii commentarium ad verbum transferret, sed inde argumenta deprompsisse, quibus substructis suam componeret enarrationem. quae ratio explicandi ut in propatulo ponatur, principium libri subiungam.

Postquam propositum nobis est, ut de philosophiae principiis dicere incipiamus, necessarium quidem videtur, ut cognoscamus quid sit philosophia. oportet enim quemque cuiuslibet institutionis principia suscepturum edoceri prius quid sit id quod consequi studeat, ita namque fiet et ad audiendum apparatior et ad prosequendum multo diligentior. Verum id quidem non nisi ex diffinitionibus. qui autem fieri hoc poterit, ut ex diffinitionibus rem ullam percipiamus, si quid diffinitio ipsa prius sit non intellegatur? diffinitio igitur est oratio, quae eius ipsius quod diffinitur naturam brevissime ostendit. dicta autem est per translationem ab agrorum finibus. nam quemadmodum illi proprietates determinant distinguuntque ab alienis nostra, sic et diffinitiones rem ipsam complectuntur atque ab aliarum confinio disiunctam esse faciunt. de philosophiae igitur diffinitione a nobis hoc loco dicendum. etenim si quom pueri grammaticae institutionibus traditi sumus, ab eius diffinitione caepimus hoc modo: grammatica est peritia earum rerum quae a poetis atque scriptoribus conscribuntur. idemque si quom ad oratoriam accessimus, ex diffinitione eam esse didicimus vim artificiosam probabilis orationis in causis civilibus, cuius finis benedicere. quanto id magis facere debebimus nunc in philosophia, unde omnium et artium et scientiarum diffinitiones suscipiuntur. in omni autem institutione id fieri oportere, positum in Phaedro a Platone comprobavit ut Cicero refert Epicurus. atque ab eodem ipso Cicerone nostro frequenti iam est usu confirmatum. sed apud Platonem So-

crates pagina tertia his verbis: in omnibus rebus puer, quom quaestio aliqua incidit, primum quid illud sit quod quaeritur intelligendum. aliter quidem prorsus in errorem dilabi necesse est. fit enim uti et qui audiunt, quom rem ipsam quid significet ignorarint, decipiantur et qui docent, postquam declaratum nihil principio fuit, disserant quae nec sibi constare ullo modo possunt neque aliis. ne igitur qua in re ceteros vituperamus, vituperandi et ipsi simus, danda opera est, uti quando haec inter nos disceptatio est, potiusne sit non amanti quam amanti gratam rem faciundum, quid ipse amor siet ex diffinitione pernoscamus. sic namque commodum an incommodum ex se amor afferat facile considerabimus. haec Plato, nos ad Ammonium revertamur. omnis quidem scientia et ars subiectum habet et finem.

asarii versio prior

Altera versio *Ammonius in Porphyrii Institutionem. Magentinus in librum Aristotelis de Interpretatione. Magentinus in priora Analytica. Nili de rationibus libellus. Georgii Pachymerii epitome in universam Aristotelis artem disserendi. Ioanne Baptista Rasario interprete. Lugduni apud Sebastianum Gryphium MDXLVII.* propius ad Graeca verba accedit, sed satis impolita oratione inquinata erroribusque deformata est. specimini sint ea quae apud Ammonium p. 13,19—31 de arte musica leguntur.

Musice profecto nihil praeter chordarum concentum speculatur: quosdam enim instituit cantus, qui affectiones animi leniant ipsumque ad virtutem dirigant: quod quidem ita esse musices intervalla iam cadentia nobis declarant: cum tubam audimus, animo statim vehementius concitamur reddimurque audaciores: id quod etiam in causa est, ut ea utantur milites, cum praelium ineunt. at si illum dulcem sonum, qui in theatro intervallis coniunctus imparibus, sed tamen pro rata portione distinctis impulsu et motu chordarum efficitur, qui acuta cum gravibus temperans aequabiliter concentus efficit, audiverimus, ita complebit aures nostras, ut quasi soluto animo deficiamus. Pythagoram cum adulescentulum quendam tibiarum fidiculis numerose sonantibus omnino captum animadvertisset, tibicini sonum ut mutaret iussisse sicque iuvenis libidinem cohibuisse, litteris monumentisque proditum est. ex quibus rebus efficitur, ut iis quae de musices divinitate sunt nobis dicta, adhiberi fides possit. quapropter ille non intelligendi solum sed etiam dicendi gravissimus auctor et magister Plato iuvenes ad musicen exercitationemque hortabatur, ut animum musica, corpus exercitatione ornarent.

asarii versio altera

Tertia latina versio ab eodem Rasario profecta quamquam studium et emendatius scribendi et accuratius transferendi prodit, tamen erroribus nondum libera est. liber titulum fert *Ammonius Hermeae f. in Porphyrii Institutionem, Aristotelis Categorias et librum de Interpretatione. Ioanne Baptista Rasario interprete Venetiis apud Vincentinum Valgrisium MDLIX.* quae supra attuli verba, ita hic leguntur:

Musice profecto nihil praeter chordarum concentum speculatur: quosdam etiam instituit cantus, qui affectiones animi leniant ipsumque ad virtutem dirigant: quod quidem ita esse musices intervalla iam cadentia nobis declarant. cum tubam audimus, animo statim vehementius concitamur reddimurque audaciores, id quod etiam in causa est, ut ea utantur milites cum praelium ineunt. at si dulcem sonum, qui in theatro efficitur, audiverimus, ita complebit aures nostras, ut quasi soluto animo deficiamus. Pythagoram cum adulescentulum quendam videret, qui tibicinam quandam cantilenam mollem modulantem comitabatur, iussisse eam inversa tibia canere sicque iuvenis libidinem cohibuisse, litteris monumentisque proditum est. ex quibus rebus efficitur, ut iis quae de musices divinitate sunt nobis dicta, adhiberi fides possit. quapropter divinus Plato iuvenes ad musicen exercitationemque hortabatur, ut animum musica, corpus exercitatione ornarent.

osetini versio

Qui postremo Ammonii librum e graeco in latinum transtulit, Rosetinus, haud dubie alteram Rasarii versionem in rem suam convertit, sed exemplo

Graeco usus mendis liberare et orationem reddere puram studebat; ecce titulus: *Ammonii Hermei* (sic) *commentaria in librum Porphyrii de quinque vocibus et in Aristotelis Praedicamenta ac Perihermenias cum indice tam rerum quam verborum locupletissimo. In his conferendis cum graecis exemplaribus atque emendandis quantum studii Petrus Rosetinus medicus physicus adhibuerit, qui haec legerit, facile intelleget. Venetiis apud haeredem Hieronymi Scoti MDLXXXI.* quem supra apposui locum, his verbis transtulit:

Musica porro in fidium versatur concentibus: quin etiam et in cantibus quibusdam studium atque operam ponit, qui affectiones et perturbationes animi sopiunt eumque ad virtutem excitant. quod declarant quae adhuc supersunt musicae propemodum extinctae atque intermortuae vestigia. audito enim tubae clangore animatiores ferventioresque efficimur, ob eamque causam proeliis tuba convenit. audientes vero spectaculorum concentus toti quasi emollimur atque animo dissoluto evadimus. nam proditum memoriae est Pythagoram cum forte animadvertisset adulescentem tibicinam quae cantilenam mollem modularetur comitantem, iussisse eam inversa tibia canere, quo facto universa pueri cupiditas concidit atque extincta est. quam ob rem fides est iis adhibenda, quae de divina arte musica circunferuntur. idcirco ergo divinus ille Plato iuvenes cohortatur, ut musicae atque gymnasticae studeant, ut musica mentem et gymnastica corpus excolant atque exornent.

Apud Arabes quanta floruerit Ammonius auctoritate, vel inde apparet, quod teste Augusto Müllero *Die griechischen Philosophen in der arabischen Überlieferung* (Halle 1873) p. 24 Porphyrii aetas Alexandri et Ammonii temporibus a Muhammed ibn Ishâq in Fihrist terminatur, qui Porphyrium post Alexandrum sed ante Ammonium fuisse docet. sed ex iis notis, quas catalogi praebent,[1] satis dispici non potest, quantum commentatores Arabes, qui Isagogen multi illustraverunt, ex Ammonii libro deprompserint. Arabum et Syrorum versiones

Apud Armenios Davidis commentarium tantum valuisse videtur, ut Ammonii ratio ab illis non haberetur.

Syriacum vero commentarium ab Athanasio, Iacobitarum patriarcha, compositum et codice Vat. 158 servatum Wenrich (p. 185) testis est[2]) ex Ammonii libro esse derivatum. alterum eiusdem codicis in Isagogen commentarium Ammonii an Philoponi sit dubitatur.

III SPECIMINA RECENSIONIS

codicibus Paris. 1973 et Neapol. III D 15 servatae.

c. Paris f. 10r post πράγματος (Amm. p. 1, 4) pergit: *διαφόρων δὲ οὐσιῶν διάφορον τὸ ἀγαθόν, ὅθεν ἀγαθὸν λέγεται διὰ τὸ ἄγαν θεῖν εἰς αὐτὸ ἕκαστον, καλὸς δὲ λέγεται διὰ τὸ*

[1]) vide Wenrich *De auctorum Graecorum versionibus et commentariis Syriacis, Arabicis, Armeniacis Persisque commentatio* (Lipsiae 1842) p. 281 et Steinschneider *Al-Farabis Leben und Schriften* (in *Mémoires de l'Académie Impériale des sciences de St. Pétersbourg VII e série tom. XIII no. 4*) p. 126 sq.

[2]) idem testatur Renan *De philos. perip.* (Paris 1852) p. 31, qui liber mihi praesto non erat.

ἄκοντας ἡμᾶς ἐμπεσεῖν εἰς αὐτό. ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀγαθὸν τῆς φιλοσοφίας θέλομεν εἰδέναι, δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἵππου μέν ἐστι τὸ ἀγαθὸν τὸ ἄγαν θεῖν ἀντὶ τοῦ ὠκέως βαδίζειν, ἀνθρώπου δὲ τὸ ἀγαθὸν τὸ ἄνω ἀθρεῖν τὸν ὦπα καὶ ἀναμιμνήσκεσθαι· τὸ μὲν γὰρ μεμνῆσθαι ἔχουσι καὶ τὰ ἄλογα, τὸ δὲ ἀναμιμνήσκεσθαι μόνοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν διὰ τὸ λογικὸν τῆς ψυχῆς. φιλοσοφίας δὲ τὸ [τὸ om. Np] ἀγαθὸν τὸ κοσμεῖν τὰς τῶν ἀτελεστέρων ψυχάς. ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τῶν ὁρισμῶν μανθάνομεν τὰ πράγματα. καὶ ἐπεὶ οὐ δυνατόν ἐστι μανθάνειν δι᾽ ὁρισμοῦ πρᾶγμα ἀγνοουμένου τί ἐστι ὁρισμός, φέρε πρότερον περὶ τοῦ ὅρου τὴν διδασκαλίαν ποιούμενοι τρία ταῦτα ζητήσωμεν περὶ τούτου· τί ἐστιν ὅρος καὶ πόθεν κέκληται ὅρος καὶ πόθεν παραλαμβάνεται. ἰστέον τοίνυν ὅτι ὅρος ἐστὶ λόγος σύντομος τῆς ἰδίας οὐσίας ἑκάστου δηλωτικός. καὶ μή τις οἰέσθω ἡμᾶς ὁρισμὸν τοῦ ὅρου ἀποδιδόναι, ἐπεὶ καὶ τούτου ἄλλον κἀκείνου ἕτερον πάλιν καὶ οὕτως ἐπ᾽ ἄπειρον προφέρειν [προσφέρειν Np] τοὺς ὅρους ἀναγκαζόμεθα. ἀλλ᾽ ὅρον τοῦτον ἀκουστέον οὐχ ὅρον ἁπλῶς ἀλλ᾽ ὁριστοῦ, ἐπεί γε καὶ ἀριστερὸν ἀριστεροῦ φαμεν οὐχ ὡς ἀριστεροῦ ἀλλ᾽ ὡς δεξιοῦ· τὸν γὰρ ⟨ἐν⟩ ἀριστερᾷ ἡμῶν ἱστάμενον ἀριστερόν φαμεν ὡς πρὸς [ὥσπερ Np] δεξιὰν οὖσαν [l. ὄντες] τὴν χεῖρα. οὕτω καὶ ὅρον τοῦ ὅρου οὐχ ὡς ὅρου ἀλλ᾽ ὡς ὁριστοῦ [ἀριστεροῦ Np] καὶ δυναμένου ὁρίζεσθαι ἀποδεδώκαμεν. εἴρηται δὲ ὅτι ὅρος ἐστὶ λόγος σύντομος τῆς ἰδίας οὐσίας ἑκάστου δηλωτικός. πρόσκειται τὸ λόγος· ἐπειδὴ γὰρ τὰ πράγματα ἢ αὐτοψίᾳ θεωροῦνται ἢ λόγῳ διδάσκονται, οἱ ὅροι μόνῳ τῷ λόγῳ διδάσκουσι τοῦ πράγματος τὴν φύσιν. τὸ δὲ σύντομος εἴρηται διὰ τοὺς μεγάλους λόγους, λέγω δὴ τοὺς Γαληνείους καὶ Ἀριστοτελικούς· οὗτοι γὰρ οὐχ ἑνὸς πράγματός εἰσι δηλωτικοί, ἀλλὰ πλείστων. τὸ δὲ ἑκάστου πράγματος δηλωτικὸς πρόσκειται διὰ τὰ ἀποφθέγματα· καὶ ταῦτα γὰρ λόγοι εἰσὶ σύντομοι, ἀλλ᾽ οὐ δηλωτικοὶ πραγμάτων φύσεως. τοῦτο μὲν ὅρος ἐστί· κέκληται δὲ ἐκ μεταφορᾶς, τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὅρων. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνοι παραλαμβάνουσι [l. περιλαμβάνουσι] τὸ χωρίον καὶ χωρίζουσι τῶν ἀλλοτρίων καὶ τὴν μὲν πλεονεξίαν καθαίρουσι τὴν δὲ ἔλλειψιν ὑπεραίρουσι καὶ δικαίῳ μέτρῳ φυλάττουσι τὰ κτήματα ἑκάστῳ, οὕτω καὶ οἱ ὁρισμοὶ λαμβάνουσι καὶ περιγράφουσι τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ἐκ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ τούτου χάριν ὥσπερ τοῦ πράγματος οὕτω καὶ τῆς ὀνομασίας ἐκοινώνησαν. χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι δύο τρόπους κακίας προσδέχονται· ἢ γὰρ πλεονεκτοῦντες τοῦ δεόντος ἢ ἐλλείποντες διαβάλλονται. καὶ θαυμαστόν γε ἐν τούτοις συμβέβηκεν, ὅταν μὲν πλεονάζει [l. πλεονάζῃ] ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα, ἐπιλείπει τὰ πράγματα, ὅταν δὲ τοὐναντίον ἐλλείπει [l. ἐλλείπῃ] τὰ ὀνόματα, πλεονάζειν συμβαίνει τὰ πράγματα, οἷον ἐπὶ παραδείγματος· ἔστι τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὅρος οὗτος· ἄνθρωπός ἐστι ζῷον πεζὸν δίπουν. ἀλλ᾽ εἰ ἀφέλοις [ἀφέλεις cod.] τὸ δίπουν, πλεονάζει τὰ πράγματα· οὐ γὰρ μόνον ὁ ἄνθρωπος δίπουν [l. πεζόν], ὃν περιλαμβάνεις, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄποδα τῶν ζῴων καὶ τὰ πολύποδα. εἰ δὲ καὶ τὸ πεζὸν ἀφέλοιμι, πολλῷ μᾶλλον πλεονάσει τὰ πράγματα· περιέξει γὰρ καὶ τὰ πτηνὰ ζῷα. οὗτος δὲ πάλιν καὶ ὁ τοῦ ζῴου ὅρος ἐστί· οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική· καὶ εἰ ἀφέλοις [ἀφέλεις cod.] τὸ αἰσθητικόν, ἔλλειψις γενήσεται τοῦ ὀνόματος, προσθήκη δὲ τῶν πραγμάτων· περιληφθήσεται γὰρ καὶ τὰ ἀναίσθητα. ταῦτα μὲν οὕτω. δεῖ δὲ τὸν ὁρισμὸν τῆς φιλοσοφίας εἰπεῖν κ. τ. λ. (cf. Amm. p. 1,11).

f. 11v post φύσις (Amm. p. 2,25): καὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν περιεργάζεται. καὶ οὗτος μὲν ὁ πρῶτος ὅρος. ὁ δὲ δεύτερος ὁ αὐτὸς μέν ἐστι τῷ πρώτῳ, διαφέρει δὲ κατὰ τὸ ἀκριβέστερον καὶ σαφέστερον· ἀκριβέστερος γὰρ ὁ πρῶτος, σαφέστερος δὲ ὁ δεύτερος· ὃ γὰρ ἐκεῖνος συντόμως καὶ ἀκριβῶς εἶπε γνῶσιν τῶν ὄντων, τοῦτο ὁ δεύτερος ἐσαφήνισε διελὼν τί ἐστι τὰ ὄντα καὶ εἰπὼν θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων εἶναι γνῶσιν. ἀλλ᾽ εἰ καὶ σαφέστερος καὶ ἐπιστήμων ὁ δεύτερος, ἀλλ᾽ οὖν ἔχει ἀπορίαν· λέξει γάρ τις ὅτι εἰ θείων καὶ ἀνθρωπίνων γνῶσιν ἔχει ὁ φιλόσοφος, οὐχ ἕξει γνῶσιν τῆς ὕλης· αὕτη γὰρ θεία μὲν οὐκ ἔστιν (ἀνείδεος γάρ ἐστι καὶ χείρων), οὔτε δὲ ἀνθρωπίνη· ἀνείδεος γάρ ἐστι. καὶ οὐ μόνον ταύτης οὐχ ἕξει ἐπιστήμην, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὴν φύσιν τῶν ἵππων καὶ τῶν βοῶν καὶ τῶν τοιούτων γνώσεται, εἴ γε μήτε θεῖά εἰσι (φθείρονται γάρ) μήτε ἀνθρώπινα· ἄλογα γάρ, λογικὸν δὲ ζῷον ὁ ἄνθρωπος. ῥητέον δὲ πρὸς τοῦτο, ὅτι οὐ τὰ θεῖα ἁπλῶς φησιν ἢ τὰ ἀνθρώπινα, ἀλλὰ διὰ τούτων τὰ ἀΐδια καὶ φθαρτὰ αἰνίττεται, φημὶ δὴ τὰ γεννητὰ καὶ ἀγέννητα, καὶ ὅτι τὰ κρατιστεύοντα ἐν ἀμφοτέροις εἰς γὰρ παράδειγμα παρήνεγκεν, τῶν μὲν ἀϊδίων τὰ θεῖα, τῶν δὲ φθαρτῶν τὰ ἀνθρώπινα· εἰώθασι οἱ ποιηταὶ ἐκ τοῦ κρείττονος τὴν ὀνομασίαν ποιεῖσθαι, ὡς ὁ Πλάτων [Tim. 28 B] τὸν πάντα κόσμον

οὐρανὸν προσηγόρευσε καὶ ὁ ποιητὴς λέγων [l. λέγει] "Τεῦκρε, φίλη κεφαλή" [Hom. Θ 281] ἐκ τοῦ καλλιστεύοντος μορίου τὴν κλῆσιν ποιούμενος. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

f. 12v post οὕτως (Amm. p. 4,28): ὅτι ὥσπερ ἐν εἱρκτῇ ἐν τῷ βίῳ ὑπάρχομεν καὶ φρουρούμεθα, οὐ χρὴ δὲ ἀποδρᾶναι τὸν δεσμὸν ἀλλ' ἐᾶν τοῦτον [l. τοῦτο] τῷ δύσοντι [l. δήσαντι], δεσμὸν λέγων τὸν σύνδεσμον τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. καὶ ταῦτα μὲν ὁ πλάτων φησίν· ἔστι δὲ πρῶτος οὗτος τῆς φιλοσοφίας διδάσκαλος. καὶ εἰ τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει, πῶς καὶ τούτῳ ἐναντιωθήσεται ἡ φιλοσοφία καὶ τὴν φύσιν καινοτομήσει κ. τ. λ.

f. 14v post γνῶσιν (Amm. p. 9,18): καὶ οὐ ταύτην ἁπλῶς, ἀλλὰ σοφίαν λέγομεν τὸ σαφές, σαφὲς δὲ λέγομεν τὸ φανερόν, φανερὰ δὲ λέγομεν τὰ ἄυλα· περὶ γὰρ ταῦτα ἡ φιλοσοφία καταγίνεται. εἰ δὲ μὴ ὑποπίπτη ταῦτα ἡμῖν, οὐχὶ διὰ τὴν οἰκείαν σμικρότητα, ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκείαν ἀσθένειαν, ὥσπερ καὶ ταῖς νυκτερίσιν ὁ ἥλιος σκοτεῖν δοκεῖ διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς αἰσθήσεως. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου. πάλιν ἀνακεφαλαιωσόμεθα [l. —σώμεθα] τὰ ἐξ ἀρχῆς εἰρημένα· εἰ γὰρ τοιαύτη ἐστὶν ἡ φιλοσοφία ὡς γνῶσιν εἶναι τῶν ὄντων καὶ ἐπιστήμην ἔχειν τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ μιμεῖσθαι θεὸν ὡς ἐνδέχεται ἄνθρωπον [l. ἀνθρώπῳ] καὶ καθαίρειν τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν τοῦ σώματος ἡδονῶν καὶ πάσαις τέχναις τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ εἶναι παρέχεσθαι καὶ περὶ τὰ φανερὰ καὶ ἄυλα καταγίνεσθαι, πῶς οὐ τοιαύτη ἐστὶν ἀληθῶς, οἷον [l. οἵαν] αὐτὴν Πλάτων ἐν Τιμαίῳ τῷ διαλόγῳ αὐτοῦ [p. 47 B] φησίν; διαλεγόμενος γὰρ περὶ ταύτης ἐπιφέρει λόγον· τοιοῦτον γὰρ ἀγαθὸν οὐδὲ ἦλθεν οὐδὲ ἥξει εἰς ἀνθρώπους, Θεόδωρε, πώποτε. ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὁρισμῶν μεμαθήκαμεν. ἐπεὶ δὲ διὰ τῶν προλαβόντων ὁρισμῶν ὡς μίαν τὴν φιλοσοφίαν μεμαθήκαμεν, φέρε καὶ ὡς πολυσχεδῆ ταύτην διὰ διαιρέσεως σκεψώμεθα· συμβάλλεται γὰρ ἡ τῆς διαιρέσεως μέθοδος κατ' ἄμφω, εἴς τε τὴν τῶν φιλοσόφων συγγραμμάτων ἀσφαλῆ [ἀσφαλεῖ cod.] διάκρισιν καὶ εἰς τὴν τοῦ ὅλου ἀκριβεστέραν γνῶσιν· πρῶτον γὰρ δεῖ λέγειν τοὺς ὁρισμούς, εἶτα τὴν διαίρεσιν· οὕτω γὰρ καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῶν Φαίδωνι [potius Φαίδρῳ: ubi p. 237 B videas] φησίν· ὦ παῖ, μία τίς ἐστιν ἀρχὴ τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι τὸ εἰδέναι, περὶ οὗ ἡ βουλή, ἐπεὶ τοῦ παντὸς ἁμαρτάνειν ἀνάγκη. καὶ ἐν τῷ δὲ Σοφιστῇ [p. 235 C] λέγει ὅτι τὴν τῆς διαιρέσεως μέθοδον οὐδὲν καυχήσεται φυγόν.

f. 14v inf. post λέγειν (Amm. p. 10,10): διαιρεῖται τοίνυν εἰς δύο, εἴς τε θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν. καὶ δίκαιον· τὰ γὰρ ὄντα ἢ λόγοι εἰσὶ καὶ διὰ τοὺς λόγους θεωρεῖται ἢ πράγματα καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρακτικὸν προεβάλλετο. ἄλλως τε διὰ τρία ταῦτα εὐλόγως ἐποιήσατο [l. ἐποιήσαντο] τὴν διαίρεσιν διὰ τὸ γινῶσκον διὰ τὸ γινωσκόμενον διὰ τὸ τέλος. διὰ μὲν τὸ γινῶσκον ὅτι τῆς ψυχῆς διτταὶ αἱ δυνάμεις, αἱ μὲν γνωστικαὶ ὡς διάνοια νοῦς δόξα, αἱ δὲ ζωτικαὶ ὡς βούλησις καὶ προαίρεσις. διὰ μὲν οὖν τὰς γνωστικὰς τὸ θεωρητικόν, διὰ δὲ τὰς ζωτικὰς τὸ πρακτικὸν μέρος ἐκληρώσατο. διὰ δὲ τὸ γινωσκόμενον, ὅτι θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων εἴρηται ἐπιστήμη ἡ φιλοσοφία. καὶ διὰ μὲν τὰ θεῖα τὸ θεωρητικὸν προεβάλλετο, ὅτι οὐχ ὡς οἱ παλαιοὶ τὴν τυχοῦσαν γνῶσιν θεωρίαν φασίν, ἀλλὰ τὴν περὶ τὰ ὑπέρτερα ἀσχολίαν [ἀσχόλειαν cod.] θεωρίαν ἀκουστέον· αὕτη γὰρ ἀληθῶς καλεῖται θεωρία παρὰ τὸ τὰ θεῖα ὁρᾶν· τὸ δὲ πρακτικὸν τὸ περὶ [παρὰ cod.] τὰ ἔνυλα καὶ ἄυλα καταγινόμενον. καὶ διὰ τὸ τέλος, ὅτι ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ ἐστὶν ἡ φιλοσοφία, ὡς εἴρηται· ὁ δέ γε ὁμούμενος θεῷ καὶ λόγοις θέλει ὁμοιοῦσθαι καὶ πράξεσι καλλωπίζεσθαι . . . . . . τὸ δέ γε φυσιολογικὸν τὰς φύσεις ζητεῖ τῶν σωμάτων, πότερον ἐκ τεσσάρων στοιχείων σύγκειται ἢ ἐκ πέμπτης τινὸς φύσεως, ἐξ ἧς τὰ οὐράνια σώματα, καὶ ὅτι τέσσαρα τὰ αἴτια τῶν γινομένων, ὑλικὸν τελικὸν ὀργανικὸν ποιητικόν, καὶ ὅτι ἡ τοῦδε γένεσις ἑτέρου φθορὰ καὶ ἡ τοῦδε φθορὰ ἑτέρου γένεσις· ἵππων μὲν γὰρ φθορὰ σφηκῶν γένεσις καὶ ταύρων μελισσῶν, ὥς φησι Νίκανδρος ὁ περὶ θηρίων καθυπογράψας. ταῦτα μὲν πάντα τοῦ φυσιολογικοῦ ἔσται ζητεῖν. τοῦ δὲ θεολογικοῦ, τί θεός, τί πρόνοια, τί νοῦς, τί λόγος, καὶ πότερον ἔστι νοῦς ἢ οὔ, ὡς οἱ αὐτοματισταὶ λέγουσι, καὶ εἰ ἔσται πρόνοια καὶ τίθεται φροντίδα τῶν τῇδε πραγμάτων· χρὴ γὰρ γινώσκειν ὅτι τρεῖς δόξαι ἀθείας γεγόνασιν· οἱ μὲν γὰρ καθόλου φασὶ μὴ εἶναι πρόνοιαν, οἱ δὲ εἶναι μὲν καὶ ἄχρι τῶν ὑπερτέρων ἵστασθαι, μὴ παρεκτεινομένην δὲ μέχρι τῶν τῇδε· τοιοῦτοι δέ εἰσιν οἱ σῶμα ταύτην δοξάσαντες καὶ ἀνελόντες [ἀνελοῦντες cod.] τὴν αὐτῆς πρόνοιαν. οἱ δὲ καὶ εἶναί φασι καὶ προϊέναι ἐπὶ τὰ τῇδε, παρατρέπεσθαι δὲ δώροις καὶ δωροδοκεῖσθαι. καὶ τούτου μάρτυρα τὸν ποιητὴν παρέχονται λέγοντα· κνίσσῃ καὶ εὐχωλῇ τε παρα-

τρέπουσιν ἄνθρωποι (Ποιμ. I. 499. 500). τοῦ θεολόγου οὖν ἔργον τὰ τοιαῦτα ζητεῖν καὶ δεῖξαι, ὡς ἔστι πρόνοια καὶ ἀσώματός ἐστι καὶ ἄπονος καὶ προνοεῖται τῶν τῇδε καὶ ἀδέκαστον ποιεῖται τὴν κρίσιν· καὶ ἔτι γε γινώσκειν δεῖ τὸν θεολόγον τί διαφέρει βούλησις προαιρέσεως· ἡ μὲν γὰρ προαίρεσις μετά τινος σκέψεως αἱρεῖταί τι ὃ καὶ χεῖρον πολλάκις ἐστίν, ἡ δὲ βούλησις ἀπερισκέπτως αἱρεῖται τὸ κρεῖττον. ἐν τούτοις μὲν τὸ θεολογικόν.

f. 17ᵛ post οἶκον (Amm. p. 15,8): ἀλλ' οὐ πάντως ἀληθές ἐστι τοῦτο· οὐ γὰρ πάντως ὁ πολιτικὸς καὶ οἰκονομικὸς δύναται εἶναι· ἰδοὺ γὰρ ἔστι τις μικρὰ πόλις ἔχουσα ἄνδρας ἑκατόν· ὁ διοικῶν οὖν ταύτην τὴν μικρὰν πόλιν οὐ πάντως δύναται διοικῆσαι οἶκον στρατηλάτου τινός, ἐν ᾧ πεντακισχίλιοι ἄνδρες ἢ καὶ πλείους εἰσί. ὥστε διῄρηνται τὰ τρία εἴδη τοῦ πρακτικοῦ ἀπ' ἀλλήλων. χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι αὕτη ἡ διαίρεσις τοῦ πρακτικοῦ τῶν Ἀριστοτελικῶν ὑπάρχει, ἥτις καὶ φαύλη ἐστὶν ὡς οἱ Πλατωνικοί φασιν· ἡ γὰρ ἀκριβὴς διαίρεσις οὐκ ἐθέλει τὰ μόρια ἐμπεριέχεσθαι ἀλλήλοις, καὶ κατὰ τοῦτο κακίζουσι καὶ ἐκβάλλουσι αὐτήν. καὶ δὴ προστιθέασιν αὐτοῖς [l. προτιθέασιν αὐτῆς] τὴν ἐπιφερομένην. διαιροῦσι τοίνυν οἱ κατὰ Πλάτωνα τὸ πρακτικὸν εἰς νομοθετικὸν καὶ δικαστικόν· τούτων γὰρ οὐδέτερον ⟨ὑπὸ⟩ τοῦ ἑτέρου περιέχεται. ἔξεστι δὲ ἐφ' ἕκαστον τούτων τὰ τρία ἐκεῖνα ἀγαγεῖν· γίνεται γάρ τις νομοθέτης ⟨καὶ⟩ δικαστὴς καὶ ἠθικὸς οἰκονομικὸς καὶ πολιτικός. καὶ ὅτι γε νομοθετεῖ τις ἑνὶ ἢ ἑαυτῷ ἢ ἄλλῳ τινί, δηλοῖ Πυθαγόρας ὁ τῶν χρυσέων ἐπῶν πατήρ· χρυσᾶ δὲ λέγονται οὐχ ὅτι τὸν χρυσὸν προτιμῶσιν οἱ φιλόσοφοι οὐδὲ ἀσπάζονται τούτου τὴν κτῆσιν οἱ μισοῦντες τὸν πλοῦτον, ἀλλ' ἐπείπερ καθαρεύει ἡ τούτου οὐσία, διὰ τοῦτο τὰ καθαρὰ καὶ καλλιστεύοντα χρυσὸν ἐκάλουν· σεμνὴν γὰρ τὴν τέχνην καὶ τιμιωτέραν χρυσοῦ ἡγοῦνται.

f. 17ᵛ post ἐτελέσθη (Amm. p. 16,1): οὗτος καὶ οἰκονομικός ἐστι δικαστὴς καὶ νομοθέτης. καὶ δηλοῖ Ἀριστοτέλης ἔν τινι αὐτοῦ μονοβιβλίῳ περὶ οἰκονομίας ἀρίστης διαλεγόμενος καὶ λέγει ταύτην ἐκ τεσσάρων γενέσθαι σχέσεων, πατρὸς πρὸς τέκνα, δούλου πρὸς δεσπότην, γυναικὸς πρὸς ἄνδρα, εἰσιόντων[1]) πρὸς ἐξιόντα, ἵνα μὴ ἐλλείπῃ μηδὲ πλεονάζῃ, ἀλλὰ φυλάττῃ ἀναλογίαν[2]) πρὸς ἄλληλα· εἰ γὰρ κακῶς ἔχει ὁ πατὴρ πρὸς τὸν υἱὸν ἢ ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκα ἢ ὁ δεσπότης πρὸς τὸν δοῦλον καὶ τὸ ἀνάπαλιν τὰ λοιπὰ ἐναντίως ἔχουσι πρὸς ἄλληλα, κακὸς ὁ οἶκος ἔσται, ὅτι οὐ μίαν προαίρεσιν ἔχουσιν ἐν τῷ οἴκῳ πάντες ἀλλὰ διαφόρους. ὅτι δὲ καὶ ὁ πολιτικὸς δικαστής ἐστι καὶ νομοθέτης, δηλοῦσι αἱ ἔξω πόλεις τούτοις κεχρημέναι. ἔξω δὲ πόλεις εἰρήκαμεν, ἐπεὶ καὶ ἐν ἡμῖν ἐστι πόλις· ἔχει γὰρ κόσμον [κόσμος cod.] πόλεως τὰ ἡμέτερα σώματα· ὥσπερ γὰρ ἐν ἐκείναις εἰσὶν ἄρχοντες καὶ στρατιῶται καὶ θέται, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις σώμασιν ἄρχει μὲν ὁ λόγος στρατιώτου δὲ χρείαν πληροῖ ὁ θυμός, θετῶν δὲ ἡ ἐπιθυμία. ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἐν ἡμῖν πολιτικοῦ κόσμου καὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ πρακτικοῦ. σκόπει δὲ ἐξ ἀρχῆς ἀρξάμενος, πῶς καλῶς διῆλθεν ἡ διαίρεσις· ἀπὸ γὰρ μονάδος ἀρξάμενοι ἐπὶ δυάδα καὶ τριάδα προσελθόντες εἰς τετράδα κατηντήσαμεν. ἔστι δὲ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τέλειος, περὶ οὗ Πυθαγόρας φησί "καὶ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν [τετρακτὴν cod.], παγὰν ἀενάου φύσεως."[3]) τέλειος δ' ἔστιν οὗτος, ὅτι τὸν δέκατον οὗτος πληροῖ. ...... χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀριθμοὺς ἔχομεν τοιαύτην ἔχοντας ἀναλογίας. ἀλλ' ἐπεὶ ἔξω τοῦ καιροῦ προήχθημεν, σιγήσωμεν τοὺς λοιπούς. τοῦτο γὰρ τῆς εἰσαγωγῆς Νικομάχου ἔργον ὑπάρχει.

f. 20ᵛ post τοιαύτην αἰτίαν (Amm. p. 22,13): αὐτὸς γὰρ ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ἐν Ῥώμῃ τῇ πόλει γενόμενος κἀκεῖθεν βουλόμενος ἀπιέναι ἐπὶ τὸ ἱστορῆσαι τὸ Αἰτναῖον πῦρ καὶ Πρόβον τινὰ τὸν τότε ἐπὶ φιλοσοφίᾳ μέγα κεκτημένον ὄνομα ⟨καὶ⟩ τὰς οἰκείους βίβλους παρὰ τῷ Χρυσαορίῳ ὑπάτῳ [ὕπατον cod.] Ῥώμης ὄντι [ὄντα cod.] κατέλειψεν. τοῦ οὖν Πορφυρίου ἀπελθόντος καὶ τοῦ Χρυσαορίου μιᾷ τῶν αὐτοῦ βίβλων ἐντυχόντος περὶ τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους κατηγοριῶν διαλαμβανούσῃ [διαλαμβάνουσα cod.] καὶ μὴ δυναμένου συνιδεῖν τὰ τῇ βίβλῳ ἐμπεριεχόμενα, ἐπιστολὴν ἔπεμψε πρὸς τὸν Πορφύριον γράψας τὸ συμβάν. (cf. Amm. p. 22,17).

1) εἰσιόντων correxit V. Rose Aristot. fragm. p. 139: εἰσιόντος cod.
2) φυλάττῃ ἀναλογίαν coni. Rose: φυλάττειν ἀνθρωπολογίαν cod.
3) Aur. carm. 47. 48 (Mullach I p. 462).

AMMONIUS

IN PORPHYRII ISAGOGEN

SIVE V VOCES

SIGLA

D = Laurentianus 10, 26
E = Marcianus 225
F = Parisinus 1942
M = Monacensis 222
V = Vindobonensis 139
p = editio princeps

ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΦΩΝΩΝ

ed. pr. 2r

Μέλλοντας ἡμᾶς ἄρχεσθαι φιλοσόφων λόγων ἀναγκαῖόν ἐστι μαθεῖν τί ποτέ ἐστι φιλοσοφία. δεῖ γὰρ τὸν ἀρχόμενόν του πρότερον μαθεῖν τί ὂν τυγχάνει· οὕτω γὰρ καὶ σπουδαιότερον ἀντιλήψεται τοῦ πράγματος. μανθάνομεν δὲ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ὁρισμῶν. καὶ πῶς δυνατὸν δι' ὁρισμοῦ μαθεῖν πρᾶγμα ἀγνοουμένου τοῦ τί ἐστιν ὁρισμός; ὁρισμὸς τοίνυν ἐστὶ λόγος σύντομος δεικνὺς τὴν τοῦ πράγματος φύσιν. ὁρισμὸς δὲ λέγεται ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὅρων· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνοι περιλαμβάνουσι τὸ χωρίον καὶ χωρίζουσι τῶν ἀλλοτρίων, οὕτω καὶ οἱ ὁρισμοὶ περιλαμβάνουσι τὸ πρᾶγμα καὶ χωρίζουσι τῶν ἄλλων ἁπάντων. δεῖ τοίνυν ὁρισμὸν τῆς φιλοσοφίας εἰπεῖν, ὥσπερ καὶ τῆς γραμματικῆς ἀρχόμενοι τὸν ὁρισμὸν ἐμανθάνομεν, ὅτι γραμματική ἐστιν ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων· ὁμοίως καὶ ῥητορικῆς ἀρχόμενοι τὸν ὁρισμὸν ἐμάθομεν, ὅτι ῥητορική ἐστι δύναμις τεχνικὴ πιθανοῦ λόγου ἐν πράγματι πολιτικῷ τέλος ἔχουσα τὸ εὖ λέγειν· δεῖ οὖν καὶ τῆς φιλοσοφίας τὸν ὁρισμὸν μαθεῖν, αὕτη γάρ ἐστιν ἡ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις τε καὶ τέχναις τοὺς ὁρισμοὺς παρέχουσα.

Πᾶσα οὖν ἐπιστήμη καὶ πᾶσα τέχνη ὑποκείμενόν τι ἔχει καὶ τέλος. ὑποκείμενον μὲν οὖν ἐστι περὶ ὃ καταγίνεται, τέλος δὲ οὗ στοχάζεται καὶ

1 Titulus codicibus aliis alius praebetur; inscripsi ex antiquissimo D: ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου τοῦ μικροῦ τοῦ ἑρμείου E: προλεγόμενα τῆς πορφυρίου εἰσαγωγῆς ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ μικροῦ τοῦ ἑρμείου M: [προ]λεγόμενα τῆς πορφυρίου εἰσαγωγῆς ἀπὸ φωνῆς ἀ[μμωνίου] V: ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου μικροῦ τοῦ ἑρμείου p 2 φιλοσόφων ἄρχεσθαι colloc. p 3 πρότερον Dp: πρῶτον EM: oblitt. V 4 καὶ D: om. EMVp ἀντιλήψεται DMV: ἀνθέξεται Ep 5 δὲ DEp: γὰρ MV 6 ὁ ὁρισμός (prius) E 11. 12 ὁρισμὸν ἐμανθάνομεν DEp: ὅρον ἐμάθομεν M: oblitt. V 12 παρὰ] περὶ D post ποιηταῖς add. τε MVp: om. DE 13 post ὁμοίως add. δὲ Ep: om. DM: locus oblitt. V 14 τεχνικὴ om. D 17 τε om. Ep 18 πᾶσα (alterum) om. Ep τι om. E 19 μὲν om. M

ὃ βούλεται κοσμεῖν· οἷον ὁ ἰατρὸς ἔχει ὑποκείμενα μὲν τὰ ἀνθρώπεια σώ- 2r ματα (περὶ γὰρ ταῦτα καταγίνεται), τέλος δὲ τὸ ὑγιάσαι ταῦτα (τούτου γὰρ στοχάζεται). ὁμοίως καὶ ὁ τέκτων ὑποκείμενον μὲν ἔχει τὸ ξύλον, τέλος δὲ τὸ ποιῆσαι ἀβάκιον. οἱ ὁρισμοὶ οὖν λαμβάνονται ἢ ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἢ ἐκ τοῦ τέλους ἢ καὶ ἀπὸ συναμφοτέρου· ἐκ μὲν τοῦ ὑποκειμένου ὡς ὅταν εἴπωμεν 'ἰατρική ἐστιν τέχνη περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα καταγινομένη', ἐκ δὲ τοῦ τέλους ὡς ὅταν εἴπωμεν 'ὑγείας περιποιητική', ἐκ δὲ τοῦ συναμφοτέρου 'τέχνη περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα καταγινομένη ὑγείας περιποιητική'. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἀστρονομία ἐπιστήμη οὖσα ἔχει ὑποκείμενον τὰ οὐράνια σώματα, τέλος δὲ τὸ γνῶναι τὰς κινήσεις αὐτῶν. μάθωμεν οὖν καὶ τί ὑπόκειται τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τί τὸ τέλος αὐτῆς· καὶ οὕτω δυνησόμεθα τὸν ὁρισμὸν αὐτῆς ἀποδοῦναι. ἰστέον οὖν, ὅτι αἱ μὲν ἄλλαι ἐπιστῆμαι καὶ τέχναι περί τινα μερικὰ καταγίνονται, οἷον ἡ τεκτονικὴ περὶ μόνα τὰ ξύλα, ἡ ἀστρονομία περὶ μόνα τὰ οὐράνια, μόνη δὲ ἡ φιλοσοφία περὶ πάντα τὰ ὄντα καταγίνεται, τέλος δὲ ἔχει οὐ ποιῆσαι ταῦτα ἀλλὰ γνῶναι αὐτά. παραλαμβάνονται οὖν τῆς φιλοσοφίας ὁρισμοὶ πολλοί· πολλοὶ γὰρ καὶ πολλαχῶς ὡρίσαντο τῶν παλαιοτέρων | αὐτήν. ἵνα δὲ μὴ 2v τοῖς φιλαιτίοις ἀκαίρου φιλοτιμίας ἐν τῷ παρόντι δῶμεν ἔγκλημα τοὺς ἑκάστου διεξιόντες ὅρους, ἀπόχρη πέντε ἢ ὀλίγῳ πλείους ἐπελθεῖν. δύο μὲν οὖν εἰσιν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου δύο δὲ ἐκ τοῦ τέλους καὶ ἕτερος ἐκ τῆς ὑπεροχῆς, ἧς ἔχει πρὸς τὰς ἄλλας τέχνας.

Ἔστιν οὖν ὁ πρῶτος οὗτος· "φιλοσοφία ἐστὶ γνῶσις τῶν ὄντων ᾗ ὄντα ἐστί". τὸ ᾗ ἀντὶ τοῦ καθὸ ὄντα ἐστίν· οὐ γὰρ προτίθεται ὁ φιλόσοφος πάντας τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρώπους εἰδέναι κατὰ ἀριθμόν, ἀλλὰ τίς ποτέ ἐστιν ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. τὴν γὰρ οὐσίαν ἑκάστου πράγματος

1 κοσμεῖν] σκοπεῖν V ὁ ἰατρὸς DMV: ἰατρὸς E: ἡ ἰατρικὴ p ἔχει ὑποκείμενα μὲν D: ἔχει ὑποκείμενα E: ἔχει ὑποκείμενον μὲν M: ἔχει ὑποκείμενον (μὲν oblitt.) V: ὑποκείμενον ἔχει p ἀνθρώπεια DE: ἀνθρώπινα Mp: oblitt. V 2 τὸ ὑγιάσαι] τοῦ ὑγιᾶναι E 3 μὲν om. Ep τὸ ξύλον D: τὰ ξύλα EMVp 4 τέλος δὲ ἔχει V ἀβάκιον MV: ἀββάκιον Dp: κράββατον E οἱ οὖν ὁρισμοὶ colloc. Mp 5 ἢ (ante καὶ) om. E συναμφοτέρου E: συναμφοτέρων (compend.) D: τοῦ συναμφοτέρου MVp (cf. v. 8) 6 ἐστιν om. M ἀνθρώπεια M 7 καταγομένη M ὡς ὅταν εἴπωμεν om. D (fort. recte) 8. 9 ἐκ δὲ τοῦ συναμφοτέρου — περιποιητική om. M 8 ἀνθρώπεια V 10 scribas ὑποκείμενα μὲν (cf. v. 1) 11 καὶ (post οὖν) D: om. EMVp 12 αὐτῆς τὸν ὁρισμὸν colloc. EMp: oblitt. V οὖν D: τοίνυν EMVp αἱ μὲν] οὐ μόνον E 13 post ἄλλαι add. πᾶσαι MV ἡ om. EM 14 ἡ ἀστρ. D: ἡ δὲ ἀστρ. EMp: oblitt. V ἡ (ante φιλοσοφία) om. E 15 ταῦτα DEM: om. p: oblitt. V 16 ante ὁρισμοὶ add. οἱ EMVp: om. D 17 καὶ D: om. EMVp 19 ὀλίγῳ πλείους ἐπελθεῖν] ὀλίγα πρὸς ἐπελθεῖν D: ὀλίγα προσελθεῖν E^1: ὀλίγω πλείω διελθεῖν E^2: ὀλίγα προσεπελθεῖν M: ὀλίγω προσελθεῖν V: ὀλίγῳ πλείους προσεπελθεῖν p 20 οὖν om. Ep ἕτερ.] an πέμπτος? 21 ἧς D: ὃν E: ἣν Mp: oblitt. V post τέχνας add. καὶ ἕτερος ἐξ ἐτυμολογίας p 22 post πρῶτος add. ὁρισμὸς p 23 τὸ ᾗ DM: τῇ ᾗ E: τὸ δὲ ᾗ p: oblitt. V post ᾗ add. οὐκ ἀκαίρως πρόσκειται ἀλλ᾽ M καθὸ] καθὰ p γὰρ superscr. D 24 κόσμῳ] κοινῷ D τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ V

καὶ τὸ εἶναι σκοπεῖ ὁ φιλόσοφος. τινὲς δὲ ὁρίζονται οὕτως· "φιλοσοφία 2v ἐστὶ θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων γνῶσις". καὶ δῆλον ὅτι ὁ αὐτός ἐστι τῷ πρὸ αὐτοῦ, διαφέρει δὲ μόνῳ τῷ σαφεῖ τε καὶ ἀσαφεῖ· διεῖλε γὰρ τὰ ὄντα εἰς τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα τὰ μὲν ἀίδια εἰπὼν θεῖα, τὰ δὲ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ εἰπὼν ἀνθρώπινα. οὗτος οὖν ὁ ὁρισμὸς καὶ ὁ πρῶτος ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἀποδίδονται, διενηνόχασι δὲ ἀλλήλων, ὡς εἴρηται, τῷ σαφεῖ τε καὶ ἀσαφεῖ. ἔστι δὲ καὶ τοιοῦτος ὁρισμὸς ἀπὸ τοῦ τέλους ὁ λέγων "φιλοσοφία ἐστὶ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ." οὕτω γὰρ ὁ Πλάτων ὡρίσατο. ὁ γὰρ θεὸς διττὰς ἔχει τὰς ἐνεργείας, τὰς μὲν γνωστικάς, καθ' ἃς τὰ πάντα γινώσκει, ὡς καὶ οἱ ποιηταὶ σημαίνουσι λέγοντες

θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασι.

τὰς δὲ προνοητικὰς τῶν καταδεεστέρων, καθ' ἃς τοῦ κόσμου ὅλου προνοεῖται, ὡς καὶ οἱ ποιηταί φασι

θεοὶ δωτῆρες ἐάων.

ὁ δὲ φιλόσοφος κατ' ἄμφω βούλεται ἐξομοιοῦν ἑαυτὸν τῷ θεῷ· βούλεται γὰρ καὶ θεωρητὴς εἶναι τῶν πάντων (πάντα γὰρ ἐπισκέπτεται), καὶ μέντοι καὶ πρόνοιαν τῶν καταδεεστέρων ποιεῖται (ὁ γάρ τοι πολιτικὸς φιλόσοφος δικάζει καὶ νόμους τίθησιν)· ὥστε εἰκότως ἡ φιλοσοφία ὁμοίωσίς ἐστι θεῷ. τὸ δὲ "κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ" καλῶς πρόσκειται· οὔτε γὰρ ἡ γνῶσις ὁμοία οὔτε ἡ πρόνοια ἡ αὐτή.

ἐπεὶ οὔ ποτε φῦλον ὁμοῖον
ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων·

ὧν γὰρ αἱ οὐσίαι διάφοροι, τούτων καὶ αἱ τελειότητες διάφοροι ὑπάρχουσι. καὶ ἔστιν ἰδεῖν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζῴων· ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος διάφορον ἔχουσι τὴν οὐσίαν, διάφορον ἔχουσι καὶ τὴν τελειότητα· ἀνθρώπου μὲν γὰρ τελειότης τὸ μετὰ λόγου καὶ φρονήσεως ζῆν, ἵππου δὲ τὸ ὀξέως θεῖν καὶ ἐν πολέμοις ἐπιτήδειον εἶναι. καὶ ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς ἀλόγοις πολλὴ διαφορὰ ὑπάρχει τῶν τελειοτήτων, ἐπειδὴ καὶ τῆς

1 τινὲς δὲ ὁρίζονται οὕτως MV: ὁ δὲ πλάτων οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν DEp: sed hanc definitionem Platonis non esse David Eliasque testantur ac ne Ammonium quidem iam hic Platonem appellare apparet ex v. 9 οὕτω γὰρ ὁ Πλάτων ὡρίσατο. atque etiam Πυθαγόρας, quod cod. Laur. 72,7 pro Πλάτων praebet atque David Eliasque commendant, hoc loco scribere vetamur, quod etiam prima definitio ab Pythagora profecta esse dicitur 2 γνῶσις ante θείων colloc. EMVp (fort. rectius) 3 ὁ om. E μόνῳ om. MV 4 τὰ (ante θεῖα)] τε p 9 ἀνθρώποις V ὁ Πλάτων] cf. Theaet. p. 176 A. B 10 καθ' ἃς D: καθὸ EMVp τὰ om. V 12. 15 θεοὶ κ. τ. λ.] cf. Hom. δ 379. θ 325 τε suppl. E² 13 τοῦ ὅλου κόσμου colloc. M 15 δοτῆρες DEM 16 βούλεται κατ' ἄμφω ἑαυτὸν ἐξομοιοῦν colloc. EMVp 17 τῶν πάντων EMVp: ἁπάντων D ἐπισκέπτεται EMVp: σκέπτεται D (cf. p. 4,11) 18 καὶ προνοητής, πρόνοιαν γὰρ τῶν καταδ. p γάρ] δέ E 19 post ὥστε add. οὖν D: om. EMVp εἰκότως ἡ φιλ. DM: ἡ φιλ. εἰκότως Ep: ἡ φιλ. V ἐστι om. E 20 τὸ δὲ κατὰ τὸ] κατὰ δὲ τὸ D πρόκειται E 21 ἡ (ante πρόνοια) om. p 22 ἐπεὶ κτλ.] Hom. E 442 25 ἐπειδὴ] ἐπεὶ M 26 διάφορα (altero loco) E 29 δὲ EMVp: τούτοις D

οὐσίας αὐτῶν· ἄλλη μὲν ὑπάρχει κυνὸς τελειότης, ἄλλη δὲ ἵππου. εἰ οὖν 2v ἐπὶ τούτων διάφοροί εἰσιν αἱ τελειότητες παρὰ τὴν διάφορον οὐσίαν, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ ἀνθρώπου τε καὶ θεοῦ. ἐπεὶ οὖν πολὺ διαφέρουσι κατὰ τὴν οὐσίαν, εἰκότως καὶ τὰς τελειότητας διαφερούσας ἔχουσι. καλῶς οὖν πρόσκειται τῷ ὅρῳ "τὸ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ". ἔστιν οὖν ἡ φιλοσοφία "ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ". ἐκ ποίας δὲ αἰτίας ὥρμησεν οὕτως ὁρίσασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ῥητέον. ἐπειδὴ γάρ, ὡς εἶπον, διτταί εἰσιν αἱ τοῦ θεοῦ δυνάμεις, αἵ τε γνωστικαὶ καὶ αἱ πρακτικαί, διτταὶ δὲ καὶ αἱ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, αἵ τε θεωρητικαὶ καὶ πρακτικαί, ὁ δὲ φιλόσοφος ἑκάτερον τῶν μερῶν τῆς ψυχῆς κοσμεῖν βούλεται τῇ πρὸς τὸν θεὸν μιμήσει, τὸ μὲν τὴν τῶν ὄντων φύσιν ὅπως ἔχει ἐπισκεπτόμενος, τὸ δὲ τὰς παθητικὰς τῆς ψυχῆς κοσμῶν δυνάμεις καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελούμενος, εἰκότως ὁ Πλάτων ὁμοίωσιν εἶναι θεῷ τὴν φιλοσοφίαν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ ὡρίσατο.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὁρισμὸς ἐκ τοῦ τέλους ὁ λέγων | "φιλοσοφία ἐστὶ 3r μελέτη θανάτου". ἐπεὶ δὲ ὁ προκείμενος ὅρος μελέτην θανάτου τὴν φιλοσοφίαν ὁρίζει, ῥητέον, ὅπως δεῖ τῆς τοῦ θανάτου μελέτης ἀκούειν. Κλεόμβροτος γάρ τις ὀνόματι ἐγκύψας τῷ Πλάτωνος Φαίδωνι καὶ ὅτι μὲν δεῖ τὸν φιλόσοφον θάνατον μελετᾶν γνούς, ὅτῳ δὲ δεῖ τρόπῳ μὴ γνούς, ἀνελθὼν ἀπὸ τοῦ τείχους ἑαυτὸν κατεκρήμνισε. τούτου μαρτύριον ὁ τὸ εἰς αὐτὸ τὸ Ἀμβρακιωτικὸν μειράκιον ἐκθέμενος ἐπίγραμμα ποιητής· φησὶ γὰρ

Εἴπας 'ἥλιε, χαῖρε' Κλεόμβροτος Ἀμβρακιώτης
ἥλατ' ἀφ' ὑψηλοῦ τείχεος εἰς Ἀίδην
ἄξιον οὐδὲν ἰδὼν θανάτου κακόν, ἀλλὰ Πλάτωνος
ἓν τὸ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος.

διὰ τὴν ἐξ ἀγνοίας τοίνυν συμβᾶσαν τῷ νέῳ ἐγχείρησιν ἐπισκεπτέον ἂν εἴη, τί ποτε βούλεται ἡ ῥηθεῖσα τοῦ θανάτου μελέτη. καὶ γὰρ καὶ ὁ Πλάτων παρακελεύεται μὴ ἐξάγειν ἑαυτόν. φησὶ γοῦν οὕτως· 'ὁ μὲν οὖν

1 ἄλλο (utrobique) E^1 μὲν γὰρ M 3. 4 ἐπεὶ—ἔχουσι eicias 3 πολὺ] πολλοὶ M 4. 5 πρόκειται E 5 τὸ (alterum) om. E 6. 7 post ὥρμησεν add. ὁ φιλόσοφος p 7 ῥητέον D: λεκτέον EMVp 8 αἱ (ante πρακτικαὶ) D: om. EMVp 9 δὲ (ante καὶ)] εἰσιν p αἱ D: om. EMVp 10 ἑκάτερον D: ἑκάτερα EMp: oblitt. V τούτων τῶν μερῶν M τὸν D: om. EMVp 11 ὅπως D: πῶς EMVp ἔχει p: ἔχουσιν DEM: oblitt. V 12 κοσμῶν] κινῶν EM ἐπιμελόμενος M 14 ἀνθρώπῳ om. E 16 μελέτην θανάτου τ. φ. D: τ. φ. ἐν μελέτῃ θανάτου Ep: τ. φ. μελέτην θανάτου M: oblitt. V 18 τῷ τοῦ πλάτωνος p (cf. Phaed. p. 64 A. 67 E) 19 τρόπῳ δεῖ colloc. Ep 20 ἀνελθὼν post τείχους colloc. V ἀπὸ D: ἐπὶ EMVp τείχεος E ὁ τὸ DMV: ὁ (in ras.) E^2p 21 ponas ἐπίγρ. ἐκθέμ. ἐπίγραμμα] Callimachi XXIII Wilam. 22 εἶπας libri Ammonii ὡμβρακιώτης Callim. (Anth. Pal. VII 471) 23 ἥλατ' DM: ἥλλατ' Ep: ἥλλατ' V αἴδην E^2M Dav. El.: ἅδην D: αἴδου E^1p: oblitt. V 24 οὐδὲν ἰδὼν] οὔτι παθὼν schol. Dionys. Thrac. p. 725 Dav. El. 25 ἓν τὸ—γράμμ' in lit. oblitt. M ἓν τὸ] ἐν τῶ E γράμμ'] γραμματι EV 26 τῷ νέῳ συμβᾶσαν colloc. EMVp ἐγχείρισιν M σκεπτέον D (cf. p. 3,17) 27 καὶ (post γὰρ) Dp: om. EM: oblitt. V 28 φησὶ] cf. Phaed. p. 62 B γοῦν DE: οὖν MV: γὰρ p

ἐν ἀπορρήτοις περὶ αὐτῶν λεγόμενος λόγος, ὡς ἔν τινι φρουρᾷ ἐσμεν οἱ 3r ἄνθρωποι καὶ οὐ δεῖ ἑαυτοὺς ἐκ ταύτης ἐξάγειν οὐδὲ ἀποδιδράσκειν, μέγας τίς μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥᾴδιος διιδεῖν’. οὐ δεῖ δὴ ἐξάγειν ἑαυτόν· ὥσπερ γὰρ ὁ ἐν φρουρᾷ ὑπάρχων καὶ καταδεθεὶς διά τι πλημμέλημα, εἰ βουληθείη ἀποδρᾶσαι, ἀνατρέπει ὅσον ἐφ’ ἑαυτῷ τοὺς νόμους, οὕτω καὶ ὁ σπεύδων διαλῦσαι τὸν δεσμὸν τοῦ σώματος τὸν δεθέντα ὑπὸ τῆς προνοίας ἀνατρέπει τοὺς δημιουργικοὺς νόμους· οὐ δεῖ οὖν θανατᾶν. εἰ τοίνυν ταῦθ’ οὕτως ἔχει, πῶς μελέτην θανάτου τὴν φιλοσοφίαν φαμέν; πρόσεχε τοῖς λεγομένοις, καὶ λυθήσεται ἡ ἀπορία. ἰστέον ὅτι τοῦ ἀνθρώπου συνθέτου ὄντος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος καὶ ὁ σύνδεσμος διττὸς καὶ ἡ τῆς ψυχῆς λύσις διττή· ἔστι γὰρ ὁ φυσικὸς λεγόμενος δεσμός, καθ’ ὃν τῇ ψυχῇ δέδεται τὸ σῶμα καὶ ζωοποιεῖται ἐξ αὐτῆς, ἔστι καὶ ὁ προαιρετικὸς δεσμός, καθ’ ὃν ἡ ψυχὴ τῷ σώματι δέδεται δουλεύουσα αὐτῷ κεκρατημένη ὑπ’ αὐτοῦ. διττὴ οὖν καὶ ἡ λύσις, ἡ μὲν τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς, ἡ δὲ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος. καὶ ὁ θάνατος διττός, ὁ μὲν φυσικός, καθ’ ὃν πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκομεν, τοῦτ’ ἔστι καθ’ ὃν χωρίζεται τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς ψυχῆς, ὁ δὲ προαιρετικός, καθ’ ὃν οἱ φιλόσοφοι μελετῶσι χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος. καὶ κατὰ τοῦτο λέγονται μελετᾶν θάνατον, τοῦτ’ ἔστι χωρισμὸν ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ πάντως τοῦ σώματος χωρισθέντος τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ψυχὴ χωρίζεται τοῦ σώματος· αἱ γὰρ φιλοσώματοι ψυχαὶ καὶ μετὰ θάνατον τὸν τῶν σωμάτων ἔτι περιέπουσιν ἔρωτα, καὶ τούτων εἶναί φασι τὰ φαινόμενα περὶ τοὺς τάφους σκιοειδῆ φαντάσματα. ἀλλ’ οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος χωριζομένης τὸ σῶμα παντελῶς χωρίζεται τῆς ψυχῆς· οἱ γὰρ φιλοσόφως ζῶντες καὶ ἐν τῇ ζωῇ ὄντες ἔτι χωρίζουσιν ἑαυτοὺς τοῦ σώματος. ἔστιν οὖν ἡ φιλοσοφία μελέτη θανάτου, τοῦτ’ ἔστι μελέτη χωρισμοῦ ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος.

Ζητῆσαι δὲ λοιπὸν ἄξιον, ὡς εἰ τέλος ἔχει ἡ φιλοσοφία τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν, πῶς τὸν ὁρισμὸν τὸν λέγοντα “γνῶσις τῶν ὄντων ᾗ ὄντα ἐστί”, καὶ πάλιν “γνῶσις θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων”, ἐκ

1 λεγόμενος περὶ αὐτῶν colloc. Plat. αὐτὸν E 2 ἑαυτοὺς D: αὐτοὺς EMVp: ἑαυτὸν Plat. ἐκ ταύτης αὐτοὺς colloc. M ἐξάγειν] λύειν Plat. οὐδὲ EMVp Plat.: μηδὲ D 3 ῥάδιον p δὴ D: δὲ EMp: oblitt. V ἑαυτὸν D: ἑαυτοὺς EMp: oblitt. V 4 καταδεθεὶς Dp: κατατεθεὶς EMV 5 ἀποδρᾶσαι D: ἀποδράσαι EMVp 6 δοθέντα M 7 θανατᾶν D: θαναθοῦν EMVp 8. 9 πρόσεχε τ. λεγ. D: πρόσεχε τ. λεγ. οὖν E: πρόσεχε οὖν τοῖς λεγ. MVp 11 διττή ἐστιν MV 12 ἔστι δὲ καὶ EMVp 13 τῷ σώματι δέδεται δουλεύουσα αὐτῷ D: δέδεται δουλεύουσα τῷ σώματι αὐτῷ Ep: δέδεται τῷ σώματι αὐτῷ M: δέδεται τῷ σώματι δολεύουσα V κεκρατημένη D: καὶ κρατουμένη E: κεκρατουμένη Mp: oblitt. V 14 τῆς ψυχῆς DM: ψυχῆς Ep: oblitt. V 15 τοῦ σώματος DMV: σώματος Ep 17 ἀπὸ D: om. EMp: locus oblitt. V 19 τῆς ψυχῆς M τοῦ DM: om. Ep: locus oblitt. V (cf. v. 27) δὲ D: γὰρ EMp: oblitt. V 22 φαμὲν E περὶ] παρὰ E 24 παντελῶς D: πάντως EMp: oblitt. V 24. 25 οἱ γὰρ φιλόσοφοι ὡς ζῶντες E 28 τὴν om. V 29 γνῶσις] γνῶσιν E ᾗ] καθὸ E 30 τε θείων E

τοῦ ὑποκειμένου φαμὲν καὶ οὐκ ἐκ τοῦ τέλους. ὡς γὰρ τὴν ἰατρικὴν 3r ἐπιστήμην περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα καταγινομένην ἐκ τοῦ ὑποκειμένου φαμὲν ὁρίζεσθαι, ὅταν δὲ ὑγείας περιποιητικήν, ἐκ τοῦ τέλους, ὅτι τούτου στοχάζεται, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῆς φιλοσοφίας, εἰ τέλος ἔχει τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν, ἐκ τοῦ τέλους εἶναι λέγειν δεῖ τοὺς ἀποδιδομένους ὁρισμούς. ἐκεῖνο δὲ πρῶτον σκοπητέον, ὡς ἡ μὲν φιλοσοφία τὸ μέν τι ἔχουσα μέρος θεωρητικὸν τὸ δὲ πρακτικὸν διττὸν ἔχει καὶ τὸ τέλος· ὅταν γὰρ λέγωμεν εἶναι θανάτου μελέτην τὴν φιλοσοφίαν, ἐκ τοῦ πρακτικοῦ τέλους αὐτὴν ὁριζόμεθα, | ὅταν δὲ γνῶσιν τῶν ὄντων ᾗ ὄντα ἐστίν, ἐκ τοῦ γνωστικοῦ, 3v ὅταν δὲ ὁμοίωσιν θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ, ἐξ ἀμφοῖν. ἡ μὲν οὖν ἰατρικὴ μικτὴ οὖσα, ὅταν μὲν κατὰ μόνον τὸ θεωρητικὸν αὐτῆς ὁρίζηται, λέγεται ἐπιστήμη περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα καταγινομένη (καὶ εἰκότως ἐκ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῆς τὸν ὁρισμόν φαμεν τοῦτον), ὅταν δὲ κατὰ τὸ οὗ ἕνεκεν τοιαύτῃ χρῆται θεωρίᾳ, ὑγείας εἶναι περιποιητική, καὶ ἐκ τοῦ τέλους εἶναι τοῦτον λέγομεν τὸν ὁρισμόν. ἡ δὲ φιλοσοφία ἁπλοῦν ἔχουσα τὸ θεωρητικὸν εἶδος (αὐτοῦ γὰρ καὶ μόνου ἕνεκεν γίνεται τοῦ γνῶναι τὰ πράγματα) οὐκ ἂν ἄλλον μὲν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου δέξαιτο ὁρισμόν, ἄλλον δὲ ἐκ τοῦ τέλους. ἡ γὰρ γνῶσις τινῶν ἐστι γνῶσις· ἅμα οὖν καὶ ὅτι γνῶσις καὶ τινῶν γνῶσις συμπεριλήψεται. καὶ οἶμαί γε, εἴτε ἐκ τοῦ ὑποκειμένου τὸν τοιοῦτον ὁρισμὸν εἴτε ἐκ τοῦ τέλους εἴποι τις, οὐκ ἂν ἁμάρτοι, μᾶλλον δὲ ἐξ ἀμφοῖν εἴη ἄν. ἀλλ' ἴσως πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλων ὁρισμῶν, τοῦ τε λέγοντος "ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ" οὐ προσδιορίζοντος ἐν τίσιν ἡ ὁμοίωσις, καὶ τοῦ λέγοντος "μελέτη θανάτου" ἐκ τοῦ ὑποκειμένου τοὺς εἰρημένους ὅρους προσηγορεύσαμεν.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος τῆς φιλοσοφίας ὁρισμὸς Ἀριστοτέλους ἐκ τῆς ὑπεροχῆς αὐτῆς, ἧς ἔχει πρὸς τὰς ἄλλας ἐπιστήμας καὶ τέχνας, λέγων "φιλοσοφία ἐστὶ τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν", τοιῷδέ τινι τρόπῳ πρὸς ταύτην ἰόντος τὴν ἀπόδοσιν. τῶν γνώσεων αἱ μέν εἰσι τέχναις πρέπουσαι, αἱ δὲ ἐπιστήμαις. αὗται δὲ αἱ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι

2 ἐπιστήμην EMp: τέχνην D: oblitt. V (cf. v. 12) 3 περιποιητική M; an περιπ. λέγωμεν? 6 μὲν (ante φιλοσ.) D: om. EMVp τι ex τοι corr. E μέρος Taur. 129: μόνως D: μόνον EMVp 7. 8 λέγ. μελ. εἶναι θ. colloc. EMp: μελ. λέγ. εἶναι θ. V 9 γνῶσις D ἐστίν] εἰσίν V 10 ἀνθρώπῳ Vp: om. DEM post ἀμφοῖν add. αὐτὴν ὁριζόμεθα M οὖν D: om. EMVp 11 ὁρίζεται DE 13 τὸν ὁρ. φαμὲν τοῦτον D: τὸν τοιοῦτον φαμὲν ὁρ. EMVp κατὰ τὸ EMVp: τοῦ D 14 ἕνεκεν DV: ἕνεκα EMp τοιαύτῃ Laur. 72,7: τῇ αὐτῇ DEMV: τῇ ἑαυτῆς p περιποιητική EM: περιποιητικήν Dp: oblitt. V 17 δέξαιτο scripsi: δέξηται libri 18 καὶ om. D 19 post τινῶν add. ἐστι p καὶ οἶμαι γε D: ὁμοῦ τε E: καὶ οἶμαί γε ὅτι M: καὶ ἅμα (?) γε ὅτι V: καὶ ὁμοῦ τε p εἴτε] ἢ V 20 post τις add. ἄν EVp 21 ἂν εἴη colloc. M 22 τε om. E ἀνθρώπῳ MV: om. DEp (cf. v. 10) 23 ante οὐ add. καὶ EMVp: om. D οὗ] τοῦ V μελέτην D 24 ἐκ τοῦ] αὐτοῦ V 25 Ἀριστ.] cf. Metaph. A 2 26 ἧς ἔχει D: τῆς EMVp τε καὶ MV 27 ἰόντος scripsi: ἰδόντος libri 28 εἰσι DMV: om. Ep 29 ταῖς τέχναις EMVp πρέπουσαι DEMV: πρέπουσιν p ταῖς ἐπιστήμαις p

κατὰ μὲν τοὺς λόγους οὐδὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων (οἱ γὰρ ἑκάστης λόγοι [3v] καθ' ἑαυτοὺς μὲν ἄπταιστοί εἰσι), κατὰ δὲ τὴν ὕλην διαλλάττουσιν· αἱ μὲν γὰρ ἐπιστῆμαι περὶ τὰ ὡσαύτως ἔχοντα καταγίνονται, οἷον ἀστρονομία γεωμετρία ἀριθμητική, αἱ δὲ τέχναι περὶ τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ μεταβαλλόμενα. ὅθεν τῆς γεωμετρίας οἱ λόγοι ἄπταιστοι μένουσιν, ὡς ἔχει ἐκεῖνος 'παντὸς κύκλου τὰ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν διαστήματα ἴσα εἰσὶν ἀλλήλοις' (τοῦτο γὰρ ὡσαύτως ἔχον ἐστίν), οἱ δὲ τῆς ἰατρικῆς πταίουσιν, ὡς ὁ λέγων 'τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰάματα'. διὰ τὸ μὴ περὶ τὸ ὡσαύτως ἔχον ἀεὶ καταγίνεσθαι· πρῶτον μὲν γὰρ οὐδὲ πάντων τῶν νοσημάτων ἰάματά ἐστι· τί γάρ, ἐὰν ἡ νόσος ὀλεθρία ᾖ; ἄλλως τε ἔστιν ὅτε οὐ τὰ ἐναντία προσάγουσιν, ἀλλὰ τὰ ὅμοια. ὡς ἐπὶ τῶν κατὰ συμβεβηκός· πολλάκις γὰρ ψυχρὸν ὕδωρ ἐπιχεόμενον ἠτονηκυῖαν ἤδη θερμότητα ἀνεκαλέσατο. πάσαις τοίνυν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τέχναις ἡ φιλοσοφία τὰς ἀρχὰς δίδωσι· τῇ μὲν γὰρ γεωμετρίᾳ τοὺς καθολικοὺς λόγους (φιλοσόφων γὰρ τὸ καθόλου ζητεῖν), ἄλλως τε ὁ γεωμέτρης τὸ σημεῖον ἀμερὲς λαμβάνει καὶ τὸ μέγεθος ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖ καὶ ταύταις ἀναποδείκτως ταῖς ἀρχαῖς κέχρηται, ὁ δὲ φιλόσοφος ταῦτα δείκνυσιν. ἐπειδὴ γάρ φησι πᾶν τὸ περατοῦν τοῦ περατουμένου λείπεται μιᾷ διαστάσει· τὸ γὰρ σῶμα τρεῖς ἔχον διαστάσεις περατοῦται ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας, ἥτις ἔχει δύο διαστάσεις, μῆκος καὶ πλάτος (βάθος γὰρ οὐκ ἔχει ᾧ λείπεται τοῦ σώματος), ἡ δὲ ἐπιφάνεια δύο ἔχουσα διαστάσεις περατοῦται ὑπὸ τῆς γραμμῆς, ἥτις μίαν ἔχει διάστασιν τὸ μῆκος μόνον, ἡ δὲ γραμμὴ περατοῦται ὑπὸ τοῦ σημείου, ὃ δῆλον ὅτι οὐχ ἕξει οὐδεμίαν διάστασιν, ἀλλ' ἔσται ἀμερές, εἴ γε, ὡς εἴρηται, πᾶν πέρας τοῦ περατουμένου λείπεται μιᾷ διαστάσει. ὅτι δὲ καὶ πᾶν μέγεθος ἐπ' ἄπειρόν ἐστι διαιρετόν, δείκνυσι λαμβάνων, ὅτι ἡ τομὴ κατὰ σημεῖα γίνεται, ἅπερ οὐ συντίθενται οὐδὲ ποιοῦσι σῶμα. οὐκοῦν τὸ σῶμα τρεῖς ἔχει διαστάσεις κατὰ σημεῖα διαιρούμενον, οὐδὲν γὰρ ἀφαιρεῖται ἡ διαίρεσις τοῦ σώματος πλὴν τοῦ ποσοῦ τοῦ μεγέθους. τὸ δὲ τρεῖς ἔχειν διαστάσεις οὐκ ἀφαιρεῖται· οὐκοῦν ὁ λόγος τοῦ σώ|ματος [4r] ἐπιδέχεται τὴν εἰς ἄπειρον τομήν· εἰ δὲ ἡμῖν ἀδύνατός ἐστι διὰ τὴν σύμφυτον ἀσθένειαν ἀνυσθῆναι, οὐ διὰ τοῦτο ἀνῄρηται. τῇ δὲ ἰατρικῇ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα· τῶν γὰρ φιλοσόφων ἀποδεικνύντων τέσσαρα εἶναι τῶν ἐν γενέσει σωμάτων

2 διαλάττουσιν DM[1]p 4 ἐπιπολὺ E καὶ D: om. EMVp 5 ἐκεῖνος EM: ἐκεῖνος ὁ D: ἐκεῖνο p: oblitt. V 6 διαστήματα p: ἀναστήματα codd. 9 ἔχον codd.: ἔχειν p γὰρ D: om. EMVp 10. 11 ἔστιν ὅτε οὐ τὰ Dp: ἔστιν οὗ οὐ πάντα τὰ EM: ἔστιν οὗ οὐ πάντως τὰ V 11 κατὰ συμβ. haud sanum 13 ταῖς τέχναις EMVp 14 μὲν superscr. D γὰρ (post μὲν) D: om. EMVp 19 δύο διαστάσεις om. M 20 ᾧ] ὃ MV 22 ὃ D: καὶ EMp: oblitt. V 24 καὶ Dp: om. EM: oblitt. V 24. 25 μέγεθος πᾶν colloc. EM: oblitt. V λαμβάνον D 26 συντίθεται EMp: oblitt. V 27 ἔχει] ἔχον MV κατὰ Ep: καὶ τὰ DMV; an καὶ κατὰ? διαιρούμενον Ep: διαιρούμενα DMV οὐδὲν] οὐδὲ EMV 27. 28 τοῦ σώματος ἡ διαίρεσις colloc. EMVp 28 τοῦ μεγέθους D: τὸ μέγεθος EMVp; fort. eicias ἔχειν] ἔχον M 30 εἰς] ἐπ' p ἡμῖν D: om. EMp: locus oblitt. V 31 τὰ τέσσαρα στοιχεῖα EMp: τέσσαρα στοιχεῖα D: oblitt. V 32 γὰρ D: om. EMp: locus oblitt. V

τὰ στοιχεῖα, ταῦτα δὴ τὰ πολυθρύλλητα, καὶ οὔτε πλείονα οὔτε ἐλάττονα, 4r ἐκεῖνοι ὡμολογημένον τοῦτο λαμβάνοντες ἐκ τούτων προσεχῆ στοιχεῖα τοὺς τέσσαρας χυμοὺς γεννᾶσθαί φασι ἀναλόγως ἐκείνοις τοῖς πορρωτέρω στοιχείοις τούτους λαμβάνοντες. ἔτι μὴν καὶ ῥητορικῇ φιλοσοφία τὰς ἀρχὰς δίδωσιν· ἀναλόγως γὰρ τῇ τε ἐπαγωγῇ καὶ τῷ συλλογισμῷ τὸ παράδειγμα καὶ τὸ ἐνθύμημα ὁ ῥήτωρ λαμβάνει· ὥσπερ γὰρ ὁ συλλογισμὸς ἀληθής ἐστιν, ἐπειδὴ τὸ ἀναγκαῖον ἔχει, οὕτως καὶ τὸ ἐνθύμημα ἀληθὲς βούλεται εἶναι, μιᾷ μέντοι προτάσει τοῦ συλλογισμοῦ λείπεται, ὅθεν καὶ συλλογισμὸς ἀτελὴς λέγεται. συλλογισμὸς δέ ἐστι λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἕτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἀναλογεῖ καὶ τῇ ἐπαγωγῇ τὸ παράδειγμα· ὥσπερ γὰρ ἐκείνη τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχει καὶ τὸ εἰκός, οὐ πάντως δὲ τὸ ἀληθές, οὕτω καὶ τὸ παράδειγμα. διαφέρει δὲ καὶ ταῦτα ἀλλήλων, ὅτι ἡ μὲν ἐπαγωγὴ λόγος ἐστὶν ἀπὸ τῶν μερικῶν τὰ καθόλου πιστούμενος, τὸ δὲ παράδειγμα ἀπὸ τῶν μερικῶν τὰ ἐπὶ μέρους πιστοῦται. καὶ τὰ ἐπιχειρήματα δὲ ἐκεῖθεν λαμβάνει· περὶ γὰρ τοπικῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ λογικῇ διείλεκται καὶ ὅλως ῥητορικὰς τέχνας ἐπραγματεύσατο. οὐκοῦν καὶ ἡ ῥητορικὴ παρὰ φιλοσοφίας τὰς ἀρχὰς εἴληφεν, ἄλλως τε καὶ ὁ ῥήτωρ κέχρηται τῷ καλῷ καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ συμφέροντι οὐκ εἰδὼς ποῦ ποτε θεωρεῖται τὸ δίκαιον, οὐδὲ εἰ ταὐτόν ἐστι τῷ συμφέροντι· ἔστι γὰρ ὅπου εἰς ταὐτὸν αὐτὸ κομίζουσι τῷ δικαίῳ, ἔστι δ' ὅτε καὶ διαιροῦσιν αὐτὸ καὶ ἐναντίον τίθενται· δείκνυται δὲ ὅτι ταὐτά ἐστι καὶ ἀντιστρέφει. καὶ γραμματικῇ δὲ ὁμοίως· περὶ γὰρ τόνους καὶ χρόνους καταγίνεται, ἅπερ ἐστὶ μουσικῆς, ἡ δὲ μουσικὴ φιλοσοφίας ἐστὶ μέρος. οὐ μόνον δὲ αἱ λογικαὶ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι δέονται φιλοσοφίας ἀλλὰ καὶ αἱ βάναυσοι λεγόμεναι τέχναι. ὁ γοῦν οἰκοδόμος τῇ καθέτῳ χρῆται πρὸς τὸ διακρῖναι, εἴτε ὄρθιός ἐστιν ὁ τοῖχος ἢ οὔ, τίς μέντοι ἡ κάθετος οὐκέτι οἶδεν. ὁ μέντοι φιλόσοφος οἶδεν εὐθὺς τὴν αἰτίαν· ἐρεῖ γὰρ ὅτι πάντα τὰ βάρη αὐτοφυῶς ἐπὶ τὸ κέντρον ὁρμᾷ, ὅθεν πρὸς ὀρθὰς γωνίας πανταχόθεν τὰ βάρη καταφέρεται, αἱ δὲ ὀρθαὶ

2 ἐκεῖνο (ι eras.) E 3 χυμοὺς post φασι transpos. EMVp γεννᾶσθαι EMp: γενέσθαι D: oblitt. V πορρωτέροις D (fort. recte) 4 τούτους Dp: τούτοις E: ταῦτα MV γε μὴν p μὴν] μὲν E τῇ ῥητορ. ἡ φιλοσ. Mp; cf. v. 17. 22 5 τε om. D 7 ἔχει τὸ ἀναγκαῖον colloc. EMVp 9 λέγεται ἀτελής colloc. V δὲ iterat. D 10 τῷ] τὰ E (corr. m. 2) 11 τοῦτο παράδειγμα V γὰρ om. E 12 ἐπιπολὺ Ep 14 τὰ καθόλου DE²: τὸ καθόλου E¹MVp post πιστεύμενος add. οἷον ῥητορικὴ καὶ νομοθετικὴ καὶ ἡ δεῖνα καὶ ἡ δεῖνα τέχναι οὖσαι ὠφέλιμοί εἰσι τῷ βίῳ· τέχνη ἄρα οὖσα καὶ ἡ ἰατρικὴ ὠφέλιμός ἐστι τῷ βίῳ EMVp: om. D 16 διήλεκται p 17 ῥητορικὰς DEp: λογικὰς MV 18 τῆς φιλοσ. p ἀρχὰς EMVp: ἀφορμὰς (sed in lit.) D εἴληχεν V καὶ om. D 18. 19 τῷ καλῷ καὶ eicias τῷ δικαίῳ καὶ τῷ καλῷ colloc. EMVp 19 ποῦ ποτε D: ποῦ τε EM: πῶς καὶ ποῦ ποτε p: oblitt. V θεωρῆται MV 20 ὅπου] ἢ ποῦ M 21 κομίζουσι DE: νομίζουσι MVp τίθεται E¹ 22 ταὐτά ἐστι καὶ ἀντιστρ. D: ταὐτά ἐστιν ὅτε καὶ ἀντιστρ. EMVp γραμματικῇ scripsi: γραμματικὴ libri (cf. v. 4 p. 7,31) 23 γὰρ om. M 25 γοῦν D: γὰρ EMVp 26 ἢ D: εἴτε EMVp 29 καταφέρονται D

γωνίαι ἀπαρέγκλιτοί εἰσι. καὶ ὁ τέκτων δὲ πρὸς τὸ εὐθὲς ποιῆσαι τὸ ξύλον 4r τῇ στάθμῃ κέχρηται· τίς μέντοι ἡ τῆς εὐθείας φύσις, οὐκέτι οἶδεν. ἡ δὲ γεωμετρία μέρος τι οὖσα καὶ αὐτὴ φιλοσοφίας ἐρεῖ· εὐθεῖα γάρ ἐστιν ἥτις ἐξ ἴσου τοῖς ἐφ᾽ ἑαυτῆς σημείοις κεῖται. ὁμοίως δὲ καὶ πάσας τὰς ἄλλας ἐπιστήμας καὶ τέχνας ἀπὸ φιλοσοφίας τὰς ἀρχὰς ἐχούσας ἔστιν εὑρεῖν. ἔστιν οὖν ἡ φιλοσοφία τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν.

Ὁ μέντοι Πυθαγόρας φησὶ "φιλοσοφία ἐστὶ φιλία σοφίας" πρῶτος τῷ παρὰ τοῖς παλαιοτέροις ἐπιστὰς ἁμαρτήματι. ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι σοφὸν ὠνόμαζον τὸν ἡντιναοῦν μετιόντα τέχνην, ὧν εἷς ἦν καὶ Ἀρχίλοχος λέγων

τρίαιναν ἐσθλὴν καὶ κυβερνήτης σοφός,

καὶ ὁ ποιητὴς

ἐπεὶ σοφὸς ἤραρε τέκτων

καὶ

εὖ εἰδὼς σοφίης ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,

μεθίστησι τὴν προσηγορίαν ταύτην ἐπὶ τὸν θεὸν ὡς μόνον ἐκεῖνον καλεῖσθαι σοφόν, τὸν θεόν φημι, σοφίαν τε καὶ τὴν τῶν ὄντων αἰδίων ἔχοντα γνῶσιν. ὁρῶν δὲ τοὺς μὲν ἐπὶ | ῥητορικὴν τοὺς δὲ ἐπὶ γραμματικὴν τοὺς 4v δὲ ἐπὶ τὴν τῶν φυσικῶν ζήτησιν τρέχοντας, ἄλλους δ᾽ αὖ πάλιν ἐφ᾽ ἕτερα, προσαγορεύει τοὺς τὴν τῶν φυσικῶν θεωρίαν ἀσκοῦντας φιλοσόφους οἱονεὶ φιλοῦντας τὸν σοφόν, ὅπερ ἠξίου καλεῖν τὸν θεόν, τὴν δὲ τούτων γνῶσιν φιλοσοφίαν ἀναλόγως τὴν φιλίαν τῆς σοφίας· σοφίαν γάρ, ὡς ἤδη εἴρηται, τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν ὠνόμαζε. ταῦτα Πυθαγόρας. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῆς φιλοσοφίας ὁρισμοί, ἀρκοῦσι δὲ καὶ οὗτοι.

Ἐπειδὴ δὲ πᾶν πρᾶγμα ἢ διαιρετόν ἐστιν ἢ ἀδιαίρετον, ἀνάγκη καὶ ἡμᾶς εἰπεῖν, πότερον ἡ φιλοσοφία διαιρετὴ ἢ οὔ. πρὸ δὲ τούτου δίκαιόν ἐστιν εἰπεῖν, τί ὅλως ἐστὶ διαίρεσις καὶ τί ἐπιδιαίρεσις καὶ τί ὑποδιαίρεσις· τὸν γὰρ περὶ διαιρέσεως διαλεγόμενον χρὴ πρότερον εἰπεῖν ὅ τι ποτέ ἐστι τούτων ἕκαστον. ἔστι μὲν οὖν διαίρεσις ἡ κατὰ πρώτην ἐπιβολὴν τομὴ

---

1 γωνίαι Dp: om. EM: locus oblitt. V εὐθὲς DEM: εὐθὺ Vp ποιῆσαι Dp: ποιεῖν EMV 3 τι MV: τε DEp 4 ἐφ᾽ ἑαυτῆς V Euclid. El. I def. 4: ὑφ᾽ ἑαυτὴν D: ἐφ᾽ ἑαυτὴν Ep: ἐφ᾽ ἑαυτῇ M καὶ D: om. EMVp 5. 6 ἐχούσας ἔστιν εὑρεῖν DMp: εὑρήσεις ἐχούσας E: oblitt. V 7 φησὶ EMV: ὅτι D: φησὶ ὅτι p 9 ὄντιναοῦν E ὁ ἀρχίλοχος EMVp (cf. fr. 45 Bergk II⁴ p. 394) 10 λέγων om. V 11 κυβερνήτην σοφόν Bergk. 13 ἐπεὶ σοφὸς ἤρ. τ.] σοφός apud Homerum non invenitur; fort. spectat Ψ 712 (τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων); τέκτονες σοφοί occurrit apud Pind. Pyth. 3, 113 15 εὖ εἰδῇ Hom. O 412 16 τὸν θεόν φημι D: τὸν θεὸν Ep: om. M: locus oblitt. V 17 σοφίαν DE: τὸν σοφίας (sic) M: τὸν τὴν σοφίαν p: oblitt. V αἰδίων scripsi: αἴδιον libri 18 ὁρῶν] ἡμῶν E 19 τὴν] τι p τρέχοντας D: ἔχοντας Ep: νεύοντας (?) M: oblitt. V ἄλλους ex ἄλλο corr. E 21 an ὅνπερ? ἠξίουν p τῶν δὲ τούτων τὴν γνῶσιν E 22 ἀναλόγως φιλοσοφ. colloc. EMVp: φιλοσοφίαν eicias 22. 23 τὴν φιλίαν — γνῶσιν om. p 22 εἴρηται] ἤρηται D 23 γνῶσιν D: φύσιν EM: oblitt. V (cf. v. 18) καὶ EMVp: om. D 25 ἢ — ἢ D: εἴτε — εἴτε EMp: oblitt. V 26 διαιρετή ἐστιν p 28 ποτε Dp: περ EM: oblitt. V 29 ἡ διαίρεσις EM

τοῦ πράγματος, ἐπιδιαίρεσις δὲ ἡ κατὰ δευτέραν ἐπιβολὴν τομὴ τοῦ αὐτοῦ 4v πράγματος, οἷον κατὰ πρώτην ἐπιβολὴν τέμνω τὸ ζῷον εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον (τοῦτο διαίρεσις), κατὰ δευτέραν δὲ ἐπιβολὴν τὸ αὐτὸ εἰς θνητὸν καὶ ἀθάνατον (τοῦτό ἐστιν ἐπιδιαίρεσις)· μόνῃ δὲ τῇ τάξει διαφέρουσιν ἀλλήλων. ὑποδιαίρεσις δέ ἐστιν ἡ τοῦ διαιρεθέντος ἤδη πράγματος τοῦ μέρους ἤτοι τοῦ εἴδους τομή (εἶδος δὲ λέγω νῦν τὸ ὑπάλληλον), οἷον ὅτι τοῦ ἐπουρανίου τὸ μέν ἐστιν ἀπλανὲς τὸ δὲ πλανώμενον· τὸ γὰρ ἐπουράνιον εἶδος ἦν τοῦ ζῴου, τοῦτο δὲ ὑποδιείλομεν εἴς τε τὸ ἀπλανὲς καὶ τὸ πλανώμενον. διδαξάντων οὖν ἡμῶν τί ἐστι διαίρεσις, τί ἐπιδιαίρεσις καὶ τί ὑποδιαίρεσις, ἀκόλουθον καὶ περὶ τῆς ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ διαιρέσεως λέγειν. [διαιρεῖται γάρ, ὡς ἀνωτάτω διελεῖν ἔστι, κατὰ μέν τινας εἰς δύο, κατὰ δὲ ἑτέρους εἰς τρία· τινὲς γὰρ εἰς τρία διαιροῦσι τὴν φιλοσοφίαν, εἰς θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν καὶ λογικόν. εἰ δ' οὕτως ἔχει ἢ μή, ἐπισκεψώμεθα. ἰστέον ὅτι τῆς διαιρέσεως τῇ ἀληθείᾳ τὸ θεολογικὸν πρῶτόν ἐστιν· ἀρχαὶ γὰρ πάντων τὰ θεῖα. διὸ καὶ οὐκ ἀκαίρως οἱ παλαιοὶ τοῦτο προέθηκαν. τὸ δὲ φυσιολογικὸν ὡς μὲν πρὸς ἡμᾶς πρῶτον (οὐ γὰρ ἂν γνοίημεν τὴν νοητὴν οὐσίαν πρὸ τῆς αἰσθητῆς), ὡς δὲ πρὸς τὸ ἀληθὲς ἔσχατον· ἐσχάτη γὰρ οὐσία ἡ ἔνυλος, διὸ καὶ τὴν ἐσχάτην εἴληφε τάξιν. μέσον δὲ τούτων τὸ μαθηματικόν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ φύσιν μέσην ἔχει τάξιν. τοῦτο δέ τινες τῶν πάλαι προέταξαν τοῦ φυσιολογικοῦ, οἱ μὲν κατὰ Πλάτωνα, ἵνα, φασί, τὰς ἰδέας ἐν τῇ ψυχῇ ἤδη ἀποκειμένας ἐπιγινώσκωμεν ἤτοι ἀναμιμνησκώμεθα τὰ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα θεωροῦντες, ὁδῷ τινι ἢ κλίμακι τῷ μαθηματικῷ χρώμενοι· οἱ δὲ κατὰ Ἀριστοτέλην βουλόμενοι ἡμᾶς ἐθίζειν ἀπὸ τῆς ἐνύλου οὐσίας γινώσκειν τὴν νοητήν, ἥτις ἐστὶ μὲν ἀόρατος, πλείονα δὲ ἔχει καὶ ἐναργεστέραν τὴν ὑπόστασιν ἢ κατὰ τὴν ὕλην· καὶ γὰρ ἐνταῦθα τὴν γραμμὴν τὴν ἐν τῇ ὕλῃ μανθάνομεν, οὐχ ὅπως τὴν ὕλην ἢ τὸν κηρὸν ἢ τὸν χαλκὸν γνοίημεν, ἀλλ' ἵνα ἀποσυλήσαντες αὐτὴν ἀποθώμεθα εἰς τὸν νοῦν,

1 ἐπιβολὴν] ἐπιτομὴν V 1. 2 τοῦ αὐτοῦ πράγματος D: ἄλλως EM: αὐτοῦ V: om. p
2 τέμνων M 3 κατὰ δευτέραν δὲ ἐπιβολὴν τὸ αὐτὸ D: κατὰ δευτέραν ἐπιβολὴν τέμνω (τέμνων M) τὸ ζῷον EMV: κατὰ δὲ δευτέραν p εἴς τε τὸ ἐπουράνιον καὶ ἐπιχθόνιον ἤγουν θνητὸν καὶ ἀθ. p 4 ἐστὶν om. EM τῇ (ante τάξει) om. EM διαφέρουσι D: διαφέρει EMVp 5. 6 ἤτοι τοῦ εἴδους D: ἤτοι εἴδους EVp: ἢ τοῦ εἴδους M
8 τοῦτο EMp: τὸ D: oblitt. V 9 οὖν om. M καὶ τί ἐπιδιαίρεσις EMp
10 τῇ (ante φιλοσ.) om. MV λέγειν DEM: εἰπεῖν Vp διαιρεῖται — συμμεταβάλλεσθαι (p. 11,5) inclusi (cf. quae Wellmann ad *Galeni q. f. de part. phil.* p. 23,12 adnotavit)
12 τέσσαρα τρία E καὶ γάρ τινες p καὶ EM: εἰς D: om. p: oblitt. V 13 λογικόν EMp: θεολογικόν D: oblitt. V ἐπισκεψώμεθα D: εἰσόμεθα EMp: oblitt. V ἰστέον δὲ MV 14 γὰρ Dp: δὲ EMV 15 προέθηκαν MV: προσέθηκαν DEp
19 καὶ om. D 20 φησί M 21 ἐπιγινώσκωμεν Mp: ἐπιγινώσκομεν DE: γινώσκωμεν V ἀναμιμνησκώμεθα EMVp: ἀναμιμνησκόμεθα D 22 ἕκαστα DEV: ἕκαστον Mp θεωροῦντες D: θεωρούμενα EMp: oblitt. V ἢ D: καὶ EMp: oblitt. V 23 post Ἀριστοτέλην add. τὸ ἀνάπαλιν MV: τὴν μέσην τάξιν αὐτῷ ἀπενείμαντο p 24 ἥτις Dp: ἡ EM: oblitt. V ἀόριστος E 25 ἐναργεστέραν D: ἐνεργεστέραν EMVp post ἐναργ. add. ἔχει E τὴν ὕλην D: ὕλην EMVp

ἔνθα βεβαιοτέραν ὁρῶμεν αὐτῆς τὴν ὑπόστασιν· ὅτι δὲ οὐ κοινωνεῖ τῷ 4ᵛ κηρῷ κατὰ τὴν οὐσίαν τὸ σχῆμα οἷον ἡ γραμμὴ ἢ τὸ τρίγωνον, αὐτόθεν δῆλον· αὐτίκα γοῦν τριγώνου σχήματος μεταβληθέντος ἀφαιρεθείσης τῆς μιᾶς πλευρᾶς οὐ συμμεταβάλλεται ὁ κηρός, καίτοι εἰ ἐκοινώνει κατὰ τὴν οὐσίαν, ἔδει συμμεταβάλλεσθαι].

Διαιρεῖται οὖν ἡ φιλοσοφία [ὡς ἤδη εἴρηται] εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν. ἄξιον δὲ ζητῆσαι, δι' ἣν αἰτίαν εἰς δύο καὶ διὰ τί εἰς ταῦτα διαιρεῖται καὶ μήτε εἰς πλείονα μήτε εἰς ἐλάττονα. καὶ εἰς ἐλάττονα μὲν ἀδύνατον ἦν ποιῆσαι τὴν διαίρεσιν· οὐδὲ γὰρ ἂν τὸ ἓν εἰς ἓν διαιρεθείη. διὰ τί οὖν | μὴ εἰς πλείονα ἀλλ' εἰς δύο; τούτου δὲ αἰτίαι δύο εἰσίν. ἐπειδὴ 5ʳ γὰρ ἐλέγομεν τὴν φιλοσοφίαν ὁμοίωσιν θεῷ εἶναι, ὁ δὲ θεὸς διττὰς ἔχει τὰς ἐνεργείας, τὰς μὲν γνωστικὰς πάντων τῶν ὄντων, τὰς δὲ προνοητικὰς ἡμῶν τῶν καταδεεστέρων, εἰκότως ἡ φιλοσοφία διαιρεῖται εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν· διὰ γὰρ τοῦ θεωρητικοῦ γινώσκομεν τὰ ὄντα, διὰ δὲ τοῦ πρακτικοῦ προνοούμεθα τῶν καταδεεστέρων, καὶ οὕτως ἐξομοιοῦμεν ἑαυτοὺς τῷ θεῷ. πάλιν δὲ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς διτταὶ αἱ ἐνέργειαι, αἱ μὲν γνωστικαὶ οἷον νοῦς διάνοια δόξα φαντασία καὶ αἴσθησις, αἱ δὲ ζωτικαὶ καὶ ὀρεκτικαὶ οἷον βούλησις θυμὸς ἐπιθυμία. ὁ οὖν φιλόσοφος πάντα τὰ τῆς ψυχῆς μέρη βούλεται κοσμῆσαι καὶ εἰς τελείωσιν ἀγαγεῖν· διὰ οὖν τοῦ θεωρητικοῦ τελειοῦται τὸ ἐν ἡμῖν γνωστικόν, διὰ δὲ τοῦ πρακτικοῦ τὸ ζωτικόν. εἰκότως οὖν ἡ φιλοσοφία εἰς δύο διαιρεῖται, εἴς τε θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν. πάλιν τὸ θεωρητικὸν διαιρεῖται εἰς θεολογικὸν μαθηματικὸν καὶ φυσιολογικόν. εἰκότως καὶ τοῦτο· ἐπειδὴ γὰρ πάντα τὰ ὄντα βούλεται θεωρεῖν ὁ φιλόσοφος, τῶν δὲ ὄντων πάντων τρεῖς εἰσι τάξεις· τὰ μὲν γάρ τῶν πραγμάτων παντάπασίν ἐστι χωριστὰ τῆς ὕλης καὶ τῇ ὑποστάσει καὶ τῇ περὶ αὐτῶν ἐπινοίᾳ, οἷά ἐστι τὰ θεῖα, τὰ δὲ παντάπασιν ἀχώριστα τῆς ὕλης καὶ τῇ ὑποστάσει καὶ τῇ περὶ αὐτῶν ἐπινοίᾳ, οἷά ἐστι τὰ φυσικὰ καὶ ἔνυλα εἴδη, ξύλον καὶ ὀστοῦν καὶ σάρξ καὶ πάντα ἁπλῶς τὰ σώματα (ταῦτα δὲ φυσικὰ καλοῦμεν ὡς ὑπὸ φύσεως δημιουργούμενα προσεχῶς), τὰ δὲ μέσα τούτων ὄντα κατά τι μέν ἐστι χωριστὰ κατά τι δὲ ἀχώριστα, οἷά ἐστι τὰ μαθηματικά· κύκλος γὰρ καὶ τρίγωνον

1 βεβαιοτέραν Ep: βεβαιότερον DM: oblitt. V 3 αὐτίκα γοῦν D: ἰστέον γοῦν αὐτίκα EMVp 4 εἰ om. V 6 οὖν] γοῦν D ὡς ἤδη εἴρηται inclusi τὸ DEV: τε Mp 7 δέ ἐστι p 8 καὶ μήτε] καὶ μὴ superscr. m.[1] D 9 οὐδὲ] οὐ V 11 εἶναι θεῷ colloc. EMp: oblitt. V; tum add. κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ p 12 τῶν ὄντων πάντων colloc. EMp: oblitt. V 13 ἡμῶν om. p τὸ om. p 16 αἱ (prius) om. D 17 νοῦς δόξα αἴσθησις φαντασία διάνοια (καὶ διάνοια MV) EMVp 18 post βούλησις add. προαίρεσις p καὶ ἐπιθυμία p οὖν] γοῦν V 19 οὖν] γοῦν MVp 21 διαιρ. εἰς δύο colloc. EMp: oblitt. V 22 διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ λογικόν, καὶ τὸ μὲν πραγματικὸν εἰς τρία, εἰς θεολ. MV (sed in V pleraque oblitt.): διαιρ. εἰς τρία εἰς θ. p 23 ante μαθηματικὸν add. καὶ Ep: om. DM: oblitt. V καὶ τοῦτο εἰκότως p γὰρ om. MV 25 ἐστι] εἰσὶ MV 28 καὶ (ante ἔνυλα) om. D ξύλον καὶ ὀστοῦν καὶ σάρξ D: ξύλα καὶ ὀστᾶ σαρκὸς EM: ξύλα (cett. oblitt.) V: οἷον ξύλου καὶ ὀστοῦ καὶ σαρκὸς p 29 ἁπλῶς εἰπεῖν EM 31 μὲν γὰρ p

καὶ τὰ τοιαῦτα καθ' ἑαυτὰ ὑποστῆναι δίχα ὕλης τινὸς οὐ δύνανται καὶ 5r κατὰ τοῦτο ἀχώριστά ἐστι τῆς ὕλης, ἐπειδὴ δὲ θεασαμένοι κύκλον ξύλινον καὶ χαλκοῦν καὶ λίθινον ἀνεμαξάμεθα αὐτοῦ τοῦ κύκλου τὸ εἶδος ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ ἔχομεν παρ' ἑαυτοῖς δίχα τῆς ὕλης (ὥσπερ εἰ κηρὸς λάβοι τὸ ἐκτύπωμα τοῦ δακτυλίου μὴ προσλαβών τι τῆς ὕλης), κατὰ τοῦτο χωριστά ἐστι τῆς ὕλης. καθὸ τῇ ἐπινοίᾳ χωρίζεται. τῶν οὖν ὄντων τὰ μέν ἐστι παντάπασι χωριστὰ τὰ δὲ παντάπασιν ἀχώριστα τὰ δὲ κατά τι μὲν χωριστὰ κατά τι δὲ ἀχώριστα· τὸ οὖν θεωρητικὸν διαιρεῖται εἰς θεολογικὸν μαθηματικὸν καὶ φυσιολογικόν. τὰ μὲν οὖν παντάπασι χωριστὰ ἀπονέμουσι τῷ θεολογικῷ μέρει, τὰ δὲ παντάπασιν ἀχώριστα τῷ φυσιολογικῷ, τὰ δὲ κατά τι μὲν χωριστὰ κατά τι δὲ ἀχώριστα τῷ μαθηματικῷ. ὅτι δὲ τὰ μὲν ἔνυλα εἴδη παντάπασιν ἀχώριστά ἐστι τῆς ὕλης τὰ δὲ μαθηματικὰ χωριστά, δῆλον καὶ ἐκ τῶν ὁρισμῶν· κύκλον γὰρ ὁριζόμενοι οὐδεμίαν ὕλην παραλαμβάνομεν λέγοντες 'κύκλος ἐστὶ σχῆμα ἐπίπεδον ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενον, πρὸς ἣν ἀφ' ἑνὸς σημείου τῶν ἐντὸς τοῦ σχήματος κειμένων πᾶσαι αἱ προσπίπτουσαι εὐθεῖαι πρὸς τὴν τοῦ κύκλου περιφέρειαν ἴσαι ἀλλήλαις εἰσίν'. οἶκον δὲ ὁριζόμενοι ἄνευ ὕλης ἀδυνατοῦμεν ὁρίζεσθαι· φαμὲν οὖν 'οἶκός ἐστι σκέπασμα κωλυτικὸν ὄμβρων καὶ καυμάτων ἐκ λίθων καὶ ξύλων'. εἰ γὰρ μὴ προσθῶμεν τὴν ὕλην, δυνατὸν καὶ σκηνὴν καὶ ἑτέραν τοιαύτην νοῆσαι σκέπην. μέσον δέ ἐστι τὸ μαθηματικὸν εἰκότως· ἐπεὶ γὰρ οὐ δυνάμεθα ἀμέσως ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐπὶ τὰ θεῖα ἀνάγεσθαι καὶ ἀπὸ τῶν παντάπασιν ἀχωρίστων τῆς ὕλης ἐπὶ τὰ παντάπασι χωριστά, ὁδεύομεν διὰ τῶν μαθημάτων, τῶν κατά τι μὲν χωριστῶν κατά τι δὲ ἀχωρίστων. διὰ τοῦτο γὰρ | καὶ μαθήματα λέγεται, ὅτι δεῖ αὐτὰ μαθόντας 5v καὶ ἐθισθέντας νοεῖν ἀσωμάτως ἀνάγεσθαι ἐπὶ τὰ θεῖα. καὶ γὰρ ὁ θεῖός φησι Πλωτῖνος· "παραδοτέον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρὸς συνεθισμὸν τῆς ἀσωμάτου φύσεως". ἐὰν γὰρ βουληθῶμεν εὐθὺς ἀπὸ τῶν φυσιολογικῶν

1 καὶ (prius) om. V ἑαυτὸ E οὐ δύνανται EMVp: ἀδύνατον D 3 τὸ εἶδος αὐτοῦ τοῦ κύκλου colloc. EMp: oblitt. V 3. 4 ἐν τῇ διανοίᾳ D: ἐν τῇ διανοίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ p: om. EM: oblitt. V 4 λάβοι Dp: λάβῃ EMV 6 ἐστι (prius)] εἰσὶ D τῶν οὖν DEMV: ἐπεὶ οὖν τῶν p 8 τὸ οὖν θεωρ. DE: τὸ γοῦν θεωρ. MV: εἰκότως τὸ θεωρ. p post διαιρεῖται add. εἰς τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ λογικόν, τὸ δὲ πραγματικὸν διαιρεῖται εἰς τρία MV (cf. p. 11,22) 9 οὖν DEM: γὰρ p: oblitt. V 12 ἀχώριστά ἐστι D: ἐστὶν ἀχώριστα EMp: ἀχώριστα V 13 καὶ DMV: om. Ep 16 ante ἴσαι superscr. καὶ V 17 ἀλλήλοις E ἀδυνατοῦμεν EMVp: ἀδύνατον D χωρίζεσθαι V 18 post οὖν add. ὅτι p ὄμβρων τε καὶ καυμάτων κωλυτικὸν p καὶ om. V 19 post ξύλων add. συνιστάμενον MV ante δυνατὸν add. οὐ EMVp: om. D post σκηνὴν in mrg. suppl. πῆξαι E ἑτέραν τοιαύτην p, ex ἕτερα τοιαῦτα corr. E: ἕτερα τοιαῦτα DMV 20 νοῆσαι σκέπην] ποιῆσαι σκέπην DE: ὁρίσασθαι MV: σκέπην νοῆσαι p ἐπεὶ] ἐπειδὴ M 22. 23 ὁδεύομεν διὰ τῶν μαθημάτων D: ὁδ. διὰ τῶν μαθηματικῶν EMV: διὰ τῶν μαθηματικῶν ὁδ. p (cf. v. 24) 24 μαθηματικὰ MV λέγεται D: λέγονται EMVp αὐτὰ D: ταῦτα EMVp μαθόντας MV: μανθάνοντας DEp 25 καὶ (prius) superscr. V εἰθισθέντας E 25. 26 διό φησι Πλωτῖνος ὁ θεῖος MV (sed pleraque in V oblitt.) 26 Πλωτῖνος] Ennead. I lib. III, 3 p. 20 post παραδοτέον add. δὲ E συνεθισμὸν Dp Plot.: ἐθισμὸν EMV

ἐπὶ θεολογίαν ἀμέσως αὐτοὺς ἀναγαγεῖν, τυφλώττομεν, καθάπερ οἱ ἐκ σκοτεινοτάτου οἴκου εἰς πεφωτισμένον ἀμέσως εἰσερχόμενοι· δεῖ γὰρ πρότερον ἐν οἴκῳ διατρίβειν σύμμετρον ἔχοντι φῶς, εἶθ᾽ οὕτως ἐλθεῖν εἰς τὸν φωτεινότατον. οὕτως οὖν μετὰ τὰ φυσικὰ δεῖ διατρίψαντας ἐν τοῖς μαθήμασιν ἀνάγεσθαι ἐπὶ θεολογίαν· κλῖμαξ γάρ τις καὶ γέφυρά ἐστι τὰ μαθήματα κοινωνοῦντα μὲν τοῖς φυσικοῖς καθὸ ἀχώριστα τοῖς δὲ θείοις καθὸ χωριστά. 5v

Καὶ τὸ φυσιολογικὸν μὲν οὖν καὶ τὸ θεολογικὸν ὑποδιαιρέσεις τινὰς ἐπιδέχονται, ἀλλὰ τὰς μὲν τούτων ὑποδιαιρέσεις ὡς ἀσυμμέτρους οὔσας εἰσαγωγικαῖς ἀκοαῖς σιωπήσωμεν, τὸ δὲ μαθηματικὸν διαιρεῖται εἰς τέσσαρα, εἰς γεωμετρίαν καὶ ἀστρονομίαν καὶ μουσικὴν καὶ ἀριθμητικήν. καὶ ἡ μὲν ἀριθμητικὴ τοὺς ἀριθμοὺς ἐπισκέπτεται (ἔστι δὲ θεῖα τὰ ἀριθμητικὰ θεωρήματα· οὐ γὰρ τὸν λεγόμενον ἀριθμὸν παρὰ τοῖς ἰδιώταις, καθ᾽ ὃν ἀπαριθμοῦνται, θεωρεῖ ἡ ἀριθμητική, ἀλλὰ τὰ εἴδη τοῦ ἀριθμοῦ ὁποίαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα, οἷον ὁ ἓξ πρὸς τὰ τρία τὸν διπλάσιον ἔχει λόγον καὶ ὁ ἐννέα πρὸς τὸν ἓξ τὸν ἡμιόλιον. ἔτι γε μὴν καὶ τὰς γενέσεις τῶν ἀριθμῶν τοῦ τε ἀρτίου καὶ τοῦ περιττοῦ καὶ τοῦ περισσαρτίου καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιούτων ἐπισκέπεται), ἡ δὲ γεωμετρία τὰ μεγέθη καὶ τὰ σχήματα, ἡ δὲ μουσικὴ τὰς τῶν χορδῶν συμφωνίας. ἐπιτηδεύει δὲ καί τινα μέλη κοιμίζοντα μὲν τὰ τῆς ψυχῆς πάθη, διεγείροντα δὲ αὐτὴν ἐπὶ ἀρετήν. ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, δηλοῖ τὰ ἔτι σωζόμενα ἴχνη καὶ οἷον ἀποπτώσεις τῆς μουσικῆς· ἀκούοντες γοῦν σάλπιγγος θυμικώτερον διατιθέμεθα (καὶ διὰ τοῦτο ἐν τοῖς πολέμοις ἡ σάλπιγξ ἐπιτηδεύεται), ἀκούοντες δὲ θεατρικῶν μελῶν ἐκλυτώτερον διακείμεθα τὰς ψυχάς. φέρεται δὲ καὶ ἱστορία τοιαύτη, ὅτι ὁ Πυθαγόρας ἑωρακώς τινα νέον αὐλητρίᾳ ἔκλυτον μέλος αὐλούσῃ ἑπόμενον κελεύσαι αὐτὴν στρέψασαν τὸν αὐλὸν αὐλῆσαι, καὶ τούτου γενομένου παύσαι τοῦ νέου τὴν ἐπιθυμίαν· ὥστε οὐ δεῖ ἀπιστεῖν τοῖς λεγομένοις περὶ τῆς θείας μουσικῆς. διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Πλάτων παρακελεύεται τοὺς νέους καὶ διὰ μουσικῆς καὶ διὰ γυμναστικῆς ἰέναι, ἵνα διὰ μὲν τῆς μουσικῆς τὴν ψυχὴν ἐπικοσμῶσι, διὰ δὲ τοῦ γυμνασίου τὸ σῶμα. ἡ δὲ ἀστρονομία καταγίνεται περὶ τὰς ἐποχὰς τῶν ἀστέρων.

1 ἐπὶ] μετὰ E αὐτοὺς] αὐτοὺς codd.: ἑαυτοὺς p 2 πεφωτισμένον DMp: φωτισμὸν E: oblitt. V εἰσερχόμενοι D: ἐξερχόμενοι EMVp 3 ἔχοντι σύμμετρον colloc. EMVp 3. 4 φωτεινότατον DEp: πάνυ πεφωτισμένον M: oblitt. V 9 συμμέτρους M 10 ἀκοαῖς] ἀγωγαῖς p σιωπήσωμεν Ep: σιωπήσομεν DV: σιωπήσομαι M 11 καὶ (ante ἀστρον. et μουσ.) om. p 13. 14 καθ᾽ ὃν p: καθὸ codd. 14 ἀπαριθμοῦντα E ante ὁποίαν add. καὶ EMVp: om. D 15 ἔχει p ἓξ DM: ἕκτος Ep: oblitt. V τὰ τρία DEM: τὸν τρίτον p: oblitt. V 16 ὁ ἐννέα πρὸς τὸν ἓξ DMV: ὁ ἔννατος πρὸς τὸν ἕκτον Ep γενήσεις D 17 τοῦ (ante περισσαρτίου) om. M περισαρτίου D 21 σωζόμενα ἔτι colloc. V 21. 22 καὶ αἱ οἷον MV (fort. recte) 22 γοῦν DMV: γὰρ Ep 24 ἐκλυτώτερον M: ἐκλυτότερον Dp: ἐκλυτωτέρας E: oblitt. V 25 ὅτι om. V ὁ D: om. EMVp 28 τῆς μουσικῆς τῆς θείας M 28. 29 ὁ θεῖος Πλάτ.] cf. Republ. II p. 376 E sq. 29 διὰ (ante γυμναστ.) om. D

Διὰ τί δὲ εἰς τέσσαρα διαιρεῖται ἡ μαθηματικὴ καὶ μὴ εἰς πλείονα (5v) ἢ εἰς ἐλάττονα, νυνὶ λέγωμεν. ἰστέον ὅτι τὸ μαθηματικὸν περὶ τὸ ποσὸν καταγίνεται. τοῦ δὲ ποσοῦ τὸ μέν ἐστι συνεχές, τὸ δὲ διωρισμένον. διαιρεῖται δὲ τούτων ἕκαστον εἰς δύο· τὸ μὲν συνεχὲς εἴς τε τὸ κινητὸν καὶ τὸ ἀκίνητον (τοῦ κινητοῦ πάλιν τὸ μὲν ἀεικίνητον τὸ δὲ οὐκ ἀεικίνητον), τὸ δὲ διωρισμένον ποσὸν εἰς τὸ καθ' αὑτὸ καὶ τὸ πρός τι. ποσὸν συνεχὲς ἐν θέσει ἀκίνητόν ἐστιν ἡ γῆ, περὶ ἣν καταγίνεται ἡ γεωμετρία· ἔστιν οὖν ἡ γεωμετρία γνῶσις ποσοῦ συνεχοῦς ἀκινήτου ἐν θέσει. ποσὸν ἀεικίνητόν ἐστιν ὁ οὐρανός, περὶ ὃν καταγίνεται ἡ ἀστρονομία· καὶ ἔστιν ἡ ἀστρονομία γνῶσις ποσοῦ συνεχοῦς ἀεικινήτου. καταγίνεται δὲ ἡ ἀστρονομία καὶ ἡ γεωμετρία περὶ τὸ συνεχὲς ποσόν, συνεχὲς δέ ἐστιν οὗ τὰ μόρια πρός τινα κοινὸν ὅρον συνάπτει. ἐλέγομεν δὲ καὶ τοῦ διωρισμένου ποσοῦ τὸ μὲν εἶναι καθ' αὑτὸ τὸ δὲ πρός τι· ποσὸν διωρισμένον καθ' αὑτό ἐστιν ὁ ἀριθμός, ὅταν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν σκοπῶμεν, οἷον τὸν ἀρτιά|κις ἄρτιον ἢ (6r) τὸν περισσάρτιον ἀριθμόν, καὶ μὴ τὴν πρὸς ἕτερον αὐτοῦ σχέσιν κατὰ τὸ συμβεβηκὸς (τοῦτο γὰρ μουσικῆς, καταγίνεται οὖν περὶ τοῦτο), ποσὸν οὖν διωρισμένον καθ' αὑτό ἐστιν ὁ ἀριθμὸς ἐφ' ἑαυτοῦ σκοπούμενος. ἡ ἀριθμητικὴ οὖν ἐστι γνῶσις ποσοῦ καθ' αὑτὸ διωρισμένου. ποσὸν δὲ διωρισμένον πρὸς ἕτερόν ἐστιν ἡ σχέσις ἡ πρὸς ἄλληλα τῶν τόνων, περὶ ἣν ἡ ἁρμονία καταγίνεται, ἣν δι' ἀριθμοῦ γνωρίζομεν, περὶ ἣν καταγίνεται ἡ μουσική. καὶ ἔστιν ἡ μουσικὴ γνῶσις ποσοῦ διωρισμένου σχέσιν ἔχοντος ἑτέρου πρὸς ἕτερον· δέδεικται οὖν ὅτι ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ἀριθμητικὴ περὶ τὸ διωρισμένον ποσὸν καταγίνονται. διωρισμένον δέ ἐστιν οὗ τὰ μόρια καθ' αὑτὰ θεωρεῖται ὡς μὴ συνεφέλκεσθαι ἀλλήλοις. εἰς πόσα μὲν οὖν καὶ τίνα τὸ θεωρητικὸν διαιρεῖται καὶ τί ἔχει πέρας, ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον.

---

2 εἰς DV: om. EMp νυνὶ D: νῦν EMVp λέγωμεν] λέγομεν DEMVp τὸ (ante ποσὸν) Dp: om. EM: locus oblitt. V 4 τούτων ἕκαστον DEV: τούτου ἕκαστον M: τούτων ἑκάτερον p 4. 5 εἰς κινητὸν καὶ ἀκίνητον p 5 ἀεικίνητον (utrobique) EMVp: ἀκίνητον D 6 post ποσὸν (prius) add. διαιρεῖται M καὶ εἰς τὸ πρὸς MVp 6. 7 ποσὸν συνεχὲς ἐν θέσει ἀκ. D: ποσὸν συνεχὲς E: ποσὸν καὶ συνεχὲς ἀκ. ποσὸν MV: καὶ ποσὸν συνεχὲς ἀκ. p 9 ἀεικίνητον MVp: ἀκίνητον DE ὁ superscr. E 10 ἡ (prius) om. E 11 τὸ συνεχὲς ποσόν D: ποσὸν συνεχές EMVp 14 ἀρτιάκης E 15 ἕτερον EMVp: ἕτερα D τὸ superscr. V: om. p 16. 17 καταγίνεται οὖν περὶ τοῦτο. ποσὸν οὖν διωρισμένον καθ' αὑτό D: καταγίνεται οὖν περὶ τοῦτο ποσὸν διωρισμένον καθ' αὑτὸ EMVp, scribas καταγίνεται γὰρ π. τ. ποσὸν οὖν κ. τ. λ. 17 ὁ om. E ἐφ' ἑαυτοῦ D: ἐπ' αὐτῷ EMVp 18. 19 διωρισμένον EMVp: ὡρισμένον D 19 τόνων] λόγων V περὶ ἣν ἡ ἀρ. κ. eicias ἣν] ἃς D: ὃν E: οὓς Mp: ὧν V 21 ἔστιν ἡ μουσ. Dp: ἔστι μουσ. EMV ἔχοντος σχέσιν M: ἔχουσα σχέσιν V 22 ἑτέρου superscr. D ὅτι post ἀριθμητικὴ transp. Mp ἡ (ante ἀριθμ.) D: om. EMVp post ἀριθμ. iter. καὶ ἡ μουσικὴ del. D 23 τὸ διωρ. ποσὸν Dp: τὸ ποσὸν τὸ διωρ. EM: τὸ ποσὸν διωρ. V καταγίνονται EMp: καταγίνεται DV (sed in V ον superscr.) 24 καθ' αὑτὸ M 25 τὸ θεωρητικὸν] θεωρεῖται (superscr. m. 2 τὸ θεωριτικὸν) E διαιρεῖται] θεωρεῖται E et fort. D[1], nam litterae διαι in ras. scriptae sunt 26 δῆλον Dp: πρόδηλον EMV

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας εἰρήκαμεν, ἀνάγκη [6r] καὶ τοῦτο διελεῖν. διαιρεῖται τοίνυν τὸ πρακτικὸν εἴς τε τὸ ἠθικὸν καὶ οἰκονομικὸν καὶ πολιτικόν. ὁ γὰρ πράττων τι ἀγαθὸν ἢ εἰς ἑαυτὸν πράττει κοσμῶν αὑτοῦ τὰ ἤθη καὶ τὸν βίον καὶ λέγεται ἠθικός, ἢ εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καὶ λέγεται οἰκονομικός, ἢ τὴν ὅλην κοσμεῖ πόλιν καὶ λέγεται πολιτικός. τινὲς δέ φασιν ὅτι ὁ πολιτικὸς καὶ ἠθικός ἐστι καὶ οἰκονομικός (ὁ γὰρ πόλιν ὅλην δυνάμενος κοσμῆσαι πολλῷ μᾶλλον καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν οἶκον), καὶ εἰς ταὐτὸν ἄγουσι τῷ πρακτικῷ τὸ πολιτικόν. πρὸς οὓς ἐροῦμεν ὅτι πολλοί τινες κενοδοξίᾳ νικώμενοι τὴν μὲν πόλιν κοσμοῦσιν, ἑαυτῶν δὲ καταφρονοῦσιν. ὥστε διῄρηται τὰ εἰρημένα τρία τοῦ πρακτικοῦ εἴδη ἀπ' ἀλλήλων. τούτων δὲ ἕκαστον διαιρεῖται εἴς τε τὸ νομοθετικὸν καὶ δικαστικόν· ὁ γὰρ πολιτικὸς φιλόσοφος ἢ νόμους τίθησι, καθ' οὓς δεῖ ζῆν τοὺς ἐν τῇ πόλει, ἢ δικάζει καὶ τοὺς μὲν γερῶν ἀξιοῖ τοὺς δὲ παρατρέψαντάς τι τῶν κειμένων νόμων κολάζει. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι καὶ ἐν τῷ οἰκονομικῷ θεωρεῖται τὸ νομοθετεῖν καὶ δικάζειν· καὶ γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ νόμους τίθεμεν καὶ δικάζομεν τῶν οἰκετῶν ἢ υἱῶν τοὺς παραβαίνοντας. οὐ μόνον δὲ ἐν τῷ οἰκονομικῷ ταῦτα θεωρεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ. καὶ γὰρ καὶ ὁ ἠθικὸς νόμους τίθησιν ἑαυτῷ, ὅταν λέγῃ

κρατεῖν δ' εἰθίζεο τῶνδε·
γαστρὸς μὲν πρώτιστα καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος,

καὶ πάλιν ὁπόταν Ἰσοκράτης λέγῃ "τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου". οὗτοι γὰρ ἠθικοὶ λόγοι τε καὶ νόμοι ὑπάρχουσι. καὶ δικάζει δ' ἑαυτὸν ὅτε φησὶν

μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν·

---

1 ἐπειδὴ D: ἐπεὶ EMVp 2 καὶ (ante τοῦτο) Dp: om. EMV 3 ἑαυτὸν] αὐτὸν D 4 κοσμῶν] σκομῶν (sic) D αὑτοῦ] αὐτοῦ libri καὶ τὸν βίον om. p 5 τὴν om. D 5. 6 πολιτικόν E[1] 6 ἐστι] λέγεται p 7 καὶ (ante ἑαυτὸν) Dp: om. EM: locus oblitt. V 8 post οἶκον add. αὐτοῦ p τῷ πρακτικῷ τὸ πολιτικὸν p: τὸ πολιτικὸν τῷ ἠθικῷ D: τῷ πρακτ. καὶ τὸ πολιτ. EMV 9 νικώμενοι D: κρατούμενοι Ep: φερόμενοι (in lit.) M: oblitt. V 10 εἰρημένα] ἐχόμενα V πρακτικοῦ DE[2]p: ὀπτικοῦ E[1]: ἠθικοῦ MV 11 καὶ τούτ. δὲ DE διαιρεῖται D: διαιροῦσι EMVp τὸ om. D 12 πολιτικὸς] νομοθετικὸς E 12. 13 ἢ—ἢ] καὶ—καὶ p ἐν τῇ πόλει] ἀνθρώπους E 13 δὲ ex δεῖ corr. V 14 οἰκονομικῷ DMVp: οἰκονομεῖν E 15 ante θεωρεῖται add. ταῦτα M δικάζειν DM: κολάζειν Ep: oblitt. V 16 υἱῶν DV: τῶν υἱῶν EMp 17 τῷ (prius) superscr. E καὶ (post γὰρ) D: om. EMVp 17. 18 ὁ ἠθικὸς] ὁ ἰκονομικὸς E[1] 18 νόμους τίθησιν ἑαυτῷ DV: νόμους ἑαυτῷ τίθησι E: ἑαυτῷ τίθησι νόμους om. M: ἑαυτῷ νόμους τίθησιν p λέγῃ] Aureum carm. 9—11, Hierocl. c. VIII (Mullach I, 431) Stob. Flor. 1,15 19 εἰθίζεο] ἐθίζεο codd. 20 καὶ φιλότητος codd.: λαγνείης τε p Hierocl. Stob. 21 ὁπόταν D: ὅταν EMVp Ἰσοκράτης] Ad Demon. 16 Stob. Flor. 5,55 22 οὗτοι Dp: οὕτως EM: ταῦτα V οἱ ἠθικοὶ M νόμοι τε καὶ λόγοι colloc. EMVp 23 δ' ἑαυτὸν D: τε αὐτὸν EMp: δὲ αὐτὸν V φησίν] cf. Aur. carm. 40—44, Hierocl. c. XIX (Mullach I, 460) 24 μηδὲ D 25 ἔργων om. in mrg. suppl. E τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν] λογίσασθαι ἕκαστον Hierocl.

πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; 6r
ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου ἐπέξιθι, αὐτὰρ ἔπειτα
αἰσχρὰ μὲν ἐκπρήξας ἐπιπλήσσεο, χρηστὰ δὲ τέρπου.

καὶ περὶ μὲν τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ πολιτικοῦ καὶ κατὰ τὸν οἰκεῖον καιρὸν εἰρήσεται.

Νυνὶ δὲ περὶ τῆς τοῦ ἠθικοῦ διαιρέσεως δεῖ εἰπεῖν, καὶ πρῶτόν γε τί ἐστιν ἦθος. ἦθος τοίνυν ἐστὶν ἀνθρώπου κόσμος, κόσμος δὲ ἡ ἑκάστου τελειότης, ἣ διὰ τῆς τῶν ἄκρων στερήσεως ἤγουν παρατηρήσεως κατορθοῦται τῆς τε ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐνδείας. ἀκοσμία γὰρ ὅ τε πλεονασμὸς καὶ ἡ ἔλλειψις· καὶ γὰρ εἴποι τις ἄκοσμον τὸν ἄνθρωπον ἐνδεᾶ τινος μορίου οἷον χειρὸς ἢ ἑτέρου μορίου, εἴποι δὲ ἄκοσμον πάλιν καὶ τὸν περιττεύοντα μορίοις τισὶ τοῦ ἀνενδεοῦς οἷον ἑξαδάκτυλον ἢ ἑξάχειρα, ὡς τοὺς κατὰ Ἀπολλώνιον τὸν ποιητὴν γίγαντας. οὐκοῦν ἀκοσμία ἥ τε ὑπεροχὴ καὶ ἡ ἔλλειψις, αἱ δὲ ἀκοσμίαι ἀτελεῖς εἰσι, τὸ γὰρ ἐναντίον ταύταις ὁ κόσμος· τελειότης ἄρα ἐκ τῆς παρατηρήσεώς ἐστι τοῦ τε πλεονασμοῦ καὶ τῆς ἐνδείας, αἵπερ εἰσὶν ἀτέλειαι· τελειότης γὰρ | ἐναντίον ἀτελείᾳ· τὰ δὲ ἐναντία διὰ 6v τῆς τῶν ἐναντίων παρατηρήσεως κατορθοῦται.

Ἐμάθομεν τοίνυν τί ἐστι φιλοσοφία καὶ ποῖα αὐτῆς τὰ μέρη. θεία τοίνυν ἐστὶ καὶ ἐφετή, καὶ καλῶς περὶ αὐτῆς ἐρρέθη ὅτι ʻτοιοῦτον ἀγαθὸν οὔτε ἦλθε πρὸς ἀνθρώπους οὔτε ἥξει ποτέ'. τοσαῦτα μὲν κοινῶς ὑπὲρ φιλοσοφίας εἰρήσθω· ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ προκειμένου βιβλίου λέγομεν ταῦτα.

1 πῆ p Elias Hierocl.: τί codd. ἔρρεξα M μοι δέον Ep: δέ μοι D: μοι δὲ M: oblitt. V 2 τοῦ πρώτου codd. ἐπέξιθι] διέξιθι codd. αὐτὰρ ἔπειτα] καὶ μετέπειτα p Hierocl. 3 αἰσχρὰ codd. et Elias: δειλὰ p Hierocl. ἐκπρήξαις D ἐπιπλήσεο D τέρπου] τέρπευ Hierocl. 4 οἰκουμενικοῦ E[1] καὶ (ante κατὰ) om. Mp (fort. recte) 5 νυνὶ D: νῦν EMVp 7. 8 κατουρθοῦται V 8 τῆς (ante ἐνδείας) Dp: om. EMV 9 ἡ om. E γὰρ Dp: γοῦν EM: oblitt. V ante εἴποι add. εἰ p; ἂν coni. Wellmann ἐνδεᾶ D: ἐνδεία EMVp 10 μορίου DV: om. EMp δὲ ἄκοσμον πάλιν D: δ' αὖ ἄκοσμον EMVp 11 ἑξαδάκτυλα V 11. 12 κατὰ Ἀπολλώνιον] cf. Argonaut. A 944 12 τὸ ποιητὴν E ἥ τε] εἴ τε V[1] 14 τοῦ τε EMVp: τοῦ D 15 αἵπερ εἰσὶν DEMV: ἅπερ ἐστὶν p ἀτέλειαι] αἱ τέλειαι M τῇ ἀτελείᾳ p 16 κατορθοῦται DMVp: διορθοῦται E (cf. v. 7. 8) 17 ἐστὶ om. D 18 ἐρρέθη] ἐρρήθη V (cf. Plat. Tim. 47 B) 19 πρὸς D: εἰς EMVp ὑπὲρ D: καὶ ὑπὲρ E: καὶ περὶ M: περὶ p: oblitt. V 20 post εἰρήσθω add. μηδεὶς τῆς προκειμένης διαιρέσεως ἐπιχειρήσῃ λαβέσθαι ὡς οὐ καλῶς αὐτῆς ἐχούσης τοιαῦτα προφέρων ὡς κακῶς τὸ λογικὸν ὑπὸ τὸ σῶμα ἐποίησε τελεῖν· συμβήσεται γὰρ τὸ σῶμα κατηγορεῖσθαι τοῦ λογικοῦ, εἴπερ τὰ ἐπάνω τῶν ὑποκάτω καὶ τὰ γένη τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται. πρὸς οὓς ἐροῦμεν ὅτι τὸ λογικὸν οὐδὲν ἕτερον ἢ σῶμα ἐψυχωμένον ὑπὸ λογικῆς ψυχῆς· ὥστε οὐ τὰς θείας δυνάμεις ὑποτάττει τῷ σώματι (αὗται γὰρ οὐ μετέχουσι λόγου, ἀλλὰ αὐτόχρημα λόγοι εἰσίν), ἀλλὰ τὸ τοιόνδε τι σῶμα οἷον τὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· οὗτοι δὲ καὶ θεοὶ καλοῦνται κοσμικοί. ἐν μέντοι τῷ λέγειν ἡμᾶς τοὺς τόπους (λόγους coni. Wellmann) ὑπεστήσαμεν ἐκ τῶν ἐκεῖσε ὑπὸ Ἀριστοτέλους εἰρημένων ὅτι πεπλημμέληταί τι ἐν τῇ διαιρέσει ταύτῃ τῇ ἀναγούσῃ τὸ ζῷον ὑπὸ γένος τὸ σῶμα. Ἀριστοτέλης γὰρ ἐκτίθεται τόπον (λόγον coni. Wellm.) τοιοῦτον ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον εἰς τὸ μέρος τιθεὶς οἷον τὸ ζῷον σῶμα ἔμψυχον ὄν, οὐδαμῶς δὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου κατηγορεῖται· ὥστε οὐδ' ἂν εἴη τὸ σῶμα γένος τοῦ ζῴου, ἐπειδὴ μέρος ἐστί· τὸ γὰρ ζῷον συνέστηκεν οὐκ ἐκ σώματος μόνον ἀλλὰ καὶ ἐκ ψυχῆς M; eadem fere David et Elias in disputatione de subalternis generibus ad exemplum ibi prolatum adnexa praebent

Εἴρηται ὅτι φιλοσοφία γνῶσις τῶν ὄντων ᾗ ὄντα ἐστίν. ἐζήτησαν 6v οὖν οἱ φιλόσοφοι, τίνα ἂν τρόπον γένοιντο τῶν ὄντων ἐπιστήμονες. καὶ ἐπειδὴ ἑώρων τὰ κατὰ μέρος γεννητὰ καὶ φθαρτὰ ὄντα, ἔτι δὲ καὶ ἄπειρα, ἡ δὲ ἐπιστήμη αἰδίων τε καὶ πεπερασμένων ἐστὶ γνῶσις (τὸ γὰρ γνωστὸν βούλεται ὑπὸ τῆς γνώσεως περιλαμβάνεσθαι, τὸ δὲ ἄπειρον ἀπερίληπτον), ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος ἐπὶ τὰ καθόλου αἴδια ὄντα καὶ πεπερασμένα. ὡς γάρ φησιν ὁ θεῖος Πλάτων, 'ἐπιστήμη εἴρηται παρὰ τὸ ἐπὶ στάσιν ἡμᾶς καὶ ὅρον τινὰ ἄγειν τῶν πραγμάτων'. τοῦτο δὲ ποριζόμεθα διὰ τῆς εἰς τὰ καθόλου ἀναδρομῆς. ἀνέδραμον οὖν ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων ἐπὶ τὸν καθόλου ἄνθρωπον· οὐ προτίθενται γὰρ οἱ φιλόσοφοι πόσοι εἰσὶν ἐν τῷ κόσμῳ ἄνθρωποι γνῶναι, ἀλλὰ τίς ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστιν· ὁ γὰρ τοῦτο ἐγνωκὼς εἴσεται καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἤδη γενομένους καὶ τοὺς αὖθις ἐσομένους. οὕτως οὖν ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων ἀνήγαγον ἑαυτοὺς εἴς τινα κοινότητα τὴν τοῦ ἀνθρώπου, πάλιν ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος ἵππων ἐπί τινα κοινότητα τὴν τοῦ ἵππου περιεκτικὴν πάντων τῶν κατὰ μέρος, εἰρηκότες ὅτι ἵππος ἐστὶ ζῷον τετράπουν χρεμετιστικόν· οὐ γὰρ τοὺς κατὰ μέρος ἵππους βούλεται γνῶναι ὁ φιλόσοφος, οἷον τίς ἐστιν ὁ Ξάνθος καὶ τίς ὁ Βαλίας, ἀλλὰ τίς ὁ καθόλου ἵππος. τὰ γὰρ καθόλου ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσι καὶ οὐ νῦν μὲν οὕτως, αὖθις δὲ ἑτέρως, ὥσπερ καὶ τὰ μερικά· ἄλλη γὰρ φύσις ἡ τοῦ Βαλίου ἵππου καὶ ἄλλη ἡ τοῦ Ξάνθου, ὥσπερ ἄλλη φύσις Πλάτωνος καὶ ἄλλη Ἀλκιβιάδου, ὁ δὲ καθόλου ἄνθρωπος καὶ ὁ καθόλου ἵππος ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει· πᾶς γὰρ ἵππος ζῷόν ἐστι τετράπουν χρεμετιστικόν, καὶ πάλιν πᾶς ἄνθρωπος ζῷον λογικὸν θνητόν. ὁμοίως καὶ ἐπὶ κυνὸς καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τοῦ ζῴου. θεασάμενοι οὖν ταῦτα τὰ εἴδη, εἰ καὶ πεπερασμένα, ἀλλ' οὖν τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ ἀπερίληπτα (οὐδὲ γὰρ θαυμαστὸν πολλὰ ἡμῖν εἶναι ἄγνωστα ζῷα), ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἐπί τινα κοινότητα τὴν τοῦ ζῴου περιεκτικὴν πάντων τῶν κατὰ μέρος. καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον καὶ ὁ ἵππος καὶ ὁ κύων καὶ τὰ ἄλλα καθὸ ζῷα οὐδὲν

---

1 εἴρηται δὲ V φιλοσοφία DM: ἡ φιλοσοφία EVp post γνῶσις add. ἐστὶ M ante τῶν ὄντων add. πάντων EMVp: om. D (cf. p. 2,22 sq.) ἐστίν] εἰσίν E ἐζητήσαμεν V 2 γένοιντο scripsi: γένωνται libri οὖν MVp: om. DE 2. 3 καὶ ἐπειδὴ EMVp: ἐπειδήπερ D 4 τε καὶ Dp: καὶ EMV 5 παραλαμβάνεσθαι E 6 τῶν κατὰ μέρος DEM: τῶν μερικῶν p: oblitt. V 7 ὡς γάρ φησιν EMVp: ὥς φησιν γὰρ D θεῖος om. p Πλάτων] cf. Cratyl. p. 437 A 8 ἐπὶ στάσιν D: ἐπίστασιν E: εἰς ἐπίστασιν Mp: oblitt. V τινὰ post ἄγειν transp. V ἄγειν DEM: ἀνάγειν V: προάγειν p 11 πόσου] τοῦ ὅσοι D 15 ἑαυτοὺς EMVp: αὐτοὺς D τὴν DVp: om. EM 16 τὴν DEp: om. M: oblitt. V περιεκτικὸν M 17 post μέρος add. ἵππων p 18 ἐστιν D: om. EMVp 19 Βαλίας] Βαλλίας D: Βαλίος Hom. Π 149 Τ 400 20 οὕτως D: ἄλλως EMVp καὶ D: om. EMVp 21 ἡ φύσις ἡ M Βαλλίου D 23 ἀεὶ καὶ ὡσαύτως E 24 ὁμοίως δὲ καὶ p 25 ἐπὶ τῶν ἄλλων Vp 26 ἀνεπίληπτα καὶ ἀπερίληπτα Ep οὐδὲ D: οὐδὲν EMVp 27 ἑαυτοὺς EMVp: αὐτοὺς D 28 καὶ γὰρ καὶ p 29 ζῷον om. Marc. 201 (recte) καθὸ om. V ζῷα ὑπάρχοντα V

διαφέρουσι· πάντα γὰρ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ ὑπάρχουσιν. ὁ οὖν ἐγνω- [6v] κὼς τί ποτέ ἐστι τὸ ζῷον, ἐγνωκὼς ἔσται πάντα τὰ ζῷα. πάλιν ἀπὸ τῆσδε τῆς συκῆς ἢ τῆσδε τῆς ἀμπέλου καὶ τῆσδε τῆς πλατάνου καὶ τῆσδε τῆς ἐλαίας ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν καθόλου συκῆν καὶ ἄμπελον καὶ ἐλαίαν καὶ πλάτανον. πάλιν ταῦτα τήν τε καθόλου συκῆν καὶ ἄμπελον καὶ ἐλαίαν καὶ τὰ ἄλλα ἐπί τι κοινὸν γένος ἀνήγαγον τὸ φυτὸν περιέχον τὰ κατὰ μέρος φυτά. ἔσχον οὖν δύο κοινότητας τήν τε τοῦ ζῴου καὶ τοῦ φυτοῦ. πάλιν τό τε ζῷον καὶ τὸ φυτὸν ἀνήγαγον εἰς τὸ ἔμψυχον· καὶ γὰρ τὸ φυτὸν ἔμψυχόν ἐστιν· αὔξεται γὰρ καὶ τρέφεται καὶ γεννᾷ ὅμοιον ἑαυτῷ. ἐπειδὴ δὲ τῷ ἐμψύχῳ ἀντίκειται τὸ ἄψυχον, ἄψυχον δέ ἐστι τὸ μὴ μετέχον ψυχῆς οἷον λίθος ξύλον καὶ ὅσα τούτοις παραπλήσια (πολλὰ δέ εἰσι ταῦτα ἐν τοῖς κατὰ μέρος καὶ ἄπειρα), διὰ τοῦτο πάλιν ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος λίθων ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἐπὶ τὸν καθόλου λίθον καὶ ἀπὸ | τῶν [7r] κατὰ μέρος ξύλων ἐπὶ τὸ καθόλου ξύλον καὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὁμοίως, καὶ ἀπὸ τοῦ καθόλου λίθου καὶ τοῦ καθόλου ξύλου ἐπί τι κοινὸν γένος, τὸ ἄψυχον, ὃ περιέχει ταῦτα πάντα. ἔσχον οὖν δύο κοινότητας τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ ἄψυχον. ταῦτα πάλιν ἀνήγαγον ἐπί τι κοινὸν γένος τὸ σῶμα, ὅ ἐστι τριχῇ διαστατόν· καὶ λίθος δὴ καὶ ξύλον καὶ ἄνθρωπος καὶ πάντα ἁπλῶς ὅσα σώματά ἐστι τὰς τρεῖς ἔχουσι διαστάσεις. πάλιν ἀπὸ ψυχῆς καὶ ἀγγέλου καὶ τῶν τοιούτων ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἐπί τινα κοινότητα τὴν τοῦ ἀσωμάτου ἀντιπεπονθότως τῷ σώματι ἔχουσαν· τὸ μὲν γὰρ τριχῇ διαστατόν ἐστι καὶ πάντῃ μεριστόν, τὸ δὲ παντελῶς ἀμερές τε καὶ ἀδιάστατον. ἐζήτησαν οὖν τί ἐστι κοινὸν ἐν ἀμφοτέροις καὶ εὗρον ὡς οὐσία ἐστὶν

---

1 διαφέρει Vp πάντα γὰρ D: πάντων δὲ E: πάντα δὲ M: πάντα p: oblitt. V ὑπάρχουσι D: ὑπάρχει EM: ὑπάρχοντα p: om. V 2 τὸ ζῶον EMVp: ζῶον D ἔσται ἐγνωκὼς Vp 3. 4 ἢ τῆσδε τῆς ἀμπέλου καὶ τῆσδε τῆς πλατάνου καὶ τῆσδε τῆς ἐλαίας D: τῆσδε τῆς πλατάνου καὶ τῆσδε EM (sed in mrg. suppl. πλατάνου καὶ ἐλαίας E): ἢ τῆσδε τῆς πλατάνου ἢ τῆσδε τῆς ἀμπέλου p: oblitt. V 4 ἑαυτοὺς] αὐτοὺς D 4. 5 συκῆν καὶ ἄμπελον καὶ ἐλαίαν καὶ πλάτανον D: ἄμπελον καὶ ἐλαίαν E: καὶ ἄμπελον καὶ ἐλαίαν M: συκὴν καὶ ἄμπελον καὶ ἐλαίαν V: συκὴν καὶ πλάτανον καὶ ἄμπελον p 5. 6 πάλιν — ἐλαίαν ex Marc. 201 supplevi: ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων φυτῶν. πάλιν ταῦτα suppl. p 6 τι Marc. 201: τὸ DEMVp 6. 7 περιέχον — φυτά] ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος φυτῶν M 6 πάντα τὰ Marc. 201 (rectius) 7 post οὖν II litt. erasae M 8 πάλιν δὲ V 8. 9 καὶ γὰρ καὶ V 11 ξύλον scripsi: ξύλα p: om. codd. (cf. v. 14) ὅσα] τὰ p τούτοις EMVp: τούτου D 12 εἰσὶ] ἐστὶ p 13 ἀνήγαγον] ἤγαγον V ἑαυτοὺς] αὐτοὺς D 14 τὸ κ. ξύλον DMV: τὰ κ. ξύλα Ep post λοιπῶν add. τῶν τοιούτων EMVp: om. D 15 καὶ om. V ἀπὸ τοῦ κ. ξύλου EMVp post ξύλου add. καὶ τῶν τοιούτων ὁμοίως EMV: καὶ τῶν τοιούτων p: om. D 15. 17 τι Marc. 201: τὸ DEMVp (cf. v. 6) 16 ὃ περιέχει DM: ὅπερ ἔχει Ep: oblitt. V (cf. v. 6) 17 ταῦτα DE: καὶ ταῦτα M: ταῦτα δὲ Vp 18 τὸ τριχῇ δ. EMVp καὶ (ante λίθος) om. p δὴ scripsi: δὲ libri ξύλον DMV: ξύλα Ep 19 εἰσί M διαστάσεις ex διαιρέσεις corr. E ψυχῆς] τῶν ψυχῶν p 20 ἀγγέλου DEM: ἀγγέλων Vp ἀπὸ τῶν τοιούτων D 21 τοῦ ἀσωμάτου DVp: ἀσώματον EM 22 πάντῃ μεριστόν DVp: παντελῶς ἀμέριστον E: παντελῶς χωριστόν M 23 καὶ εὗρον — τὰ προλεγόμενα τοῦ βιβλίου (p. 22,2) om. D

ἑκάτερον· καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐσία ἐστὶ καὶ τὸ ἀσώματον οἷον ψυχὴ ἄγγελος θεός. 7r ἔσχον οὖν ἀναγαγεῖν ἑαυτοὺς ἐπί τι κοινὸν γένος τὴν οὐσίαν τοῦ τῆς οὐσίας ὀνόματος αὐθυπόστατον πρᾶγμα δηλοῦντος. μάθοιμεν δ' ἂν τὸ λεγόμενον ἐκ τοῦ ἐναντίου· ἔστι τινὰ τῶν πραγμάτων ἃ μὴ δύναται αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ὑποστῆναι, ἀλλ' ἐν ἄλλοις τὸ εἶναι ἔχει, ἃ καὶ συμβεβηκότα καλεῖται, λευκότης μελανία γλυκύτης καὶ τὰ τοιαῦτα· ταῦτα γὰρ αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ οὐ δύνανται ὑποστῆναι, ἀλλὰ πάντως ἡ λευκότης ἢ ἐν ψιμμυθίῳ ἢ ἐν γάλακτι σώμασιν οὖσιν ὑφέστηκεν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἄλλα. ὅσα οὖν ἐστιν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ὑποστῆναι δυνάμενα καὶ μὴ δεόμενα πρὸς τὸ ὑποστῆναι ἄλλου τινός, οὐσίαι λέγονται, οἷον ἄνθρωποι ψυχαὶ λίθοι καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἀνῆλθον οὖν, ὡς εἴρηται, ἐπί τινα κοινότητα τὴν οὐσίαν.

Ἆρα οὖν πάντα τὰ ὄντα ἡ οὐσία περιλαμβάνει, ἐπειδὴ πάντων τῶν ὄντων ἐπιστήμων ὑπισχνεῖται εἶναι ὁ φιλόσοφος; οὐδαμῶς. πάλιν γὰρ εὗρον δύο πού τινα καὶ δέκα καὶ εἴκοσιν, ἅπερ ἀνήγαγον ἐπί τι κοινὸν γένος τὸν ἀριθμόν. πάλιν εὗρόν τι μέγα καὶ μικρὸν καὶ ταῦτα ἐκάλεσαν συνεχῆ. ἐπεὶ οὖν ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ συνεχὲς κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις, καθὸ ποσά ἐστι (ποσὸν γὰρ ἑκάτερον), ἀνήγαγον ταῦτα ἐπὶ τὸ καθόλου ποσόν. ἔσχον οὖν κοινότητας δύο περιεκτικὰς πραγμάτων πολλῶν τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ποσόν. πάλιν ἔστι τι λευκὸν καὶ πολλαὶ αἱ κατὰ μέρος λευκότητες· τὸ γὰρ λευκὸν ἢ ἐν ψιμμυθίῳ ἐστὶν ἢ ἐν χιόνι ἢ ἐν κύκνῳ· ταῦτα οὖν πάντα ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἁπλῶς λευκὸν ἀνήγαγον. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ φαιόν. καὶ τὰ τοιαῦτα ἀνήγαγον ὑπὸ τὸ χρῶμα. ἔστι δὲ πάλιν γλυκὺ πικρὸν θερμὸν ψυχρόν. ταῦτα οὖν πάντα τὰ ἀπηριθμημένα τὸ χρῶμα τὸ γλυκὺ τὸ θερμὸν καὶ τὰ παραπλήσια πάντα ἀνήγαγον ὑπό τι κοινὸν γένος τὸ ποιόν. ποιὸν δέ ἐστιν ἀφ' οὗ παρωνύμως τὸ μετέχον ὀνομάζεται· ἀπὸ γὰρ τῆς λευκότητος λέγεται λευκὸς καὶ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς λέγεται γραμματικός. πάλιν ἔστι τι δεξιὸν ἀριστερὸν διπλάσιον ἥμισυ, καὶ ταῦτα πάντα ἀνήγαγον ὑπό τι κοινὸν γένος τὸ πρός τι, ὅ ἐστι σχέσις ἑτέρου πρὸς ἕτερον. πάλιν

---

1 ἐστι Mp: om. E: oblitt. V 2 τι] τὸ libri (cf. p. 18,6. 15) 3 μάθοιμεν Ep: μάθωμεν M: oblitt. V 4 δύναται V: δύνανται EMp 5 ἔχει τὸ εἶναι colloc. E καὶ MVp: om. E 6 post ταῦτα add. μὲν M 7 ἡ λευκότης p: om. EMV 8 ψιμμυθίῳ] ψιμυθίω E¹Vp: ψιμμιθίω E²M δὲ om. p 9 post ὅσα add. μὲν M ἐστιν EVp: εἰσιν M 11 ἀνῆλθον Mp: προσῆλθον E: oblitt. V 13 ἡ οὐσία MVp: οὐσία E παραλαμβάνει V 14 ὑπισχνεῖται om. V ὁ φιλ. εἶναι colloc. p 14. 16 πάλιν — ἀριθμόν suppl. in imo mrg. M¹ 14 γὰρ om. V εὗρον EMV: ἐστι p 15 τι EVp: τὸ M 16 post ἀριθμόν add. δηλαδή p καὶ τὶ μικρόν V καὶ ταῦτα EM: ἅπερ p: oblitt. V 17 ἐπεὶ] ἐπειδὴ V 19 κοινότητας δύο Ep: δύο τινὰς κοινότητας MV 20 τι Vp: τὸ EM καὶ πολλαὶ — λευκότητες fort. eicias 21 ψιμυθίω E¹Vp: ψιμμιθίω ME² (cf. v. 8) 22 αὐτὸ om. p (fort. recte) 22. 23 ὡσαύτως — ἀνήγαγον om. V 23 καὶ τὰ τοιαῦτα om. M 23. 24 θερμὸν πικρὸν colloc. M 24 τὰ MVp: om. E 24. 25 τὸ χρῶμα — πάντα om. p 25 πάντα EM: τούτοις V 25. 29 τι Marc. 201: τὸ EMVp (cf. v. 2. 15) 28 ἔστι τι MVp: δὲ τὸ E ante ἀριστερὸν et ἥμισυ add. καὶ p 29 ὑπὸ Vp: ἐπὶ EM

δὲ ἔστι τι τὸ ἐν τῷ Λυκείῳ εἶναι ἢ ἐν ἀγορᾷ καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἅπερ ἀνή- 7r
γαγον ὑπὸ τὸ ποῦ, ὅπερ ἐστὶ τόπου σημαντικόν. πάλιν ἔστι τι χθὲς πέ-
ρυσιν αὔριον καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἅπερ ἀνήγαγον ὑπὸ τὸ ποτέ, ὅπερ ἐστὶ
χρόνου σημαντικόν. πάλιν ἔστι τι τὸ ἀνακεῖσθαι τὸ ἑστάναι τὸ καθῆσθαι,
ἅπερ ἀνήγαγον ὑπὸ τὸ κεῖσθαι· κεῖσθαι δέ ἐστιν ἡ τοιάδε θέσις τοῦ σώ-
ματος. πάλιν δὲ ὑποδεδέσθαι ὡπλίσθαι δακτύλιον φέρειν· τὰ τοιαῦτα ἀνή-
γαγον ὑπὸ τὸ ἔχειν· ἔχειν γάρ ἐστιν οὐσίας περὶ οὐσίαν περίθεσις. πάλιν
ἔστι τι τύπτειν θερμαίνειν ψύχειν· τὰ τοιαῦτα ἀνήγαγον ὑπὸ τὸ ποιεῖν·
ποιεῖν δέ ἐστι τὸ δρᾶν περί τι. πάλιν θεασάμενοί τινα λευ|καινόμενα τυπτό- 7v
μενα ἀνήγαγον ταῦτα ὑπὸ τὸ πάσχειν, ὅπερ ἐστὶν ἀλλοιοῦσθαι ὑφ' ἑτέρου.
ἔσχον οὖν δέκα τοιαύτας κοινότητας· οὐσίαν ποσὸν ποιὸν πρός τι ποῦ ποτὲ
κεῖσθαι ἔχειν ποιεῖν πάσχειν. ἕκαστον οὖν τῶν ὄντων πάντων ὑπὸ μίαν
τούτων τελεῖ τῶν κοινοτήτων. ταύτας δὲ ἐκάλεσαν κατηγορίας ὡς κατά
τινων τῶν ὑπ' αὐτὰς τελούντων ἀγορευομένας καὶ λεγομένας.

Περὶ τούτων οὖν τῶν δέκα κατηγοριῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἔγραψε βιβλίον
καὶ ἐμνήσθη ἐν τῇ διδασκαλίᾳ φωνῶν τινων πέντε ἀγνώστων ἡμῖν οὐσῶν
ἐν τῇ συνηθείᾳ γένους διαφορᾶς εἴδους ἰδίου καὶ συμβεβηκότος. ὁ γοῦν
φιλόσοφος Πορφύριος φιλανθρώπως ποιῶν ἅμα καὶ φιλοσόφως ἔγραψε τουτὶ
τὸ βιβλίον διδάσκων ἡμᾶς, τί σημαίνει ἑκάστη φωνή, ἵνα μαθόντες εὐχερέ-
στερον δυνηθῶμεν παρακολουθεῖν τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους λεγομένοις
περὶ τῶν κατηγοριῶν. ὁ οὖν τοῦ Πορφυρίου σκοπὸς οὗτός ἐστιν. ἐπέγραψε
δὲ τὸ βιβλίον Εἰσαγωγήν, ἐπειδὴ ὁδός ἐστι πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν· προ-
ηγοῦνται γὰρ τῶν φιλοσόφων πάντων συγγραμμάτων αἱ Κατηγορίαι, τούτων
δὲ ἡ Εἰσαγωγή.

[Ὅπερ δὲ οἱ φιλόσοφοι ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων ἐποίησαν (ἀνήγαγον
γὰρ πάντα τὰ ὄντα ὑπὸ τὰς δέκα κοινότητας καὶ οὐδέν ἐστι τῶν ὄντων, ὃ
μὴ πάντως εὑρίσκεται ὑπό τινα τῶν τοιούτων κοινοτήτων ἀναγόμενον),
τοῦτο οἱ γραμματικοὶ ἐπὶ τῶν φωνῶν πεποιήκασι· βουλόμενοι γὰρ τῇ ἀπει-
ρίᾳ τῶν φωνῶν ἐπεξελθεῖν καὶ μὴ δυνηθέντες συνήγαγον τὰς μὲν τοιάσδε

1 τι om. V τῷ EM: om. Vp 2 ἔστι τι Vp: δὲ τὸ E: ἔστι τὸ M 2. 3 πέρισυ E post πέρυσιν add. σήμερον p 3 ἅπερ om. E 5 ἅπερ Mp: ὅπερ E: τὰ τοιαῦτα V 6 δὲ EM: δὲ ἔστιν V: δέ ἐστί τι τὸ p ὑποδεῖσθαι p ὡπλίσθαι Marc. 201: ὁπλίζεσθαι EMV: τὸ ὁπλίζεσθαι τὸ p φέρειν EM: φορεῖν Vp 8 τι M: τὸ V: τι τὸ p: om. E 9 ποιεῖν δέ ἐστι τὸ δρᾶν περί τι post ἑτέρου (v. 10) transp. EVp ἐστι om. E 10 ταῦτα EM: om. p: oblitt. V 11 τοιαύτας E: ταύτας MV: ταῦτα p 12 οὖν] τοίνυν V 13 τούτων om. M 15 ἔγραψεν ὁ Ἀριστ. colloc. V 16 ἐν τῇ διδασκ. ἐμνήσθη colloc. V (partim oblitt.) ante φωνῶν add. αὐτῶν p πέντε τινῶν colloc. p 17 ἐν EM: om. Vp εἴδους διαφορᾶς colloc. p καὶ om. M γοῦν EMp: οὖν V 21 οὗτος EVp: τοιοῦτος M 22 εἰσαγωγήν E: εἰσαγωγή Mp: oblitt. V 25 Ὅπερ δὲ οἱ φιλόσοφοι — σημαντικαὶ φωναί (p. 21,4) inclusi δὲ Ep: om. M: oblitt. V 26 ὑπὸ EMp: εἰς V κατηγορίας ἤτοι κοινότητας V ὃ EVp: ὅπερ M 27 κοινοτήτων EMV: κοινότητα p 28 post τοῦτο add. καὶ p: om. EMV τῶν ὀκτὼ φωνῶν V: τῶν πέντε φωνῶν p 29 ἐξελθεῖν E συνήγαγον EM: ἀνήγαγον Vp

φωνὰς ἐπί τινα κοινότητα τὴν τοῦ ὀνόματος, τὰς δὲ τοιάσδε ἐπί 7v τινα κοινότητα τὴν τοῦ ῥήματος, καὶ οὕτως ἐποίησαν τὰ ὀκτὼ παρ' αὐτοῖς τοῦ λόγου μέρη, ὑφ' ἃ πᾶσαι αἱ κατὰ μέρος ἀνάγονται σημαντικαὶ φωναί.]

Εἰς πόσα μὲν οὖν καὶ τίνα διαιρεῖται τῆς φιλοσοφίας ἕκαστον μέρος καὶ τί ἔχει ἀποτέλεσμα, εἴρηται. δεῖ δὲ ἡμᾶς εἰπεῖν καὶ τὰ πρὸς τῶν φιλοσόφων οὕτω προσαγορευόμενα προλεγόμενα ἤτοι προτεχνολογούμενα ἐπὶ παντὸς βιβλίου. ἔστι δὲ ταῦτα· ὁ σκοπὸς τὸ χρήσιμον τὸ γνήσιον ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις καὶ ὑπὸ ποῖον μέρος ἀνάγεται τὸ παρὸν σύγγραμμα. ταῦτα δὲ ἐπενόησαν οἱ φιλόσοφοι προλέγειν, οὐχ ὡς περιττόν τι προσεπινοοῦντες αὐτοῖς ἢ κατὰ τὰς ἄλλας τέχνας, ἀλλὰ προθυμοτέρους ποιεῖν βουλόμενοι τοὺς ἀναγινώσκοντας. ἀναγινώσκων γάρ τις ἐὰν ἀγνοῇ τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου, ὀκνεῖ καὶ ἀφίησι διὰ μέσου καὶ ταὐτὰ πάσχει τοῖς ὁδοιποροῦσιν ἐφ' ἃ μὴ ἴσασι. διὰ τοῦτο οὖν τὸν σκοπὸν λέγουσιν. οὐ μὴν οὐδὲ ὁ τὸν σκοπὸν ἐγνωκὼς ἐγχειρεῖ προθύμως τῷ ἔργῳ, πρὶν ἂν καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ χρήσιμον μάθῃ· ὥστε εἰκότως καὶ τὸ χρήσιμον λέγουσιν. ἔτι δὲ καὶ ταῦτα μαθόντες ἀπιστοῦμεν εἰ χρήσιμόν ἐστι, πρὶν γνῶμεν εἰ γνήσιόν ἐστι τὸ βιβλίον τοῦ παλαιοῦ, ὃν ἴσμεν ἔνδοξον ὄντα, οἷον τοῦ Ἀριστοτέλους ἢ Πλάτωνος· ἐκείνους γὰρ ὑπολαμβάνομεν χρήσιμα πάντα εἰρηκέναι. διὰ τοῦτο οὖν καὶ τὸ γνήσιον λέγομεν. ἐκ δὲ τῆς τούτων γνώσεως ἀνακύπτει καὶ ἡ περὶ τάξεως ζήτησις, πότερον πρῶτον αὐτὸ δεῖ τάττεσθαι ἢ ὕστερον· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν τάξιν λέγουσι. τὴν δὲ ἐπιγραφήν, ἐπειδὴ ὡς ἐν συντόμῳ τὸν σκοπὸν ἔχει. ἔτι δὲ καὶ τὸ ὑπὸ ποῖον μέρος ἀνάγεται τῆς φιλοσοφίας διὰ τὸ

3 post μέρη add. οὕτω καὶ ὁ Πορφύριος ἀνήγαγε πᾶσαν σημαντικὴν φωνὴν πάρεξ τῶν σημαντικῶν τῶν ἀτόμων ὑπὸ τὰς πέντε φωνάς p: om. EMV   ἃ EMV: ἃς p   5 Εἰς πόσα — ὡς ἐν ἑτέρῳ δείξομεν (p. 23,24) nescio an ab Ammonio aliena sint; etenim alteram praebent huius libri praefationem, qua ea quae Ammonius inde a verbis (p. 16, 17) ἐμάθομεν τοίνυν τί ἐστι φιλοσοφία καὶ ποῖα αὐτῆς μέρη propria explicandi ratione praefatus est, ratione in scholis trita, ut David et Elias ostendunt, repetuntur atque amplificantur   καὶ suppl. E²   διαιρ. τῆς φιλ. MV: τὸ τῆς φιλ. διαιρ. Ep   6 ἤδη εἴρηται p   7 προτεχνολ. Mp: τεχνολ. EV   9 αἰτία ex αὐτὴ corr. E   post διαίρεσις add. ὁ διδασκαλικὸς τρόπος MVp: om. E (cf. v. 23 p. 23,12 David Cr. p. 434)   10 καὶ ὑπὸ ποῖον μέρος ἀνάγεται τὸ παρὸν σύγγραμμα E: καὶ ἡ ὑπὸ τί μέρος ἀναφορὰ ἤτοι ὑπὸ ποῖον μέρος ἀνάγεται τῆς φιλοσοφίας M: καὶ ἡ ὑπὸ τί μέρος ἀναφορά p: oblitt. V   ταῦτα δὲ Mp: ταυτὸν E: oblitt. V   11 αὐτοῖς] scribas αὐτὰ   12 τὰς ἄλλας MVp: ἄλλας E   βουλόμενοι ποιεῖν colloc. M   15 μὴν om. V   16 προθύμως ἐγχειρεῖ colloc. p   προθυμοτέρως M   μάθῃ EV: μάθοι Mp   17 ὥστε] ὅν τε E   μαθόντες Vp: μανθάνοντες EM   18. 19 τοῦ παλαιοῦ τὸ βιβλίον colloc. MVp   19 ἢ EM: καὶ Vp   21 λέγομεν Vp: λέγει EM; an λέγουσι?   22 πρῶτον αὐτὸ δεῖ τάττεσθαι V: πρῶτον αὐτὸ δεῖ προτάττεσθαι E: αὐτὸ δεῖ προτάττεσθαι M: αὐτὸ δεῖ πρῶτον τάττεσθαι p   23 post ἐπιγραφὴν add. λέγουσι p: om. EMV   24 ἔχει EMV: περιέχει p   post ἔχει add. ἀλλὰ καὶ τὸν διδασκαλικὸν τρόπον, εἰ σαφής ἐστιν ἢ δυσνόητος, ἵνα πρὸς αὐτὸν διατεθῇ ὁ ἀκροώμενος M: om. EVp   δὲ p: δὴ E: γε μὴν M: μὴν V (cf. p. 22,12)   τὸ (prius) om. M   τὸ ὑπὸ τὸ ποῖον V

εἰδέναι ποῦ μάλιστα συντελεῖ. δεδειγμένου δὲ τίνος ἕνεκα ταῦτα προλέγουσιν οἱ φιλόσοφοι, 7v καιρὸς ἤδη καὶ ἡμᾶς λέγειν τὰ προλεγό|μενα τοῦ βιβλίου. 8r

Ἔστι δὲ σκοπὸς τῷ Πορφυρίῳ ἐνταῦθα περὶ πέντε τινῶν εἰπεῖν, ἃ πάντα τὰ ὄντα ἐστὶν ἤγουν ἐν τοῖς οὖσι πᾶσι θεωρεῖται. ἔστι δὲ ταῦτα· γένος εἶδος διαφορὰ ἴδιον καὶ συμβεβηκός. χρήσιμον δέ ἐστι τὸ βιβλίον εἰς πᾶσαν φιλοσοφίαν· διδάσκει γὰρ ἡμᾶς τὰ καθ' αὑτὰ προσόντα τοῖς εἴδεσιν, ἅπερ αὐτῶν ἐστιν αἴτια τῆς συστάσεως· ἐκ δὲ τῶν αἰτίων τῆς συστάσεως τὰς ἀποδείξεις λαμβάνομεν. ὥστε ἀπόδειξιν διδάσκει καὶ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν χρήσιμον· διὰ γὰρ τῆς ἀποδείξεως τὰ τέλη αὐτῆς γινώσκομεν. τὸ δὲ γνήσιον δηλοῖ μὲν καὶ ἡ φράσις σαφὴς οὖσα καὶ τὸ ἐν ἄλλοις αὐτὸν βιβλίοις τῶν ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ θεωρημάτων μεμνῆσθαι. ἔτι δὲ καὶ τὸ προσφωνεῖν αὐτὸν τῷ Χρυσαορίῳ· τούτῳ γὰρ καὶ ἄλλα τινὰ προσφωνήσας βιβλία καὶ τοῦτο προσφωνεῖ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. διδάσκαλος ἦν τοῦ Χρυσαορίου καὶ ἐξηγούμενος αὐτῷ τὰ μαθήματα. ἐδέησεν οὖν ἱστορῆσαι τὸ πῦρ τῆς Αἴτνης καὶ ἐξεδήμησε. τούτῳ τῷ χρόνῳ εὑρίσκει ὁ Χρυσαόριος τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας, καὶ οὐδὲ ὅλως παρηκολούθει ἐγκύπτων. δηλοῖ οὖν τῷ Πορφυρίῳ ἐκεῖ ὄντι γράψας τὸ συμβάν, καὶ εἰ μὲν ἱστόρησε τὸ πῦρ, ἐλθεῖν, εἰ δὲ μή, εἰσαγωγὴν αὐτῷ τινα γράψαι, δι' ἧς ἂν μέλλοι παρακολουθεῖν τῷ βιβλίῳ. ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πορφύριος οὐκ ἠδύνατο τέως ὑποστρέψαι, γράφει αὐτῷ τὸ βιβλίον τοῦτο ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ Πλάτωνι καὶ Ταύρῳ ταυτὶ συλλέξας σχεδὸν καὶ δι' αὐτῶν τῶν ῥημάτων ἐλθών. καὶ ἐκ τούτων μὲν δῆλον ὅτι γνήσιον τοῦ παλαιοῦ τὸ βιβλίον. πρῶτον δέ ἐστι τῇ τάξει· εἰ γὰρ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας εἰσάγει, αἳ περὶ τῶν ἁπλῶν εἰσι φωνῶν, αὗται δὲ τῆς λογικῆς εἰσιν ἀρχαί, δῆλον ὅτι πρῶτόν ἐστι τῇ τάξει τῆς λογικῆς. εἰκότως οὖν πρὸ αὐτοῦ

---

1 post ποῦ add. τὸ V² συντελεῖν V² ταῦτα iterat. del. E 2 τὰ προλ. τὰ τούτου βιβλίου M 3 ἔστι δὲ] hinc rursus exstat D ἐνταῦτα τῶ πορφυρίω colloc. EMVp τινῶν εἰπεῖν ἃ DEM: τινῶν φωνῶν εἰπεῖν, ἃ V: τινῶν εἰπεῖν φωνῶν ὑφ' ἃ p 4 ἐν πᾶσι θεωρεῖται τοῖς οὖσι colloc. V θεωροῦνται D 5 εἶδος post διαφορὰ suppl. V² 6 καθ' αὑτὰ Vp: καθ' αὑτὸ DEM 7 τῆς ante αὐτῶν transp. DV 8 ἀποδείξεις E καὶ] an οὖσαν? 9 αὐτῆς DVp: αὐτοῦ E: αὐτῶν M 11 αὐτὸν E: αὐτοῦ DMVp 12 δὲ] δὴ E (cf. p. 21, 23) αὐτὸν] αὐτὸ p τῷ om. Ep τούτῳ] οὕτω M 13 προσφωνήσας] προσφωνῶν V τὴν τοιαύτην V ante διδάσκαλος add. οὗτος M διδάσκαλος] διδασκαλία E 14 ἐξηγουμένου p αὐτοῦ E οὖν D: δὲ αὐτῶ M: om. EVp 15 χρόνῳ] λόγω V 16 οὐδὲ DVp: οὐδὲν EM παρηκολούθησεν (ει) E 17 δ' οὖν E γράψας MVp: γράψαι DE 18 εἰσελθεῖν V post μὴ add. ἱστόρησεν EMp: om. DV αὐτῷ DM: om. EVp γράψαι τινὰ colloc. M 21 Πλάτωνι] Πλωτίνῳ coni. Brand. (p. 18ᵇ not. 2), sed cf. ed. pr. p. 14v7 καὶ Ταύρω ταυτὶ DM: καὶ ταύρω E²: καὶ ταυτὶ E¹p: om. V καὶ σχεδὸν colloc. V 22 τούτων] τούτου p 23 καὶ πρῶτον δὲ M καὶ εἰς V 24 εἰσάγει κατηγορίας colloc. M 25 τῆς λογικῆς εἰσιν D: τοῦ λογικοῦ EMV: τῆς λογικῆς p τῇ τάξει ἐστὶ colloc. EVp τῆς λογικῆς Dp: τοῦ λογικοῦ EMV πρὸ αὐτοῦ DEV: πρὸ αὐτῶν M: πρὸ αὐτῆς p; an ⟨οὐδὲν⟩ πρὸ αὐτοῦ?

τάττεται. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς τάξεως. Εἰσαγωγὴ δὲ ἐπιγέγραπται. 8r καὶ ἀποροῦσί τινες, διὰ τί ἀπροσδιορίστως ἐπέγραψεν Εἰσαγωγή· ἄδηλον γὰρ πότερον ῥητορικὴ ἢ λογικὴ ἢ γραμματική. φαμὲν οὖν πρὸς αὐτοὺς ὅτι τὰ ὑπερέχοντα τῶν πραγμάτων ἀορίστως εἰώθαμεν σημαίνειν. ὥσπερ ὅτε τὸν Ὅμηρον βουλόμεθα σημᾶναι, 'ὁ ποιητής' λέγομεν κατ' ἐξοχήν. τί οὖν ἐκώλυε τὸν βουλόμενον τὴν φιλοσοφίαν σημᾶναι ἀορίστως εἰπεῖν κατ' ἐξοχήν; ἔπειτα δὲ καὶ τοῦτό φαμεν, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τέχνης ἢ ἐπιστήμης ἐστὶν εἰσαγωγὴ ἀναμφισβητήτως, ἡ δὲ φιλοσοφία τέχνη ἐστὶ τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν· πῶς οὖν εἰς ταύτην ἡμᾶς μέλλων εἰσάγειν, διὰ μέσης δὲ ταύτης εἰς ἁπάσας τὰς τέχνας, εἴπερ ἀληθῶς ὁ ὅρος ἔχει, ἤμελλε μιᾶς τέχνης εἰσαγωγὴν τὸ βιβλίον ἐπιγράφειν; τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ περὶ τῆς ἐπιγραφῆς. ἰστέον δ' ὅτι διῄρηται τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰς τρία, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει διδάσκει περὶ τῶν εἰρημένων πέντε φωνῶν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ συμπλέκει αὐτὰς κατὰ δύο καὶ διδάσκει τί κοινὸν αὐταῖς καὶ τί ἴδιον, οἷον τί κοινὸν γένει καὶ εἴδει καὶ τί ἴδιον, καὶ γένει καὶ διαφορᾷ, καὶ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ διδάσκει τίνα πάντων ἅμα κοινά ἐστι. πρὸ δὲ τούτων ἐν τῷ προοιμίῳ προανακρούεται τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου καὶ τὸ χρήσιμον διδάσκει καὶ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας, ὅτι ἁπλούστερος καὶ εἰσαγωγικώτερος ἔσται. ὑπὸ δὲ τὸ λογικὸν ὄργανον ἀνάγεται τῆς φιλοσοφίας τὸ προκείμενον βιβλίον· διδάσκει γὰρ τὰ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀποδείξεως συντελοῦντα, ἥτις ἐστὶ τῷ γένει συλλογισμός, ὃς εἶδός ἐστι τοῦ συνθέτου λόγου, ὃς πάλιν γένει ἐστὶ λόγος. ἔπειτα δὲ καὶ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας εἰσάγει, αἵπερ εἰσὶ τῆς λογικῆς. ἡ δὲ λογικὴ οὐ μέρος τῆς φιλοσοφίας ἀλλ' ὄργανον, ὡς ἐν ἑτέρῳ δείξομεν.

1 τάττεται DVp: προτάττεσθαι E: προτάττεται M μὲν om. M post ἐπιγέγραπται add. τὸ βιβλίον V 3 ῥητορικὴ ἢ λογικὴ ἢ γραμματική D: ῥητορικὴ ἢ γραμματικὴ ἢ λογική E: γραμματικὴ ἢ ῥητορικὴ ἢ λογικὴ M: ἢ ῥητορικὴ ἢ (hoc ἢ suppl. m. 2) λογική V: γραμματικῆς ἢ ῥητορικῆς ἢ λογικῆς p 4 ἀορίστως ἐκφέρειν τουτέστι σημαίνειν εἰώθαμεν V 5 βουλόμεθα DM: βουλόμενοι EVp ὁ π. λέγομεν] φαμὲν ὁ ποιητὴς M post ἐξοχὴν paene totus versus eras. M οὖν superscr. D 6 εἰπεῖν κατ' ἐξοχήν D: κατ' ἐξοχὴν σημᾶναι EMVp 7 ὅτι DV: om. EMp ἢ τέχνης ἢ E 8 ἀναμφισβητήτως om. E ἐστὶ (alterum) om. V 9 ταύτην] ταῦτα E ἡμᾶς εἰς ταύτην colloc. M μέλλων ἡμᾶς colloc. EV διὰ μέσης δὲ D: καὶ διὰ μέσης EMVp 10 πάσας M post τέχνας add. καὶ ἐπιστήμας M ἔχει ὁ ὅρος colloc. EMVp ἔμελλε EMVp 11 τέχνης DEV: τέχνης τινὸς M: τινος τέχνης p μὲν οὖν om. p καὶ om. V 13 μέρει om. E εἰρημένων om. E 14 κατὰ in ras. M[2] 15 ἴδιον (prius) ex ἰδία corr. E καὶ τί εἴδει Vp τί ἴδιον καὶ γένει καὶ διαφ. scripsi: τί ἰδίω καὶ γένει καὶ διαφ. DV: τί κοινὸν γένει καὶ διαφ. EM: τί ἰδίῳ καὶ τί διαφ. p 16 καὶ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως DEMV: καὶ τί συμβεβηκότι p πάντων τίνα colloc. V 17 προανακρ. τὸν σκοπὸν D: τὸν σκοπόν τε προανακρ. EMp: τὸν σκοπὸν προανακρ. V 18 post διδασκαλίας add. ὁριστικῶς τε καὶ ἀποδεικτικῶς D ἁπλούστερός τε EMVp (fort. recte) εἰσαγωγικωτέρα E post εἰσαγ. add. καὶ διδασκαλικώτερος M 19. 20 τῆς φιλ. ἀνάγεται colloc. V 20. 21 τὰς ἀρχὰς DV: τὴν ἀρχὴν EMp 23 τὰς ἀριστοτέλους ex τὸν ἀριστοτέλη corr. E 24 ἑτέρῳ D: ἑτέροις EMVp post δείξομεν add. ἐνταῦθα τέλος τῶν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς εἰσαγωγῆς προλεγομένων. Ὁ χρόνος ἐν χρόνῳ ἢ οὐκ ἐν χρόνῳ· ἐν χρόνῳ. εἰ ἐν χρόνῳ, τίς ἡ φύσις αὐτοῦ; τὰ γὰρ ἐν

p. 1,3 Ὄντος ἀναγκαίου, Χρυσαόριε. 8r

Πάντα τὰ ὄντα αὐ|τοφυῶς ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ, ἐπειδήπερ τῶν ὄντων 8v ἁπάντων μία ἐστὶν ἀρχὴ τὸ ἀγαθόν. πάντα οὖν πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὡς οἰκεῖον ἀγαθὸν ἀνατείνεται, καὶ τελειοῦται τῶν ὄντων ἕκαστον μετέχον ἐκείνου κατὰ τὰ οἰκεῖα μέτρα. οὐδεὶς οὖν κακοῦ ἐφίεται, ἀλλὰ καὶ οἱ τούτου ἐφιέμενοι ὡς ἀγαθοῦ αὐτοῦ ὀρέγονται τῇ ἀλόγῳ δόξῃ ἑπόμενοι. ἡνίκα οὖν βούλεταί τίς τινα ἐπί τι προτρέψασθαι, τὸ ἐκ τούτου ἀγαθὸν ἀναφαίνει, ὡς ἐκ τούτου ἐφέλκειν αὐτόν. τοῦτο τοίνυν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ποιεῖ· βουλόμενος γὰρ τοὺς εἰσαγομένους προτρέψασθαι ἐπὶ τὴν τοῦ βιβλίου ἀνάγνωσιν τὸ ἐκ τούτου ἐσόμενον ἀγαθὸν μηνύει κατ' ἀρχάς. ἐπειδὴ δὲ διττόν ἐστι τὸ ἀγαθόν, τὸ μὲν ὡς τέλος, τὸ δὲ ὡς πρὸς τὸ τέλος, καὶ τὸ μὲν ὡς τέλος ὡς ὅταν εἴπωμεν ἀγαθὸν τὴν ὑγείαν, τὸ δὲ ὡς πρὸς τὸ τέλος ὡς ὅταν εἴπωμεν ἀγαθὸν τὸ φλεβοτομεῖν οὐ καθ' αὑτὸ ἀλλὰ διὰ τὴν ὑγείαν, τὸ ἀναγκαῖον κυρίως οὐ λέγεται ἀγαθὸν ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ μεῖζον ἀγαθὸν ἀναφερόμενον· λέγομεν γὰρ 'εἰ μέλλει ὑγιαίνειν, ἀνάγκη φλεβοτομεῖσθαι'. διὸ οὕτως εἶπεν ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ὡς πρός τι ἄλλο τέλος ἀναφέρεται τὸ βιβλίον, δηλαδὴ τὰς Κατηγορίας, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ὡς τέλος ἀλλ' ὡς πρὸς ἄλλο παραλαμβόμενον. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀναγκαῖον ἐνταῦθα λέγει τὸ βιβλίον ὡς πρὸς μεῖζον ἀγαθὸν αὐτὸ ἀνάγων. καὶ ἤτοι ὡς χρήσιμον ἢ ὡς καθ' αὑτὸ ἀναγκαῖον καὶ χωρὶς αὐτοῦ τὰ ἄλλα μὴ δύνασθαι τῶν φιλοσόφων ἀναλέγεσθαι συγγράμματα· ἰστέον γὰρ ὅτι οἱ φιλόσοφοι τὸ ἀναγκαῖον διχῶς λέγουσιν· ἀναγκαῖον γὰρ καλοῦσιν ἢ

τινι ἑτέρας φύσεως ἐστίν, ὡς ὁ πυρὸς ἐν μεδίμνῳ, ἀλλ' οὐκ ἐν χρόνῳ. ἀλλ' εἰ τοῦτο ἔσται, ὁ χρόνος ἄχρονος, ὅπερ ἄτοπον. ἐν χρόνῳ ἐστὶν ὁ χρόνος, ὡς μέρος ἐν ὅλῳ. τοῦτο δὲ τοῦ θεολόγου ἐστίν. D: Φωνή ἐστι λόγος φιλοσόφων ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων ἐξαγγελτικὸς καὶ διατρανωτικός, ἢ, ὡς εἰπεῖν ἐπιμερισμὸς τῶν παρὰ τοῖς φιλοσόφοις δέκα γενικωτάτων γενῶν, ἐπεὶ πᾶσαι αἱ δέκα κατηγορίαι διὰ τῶν πέντε φιλοσόφων φωνῶν διαιροῦνται καὶ ἐπιμερίζονται καὶ ἐκφωνο[ῦνται] καὶ τούτων ἄνευ φιλόσοφον ὄνομα ἢ ῥῆμα ἐξαγγελθῆναι οὐ δύναται. V
2 Ἰστέον ὅτι πάντα V ἐφῦεται D 3 ἁπάντων] πάντων E ὡς om. M 4 τῶν ὄντων om. V 5 τὰ superscr. E καὶ om. V 6 αὐτοῦ om. M τῇ ἀλόγῳ δόξῃ ἑπόμενοι D: om. EMVp (fort. recte) 7 οὖν D: τοίνυν EVp: γοῦν M προτρέπεσθαι M 9 τοῦ om. V 10 ante ἀγαθὸν add. συναγομένον (sic) V 11. 12 ὡς τέλος — καὶ τὸ μὲν D: om. EMVp 12 ὡς (ante ὅταν) DM: om. EVp τὸ (ante τέλος) om. p 13 τὸ φλεβοτ. ἀγαθὸν colloc. EMVp διὰ superscr. E 14 post ἀναγκαῖον add. ἐνταῦθα p οὐ κυρίως colloc. Ep: κυρίως superscr. V post λέγεται II vel III litt. eras. V τὸ (post πρὸς) DV: om. EMp 15 λέγομεν] λέγει p μέλλει EVp: μέλλοι DM; an μέλλεις? ὑγιᾶναι V 16 τὸ φλεβοτομηθῆναι V διὸ D: διὰ τοῦτο EMp: oblitt. V εἶπεν] εἰπεῖν D post εἶπεν add. ὁ πορφύριος EM: om. Dp: locus oblitt. V ἐπειδὴ] ἐπεὶ V 16. 17 τέλος ἄλλο colloc. Mp δηλαδὴ D: om. EMp: oblitt. V 18 παραλαμβόμενον DEM: συμβαλλόμενον p: oblitt. V 19 λέγει p: λέγεται DE: om. M: oblitt. V ἀνάγων Vp: ἀνάγον DEM 20. 21 καὶ χωρὶς — συγγράμματα eicias, nisi malis ὡς pro καὶ scribere 22 καλοῦσιν codd.: λέγουσιν p post ἢ II litterae erasae D, an fuit ἤτοι?

τὸ χρήσιμον ἢ τὸ ἀντιδιαιρούμενον τῷ ἐνδεχομένῳ. καὶ χρήσιμον μὲν 8v λέγουσι τὸ συμβαλλόμενον εἴς τι οἷον τὸ ὑποδεδέσθαι τὸ ἐνδύεσθαι· συμβάλλεται γὰρ εἰς τὸ ἧττον διαφθείρεσθαι τὰ σώματα καὶ διὰ τοῦτο διαρκεῖν ἐπὶ πλείονα χρόνον. λέγεται δὲ ἀναγκαῖον, ὡς εἶπον, καὶ τὸ τῷ ἐνδεχομένῳ ἀντιδιαιρούμενον, οὗτινος χωρὶς εἶναι ἀδύνατον. οἷον ἀνάγκη τὰ ζῷα τὰ ἔχοντα πνεύμονα ἀναπνεῖν πάντως, ἵνα ζῶσιν· ἀναγκαῖον οὖν τι χρῆμα ἡ ἀναπνοή· χωρὶς γὰρ ταύτης ζῆν ἀδύνατον τὰ ἔχοντα πνεύμονα ζῷα. ἀναγκαῖον οὖν τοῦτο λέγεται τὸ βιβλίον εἶναι ἢ κατὰ τὸ πρῶτον σημαινόμενον ἢ κατὰ τὸ δεύτερον. καί φαμεν οὐχὶ κατὰ τὸ δεύτερον, ἀλλὰ κατὰ τὸ πρῶτον· καὶ γὰρ πρὸ τοῦ γενέσθαι Πορφύριον ἐνοοῦντο δῆλον ὅτι αἱ τῶν φιλοσόφων πραγματεῖαι. δῆλον οὖν ὡς χρήσιμον καὶ εὐμαρῆ ποιοῦν τὴν ἐκείνων νόησιν, οὕτως ἀναγκαῖον εἶναι λέγεται. μήποτε δὲ δυνατὸν καὶ κατὰ τὸ δεύτερον σημαινόμενον ἀναγκαῖον λέγεσθαι, οὗ χωρὶς ἐκεῖνα νοηθῆναι ἀδύνατον, οὐχὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ συγγράμματος νοούντων ἡμῶν τὸ ἀναγκαῖον ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς τῆς τῶν εἰρημένων πέντε φωνῶν θεωρίας· ἄνευ γὰρ τῆς τούτων γνώσεως τἄλλα ἀκριβῶς γνωσθῆναι ἀδύνατον. ὅθεν καὶ ὁ Πορφύριος οὐκ εἶπεν 'ἀναγκαίου ὄντος τούτου τοῦ συγγράμματος' ἀλλὰ ἀναγκαίας οὔσης τῆς τούτων θεωρίας. καὶ γὰρ πρὶν Πορφύριον γράψαι περὶ τούτων, ἀναγκαία ἦν ἡ περὶ αὐτῶν θεωρία εἰς τὴν τῶν φιλοσόφων θεωρημάτων νόησιν, καὶ ἄνευ ταύτης ἐκεῖνα νοηθῆναι ἀδύνατον. τοσοῦτον οὖν τὸ ἐκ τοῦ προκειμένου βιβλίου γέγονε χρήσιμον, ὅτι τὰ σποράδην παρὰ τοῖς πρεσβυτέροις εἰρημένα συνήγαγε καὶ εὐμαρεστέραν ἡμῖν καὶ σύντομον τὴν περὶ αὐτῶν θεωρίαν ἐποίησεν. ὅθεν οὐδὲ ὁ Πορφύριος ἰδιοποιεῖται τὴν εὕρεσιν τῆς περὶ αὐτῶν θεωρίας, ἀλλὰ τὰ παρὰ τοῖς πρεσβυτέροις φησὶν ἐπελθεῖν πειράσομαι.

2 ὑποδεδέσθαι] ὑπέχεσθαι V 3. 4 διαρκεῖ Vp 4 ἐπὶ] εἰς p post χρόνον add. ἕτερόν ἐστι τὸ χρήσιμον παρὰ τὸ ἀναγκαῖον· ἀναγκαῖον μὲν γάρ ἐστι τὸ ζῆν τὸ ἀναπνεῖν, ἐπειδὴ χωρὶς ἀναπνοῆς ὑποστῆναι οὐ δύναται. εἴ τι δὲ χρειῶδες, οὐκ ἔστι καὶ ἀναγκαῖον. τὸ χρειῶδες μὲν γὰρ τὸ ἐσθῆτα καὶ ὑποδήματα περιβεβλῆσθαι, οὐ μὴν ἀναγκαῖον. δυνατὸν γὰρ καὶ ἄνευ τούτων καὶ ἄνθρωπον εἶναι καὶ ζῷον. τὸ οὖν ἀναγκαῖον, ἵνα συνελὼν εἴπω, περὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτὴν τῆς οὐσίας θεωρεῖται, τὸ δὲ χρειῶδες περὶ τὴν τοιὰν ἢ τοιὰν αὐτῆς διαγωγήν V τὸ (?) ἀναγκαῖον V 4. 5 τῶν ἐνδεχομένων M 5 οὗτινος EMVp: οὗ D post χωρὶς add. τὸ ὑποκείμενον p ἀδύνατον εἶναι colloc. p 7 ἀδύνατον ζῆν colloc. Ep 8 λέγεται τοῦτο εἶναι τὸ βιβλίον colloc. EMp: τοῦτο εἶναι λέγεται τὸ βιβλίον V 9 σημαινόμενον post δεύτερον colloc. Ep κατὰ (ante τὸ δεύτερον) om. D ante δεύτερον additum πρῶτον expunxit E 10 πρὸ τοῦ D: πρὶν EMVp τὸν Πορφ. EMp 10. 11 ἐνοοῦντο δηλονότι DE: ἐνενοοῦντο δηλονότι M: ἐνοοῦντο V: οὐκ ἠγνόουν τὸ τί δηλοῦσιν p 12 εἶναι λέγεται] λέγεται (εἶναι om.) M: δύναται εἶναι V δὲ] οὖν V 14 ἐκεῖνα] an ἐκείνας? 15 ἐπὶ τῆς αὐτῆς colloc. M 17 καὶ om. E 18. 19 τὸν Πορφύριον Vp 19 γράψαι περὶ τούτων D: περὶ τούτου γράψαι EVp: περὶ τούτων γράψαι M ἦν om. E 20 νοηθῆναι ἐκεῖνα colloc. M νοηθῆναι ἀδ.] θεωρεῖσθαι ἀδύνατον τουτέστιν νοηθῆναι V 21 οὖν] γοῦν V 23 περὶ D: παρ' EMVp ἐποίησεν EMV: ἐποιήσατο Ep 24 ἰδιοποιεῖται] εἰδοποιεῖται E περὶ DMV: παρ' Ep 24. 25 post πρεσβυτέροις add. εἰρημένα M

Ἰστέον δὲ ὅτι εὐθὺς ἐν προοιμίοις περὶ τριῶν τούτων διαλέγεται· λέγει 8v γὰρ τίς ἡ πρόθεσις τοῦδε τοῦ συγγράμματος (ὅτι περὶ τῶν πέντε φωνῶν ἐκείνων διαλεχθῆναι), καὶ τί τὸ χρήσιμον (ὅτι χρησιμεύει οὐ μόνον εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας | ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν εἰς πᾶσαν εὑρετικὴν 9r μέθοδον φιλοσοφίας), καὶ τίνι τρόπῳ κέχρηται διδασκαλίας, ὅτι σαφεῖ καὶ πρέποντι εἰσαγομένων ἀκοαῖς· οὔτε γὰρ μείζονα ἢ κατὰ τοὺς εἰσαγομένους θεωρήματα διδάσκει, οὔτε μὴν εἰς μῆκος ἐκτείνει τὸ σύγγραμμα, οὔτε ἀσαφεῖ τῇ λέξει κέχρηται, ἵνα διὰ τούτων προτρέψηται τοὺς νέους εἰς τὴν τοῦ βιβλίου ἐκλογήν. [ὁ δὲ καὶ σύνδεσμος σημαίνει ἡμῖν, ὡς οὐ μόνον εἰς τὴν τῶν Κατηγοριων διδασκαλίαν συμβάλλεται τὸ βιβλίον, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν φιλοσοφίαν. ἄλλως τε καὶ εἰς τὴν τῶν παρὰ Ἀριστοτέλει εἶπεν, ἐπειδὴ συμβάλλεται οὐ μόνον εἰς τὸ βιβλίον τῶν Κατηγοριῶν Ἀριστοτέλους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἄλλων Κατηγορίας· εἰδέναι γὰρ χρὴ ὡς πολλοὶ τῶν Ἀριστοτέλους ἑταίρων κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου ἔγραψαν Κατηγορίας καὶ Περὶ ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικά. συμβάλλεται οὖν τὸ βιβλίον τοῦτο οὐ μόνον εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς Ἀρχύτου καὶ εἰς πάσας τὰς τῶν φιλοσόφων πραγματείας].

Ἀποροῦσι δέ τινες εὐθὺς ἐν ἀρχῇ εἰς τὸ ὄντος ἀναγκαίου ἄλογον μὲν καὶ οὐκ ἀκόλουθον ἀπορίαν, πλὴν καλῶς ἔχουσαν εἰρῆσθαι διὰ τὴν τῶν ἐπιλύσεων θεωρίαν γλαφυρωτέραν καὶ ὠφέλιμον οὖσαν. ἀποροῦσιν οὖν οὕτως· τοῦ ὄντος τὸ μέν φασιν ἀναγκαῖον τὸ δὲ ἐνδεχόμενον τὸ δὲ ὑπάρχον. ἀναγκαῖον μὲν οὖν ἐστι τὸ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχον καὶ ἐξ ἀνάγκης ὄν, οἷον τὸ ἡλίου ὑπὲρ γῆν ὄντος ἡμέραν εἶναι. ἐνδεχόμενον δὲ τὸ δυνάμει ἔχον τὴν τῶν δύο ἐναντίων ὕπαρξιν οἷον τὴν τοῦ ἀναγνῶναι καὶ τοῦ μὴ ἀναγνῶναι, οὔπω δὲ οὐδέτερον ὂν ἀλλ᾿ ἐν τῷ δυνάμει μόνον εἶναι θεωρούμενον. ὑπάρχον δέ ἐστι τὸ εἰς ἐνέργειαν προαχθὲν καὶ ἐνεστὸς ἐνδεχό-

1 προοιμίῳ V   2 τίς ἐστιν V   πρόθεσις EMp: προαίρεσις D: πρόσθεσις V   post πρόθεσις add. ἤγουν ὁ σκοπὸς V   τοῦδε D: om. EMVp   3 ἐκεῖνον D   ante διαλεχθῆναι add. βούλεται p   τί om. E   5 τρόπῳ κέχρηται] τρόπω κέκτηται D: κέχρηται τρόπω EMVp   ante διδασκαλίας additum φιλοσοφίας expunx. E   ταῖς τῶν εἰσαγομένων M   ἢ om. p   7 μὴν D: δὲ M: om. EVp   9 ὁ δὲ καὶ — πραγματείας (17) inclusi; cf. p. 31, 2 sq.   11 καὶ εἰς τὴν Laur. 72,7 p: καὶ εἰς in mrg. E: om. DMV   περὶ Ἀριστοτέλους E   post Ἀριστ. add. κατηγοριῶν p   12 post συμβάλλεται add. τὸ βιβλίον p   τὸ βιβλίον codd.: τὴν διδασκαλίαν p   12. 13 τῶν κατηγοριῶν ἀριστοτέλους DEM: τῶν ἀριστοτέλους κατηγοριῶν V: τῶν παρὰ ἀριστοτέλει κατηγοριῶν p   13 τὰς ἄλλων scripsi: τὰς ἄλλας DEMp: ἑτέρων V   γὰρ codd.: δὲ p   ὡς DMV: ὡς οἱ E: ὅτι οἱ p   16 post Ἀρχύτου add. ἀλλὰ M   17 τὰς post φιλοσόφων transp. EMV   18 εὐθὺς om. D   20 γλαφυρωτάτην V   21 οὖν] δὲ M   φασιν DEM: ἐστιν p: om. V   21. 22 τὸ δὲ ὑπάρχον τὸ δὲ ἐνδεχ. colloc. E   22 ante ἀναγκαῖον add. καὶ D: om. EMVp   τὸ scripsi: τοῦ libri   23 ἡμέραν εἶναι D: ἡμέρα ἐστίν EMVp   24 ἐναντίων DM: ἐναντίαν E: ἀντικειμένων Vp   καὶ τοῦ μὴ D: καὶ τὴν τοῦ μὴ EMp: καὶ μὴ V   25 οὐδὲ ἕτερον D: οὐδ᾿ ἕτερον Ep   26 ἐνεστὸς p: ἐνεστὼς codd.   post ἐνεστὸς add. δὲ E

μενον. τούτων τοίνυν τὸ ὂν οὐκ ἔστιν ἐπίσης· οὐ γὰρ ἀντιστρέφει κατὰ 9r τὴν τοῦ εἶναι ἀκολουθίαν ὡς τὸ ἴδιον καὶ ὁ ὅρος, κατηγορούμενα ἢ ὑποκείμενα ἀλλήλοις. δύο γὰρ ταῦτα ἐξισάζει, τοῖς τε ὑποκειμένοις κατηγορούμενα καὶ τοῖς κατηγορουμένοις ὑποκείμενα, τό τε ἴδιον καὶ ὁ ὅρος. ποῖον δέ ἐστι κατηγορούμενον καὶ ποῖον ὑποκείμενον; ὑποκείμενον μέν, ἐν ᾧ τὸ ἄρθρον πρόσκειται, κατηγορούμενον δέ, ἐν ᾧ τὸ ἔστιν ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ συνέζευκται. τῶν γὰρ κατηγορουμένων ἢ ὀνομάτων ὄντων ἢ ῥημάτων, τοῖς μὲν ὀνόμασιν ἐνεργείᾳ συνέζευκται ἡ ἔστι φωνή, τοῖς δὲ ῥήμασι δυνάμει, οἷον ἐὰν εἴπω 'ὁ ἄνθρωπος', ὑποκείμενον εἶπον, ἐὰν δὲ προσθῶ 'ζῷόν ἐστι', κατηγορούμενον εἶπον. τὸ οὖν ὂν ἐπίσης οὐκ ἔστιν οὔτε ὑποκείμενον οὔτε κατηγορούμενον τῷ ἀναγκαίῳ ἢ τῷ ἐνδεχομένῳ ἢ τῷ ὑπάρχοντι, ἀλλ' ἐπὶ πλέον, ἐπεὶ οὐκ ἀντιστρέφει κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολουθίαν· πᾶν μὲν γὰρ εἴ τί ἐστιν ἀναγκαῖον ἢ ἐνδεχόμενον ἢ ὑπάρχον, τοῦτο καὶ ὄν ἐστιν, οὐκ ἔτι δὲ εἴ τί ἐστιν ὄν, τοῦτο πάντως ἢ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἢ ἐνδεχόμενον ἢ ὑπάρχον, ἀλλ' ὅ τι ἕν τι τούτων ᾖ, τὰ ἄλλα οὐκ ἔστιν, οἷον ἐὰν ἐνδεχόμενον ᾖ, οὔτε ἀναγκαῖόν ἐστιν οὔτε ὑπάρχον. εἰ τοίνυν οὐκ ἀντιστρέφει κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολουθίαν τὸ ὄν, ἐπὶ πλέον ἐστὶν ἄρα τοῦ τε ἀναγκαίου καὶ τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος. τί δήποτε οὖν ὁ Πορφύριος πάσης κατηγορίας ἢ ἐπὶ πλέον ἢ ἐπίσης βουλομένης εἶναι τοῦ ὑποκειμένου, οὐδέποτε δὲ ἐπ' ἔλαττον, αὐτὸς τὸ ἀναγκαῖον ἐπ' ἔλαττον ὂν τοῦ ἐπὶ πλέον κατηγόρησε, λέγω δὴ τοῦ ὄντος, εἰπὼν ὄντος ἀναγκαίου;

Φαμὲν οὖν ὅτι ἀληθὲς μέν ἐστι τὸ μὴ τὰ ἐπ' ἔλαττον τῶν ἐπὶ πλέον κατηγορεῖσθαι, τὸ μέντοι ὂν οὐκ ἔστιν ἐπὶ πλέον τοῦ ἀναγκαίου· κυρίως γὰρ ἐκεῖνά ἐστιν ἐπὶ | πλέον ὀνόματα, ὅσα κατὰ πολλῶν κατηγορούμενα καὶ 9v ἐν πολλοῖς ἔχοντα ὑπόστασιν καὶ ἕν τι πρᾶγμά ἐστι ἰδίαν ὑπόστασιν ἔχον αὐτὸ καθ' αὑτὸ θεωρούμενον ὡς τὸ ζῷον· κατηγορεῖται γὰρ κατὰ κυνὸς καὶ ἀνθρώπου καὶ ἵππου, καὶ ἔχει μὲν ἐν τούτοις ὑπόστασιν, καὶ ἰδίαν

---

1 conicias τούτοις, sed cf. p. 29, 11 sq. post τοίνυν II litt. eras. M 2 ὁ superscr. V 3 ἀλλήλοις post κατηγορούμενα colloc. p 5 ὑποκείμενον καὶ ποῖον κατηγορούμενον colloc. V ὑποκείμενον (alterum) iterat V 6 τὸ ἄρθρον — ἐν ᾧ om. V πρόκειται M[1] 7. 8 ἢ ῥημάτων ὄντων colloc. EMp 8 ἔστι D: om. EMVp 9 εἶπον DEMp: om. V 11 κατηγορ. οὔτε ὑποκ. colloc. EMVp 12 ἐπεὶ οὐκ codd.: οὐ γὰρ p 13 ἀκολουθίαν] ἀκολούθησιν V 15 ὅτι ἕν τι τούτων ᾖ DE: εἰ ἕν τι τούτων ἐστὶ M: ὅτι ἂν ἕν τι τούτων ᾖ V (fort. recte): ὅτι ἂν τούτων ἕν τι ᾖ p 18 ἄρα ἐστὶ colloc. EMVp τε om. V ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκ. colloc. M 19 οὖν om. E 19. 20 βουλόμενος Ep 20 τῷ ὑποκειμένῳ p (cf. v. 1) 21 κατηγορῆσαι E 23 φαμὲν DVp: φανερὸν EM μέν superscr. D: om. V τὰ om. Ep 26 τὴν ὑπόστασιν M καὶ om. p; an ὅμως? ante ἰδίαν add. ἢ V: καὶ p: om. DEM 26. 27 ἔχον αὐτὸ καθ' αὑτὸ θεωρούμενον EM: ἔχοντα αὐτὰ καθ' αὑτὰ θεωρούμενα DV: ἔχει αὐτὰ καθ' αὑτὰ θεωρούμενα p (cf. p. 28,29) 27 κατὰ κυνὸς καὶ ἀνθρ. καὶ ἵππου D: καὶ κατὰ κυνὸς καὶ κατὰ ἀνθρ. καὶ κατὰ ἵππου EMp: καὶ κατὰ κυνὸς καὶ κατὰ ἀνθρ. καὶ ἵππου V 28 ante ἐν τούτοις add. καὶ EMVp 28. p. 28,1 ἰδίαν πάλιν ἔχει οὐσίαν D: οὐσίαν μέντοι ἰδίαν ἔχει Ep: ἰδίαν μέντοι οὐσίαν ἔχει MV

πάλιν ἔχει οὐσίαν αὐτὸ καθ' αὑτὸ θεωρούμενόν τε καὶ νοούμενον (ὁριζόμεθα οὖν τὸ ζῷον οὐσίαν αὐτὸ εἶναι λέγοντες ἔμψυχον αἰσθητικήν)· ἐπεὶ ὅσα μὴ ἔχει ὑπόστασιν οἰκείαν, ἀλλ' εἰσὶ φωναὶ ὁμώνυμοι ὡς ὁ κύων καὶ ὁ Αἴας καὶ ὅσα τοιαῦτα, ταῦτα οὐκ ἔστιν ἐπὶ πλέον· ψιλαὶ γάρ εἰσι φωναὶ καὶ οὐ πράγματα. τὸ δὲ ἐπὶ πλέον τινὸς εἶναί τι δεῖ πρότερον αὐτὸ καθ' αὑτὸ εἶναι, εἶτ' ἐπὶ πλέον ἑτέρων εἶναι. τὸ οὖν ὂν ἐπειδὴ οὐκ ἔχει ἰδίαν ὑπόστασιν, ἀλλ' ὀνόματος μόνον ἐστὶν ἐν τούτοις κοινωνία τῷ τε ἀναγκαίῳ καὶ τῷ ἐνδεχομένῳ καὶ τῷ ὑπάρχοντι, οὐκ ἔστιν οὐδενὸς αὐτῶν ἐπὶ πλέον· φωνὴ γάρ ἐστι ψιλή. ἔπειτα δὲ εἰ ἐπὶ πλέον λέγουσιν εἶναι τὸ ὄν, ὡς γένος αὐτὸ πάντως ἀξιοῦσιν εἶναι ἐπὶ πλέον· τὸ δὲ γένος τεμνόμενον κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τὰ εἴδη ποιεῖ ὑφεστάναι καὶ πάντως οὐδενὸς οὔτε προτέρου ὄντος οὔθ' ὑστέρου· ἀνάγκη οὖν αὐτοὺς ὁμολογεῖν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γίνεσθαι τό τε ἀναγκαῖον καὶ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ὑπάρχον, ὅπερ ἄτοπον· τὸ μὲν γὰρ ἀναγκαῖον τὸ ἀεὶ ἔχει, τὸ δὲ ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ὑπάρχον τὸ ποτέ· οὐκ ἄρα γένος τὸ ὂν τῶν εἰρημένων, οὐδ' ἄρα ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ πλέον. ἔστι γὰρ τὸ ὂν φωνὴ ὁμώνυμος καὶ οὐ γένος, οὐδὲ φύσις ἀφωρισμένη ὑπάρχουσα ἑκάστῳ τῶν κατὰ μέρος, ὡς τὰ γένη ἐστίν. ἄλλως τε δὲ ἅπαντα τὰ πράγματα ἢ ἀπροσδιορίστως λέγομεν ἢ μετὰ προσδιορισμοῦ. προσδιορισμοὶ δὲ εἰσι τέσσαρες· πᾶς, τίς, οὐ πᾶς, οὐδείς. καί φασιν αὐτοὺς εἰρῆσθαι προσδιορισμοὺς διὰ τὸ ἐξ αὐτῶν ὁρίζειν τὸν διαλεγόμενον, εἴτε περὶ καθολικοῦ διαλέγεταί τινος εἴτε καὶ μερικοῦ· ἐὰν μὲν γὰρ εἴπῃ 'πᾶς', καθολικὸν σημαίνει, ἐὰν δὲ 'τίς', μερικόν. τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων, ἐπειδὴ δέδεικται τοῖς φιλοσόφοις ἅπασιν ὅτι τὸ ἀπροσδιορίστως τι λέγειν ἰσοδυναμεῖ τῷ μετὰ προσδιορισμοῦ μερικοῦ οἷον τοῦ τίς (τῷ γὰρ 'τὶς ἄνθρωπος ἦλθεν' ταὐτόν ἐστι τὸ 'ἄνθρωπος ἦλθεν'), εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει, καὶ ὁ Πορφύριος ἄρα ἀπροσδιορίστως εἰρηκὼς ὄντος καὶ προσθεὶς τὸ ἀναγκαῖον ἔλαβε μερικὸν τὸ ὄν, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε 'τὶ ὂν ἀναγκαῖόν ἐστι'· μερικὸν δὲ ὂν ἐπίσης ἐστὶ τῷ ἀναγκαίῳ, ὡς καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν. ὥστε καὶ εἰ μὴ φωνὴ ψιλὴ τὸ ὂν ἦν, ἀλλὰ πρᾶγμα ἰδίαν ὑπόστασιν ἔχον ὡς 9v

1 θεωρούμενόν τε καὶ D: om. EMVp 2 εἶναι αὐτὸ colloc. EMVp αἰσθητικὴν τὴν ἔμψυχον (sed τὴν del.) E: αἰσθητικὴν ἔμψυχον p 2. 3 ἐπεὶ οὖν ὅσα V 3 οἰκείαν DMV: ἰδίαν Ep 4 ὅσα DEp: in lit. M: τὰ V ταῦτα D: om. EMVp ἔστιν EMVp: εἰσὶν D 5 τι δεῖ] δή τι V 6 εἶναι (prius) om. EV εἶναι ἑτέρων colloc. M 7 μόνον DMp: μόνου EV 8 καὶ τῷ ἐνδεχομένῳ om. V 9 εἰ DEMp: καὶ V εἶναι λέγουσι colloc. V 11. 12 προτέρου — ὑστέρου] προτερεύοντος οὔτε ὑστεροῦντος p 12 οὖν om. V 16 οὐδὲ] οὐ E post φύσις add. τις EMVp: om. D 17 post ἀφωρισμένη add. καὶ κεχωρισμένη p ὑπάρχουσα post μέρος transp. EMVp post μέρος add. φύσεων V 18 δὲ om. V 21 καθολικοῦ DMV: καθόλου Ep διαλέγεται] ὁρίζεται p καὶ] περὶ p (fort. recte) μὲν om. V εἴποι V 22 καθολικὸν DMV: καθόλου Ep ἐὰν δὲ εἴπῃ τίς, μερικὸν ἔδειξε M 24 μερικοῦ οἷον τοῦ τίς scripsi: μερικῷ οἷον τῷ τίς D: τῷ τις EM: μερικῷ οἷον τὸ τίς V: μερικῷ τῷ τίς p 24. 25 τῷ γὰρ . . . ταὐτόν ἐστι τὸ DE: τὸ γὰρ . . . ταὐτόν ἐστι τῷ MVp 26 post ὄντος add. ἀναγκαίου DEVp: om. M 26. 27 καὶ προσθεὶς τὸ ἀναγκαῖον codd.: καὶ μὴ προσθεὶς παντός p 27 μερικὸν ἔλαβε colloc. EMVp 29 εἰ καὶ colloc. Vp ἀλλὰ καὶ πρᾶγμα EMV

τὸ ζῷον, οὐ κακῶς κατηγόρησε τὸ ἀναγκαῖον τοῦ ὄντος ἀπροσδιορίστως 9v αὐτοῦ κατηγορήσας. ἔτι δὲ ὅτε μὲν τὰ πράγματα βουλόμεθα σημᾶναι, ἕκαστον αὐτῶν ὅλον, κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν σημαίνομεν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἵππος ὁ βοῦς, ὅτε δὲ μέρος τι τῶν πραγμάτων ἢ περὶ τὰ πράγματά τι ὑπάρχον, διὰ τῆς γενικῆς σημαίνομεν· οἷον ἐὰν εἴπωμεν τοῦ Σωκράτους, ἢ τῶν μερῶν αὐτοῦ τι σημαίνομεν ὡς τὴν χεῖρα ἢ τὴν κεφαλήν, ἢ τῶν περὶ αὐτόν τι οἷον τὸν οἶκον ἢ τὸ βιβλίον. ὁ οὖν Πορφύριος εἰ μὲν εἰρήκει 'τὸ ὂν ἀναγκαῖόν ἐστι' διὰ τῆς εὐθείας, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἔμελλε σημᾶναι, καὶ οὕτως ἂν ἔδοξεν ἴσως τοῦ ὅλου τὸ μέρος κατηγορεῖν· ἐπειδὴ δὲ εἶπεν ὄντος ἀναγκαίου διὰ τῆς γενικῆς, ἀνάγκη δήπου ἢ μέρος τοῦ πράγματος ἢ τῶν περὶ τὸ πρᾶγμά τι δηλοῦν. μέρους δέ τινος τῶν περὶ τὸ ὂν ἐπίσης ἐστὶ τὸ ἀναγκαῖον, ὡς ἄνθρωπος ἐπίσης ἐστί τινος ζῴου καὶ ἡ χεὶρ ἐπίσης ἐστί τινος τῶν τοῦ ἀνθρώπου. καὶ κατὰ τοῦτον οὖν τὸν λόγον, εἰ καὶ ἰδίαν ὑπόστασιν ἔχειν τις λέγει τὸ ὄν, οὐ κακῶς κατηγόρησε τοῦ 10r ὄντος τὸ ἀναγκαῖον ὁ Πορφύριος, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο δεδώκαμεν· κατὰ γὰρ τοῦ ἴσου τὸ ἴσον κατηγόρησεν. ἔτι μέντοι καὶ κατὰ ἄλλον λόγον δείκνυται μὴ ὂν γένος τὸ ὂν μήτε τῶν εἰρημένων τριῶν, μήτε τῆς οὐσίας καὶ τοῦ συμβεβηκότος καὶ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν. ἐν οἷς γὰρ πρῶτόν τι καὶ δεύτερον, τούτων τὸ κοινῶς κατηγορούμενον γένος οὐκ ἔστιν· τὸ γὰρ γένος εἰδῶν ἐστι γένος, τὰ δὲ εἴδη κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑφίσταται, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἕκαστον ἔχει τὸ εἶναι, οὐκ ἐν ἄλλοις. εἰ δὲ καὶ τὸ συμβεβηκὸς δεύτερόν ἐστι τῆς οὐσίας καὶ ἐν ἐκείνῃ ἔχει τὸ εἶναι, καὶ τὸ ὑπάρχον δεύτερον τοῦ ἐνδεχομένου καὶ ἐν ἐκείνῳ ἔχει τὸ εἶναι, ὁμωνύμως ἄρα κατὰ τούτων ἀλλ' οὐ συνωνύμως τὸ ὂν κατηγορηθήσεται· οὐ γάρ ἐστι γένος, ἐπειδὴ πρῶτά τινα καὶ δεύτερα ἐν τούτοις φαίνεται. πόθεν δῆλον ὅτι τὸ συμβεβηκὸς ἐν τῇ οὐσίᾳ ἔχει τὸ εἶναι καὶ ἐν τῷ ἐνδεχομένῳ τὸ ὑπάρχον, ἀλλ' οὐκ ἐν ἑαυτοῖς; ὅτι ἀναιρουμένης τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἐνδεχομένου συναναιρεῖται καὶ τὸ συμβεβηκὸς καὶ τὸ ὑπάρχον. εἰ δὲ ἦν εἴδη ἐκ τοῦ

1 οὐ del. M 2 βουλόμεθα] βουληθῶμεν EM 3 ἕκαστον αὐτῶν ὅλον D: om. EMVp post πτῶσιν add. αὐτὰ p post σημαίνομεν add. λέγοντες p: malim οἷον 4 τὰ πράγματα] τὸ πρᾶγμα V 5 Σωκράτους] σώματος M ἢ om. M 6 τι αὐτοῦ colloc. V 6. 7 περὶ αὐτά M 8 αὐτὸ] αὐτὸς M ἤμελλε V 9 ἴσως ἔδοξε colloc. EMVp τὸ τοῦ ὅλου colloc. p εἶπεν ὄντος ἀναγκαίου D: ὄντος εἶπε (ἀναγκαίου om.) EMVp 11 τῶν περὶ τῶν πρᾶγμα V δὲ καί τινος V 13 ἐστὶ] ἔσται M οὖν] αὖ E τὸν λόγον οὖν (numeris superscr. corr.) colloc. V[1] 14 λέγει τις colloc. EMVp οὐ κακῶς Ep: om. DMV (cf. v. 1) 17 εἰρημένων D: προειρημένων EMVp post τριῶν add. τοῦ τε ἀναγκαίου καὶ τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος p οὐσίας τε καὶ p 20 ὑφίστανται DV ἐν om. V 21 ἑαυτῶ D: ἑαυτοῖς EMVp ἕκαστον EMVp: om. D ante οὐκ add. καὶ V ἄλλοις DM: ἀλλήλοις EVp εἰ δὲ — καὶ ἐν ἐκείνω ἔχει τὸ εἶναι (23) om. V εἰ δὲ DMp: ἀλλὰ E 22. 23 δεύτερόν ἐστι p 24 ἀλλ'] καὶ M 25 πρῶτά τινα καὶ δεύτερα DMV: πρῶτα καὶ δεύτερα E: τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον p 26 ἔχει τὸ εἶναι ἐν τῇ οὐσ. colloc. M 27 ἑαυτοῖς] αὐτοῖς Ep 28 καὶ (ante τὸ συμβ.) DV: om. EMp post εἴδη add. αὐτῆς E

ὄντος αὐτοῖς ἀντιδιῃρημένα καὶ μὴ ἐν ἐκείνοις εἶχε τὸ εἶναι, οὐκ ἂν τού- 10r
των τῶν εἰδῶν ἀναιρουμένων οἷον τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἐνδεχομένου συνανῃ- 15
ρεῖτο τὸ ἕτερον· οὐ γὰρ εἴ τι εἶδος φθαρῇ τοῦ ζῴου οἷον κύων ἢ ἵππος, συναναιρεῖ καὶ τὰ ἄλλα εἴδη οἷον ἄνθρωπον ἢ βοῦν ἢ κάμηλον ἢ ἄλλο τι τῶν λοιπῶν εἰδῶν. κατὰ τοσούτους γοῦν τρόπους καὶ τὸ τῆς ἀπορίας ἄλογον δέδεικται καὶ τὸ τῶν λύσεων γλαφυρόν.

p. 1,3 Ὄντος ἀναγκαίου, Χρυσαόριε, καὶ εἰς τὴν τῶν παρὰ 10v
Ἀριστοτέλει Κατηγοριῶν διδασκαλίαν τοῦ γνῶναι τί γένος καὶ 6
τί διαφορά.

Ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Κατηγορίαις περὶ γενικωτάτων φωνῶν διαλέγεται καὶ διαφοραῖς αὐτὰς χωρίζει καὶ ἰδίοις. εἰ οὖν ἐκεῖ περὶ γενῶν καὶ διαφορῶν καὶ ἰδίων ὁ Ἀριστοτέλης διαλέγεται, τὸ ἄρα γνῶναι τί ἐστι

---

1 αὐτοῖς ἀντιδ.] αὐτοῖς ἀντιδιῃρημένα D: ἀντιδιδόμενα E: αὐτὰ ἀντιδῃρημένα M: ἐπ᾽ αὐτοῖς ἀντιδιῃρημένα V: ἀντιδιῃρημένα p 1. 2 τούτων τῶν DMp: τοῦτο ἦν τῶν EV (sed τοῦτο oblitt. V) 2 ἀναιρουμένης E 2. 3 συνανῃρεῖτο D¹M: συνανῃρῆτο D²: συναναιρεῖται Ep: τὸ συναναρεῖσθαι V 3 τὸ ἕτερον] καὶ αὐτὰ V φθαρῇ DEM: φθαρείη Vp 4 συναναιρεῖται V ἄλλα] ἕτερα p ὁ ἄνθρωπος ἢ βοῦς (ἢ κάμηλον om.) V 5 γοῦν om. D (fort. recte) 6 post γλαφυρόν add. τινὲς πάλιν αἰτιῶνται τὴν ἀρχὴν ὡς κακῶς ἔχουσαν καί φασιν· εἰ γὰρ τὸ ὂν τῶν ὁμωνύμων ἐστὶ τὸ δὲ ὁμώνυμον ἀόριστον, τὸ ὂν ἄρα ἀόριστον. οὐ δεῖ δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ἀορίστου ποιεῖσθαι. φαμὲν οὖν ὅτι οὐκ ἔστιν ὁμώνυμον τὸ ὄν, ἀλλ᾽ ὡς ἀφ᾽ ἑνὸς μέν, ὡς ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς ἰατρικὸν βιβλίον, ἰατρικὸν ἐργαλεῖον. πρὸς ἓν δὲ βλέπουσι τὸ ἰατρικὸν ἐργαλεῖον καὶ τὸ ἰατρικὸν φάρμακον, τὴν ὑγείαν. τί δέ ἐστι τὸ ἀφ᾽ ἑνός, ἐν ταῖς κατηγορίαις εἰσόμεθα. καὶ διὰ τί τὸ ὂν τοῦ ἀναγκαίου προέταξε; λέγομεν οὖν ὅτι διὰ τρεῖς αἰτίας· μίαν μὲν ὡς καθολικώτερον τὸ ὂν προέταξε, κατὰ δευτέραν δὲ διὰ τὸ εὐφραδές· εἰ γὰρ εἶπεν ἀναγκαίου ὄντος, οὐχ οὕτως ἔμελλεν εἶναι ἡ φράσις εὔφωνος, ἔχουσα τὸ κεχηνός· κατὰ δὲ τρίτην αἰτίαν, ἵνα ἀπὸ τῶν γενικωτάτων ἀρχώμεθα. οὕτως οὖν ἀπὸ γενικωτάτων ἄρξασθαι βουλόμενος ὁ πορφύριος τὸ ὂν προέταξε. διὰ τί δὲ οὐκ εἶπε δικαίου ἢ ἀγαθοῦ ἢ χρησίμου, ἀλλ᾽ ἀναγκαίου; ῥητέον οὖν ὅτι ἀπό τινος διττῆς διαιρέσεως. ἰστέον δὲ ὅτι τὰ δύο ταῦτα ἀλλήλοις παρακείμενά εἰσι, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ χρήσιμον· τὸ δὲ χρήσιμον τέμνεται εἰς δύο, εἰς τὸ ὁμώνυμον τῷ γένει χρήσιμον καὶ εἰς τὸ ἀναγκαῖον. καὶ ἀγαθὸν μέν ἐστι τὸ δι᾽ ἑαυτὸ αἱρετόν, οἷον ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐσέβεια, χρήσιμον δὲ τὸ ἀντιδιαστελλόμενον τῷ ἀναγκαίῳ, ὅπερ οὔτε παρὸν σώζει οὔτε ἀπὸν φθείρει, ὡς ἡ τοιάδε ἐσθής. ἀναγκαῖον δὲ ὃ παρὸν σώζει καὶ ἀπὸν φθείρει, ὡς ἡ ἀναπνοή. πάλιν δὲ ἀναγκαῖον διττόν, ἢ τὸ δι᾽ ἑαυτὸ αἱρετόν, ὅπερ οὐδὲν τοῦ ἀγαθοῦ διαφέρει, οἷον ἡ εὐδαιμονία, ἡ ὑγεία, ἢ τὸ δι᾽ ἄλλο αἱρετόν, ὡς τὸ φλεβοτομεῖν καὶ τὸ φάρμακον. κατὰ οὖν τὸ πρῶτον σημαινόμενον ἡ τῶν πέντε φωνῶν γνῶσις ἀναγκαία, διὰ τὸ συμβάλλεσθαι ἡμῖν εἰς τὰς κατηγορίας καὶ εἰς τὴν λογικὴν μέθοδον. τοῦτο δὲ τὸ ἀναγκαῖον ἑξαχῶς λέγεται. λέγεται ἀναγκαῖον ἡ ὕλη, λέγεται ἀναγκαῖον καὶ τὸ λογικὸν τῷ ἀνθρώπῳ, | λέγεται ἀναγκαῖον καὶ τὸ δι᾽ αὑτὸ μὲν φευκτόν, δι᾽ ἕτερον δὲ αἱρετόν, λέγεται ἀναγκαῖον καὶ τὸ δι᾽ αὑτὸ αἱρετόν, λέγεται πάλιν ἀναγκαῖον καὶ τὸ δι᾽ ἑαυτὸ μὲν οὔτε αἱρετὸν οὔτε φευκτόν, δι᾽ ἄλλο δὲ αἱρετόν, ὥς τινα τῶν φαρμάκων, καὶ τὸ δι᾽ ἑαυτὸ καὶ δι᾽ ἄλλο αἱρετόν. κατὰ τοῦτο οὖν τὸ τελευταῖον σημαινόμενον τοῦ ἀναγκαίου ἐστὶ τὸ παρὸν σύγγραμμα ἀναγκαῖον, διὰ τὸ δι᾽ ἑαυτὸ καὶ δι᾽ ἄλλο ἀναγκαῖον εἶναι p (cf. David, Brand. p. 19a21 sq.) 8 ἀριστοτέλην E 10 καὶ ἐν ταῖς V περὶ τῶν γενικωτάτων M 11 καὶ (prius) iterat D αὐτὰς DEp: αὐτὰ M: αὐταῖς V

γένος καὶ τί διαφορὰ καὶ τί εἶδος καὶ τί ἴδιον εἰκότως χρήσιμον πρὸς 10v εὐχερεστέραν ἐκείνων κατάληψιν. κέχρηται δὲ τῷ καὶ συνδέσμῳ συμ- 11 πλεκτικῷ, ἐπειδὴ οὐ μόνον εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας ἐστὶ χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπερ ὑποκατιὼν αὐτὸς λέγει. τινὲς δέ φασιν αὐτὸν εἰρηκέναι καὶ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας ὡς καὶ εἰς τὰς Ἀρχύτου χρησιμευούσης τῆς τούτων τῶν πέντε φωνῶν γνώσεως· καὶ γὰρ κἀκεῖνος ἔγραψε Κατηγορίας. ἄτοπον δὲ τοῦτο λέγειν αὐτοῦ τοῦ Πορφυρίου καὶ τὰ λοιπὰ διασαφήσαντος, εἰς ἃ ἔστιν ἥ τε τοῦ γένους καὶ ἡ τῆς διαφορᾶς καὶ ἡ τῶν λοιπῶν γνῶσις χρήσιμος. τὴν δὲ διαφορὰν προέταξε τοῦ εἴδους, ἐπειδὴ φυσικῶς προτερεύει τοῦ εἴδους. καὶ τοῦτο ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ἐπελθόντες δείξομεν. καὶ νῦν περὶ ὧν ὁ Πορφύριος προτίθεται τὴν διδασκαλίαν ποιεῖσθαι (περὶ γὰρ γένους, διαφορᾶς, εἴδους, ἰδίου καὶ συμβεβηκότος) ἐστὶν ἡ διδασκαλία.

Ἄξιον δὲ ζητῆσαι ἐνταῦθα τί δήποτε οὕτως κατὰ τάξιν ἔθετο τὰς φωνὰς ὁ φιλόσοφος· οὐ γὰρ ἀνάγκην εἶχε τοῦτο μάτην ποιῆσαι. ἀλλ' εἰ βουλόμεθα τοῦτο γνῶναι, μικρὸν ἄνωθεν ἀρξώμεθα. εἰδέναι δεῖ ὅτι ἔστι τινὰ ἐν τοῖς πράγμασι καὶ μερικὰ καὶ καθολικά. ἐπειδὴ γὰρ ἔμελλον τὰ μερικὰ φθείρεσθαι καὶ οἷον ἀπόλλυσθαι, γενικώτερόν τι τούτων ἐπενόησεν ἡ φύσις περιλαμβάνον πάντα καὶ διασῷζον τὴν ἑκάστου μορφήν, καὶ τοῦτο γένος ἢ εἶδος καλεῖται. ἵνα δὲ μὴ ἀνεννόητοι αὐτῶν ὦμεν καὶ τῆς τάξεως τὴν αἰτίαν μάθωμεν, εἴπωμεν ὡς ἐν παραδείγματι τί ἐστιν ἕκαστον. Σωκράτην μὲν οὖν καὶ Πλάτωνα καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς κατὰ μέρος καλου-

1 καὶ τί εἶδος om. EMV: post ἴδιον transp. p   εἰκότως om. p   2. 3 συμπλεκτικῷ ante συνδέσμῳ transp. EMV: om. p   3 ἐπειδὴ DEM: ἐπεὶ Vp   μόνον] μόνως D   Ἀριστοτέλους D: om. EMVp   3. 4 ἐστὶ χρήσιμον post μόνον transp. V   4 δὲ om. M   4. 5 εἰρηκέναι] λέγειν M   5 ὡς EMVp: om. D   5. 6 τοῦ ἀρχύτου M   6 τῶν πέντε φωνῶν om. V   6. 7 κἀκεῖνος Dp: ἐκεῖνος EMV   8 ἡ (post καὶ) om. Ep   9 ἡ om. V   τὴν δὲ διαφορὰν — διδασκαλία (13) eicias   10 ἐπειδὴ DEM: ἐπεὶ Vp   προτερεύει EMp: πρωτεύει DV   post εἴδους add. διὰ τί δὲ τὸ γένος προέταξε τῆς διαφορᾶς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ p   καὶ om. p   10. 11 ἐν τῷ οἰκ. τ. ἐπελθόντες δείξομεν EMV: ἐλθόντες ἐν τῷ οἰκ. τ. λέξομεν D: ἐν τῷ οἰκ. τ. ἀπελθόντες δείξομεν p   11 καὶ νῦν] νῦν δὲ p   περὶ ὧντινων V   post ὧν add. βοᾷ (?) M   12 ποιεῖσθαι] εῖσθαι in ras. D   περὶ γὰρ D: περὶ EMV: ταῦτα εἰσί p   γένος, διαφορά, εἶδος, ἴδιον καὶ συμβεβηκός p   εἴδους καὶ διαφορᾶς E   καὶ om. M   13 ἐστὶν ἡ διδασκαλία D: om. EMVp   14 ζητῆσαι] ἀπορῆσαι V   κἀνταῦθα] ἐνταῦθα p   τί δήποτε] διατί M   14. 15 κατὰ τάξιν ἔθετο τὰς φ. D: ἐπέθηκε (ἔθηκε M) τὰς φ. κατὰ τάξιν EM: κατὰ τάξιν ἔθηκε τὰς φ. Vp   15 φιλόσοφος] πορφύριος p   μάτην Dp: om. EMV   16 βουλόμεθα Dp: βουλοίμεθα EMV   εἰδέναι δὲ δεῖ EMV   17 καὶ μερικὰ καὶ καθολικά D: καὶ καθολικὰ καὶ μερικά E: καθολικὰ καὶ μερικά MV: καὶ καθόλου καὶ μερικά p   ἤμελλον V   18 ἀπόλλυσθαι] ἀπολύεσθαι p   γενικ. τι τούτων post φύσις transp. EMVp   19 περιλαμβάνον — τοῦτο omisisse videtur V, nam loco verborum τούτων — τοῦτο IV litt. oblitteratae sunt   20 ἀνεννόητοι] ἀνόητοι p   αὐτῶν] αὐτοὶ V   post ὦμεν add. φέρε V   21 εἴπωμεν οὖν E: εἴπωπεν δὲ V   ἕκαστόν ἐστι colloc. EM   22 καὶ Ἀλκιβιάδην om. EMVp

σιν οἱ φιλόσοφοι μερικὰ καὶ ἄτομα, ὁμοίως δὲ καὶ Ξάνθον καὶ Βαλίαν καὶ 10v τόνδε τὸν ἵππον. τὰ δὲ τῶν κατὰ μέρος περιεκτικὰ προσεχῶς καλοῦσιν εἴδη, οἷον τὸν καθόλου ἄνθρωπον (περιέχει γὰρ τοὺς κατὰ μέρος ὁ καθόλου) καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως, τὰ δὲ τούτων πάλιν περιεκτικὰ καλοῦσι γένη οἷον τὸ ζῷον· περιέχει γὰρ ἵππον καὶ ἄνθρωπον. μέσαι δὲ τούτων αἱ διαφοραί εἰσιν. διαφορὰ δέ ἐστιν, ὡς αὐτὸς ὁ Πορφύριος προϊὼν ἐρεῖ, ᾗ διενήνοχεν ἕτερον ἑτέρου· κατὰ ταύτην γὰρ ἡ διαφορὰ τῶν πραγμάτων διαφαίνεται, ἐπεὶ κατὰ γένος οὐδεμία γίνεται διαφορὰ ἔκδηλος· οἷον τὸ ζῷον γένος ὑπάρχει, καθ' ὃ οὐδὲν ἄλλο διαφέρει ἄλλου (πάντα γὰρ ζῷα καλοῦνται καὶ ἵππος καὶ κύων καὶ βοῦς καὶ ἄνθρωπος), ἐὰν δὲ εἴπω ὅτι τοῦ ζῴου τὸ μέν ἐστι λογικὸν τὸ δὲ ἄλογον, ὑποδιελὼν ἐποίησα τὴν διαφοράν, καθ' ἣν ἐφάνη διαφέρων ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἵππου καὶ τοῦ βοὸς καὶ τῶν λοιπῶν ἀλόγων· λογικὸν μὲν γὰρ λέγεται τὸ μετὰ λόγου καὶ κρίσεώς τινος διάγον οἷον ἄνθρωπος ἄγγελος. ἄλογον δὲ τὸ χωρὶς λόγου καὶ κρί-| 11r σεως οἷον ἵππος καὶ βοῦς καὶ τὰ ἄλλα ἄλογα ζῷα. ὥστε οὖν αὕτη μερικωτέρα μέν ἐστι τῶν γενῶν, καθολικωτέρα δὲ τῶν εἰδῶν, οἷον τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητόν· τὸ γὰρ λογικὸν μερικώτερον τοῦ ζῴου (περιέχει γὰρ τοῦτο τὸ ζῷον τὸ λογικόν τε καὶ ἄλογον), καθολικώτερον δὲ τοῦ εἴδους· περιέχει γὰρ πολλὰ εἴδη τὸ λογικόν, ἄγγελον γὰρ καὶ ἄνθρωπον. ἄλλως τε δὲ μερικώτερόν ἐστι τοῦ γένους ἡ διαφορά, καθὸ ὑπὸ τὸ γένος πέπτωκε, καθολικώτερον δὲ τοῦ εἴδους, καθὸ αὕτη δύο τινῶν ἐστι περιεκτικὴ τοῦ λογικοῦ τε καὶ ἀλόγου, ὑφ' ἃ πάντα τὰ ζῷα πέπτωκε. τὸ δὲ εἶδος ἑνὸς μόνου ἐστὶ περιεκτικὸν οἷον ἀνθρώπου ἵππου ἢ ἄλλου τινός. τὸ δὲ ἴδιον ἑνὶ μόνῳ εἴδει ὑπάρχει, οἷον ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου τὸ γελαστικὸν λέγεται· αὐτῷ γὰρ μόνῳ ὑπάρχει καὶ παντί. συμβεβηκὸς δέ ἐστι τὸ

1 ξανθὸν M Βαλλίαν D: βάλιον V (cf. p. 17, 19) καὶ (ante τόνδε) om. M 2 προσεχῶς—περιεκτικά (4) om. MV: καλοῦσιν—περιεκτικὰ om. E 3 τοὺς p: τὰ D 4 τῶν τούτων p 5 ἵππον καὶ ἄνθρ. DM: ἄνθρ. καὶ ἵππον E: καὶ ἵππον καὶ ἄνθρ. V: καὶ ἄνθρ. καὶ ἵππον p μέσαι δὲ DV: καὶ μέσα δὲ EM: μέσα δὲ p 5. 6 αἱ διαφοραί εἰσιν DEM: αἱ διαφοραί V: εἰσὶν αἱ διαφοραί p 6 προϊὼν ὁ πορφ. colloc. M 7 ταύτην DEV: ταῦτα M: τοῦτο p 8 διαφαίνεται] διαφέρεται V ἐπεὶ] ἐπειδὴ V γίνεται post ἔκδηλος transp. EM 9 ὑπάρχει DEp: ὑπάρχον MV καθ' ὃ οὐδὲν] καθὸ οὐδὲν D: κατ' οὐδὲν EV: καὶ κατ' οὐδὲν M: καὶ κατ' αὐτὸ οὐδὲν p ἄλλου διαφέρει colloc. EMVp 10 καὶ ἄνθρ. καὶ ἵππος καὶ βοῦς καὶ κύων colloc. M δὲ] γὰρ p 11 ἐστι om. E: post λογικὸν transp. M 12 τοῦ ἵππου καὶ τοῦ βοὸς D: ἵππου καὶ βοὸς EMp: ἵππου V 15 καὶ (ante βοῦς) om. E οὖν om. p 17 post μερικώτερον add. ἐστι M 17. 18 τοῦτο τὸ ζῷον τὸ λογικόν τε καὶ ἄλογον D: τὸ ζῷον τοῦτο τὸ λογικὸν δηλονότι καὶ τὸ ἄλογον EMp: τὸ ζῷον τοῦτο τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον V; fort. τὸ ζῷον eicias (cf. v. 21) 19 γὰρ om. V 20 τε δὲ Dp: τε δὲ καὶ EM: τε V μερικώτερον D: μερικωτέρου E: μερικωτέρα MVp ἐστι om. D ἡ διαφορὰ τοῦ γένους colloc. V 21 καθολικώτερον DE: καθολικωτέρα MVp αὕτη] αὐτὴ V 22 τοῦ ἀλόγου EMVp 23 post μόνου add. τινός M ἢ ἵππου p 24 ἑνὶ μόνω εἴδει D: ἑνὶ μὲν εἴδει μόνω EMVp post ὑπάρχει add. καὶ παντὶ p 24. 25 τοῦ ἀνθρ. ἴδιον λέγεται τὸ γελ. colloc. EMVp 25 post παντὶ add. καὶ ἀεί p

δυνάμενον δίχα τινὸς βλάβης ἀπογενέσθαι τοῦ ἐν ᾧ ἐστιν, οἷον λευκὸν μέλαν 11r καθῆσθαι ἑστάναι. τούτων οὖν τὰ μὲν συμπληρωτικά ἐστι τῆς οὐσίας ἤγουν τῆς ὑπάρξεως, τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ τούτων μέση διαφορά, ἅτινα οὐσιώδη καλεῖται· ταῦτα γὰρ συμπληρωτικά εἰσι παντὸς ζῴου· ἕκαστον γὰρ τούτων τῶν τριῶν μετέχει, οἷον Σωκράτης, καθὸ μὲν ζῷον, ἔχει τὸ γένος, καθὸ δὲ λογικὸν θνητόν, ἔχει τὴν διαφοράν, καθὸ δὲ ἄνθρωπος, τὸ εἶδος· ὁμοίως δὲ καὶ Πλάτων καὶ Ἀλκιβιάδης. τὰ δὲ ἄλλα δύο ἐπεισοδιώδη καλεῖται, τὸ ἴδιον λέγω καὶ τὸ συμβεβηκός, διότι οὐδὲν εἰς τὸν τῆς οὐσίας τοῦ ὑποκειμένου συμβάλλεται λόγον. ὧν τὸ μὲν ἴδιον πλησιέστερον ὑπάρχει τῶν οὐσιωδῶν, ἐπειδὴ ἀεὶ ὑπάρχει τινί, τὸ δὲ συμβεβηκὸς πόρρω ὑπάρχει, ἐπειδὴ πῇ μὲν ὑπάρχει πῇ δὲ οὐχ ὑπάρχει. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ χωριστὰ καλεῖται, ἐπειδὴ κατ' ἐπίνοιαν χωριζόμενα οὐδὲν λυμαίνεται τῇ οὐσίᾳ τοῦ ὑποκειμένου, ἐπειδὴ εἰ τοῦτο ἦν, ἔδει τοὺς μέλανας ἀνθρώπους μὴ εἶναι, ὅπερ ἄτοπον, κἂν τοῦ γελᾶν δὲ τὴν δύναμιν ἀποβάλλωμεν, οὐδὲν ἧττόν ἐσμεν ἄνθρωποι πάσας τὰς τῶν ἀνθρώπων ἐνεργείας ἐνεργοῦντες. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων ὅρα πῶς ὁ Πορφύριος κατὰ τάξιν προῆλθε· προέταξε μὲν γὰρ τὰ οὐσιώδη καὶ συμπληρωτικὰ τῆς οὐσίας, ὕστερον δ' ἔταξε τὰ ἐπεισοδιώδη. καὶ πάλιν τῶν οὐσιωδῶν προέταξε μὲν πρῶτον τὸ γένος ὡς καθολικώτερον, εἶτα τὴν διαφορὰν ὡς τούτου μερικωτέραν, εἶτα τὸ εἶδος ὡς ταύτης μερικώτερον. τῶν δὲ ἐπουσιωδῶν ἐπειδὴ τὸ μὲν ἴδιον πλησιέστερόν ἐστι τῆς οὐσίας, προέταξε μὲν αὐτὸ ὡς καὶ μᾶλλον συγγενέστερον τοῖς εἰρημένοις, τὸ δὲ συμβεβηκὸς τῆς ἐσχάτης τετύχηκε τάξεως ὡς μὴ κοινωνοῦν τοῖς εἰρημένοις καὶ αὐτὸ μόνον γινόμενόν τε καὶ ἀπογινόμενον χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς.

1 δυνάμενον rescrips. V² 2 οὖν rescr. V² συμπληρωματικά E εἰσι D 3 ἤγουν τῆς ὑπάρξεως D: τῶν πραγμάτων Vp: om. EM (fort. recte); tum pergit τὰ δὲ ἐπείσακτα. καὶ συμπληρωτικὰ μέν ἐστι τῆς οὐσίας τὸ γένος κ. τ. λ. p οἷον τὸ γένος M καὶ (post γένος) Dp: om. EMV ἡ τούτων μέση διαφορά DV: ἡ τούτων διαφορὰ ἡ μέση E: ἡ τούτων διαφορά M: ἡ μέση τούτων διαφορὰ p 4 ταῦτα γὰρ συμπλ. εἰσι παντὸς ζώου Dp: διὰ τὸ συμπλ. εἶναι παντὸς ζώου EM: παρὰ τὸ ὡς ἤδη εἴρηται συμπλ. εἶναι παντὸς ζώου V 5 post μὲν add. γὰρ MVp post ζῷον add. ὁ σωκράτης EMV 5. 6 τὸ γένος ἔχει colloc. E 6 ἔχει D: om. EMVp 7. 8 ἐπεισοδιώδη D: ἐπουσιώδη EMVp 8 καλεῖται] καλοῦνται V post καλεῖται add. καὶ ἐπείσακτα p τό τε ἴδιον p 9 τοῦ in ras. D τοῦ ὑποκειμένου post λόγον transp. D 10 ὑπάρχει om. V 11 οὐχ ὑπάρχει DEp: οὔ MV 11. 12 τὰ αὐτὰ D: ταῦτα EMVp 12 καὶ om. p καλεῖται D: καλοῦνται EMVp 12. 13 λυμαίνεται MV: λυμαίνονται DEp 13 τῇ οὐσίᾳ EMVp: τῆς οὐσίας D ὑποκειμένου scripsi: ἀνθρώπου libri ἐπειδὴ] ἐπεὶ D 14 μὴ εἶναι ἀνθρ. colloc. EMVp κἂν τοῦ DMV: κἂν τῷ E: κἂν p 14. 15 ἀποβάλλωμεν E: ἀπόλλωμεν D: ἀποβάλωμεν M: ἀποβάλλω V: ἀποβάλλομεν p 16 οὖν Dp: om. EMV ὁ φιλόσοφος πορφύριος MV 17 γὰρ om. D συμπληρωματικὰ EMp 18 ὕστερον Dp: ὕστερα EMV ἐπεισοδιώδη D: ἐπουσιώδη EMVp καὶ πάλιν τῶν οὐσιωδῶν om. D προέταξε] scribas ἔταξε 19 πρῶτον EM: πρότερον D: om. Vp 20 ἐπουσιωδῶν] videtur aut ἐπεισοδιωδῶν aut μὴ vel οὐκ οὐσιωδῶν (cf. v. 7) et hic et ubique corrigendum esse 21 ἐστι om. M 23 εἰρημένοις Dp: προειρημένοις EMV (cf. v. 22) ante αὐτὸ add. ὡς EMVp: om. D

Ζητῆσαι δὲ ἄξιον, πῶς ἀντιδιήρηται τῷ γένει καὶ τῷ εἴδει τὸ συμ- 11r βεβηκός, καίτοι καὶ αὐτὸ τὸ συμβεβηκὸς εἰς εἴδη τε καὶ γένη τεμνόμενον. λέγω τοίνυν ὡς ἄλλο τί ἐστι σκοπεῖν ἕκαστον τῶν δέκα κατηγοριῶν, καθὸ ἔχει τὸ εἶναι ἀσχέτως, καὶ ἄλλο ὡς ἀνειληφὸς πρὸς ἕτερον σχέσιν· ἡνίκα μὲν γὰρ αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον ὅ τι ποτέ ἐστι σκοποῦμεν, φαμὲν τὸ μέν τι εἶναι οὐσίαν τὸ δὲ ποσὸν τὸ δὲ ποιὸν καὶ τὰ λοιπά· ὅταν δὲ ἀπίδωμεν εἰς τὰς μετὰ τὴν οὐσίαν κατηγορίας ὡς μὴ ὑφεστηκυίας καθ' αὑτὰς ἀλλὰ δεομένας ἐκείνης πρὸς ὕπαρξιν, συμβεβηκέναι αὐτὰς τῇ οὐσίᾳ φαμέν. πάλιν ἐν ἑκάστῃ τῶν κατηγοριῶν ὅταν ἀποβλέψαντες ἴδωμεν τὸ μέν τι καθολικώτερον τὸ δὲ εἰδικώτερον τὸ δὲ ᾧ τὰ εἰδικώτερα τέμνεται | ἀπὸ τῶν γενικωτέρων, τούτων τὸ μέν τι καλοῦμεν γένος τὸ δὲ διαφορὰν τὸ δὲ εἶδος· 11v ὥστε τὸ αὐτὸ ἄλλως μὲν θεωρούμενον γένος λέγεται ἢ εἶδος ἢ διαφορά (καθὸ οὐδὲν διαφέρουσι κατὰ τὰς κατηγορίας), ἄλλως δὲ τὸ μέν τι οὐσία τὸ δὲ συμβεβηκός.

p. 1,5 Εἴς τε τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀπόδοσιν καὶ ὅλως εἰς τὰ περὶ διαιρέσεως καὶ ἀποδείξεως χρησίμης οὔσης τῆς τούτων θεωρίας.

Χρὴ εἰδέναι πρῶτον, ὡς ἄλλη ἐστὶν ἡ κατὰ Ἀριστοτέλην διαλεκτικὴ καὶ ἄλλη ἡ κατὰ Πλάτωνα· ἡ μὲν γὰρ κατὰ Ἀριστοτέλην διαλεκτικὴ δόξαις ἕπεται πενταχῶς, ὡς ἐν Τοπικοῖς διέταξεν, ἡ δὲ κατὰ Πλάτωνα τετραχῶς γίνεται, κατὰ διαίρεσιν καὶ ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν καὶ ἀνάλυσιν. τὸ οὖν χρήσιμον εἴς τε τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀπόδοσιν καὶ εἰς τὰ περὶ διαιρέσεως καὶ ἀποδείξεως χρήσιμον ἔσται δῆλον ὅτι καὶ εἰς τὴν κατὰ Πλάτωνα διαλεκτικήν· εἰ δὲ τοῦτο, δῆλον ὅτι καὶ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν. εἰσὶ δέ, ὡς εἴρηται, διαιρετικὴ ὁριστικὴ ἀποδεικτικὴ καὶ ἀναλυτική. οὕτως οὖν ἐκληπτέον τὸν νοῦν τοῦ χωρίου, ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν ὁ Πορφύριος ὅτι τοῦτο τὸ σύγγραμμα οὐ μόνον εἰς τὰ τῶν φιλοσόφων συγγράμματα συμβάλλεται, ἀλλ' ὡς εἰ καὶ μὴ ἦν συγγράμματα, εἰς αὐτὰς τὰς

1 ἀντιδιήρηται DEV: ἀντιδιαιρεῖται Mp 2 τὸ συμβεβηκὸς om. p τε om p 3 τῶν δέκα κατηγοριῶν D: om. EMVp 4 ἀσχέτως D: om. EMVp ἀνειληφὼς p 6 τι DEMp: τοι V ἀπίδωμεν DEp: ἀποδίδωμεν M: κατ' εἶδος μὲν V 7 ὡς om. MV μὴ ὑφεστ. D: οὐκ ἐφεστ. EMp: οὐ (sic) ὑφεστ. V 8 αὐτὰς] αὐτὸ V 9 ἴδωμεν om. V 9. 10 τὰ μέν τοι καθολικώτερα V 10 τὸ δὲ εἰδικώτερον p: τὸ δὲ ἰδικώτερον DM: τὰ δὲ εἰδικώτερα EV τὰ δὲ ᾧ E τὰ ἰδικώτερα D (sed ἰ in ras.) 11 τι] τοι Vp 12 λέγεται γένος colloc. p 13 καθὸ] καθ' ἃ p οὐδὲν διαφέρουσι] οὐδὲν διαφέρει DMV: οὐδὲ διαφέρει E: διαφέρουσι τὰ p ἄλλως τε δὲ V τι] τοι Vp 17 ὡς D: ὅτι EMVp 18 ἄλλη D: ἑτέρα EMVp τὸν ἀριστοτέλην E 19 ἐν τοῖς τοπικοῖς M (cf. Z p. 139a24) 20 ἀπόδοξιν E 21 τὴν τῶν MVp: τῶν DE τὰ] τὸ EM 22 ἀποδόξεως E[1] ἔσται] ἐστι V δῆλον ὅτι om. V καὶ (ante εἰς) om. E 23. 24 εἰ δὲ τοῦτο — φιλοσοφίαν post ἀναλυτική transponas, nisi malis eicere 23 καὶ om. M 24 post εἴρηται add. τέσσαρες V 25 τοῦ χωρίου MVp: τοῦ χρησίμου D: τοῦ χωρίου τούτου E 26. 27 συμβάλλεται συγγράμματα colloc. Vp 27 ὡς om. p αὐτὰς EMVp: om. D

τῶν φιλοσόφων μεθόδους συμβάλλεται, δι' ὧν δύνανται εὑρεῖν οἱ φιλόσοφοι 11v ἕκαστον τῶν πραγμάτων. τί δέ ἐστιν ἑκάστης τούτων ἔργον, κατὰ τάξιν εἴπωμεν.

Διαιρετικῆς μὲν γὰρ ἔργον ἐστὶ τὸ διαιρεῖν τὸ προτεθὲν γένος εὐτάκτως εἰς τὰς οἰκείας διαφοράς, οἷον τὸ ζῷον εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον εἰς θνητὸν καὶ ἀθάνατον, καὶ μὴ λέγειν ὅτι τοῦ ζῴου τὸ μέν ἐστιν ἄνθρωπος τὸ δὲ ἵππος τὸ δὲ ἄλλο τι καὶ ἄλλο· ἐοίκασι γὰρ οὗτοι, ὡς ὁ θεῖός φησι Πλάτων, τοῖς κακῶς τέμνουσι μαγείροις καὶ μὴ κατ' ἄρθρα τὰ ὄψα, τοῦτ' ἔστιν ἰδιώταις καὶ ἀμεθόδοις ἀνδράσιν. ὁριστικῆς δέ ἐστι τὸ τὸν ὁρισμὸν οἰκείως ἑκάστου τῶν πραγμάτων ἀποδιδόναι. οὗτος δὲ ἕπεται τῷ διαιρετικῷ πρώτῳ ὄντι, ἐπειδὴ καὶ χρῄζει αὐτοῦ· οἱ γὰρ ὁρισμοὶ ἐκ γένους εἰσὶ καὶ συστατικῶν διαφορῶν· ἐκ τοῦ οὖν διαιρεθέντος ἤδη γένους ὁ ὁριστικὸς ἐκλέγεται τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν ὁρισμόν, οἷον διαιρεθέντος τοῦ ἐμψύχου εἰς ζῷον καὶ φυτὸν καὶ τοῦ ζῴου εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον εἰς θνητὸν καὶ ἀθάνατον, ὁ ὁριστικὸς βουλόμενος τὸν ἄνθρωπον ὁρίσασθαι ἐκλέγεται τὸ ζῷον τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητόν. ἀποδεικτικῆς δὲ ἔργον τὸ τὴν ἀπόδειξιν τῶν πραγμάτων ποιεῖσθαι ἐξ αὐτῆς τῆς ἰδίας αὐτῶν οὐσίας· οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἐξ ἐνδόξων καὶ πιθανῶν προτάσεων τὰς πίστεις φέρουσι, τοιοῦτόν τι χρῆμά ἐστιν ἡ ἀπόδειξις, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πλάτων τὸν περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς λόγον ἀποδεῖξαι βουλόμενος τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας αὐτῆς ἐχρήσατο, λέγων ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. οὕτω χρὴ καὶ τὸν ἀποδεῖξαι βουλόμενον ποιεῖν· αἱ γὰρ ὄντως ἀποδείξεις ἐκ τῶν ὁρισμῶν γίνονται· οἱ γὰρ ὁρισμοὶ δηλοῦσι τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, καὶ δεῖ τὰς ἀποδείξεις γίνεσθαι ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων καὶ οὐκ ἐκ τῶν ἔξωθεν παρεπομένων οὐκ ἀναγκαίως. ὥστε οὖν τρίτην τάξιν ἐπέχει ἡ ἀπόδειξις, εἴ γε

---

1 οἱ φιλοσ. εὑρεῖν colloc. V 2 ἐστιν om. Mp ἑκάστης scripsi: ἑκάστου libri 4 διαιρετικῆς DMp: διαιρετικοῦ EV μὲν γὰρ EMp: μὲν V: om. D προστεθὲν E[1] 5 εἰς (tertium) EMVp: om. D (cf. v. 14) 7 τὸ δὲ (ante ἄλλο)] καὶ E οὗτοι EMVp: om. D 7. 8 ὁ θεῖός φησι Πλάτων Dp: ὁ Πλάτων φησί EM: ὁ θεῖος Πλάτων φησί V (cf. Phaedr. p. 265 E) 9 ὁριστικῆς δέ ἐστι D: ὁριστικὴ δέ ἐστι E: ὁριστικὸν δέ ἐστι M: ὁριστικοῦ δέ ἐστι V: ὁριστικῆς δὲ ἔργον ἐστί p τὸν ὁρισμὸν D: τοὺς ὁρισμοὺς EMVp 10 οἰκείους E ἑκάστου D: ἑκάστῳ EMVp 11 ἐπειδὴ] ἐπεὶ D καὶ om. V γένους Dp: γενῶν EMV 12 τοῦ οὖν τοῦ E διαιρεθέντος οὖν γένους ἤδη colloc. M ὁ om. V 13 πρὸς] εἰς V 14 εἰς ζῷον D: εἰς τὸ ζῷον E: εἴς τε τὸ ζῷον M: εἴς τε ζῷον Vp φυτὸν] θνητὸν M τοῦ ζῴου] τὸ ζῷον V post ἄλογον add. τὸ λογικὸν V 16 τὸ λογ. καὶ τὸ θνητόν D: καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ λογ. EMp: καὶ τὸ λογ. καὶ τὸ θνητόν V ἀποδεικτικῆς Dp: ἀποδεικτικοῦ EV: ἀποδεικτικὸν (?) M 18 προτάσεων M: προσώπων DEVp 18. 19 οὐ τοιοῦτον M 19 ὁ Πλάτων] cf. Phaedr. p. 245 C sq. τῆς om. p 20 ἀποδεῖξαι λόγον colloc. M 21 ὅτι om V 22 ἄρα ἡ ψυχὴ V ἀθάνατον V χρὴ] δεῖ p ante τὸν ἀποδεῖξαι add. τὸν ἀποδεικτικὸν V ἀποδεῖξει E 23 γίνονται om. E 25 ἐκ τῆς φ. αὐτῆς τῶν πραγ. MVp: ἐκ τῶν τῆς φ. αὐτῆς πραγ. D: ἐκ τῆς φ. αὐτῆς πραγ. E 26 οὐκ ἀναγκ. fort. eicias ἐπέχει DEV: ἔχει Mp

τῷ ὁριστικῷ κέχρηται, ὁ δὲ ὁριστικὸς τῷ διαιρετικῷ. ἀναλυτικῆς δὲ ἔργον 11v τὸ τὰ σύνθετα ἀναλύειν εἰς τὰ ἁπλᾶ, ἐξ ὧν σύγκεινται, οἷον τὸν λόγον εἰς 36 ὀνόματα καὶ ῥήματα, καὶ ταῦτα εἰς τὰς συλλαβάς, καὶ ταύτας εἰς τὰ στοιχεῖα. καὶ ταῦτα μὲν οἱ γραμματικοί. οἱ δὲ φιλόσοφοι ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οἷον τὸν ἄνθρωπον εἰς κεφαλὴν καὶ χεῖρας καὶ πόδας, | καὶ ταῦτα 12r εἰς ὀστᾶ καὶ σάρκας καὶ νεῦρα, καὶ ταῦτα εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, καὶ ταῦτα εἰς ὕλην καὶ εἶδος. χρώμεθα δὲ τῇ ἀναλυτικῇ καὶ ἐπὶ συλλογισμῶν ἀναλύοντες αὐτοὺς εἰς τὰς προτάσεις καὶ ταύτας εἰς τοὺς ὅρους, ὡς ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς διδάσκει. πρώτη οὖν πασῶν ἡ διαιρετική, δευτέρα ἡ ὁριστική, τρίτη ἡ ἀποδεικτική, τετάρτη ἡ ἀναλυτική. τῶν δὲ τριῶν μόνων ἐμνημόνευσε, διότι τὸ βιβλίον εἰς ταῦτά ἐστι χρήσιμον· διδάσκει γὰρ περὶ γενῶν καὶ διαφορῶν. ἡ μὲν δὴ διαιρετικὴ διαιρεῖ εὐτάκτως τὰ γένη εἰς τὰ εἴδη διὰ τῶν οἰκείων διαφορῶν, ἡ δὲ ὁριστικὴ ὁρίζεται ἐκ γένους καὶ διαφορῶν, ἡ δὲ ἀποδεικτικὴ τὰς ἀποδείξεις ποιεῖται ἐκ τῶν ὁρισμῶν, οἱ δὲ ὁρισμοί, ὡς εἴρηται, ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν. [ἄλλως τε διὰ τὸ τὰς τρεῖς ἀλλήλων δεῖσθαι· τῆς μὲν γὰρ διαιρετικῆς χρῄζει ἡ ὁριστική, ἡ δὲ ἀποδεικτικὴ ἀμφοτέρων, εἴ γε ὁ ἀποδεικνύων τοὺς ὁρισμοὺς τῶν πραγμάτων λαμβάνει διὰ τὸ γνῶναι τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, ἡ δὲ ὁριστικὴ χρῄζει τῆς διαιρετικῆς. ἡ δὲ ἀναλυκτικὴ οὐδεμιᾶς χρῄζει· τῇ μὲν γὰρ διαιρετικῇ ἐναντιοῦται, καθὸ ἐκείνη μὲν ἓν λαμβάνουσα πολλὰ ποιεῖ, ἡ δὲ ἀναλυτικὴ εἰς ἓν τελευτᾷ· λαμβάνουσα γὰρ καὶ ἀναλύουσα τὸν ἄνθρωπον ποιεῖ εἰς μόρια, καὶ ταῦτα εἰς χυμούς, καὶ τοὺς χυμοὺς εἰς στοιχεῖα, καὶ ταῦτα εἰς ὕλην καὶ εἶδος· τὰ γὰρ στοιχεῖα ἐξ ὕλης καὶ εἴδους σύγκειται. ἄλλως τε ὅτι ἡ μὲν διαιρετικὴ πρόεισιν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα, ἡ δὲ ἀναλυτικὴ ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁπλούστερα. τῷ δὲ ὁριστικῷ, καθὸ οὗτος μὲν συναπτικός ἐστι τῆς οὐσίας, ἐκείνη δὲ

1 ἀναλυτικῆς Dp: ἀναλυτικοῦ EMV ἔργον ἐστὶ p 2 ἀναλύειν DMVp: διαλύειν E τὰ (ante ἁπλᾶ) om. EM 3 καὶ (post ῥήματα) om. V 4 ante φιλόσοφοι add. φυσικοὶ Ep: om. DMV 5 καὶ (ante χεῖρας) om. E 6 ὀστέα E ταῦτα DMV: τὰ τοιαῦτα Ep τὰ DMV: om. Ep 7. 8 συλλογισμῶν EMVp: συλλογισμοῖς D 8 τὰς D: om. EMVp τοὺς EMV: om. Dp 9 μὲν οὖν Ep δευτέρα δὲ EMVp 10 τρίτη δὲ Ep ἡ (ante ἀποδεικτ.) superscr. E καὶ τετάρτη Ep μόνων] τούτων E 12 ἡ ... διαιρετικὴ D: ὁ ... διαιρετικὸς EMVp δὴ D: γὰρ EMVp 13 τὰ om. p οἰκείων EMVp: ἰδίων D (cf. p. 35,5) ἡ δὲ ὁριστικὴ D: ὁ δὲ ὁριστικὸς EMVp 14 διαφορῶν D: διαφορᾶς EMVp ἡ δὲ ἀποδεικτικὴ D: ὁ δὲ ἀποδεικτικὸς EMVp 14. 15 οἱ δὲ διορισμοὶ E 15 γένους D: γενῶν EMVp (cf. p. 35,11) συστατικῶν D: om. EMVp ἄλλως τε — διαλλάττουσα (p. 38,3) inclusi 17 ὁ superscr. E 18. 19 ὁ δὲ ὁριστικὸς EMV 19 τοῦ διαιρετικοῦ V 20 γὰρ om. D 21 ἡ δὲ ἀναλυτικὴ εἰς ἓν τελ. vix recte se habet, cf. p. 37,16 Elias p. 430,23 (Cramer) 21. 22 τὸν ἄνθρ. ποιεῖ D: ποιεῖ τὸν ἄνθρ. EM: τὸν ἄνθρ. V: ἀναλύει τὸν ἄνθρ. p; scribas τὸν ἄνθρ. διαιρεῖ secundum Eliam (p. 431,14) 24 σύγκεινται DE ὅτι] διότι V ἡ μὲν διαιρετικὴ M: ἡ διαιρετικὴ D: ὁ μὲν διαιρετικὸς EVp 25 ἡ δὲ ἀναλυτικὴ D: ὁ δὲ ἀναλυτικὸς EMVp ante ἀπὸ add. ἐναντιοῦται E 26 post ὁριστικῷ add. ἐναντιοῦται p μὲν om. V ἐκείνη δὲ διαλυτικὴ D[1]: ἐκεῖνος δὲ διαλυτικός D[2]EMV: ἐκεῖνος δὲ ἀναλυτικός p

διαλυτική. ἄλλως τε εἰ τῷ διαιρετικῷ ἐναντιοῦται, οὗτινος ὁ ὁριστικὸς 12r χωρὶς οὐ δύναται ὁρίσαι, δῆλον ὅτι καὶ τῷ ὁριστικῷ. ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ ἀποδεικτικῷ· εἰ γὰρ ἡ ἀπόδειξις χρῄζει τῆς ὁριστικῆς καὶ διαιρετικῆς, ταύταις δ' ἐναντιοῦται ἡ ἀναλυτική, καὶ τῇ ἀποδεικτικῇ ἄρα ἐναντιοῦται ἡ ἀναλυτική. καὶ διὰ τί τῆς ὁριστικῆς πρῶτον ἐμνημόνευσε, καὶ μὴ τῆς διαιρετικῆς, καὶ ταῦτα πρώτης ὑπαρχούσης; ἐπειδήπερ προκείμενον ἦν αὐτῷ τῶν προτεθέντων τοὺς ὁρισμοὺς ἀποδοῦναι. διαφέρει δὲ ἡ σύνθεσις τῆς ἀναλύσεως κατὰ μὲν τὸ ὑποκείμενον οὐδέν· ὥσπερ γὰρ τὸ ἄναντες ἐστι πάντως καὶ κάταντες, οὕτως καὶ ἡ ἀνάλυσις πάντως ἐστὶ καὶ σύνθεσις. κατὰ δὲ τὴν σχέσιν διαφέρει (ὅταν μὲν γὰρ ἄνωθεν πρόεισιν καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἀρχῶν ἐπὶ τὰ ἔσχατα, σύνθεσίς ἐστιν, ὅταν δ' ἐκ τῶν ἐσχάτων ἐπὶ τὰς πρώτας ἀρχὰς ἀναβαίνῃ, ἀνάλυσις) καὶ ὅτι ἡ μὲν σύνθεσις πρὸς τὸ σύνθετον τελευτᾷ, ἡ δὲ ἀνάλυσις πρὸς τὸ ἁπλοῦν. ὁ γὰρ ἀναλύων σύνθετόν τι δῆλον ὅτι ἀναλύει, εἴ γε μὴ μέλλοι ταλαιπωρεῖν καὶ ἀδύνατα μοχθεῖν ἁπλοῦν ἀναλῦσαι σπεύδων· τὸ δὲ σύνθετον ἐκ πλειόνων σύγκειται· οὐκοῦν ὁ ἀναλύων εἰς πλείονα ἀναλύει. ψεῦδος ἄρα τὸ τὴν ἀνάλυσιν εἰς ἁπλοῦν ἀναλύειν τὸ σύνθετον. καὶ τοῦτο μὲν ἐγγὺς ἀληθές, πλὴν ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι εἰς προσεχῆ μὲν πλείονα ἀναλύει, τὸ δὲ ἔσχατον οὔ. ἔδει οὖν εἰδέναι, ὡς σαφῶς εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἁπλοῦν μὲν εἰς πολλὰ συντίθεται, εἰς οὐδὲν δὲ ἀναλύεται, τὸ δὲ ἔσχατον συντεθὲν ἀναλύεται μὲν εἰς πλείονα, εἰς τὸ ἀνώτατον δὲ συντίθεται οὐκέτι. ἀποροῦσι δέ τινες, διὰ τί τὸν ὁρισμὸν ὕστερον ὄντα τῆς διαιρέσεως προέταξε. καί φαμεν ὅτι πρῶτον μὲν ὡς ἐν ὑποκειμένῳ ἀδιάφορόν ἐστι ὁπωσοῦν συντάττειν, ἔπειτα δὲ καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς πρῶτόν ἐστι τὰ σύνθετα τὰ διὰ τοῦ ὁρισμοῦ γνω- |

1. 2 χωρὶς ὁ ὁριστικὸς colloc. p 2 ὁρίσαι DEMV: ὁρίσασθαι p δὴ om. M 3 τῆς ὁριστικῆς καὶ διαιρετικῆς Dp: τῆς διαιρετικῆς καὶ τῆς ὁριστικῆς E: τῆς ὁριστικῆς καὶ τῆς διαιρετικῆς MV 4 καὶ ταύταις δὲ Mp καὶ D: om. EMVp 5 καὶ διὰ τί DVp: καὶ διὰ τοῦτο E: διὰ τί δὲ M τῆς ὁριστικῆς D: ὁριστικῆς EMp: τοῦ ὁριστικοῦ V μὴ D: οὐ EMVp 6 ὑπαρχούσης DEp: οὔσης MV ἐπειδὴ p 7. 8 ἡ σύνθεσις τῆς ἀναλύσεως Dp: ἡ ἀνάλυσις τῆς συνθέσεως EMV 8 τοῦ ὑποκειμένου E[1] 9 πάντως ἐστὶ (prius) colloc. EVp καὶ (post οὕτως) om. EMVp ἐστι πάντως (alterum) colloc. M 10 διαφέρουσι V γὰρ om. MV 10. 11 ἄνωθεν πρόεισι καὶ ἐκ τ. πρ. ἀρ. D: ἄνωθεν καὶ ἐκ τ. πρ. ἀρ. πρόεισιν Ep: ἄνωθεν ἐκ τ. πρ. ἀρ. πρόεισιν M: ἄνωθεν πρόεισιν ἐκ τ. πρ. ἀρ. καὶ πρόεισιν V 11 ἐκ (alterum)] ἀπὸ V 12 ἀναβαίνει p μὲν ἡ colloc. Vp 14 δῆλον ὅτι om. p μέλλει E 15 δὲ EMVp: γὰρ D post πλειόνων add. ἁπλῶν EMVp: om. D 16 ὁ ἀναλύων ἐὰν εἰς πλείονα ἀναλύῃ V post ψεῦδος add. ἦν EMVp 16. 17 τὴν ἀνάλυσιν D: τὸν ἀνάλυτον E[1]: τὸν ἀναλύτην E[2]MV: τὸν ἀναλύοντα p 17 ante ἁπλοῦν add. ἓν p τὸ σύνθετον DVp: τὰ σύνθετα EM καὶ D: om. EMVp 18 ἐγγὺς ἀληθές D: ἐγγὺς ἦν ἀληθείας EMp: ἐγγὺς ἀληθείας V (fort. rectius) εἰς] εἰ M προσεχῆ μὲν πλεῖον ἀνάλυσις D εἰς ἓν EMVp: οὗ D 19 ἔδει DEV: δεῖ Mp 21 ante πλείονα add. προσεχῆ EMVp: om. D ἀνωτάτω EV post δὲ (prius) add. ἓν Vp δὲ (alterum)] οὖν V 22 ὄντα ὕστερον colloc. V ὅτι om. E 23 ὑποκειμένῳ Ep: ὕφει λόγου DMV ἐστι τὸ Ep 24 πρῶτον DEp: πρῶτα MV

ριζόμενα, ὥστε εἰ καὶ μὴ εἰκῇ συνέταττεν, εἰκότως τὸν ὁρισμὸν προέταξε. 12ʳ τὴν δὲ ἀνάλυσιν διὰ τοῦτο παρέλιπεν εἰπεῖν ἴσως, ὅτι ταὐτόν ἐστι τῇ συνθέσει τῷ ὑποκειμένῳ κατὰ τὴν σχέσιν μόνον, ὡς προείρηται, διαλλάττουσα].

p. 1,6 Χρησίμης οὔσης τῆς τούτων θεωρίας.

Ἀντὶ τῆς τούτων γνώσεως· θεωρίαν γὰρ καλοῦσιν οἱ φιλόσοφοι τὴν γνῶσιν.

p. 1,7 Ὥσπερ ἐν εἰσαγωγῆς τρόπῳ τὰ παρὰ τοῖς πρεσβυτέροις ἐπελθεῖν.

Ἐπειδή ἐστι καὶ ἄλλη σύντομος παράδοσις ὑπομνήσεως χάριν κεφαλαιώδης, ἣ σφόδρα ἐστὶ σύντομος καὶ πάνυ διὰ βραχέων γινομένη, διὰ τοῦτο εἶπε σύντομον ὡς ἐν εἰσαγωγῆς τρόπῳ.

p. 1,8 Τῶν μὲν βαθυτέρων ἀπεχόμενος ζητημάτων.

Τρία εἰσὶ τὰ ὀκνηροτέρους ποιοῦντα τοὺς νέους πρὸς τὸ ἐντυγχάνειν τοῖς τῶν παλαιῶν συγγράμμασι, τὸ μῆκος τῶν λεγομένων ὡς τὰ Γαλήνεια, τὸ ἀσαφὲς τῆς λέξεως ὡς τὸ περὶ Ἑρμηνείας, τὸ βάθος τῶν νοημάτων ὡς ἡ Ἀποδεικτική. προτρεπόμενος οὖν ὁ Πορφύριος τὸν ἀκροατὴν ἐπαγγέλλεται τούτων τὸ βιβλίον ἀπηλλάχθαι καὶ μήτε πολύστιχον εἶναι μήτε ἀσάφειαν ἔχειν περὶ τὴν λέξιν, ὡς δηλοῖ τὸ ἐν εἰσαγωγῆς τρόπῳ, μήτε ζητήματα βαθύτερα. ἀλλὰ διὰ τοῦ εἰπεῖν τῶν μὲν βαθυτέρων ἀπεχόμενος ζητημάτων ἐδήλωσεν ἀπηλλάχθαι τοῦτο τοῦ βάθους τῶν διανοημάτων, διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν τῶν δὲ ἁπλουστέρων ἐδήλωσεν αὐτὸ

2 κατὰ ταὐτὸν D 3 τὴν om. E μόνην ex μόνον corr. E 3. 4 διαλάττουσα D 5 pro lemmate habet θεωρίας δὲ M 6 ἀντὶ τῆς τούτων D: ἀντὶ τοῦ τῆς τούτων EVp: ἀντὶ τοῦ M 10 ἐστι post ἄλλη transp. M: post παράδοσις p ante σύντομος add. τις M 11 χρήσιμός τε καὶ σύντομος V 12 εἰσαγωγῆς] ab — αγωγῆς inc. F post τρόπῳ add. Ἐν προοιμίοις ὁ πορφύριος παραστήσας ἡμῖν τὸν σκοπόν τε καὶ τὸ χρειῶδες τοῦ προκειμένου συγγράμματος, νῦν ἐπὶ τὸν τρόπον ἦλθε τῆς διδασκαλίας καί φησιν ὁποίῳ τρόπῳ κέχρηται, ὅτι τὸ κεφαλαιότερον εἰπεῖν, εἰσαγωγικωτέρῳ. εἰ γὰρ μήκους μὲν ἀπέχεται λόγου, βάθους δὲ φείδεται θεωρημάτων, καὶ σαφέσι προσεπιτούτοις (sic) λέξεσι φωτίζει τὸν λόγον, συνάγοιτο τοῖς εἰσαγομένοις ἡ προκειμένη γραφή M 13 ἀπεχομένη θεωρημάτων E 14 ὀκνηρότερον E[1] 15 ὡς τὰ Γαλήνεια D: om. EFMVp 16 καὶ τὸ βάθος p 17 ὡς ἡ Ἀποδεικτική D: om. EFMVp 18 τὸ βιβλίον τούτων colloc. p πολύστοιχον Vp 19 ἔχειν] εἶναι MV ὡς δηλοῖ—τρόπῳ fort. eicias. δηλοῖ] δῆλον M[1] 20 βαθύτερα ζητήματα colloc. E διὰ μὲν V τοῦ εἰπεῖν] τὸ εἰπεῖν p 21 ἀπηλλάχθαι τοῦτο] αὐτὸ ἀπηλλάχθαι p 21. 22 διανοημάτων DFV: νοημάτων EMp 22 τοῦ] τὸ V δὲ om. D

ἀπηλλάχθαι τοῦ ἀσαφοῦς τῶν λέξεων, διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν συμμέτρως 12v στοχαζόμενος ἐδήλωσεν αὐτὸ ἀπηλλάχθαι τοῦ μήκους τῶν πολλῶν στίχων. τῶν δὲ ἁπλουστέρων συμμέτρως στοχαζόμενος οὐ πρὸς τὰ πράγματα εἶπεν (οὐ γάρ ἐστι φιλοσόφου τὸ στοχάζεσθαι, ἀλλ' ἐπιστημόνως πάντα δεικνύναι· ῥητόρων γὰρ ὁ στοχασμός), ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀκροατὴν Χρυσαόριον, τοῦτ' ἔστι 'στοχαζόμενος τῆς σῆς διανοίας'. ὃ γὰρ ἂν προτίθηται διδάσκειν ὁ φιλόσοφος, ἐπιστημονικῶς παραδίδωσιν.

p. 1,10 Αὐτίκα περὶ γενῶν τε καὶ εἰδῶν.

Ὑπέσχετο ὁ Πορφύριος καὶ σύντομον ποιῆσαι τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν λέξιν σαφῆ καὶ τῶν βαθυτέρων ἀπέχεσθαι ζητημάτων. ἵνα οὖν μή τις εἴπῃ, ὅτι οὐκ ἦν τι περὶ τούτων βαθὺ ζήτημα, αὐτὸ τοῦτο βούλεται παραστῆσαι ἡμῖν ὁ φιλόσοφος διὰ τούτου, ὅτι ἦν μὲν περὶ τούτων βαθύτερόν τι ζήτημα, ἐξεπίτηδες δὲ παρέλιπεν. ἵνα δὲ σαφὲς γένηται τὸ λεγόμενον, εἴπωμεν οὕτως. τῶν ὄντων τὰ μὲν ὑφέστηκε, τὰ δὲ ἐν ψιλαῖς ἐπινοίαις ὑπάρχει οἷον ἱπποκένταυρος τραγέλαφος, ἅτινα ἐπινοούμενα μὲν

1 τοῦ ἀσαφοῦς DV: τοῦ δυσκόλου EFM: τῆς δυσκολίας p 1. 2 ἐδήλωσεν δὲ ἀπηλλάχθαι καὶ τοῦ μήκους τῶν πολλῶν στίχων διὰ τοῦ εἰπεῖν συμ. στοχ. F 2. 3 στοίχων V 3 τῶν δὲ — στοχάζομενος] τοῦτο δὲ ἤγουν τὸ στοχαζόμενος F (fort. recte) 4 ante οὐ add. τοῦτο p 5 δεικνύειν p ῥητόρων γὰρ ὁ στοχασμός DF: om. EMVp 5. 6 τὸν χρυσαόρ. FMV post χρυσαόριον add. τοῦτο ἀναπέμπει D: om. EFMVp 6 προτίθηται scripsi: προτίθεται DFp: προσθῇ τι E: πρόθηται MV 7 διδάσκειν] διδάξαι V ἐπιστημονικῶς D: ἐπιστημονικῶς, οὐ γὰρ στοχαστικῶς EV: ἐπιστημονικῶς, οὐ στοχαστικῶς FM: οὐ στοχαστικῶς ἀλλ' ἐπιστημονικῶς p 8 τῶν γενῶν MV Porph. 9 καὶ (ante σύντομον) om. p 11 εἴπῃ p Dav.: εἴποι codd. οὐκ MVp: om. DEF τι περὶ τούτων βαθὺ ζήτημα D: περὶ τούτων βαθύ τι ζήτημα E: περὶ τούτων βαθὺ ζήτημα F: περὶ τούτων βαθύ τι ζητῆσαι ζήτημα M: περὶ τούτων ζήτημα βαθύτερον V: βαθύτερον ζήτημα περὶ τούτων p 11. 12 παραστ. ἡμῖν ὁ φιλ. DV: ἡμῖν παραστ. ὁ φιλ. EM: παραστ. ὁ φιλ. ἡμῖν Fp 12 τούτου EFMV: τούτων Dp ὅτι] ὡς M post μὲν add. οὖν Fp 12. 13 περὶ τούτων βαθυτερόν τι ζήτ. D: περὶ τούτων ζήτ. βαθύτερον EMV: περὶ τούτων βαθύτερον ζήτ. F: βαθύτερον ζήτ. περὶ τούτων p 13 παρέλιπον E δὲ σαφὲς DFVp: σαφὲς οὖν EM 14. 15 ψιλαῖς ἐπινοίαις DV Elias: ψιλῇ ἐπινοίᾳ EMp David: oblitt. F 15 ὑπάρχουσι E οἷον ἱπποκένταυρος τραγέλαφος om. p: ἱπποκένταυρος om. EM post τραγέλαφος add. τὰ μὲν ἐστὶ σωματικά, τὰ δὲ ἀσώματα, τὰ μὲν χωριστὰ ὡς ἡ λογικὴ ψυχὴ ὡς ὁ ἄγγελος, τὰ δὲ σώματι (σώματος V) ἀχώριστα ὡς λευκότης μελανία αἱ (καὶ αἱ V) ἄλογοι ψυχαί. τὰ μὲν καθ' αὑτὰ καὶ πρὸ τῶν πολλῶν, τὰ δὲ ὑστερογενῆ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ τῇ ἡμετέρᾳ. τῶν ὄντων τὰ μὲν ὑφέστηκε, τὰ δὲ ἐν ψιλῇ ἐπινοίᾳ λέγεται εἶναι (εἶναι λέγεται V) τὰ μέχρι ψιλῆς ἐπινοίας ὄντα EV: τῶν ὑφεστηκότων μὲν τὰ μέν ἐστι σώματα, τὰ δὲ ἀσώματα. τῶν δὲ ἐν ψιλῇ ἐπινοίᾳ τὰ μέν ἐστι διανοητὰ ὡς ἱπποκένταυρος, τὰ δὲ ὡς τὸ βλίτιρι (sic) λεκτά, τὰ δὲ οὔτε λεκτὰ οὔτε διανοητὰ ὡς τὸ οὐδέν. καὶ τῶν μὲν σωμάτων τὰ μὲν ἀίδια ὡς τὰ οὐράνια, τὰ δὲ φθαρτὰ ὡς τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ. τῶν δὲ ἀσωμάτων τὰ μὲν χωριστὰ τῆς ὕλης παντάπασιν ὡς θεὸς ψυχή, τὰ δὲ πῇ μὲν χωριστὰ πῇ δὲ ἀχώριστα ὡς τὰ μαθηματικά, τὰ δὲ ἀχώριστα τῆς ὕλης ὡς τὰ συμβεβηκότα οἷον τὸ λευκόν. (hic interponitur schema eadem exhibens) τῶν ὄντων τὰ μὲν ὑφέστηκε, τὰ δὲ ἐν ψιλῇ ἐπινοίᾳ λέγεται εἶναι τὰ μέχρι ψιλῆς ἐπινοίας ὄντα M: πάλιν τῶν

ὑφίσταται, μὴ ἐπινοούμενα δὲ οὐχ ὑφίσταται, ἀλλὰ παυσαμένης τῆς ἐπινοίας 12v καὶ αὐτὰ συμπαύεται· οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἱπποκένταυρος ἐν ὑποστάσει, ἀλλὰ θεασάμενοι ἵππον καὶ ἄνθρωπον ἀνεπλάσαμεν τῇ ἐπινοίᾳ σύνθετόν τι τὸν ἱπποκένταυρον. ὁμοίως δὲ καὶ τράγον μὲν ἐποίησεν ἡ φύσις καὶ ἔλαφον, ἀναπλάσαντες δὲ καθ' ἑαυτοὺς τῇ ἐπινοίᾳ ἀποτελοῦμεν σύνθετόν τι τὸν τραγέλαφον, καὶ ταύτῃ τὸ εἶναι ἔχει. ὁ τοίνυν Ἀντισθένης ἔλεγε τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη ἐν ψιλαῖς ἐπινοίαις εἶναι λέγων ὅτι "ἵππον μὲν ὁρῶ, ἱππότητα δὲ οὐχ ὁρῶ" καὶ πάλιν "ἄνθρωπον μὲν ὁρῶ, ἀνθρωπότητα δὲ οὐχ ὁρῶ." ταῦτα ἐκεῖνος ἔλεγε τῇ αἰσθήσει μόνῃ ζῶν καὶ μὴ δυνάμενος τῷ λό|γῳ 13r εἰς μείζονα εὕρεσιν ἑαυτὸν ἀνενεγκεῖν. τῶν οὖν ὑφεστηκότων τὰ μὲν σώματά ἐστι, τὰ δὲ ἀσώματα. ὅλως δὲ τῶν παλαιῶν οἱ μὲν ἔλεγον εἶναι ταῦτα, οἱ δὲ μὴ εἶναι. τῶν δὲ λεγόντων εἶναι οἱ μὲν ἔλεγον σώματα, οἱ δὲ ἀσώματα. καὶ οἱ μὲν λέγοντες σώματα εἶναι πάντες ἐπὶ τῆς αὐτῆς δόξης ἔμειναν, τῶν δὲ λεγόντων εἶναι ἀσώματα, ἐπειδὴ τῶν ἀσωμάτων, ὡς διήρηται, τὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ ὑφέστηκεν ὡς ἄγγελος καὶ θεός, τὰ δὲ ἐν ἑτέροις ὡς ἡ λευκότης καὶ τὰ σχήματα· ταῦτα οὖν οἱ μὲν καθ' αὑτά, οἱ δὲ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑφεστάναι ἔλεγον. πάλιν δὲ ἐπειδὴ τὰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑφεστῶτα ἀσώματα ἢ δι' ὅλου ἐστὶν ὡς ἡ ἐν τῷ ψιμμυθίῳ λευκότης ἢ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὡς τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα, τῶν λεγόντων ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑφεστάναι οἱ μὲν αὐτὰ δι' ὅλου ἔλεγον εἶναι, οἱ δὲ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν. ἕτεροι δὲ πάλιν περὶ τὰ ὑφεστῶτα ἔλεγον αὐτὰ

ὑφεστηκότων τὰ μέν ἐστι σώματα, τὰ δὲ ἀσώματα. καὶ πάλιν τῶν ἀσωμάτων τὰ μὲν χωριστὰ ὡς ἡ λογικὴ ψυχὴ καὶ ὁ ἄγγελος, τὰ δὲ σώματος ἀχώριστα ὡς λευκότης μελανία καὶ ὡς ἄλογοι ψυχοί. τῶν δὲ καθ' αὑτὰ τὰ μὲν πρὸ τῶν πολλῶν, τὰ δὲ ὑστερογενῆ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ τῇ ἡμετέρᾳ. τῶν ὄντων τὰ μὲν ὑφέστηκε, τὰ δὲ ἐν ψιλῇ ἐπινοίᾳ λέγεται εἶναι p

1 ὑφίστανται (utrobique) EFMVp 1. 2 συμπ. καὶ αὐτὰ τῆς ἐπιν. παυσ. coll. D 2 ante καὶ add. ἀλλὰ V συμπ.] παύεται E ante οὐ add. οἷον ἱπποκένταυρος EMVp ὁ ἱπποκένταυρος om. EMVp 3 ἄνθρωπον E Elias: ταῦρον DFM: κένταυρον Vp ἐπινοίᾳ DEMV: διανοίᾳ Fp 3. 4 ante τὸν ἱπποκ. add. τοῦτον p 4 ὁμοίως δὲ καὶ EFM: ὁμοίως καὶ Dp: ὁμοίως V 5 καθ' ἑαυτοὺς EFMVp: om. D ἐπινοίᾳ DEFMV: διανοίᾳ p (cf. v. 3) ἀποτελοῦμεν DEFMV: ἀνεπλάσαμεν p τι σύνθετον colloc. p τὸν om. Dp 6 καὶ ταύτῃ—ἔχει om. E; recte nisi forte corrigere mavis ὃς ἐν ταύτῃ (cf. p. 19,5) ταύτῃ] ταῦτα V Ἀντισθένης] cf. Antisthenis fr. XIII, 3 ed. Winckelmann (Turici 1842) 7 ψιλαῖς ἐπινοίαις DFp: ψιλῇ ἐπινοίᾳ EM: ἐπινοίαις ψιλαῖς V λέγων DEp: λέγει γὰρ F: λέγων τοῦτο MV 8 καὶ πάλιν—οὐχ ὁρῶ om. V ἄνθρωπον μὲν FMp: ἄνθρωπον DEV 10 ἀνενεγκεῖν Dp: ἀναγαγεῖν EM: ἀγαγεῖν FV 11 ὅλως—ἀσώματα (13) om. E 12 μὴ D: οὐκ FMVp τῶν δὲ λεγόντων DFVp: τῶν λεγόντων οὖν M εἶναι om. V ἔλεγον σώματα DFM: σώματα ἔλεγον εἶναι V: ἔλεγον εἶναι σώματα p 13 πάντως E 14 ἐπειδὴ] ἐπεὶ F 14. 15 ὡς διήρηται EF: ὡς δὴ εἴρηται D: ὡς ἤδη εἴρηται M: ὡς ἤδη διήρηται p: oblitt. V (cf. p. 19,4 sq.) 15 ὑφέστηκεν MVp: ὑφεστήκει DEF καὶ D: om. EFMVp 16 οὖν οἱ μὲν] δὲ ὂν in ras. M (in mrg. m.[2] οἱ μὲν) 18 ὑφεστῶτα EFMVp: ὑφεστηκότα D ἀσώματα] σώματα M ψιμμυθίῳ DF: ψιμμιθίῳ E[2]MVp: ψιμυθίῳ E[1] (cf. p. 19,8) 19 κατὰ τὴν] κατ' M ἐπιφάνειαν ἐστὶν FMp 19. 20 τῶν λεγόντων—ἐπιφάνειαν (21) om. E: τῶν λεγόντων—ὑφεστάναι om. p τῶν οὖν λεγόντων V

ὑφεστάναι. τί δέ ἐστι ‘περὶ τὰ ὑφεστῶτα’; οἷον ὥς ὅ τε τόπος (οὗτος γὰρ 13r περιέχει τὰ αἰσθητά) καὶ ὁ χρόνος. τοσούτων οὖν οὐσῶν αἱρέσεων περὶ τοῦ εἶναι ταῦτα καὶ μὴ εἶναί φησι δυνατὸν ἦν ζητεῖν περὶ γενῶν τε καὶ εἰδῶν εἴτ' εἰσὶν εἴτε ἐν ψιλῇ ἐπινοίᾳ κεῖνται· οὕτω γὰρ ὁ Ἀντισθένης ᾤετο. καὶ εὑρὼν δὲ αὐτὰ ὑφεστηκότα ἠδύνατο πάλιν ζητεῖν, εἴτε σώματά ἐστιν εἴτε ἀσώματα· γεγόνασι γὰρ ἑκατέρου τῆς διαιρέσεως τμήματος προστάται. πάλιν δὲ εὑρὼν αὐτά, εἰ τύχοι, ἀσώματα ζητεῖν ἠδύνατο, εἰ ἀχώριστά ἐστι τῆς ὕλης καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς ἢ πρὸ τούτων καὶ κεχώρισται.

Ἵνα δὲ σαφὲς ᾖ τὸ λεγόμενον, δι' ὑποδείγματος διεξέλθωμεν τῷ λόγῳ. οὐδὲ γὰρ ἁπλῶς οὕτως καὶ ὡς ἔτυχεν οἱ μὲν σώματα αὐτὰ λέγουσιν οἱ δὲ ἀσώματα, ἀλλὰ μετὰ λογισμοῦ τινος, οὐδὲ ἐναντιοῦνται ἀλλήλοις· εἰκότα γὰρ ἕκαστοι λέγουσιν. ἐννοείσθω τοίνυν δακτύλιός τις ἐκτύπωμα ἔχων, εἰ τύχοι, Ἀχιλλέως καὶ κηρία πολλὰ παρακείμενα, ὁ δὲ δακτύλιος σφραγιζέτω τοὺς κηροὺς πάντας. ὕστερον δέ τις εἰσελθὼν καὶ θεασάμενος τὰ κηρία, ἐπιστήσας ὅτι πάντα ἐξ ἑνός εἰσιν ἐκτυπώματος, ἐχέτω παρ' αὐτῷ τὸν τύπον ὅ ἐστι τὸ ἐκτύπωμα ἐν τῇ διανοίᾳ. ἡ τοίνυν σφραγίς ἡ ἐν τῷ δακτυλιδίῳ λέγεται πρὸ τῶν πολλῶν εἶναι, ἡ δὲ ἐν τοῖς κηρίοις ἐν τοῖς πολλοῖς, ἡ δὲ ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ ἀπομαξαμένου ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ὑστερογενής. τοῦτο οὖν ἐννοείσθω καὶ ἐπὶ τῶν γενῶν καὶ εἰδῶν· ὁ γὰρ δημιουργὸς πάντα ἔχει παρ' ἑαυτῷ τὰ πάντων παραδείγματα, οἷον ποιῶν ἄνθρωπον ἔχει παρ' ἑαυτῷ τὸ εἶδος τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς ὃ ἀφορῶν πάντας ποιεῖ. εἰ δέ τις ἐνσταίη λέγων, ὡς οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ δημιουργῷ τὰ εἴδη, ἀκουέτω ταῦτα, ὡς ὁ δημιουργὸς δημιουργεῖ ἢ εἰδὼς τὰ ὑπ' αὐτοῦ δημιουργούμενα ἢ μὴ εἰδώς· ἀλλ' εἰ μὲν μὴ εἰδώς, οὐκ ἂν δημιουργήσαι·

1 τί δὲ — ὑφεστῶτα om. E (fort. recte) ὡς om. M τε om. EM 3 καὶ μὴ εἶναι om. EMV φησὶν om. p ἦν δυνατὸν colloc. EM τε om. M 4 κεῖται DMV 5 ὑφεστῶτα M 5. 6 εἴτε ἀσώματά ἐστιν εἴτε σώματα p 6 ἐστιν] εἰσιν M εἴτε] ἢ MV 6. 7 γέγονασι—προστάται om. E 7 τύχοι] τύχῃ Vp ἠδύνατο ζητεῖν colloc. M 8. 9 πρὸ τούτων καὶ κεχώρισται D: πρὸ τούτων κεχώρισται EFMV: τούτων κεχώρισται p 10 διεξέλθωμεν DFp: ἐπεξέλθωμεν E: ὑπεξέλθωμεν MV 11 οὐδὲ] οὐ V αὐτὰ om. V 12 ἀλλὰ καὶ M μετὰ om. V τινος] τινὲς M εἰκότα DFM: εἰκότως EVp 13 ἕκαστος E; scribas ἑκάτεροι ἐκτύπωμα ἔχων om. D 15 πάντας om. E 16 εἰσιν DFMp: ἦν E: ἐστιν V 16. 17 παρ'— ἐστι om. E: τὸν τύπον ὅ ἐστι om. FMVp 17 ἐν om. p 18 δακτυλιδίῳ D: δακτυλίῳ EMVp: oblitt. F (cf. p. 42,6) ἐν (ante τοῖς κηρίοις) om. V κυρίοις M[1] 19. 20 ἐπὶ — ὑστερογενής] ὑστερογενὴς καὶ μετὰ τὰ πολλά M 20 τούτῳ V καὶ (prius) om. V καὶ ἐπὶ τῶν εἰδῶν M: καὶ τῶν εἰδῶν V 20. 21 ὁ δημ. γὰρ colloc. E 21 ante πάντα add. ποιῶν FMVp τὰ πάντων παρ' ἑαυτῷ colloc. V τὰ πάντα τῶν παραδειγμάτων E 22 παρ' ἑαυτῷ τὸ εἶδος τοῦ ἀνθρ. D: τὸ εἶδος ἐν ἑαυτῷ τοῦ ἀνθρ. EFV: τοῦ ἀνθρ. τὸ εἶδος ἐν ἑαυτῷ M: τὸ εἶδος παρ' ἑαυτῷ τοῦ ἀνθρ. p 22. 23 πρὸς ὃ — ποιεῖ om. E 22 ἀφορῶν om. M 22. 23 πάντα F 23 ὡς οὐκ εἰσὶν om. V εἰσὶν] ἔστιν EM ἐν] παρὰ p 24 ἢ om. EM ὑπ' αὐτῷ M 25 μὴ] οὐκ p δημιουργήσαι scripsi: δημιουργήσῃ DEFMV: δημιουργήσει p

τίς γὰρ ποιήσειέ τι ἀγνοῶν ὃ μέλλει ποιεῖν; οὐ γὰρ ὡς ἡ φύσις ἀλόγῳ 13r
δυνάμει ποιεῖ, ὅθεν καὶ ποιεῖ ἡ φύσις οὐκ ἐφιστάνουσα γνωστικῶς τῷ γι- 31
νομένῳ. εἰ δέ τι καθ' ἕξιν λογικὴν ποιεῖ, οἶδέ που πάντως τὸ γινόμενον.
εἰ τοίνυν μὴ χεῖρον ἢ κατὰ ἄνθρωπον ὁ θεὸς ποιεῖ, οἶδε τὸ ὑπ' αὐτοῦ
γινόμενον. εἰ δ' οἶδεν ὃ ποιεῖ, αὐτόθεν δῆλον, ὡς ἔστιν ἐν τῷ δημιουργῷ
τὰ εἴδη. ἔστι δὲ τὸ εἶδος ἐν τῷ δημιουργῷ ὡς ὁ ἐν τῷ δακτυλιδίῳ τύ-
πος, καὶ λέγεται τοῦτο τὸ εἶδος πρὸ τῶν πολλῶν καὶ χωριστὸν τῆς ὕλης.
ἔστι δὲ τὸ εἶδος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον ἀνθρώποις, ὡς 35
τὰ ἐν τοῖς κηροῖς ἐκτυπώματα, καὶ λέγεται τὰ τοιαῦτα ἐν τοῖς πολλοῖς
εἶναι καὶ ἀχώριστα τῆς ὕλης. θεασάμενοι δὲ τοὺς κατὰ μέρος ἀνθρώπους
ὅτι πάντες τὸ αὐτὸ εἶδος τοῦ ἀνθρώπου | ἔχουσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ ὕστερον ἐλ- 13v
θόντος καὶ θεασαμένου τὰ κηρία, ἀνεμαξάμεθα αὐτὸ ἐν τῇ διανοίᾳ, καὶ
λέγεται τοῦτο ἐπὶ τοῖς πολλοῖς ἢ μετὰ τοὺς πολλοὺς καὶ ὑστερογενές. εἰσὶ
δὲ τὰ τοιαῦτα σωμάτων μὲν χωριστά (οὐδὲ γὰρ ἐν σώματι ὑφέστηκεν, ἀλλ'
ἐν ψυχῇ), οὐχ ἁπλῶς δὲ χωριστά· οὐδὲ γὰρ αὐτὰ καθ' αὑτὰ γνωρίζεσθαι
δύναται, οἷα τὰ πρὸ τῶν πολλῶν εἴδη ὑποτίθεται ὁ Πλάτων· οὐδὲ γὰρ 5
ἁπλῶς νοήσεις αὐτὰ εἶναι τοῦ δημιουργοῦ βούλεται, ἀλλὰ πάντως οὐσίας
νοητάς, πρὸς ἃς ἀφορῶντα τὸν δημιουργὸν ὡς πρὸς ἀρχετύπους εἰκόνας
τὰ τῇδε ποιεῖν. τοῦτο οὖν φησι ζητεῖν ἦν, εἴτε ἀσώματα ὄντα χωριστά
ἐστιν ὡς τὰ παρὰ τῷ δημιουργῷ, ἢ ἀχώριστα ὡς τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς, ἢ
μετὰ τὰ αἰσθητά, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς. ταῦτα δὲ πάντα παραι-
τεῖται λέγειν. ἰστέον δὲ ὅτι περὶ ταῦτα δοκοῦσιν διαφωνεῖν Ἀριστοτέλης 10
καὶ Πλάτων· ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης ἀχώριστα αὐτὰ εἶναί φησι τῆς ὕλης,
ὁ δὲ Πλάτων χωριστά. εἴτε δὲ διαφωνοῦσι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ φιλόσοφοι
εἴτε μή (δοκεῖ γὰρ τούτοις Ἀριστοτέλης ὡς φυσικοῖς κεχρῆσθαι), ἐπισκο-
πεῖν οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ.

---

1 τίς γὰρ μέλλων ποιήσειν τι ἀγνοεῖ p ὃ] ὅτι M οὐ] οὐδὲ M 2 post δυνάμει add. φύσιν DF: φύσεως MV: om. Ep 2. 3 ὅθεν—γινομένῳ om. E 3 τι] an τις? πάντως οἶδέ που colloc. V τὸ ὑπ' αὐτῆς γινόμ. F: τὸ γινόμ. ὑπ' αὐτοῦ p 4 εἰ] ἢ V χεῖρον] χείρω M 5 αὐτόθεν DFMV: αὐτόθι Ep 6 τὸ δὲ εἶδος ἐστὶ colloc. V δακτυλιδίῳ D: δακτυλίῳ EFMVp (cf. p. 41,18) 7 τῆς om. E 8 καὶ om. V 11 ἔχουσι τοῦ ἀνθρ. colloc. V 13 μετὰ τοὺς πολλοὺς ἢ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς M ἢ] ἤγουν p μετὰ τὰ πολλὰ Vp 14 σωμάτων] σώματος p χωριστά] χωρίς M οὐδὲ DEV: οὐ FMp ἐν τῷ σώματι EM 15 ἐν τῇ ψυχῇ M οὐχ ἁπλῶς δὲ χωριστά D: οὐκ ἄλλως δὲ ἀχώριστα EMVp: οὐκ ἄλλως δὲ χωριστά F γνωρίζεσθαι D: χωρίζεσθαι EFMVp 16 δύνανται D οἷα] οἷον M πολλῶν] ἄλλων M οὐδὲ — βούλεται (17) om. E γὰρ om. M 17 βούλεται τοῦ δημ. colloc. V post οὐσίας add. τινὰς p 19 ἦν om. EMp: ante ζητεῖν transp. FV 19. 20 χωριστά εἰσι τῆς ὕλης p 20 τὰ (ante παρὰ) om. V τοῖς om. EM 21 ἐπὶ τοῖς πολλοῖς] μετὰ τὰ πολλά M δὲ om. M 22 ἰστέον — καιροῦ (26) om. E διαφωνεῖν post Πλάτων transp. p διαφωνεῖν DMp: διαφέρειν EFV 23 τε καὶ F εἶναι αὐτὰ τῆς ὕλης (φησι om.) colloc. V: αὐτὰ τῆς ὕλης εἶναί φησιν p 24 δὲ om. V ἑαυτοὺς] ἀλλήλους V: αὐτοὺς p 25 ὁ ἀριστ. FMp κεχρῆσθαι Fp: καταγίνεσθαι DMV 25. 26 ἐπισκοπεῖν post καιροῦ transp. FMVp

p. 1,14 Τὸ δ' ὅπως περὶ αὐτῶν. 13v

Ὑπόσχεσις ἦν τῷ φιλοσόφῳ χρήσιμον ποιήσειν τὸ βιβλίον καὶ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας, αἵτινες ὁδοί εἰσι καὶ προαύλια εἰς πᾶσαν τὴν τῶν φιλοσόφων λογικὴν θεωρίαν. τοῦ δὲ λόγου πολλά εἰσι μέρη, ἀποφαντικὸν εὐκτικὸν κλητικὸν προστακτικὸν πυσματικόν, καὶ ἄλλα δέ ἐστιν, εἰ κατὰ τὸ λεπτὸν σκοπήσομεν. ἀλλ' ἐν ταῖς Κατηγορίαις οὐ περὶ πάντων διαλέγεται, ἀλλὰ περὶ μόνου τοῦ ἀποφαντικοῦ· οὗτος γὰρ καὶ ὁ τῆς γνωστικῆς ψυχῆς ἄγγελος· οἱ γὰρ ἄλλοι τῆς ὀρεκτικῆς ψυχῆς ὑπάρχουσιν· ὁ γὰρ εὐχόμενος ὀρεγόμενός τινος εὔχεται, καὶ ὁ προσαγορεύων τινὰ ὀρεγόμενός τινος προσαγορεύει, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ προσφωνῶν τινα πράττει. μόνος δὲ ὁ ἀποφαντικὸς λόγος περιέχει τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος· οἱ γὰρ ἄλλοι οὔτε ἀληθεύουσιν οὔτε ψεύδονται· κἂν γὰρ καλῇ τίς τινα, οὔτε ἀληθεύει οὔτε ψεύδεται, ὁμοίως δὲ καὶ εἰ εὔχεται ἢ προσαγορεύει. ὁ δὲ ἀποφαντικὸς λόγος ἢ ἀληθεύει ἢ ψεύδεται, οἷον ἀποφαίνεται περὶ ψυχῆς, ὅτι θνητή ἐστιν ἢ ἀθάνατος, καὶ πάντως ἢ ἀληθεύει ἢ ψεύδεται. ἀποφαντικὸς γὰρ λόγος ἐστὶν ὁ ἄλλῳ ἄλλο τι ὡς ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον ἀποφαινόμενος. περίεχει δὲ οὗτος ἐν ἑαυτῷ δύο τινά, τό τε κατηγορούμενον καὶ τὸ ὑποκείμενον. ἵνα δὲ σαφὴς γένηται ἡμῖν ὁ λόγος, εἴπωμεν οὕτως· δεῖ εἰδέναι ὅτι ὑποκείμενον λέγεται περὶ οὗ ὁ λόγος, κατηγορούμενον δὲ τὸ περὶ ἐκείνου λεγόμενον. οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν· ὑπόκειται μὲν ὁ ἄνθρωπος, κατηγορεῖται δὲ τὸ ζῷον. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ ψυχῆς, ὅτι ἀθάνατός ἐστι· περὶ τίνος νῦν διαλέγομαι; ἢ δῆλον ὅτι περὶ ψυχῆς· καὶ ὑπόκειται μὲν ἡ ψυχή, κατηγορεῖται δὲ αὐτῆς τὸ ἀθάνατον. ὥστε οὖν καλῶς εἴρηται, ὅτι ὁ ἀποφαντικὸς λόγος ὑποκείμενον ἔχει καὶ κατηγορούμενον.

Δυνατὸν οὖν ἐστι περὶ τῶν γενῶν τε καὶ εἰδῶν καὶ θεολογικῶς μὲν

1 post αὐτῶν add. τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν E 2 ἡ ὑπόσχεσις V φιλοσόφῳ] πορφυρίῳ M ποιήσειν DFM: ποιῆσαι EVp τὸ βιβλίον DV: τοῦτο τὸ βιβλίον EFMp 4 post φιλοσόφων add. τῶν λογικῶν V 4. 5 ἀποφαντικὸς εὐκτικὸς προστακτικὸς πυσματικὸς (κλητικὸν om.) V 5 ἐστιν] εἰσιν M 6 τὸ λεπτὸν DF: λεπτὸν EMp: μικρὸν V σκοπήσομεν DEM: σκοπήσαιμεν FV: σκοπήσωμεν p ταῖς κατηγορίαις] τῇ λογικῇ πραγματείᾳ p 7 ἀποφαντικοῦ] ἀποφατικοῦ E: ἤγουν τοῦ ἀποδεικτικοῦ supra scr. F καὶ DFV: ἐστιν p: om. EM 8. 9 ὁ γὰρ εὐχόμενος— πράττει (10) om. E 10 καὶ ὁ προσφωνῶν τινα πράττει (προστάττει V) FMV: καὶ ὁ προσφωνῶν τινι πράττει D: πράττει καὶ ὁ προσφωνῶν τινι p 11 περιέχει—λόγος ἢ (14) om. E γὰρ] δὲ F 12. 13 κἂν γὰρ — ψεύδεται om. p 13 δὲ (post ὁμοίως) om. F δὲ ἂν εὔχηται ἢ προσαγορεύῃ V προσαγορεύει] προστάττει ἢ ἐρωτᾷ M 14 περὶ τῆς ψυχῆς p 15 ἐστιν D: ὑπάρχει EFMVp 15. 16 ἀποφαντικὸς γὰρ — ἄτομόν ἐστιν (p. 44,12) om. E 16 γὰρ DVp: δὲ FM post ἄλλῳ add. τινὶ V ὑπάρχει (utrobique) M 18 ὁ λόγος ἡμῖν colloc. p post δεῖ add. δὲ M 19 τὸ περὶ οὗ p ὁ om. Vp 20 ὑπόκειται] ὑποκείμενον M 21 δὲ om. V 22 νῦν διαλέγομαι F: συνδιαλέγομαι D: δὲ διαλέγομαι M: δὲ νῦν διαλέγομαι Vp 24 ὅτι ὁ] ὅθ' (sic) D καὶ ὑποκείμενον FMVp 25 οὖν ἐστι MV: οὖν καὶ D: οὖν F: μὲν οὖν p τῶν DM: om. FVp

διαλέγεσθαι, ὁπόταν ζητῶμεν ὅτι ἆρα ὁ θεὸς ἔχει ἐν ἑαυτῷ τῶν γενῶν τε 13r καὶ εἰδῶν τὰ ἐκτυπώματα ἢ οὐκ ἔχει, ἆρα ἀληθής ἐστιν ἡ Πλάτωνος δόξα, ὅτι αἱ ἰδέαι εἰσὶν νοηταὶ αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ὑφεστῶσαι, ἃς καὶ ὄντως οὐσίας καὶ πρώτας οὐσίας καλεῖ, ἢ οὔ, ὡς καὶ Ἀριστοτέλει δοκεῖ. φυσικῶς δὲ ὡς ὅταν ἐπισκοπῶμεν, ἆρά γε ἡ φύσις ἐν ἑαυτῇ ἔχει τοὺς λόγους τῶν γενῶν τε καὶ εἰδῶν, ἢ οὐκ ἔχει· οὐδὲ γὰρ ὥσπερ ἡ χιὼν ἀλόγως ψύχει ἢ ὥσπερ τὸ πῦρ καίει, οὕτως καὶ ἡ φύσις ποιεῖ, ἀλλὰ δῆλον ὅτι λόγῳ τινὶ πάντα εἰ καὶ μὴ γινώσκουσα ἃ | ποιεῖ. ἄλλως τε καὶ οὕτως ἔστι φυ- 14r σικῶς περὶ αὐτῶν ζητεῖν, ἆρά ἐστι ταῦτα ἐν τοῖς πολλοῖς, τὸ ἁπλῶς ζῷον ἐν πᾶσι τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ ὁ ἁπλῶς ἄνθρωπος, ἢ οὔ (καὶ τίς κοινὴ οὐσία ἐν πᾶσι τοῖς καθ' ἕκαστα θεωρουμένη), ἀλλὰ πᾶν ὅτι ἂν θεωρῆται ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον, ἄτομόν ἐστιν. ἔστι δὲ καὶ λογικῶς περὶ τούτων, τοῦτ' ἔστιν ἀποφαντικῶς καὶ πρεπόντως τῇ λογικῇ θεωρίᾳ, ζητεῖν. πρέπει δὲ αὐτῇ τὸ ζητεῖν, τίνα μὲν τούτων τίσιν ὑπόκειται, τίνα δὲ τίνων κατηγορεῖται, ὅτι τὰ γένη κατηγορεῖται τῶν διαφορῶν καὶ τῶν εἰδῶν, οὐ μὴν ἔμπαλιν. εἰρήκαμεν γὰρ ὅτι τάξιν τινὰ εἰς ἄλληλα ἀποσώζουσιν τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ καὶ τὸ εἶδος, καὶ ὅτι πρωτεύει μὲν τὸ γένος, δευτέραν δὲ τάξιν ἔχει τὸ εἶδος, μέσην δὲ ἡ διαφορά, καὶ δεῖ τὰ μὲν ἄνω τῶν ὑποκάτω κατηγορεῖσθαι, οὐ γὰρ τὰ ὑποκάτω τῶν ἐπάνω. οἷον ἐὰν εἴπωμεν 'πᾶς ἄνθρωπος ζῷον' ἀληθεύομεν, ἐὰν δὲ ἀντιστρέψαντες εἴπωμεν 'πᾶν ζῷον ἄνθρωπος' ψευδόμεθα. καὶ πάλιν ἐὰν εἴπωμεν 'πᾶς ἵππος ἄλογον' ἀληθεύομεν, εἰ δὲ ἀντιστρέψαντες εἴπωμεν 'πᾶν ἄλογον ἵππος' ψευδόμεθα. οὐ γὰρ ἔστι τὸ τυχὸν ποιῆσαι ὑποκείμενον· οὐ γὰρ ἔστιν εἰπεῖν 'τὸ ζῷον ἄνθρωπός ἐστιν', ὡς ἤδη εἴρηται. δεῖ οὖν εἰπεῖν ποῖα δεῖ ποιεῖν ὑποκεί-

1 ὁπόταν FMVp: ὅτι (superscr. αν) D ἐν] παρ' p 2 τὰ ἐκτυπώματα D: τὸ ἐκτύπωμα FMVp 3 εἰσὶν αἱ ἰδέαι colloc. FMVp αὐταὶ om. p ἐφεστῶσαι M 4 πρώτας DMV: πρώτως Fp ἀφιστοτέλης MV 5 ὡς MV: καὶ D: om. Fp γε om. M ἔχει ἐν ἑαυτῇ colloc. MV 5. 6 τῶν εἰδῶν τε καὶ τῶν γενῶν Fp 6 οὐδὲ] οὐ D 7 ὥσπερ καὶ τὸ πῦρ p καίει om. M 7. 8 λόγῳ τινὶ πάντα D: λογισμῷ τινι πάντα Fp: πάντα λογισμῷ τινι Mp 8 an πάντα ⟨ποιεῖ⟩? 8. 9 περὶ αὐτῶν φυσικῶς colloc. FMVp 9 τοῖς om. D 10 καθ' ἕκαστα Dp: καθ' ἕκαστον MV: compend. F τίς] ἡ V 11 καθ' ἕκαστα DFVp: καθ' ἕκαστον M ὅ τι ἂν θεωρῆται scripsi: εἴ τι ἂν θεωρῆται DMV: εἴ τι ἐὰν θεωρῆται F: εἴ τι θεωρεῖται p 12 καθ' ἕκαστον DV: καθ' ἕκαστα FMp τούτου E 13. 14 πρέπει—ζητεῖν D: om. EFMVp 14 τίνα μὲν DEVp: τίνα μὲν οὖν F: καὶ τίνα M ὑπόκεινται DE post δὲ add. τούτων Vp 15 τὰ μὲν γένη V κατηγορεῖται τὰ γένη colloc. p 16 εἰρήκαμεν] p. 31,14 sq. γὰρ] δὲ D ἀποσώζουσιν εἰς ἄλληλα colloc. p 16. 17 τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη καὶ αἱ διαφοραὶ E 18 μέσην] μέσον D ante ἡ διαφορὰ add. ἔχει V post διαφορὰ add. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν Φυσικὴν ἀκρόασιν (sic) τὴν ἑκάστῃ τέχνῃ ὑποκειμένην ὕλην γένος φησί D καὶ δεῖ] δεῖ οὖν D 18. 19 ὑποκάτω EMVp: κάτω DF 20 ἐὰν] ἂν Ep ἀντιστρέψαντες] ἀναστρέψαντες D: ἀντιστρέψωμεν καὶ Ep: ἀναστρέψωμεν καὶ FMV 21 πάλιν om. E ἵππος πᾶς colloc. M 22 εἰ DEFMV: ἐὰν p ἀντιστρέψαντες] ἀναστρέψαντες libri εἴπωμεν EFVp: ω in lac. om. M: εἴπομεν D 23 τὸ (ante τυχὸν) om. E ποιεῖν E τὸ ζῷον εἰπεῖν colloc. Ep 24 ποῖα in lac. om. M δεῖ] χρὴ p ποιεῖν] εἰπεῖν EM

μενα, ποῖα δὲ κατηγορούμενα, ἃ καὶ διδάξει ὁ φιλόσοφος. καὶ διὰ τοῦτο 14r εἶπε λογικώτερον, ἀντὶ τοῦ πρεπόντως τῇ λογικῇ πραγματείᾳ.

p. 1,14 Τὸ δ' ὅπως περὶ αὐτῶν τε καὶ τῶν προκειμένων λογικώτερον οἱ παλαιοὶ διέλαβον.

Λογικώτερον μὲν λέγεται κυρίως διαλαβεῖν τὸ τὰ συμβεβηκότα ζητεῖν τῶν πραγμάτων, φυσικῶς δὲ τὸ τὰς οὐσίας ζητεῖν, θεολογικῶς δέ ἐστι πόθεν προῆλθον ἅπαντα καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως ἑκάστου ζητεῖν. ἐπεὶ οὖν ἔστι καὶ φυσικῶς διαλαβεῖν, ὥσπερ ἀρτίως εἰρήκαμεν, περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν καὶ τῶν λοιπῶν (ὡς ὅταν περὶ τῶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ζητῶμεν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης διέλαβε περὶ αὐτῶν), καὶ θεολογικῶς (ὡς ὅταν περὶ τῶν ἐν τῷ δημιουργῷ ζητήσωμεν, ὥσπερ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ διέλαβεν), ἔστι λογικώτερον περὶ αὐτῶν διαλαβεῖν, ἐπειδὴ ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ δεόμεθα τῶν ἀποφαντικῶν λόγων, ἐν δὲ τοῖς ἀποφαντικοῖς λόγοις τὰ μὲν ὑπόκειται τὰ δὲ κατηγορεῖται, τὸ δὲ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον ἢ γένος ἐστὶν ἢ εἶδος ἢ διαφορὰ ἢ ἴδιον ἢ συμβεβηκός. τὸ δὲ ὅπως περὶ αὐτῶν ἀντὶ τοῦ περὶ τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν· καὶ γὰρ προσεχῶς περὶ αὐτῶν ἐποιεῖτο τὸν λόγον. προσθεὶς δὲ καὶ τὸ περὶ τῶν προκειμένων ἐσήμανε καὶ τὰ λοιπὰ τρία, τὴν διαφοράν φημι καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκός. ἢ τὸ ἀνάπαλιν δεῖ λέγειν, ὅτι εἰρηκὼς μὲν τὸ ὅπως περὶ αὐτῶν ἐδήλωσε τὸ γένος καὶ τὴν διαφορὰν καὶ τὸ εἶδος, εἰρηκὼς δὲ καὶ τῶν προκειμένων ἐδήλωσε τὰ περὶ τῶν ἄλλων δύο, τοῦ τε ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος.

---

2 εἶπε Dp: om. EFMV λογικωτέρως E 3 τὸ δ' ὅπως — συμβεβηκότος (22) eicias τε om. EM (fort. recte) τῶν om. D (sed cf. v. 17. 21) 4 post διέλαβον add. παριστᾶ (τὸ παριστᾶν V) τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑποκειμένου πράγματος DV 5 μὲν p: δὲ DEMV: om. F διαλαβεῖν ante λέγεται transponas συμβεβηκότα] ἐκβεβηκότα M 6 ἐστι DE: ζητεῖν F: ἐστι ζητεῖν MVp 7 πόθεν F: τὸ ὅθεν DEMVp προῆλθον D: προῆλθεν EMV: ἦλθον F: ἦλθεν p ζητεῖν om. p 8 καὶ om. Fp ὥσπερ] ὡς p γενῶν τε D 9 ἐν τοῖς superscr. M ἐν τοῖς αἰσθητοῖς] αἰσθητῶν E 10 ὁ ἀριστ. F διέλαβε] διέταξε E καὶ περὶ E καὶ θεολ. δὲ Vp post θεολογικῶς iterat ὡς ὅταν περὶ τῶν ἐν αἰσθητοῖς . . . . θεολογικῶς V 11 τῷ om. E ζητῶμεν p 11. 12 ἐν τῷ παρμ. ὁ πλάτων colloc. F 11 ὁ] καὶ M 12 ἔστι DEF: ἔστι καὶ M: ἔστι δὲ καὶ V: ἔστι δὲ p λογικωτέρως D διαλαβεῖν περὶ αὐτῶν colloc. EFMVp 12. 13 ἐν τῷ λογικῷ πράγματι E 14 ὑπόκεινται D καὶ] ἢ E 15 ἢ (ante γένος) om. D 16 αὐτῶν τε V περὶ (post τοῦ) om. M περὶ γενῶν τε καὶ εἰδῶν E 17 προσεχῶς] προσεχῆ D τὸ καὶ colloc. F 18 ἐσήμανε EFMV: ἐδήλωσε D: ἐσήμηνε p καὶ (ante τὰ λοιπὰ) om. F καὶ (ante τὸ ἴδιον) om. M 19. 20 τὸ ὅπως EFVp: οὕτως DM 20 καὶ (post γένος) om. V τὸ εἶδος καὶ τὴν διαφ. colloc. E 21 καὶ DEMV: τὸ περὶ F: πάλιν p τὰ περὶ τῶν ἄλλων EFMp: καὶ τῶν ἄλλων D: τὰ ἄλλα V 21. 22 τό τε ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκός V

p. 1,15 Καὶ τούτων μάλιστα οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου. 14r

Ὁ φιλόσοφος Πορφύριος οὐκ εἰς ἑαυτὸν ἀνάγει τὴν εὕρεσιν καὶ τὴν διδασκαλίαν, ἀλλά φησιν ὅτι τῶν πάλαι διαλαβόντων λογικῶς περὶ αὐτῶν οἱ Περιπατητικοὶ μάλιστα τοῦτο τὸ μέρος ἐξηκριβώσαντο. τὸ δὲ τῶν Περιπατητικῶν ὄνομα ἐκ τοιαύτης γέγονεν αἰτίας. φασὶν ὅτι ὁ θεῖος Πλάτων ἐν Ἀκαδημίᾳ βαδίζων ἐποιεῖτο τὰς πρὸς τοὺς ἑταίρους συνουσίας διὰ τὸ τὸ σῶμα ἐπιτήδειον ποιεῖν διὰ τῶν γυμνασίων πρὸς ψυχῆς ἔλλαμψιν· ὡς γὰρ ἂν ἔχῃ τὸ ὄργανον, οὕτως καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ τεχνίτου διαφαίνεται. καὶ τούτου χάριν ἐλέγοντο Περιπατητικοί. μετὰ γοῦν τὴν τοῦ Πλάτωνος τελευτὴν διεδέξαντο τὴν διατριβὴν αὐτοῦ ὅ τε | 14v Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Ξενοκράτης, καὶ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἐν Λυκείῳ ὁ δὲ Ξενοκράτης ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. ἐλέγοντο οὖν οἱ μὲν τοῦ Ἀριστοτέλους Περιπατητικοὶ ἐκ Λυκείου, οἱ δὲ τοῦ Ξενοκράτους Περιπατητικοὶ ἐξ Ἀκαδημίας. ὕστερον δὲ οἱ μὲν τοῦ Ἀριστοτέλους ἀπέλαβον τὴν ἐκ τῆς ἐνεργείας ἐπωνυμίαν τὴν ἐκ τοῦ τόπου ἀπολέσαντες καὶ ἐκλήθησαν Περιπατητικοί, οἱ δὲ τοῦ Ξενοκράτους τὴν ἐκ τοῦ τόπου ἀπολαβόντες καὶ τὴν ἐκ τῆς ἐνεργείας ἀπολέσαντες ἐκλήθησαν Ἀκαδημαϊκοί. ἐπεὶ οὖν ὁ φιλόσοφος ἔμελλέ τινα ὑπόληψιν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἔχειν τῶν ὑπὸ Πλάτωνος παραδοθέντων Πλατωνικὸς ὢν καὶ αὐτός, ἐπειδήπερ ὡς χρήσιμον εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας ἔγραφε τὸ βιβλίον, εἶπεν ὅτι ‘διδάξω περὶ αὐτῶν, ὡς οἱ παλαιοὶ διέλαβον, καὶ τούτων οἱ Ἀριστοτελικοί’ διὰ τοῦ εἰπεῖν καὶ μάλιστα οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου.

2 Ὁ δὲ φιλόσ. V   τὴν (ante διδασκ.) om. V   4 μάλιστα] μᾶλλον V   τοῦτο τὸ μέρος superscr. F[2]: τούτων τὸ γένος D: τοῦτο τὸ γένος EMV: τὸ γένος F[1]: τὰ περὶ τούτων p   ἐξηκριβώσαντο Dp: ἐξηκρίβωσαν EFM: ἠκρίβωσαν V   4. 5 τὰ ... ὀνόματα ἐκ τοιαύτης αἰτίας γιγόνασιν V   5 φασὶν γὰρ V   6 ἀκαδήμω E: ἀκαδδημία (ubique) M   ἑταίρους] ἑτέρους EM[1]   7 τὸ om. E   ποιεῖν ἐπιτήδειον colloc. F   ψυχῆς ἔλλαμψιν DFMV: ἔλλαμψιν ψυχῆς E: ἔλαμψιν τῆς ψυχῆς p   8 ἂν ἔχῃ DEFM: ἀνέχει V: ἂν ἔχοι p   τοῦ τεχνίτου superscr. M   διαφαίνεται] φαίνεται MV   9 γοῦν Dp: οὖν EFV: δὲ M   τοῦ om. E   10 διεδέξατο EFM   διατριβὴν] σχολὴν F   αὐτοῦ D: om. EFMVp   ὅ τε] ὁ E: om. V   11 καὶ ὁ μὲν D: ὁ μὲν EMVp: ὁ μὲν οὖν F   λευκείω E (ubique)   τῇ DMV: om. EFp   12 οἱ μὲν τοῦ] τοῦ μὲν E   14 τὴν post ἐνεργείας transp. E   15. 16 ἀπολέσαντες τὴν ἐκτοῦ τ. colloc. EFMVp   τοῦ (ante τόπου) om. E   16 ἀπωλέσαντες V   post ἀπολαβόντες add. ἐπωνυμίαν V   καὶ τὴν—ἀπολέσαντες] ἀπώλεσαν τὴν ἐνέργειαν καὶ M   τῆς om. V   17 Ἀκαδ.] ἀκαδημιακοί DFVp: ἀκαδημηκοί E[1]: ἀκαδημηΐκοί E[2]: ἀκαδδημαΐκοί M   17. 18 ἔχειν ἐν τῇ διδ. colloc. E   18 παραδοθέντων] εἰρημένων Fp   καὶ om. E   19 ἐπειδήπερ ὡς] καὶ p   ἔγραφε] γράφειν p   21 διὰ τοῦ εἰπεῖν EMV: διὰ τοῦτο εἶπε DFp   καὶ om. D   21. 22 post περιπάτου pergit Δέκα εἰσὶ γενικώτατα γένη, οὐσία ποσὸν ποιὸν καὶ τὰ ἄλλα, ὧν ἡ μὲν οὐσία πρᾶγμα αὐθύπαρκτον, τὰ δ᾽ ἄλλα συμβεβηκότα. ἀποδέδοται οὖν τῷ γένει ὑπογραφή, ἥτις ἁρμόσει καὶ τοῖς δέκα. καὶ μὴ λέγε πῶς τῇ οὐσίᾳ ἁρμόσει καὶ τοῖς συμβεβηκόσι διαφόροις οὖσι κατὰ τὸ εἶναι. ὅπερ γὰρ ἐπισυμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ, τοῦτ᾽ ἔστι τὸ ὡς γένος εἰς εἴδη διαιρεῖσθαι τὰ ὑπ᾽ αὐτήν, τὸ αὐτὸ καὶ τοῖς ἄλλοις συμβέβηκε. διαιροῦνται γὰρ καὶ τὰ ἄλλα εἰς τὰ ὑπ᾽ αὐτὰ εἴδη ὡς γένη. ἄλλο τοίνυν ἐστὶ σκοπεῖν ταῦτα ὡς οὐσίαν καὶ συμβεβηκότα καὶ ἄλλο τὸ ὡς γένη γενικώτατα· κοινὸν γὰρ ἔχουσι τοῦτο p (cf. p. 34,3 sq.)

Περὶ γένους. 14v

p. 1,18 Ἔοικε δὲ μήτε τὸ γένος μήτε τὸ εἶδος.

Εἰρηκὼς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ χρήσιμον τίς τε ὁ εἰσαγωγικὸς τρόπος, ὅτι τῶν βαθυτέρων ἀπέχεσθαι ζητημάτων τῶν δὲ ἁπλουστέρων στοχάζεσθαι, καὶ τίνα τὰ βαθύτερα καὶ τίνα τὰ ἁπλούστερα, ἀκολούθως ἐπὶ τὴν κατὰ μέρος διδασκαλίαν εἰσέβαλε. καὶ πρῶτον περὶ γένους διαλαμβάνει, ὅτι πρώτην τάξιν ἔχει τὸ γένος ἐν τοῖς ἀπηριθμημένοις καὶ ὅτι πλειόνων ἐστὶ περιεκτικὸν εἰδῶν. πρῶτον δέ ἐστι τὸ γένος τῶν εἰδῶν κατ' αἰτίαν. καίτοι τῶν πρός τί ἐστι τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος. ἀλλ' ἔστι τινὰ τῶν πρός τι, ἐν οἷς τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων πρεσβύτερα καὶ αἴτια λέγομεν, οἷον τὸν πατέρα τοῦ υἱοῦ καθὸ ἄνθρωπον αἴτιόν φαμεν καὶ πρῶτον, καίτοι ἅμα γινωσκομένων καὶ ἀλλήλων συστατικῶν γινομένων τῶν πρός τι, ᾗ πρός τί ἐστι· τὰ γὰρ πρός τι ἀνάγκη πρότερον οὐσίας εἶναι· σκοποῦντες οὖν τὴν προϋπάρχουσαν οὐσίαν τῶν πρός τι ἣν ἂν προϋφεστῶσαν εὕρωμεν ἢ χρόνῳ ἢ φύσει, ἐκείνην πρεσβυτέραν κατ' αἰτίαν λέγομεν. ἐν γοῦν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ πρεσβύτερός ἐστιν ὁ πατὴρ χρόνῳ, καθὸ ἄνθρωπός ἐστιν, ὅπερ αὐτοῦ ἐστιν ἡ οὐσία, ἥτις συστατικὴ γίνεται τῆς τοῦ υἱοῦ οὐσίας. διὰ τοῦτο οὖν τὸν πατέρα πρεσβύτερον λέγομεν εἶναι τοῦ υἱοῦ καίτοι πρὸς ἄλληλα λεγομένων. ὁ δὲ ἄρχων τοῦ ἀρχομένου καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ μαθητοῦ κατὰ μόνην αἰτίαν πρεσβύτεροι, οὐ τῷ χρόνῳ· τῷ χρόνῳ γὰρ ἔσθ' ὅτε καὶ ὕστεροι εἶεν ὡς ἄνθρωποι, φημὶ δὴ ὁ ἄρχων τοῦ ἀρχομένου καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ μαθητοῦ. τὸ αὐτὸ οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ γένους καὶ τοῦ εἴδους. τὸ γὰρ γένος καὶ τὸ εἶδος τῶν πρός τι· τὰ δὲ πρός τι ἀνάγκη οὐσίας πρότερον εἶναι· τὸ δὲ γένος κατὰ τὴν οὐσίαν φύσει προϋφέστηκεν, οὐ χρόνῳ, καὶ συστατικὸν γίνεται τῆς οὐσίας τοῦ εἴδους· τὸ γὰρ γένος τέμνεται εἰς εἴδη· | πᾶν δὲ τεμνόμενον πρῶτον φύσει τοῦ τμήματος καὶ συστατικόν· οὐκ- 15r

---

3 τίς] τί E 4 τῶν μὲν βαθ. p (fort. recte) post ἀπέχεσθαι add. μέλλει p 4. 5 στοχάζεσθαι DFMp: ἀντέχεσθαι E: συμμέτρως στοχάζεσθαι V 5 τὰ βαθύτερα καὶ τίνα τὰ ἁπλούστερα D: τὰ βαθύτερα τίνα τε (δὲ V) τὰ ἁπλούστερα EMV: τὰ ἁπλούστερα καὶ τίνα τὰ βαθύτερα Fp ἐπὶ] περὶ E[1] 6 εἰσέβαλλε V καὶ πρῶτον μὲν V 7 ἔχει τάξιν colloc. FMV ἀπαριθμουμένοις E: ἀπηριθμένοις (μη superscr.) M 10 λέγομεν] λέγεται E 11 ἄνθρωπον scripsi: ἄνθρωποι libri (cf. v. 16) 13 πρότερον Fp: προτέρας DEMV (cf. v. 24) post οὐσίας add. τινὰς Fp 14 οὐσίαν scripsi: αἰτίαν DEFp: αἰτίαν sed post τῶν πρός τι transp. M: om. V 15 ἐκείνην DMVp: ἐκείνων E: ἐκείνης F κατ' αἰτίαν πρεσβυτέραν colloc. EFMVp 15. 16 τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ D: τῷ πατρὶ καὶ υἱῷ EFp: τῷ πατὴρ καὶ υἱός MV 16 πρεσβύτερος EFVp: πρεσβύτερον DM 17 αὐτοῦ ἐστιν D: ἐστὶν αὐτοῦ EFMV: ἔστιν αὐτὸ p ἡ om. EM συστατικὴ] σύστασις E 18 λέγομεν πρεσβύτερον colloc. F εἶναι λέγομεν colloc. E ἀλλήλοις M 19 δὲ] γὰρ M 20 πρεσβυτέραν E: πρεσβύτερος V οὐ om. D: οὐ τῷ χρόνῳ om. M 21 εἶεν] εἰσίν M φημὶ δὴ D: om. EFMVp 22 ante τοῦ εἴδους add. ἐπὶ M 23 τὸ (ante εἶδος) om. MV τὰ] τῶν M 24 πρότερον D: πρότερα EVp: προτέρων M: oblitt. F (cf. v. 13) 25 γίνεται] ἐστὶ M 26 τὸ τεμνόμενον E πρῶτον φύσει D: καὶ πρῶτον φύσει FV: καὶ πρῶτον φύσις E: καὶ φύσει πρῶτον M: καὶ φύσει πρότερον p

οὖν εἰ πρῶτον κατὰ τὴν οὐσίαν τὸ γένος τοῦ εἴδους, τὰ δὲ πρῶτα κατὰ 15v τὴν οὐσίαν τῶν πρός τι κατ' αἰτίαν πρῶτα· πρεσβύτερον ἄρα τὸ γένος τοῦ εἴδους, καὶ εἰκότως αὐτὸ προτάττει τῶν λοιπῶν. ταύτῃ γοῦν καὶ ἡ φύσις ἐν τῇ γενέσει τῇ τάξει κέχρηται· παραλαβοῦσα γὰρ τὸ σπέρμα πρῶτον μὲν ζωοποιεῖ αὐτὸ καὶ ψυχοῖ, εἶτα προϊοῦσα αἴσθησιν παρασχοῦσα ποιεῖ ζῷον, εἶτα θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν ποιεῖ ἄλογον ζῷον, εἶτα τέλος τὸν λόγον παρασχοῦσα ποιεῖ ἄνθρωπον. ὥστε ὡς μὲν οὐσίαι προϋπάρχει τὰ γένη τῶν εἰδῶν, ὡς δὲ γένη καὶ εἴδη συνυφέστηκεν ἀλλήλοις καὶ συναναιρεῖται· τῆς γὰρ πρὸς ἄλληλα αὐτῶν σχέσεως ὀνόματά ἐστι τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος.

Ἄξιον δὲ ζητῆσαι, διὰ τί περὶ τοῦ γένους διδάσκων ἐμνήσθη καὶ τοῦ εἴδους, καὶ μὴ καὶ τῆς διαφορᾶς καὶ τῶν ἄλλων. φαμὲν οὖν ὅτι τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος πρός τί ἐστι, καθάπερ εἰρήκαμεν, (καὶ γὰρ τὸ εἶδος γένους ἐστὶν εἶδος καὶ τὸ γένος εἴδους ἐστὶ γένος), καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως ἐμνήσθη τοῦ εἴδους ἅμα τῷ γένει· ἐν γὰρ τῇ τῶν πρός τι διδασκαλίᾳ ἀνάγκη πᾶσα τὸν περὶ θατέρου τούτων διδάσκοντα, καθὸ πρός τί ἐστι, καὶ τοῦ λοιποῦ μνησθῆναι.

Κανόνι δ' ἐνταῦθα Ἀριστοτελικῷ κέχρηται ὁ Πορφύριος. ἔστι δὲ ὁ κανὼν οὗτος· δεῖ τὸν μέλλοντα ποιήσασθαι περί τινος διδασκαλίαν ὁμωνύμου, τοῦτ' ἔστιν εἰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος σημαίνονται πολλά, διελεῖν πρῶτον τὰ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος πολλὰ σημαινόμενα, εἶθ' οὕτως εἰπεῖν περὶ ποίου τῶν σημαινόμενων τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται· ἡ γὰρ ὁμωνυμία εἴωθεν ἀσάφειαν καὶ πλάνην γεννᾶν τοῦ μὲν διδάσκοντος ἐπὶ ἄλλου σημαινομένου τοῦτο τὸ ὄνομα λαμβάνοντος, τοῦ δὲ διδασκομένου ἐπ' ἄλλου. οἷον εἴ τις περὶ τοῦ ἀστρῴου κυνὸς διδάσκειν βουλόμενος εἴποι ʽὁ κύων καύματα

---

1 πρῶτον] πρότερον p   τοῦ εἴδους om. M   πρῶτα] πρότερα p   1. 2 κατὰ τὴν οὐσίαν πρῶτα colloc. E   2 post αἰτίαν add. καθό εἰσιν αἴτια τῶν πρὸς ἃ λέγονται D   πρῶτα] πρότερα p   3 λοιπῶν D: ἄλλων EFMVp   ταύτῃ — ἡ φύσις] ταύτῃ γοῦν τῇ φύσει καὶ in ras. X fere litt. E   γοῦν] γὰρ MV   4 πρῶτον] πρῶτα p   5 ψυχοῖ] ἐμψυχοῖ p   καὶ αἴσθησιν FMp   6 τὸ ζῷον Ep   ζῷον — ποιεῖ om. M   καὶ om. E   ante ποιεῖ add. καὶ EFVp: om. D   τέλος DFV: τέλειον Ep   7 τὸν ἄθρωπον Ep   οὐσίαι scripsi: οὐσία libri   8 δὲ καὶ γένη F   9. 10 τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη EV   11 ἐμνήσθη post εἴδους transp. EFMV   καὶ (ante τοῦ εἴδους) om. p   καὶ (post μὴ) D: om. EFMVp   12 καὶ (ante τῶν ἄλλων) DF: ἢ EMVp   14 εἰκότως post γένει (15) transp. D: om. E   16 πᾶσα DEMV: πάντα Fp   τὸν om. DV   τούτων] τοῦτον V   17 μνησθῆναι] μεμνῆσθαι M   18 κανόνι δ' ἐντ. Ἀριστ.] cf. Top. A 18 p. 108a18. Z 2 p. 139b19 sq.   19. 20 μέλλοντα περί τινος διδάσκειν ὁμωνύμου M   19 διδασκαλίαν περί τινος colloc. Ep   ὁμωνυμίας E   20 εἰ om. EMV   ὑπὸ τῷ αὐτῷ ὀνόματι Ep   σημαίνονται πολλά D: σημαίνοντα E: πολλὰ σημαίνονται F: πολλὰ σημαίνοντος MV: πολλὰ σημαίνεται p   διελεῖν] διαιρεῖν E   20. 21 πρῶτον] πρότερον EV   21. 22 ποίου σημαινομένου V   22. 23 post ἀσάφειαν add. ποιεῖσθαι expunxit E   23 ante τοῦ add. καὶ E   24 τὸ ὄνομα τοῦτο colloc. EFMVp   ante λαμβ. add. διδάσκοντος καὶ Ep   διδασκομένου δὲ colloc. EFMV   εἴ τις om. E   25 τοῦ om. E   εἴπῃ EV

ποιεῖ ἢ διακρίνει τοὺς καρπούς᾽ μὴ πρότερον εἰπὼν περὶ ποίου κυνὸς ποι- 15r εῖται τὸν λόγον πλάνην ἐμποιήσει τῷ ἀκροατῇ· δεῖ οὖν πρότερον ἀπαριθμησάμενον τὰ σημαινόμενα τοῦ κυνός, ὅτι ὁ μὲν ἀστρῷός ἐστιν ὁ δὲ χερσαῖος ὁ δὲ θαλάττιος ὁ δὲ φιλόσοφος, εἰπεῖν ὅτι περὶ τοῦ ἀστρῴου ποιοῦμαι τὸν λόγον. τοῦτο οὖν φιλοσόφως ποιῶν ὁ Πορφύριος ἀπαριθμεῖται τὰ σημαινόμενα τοῦ γένους καὶ δηλοῖ περὶ ποίου αὐτῶν ὁ λόγος.

p. 1,18 Ἔοικε δὲ μήτε τὸ γένος μήτε τὸ εἶδος ἁπλῶς λέγεσθαι.

Τὸ ἔοικεν οὐχ ὡς ἐνδοιάζων λέγει, ἀλλ᾽ ἀντὶ τοῦ φαίνεται. τὸ δὲ ἁπλῶς τετραχῶς λέγεται· σημαίνει γὰρ τὸ καθόλου, ὥς φασιν οἱ ῥήτορες 'καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν' ἀντὶ τοῦ 'καθόλου εἰπεῖν', καὶ τὸ κυρίως, ὡς ὅταν εἴπῃ ὁ Ἀριστοτέλης 'ἡ ἁπλῶς γένεσις' τοῦτ᾽ ἔστιν ἡ κυρία, καὶ τὸ μάτην καὶ ἄνευ τινὸς λόγου, ὡς ὅταν εἴπωμεν 'ἁπλῶς αὐτὸν τύπτει' ἀντὶ τοῦ μάτην. σημαίνει δὲ καὶ τὸ μοναχῶς, ὡς ὅταν παρ᾽ Εὐριπίδῃ λέγηται

ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ.

νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ μοναχῶς κεῖται· λέγει γὰρ ὅτι φαίνεται μήτε τὸ γένος μήτε τὸ εἶδος μήτε τὰ λοιπὰ μοναχῶς λεγόμενα.

p. 1,18 Γένος γὰρ λέγεται καὶ ἡ τινῶν ἐχόντων πως πρὸς ἕν τι.

Πρῶτον σημαινόμενον τοῦ γένους φησί, τοῦτο δέ ἐστι, καθ᾽ ὃ δύο σχέσεις λαμβάνει, πλήθους πρὸς πλῆθος καὶ πλήθους πρὸς ἕνα, οἷον τῶν Ἡρακλειδῶν πρὸς Ἡρακλέα, καθὸ ἐξ ἐκείνου λέγονται ἔχειν τὸ γένος, καὶ αὐτῶν τούτων πρὸς ἀλλήλους, καθὸ ἀλλήλοις λέγονται θεῖοι καὶ ἀνεψιοὶ ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως. τὸ δὲ πὼς προσέθηκεν καλῶς· ἄλλῳ γὰρ ἄλλῃ ἔσται

1 διακρίνεται V κυνὸς] τῶν σημαινομένων V 2 ἐμποιήσει DFMp: ἐμποιεῖ E: ἐμποιήσοι V 2. 3 ἀπαριθμησάμενον DFMV: ον ex ος vel ex α corr. E: ἀπαριθμήσασθαι p 3 ὅτι DMV: καὶ γὰρ (sed καὶ superscr.) Ep: γὰρ F ἐστιν ante ὁ μὲν transp. M 3. 4 post χερσαῖος add. ἐστιν V 4 ὁ δὲ φιλόσοφος] τὸν δὲ φιλόσοφον p τοῦ om. E 5 ποιῶν initio versus iter. D 6 αὐτῶν MVp: αὐτῷ DF: αὐτοῦ E 8 post ἔοικεν add. σημαίνει τρία· τὸ ὁμοιοῖ τὸ πρέπει καὶ τὸ φαίνεται τὸ δὲ ἔοικεν D λέγει] εἴρηκε D ἀλλ᾽] τοῦτο γὰρ διστάζοντος ἐστὶ λογισμοῦ τὸ εἰπεῖν ἔοικεν D 9 ὥς φασιν] ὥσπερ D 10 εἰπεῖν (alterum) om. M 11 εἴποι M ὁ om. E Ἀριστ.] cf. Phys. E p. 225a14 sq. Metaph. K p. 1067b23 sq. κυρία] κυρίως MV 12 ὡς ὅταν εἴπωμεν D: ὅτι EFMV: ὡς τὸ p 12. 13 ἀντὶ τοῦ μάτην om. EFMVp (fort. recte) 13 μοναχῶς] μονομερῶς D (sed cf. v. 15) παρ᾽ Εὐριπίδῃ λέγεται (sic) D: εἴπωμεν EFMVp (cf. Euripid. Phoen. 472) 15 λέγει] λέγεται M 15. 16 εἶδος μήτε τὸ γένος colloc. p μοναχῶς λεγόμενα] μονομερῶς λέγεσθαι D 17 καὶ om. D 18 φησὶ τοῦ γένους colloc. EFMVp δὲ om. M 19 πλήθους (utrobique) p: πλῆθος codd. ἕνα] ἓν F 19. 20 τῶν Ἡρακλ.] τὸν Ἡραλέους M 20 λέγεται M 22 καλῶς προσέθηκε colloc. EFMVp ἄλλῃ γὰρ ἄλλῳ EFMVp ἔσται] ἐστὶ EV

σχέσις τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων· ἢ γὰρ θεῖοί εἰσιν ἄλλοι ἄλλων ἢ τέκνα ἢ ἀδελφοὶ ἢ ἄλλο τι τῶν τοῦ τοιούτου γένους συμπληρωτικῶν. | 15r

p. 1,20 Καθ' ὃ σημαινόμενον τὸ Ἡρακλειδῶν λέγεται γένος. 15v

Τῷ γὰρ εἰπεῖν Ἡρακλειδῶν χωρίζει αὐτοὺς τῶν ἄλλων γενῶν οἷον Ταντταλιδῶν καὶ τῶν ἄλλων.

p. 1,20 Ἐκ τῆς ἀφ' ἑνὸς σχέσεως, λέγω δὴ τοῦ Ἡρακλέους.

Καθὸ πάλιν δύο σχέσεις λαμβάνονται ἑνὸς πρὸς ἕνα, αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ, οἷον τοῦ Ἡρακλέους πρός τινα τῶν Ἡρακλειδῶν (αἰτίου μὲν ὄντος τοῦ Ἡρακλέους αἰτιατοῦ δὲ τοῦ ἀπ' ἐκείνου), ἢ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ τραφέντος, καθὸ λέγομεν Πλάτωνα μὲν Ἀθηναῖον τὸ γένος Πίνδαρον δὲ Θηβαῖον. ἰστέον δὲ ὅτι ἡ σχέσις λέγεται ἢ κατὰ τέχνην ὡς τοῦ διδασκάλου πρὸς τὸν μαθητὴν ἢ κατὰ τύχην ὡς τοῦ δεσπότου πρὸς τὸν δοῦλον ἢ κατὰ προαίρεσιν ὡς τοῦ φίλου πρὸς τὸν φίλον ἢ κατὰ φύσιν ὡς τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱόν· ἡ οὖν τῶν εἰρημένων σχέσις φύσει ἐστί.

p. 1,22 Κατὰ ἀποτομὴν τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν.

Ἰστέον γὰρ ὅτι αἱ σημαντικαὶ φωναὶ καὶ τὰ ὀνόματα εἰώθασι χωρίζειν τὰ πράγματα ἀπ' ἀλλήλων· καὶ γὰρ ἡ φύσις ἐπενόησε τόδε τι ἄνθρωπον καλεῖσθαι ἢ κύνα ἢ ἄλλο τι, ἵνα διὰ τούτου ἀποχωρίσῃ ἕκαστα ἀπ' ἀλλήλων. καὶ ἑκάστη τῶν τεχνῶν ὡς μέλλουσά τι καινότερον καὶ ξενοπρεπὲς παρὰ τὰς ἄλλας διδάσκειν τέχνας τοῖς οἰκείοις ὀργάνοις ὀνόματα ἐπιτίθησιν,

1 τὸ] τῶν F[1] ὄντων ante ὑπὸ transp. V ἄλλων] ἄλλοις D 2 τῶν τοῦ τοιούτου EF: τῶν τοιούτων D: τῶν τοιούτου MVp συμπληρωτικῶν DFM: συμπληρωματικῶν Ep: συμπληρωτικόν V 3 λέγεται τὸ ἡρακλ. colloc. F τὸ τῶν ἡρακλ. p 4 τῷ] τὸ Ep Ἡρακλ.] ἡρακλέους M αὐτοὺς] αὐτὸ p 5 Πελοπιδῶν Ταντταλιδῶν Αἰακιδῶν Ἐρεχθειδῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων D 6 ἐκ] καὶ p λέγω δὴ Dp: δῆλον δὴ E: δῆλον δὲ MV ἡρακλέος codd. 7 Καθὸ — φύσει ἐστί (v. 14) lemmate λέγεται δὲ καὶ ἄλλως κ. τ. λ. (Proph. p. 23) anteposito post πράγματα (p. 51,7) transposuit ed. Ald. (Venet. 1546); sed verba ἰστέον (v. 11) — φύσει ἐστί ad lemma ἐκ τῆς ἀφ. ἑνὸς σχέσεως pertinere videntur; cetera καθὸ — Θηβαῖον illo lemmate addito transponas 8 ἡρακλέος DF 9 ἡρακλέος DEF 10 τὸν πλάτωνα M μὲν om. EMV τὸ γένος ἀθηναῖον colloc. EMV 11 δὲ (alterum) om. M ἡ om. E post σχέσις add. κατὰ τέσσαρας τρόπους p λέγεται post τέχνην transp. M 12 τὸν (ante μαθητὴν) om. DEM κατὰ τὴν τύχην M 13 ὡς φίλου πρὸς φίλον V 14 φύσει DFp: φύσις MV: om. E 15 post γενῶν add. κεκλημένου M: κεκλημένην p 16 γὰρ] δὲ p χωρίζειν] ἀποχωρίζειν MV 17 καὶ γὰρ — ἀλλήλων (18. 19) om. E καὶ γὰρ καὶ FM 18 ἢ (ante ἄλλο)] καὶ M τούτου] τούτων p ἕκαστα scripsi: ἕκαστον libri 19 post καὶ (prius) add. γὰρ Dp μελλούσῃ E 20 διδάσκειν ante παρὰ transp. E: post τέχνας FMVp οἰκείοις] ἰδίοις M

ἵνα ἔχῃ πῶς αὐτὰ σαφηνίσει· οὕτως γὰρ οἱ γεωμέτραι πολλὰς διαφορὰς 15v τριγώνων εὑρηκότες οἷον τὸ μὲν ἴσας ἔχον τὰς τρεῖς πλευρὰς τὸ δὲ τὰς δύο μόνον τὸ δὲ τὰς τρεῖς ἀνίσους, οἰκείοις ὀνόμασιν κεχρημένοι τὸ μὲν ἴσας ἔχον τὰς τρεῖς πλευρὰς ἐκάλεσαν ἰσόπλευρον, τὸ δὲ τὰς δύο μόνον ἴσας ἰσοσκελὲς τὸ δὲ τὰς τρεῖς ἀνίσους σκαληνόν, βουλόμενοι διὰ τῶν ὀνομάτων ἕκαστον τούτων δηλῶσαι. οὕτως ἄρα τὰ ὀνόματα σημαίνει τὰ πράγματα.

p. 2,5 Τοῦτο δὲ ἔοικε πρόχειρον εἶναι τὸ σημαινόμενον.

Ἀσάφειάν τινα ἐποίησεν ὁ φιλόσοφος ἀμέσως εἰς τὸ πρῶτον σημαινόμενον τοῦ γένους ἐπελθὼν καὶ μὴ ἐπισημηνάμενος αὐτὸ τοῦτο· ὤφειλε γὰρ διορίσασθαι περὶ ποίου σημαινομένου τοῦ γένους διαλέγεται. ὅτι γὰρ περὶ τοῦ προτέρου ποιεῖται τὸν λόγον καὶ οὐ περὶ τοῦ προσεχῶς ἡμῖν εἰρημένου, δηλοῖ τὰ ὑποδείγματα ἃ τίθησι· φησὶ γὰρ ὅτι τοῦτο τὸ σημαινόμενον τοῦ γένους πρόχειρον ἔοικεν ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθείας εἶναι καὶ γνωριμώτερον. πρόχειρον δὲ τῇ συνηθείᾳ λέγει σημαινόμενον τὴν ἀφ' ἑνὸς εἰς πολλοὺς καὶ ἀπὸ πολλῶν εἰς πλῆθος σχέσιν.

Ἄξιον δὲ ἀπορῆσαι, διὰ τί τοῦτο πρόχειρον εἶπε, καὶ μὴ τὴν τοῦ ἑνὸς πρὸς ἕνα σχέσιν· τοῦτο γὰρ πρότερον οἶδεν ἡ φύσις· ἕνα γὰρ ἐξ ἑνὸς πρῶτον ποιεῖ, καὶ οὕτως πολλοὺς ἐκ πολλῶν. ἐροῦμεν οὖν πρὸς τοῦτο, ὅτι τὸ μὲν δεύτερον σημαινόμενον τοῦ γένους, ὅ ἐστιν ὡς πρὸς ἡμᾶς δεύτερον, τῇ φύσει πρῶτόν ἐστιν (ἀπὸ γὰρ τοῦ Ἡρακλέους πρότερον εἷς γίνεται, εἶθ' οὕτως τὸ πλῆθος), τὸ δὲ πρῶτον σημαινόμενον τῇ φύσει ἐστὶ δεύτερον, καὶ τὸ τῇ φύσει δεύτερον ἡμῖν πρῶτον. καὶ καθόλου τὰ τῇ

---

1 σαφανίσαι EMVp καὶ οἱ γεωμέτραι FMVp 1. 2 εὑρίσκονται πολλὰς διαφ. τριγ. E: εὑρηκότες πολλὰς δ. τρ. MV 3. 4 μόνας (utrobique) M 3 ὀνόμασιν οἰκείοις colloc. Ep κεχρημένοι D: κέχρηνται EFMp: κέχρηνται καὶ V 4 ἐκάλεσεν (compend.) D 5 σκαλινόν V 6 τὰ ὀνόμ. σημ.] σημαινόμενα E σημαίνουσι FVp 8 ante ἔοικε add. καὶ F: superscr. M 9 ante ἀσάφειαν add. τὸ πρόχειρον τὸ πρῶτον σημαίνει, ἐπειδὴ τὸ ἕτοιμον (sic) καὶ ἐγγὺς ἡμῖν ὑπάρχον πρῶτον ἐστί, τὸ δ' ὕστερον πρόχειρον οὐδέποτε ἐστί. κατὰ πρῶτον οὖν σημαινόμενον ἐστὶ τοῦτο D πρῶτον] πρότερον MV 10 ἐπελθὼν Dp: μετελθὼν EFMV μὴ om. F 11 διαλέγεται D: λέγεταιEF: λέγει Mp: λέγοιτο V 12 τοῦ (prius) om. p οὐ om. V εἰρημ. ἡμῖν colloc. V 13 παραδείγματα M γὰρ] γοῦν V 14 ἔοικε πρόχειρον εἶναι ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθ. E 15 πρόχειρον] πρότερον D λέγει DEFp: λέγω M: λέγεται V τὴν suppl. in mrg. E: ἡ V 15. 16 εἰς πολλοὺς καὶ ἀπὸ πολλῶν εἰς πλῆθος D: τῶν πολλῶν ἢ εἰς πολλὰ EFMV: τῶν πολλῶν ἢ εἰς τοὺς πολλοὺς p 17 ἄξιον — σχέσιν (18) om. M τοῦτο DF: τοῦτο τὸ πρῶτον ἀποδοθὲν γένος E: τὸ πρῶτον ἀποδοθὲν γένος τοῦτο V: τὸ πρῶτον ἀποδοθὲν γένος p 18 post σχέσιν add. λέγω δὴ τὸ δεύτερον EVp 19 πολλοὺς] πολλὰ M 21 τῇ om. EM πρότερον] πρῶτον F 22 εἶθ'] καὶ E τὸ πλῆθος] πολλοί E post τῇ φύσει add. ἡμῖν Mp: ante τῇ φύσει V 23 ante καὶ τὸ suppleveris τὸ γὰρ τῇ φύσει πρῶτον ἡμῖν ἐστι δεύτερον, sed malim καὶ τὸ — πρῶτον eicere καὶ (ante καθόλου) superscr. M τῇ (alterum) om. M

φύσει πρῶτα ἡμῖν ὕστερά εἰσι, τὰ δὲ τῇ φύσει δεύτερα ἡμῖν πρῶτα, οἷον 15v φύσει πρότερον ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, ἔπειτα τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, εἶτα σάρκες καὶ ὀστέα καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὁμοιομερῶν, εἶτα ἄνθρωπος. καὶ ἡ μὲν φύσις οὕτως ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω ἐπὶ τὰ δεύτερα φέρεται, ἡμεῖς δὲ ὡς ἅτε κατωκάρα βαίνοντες καὶ ὕπτια βλέποντες καὶ ἀπὸ τῶν προσεχεστέρων ἐπὶ τὰ πόρρω καὶ ἀπὸ τῶν ἐνυλοτέρων ἐπὶ τὰ ἄυλα βουλόμενοι | ἔρχεσθαι 16r πρῶτον μὲν γινώσκομεν τὸν ἄνθρωπον, εἶτα ὅτι σύγκειται ἐξ ὀστέων καὶ σαρκῶν, εἶτα ὅτι σύγκειται ταῦτα ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων, εἶτα ὅτι ταῦτα ἐξ ὕλης καὶ εἴδους. ὥστε τὰ τῇ φύσει πρότερα τῇ γνώσει ἡμῶν ὕστερα γίνονται καὶ τὰ τῇ φύσει ὕστερα ἡμῶν τῇ γνώσει πρότερα· σαφέστερον οὖν τὸ πρῶτον, ἀσαφέστερον δὲ τὸ δεύτερον. διὰ τοῦτο τὴν περὶ αὐτῶν διδασκαλίαν οὕτω προεχειρίσατο ὁ Πορφύριος (δεῖ γὰρ ἐκ τῶν σαφεστέρων ἡμῖν ποιεῖσθαι τὴν διδασκαλίαν), καὶ ὅτι τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις γένος, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἔοικε τοῖς εἰρημένοις γένεσιν ὁμοιότητά τέ τινα πρὸς ταῦτα ἔχει.

Ἄξιον δὲ ἀπορῆσαι, δι' ἣν αἰτίαν ὄντων καὶ ἑτέρων σημαινομένων τοῦ γένους αὐτὸς ταῦτα μόνον ἀπηριθμήσατο. ὅτι δὲ ἔστι καὶ ἕτερα σημαινόμενα, δῆλον ἐντεῦθεν· ὁ γὰρ Πλάτων γένη ἔλεγε τοῦ ὄντος οὐσίαν ταυτότητα ἑτερότητα κίνησιν καὶ στάσιν. ταῦτα τοίνυν οὐκ ἀπηριθμήσατο, ἐπειδὴ προέκειτο αὐτῷ, καθὼς προεσήμανε, περὶ τῶν Ἀριστοτέλει δοκούντων γράψαι. φαίνεται δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης αὐτὸς γένος καλῶν ἐν τῇ Φυσικῇ τὴν ἑκάστῃ τέχνῃ ὑποκειμένην ὕλην, ὡς ἐν τεκτονικῇ τὰ ξύλα καὶ ἐν ἰατρικῇ τὰ ἀνθρώπινα σώματα καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς ἅπασι τὴν

1 πρῶτα (utrobique)] πρότερα E ὕστερα] δεύτερα p (fort. recte) εἰσι D: ὑπάρχει E: ὑπάρχουσι FV: ἔστι p: om. M 2 τῇ φύσει M πρότερον DEM: προτέρα FV: πρῶτον p εἶτα D: ἔπειτα EFMVp 3 καὶ (post σάρκες) om. D ὀστέα EFp: ὀστὰ D: ὀστᾶ MV (cf. v. 7) ὁμοίων μερῶν M 4 ἀνωτέρων Fp ἐπὶ DV: εἰς EFMp 5 κατωκάρα βαίνοντες D: κατωτέρω (primitus καρ in exitu versus, ex quo m.² corr. κατωτέρω) βαίνοντες κάτω E: κατώτερα βαίνοντες F: κέρα κάτω βαίνοντες M: κατώτερα νεύοντες Vp καὶ (post βλέποντες) om. F 6 πόρρω DE: πορρώτερα FMp: πορρωτέρω V ἐνυλωτέρων D¹E ἄυλα DEF: ἀυλότερα MVp ἔρχεσθαι D: ἐπανέρχεσθαι EFMV: ἀνέρχεσθαι p 7 ὅτι] ὡς V καὶ ἐξ ὀστέων M 8 εἶτα D: ἔπειτα EFMVp ὅτι σύγκειται — εἶτα om. V σύγκειται post τεσσάρων transp. E: om. FMp 9 τῇ γνώσει om. F 9. 10 ἡμῶν (utrobique)] ἡμῖν p 10 γίνονται DEp: γίνεται FMV τῇ γνώσει ἡμῶν colloc. M πρότερα] πρῶτα M 12 αὐτῶν] αὐτοῦ M 13 ἡμῖν] ἡμᾶς p ποιεῖσθαι] ποιῆσαι p 13. 15 καὶ ὅτι — ἔχει eicias 13. 14 τὸ γένος τὸ π. τ. φιλ. MV παρὰ] περὶ D ἔοικε περὶ οὗ ὁ λ. colloc. V τῶν εἰρημένων γένεσιν V ὁμοιότητά τε D: καὶ ὁμοιότητα EFMVp 16 ἀπορῆσαι] ζητῆσαι EM καὶ ἑτ. ὄντων colloc. V 17 ταῦτα μόνον DEV: ταῦτα μόνα FM: μόνος ταῦτα p 18 γένη] γένος F: γένεσιν M; haec genera apud Plat. non inveni ἔλεγε γένη colloc. V 19 καὶ om. MV τοίνυν DMV: οὖν E: νῦν F: οὖν νῦν p 20 ἐπειδὴ τοίνυν V αὐτῷ καθὼς] καθὼς αὐτὸς M περὶ τῶν] τὰ MV τῶν τῷ ἀριστ. Mp 21. 22 δοκούντων] δοκούντων περὶ τούτων M: δοκοῦντα περὶ τούτων V 21 γράφειν E ὁ ἀριστ. αὐτὸς D: αὐτὸς ὁ ἀριστ. Ep: ὁ αὐτὸς ἀριστ. F: ἀριστ. MV 21. 22 ἐν τῇ Φυσικῇ] cf. A 6 p. 189a11 sq. ἐν ἑκάστῃ p τῇ τεκτονικῇ MVp 28 τῇ ἰατρικῇ Vp

πρώτην ὕλην· ἀλλ' οὐ πρόκειται τῷ Πορφυρίῳ περὶ τούτων φυσικῶς εἰ- 16r
πεῖν, ἀλλὰ πρεπόντως τῇ λογικῇ πραγματείᾳ.

p. 2,10 Ἄλλως δὲ πάλιν γένος λέγεται, ᾧ ὑποτάσσεται τὸ εἶδος, καθ' ὁμοιότητα ἴσως τούτων εἰρημένον.

Τρίτον ἀπαριθμεῖται σημαινόμενον τοῦ γένους, περὶ οὗ καὶ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. ὁμοιότητα δέ τινα ἔχει πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ· ὥσπερ γὰρ τὸ πρῶτον σημαινόμενον τοῦ γένους δύο τινὰς ἔχει σχέσεις, τὴν πολλῶν πρὸς ἕνα καὶ τὴν αὐτῶν πρὸς αὐτούς, οὕτω τὰ εἴδη σχέσιν καὶ πρὸς τὸ γένος καὶ πρὸς ἄλληλα ἔχει. πάλιν ὥσπερ τὸ δεύτερον σημαινόμενον σχέσιν ἔχει ἑνὸς πρὸς ἕνα καὶ τὴν τοῦ αἰτίου καὶ τοῦ αἰτιατοῦ, οὕτω καὶ τοῦτο σχέσιν ἔχει ἑνὸς πρὸς ἕνα, οἷον τοῦ ζῴου πρὸς ἄνθρωπον, αἰτιατοῦ πρὸς αἴτιον. ἴσως μὲν οὖν οἱ ὀνοματοθέται πρῶτοι τὰς διαφόρους τῶν ἀνθρώπων γενέσεις διακρῖναι βουλόμενοι ἐκάλεσαν τὸ μὲν Ἡρακλειδῶν γένος τὸ δὲ Αἰακιδῶν τὸ δὲ Πελοπιδῶν, εἶθ' ὕστερον οἱ φιλόσοφοι κατὰ μίμησιν τὴν τούτων τὰ παρ' αὐτοῖς ὠνόμασαν γένη· ὡς γὰρ Ἡρακλειδῶν γένος οἱ ἐξ Ἡρακλέους γενόμενοι, οὕτω δὴ λέγεται καὶ τὸ ζῷον γένος· τῶν γὰρ μερικῶν ζῴων, ἀνθρώπου κυνὸς ἵππου καὶ τῶν ἄλλων, γένος λέγεται τὸ ἁπλῶς ζῷον. πολλάκις δὲ οἱ φιλόσοφοι εὗρον πρότερον τὰ παρ' αὐτοῖς γένη, εἶθ' ὕστερον ἐπιγινόμενοι οἱ ὀνοματοθέται κατὰ μίμησιν τούτων τὰ ἐν τῇ συνηθείᾳ τῶν ἀνθρώπων γένη ὠνόμασαν· δυνατὸν γὰρ ἑκάτερον ἐπινοεῖν. ἐπεὶ οὖν ἀμφίβολον ὑπάρχει τοῦτο, εἴτε οἱ φιλόσοφοι εὗρον τὴν ἀρχὴν τῆς τοιαύτης ὀνομασίας εἴτε οἱ ὀνοματοθέται, διὰ τοῦτο ἴσως εἶπεν ἀμφιβάλλων καὶ αὐτός.

1 πρώτην om. V   1. 2 εἰπεῖν DMV: σκοπεῖν EFp   2 τῇ πραγματείᾳ τῇ λογικῇ F   4 εἰρημένων DE   5 ante τρίτον add. εἰρηκὼς καθ' ὁμοιότητα καλῶς προσέθηκε τὸ ἴσως, ἐπειδὴ οὐκ ἴσμεν ἀκριβῶς ποῖον ἐκ ποίου εἴρηται γένος D   6 πρὸς om. M   7 τὴν Ep: τῶν DFMV   8 τὴν EFMVp: τῶν D   καὶ τὰ εἴδη p   καὶ (ante πρὸς τὸ γένος)] ὡς M   9 ἔχει ante σχέσιν (8) transp. E: post σχέσιν Mp: ἔχουσι (post σχέσιν) V   πάλιν καὶ ὥσπερ V   10 καὶ τὴν — ἕνα (11) om. E   καὶ (ante τὴν) om. Mp (recte)   τοῦ (ante αἰτιατοῦ) om. MVp (fort. recte)   11 ἔχει σχέσιν colloc. V   τὸν ἄνθρ. (sed τὸν eras.) D   ante αἰτιατοῦ add. καὶ Mp; αἰτ. πρὸς αἴτιον eicias   12 νομοθέται M[1]: ὀνομοθέται M[2]   14 πελοπιδῶν τὸ δὲ αἰακιδῶν colloc. V   14. 15 κατὰ τὴν τούτων μίμησιν p   14 post μίμησιν add. μὲν F   15 ὠνόμασαν γένη τὰ π. αὐτοῖς colloc. E   ὡς γὰρ] ὥσπερ V   16 ἐξ] ἐκ τοῦ V   γινόμενοι V   δὴ om. MV   17 ἵππου κυνὸς colloc. M   ἄλλων DE: λοιπῶν FMVp   post γένος add. ἀληθῶς V   18 εὗρον πρότερον DFp: πρότερα εὗρον E: πρῶτον εὗρον M: πρότερον εὗρον V   αὐτοῖς] ἑαυτοῖς Mp   19 ἐπιγενόμενοι M   19. 22 νομοθέται M   20 ἐν om. F   ὠνόμασαν γένη colloc. V   21 ἐπινοεῖν DM: ὑπονοεῖν EFVp   τοῦτο ὑπάρχει colloc. E   22 τῆς ὀνομασίας τῆς τοιαύτης (α et β superscr.) D   ὀνοματοθεσίας V   εἶπεν ἴσως colloc. V

p. 2,14 Τριχῶς οὖν τοῦ γένους λεγομένου περὶ τοῦ τρίτου παρὰ 16r τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος, ὃ καὶ ὑπογράφοντες ἀποδεδώκασιν.

Ἀπαριθμησάμενος ὁ Πορφύριος τὰ σημαινόμενα τοῦ γένους φησὶ περὶ τοῦ τρίτου παρὰ τοῖς φιλοσόφοις εἶναι τὸν λόγον.

p. 2,15 Ὃ καὶ ὑπογράφοντες ἀποδεδώκασι.

Δεῖ οὖν ἡμᾶς πρότερον εἰπεῖν, τί ἐστιν ὑπογραφὴ καὶ τί ὅρος, καὶ τί διαφέρει ὁρισμὸς ὑπογραφῆς, εἶθ' ἑξῆς τὴν αἰτίαν ζητῆσαι, τίνος ἕνεκεν δι' ὑπογραφῆς αὐτὸ διδάσκει καὶ μὴ δι' ὁρισμοῦ, καίτοι γε εἰώθασιν οἱ ὁρισμοὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ὑποκειμένου σημαίνειν πράγματος καὶ περικλείειν μὲν τὰ οἰκεῖα οὐδὲν δὲ ἀφαιρεῖ|σθαι τῶν ἀλλοτρίων. ῥητέον οὖν ὡς ἕκαστον 16v τῶν πραγμάτων καὶ ἕν ἐστι καὶ πολλά. καὶ διὰ τοῦτο σημαίνεται ἕκαστον καὶ δι' ὀνόματος καὶ διὰ λόγου· δι' ὀνόματος μὲν ὅταν ὡς ἕν τι θεωρῆται, διὰ λόγου δὲ ὅταν ὡς πολυμερές. οἷον τὸν ἄνθρωπον σημαίνομεν καὶ διὰ τοῦ 'ἄνθρωπος' ὀνόματος καὶ διὰ τοῦ λόγου τοῦ λέγοντος 'ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.' οὗτος δὲ ὁ λόγος ὁ σημαντικὸς τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων ἢ ἐκ τῶν κατ' οὐσίαν ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασιν εἰλημμένος ἐστὶν ἢ ἐκ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς· εἰ μὲν οὖν ἐκ τῶν οὐσιωδῶς ὑπαρχόντων αὐτοῖς λαμβάνεται, καλεῖται ὁρισμὸς ὡς ζῷον λογικὸν θνητόν (συμπληροῖ γὰρ ταῦτα τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου), εἰ δ' ἐκ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς εἰλημμένος ᾖ, καλεῖται ὑπογραφή, οἷον ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ὀρθοπεριπατητικὸν πλατυώνυχον χερσὶ χρώμενον· ταῦτα γὰρ ἐπισυμβέβηκε τῇ τοῦ ἀνθρώπου οὐσίᾳ· οὐ γὰρ συμπληροῖ ταῦτα τὴν τοῦ ἀνθρώπου οὐσίαν, ἀλλ' ἐπισυμβέβηκεν αὐτῇ. ταύτῃ οὖν διαφέρει ὁ ὁρισμὸς τῆς ὑπογραφῆς

1 τοῦ γένους om. E λεγομένος E^1 περὶ om. E παραδεδώκασιν F 3 ante ἀπαριθμησάμενος ex Elia, ni fallor, add. οὐ περὶ τῶν ἑτέρων δύο ἐπειδὴ ταῦτα τῶν ἀτόμων εἰσὶ καὶ τῶν καθ' ἕκαστα. τοῖς φιλοσόφοις οὖν ὁ λόγος οὐ περὶ τῶν ἀτόμων ἀλλὰ τῶν καθόλου. οὐ ζητεῖ τοίνυν πρῶτον τὸ ζητούμενον πᾶσιν εἰ ἔστι καὶ μετὰ ταῦτα τὸ τί ἐστιν, ἐπειδὴ παρῃτήσατο τοῦτο λέγειν, εἴτε ὑφέστηκεν εἴτε καὶ μή· οὐ γὰρ περὶ τούτων πραγματεύεται D ἀπαριθμήσας E 4 εἶναι παρὰ τ. φιλ. colloc. EFMVp παρὰ in ras. E: om. V 6 ὑπογραφή] ὑπόγραμμα E 7 ὁ ὁρισμὸς p ὑπογραφῆς] ὑπογραμμοῦ E 8 δι' ὑπογραφῆς] ὑπογραμμαῖς E γε om. FM 9 οὐσίαν] αἰτίαν M πράγματος σημαίνειν colloc. EFMVp 10 ῥητέον] ἰστέον M 11 καὶ (ante ἕν) om. E 11 καὶ ἕκαστον F 12 ὅτε ... θεωρεῖται E: ὅταν ... θεωρεῖται p 13 σημαίνει D 14 ἄνθρωπος DFVp: ἀνθρώπου M: om. E τοῦ λέγοντος λόγου E 15 νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν DF: om. EMp (cf. Porph. in Arist. Cat. p. 60,18) ὁ (ante σημαντικὸς) om. E 18 λογικὸν ζῷον καὶ θνητόν V 20 εἰλημμένος] ἠλειμμένος D ᾖ DFMV: εἴη Ep 21 πλατυώνυχον D^1EFMV: πλατυόνυχον D^2p γὰρ Dp: om. EFMV 22 τοῦ (prius) om. Ep τὴν τοῦ ἀνθρ. οὐσίαν] τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρ. M: αὐτὴν V 33 ὁ EFp: om. DMV τῆς DEFVp: om. M

τῷ τὸν ὁρισμὸν ἐκ τῆς οὐσίας δεικνύναι τὰ πράγματα, τὴν δὲ ὑπογραφὴν 16r ἐκ τῶν συμβεβηκότων. ὑπογραφὴ δὲ λέγεται οἷον σκιαγραφία τις οὖσα· ὥσπερ γὰρ ἡ παρὰ τοῖς γραφεῦσι σκιαγραφία δηλοῖ μὲν τὸ μίμημα τῆς εἰκόνος, οὐ μὴν διηρθρωμένως, οὕτως καὶ ἡ ὑπογραφὴ δηλοῖ μέν πως τὸ πρᾶγμα, οὐ μέντοι διηρθρωμένως· ὁ δὲ ὁρισμὸς αὐτὸ ἡμῖν τὸ πρᾶγμα σαφῶς παρίστησιν. ἀναλογεῖ οὖν ὁ μὲν ὁρισμὸς τῇ τελείᾳ γραφῇ, ἡ δὲ ὑπογραφὴ τῇ σκιαγραφίᾳ· διὸ καὶ ὑπογραφὴ λέγεται.

Ἐπεὶ οὖν οἱ ὁρισμοὶ λαμβάνονται ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν, τοῦ δὲ καθολικωτάτου γένους οὐκ ἔστι γένος, ἵνα ἐξ αὐτοῦ καὶ τῶν διαφορῶν τὸν τοῦ γένους ἀποδῷ ὁρισμόν, περὶ δὲ τοῦ καθολικωτάτου γένους αὐτῷ νῦν ὑπάρχει ὁ λόγος· διὰ τοῦτο μὴ δυνάμενος ὁρισμὸν τοῦ γένους ἀποδοῦναι ὁ Πορφύριος, δι' ὑπογραφῆς αὐτὸ ἐσήμανεν· ἐφ' ὧν γὰρ πραγμάτων μὴ δυνάμεθα ὁρισμοὺς ἀποδοῦναι, ἀγαπῶμεν δι' ὑπογραφῆς αὐτὰ σημαίνειν. ἀποροῦμεν δὲ ὁρισμῶν ἐπὶ τοῦ γένους πρῶτον μέν, ὡς ἤδη εἴπομεν, διότι περὶ τοῦ ἁπλῶς γένους ποιούμεθα τὸν λόγον τὸν παντὶ γένει ἐφαρμόσαι δυνάμενον, οὐκ ἔστι δὲ τοῦ καθολικωτάτου γένους εὑρεῖν γένος (οὕτω γὰρ οὐκ ἂν εἴη καθολικώτατον), γένους δὲ μὴ ὄντος οὐδὲ ὁρισμὸν ἐνδέχεται εἶναι· πᾶς γὰρ ὁρισμὸς ἐκ γένους σύγκειται καὶ διαφορῶν τῶν συστατικῶν τοῦ ὁριστοῦ, γένους δὲ μὴ ὄντος οὐδὲ τὰς συστατικὰς διαφορὰς ἐνδέχεται εἶναι· αἱ γὰρ συστατικαὶ διαφοραὶ τῶν εἰδῶν αἱ αὐταὶ τῶν γενῶν εἰσι διαιρετικαί, ὡς προϊόντες μαθησόμεθα· οὗ ἄρα μὴ ἔστι γένος, τούτου οὐδὲ συστατικὰς διαφορὰς εἶναι ἐνδέχεται· μήτε οὖν γένους ὄντος μήτε συστατικῶν διαφορῶν τοῦ καθολικωτάτου γένους οὐδ' ὁρισμὸν αὐτοῦ εἶναι ἐνδέχεται. πρῶτον μὲν οὖν διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ὁρισμὸν ἀπο-

1 τῷ ex τὸ corr. D τὸν μὲν ὁρισμὸν p (fort. recte) 2 οἷον] οἱονεὶ M 3 γάρ om. V μίμημα] μῆκος F τῆς om. F 4 ἡ om. M 4. 5 δηλοῖ — διηρθρωμένως] σκιάν τινα τοῦ πράγματος ἡμῖν παρίστησιν E 4 μὲν om. M πως om. F 5 ὁ δὲ ὁρισμὸς iterat. F ἡμῖν om. E: iteratum expunx. V 5. 6 τὸ πρᾶγμα σαφῶς EMVp: τὸ πρᾶγμα συντόμως D: συντόμως τὸ πρᾶγμα F 6 παρίστησιν] προτίθησιν E μὲν οὖν M μὲν om. E τῇ om. M 8 οἱ om. V ἐκ γένους λαμβάνονται colloc. V συστατικῶν διαφορῶν DEV: διαφορῶν FM: διαφορῶν συστατικῶν p 9 καθ. γένους] γένους καθ. ὄντος V αὐτοῦ] αὐτῶν V 10 τὸν τοῦ γένους om. E τῶν τοῦ γένους F ἀποδῷ] ἀποδώσῃ p καθολικωτάτου Vp: καθολικοῦ DEFM 11 νῦν αὐτῷ colloc. EFMVp καὶ διὰ τοῦτο V τοῦ καθολικοῦ γένους E post γένους iter. νῦν αὐτῷ ὑπάρχει ὁ λόγος expunx. E 13 μὴ D: οὐ EFMV: μηδαμῶς p (cf. v. 21) ὁρισμοὺς post πραγμάτων transp. M ἀγαπώημεν EM¹V 14 ὁρισμῶν DF: ὁρισμὸν EMVp post γένους add. ἀποδοῦναι Ep ἤδη om. E 15 εἶπον MV διότι] ὅτι V τὸν om. M 15. 16 τοῦ . . . δυναμένου EFMVp 17 ἂν οὐκ ἂν V 18 εἶναι ἐνδέχ. colloc. EVp σύγκειται] ὄντος V 18. 19 διαφορῶν τῶν συστ. DEFM: συστ. διαφορῶν V: διαφορῶν συστ. p 19 ὁριστοῦ E: ὁρισμοῦ DFV: ὡρισμένου M: ὁριζομένου p 20 εἶναι ἐνδεχ. colloc. EFMVp αἱ γὰρ — εἰδῶν in ras. M 21 εἰσι τῶν γενῶν colloc. M ὡς] ὥσπερ EM μαθησόμεθα] εἰσόμεθα p 22 τὰς συστ. διαφορὰς E: τὰς διαφορὰς τὰς συστ. p 24 αὐτοῦ εἶναι D: εἶναι αὐτοῦ EFMV: εἶναι τούτου p πρῶτα p

δοῦναι τοῦ γένους. ἔπειτα καὶ διότι ὁμώνυμόν ἐστι τὸ γένος (δεκαχῶς 16v γὰρ λέγεται, ὡς ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἔστι μαθεῖν)· τῶν δὲ ὁμωνύμων οὐκ ἔστιν ὅρους ἀποδοῦναι, ἐπειδὴ καὶ ὀνόματά ἐστι μόνον ψιλὰ τοῖς πράγμασι τοῖς ὑπ᾽ αὐτῶν σημαινομένοις διαφέροντα· ὁ δὲ ὁρισμὸς οὐσίαν σημαίνει· ὧν δὲ οἱ ὁρισμοὶ οἱ αὐτοί, τούτων καὶ τὰ πράγματα τὰ αὐτά· οὐκ ἄρα ἐνδέχεται τῶν ὁμωνύμων ἕνα κοινὸν ὁρισμὸν ἀποδοῦναι. ὅθεν καὶ δι᾽ ὑπογραφῆς αὐτὰ σημαίνομεν· ἐνδέχεται γὰρ καὶ τοῖς κατ᾽ οὐσίαν διαφέρουσι τὰ αὐτὰ συμβεβηκότα ὑπάρ|χειν, ὥσπερ κἀνταῦθα πολλοῖς οὖσι καὶ 17r διαφόροις κατ᾽ οὐσίαν τοῖς γένεσι μία καὶ ἡ αὐτὴ σχέσις αὐτοῖς συμβέβηκε πρὸς τὰ ὑποβεβλημένα αὐτοῖς εἴδη, καθ᾽ ἣν τὰ μὲν γένη κέκληται, τὰ δὲ εἴδη. διὰ ταῦτα οὖν ὁ Πορφύριος οὐχ ὁρισμὸν τοῦ ἁπλῶς γένους ἀλλ᾽ ὑπογραφὴν ἀποδέδωκεν, ἵνα κατὰ τῶν δέκα γενῶν αὐτὴν ἁρμόσαι δύνηται.

Ἴσως δέ τις καὶ πρὸς ταῦτα ἡμῖν ἀπορήσειεν, ὅτι εἰ τὰ ὁμώνυμα οὐχ ὁριζόμεθα (ὁ γὰρ ὁρισμὸς οὐσίαν σημαίνει, ἐκεῖνα δὲ ψιλά ἐστιν ὀνόματα), διὰ τί αὐτῶν ὑπογραφὴν ἀποδίδομεν· καὶ γὰρ ἡ ὑπογραφὴ διὰ τῆς τῶν συμβεβηκότων συνδρομῆς τὴν ὑποκειμένην αὐτοῖς οὐσίαν σημαίνει· εἰς ἔννοιαν γὰρ ἄγει ἡμᾶς τῆς οὐσίας, ᾗ ταῦτα συμβέβηκεν. ἐπεὶ οὖν μίαν ὑπογραφὴν τῶν ὁμωνύμων ἀποδίδομεν καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς εἰς ἔννοιαν τῆς ὑποκειμένης οὐσίας ἐρχόμεθα, εὑρεθήσεται οὐ μόνον ὀνόματα ἀλλὰ καὶ πράγματα τὰ αὐτά, ὅπερ ἄτοπον· εὑρεθήσεται γὰρ τὰ δέκα γένη ταὐτὰ οἷον ἡ οὐσία καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν καὶ τὰ ἄλλα, οἷς ἐστι τὸ γένος ὁμώνυμον. ἡ μὲν ἀπορία τοιαύτη. δυνάμει δὲ αὐτὴν ἀρτίως προεπελυσάμεθα, ἐν οἷς ἐλέγομεν ἐνδέχεσθαι καὶ τοῖς διαφέρουσι κατ᾽ οὐσίαν τὰ

---

1 τοῦ γένους ἀποδ. colloc. EMVp ἔπειτα δὲ p 2. 3 ὅρους οὐκ ἔστιν colloc. EVp ἐπειδὴ] ἐπεὶ Ep ἐστι μόνον ψιλὰ] ἐστι μόνα ψιλὰ DF: μόνα ἐστὶ ψιλὰ Ep: μόνον ἐστὶ ψιλὰ M: ἐστὶ ψιλὰ V 5 οἱ (ante ὁρισμοὶ) om. Ep: (ante αὐτοὶ) om. F 6 ἕνα] ἑνὸς F καὶ (post ὅθεν) om. V 8 post ὥσπερ add. οὖν Vp 9 κατ᾽ οὐσίαν post ἡ αὐτή transp. F: om. M μία δὲ E ἡ αὐτὴ] αὐτὴ F: αὕτη V σχέσις] φύσις M αὐτοῖς om. EM: ante σχέσις transp. V 10 πρὸς τὰ ὑποβεβλημένα om. V γένη om. V κέκληνται FV 12 an αὐτὴ? δύναται D[1] 13 ἴσως δέ τις καὶ om. M ἀπορήσειεν Dp: ἀπορήσει EFV: ἀπορήσει τις M ὅτι εἰ EMp: ὅτι D: εἰ FV 14 post ὁριζόμεθα add. διὰ τὴν ἀοριστίαν τῆς σημασίας αὐτῶν D ὁ γὰρ] διότι E ἐστιν] εἰσιν M post ὀνόματα add. τὸ γὰρ ὑπὸ ὁμωνύμων (sic) δύο σημαίνει τά τε ὁμώνυμα πράγματα ὧν ὄνομα κοινὸν οἷον ζῷον καὶ τὸ γεγραμμένον, καὶ τὰ ὁμώνυμα ὀνόματα οἷον Αἴας κύων καὶ ὅσα τοιαῦτα· ψιλὰ γάρ ἐστι ὀνόματα D 15 post αὐτῶν add. κἂν V ὑπογραφὰς E ἀποδιδόαμεν DE: ἀποδῶμεν V καὶ γὰρ καὶ MV 16 αὐτοῖς] αὐτὴν F 17 ἡμᾶς τῆς οὐσ. ἄγει colloc. M τῆς οὐσίας om. V μίαν om. F 18 ἀποδιδόαμεν DE: ἀποδεδώκαμεν M 19 τὰ ὀνόματα FVp 20 τὰ πράγ. αὐτά FV 20. 21 τὰ δ. γένη ταὐτὰ οἷον D: τὰ δ. ταῦτα γένη (οἷον om.) E: τὰ δ. γένη οἷον ταὐτὰ F: τὰ δ. γένη ταυτὸν οἷον M: τὰ γένη τὰ δ. τὰ αὐτὰ οἷον V: τὰ δ. γένη ταῦτα (οἷον om.) p 21 ἡ οὐσία τὸ ποσὸν τὸ ποιὸν V τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ πρός τι D 22 μὲν om. M μὲν γὰρ F τοιαύτη] αὕτη V 22. 23 προεπελυσ. V: προσεπελυσ. DEF: προσελυσ. M: προαπελυσ. p 23 ἐνδέχεσθαι DEFM: ἐνδέχεται Vp τοῖς διαφέρουσι EFMp, (post οὐσίαν colloc.) V: τοῖς διαφόροις D (cf. p. 57, 8)

αὐτὰ συμβεβηκέναι, καθ' ἃ καὶ ἡ ὑπογραφὴ γίνεται. ὥσπερ οὖν καὶ ταῖς 17r δέκα κατηγορίαις τὴν αὐτὴν συνέβη πρὸς τὰ ὑπ' αὐτὰς σχέσιν ἀναδέξασθαι· ὡς γὰρ ἡ οὐσία περιεκτικὴ οὖσα σώματος καὶ ἀσωμάτου γένος αὐτῶν ἐστιν ἐκείνων εἰδῶν ὄντων, οὕτω καὶ τὸ ποσὸν δύο εἰδῶν τοῦ συνεχοῦς καὶ τοῦ διωρισμένου περιεκτικὸν ὂν γένος αὐτῶν ἐστιν, καὶ τὸ ποιὸν ὡσαύτως πλείονα εἴδη περιέχον γένος αὐτῶν ἐστι, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· ὥστε ἡ αὐτὴ σχέσις πάσαις ταῖς κατηγορίαις συμβέβηκε, καὶ οὐ δεῖ θαυμάζειν, εἰ τῶν κατ' οὐσίαν διαφερόντων ἐνδέχεται μίαν ὑπογραφὴν ἀποδιδόναι καὶ μὴ ταὐτὰ ποιεῖν τὰ ὑπογραφόμενα πράγματα. αὐτίκα γοῦν ἐν τοῖς δέκα γένεσιν ὅμοιόν ἐστι τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι, ἀλλ' οὐ κατὰ τῶν αὐτῶν ἢ κατὰ τοσούτων (τὸ μὲν γάρ, εἰ τύχοι, κατηγορεῖται κατὰ τεσσάρων εἰδῶν τὸ δὲ κατὰ τοσῶνδε ἢ τοσῶνδε), καὶ πάντα ὁμώνυμά ἐστι καὶ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖται, οὐ μὴν ἢ τῶν αὐτῶν ἢ ὁμοίως.

Ἡ μὲν οὖν ὑπογραφὴ λαμβάνεται ἢ ἐξ ἐτυμολογίας ἢ ἐκ τῆς τῶν συμβεβηκότων συνδρομῆς, ἣ καὶ κυρίως ὑπογραφὴ λέγεται. ἐξ ἐτυμολογίας μὲν οἷον 'ἄνθρωπός ἐστι τὸ δυνάμενον ἄνω ἀθρεῖν ἢ ἀναθρεῖν ἃ ὄπωπεν ἢ τὸ ἄνωθεν ἔχον τοὺς ὦπας', ἐκ τῶν συμβεβηκότων δέ, ὡς ἔφθημεν ἤδη εἰπόντες. ὁ δὲ ὁρισμὸς ἢ ἐξ ὕλης λαμβάνεται, ὥσπερ ὁριζόμεθα τὸν θυμὸν 'ζέσιν τοῦ περικαρδίου αἵματος', ἢ ἐξ εἴδους ὡς τὸ 'ὄρεξις ἀντιλυπήσεως' ἢ ἐκ τοῦ συναμφοτέρου ὡς τὸ 'ζέσις τοῦ περικαρδίου αἵματος δι' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως'. καὶ ὅτε μὲν ἐξ ὕλης μόνης ἢ ἐξ εἴδους μόνου ἐλήφθη, ἀτελής ἐστιν, ὅτε δὲ ἐκ τοῦ συναμφοτέρου, τότε ἐστὶ τέλειος ὅρος, ἐπειδὴ τὸ συναμφότερον σημαίνει. ἔστι δὲ τέλειος ὅρος ὁ ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν· ἐπέχει γὰρ τὴν μὲν τῆς ὕλης τάξιν τὸ γένος, τὴν δὲ τοῦ εἴδους αἱ διαφοραί. τοῦτον τοίνυν τὸν ὅρον τὰ μέσα τῶν πραγμάτων ἐπιδέχεται, οὔτε δὲ τὰ πρώτιστα οὔτε τὰ ἔσχατα·

1 καθ' ἃ] καθὼς M καὶ (post ἃ) om. E ἡ ὑπογραφὴ γίνεται DFVp: ὑπογραφὴ γίνεται M: ὑπογράφεσθαι λέγεται E 2 αὐτὰς scripsi: αὐτὰ DEFVp: αὐτὸν M 3 γὰρ om. E σωμάτων καὶ ἀσωμάτων EM: τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἀσωμάτου V 4 τὸ superscr. D 5. 6 καὶ τὸ ποιὸν—αὐτῶν ἐστι om. E 6 καὶ ἐπὶ—ὁμοίως om. V 7 ante πάσαις add. καὶ ἐπὶ D 8 τῶν om. M 8. 9 ἀποδοῦναι M 9 γοῦν] οὖν M 10 ἐστι DF: πρόσεστι EMVp 13 κατηγοροῦνται EFMVp 14 ὁμοίως] τοσούτων Vp 14 οὖν om. V 15 ἣ] ἢ EF 16 δυνάμενον] δυνάμει E ἄνω ἀθρεῖν ἢ om. F ἀναθρεῖν DFMV: ἀναρθρεῖν E: τὸ ἀναθεωρεῖν p 17 τῶν om. Ep ante ὡς add. οἷον ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ὀρθοπεριπατητικὸν πλατυόνυχον p 18 ἢ Dp: om. EFMV ὕλης μὲν F 18. 19 ὥσπερ ὁριζόμεθα DF: ὡς ὅταν ὁριζώμεθα E: ὡς ὅτε ὁρισόμεθα M: ὥστε ἂν ὁρισώμεθα V: ὡς ὅτε ὁριζόμεθα p 19 περικαρδίου DMVp: περὶ τὴν καρδίαν EF ἢ ἐξ εἴδους DMp: ἐξ εἴδους E: ἐξ εἴδους δὲ FV ὄρεξις] ὄρεξιν p 20. 21 ἢ—ἀντιλυπήσεως om. EV 20 ζέσις F: ζέσιν DMp περικαρδίου DM: περὶ τὴν καρδίαν Fp 21. 22 ἐξ εἴδους μόνου ἢ ἐξ ὕλης μόνης colloc. E 23 τέλειος ὅρος καὶ ὁ V 24 τὴν μὲν τῆς ὕλης DEFp: τῆς μὲν ὕλης MV 25 τὴν δὲ τοῦ εἴδους DMVp: τοῦ δὲ εἴδους EF ἡ διαφορά DE τούτων τοίνυν τῶν ὅρων V 26 ἐπιδέχονται EM δὲ DFMV: γὰρ Ep πρώτιστα] πρῶτα M post ἔσχατα add. πρώτιστα δὲ τὰ γενικώτατα λέγεται, ἔσχατα τὰ ἄτομα, ὧν ἀτόμων προσεχῶς τὰ εἴδη κατηγοροῦνται, εἰ δὲ καὶ γένη, ἀλλὰ διὰ μέσον τῶν εἰδῶν D

οὔτε γὰρ τὰ ἔσχατα γένη ἔχει οὔτε μὴν συστατικὰς διαφορὰς ἀλλ' εἴδη, οἷον 17r τὰ ἄτομα· ὅθεν καὶ αὐτῶν ὑπογραφὰς καὶ οὐχ ὁρισμοὺς ἀποδίδομεν, οἷον Σωκράτης ἐστὶν υἱὸς Σωφρονίσκου Ἀθηναῖος φιλόσοφος προγάστωρ φαλακρὸς γρυ|πὸς καὶ εἴ τι ἄλλο συμβέβηκεν αὐτῷ. ὅσοι δὲ λέγουσι διαφορὰς 17v ἔχειν τὰ γενικώτατα συστατικάς, οὐκ ὀρθῶς λέγουσιν· οὐ γὰρ συστατικὰς ἔχει διαφορὰς ἀλλὰ διαιρετικάς, εἴ γε πᾶν τὸ συστατικὸν πρεσβύτερόν ἐστι τοῦ συνισταμένου· ὡς γὰρ καὶ πρὸ ὀλίγου εἶπον, αἱ συστατικαί τινων διαφοραὶ πολλῷ πρότερον τῶν γενικωτέρων εἰσὶ διαιρετικαί· τὸ γὰρ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν συστατικὰ τοῦ ἀνθρώπου ὄντα καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἄλογον τοῦ ἵππου διαιρετικά ἐστι τοῦ γένους, λέγω δὴ τοῦ ζῴου· τοῦτο γὰρ διαιρεῖται εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον, εἰς θνητὸν καὶ ἀθάνατον. καλῶς ἄρα εἴρηται ὅτι αἱ συστατικαί τινων διαφοραὶ πρεσβύτεραι αὐτῶν εἶναι βούλονται, τοῦ δὲ γενικωτάτου πρεσβύτερον οὐδέν. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων εἰκότως τὴν τοῦ γένους τοῦ καθόλου διδασκαλίαν δι' ὑπογραφῆς ποιεῖται ὁρισμὸν αὐτοῦ ἀποδοῦναι μὴ ἔχων.

Ἵνα δὲ μάθωμεν τίς ποτέ ἐστιν ἡ ἀποδοθεῖσα ὑπογραφὴ καὶ πόθεν εἴληπται, ῥητέον οὕτως (ἅμα δὲ μαθησόμεθα, ὅτι οὐ κατὰ τύχην ὁ Πορφύριος τὰς πέντε ταύτας φωνὰς παρέλαβεν, ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη τρόπον τινὰ πᾶσαν φωνὴν ὑπὸ μίαν τούτων ἀνάγεσθαι τῶν φωνῶν). τῶν φωνῶν αἱ

1 οὔτε γὰρ τὰ ἔσχατα DF: om. EMVp   γένη] γένος M   post ἔχει add. τοῦτ' ἔστι τὰ ἄτομα V   μὴν καὶ FV   οἷον] οἷα E   2 ὅθεν] οἷον V   ὑπογραφὴν FV   καὶ (ante οὐχ) om. M   ἀποδιδόαμεν DEM   6 ἔχουσι D   7 συνιστωμένου FM   ὀλίγου D: βραχέος EFMVp   7. 8 διαφοραί τινων colloc. V   8 γενικωτέρων FV: γενικωτάτων DEp: γενικῶν M   γὰρ DM: γοῦν EFVp   9 ante συστατικὰ add. καὶ ἄλογον καὶ θνητὸν E   συστατικαὶ E   τοῦ Dp: om. EFMV   9. 10 καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἄλογον τοῦ ἵππου om. E   τὸ (ante ἄλογον) om. p   10 τοῦ (ante ἵππου) om. M   διαιρετικά DFMp: διαιρετικαί E: διαιρετικόν V   ἐστι] εἰσι p   δὴ DMV: om. EFp   11 ἄρα] οὖν E   12 αἱ] καὶ V   13 πρεσβύτεραι E   οὖν om. EMp   14. 15 ὁρισμὸν—ἔχων om. M   15 αὐτοῦ] αὐτῶν V   17 ἅμα—ἀνάγεσθαι τῶν φωνῶν (v. 19) om. M   ἅμα δὲ] ἀλλὰ E   17. 18 πορφύριος Dp: ἀριστοτέλης EFV (fort. recte cf. p. 62,7)   18 ταύτας om. E   ὅτι] ὅταν D   19 φωνὴν πᾶσαν colloc. E   τῶν φωνῶν (prius) om. V   τῶν φωνῶν — συμβεβηκός p. 59,7] haec ex D hausta sunt, sed neglexi stemmatis formam, in quam ea redacta sunt, ex parte turbatam omisique quae extra stemma addita sunt, nempe haec: δοκοῦσι μὲν ταῦτα ὅτι ὄνομά τι δηλοῦσι· ἀλλ' ὅμως οὔτε δηλοῦσιν οὔτ' ἔχουσί τι ὄνομα. ἔνθα γὰρ ὄνομα, ἐκεῖ ὀνομαζόμενον· τοῦ δὲ μὴ ὄντος οὐδὲν ὄνομά ἐστιν· ὅθεν καὶ ἀκατηγόρητα καὶ ἀνώνυμα. ceteri codices plus minus abhorrent; stemma a posterioribus certe confectum multumque abhorrens etiam M praebet, ceterorumque librarii, ni fallor, stemma in exemplaribus invenerunt, quod cum transcriberent atque in orationem continuam dissolverent, discrepantiae aequo maiores ortae sunt; velut τῶν φωνῶν αἱ μέν εἰσιν ἄσημοι οἷον κνὰξ βλίτυρι (ρι, superscr. ον) αἱ δὲ σημαντικαί. καὶ περὶ μὲν τῶν ἀσήμων λόγος οὐδεὶς τοῖς φιλοσόφοις. τὸν (sic) δὲ σημαντικῶν αἱ μὲν καθ' ἑνὸς μόνου τῷ ἀριθμῷ λέγονται, ὡς Σωκράτης Πλάτων καὶ τουτὶ τὸ λευκόν, περὶ ἃ οἱ φιλόσοφοι διὰ τὸ ἄπειρα εἶναι οὐ καταγίνονται, αἱ δὲ κατὰ πλειόνων, αἵτινες ἢ κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγοροῦνται καὶ ποιοῦσι τὸ γένος ἢ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ καὶ ἐν τῷ τί ἐστι καὶ ποιοῦσι τὸ εἶδος, ἢ καθ' ἑνὸς μόνου εἴδους καὶ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι καὶ ποιοῦσι τὸ ἴδιον. τῶν δὲ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει καὶ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορουμένων αἱ μὲν οὐσιώδεις εἰσὶ καὶ ποι-

μέν εἰσιν ἄσημοι οἷον κνὰξ βλίτυρι σκινδαψός, αἱ δὲ σημαντικαί, αἵτινες ἢ 17v καθ' ἑνὸς λέγονται, ὡς ὅταν εἴπωμεν Πλάτωνα ἢ Σωκράτην ἤ τινα τῶν καθ' ἕκαστα, ἢ κατὰ πλειόνων, αἵτινες ἢ κατ' οὐσιωδῶν κατηγοροῦνται ἢ κατ' ἐπουσιωδῶν· ἢ κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει ὡς τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραί (ταῦτα δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται ὡς τὸ γένος ἢ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι ὡς ἡ διαφορά), ἢ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ὡς τὸ εἶδος· ἢ καθ' ἑνὸς εἴδους κατηγορεῖται ὡς τὸ ἴδιον ἢ κατὰ πλειόνων ὡς τὸ συμβεβηκός. καὶ ἐκ ταύτης τῆς διαιρέσεως φαίνεται ὅτι ἀνάγκη πᾶσα ταῖς εἰρημέναις πέντε κεχρῆσθαι φωναῖς καὶ οὔτε πλείοσιν οὔτε ἐλάττοσιν· εἰρήκαμεν γὰρ ὅτι τῶν φωνῶν αἱ μέν εἰσιν ἄσημοι αἱ δὲ σημαντικαί, καὶ τῶν σημαντικῶν αἱ μὲν καθ' ἑνὸς κατηγοροῦνται αἱ δὲ κατὰ πλειόνων. τῶν δὲ κατὰ πλειόνων τὸ γένος ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ διαφορὰ καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκός. ἑπτὰ οὖν οὐσῶν φωνῶν τῶν ἀσήμων καὶ τῶν καθ' ἑνὸς λεγομένων καὶ τῶν κατὰ πλειόνων, γένους λέγω καὶ διαφορᾶς καὶ εἴδους καὶ ἰδίου καὶ συμβεβηκότος, τῶν δύο ἐξαιρεθεισῶν φωνῶν αἱ πέντε ὑπολείπονται· ἐξαιροῦνται μὲν γὰρ αἱ ἄσημοι ὡς μηδὲν συμβαλλόμεναι μήτε γραμματικοῖς μήτε ῥήτορσι, πολὺ δὲ μᾶλλον φιλοσόφοις. ἐκβάλλονται δὲ καὶ αἱ καθ' ἑνός, ἐπειδὴ μερικαὶ ὑπάρχουσι, τὰ δὲ κατὰ μέρος ἄπειρα καὶ ἀπερίληπτα· οἱ δὲ φιλόσοφοι ἐπιστημονικῶς πάντα ἐπαγγέλλονται ἐπίστασθαι· ὡς δέ φησιν ὁ Πλάτων ἐν τῷ Κρατύλῳ ὅτι 'ἐπιστήμη εἴρηται παρὰ τὸ ἐπὶ στάσιν τινὰ ἄγειν ἡμᾶς καὶ ὅρον τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ζητήσεων'. ἐπεὶ οὖν τὰ κατὰ μέρος πολλὰ ὄντα καὶ ἄπειρα

οὖσι τὴν διαφοράν, αἱ δὲ ἐπουσιώδεις καὶ ποιοῦσι τὸ συμβεβηκός exhibet E: propius ad codicis D memoriam accedunt FVp, quorum discrepantias singulas apponam 1 εἰσιν om. V οἷον — βλίτυρι om. V σκινδαψός om. FVp αἵτινες om. F 2 λέγεται F πλάτωνα εἴπωμεν colloc. V 3 αἵτινες κατὰ τῶν οὐσιωδῶν ἢ ἐπουσιωδῶν κατηγο[ροῦνται] F: αἵτινες ἢ κατ' οὐσιωδῶν κατηγοροῦνται καὶ αὗται ἢ κατὰ τῶν ἐπουσιωδῶν V: αὗται δὲ αἱ κατὰ πλειόνων ἢ οὐσιωδῶς κατηγοροῦνται ἢ ἐπουσιωδῶς p 4 post ἐπουσιωδῶν add. αἱ κατὰ πλειόνων κατηγορούμενα (?) F: καὶ ταῦτα ὕστερον. ἢ κατὰ πλειόνων ὡς τὸ συμβεβηκός V: in p hinc verba maximam partem ex ingenio conformata sunt, etenim exhibet καὶ εἰ οὐσιωδῶς, ἢ ἐν τῷ τί ἐστιν ἢ ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστι. καὶ εἰ μὲν ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστιν, ἔστιν ἡ διαφορά. εἰ δὲ ἐν τῷ τί ἐστιν, ἢ κατὰ τῶν διαφερόντων τῷ εἴδει ὡς τὸ γένος, ἢ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ὡς τὸ εἶδος. εἰ δὲ ἐπουσιωδῶς, ἢ καθ' ἑνὸς κ. τ. λ. 4. 5 τὸ γένος καὶ ἡ διαφορά FV (fort. recte) 5 ταῦτα δὲ ἢ V (fort. recte) 7. 8 ἢ κατὰ πλ. ὡς τὸ συμβ. om. V 8 καὶ ἐκ ταύτης] ἐκ ταύτης οὖν M: ἐκ ταύτης V ὅτι] ὅτ' D πᾶσα] πᾶσαν φωνὴν p 9 φωναῖς κεχρῆσθαι colloc. EFMVp 10 ἄσημοι] ἀσήμαντοι V 11 ἑνὸς εἴδους V 12 τῶν δὲ κ. πλειόνων om. V καὶ ἡ διαφορὰ καὶ τὸ εἶδος colloc. V 12. 13 καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβ. M: καὶ τὰ λοιπὰ δύο p: om. DEFV 13 τῶν φωνῶν M τῶν τε ἀσήμων M 14 πλειόνων πέντε M λέγω γένους colloc. V 15 φωνῶν] μόνων E 15. 16 αἱ πέντε μόναι Vp 16 ἀπολείπονται Ep γὰρ om. V 17 πολὺ] πολλῷ p 18 καὶ om. EV ἕνα V 20 δὲ] δὴ M ἐν κρατύλῳ D (cf. p. 17,7) ὅτι eicias 21 ἐπὶ στάσιν DE: ἐπίστασιν FMV: εἰς ἐπίστασιν p (cf. p. 17,7) ἄγειν post ὅρον transp. EFMp 21. 22 τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ζητήσεων D: τῶν αἰσθήσεων E: τῶν ζητήσεων FVp: τῶν ζητημάτων M: καὶ τῶν ζητήσεων eicias.

ἐπιστήμην οὐ ποιοῦσιν, αἱ δὲ καθ' ἑνὸς κατηγορούμεναι τῶν μερικῶν κατη- 17v
γοροῦνται, εἰκότως ἐκβάλλονται, καὶ λοιπὸν ἀπομένουσιν αἱ πέντε φωναί, τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ μέση τούτων διαφορά, τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκός, ὑφ' ἃς φωνὰς εὑρήσεις ἅπαντα τελοῦντα καὶ πᾶσαν ἄλλην φωνήν, κἂν κίνησιν εἴπῃς κἂν ἄπειρον. καὶ ταῦτα μὲν νῦν εἴρηται κεφαλαιωδῶς ἐν τῇ διαιρέσει· τὴν δὲ πλατυκὴν αὐτῶν ἐξήγησιν ἐφεξῆς ἐξετάσωμεν.

Τῶν γὰρ φωνῶν αἱ μέν εἰσιν ἄσημοι, οἷον κνὰξ βλίτυρι σκινδαψός, αἱ δὲ σημαντικαί. καὶ οὐδεὶς ἡμῖν περὶ τῶν | ἀσήμων λόγος. λέγονται 18r
οὖν αἱ μὲν ἄσημοι ἀκατηγόρητοι ὡς μὴ κατά τινος ἀγορευόμεναι ἢ λεγόμεναι. καὶ τῶν σημαντικῶν αἱ μὲν καθ' ἑνὸς λέγονται εἶναι ὡς Σωκράτης Πλάτων, αἱ δὲ κατὰ πλειόνων, ὡς τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη καὶ αἱ διαφοραὶ καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ συμβεβηκότα. εἴρηται δὲ ὅτι περὶ τῶν μερικῶν οὐδεὶς λόγος τοῖς φιλοσόφοις. τῶν δὲ κατὰ πλειόνων λεγομένων αἱ μὲν οὐσιωδῶς κατηγοροῦνται ὡς τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραὶ καὶ τὰ εἴδη (συμπληρωτικὰ γάρ ἐστι τῆς οὐσίας), αἱ δὲ οὐκ οὐσιωδῶς ὡς τὰ ἴδια καὶ τὰ συμβεβηκότα· οὐ γὰρ συμπληροῖ ταῦτα τὴν τῶν ὑποκειμένων οὐσίαν. τῶν δὲ οὐσιωδῶς κατηγορουμένων τὰ μὲν κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει λέγεται ὡς τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραί, τὰ δὲ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ, ὡς τὰ εἴδη τῶν ἀτόμων, ἅτινα διαφέρει ἀλλήλων οὐ τῷ εἴδει ἀλλὰ τῇ ὕλῃ, οἷον Ξάνθον τὸν ἵππον λέγω καὶ Βαλίαν· οὗτοι γὰρ οὐ τῷ εἴδει διαφέρουσιν ἀλλήλων, ἀλλὰ τῇ ὕλῃ. * * καὶ πάλιν ὁ δέκα ἀριθμὸς σύγκειται ἐκ δέκα μονάδων οὐ συγκεχυμένων ἀλλ' ἀλλήλων ἀποκεχωρισμένων· εἰ γὰρ συνεχέοντο αἱ μονάδες, οὐκ εἴχομεν ἐκ μονάδων λέγειν συγκεῖσθαι τὸν δέκα ἀριθμόν. καὶ τέως ἐκ τούτου ἔχομεν τὴν διαφορὰν τοῦ τε εἴδους καὶ τοῦ

---

1 καὶ τῶν μερικῶν EFM   2 λοιπὸν ἀπομένουσιν DEFM: ὑπομένουσι λοιπὸν V: λοιπὸν καταλείπονται p   αἱ om. E   3 καὶ τὸ εἶδος DV: καὶ εἶδος E: τὸ εἶδος FMp   τὸ ἴδιον EFp: τὸ ἴδιόν τε D: καὶ τὸ ἴδιον MV   5 εἴπῃς EVp, ex εἴποις corr. F: εἴποις DM   κἂν (alterum)] καὶ V   νῦν post εἴρηται transp. FMV: post κεφαλαιωδῶς E: om. p   6 πλατυκὴν M: πλατικὴν DEFV: πλατυκωτέραν p   αὐτῶν DEFp: αὐτῆς MV   ἐξετάσομεν DFV   7 κνὰξ om. D   σκινδαψός D: om. EFMVp (cf. p. 59, 1)   8 αἱ δὲ σημαντικαὶ post ἄσημοι transp. E: post λόγος V καὶ om. M   ἀσήμων] ἀσημάντων M   9 οὖν] an γάρ?   ἢ] καὶ MV   10 καὶ τῶν] τῶν δὲ Mp   post σημαντικῶν stemma τῆς φωνῆς exhibet V   11 τὰ εἴδη καὶ τὰ γένη colloc. F   12 δὲ] οὖν V   περὶ μὲν τῶν M   13 οὐδεὶς] οὐδὲ εἷς DEFV   λόγος post φιλοσόφοις transp. EMV   παρὰ τοῖς φιλ. V   14 ὡς καὶ τὰ γένη M   15 οὐκ] οὐχὶ M   16 οὐ γὰρ] καὶ γὰρ οὐ F   17 λέγονται DMV   18. 19 ὡς τὰ εἴδη τῶν ἀτόμων scripsi: ὡς τὰ ἄτομα DEp: ὡς τὰ εἴδη M: om. FV   19 ἅτινα] ἃ D   διαφέρουσιν EFV   οὐ post ἅτινα transp. E   post ὕλῃ add. ἢ τῷ ἀριθμῷ p   οἷον—ὕλῃ (21) om. M   20 ξάνθον τὸν ἵππον λέγω καὶ βαλίαν (corr. ex βάλιον E) EF: ξάνθον λέγει τὸν ἵππον καὶ βαλλίαν D: τὸν ἵππον ξάνθον λέγομεν καὶ βαλίαν V: ὁ ξάνθος ἵππος καὶ ὁ βαλίας p   γὰρ] δὲ D   21 τῷ ἀριθμῷ τῇ ὕλῃ V: τῇ ὕλῃ ἢ τῷ ἀριθμῷ p; sed plura videntur excidisse, quare defectum significavi   δέκα om. V   24. p. 61,1 τοῦ τε εἴδους καὶ τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς FMVp: τοῦ γένους καὶ τοῦ εἴδους καὶ τῶν διαφορῶν D: τοῦ τε εἴδους καὶ τῆς διαφορᾶς καὶ τοῦ γένους E

γένους καὶ τῆς διαφορᾶς· διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων τῷ τὸ μὲν εἶδος κατὰ 18r
διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖσθαι, τὸ δὲ γένος καὶ τὴν διαφορὰν κατὰ 16
διαφερόντων τῷ εἴδει. τῶν δὲ κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορουμένων
τὰ μὲν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται (ἐν τῷ τί ἐστι δὲ κατηγορεῖσθαι λέ-
γομεν, ὅταν ἐρωτώμενοι τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος, εἰ τύχοι, εἴπωμεν ὅτι ζῷον,
ὅπερ ἐστὶ γένος, ὥστε τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστι λέγεται κατηγορεῖσθαι), τὰ
δὲ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι, ὡς ὅταν ἀποκρινώμεθα ἐρωτηθέντες, ὁποῖόν τί
ἐστι ζῷον ὁ ἄνθρωπος, ὅτι λογικόν, ὅπερ ἐστὶ διαφορά· ὥστε ἐν τῷ ὁποῖόν 20
τί ἐστιν ἡ διαφορὰ κατηγορεῖται. καὶ ἐν τούτοις ἀνεφάνη ἡμῖν καὶ ἡ τοῦ
γένους καὶ τῆς διαφορᾶς διαφορά· κἀν τούτῳ γὰρ ἀλλήλων διαφέρουσι,
καθὸ τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ὁποῖόν
τί ἐστι. τῶν δὲ μὴ οὐσιωδῶς λεγομένων τὰ μὲν ἑνί τινι ὑπάρχει εἴδει
ὡς τὰ ἴδια, τὰ δὲ πλείοσιν ὡς τὰ συμβεβηκότα. ἐκ ταύτης οὖν τῆς διαι- 25
ρέσεως ἀνεφάνη ἡμῖν καὶ ἡ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος διαφορά· κα-
τὰ τοῦτο γοῦν διαφέρουσιν, καθὸ τὸ μὲν ἴδιον ἑνὶ εἴδει ὑπάρχει, τὸ δὲ
συμβεβηκὸς πλείοσιν. δῆλον τοίνυν ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης ὅτι ἀνάγκη
πᾶσαν φωνὴν ὑπὸ μίαν τούτων τῶν πέντε φωνῶν τελεῖν, καὶ ἅμα δῆλον
ὅτι δυνατὸν ἐκ τῆς προκειμένης διαιρέσεως τὸν ἑκάστου ὁρισμὸν ἤτοι ὑπο-
γραφὴν ἀποδοῦναι ἐκλεγομένους τὰ χρήσιμα πρὸς τὴν ἑκάστου ἀπόδοσιν, 30
ὡς καὶ αὐτὸς ἐποίησε. φησὶ γάρ· γένος ἐστὶ τὸ κατὰ πλειόνων καὶ
διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον· τὸ γὰρ
κατὰ πλειόνων διακρίνει αὐτὸ τῶν ἀτόμων (ἐκείνων καθ' ἑνὸς λεγο-
μένων), τὸ δὲ διαφερόντων τῷ εἴδει διακρίνει αὐτὸ εἴδους καὶ ἰδίου,
τὸ δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον διακρίνει αὐτὸ διαφορᾶς καὶ

1 διαφέρουσι MV: διαφέρει DEFp γὰρ] δὲ M ὅτι τῶ V 2 διαφερόντων] πλειόνων M τοῦ δὲ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς V 2. 3 κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων M 3 τῶν δὲ—εἴδει DF: om. EMVp κατηγορουμένων] κατηγορεῖσθαι M 4 καὶ τὰ μὲν EMVp post κατηγορεῖται add. καὶ ποιεῖ τὸ γένος p καὶ ἐν τῶ D δὲ ante ἐστι transp. Ep: om. M 5 ἐρωτώμενος M[1] εἰ τύχοι] τυχὸν E: εἰ τύχη V εἴποιμεν E ὅτι om. DE (cf. v. 8) 6 τὸ γένος καὶ M τὰ D: τὸ EFMp: om. V 7 ἐν δὲ colloc. V post ὁποῖόν τι ἐστι add. ὑπάρχειν E: ὑπάρχει FMVp ἀποκρινώμαθα om. p ὡς ἐρωτηθέντες E 8 ὁ ἄνθρ. ζῷον colloc. M post ἄνθρ. add. ἀποκρινόμεθα V: εἴπωμεν p ὅτι om. V ὅπερ] ὃ D ἡ διαφορά DFV ὥστε] ὥσπερ F 10 κἂν τούτω DFMV: ἐν τούτω E: κατὰ τοῦτο p διαφέρουσι Vp: διαφέρει DEFM 12 ἑνὶ MV: ἓν DEFp 14 ἡμῖν post οὖν (13) transp. DF ἡ post συμβεβ. transp. MV: om. Fp διαφορά ante τοῦ ἰδίου transp. E 14. 15 κατὰ τοῦτο γοῦν E: καὶ κατὰ τοῦτο δὲ DF: κατὰ τοῦτο δὲ MV: κατὰ τοῦτο γὰρ p: κατὰ τοῦτο—πλείοσιν (16) eicias. 15 διαφέρουσι V: διαφέρει DEFMp ἑνὶ] ἐν E 16 ἐκ ταύτης τοίνυν τῆς διαιρέσεως δῆλον colloc. p δῆλον] δηλοῖ M 17 τούτων post τελεῖν transp. E τῶν πέντε post τελεῖν transp. V φωνῶν om. EV 18 δυνατὸν post διαιρέσεως transp. E προκειμένης] προειρημένης M τὸν om. E an ἑκάστης? 19 ἐκλεγόμενον E: ἐκλεγόμενα M 20 post γὰρ add. ὅτι p κατὰ] ἐκ E 21 post κατηγορούμενον add. οἷον τὸ ζῷον DM: om. EFVp τὸ μὲν γὰρ p 23 τὸ] τῶ D 24 καὶ διαφορᾶς Fp

συμβεβηκότος. καὶ ἡμεῖς μὲν οὕτω πλατυκώτερον ἀποδεδώκαμεν τὴν διαίρεσιν 18r βουλόμενοι διδάξαι τήν τε διαφορὰν τῶν φωνῶν καὶ ὅτι πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ τῷ Ἀριστοτέλει ταύταις μόναις ταῖς πέντε φωναῖς χρήσασθαι καὶ οὔτε πλείοσιν οὔτε ἐλάττοσιν· ἑπτὰ γὰρ ὑπαρχουσῶν πασῶν τῶν φωνῶν καὶ τῶν δύο ἐξαιρεθεισῶν αἱ πέντε μόναι ὑπολείπονται. ὁ δὲ φιλόσοφος Πορφύριος μὴ βουλόμενος τοῦτο νῦν ἀποδεῖξαι, διὰ τί ταῖς πέντε μόναις φω- 18v ναῖς ὁ Ἀριστοτέλης ἐχρήσατο, ἀλλὰ τὴν διαφορὰν μόνην τῶν πέντε σημαντικῶν φωνῶν, στενοτέραν ποιούμενος τὴν διαίρεσιν λέγει οὕτως· τῶν σημαντικῶν φωνῶν αἱ μὲν καθ' ἑνὸς λέγονται αἱ δὲ κατὰ πλειόνων (καταλιμπάνει γὰρ τὸ ἀνώτερον μέρος τῆς διαιρέσεως), καὶ καθ' ἑνὸς μὲν κατηγοροῦνται ὡς τὰ ἄτομα οἷον Σωκράτης Πλάτων Ἀλκιβιάδης, τῶν δὲ κατὰ πλειόνων αἱ μὲν κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει ὡς τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ καὶ τὸ συμβεβηκός· καὶ γὰρ τὸ γένος οἷον τὸ ζῷον κατηγορεῖται κατὰ πολλῶν εἰδῶν οἷον ἀνθρώπου καὶ ἵππου καὶ κυνός, καὶ ἡ διαφορὰ δὲ οἷον τὸ λογικὸν κατηγορεῖται καὶ κατὰ ἀνθρώπων καὶ κατὰ ἀγγέλων, καὶ τὸ θνητὸν κατὰ ἵππου καὶ ἀνθρώπου καὶ τῶν λοιπῶν ζῴων, καὶ τὸ συμβεβηκὸς δὲ κατὰ πολλῶν εἰδῶν κατηγορεῖται· καὶ γὰρ κατὰ λευκότητος καὶ κατὰ μελανίας καὶ κατὰ τοῦ ἑστάναι καὶ κατὰ τοῦ καθέζεσθαι. τῶν δὲ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ὑπάρχει τὸ εἶδος καὶ τὸ ἴδιον. τῶν δὲ κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορουμένων τὰ μὲν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται τὰ δὲ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι καὶ πῶς ἔχον ἐστί. καὶ ἐν μὲν τῷ τί ἐστι τὸ γένος, ἐν δὲ τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ἡ διαφορά, ἐν δὲ τῷ πῶς ἔχον ἐστὶ τὸ συμβεβηκός· ἐρωτώμενοι γάρ, πῶς ἔχει ὁ Πλάτων, φαμὲν ὅτι ὑγιαίνει ἢ νοσεῖ ἢ κάθηται ἢ ἵσταται καὶ τὰ τοιαῦτα.

1 post συμβεβηκότος add. εἰπὼν δὲ κατηγορούμενον διεχώρισεν αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀσημάντων φωνῶν D μὲν om. V πλατυκώτερον Mp: πλατικώτερον DEFV: scribas πλατυκωτέραν (cf. v. 8) 2 τε om. p φωνῶν] ἰδίων D 3 τῷ ἀριστοτέλει] ἀριστοτέλη D ταῖς π. φ. μόναις ταύταις colloc. E μόνον V οὔτε] οὐ D 4 γὰρ] δὲ M ὑπαρχουσῶν] ὑπάρχουσι E: οὐσῶν V πασῶν τῶν φωνῶν FV: πασῶν φωνῶν DE: τῶν φωνῶν πασῶν Mp καὶ om. EF 6 ἀποδεῖξαι τοῦτο νῦν colloc. p 6. 7 φωναῖς μόναις colloc. Vp 7 ἐχρήσατο ὁ ἀριστ. colloc. EFMVp 7. 8 φωνῶν τῶν σημαντικῶν E 10 ἀνωτέρω E μὲν] μόνου V 10. 11 κατηγορεῖται E 11 ὥσπερ ἄτομα V Ἀλκιβιάδης om. V 12 post εἴδει add. αἱ δὲ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ. καὶ κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγοροῦνται p ὡς] καὶ p 14 πολλῶν εἰδῶν] πλειόνων V καὶ (ante ἵππου) om. EM 15 δὲ om. M καὶ κατὰ ἀνθρ. καὶ κατὰ ἀγγ. DF: κατὰ ἀγγ. καὶ ἀνθρ. E: κατὰ ἀνθρ. καὶ κατὰ ἀγγ. M: καὶ κατὰ ἀνθρ. καὶ ἀγγ. V: καὶ κατὰ ἀγγ. καὶ κατὰ ἀνθρ. p 16 καὶ τὸ θνητὸν—ζῴων eicias κατὰ ἵππου καὶ ἀνθρώπου καὶ τῶν λοιπῶν ζῴων D: κατὰ ἵππου καὶ τῶν ἄλλων ζῴων FMV: κατὰ ἀλόγων ἵππου τε καὶ ἄλλων ζῴων Ep 17 καὶ γὰρ κατὰ] κατά τε p 18 καὶ κατὰ μελ. FM: καὶ μελ. DEp: κατὰ μελ. V καὶ κατὰ τοῦ ἑστ.] καὶ τοῦ ἑστ. E: κατὰ τοῦ ἑστ. V καὶ κατὰ τοῦ καθ.] καὶ τοῦ καθ. EMp καθέζεσθαι] καθῆσθαι MV 19 ὑπάρχουσι FV τὸ ἴδιον καὶ τὸ εἶδος colloc. p 19 δὲ] γὰρ Ep 20. 21 κατηγοροῦνται DF 21 ἔχον ἐστί Ep: ἔχει DFMV (cf. v. 22) καὶ (alterum) om. M μὲν om. V 22 post διαφορά add. καὶ τὸ ἀχώριστον συμβεβηκός p 22. 23 ἔχον ἐστί] ἔχει M 23 ante συμβεβηκὸς add. χωριστὸν p 24 τὰ τοιαῦτα D: ἄλλα τοιαῦτα EVp: τὰ ἄλλα τοιαῦτα FM

Ἄξιον δὲ ἀπορῆσαι, εἰ ὑπὸ τὴν φωνὴν ὡς γένος ἀνάγονται αἱ εἰρημέναι πέντε φωναί, τὸ δὲ γένος ὑπὸ ταύτας ἀνάγεται, ἔσται τῶν γενικωτάτων γενῶν γένος, ὅπερ ἄτοπον. φαμὲν οὖν ὅτι οὐχ ὡς πράγματα τὰ γένη ἀνάγεται ὑπὸ ταύτην τὴν διαίρεσιν ἀλλ' ὡς φωναί, ὡς μέντοι πράγματα τὰ γενικώτατα οὐκέτι ἐπί τι κοινότερον ἀνάγεται. 18v

p. 2,17 Τῶν γὰρ κατηγορουμένων τὰ μὲν καθ' ἑνὸς μόνου λέγεται ὡς τὰ ἄτομα.

Διὰ τούτων δηλοῖ πῶς ἡ ἀποδοθεῖσα τοῦ γένους ὑπογραφὴ χωρίζει αὐτὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων.

p. 2,18 Καὶ τὸ οὗτος καὶ τὸ τοῦτο.

Καὶ γὰρ ταῦτα μερικὰ ὑπάρχει· καθ' ἑνὸς γὰρ μόνου λέγεται· δεικνύοντες γάρ φαμεν τοῦτο καὶ ἐκεῖνο καὶ τὸ ἄλλο. καὶ καλῶς οἱ φιλόσοφοι κατὰ τῶν μερικῶν ἤγαγον τὸν λόγον τοῦτον· ταῦτα γὰρ καὶ τῇ δείξει καὶ τῇ αἰσθήσει ὑποπίπτουσιν. ὁ γὰρ καθόλου ἄνθρωπος καὶ τὸ καθόλου ζῷον ταῦτα ἐν τῷ δημιουργῷ ὄντα οὔτε τῇ δείξει οὔτε τῇ αἰσθήσει ὑποπίπτουσι. καλῶς οὖν τὰ καθ' ἕκαστα ὑπὸ τὴν δεῖξιν ἀνήγαγον, οὐ γὰρ τὰ καθόλου. ἄτομα δὲ λέγεται ταῦτα, ἐπεὶ μὴ τέμνεται μήτε εἰς ὁμοιοειδῆ μήτε εἰς ἀνομοιοειδῆ, ὥσπερ τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη, ἀλλ' ἅμα τῇ τομῇ φθείρεται· τὸ γὰρ ἐν ἐμοὶ ζῷον οὐκ ἔστι κοινόν, ἀλλ' ἐν ἐμοί περιγέγραπται, ὁμοίως καὶ τὸ λογικόν· καὶ τὸ ἐκ πάντων σύγκριμα ὁ ἄνθρωπος περιώρισται.

p. 2,19 Καὶ τὰ συμβεβηκότα κοινῶς, ἀλλὰ μὴ ἰδίως τινί.

Οἷον ἡ λευκότης καὶ ἡ μελανία· τὰ γὰρ μερικὰ οὐ κατὰ πλειόνων λέγεται, οἷον ἡ ἐν τῷδε τῷ σώματι λευκότης ἢ ἡ ἐν τῷ Ὀδυσσεῖ οὐλή.

1 γένος] μέρος E 2 τὸ δὲ γένος — ἀνάγεται eicias ταύτας] ταύτην F 2. 3 ἔσται τὸ γενικώτατον γένος E: ἔσται τῶν γενικωτάτων γένος V 3 τὰ om. p 5 ἐπί τι EFVp: εἰς D: ὑπό τι M 6. 7 μόνου λέγεται EF: μόνου κατηγοροῦνται D: λέγεται μόνου Porph. p 8 παραδοθεῖσα E 9 πάντων FMV 10 οὗτος ex οὕτως corr. E 11 καὶ γὰρ ταῦτα μερικὰ ὑπάρχει. τὰ δὲ κατὰ πλειόνων ὡς τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη καὶ αἱ διαφοραὶ καὶ τὰ ἴδια. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα μερικὰ ὑπάρχει D καὶ ταῦτα γὰρ V: καὶ γὰρ καὶ ταῦτα p ὑπάρχει] ὑπάρχουσι E: εἰσὶ V λέγεται Mp: λέγονται DEFV 12 καὶ (post τοῦτο)] ἢ M: om. V καὶ καλῶς] καλῶς οὖν M 13 μερικῶν] μερῶν M 14. 15 ὁ γὰρ καθόλου . . . ὑποπίπτουσιν in mrg. suppl. D 14 ὁ γὰρ Dp: οὐ γὰρ EF: οὐ γὰρ ὁ MV καὶ (alterum) DVp: οὐδὲ E: οὔτε FM 15 ταῦτα DF: ταῦτα γὰρ EMV: καὶ τὰ λοιπὰ τῶν καθόλου p 15. 16 οὔτε ὑποπίπτ. τῇ αἰσθ. colloc. V 17 μὴ] οὐ p μήτε] εἴτε M: οὔτε p: om. V 17. 18 ὁμοιοειδῆ DF: ὁμοειδῆ EMVp 18 μήτε] οὔτε p ἀνομοιοειδῆ DEFV: ὁμοιοειδῆ M: ἀνομοειδῆ p ὥσπερ] ὡς D τὰ εἴδη καὶ τὰ γένη colloc. FMV ἀλλ' om. E 20 λογικόν] ἀργικόν (?) E ἐκ] ἐν F ὁ om. E 23 οἷον λευκότης μελανία M: οἷον ἡ λευκ. ἡ μελ. V 24 τῷδε τῷ om. V ἢ ἡ ἐν Fp: ἢ ἐν DE^1MV: ἡ ἐν E^2

ἀφ᾽ ἧς αὐτὸν ἡ τροφὸς ἐπέγνω· καὶ γὰρ αὕτη αὐτῷ μόνῳ ὑπῆρχεν· εἰ 18v μὴ γὰρ ἦν αὐτῷ μόνῳ, πῶς εἶχεν αὐτὸν ἐξ αὐτῆς ἐπιγνῶναι; διὰ τοῦτο οὖν εἶπε τὰ κοινῶς συμβεβηκότα ἀλλὰ μὴ ἰδίως τινὶ ὑπάρχοντα ἀντὶ τοῦ τὰ καθόλου καὶ μὴ τὰ μερικά.

p. 2,20 Ἔστι δὲ γένος μὲν οἷον τὸ ζῷον, εἶδος δὲ οἷον ὁ ἄνθρωπος.

Ἐσκιαγραφημένην οἵόν τινα περὶ αὐτῶν ποιεῖται διδασκαλίαν διὰ παραδείγματος ἕκαστον ἡμᾶς διδάσκων τῶν πέντε.

p. 2,22 Τῶν μὲν οὖν καθ᾽ ἑνὸς μόνου κατηγορουμένων διαφέρει τὰ γένη τῷ ταῦτα κατὰ πλειόνων ἀποδοθέντα κατηγορεῖσθαι. |

Διὰ τούτων δείκνυσι πῶς ὁ ἀποδοθεὶς τοῦ γένους ὁρισμὸς ἤτοι ὑπογραφὴ χωρίζει αὐτὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων· κατηγορεῖται μὲν γὰρ καὶ τὸ γένος κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων, ἀλλ᾽ οὐ τῷ ἀριθμῷ μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ εἴδει, τὸ δὲ εἶδος κατὰ διαφερόντων μόνον τῷ ἀριθμῷ. ὥστε δεῖ ποιεῖσθαι ἑκάστης φωνῆς τὸν ὁρισμὸν ἤτοι ὑπογραφὴν οὕτως· ὅτι γένος μέν ἐστι φωνὴ σημαντικὴ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένη, διαφορὰ δέ ἐστι σημαντικὴ φωνὴ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορουμένη, εἶδος δὲ φωνὴ σημαντικὴ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένη, ἴδιον δὲ ὑπάρχει φωνὴ σημαντικὴ μὴ οὐσιώδης καθ᾽ ἑνὸς εἴδους κατηγορουμένη, συμβεβηκὸς δὲ πέφυκε φωνὴ σημαντικὴ ἐπουσιώδης κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ πῶς ἔχον ἐστὶ κατηγορουμένη.

---

1 ἐπέγνω EFVp: ἐπέγνωσε D: ἔγνω M αὕτη DFp: αὐτὴ EMV μόνῳ] μόνη E 2 πῶς — ἐπιγνῶναι] οὐκ ἂν εἶχεν αὐτὸν ἐπιγνῶναι ἐξ αὐτῆς V 4 τὰ (ante καθόλου) om. DMV 5 hoc lemma ad superius (p. 63,22) adnexum hic omisit et ἐσκιαγραφημένην δὲ scrips. D 7 τὴν διδασκ. EMp 7. 8 παραδειγμάτων M 10 τὰ γένη] τὸ γένος E ἀποδοθέντα κατηγορεῖσθαι D: λέγεσθαι EFp 11 διὰ τούτων EMVp: διὰ τούτου F: διὰ τοῦ εἰπεῖν τῶν οὖν καθ᾽ ἑνὸς κατηγορουμένων D τοῦ γένους EM: om. DFV: post ὁρισμὸς transp. p 11. 12 ἡ ὑπογραφὴ p 12 καὶ om. Ep 13 καὶ (ante διαφερόντων) om. M ἀλλ᾽ om. E μόνων E 14 post ὥστε add. οὖν FMVp 15 ἐφ᾽ ἑκάστης E τὴν ὑπογραφὴν EFMp 16 σημαντ. φωνὴ colloc. EF πλειόνων] πολλῶν V 16. 17 ἐν τῷ τί ἐστι — εἴδει (18) om. E 17 κατηγορούμενον DV[1] διαφορὰ — κατηγορουμένη (18) om. D ἐστι Fp: om. MV φωνὴ σημαντ. colloc. M 18 κατηγ. ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι colloc. EMV δέ ἐστι D 19 φωνὴ om. V σημαντ. φωνὴ colloc. E 20 κατηγορούμενον D et fort. V[1] δὲ om. M ὑπάρχει] ἐστι V σημαντ. φωνὴ colloc. V μὴ οὐσιώδης DEF: οὐσιώδης M: μὴ οὐσιωδῶς V: ἐπουσιώδης p 21 ἑνὸς μόνου D πέφυκε D: ἐστι EFMVp σημαντ. φωνὴ colloc. Fp 21. 22 scribas μὴ οὐσιώδης (cf. v. 20) 22 ante ἐν τῷ πῶς add. ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι ἢ p 22. 23 κατηγορουμένη ἐν τῷ πῶς ἔχ. ἐστί colloc. EV

p. 2,27 Τὸ δὲ ζῷον γένος ὂν ἀνθρώπου καὶ βοὸς καὶ ἵππου κατηγορεῖται, οἳ διαφέρουσι καὶ τῷ εἴδει ἀλλ' οὐ τῷ ἀριθμῷ μόνον. 19r

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ τῷ εἴδει διαφέροντα ἀλλήλων καὶ τῷ ἀριθμῷ διαφέρει, τὰ δὲ τῷ ἀριθμῷ διαφέροντα οὐκέτι καὶ τῷ εἴδει· οὐδὲ γὰρ ἀντιστρέφει ὁ λόγος. εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι τὸ ταὐτὸν τριττὸν ὑπάρχει· ἢ γὰρ τῷ γένει ἐστὶ ταὐτὸν ἢ τῷ εἴδει ἢ τῷ ἀριθμῷ. καὶ τῷ μὲν γένει ἐστὶ ταὐτὸν ὡς ἄνθρωπος ἵππος βοῦς (ταῦτα γὰρ τῷ γένει ταὐτὰ ὑπάρχει· ἅπαντα γὰρ ζῷά ἐστι), τῷ δὲ εἴδει ταὐτόν ἐστιν ὡς Θέων καὶ Πλάτων καὶ Ἀλκιβιάδης (οὗτοι γὰρ οἱ αὐτοὶ καὶ ἓν τῷ εἴδει ὑπάρχουσι), τῷ δὲ ἀριθμῷ ταὐτόν ἐστιν ὡς ἄνθρωπος καὶ βροτός, ξίφος καὶ μάχαιρα. εἰ γοῦν τὸ ταὐτὸν τριττὸν ὑπάρχει, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ ἕτερον τριττὸν ὑπάρχει· ἢ γὰρ τῷ γένει τινὰ διαφέρει καὶ ἕτερά ἐστιν ἀλλήλων ἢ τῷ εἴδει ἢ τῷ ἀριθμῷ. καὶ τὰ μὲν τῷ γένει διαφέροντα ἀλλήλων πάντως καὶ τῷ εἴδει διαφέρει καὶ τῷ ἀριθμῷ, οἷον τῷ γένει διαφέρει ἀλλήλων ὡς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ λευκόν (ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος ζῷον ὑπάρχει, τὸ δὲ λευκὸν ποιόν), ἀλλὰ καὶ τῷ εἴδει (ἄλλο γὰρ εἶδος ἀνθρώπου καὶ ἄλλο λευκοῦ· ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος εἶδός ἐστι τοῦ ζῴου γένους ὄντος, τὸ δὲ λευκὸν εἶδός ἐστι τῆς ποιότητος καὶ τοῦ χρώματος), ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ ἀριθμῷ· ὁ γὰρ αἰσθητὸς ἄνθρωπος οἷον Σωκράτης ἕτερός ἐστι Πλάτωνος. ὥστε οὖν καλῶς εἰρήκαμεν ὅτι τὰ τῷ γένει ἀλλήλων διαφέροντα καὶ τῷ εἴδει διαφέρει καὶ τῷ ἀριθμῷ. τὰ δὲ τῷ εἴδει διαφέροντα διαφέρει μὲν πάντως τῷ ἀριθμῷ, οὐκέτι δὲ πάντως καὶ τῷ γένει, οἷον ἄνθρωπος ἵππος· ταῦτα γὰρ διαφέρει ἀλλήλων τῷ εἴδει (ἄλλο γὰρ εἶδος ἀνθρώπου καὶ ἄλλο ἵππου), ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ ἀριθμῷ (ἄλλη γὰρ ὕλη ἀνθρώπου καὶ ἄλλη ἵππου), οὐ μὴν τῷ γένει διαφέρει· ἀμφότερα γὰρ ζῷα ὑπάρχει. τὰ δὲ τῷ ἀριθμῷ διαφέροντα οὔτε πάντως τῷ εἴδει οὔτε τῷ γένει διαφέρει. διὰ τοῦτο

1 καὶ ἵππου καὶ βοὸς colloc. Ep 2 καὶ om. D εἴδει ἀλλήλων p Porph. οὐχὶ Porph. μόνω D 3 post ἀριθμῷ add. πάντως V 3. 4 διαφέρουσι EFMVp 4 οὐδὲ DMV: οὐ EFp 5 δὲ DFV: γὰρ EMp 6 ante τῷ γένει et τῷ εἴδει add. ἐν V γένει μὲν colloc. EFVp ἐστὶ (alterum) om. M 7 ἵππος βοῦς D: ἵππος καὶ κύων καὶ βοῦς EM: ἵππος κύων καὶ βοῦς F: καὶ ἵππος καὶ βοῦς καὶ κύων V: ἵππος κύων βοῦς p ταὐτὰ MV: ταὐτὸν DEFp (cf. v. 9) ὑπάρχει EMVp: εἰσιν D: ὑπάρχουσιν F 8 ζῶον M ἐστι] εἰσί DEp 9 καὶ ἓν V: καὶ ἐν DEF: ἐν Mp 10 καὶ (ante βροτός) om. F καὶ ξίφος E: ὡς (?) ξίφος M: ἢ ὡς ξίφος p 11 γοῦν D: οὖν EFMVp 12 διαφέρουσι FV 13 πάντως—ἀλλήλων (14) om. M 14 διαφέρει (prius) D: διαφέρουσι EFVp διαφέρει (alterum) DEVp: διαφέρουσιν F ἀλλήλων ὡς om. V: ὡς om. p 16 ποιόν] ποιότης MV ἀλλὰ δὴ καὶ Vp 16 ἀνθρ. εἶδος colloc. V 18 δὴ om. E 19 ὁ σωκρ. p πλάτωνι MV: τοῦ πλάτωνος p 20 τῷ γένει] γένη D 20. 21 διαφέρουσι EFp 21 διαφέρουσι EFV πάντως om. MVp 22 καὶ om. E ταῦτα] ταυτὸν E 23 διαφέρουσιν EFMV 24 ἄλλη (prius)] ἄλλο V ἡ ὕλη F ἵππου καὶ ἄλλη ἀνθρ. colloc. EMVp 25 καὶ τῷ γένει p διαφέρουσιν EFVp ὑπάρχει EFMp: ἢ (sic) D: εἰσί V 26 οὔτε τῷ εἴδει διαφ. οὔτε πάντως τῷ γένει colloc. V διαφέρουσιν EFMV: διαφέρουσιν ἀλλήλων p

οὖν εἶπεν οἳ διαφέρουσιν ἀλλήλων καὶ τῷ εἴδει, οὐ μόνον τῷ 19r ἀριθμῷ, ὡς δήλου ὄντος, ὅτι τὰ διαφέροντα ἀλλήλων τῷ εἴδει καὶ τῷ ἀριθμῷ πάντως διαφέρει.

p. 3,5 Τῆς δ' αὖ διαφορᾶς καὶ τῶν κοινῶς συμβεβηκότων διαφέρει τὸ γένος.

Τῶν διαφορῶν φησι καὶ τῶν καθόλου συμβεβηκότων διαφέρει τὸ γένος τῷ ταῦτα μὲν ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον ἐστὶ κατηγορεῖσθαι, τὸ δὲ γένος ἐν τῷ τί ἐστιν.

p. 3,14 Ὥστε τὸ μὲν κατὰ πλειόνων λέγεσθαι τὸ γένος διαστέλλει 19v αὐτὸ ἀπὸ τῶν καθ' ἑνὸς μόνου τῶν ἀτόμων κατηγορουμένων.

Ἐν συντόμῳ δείκνυσι πῶς ἕκαστον τῶν παραληφθέντων πρὸς τὴν τοῦ γένους ὑπογραφὴν δεόντως εἴληπται.

p. 2,18 Ἃ οὐκ ἐν τῷ τί ἐστιν ἀλλ' ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον ἐστὶ κατηγορεῖται.

Ἡ δὲ διαφορὰ καὶ τὰ συμβεβηκότα οὐ μόνον ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγοροῦνται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πῶς ἔχον ἐστίν· ἐρωτηθέντες γὰρ πῶς ἔχει Σωκράτης ἀποκρινόμεθα ἢ ὑγιαίνει ἢ νοσεῖ· αἱ γὰρ ἄλλαι διαφοραὶ πρὸς τοῖς συμβεβηκόσιν εἰσὶν οἷον τὸ σιμὸν καὶ τὸ γρυπὸν καὶ τὸ φαλακρόν.

1 οὖν om. Vp διαφ. τῶ εἴδει ἀλλήλων (καὶ om.) M 1. 2 καὶ τῷ εἴδει ἀλλήλων ἀλλ' οὐ τῷ ἀρ. μόνον p 2 τῷ εἴδει ἀλλήλων colloc. Mp 3 διαφέρουσι DFMp, (ante πάντως transp.) V 4 κοινῇ Porph. 7 ἐστιν (post τί) om. M 8 post τί ἐστιν add. τῶν δὲ ἐν τῶ τί ἐστι κατηγορουμένων διαφέρει τὸ γένος, τοῦ μὲν εἴδους, ὅτι ἐκεῖνο μὲν κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖται, τοῦτο δὲ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει, οἷον τὸ γένος, τοῦ δὲ ἰδίου ὅτι τοῦτο μὲν ἑνὶ εἴδει ἁρμόζει, τὸ δὲ γένος πολλοῖς | εἴδεσιν p 9 τῶ μὲν E 10 κατηγορουμένου E 11 καὶ ἐν συντόμω D: ἐν συντόμω δὲ V πρὸς] εἰς Ep 12 post εἴληπται add. [τῶν ὡς εἰδῶν] κατηγορουμένων. διὰ τί εἶπεν ὡς εἰδῶν καὶ ὡς ἰδίων; διὰ τὰ ὑπάλληλα γένη καὶ εἴδη. διότι λέγονται τὰ αὐτὰ καὶ γένη καὶ εἴδη. διὰ τοῦτο γοῦν εἶπεν ὡς εἰδῶν, διότι οὐ πάντοτε εἴδη ἀλλά ποτε καὶ γένη. τὸ δὲ ὡς ἐνταῦθα τὸ κυρίως εἶδος καὶ τὸ κυρίως ἴδιον δηλοῖ, ἤτοι τό τε εἰδικώτατον καὶ τὸ μόνῳ καὶ ἀεὶ καὶ παντὶ ὑπάρχον ⟨ἴδιον⟩. τὸ γὰρ ὑπάλληλον εἶδος κατὰ διαφόρων τῷ εἴδει κατηγορεῖται ὡς τὸ ἔμψυχον εἶδος ὂν τοῦ σώματος. καὶ τὸ ἴδιον οὖν ὃ παντὶ συμβέβηκε τῷ εἴδει εἰ καὶ μὴ μόνω, κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει λέγεται, τὸ δίπουν κατὰ ἀνθρώπων καὶ ὀρνέων V
13 Ἃ—φαλακρόν (19) eicias 14 ἐστὶ om. F 15 ἡ διαφορὰ δὲ colloc. E
16 κατηγοροῦνται p: κατηγορεῖται codd. ἔχον ἐστίν DV: ἔχον EFp: ἔχει M
17 ἀπεκρινάμεθα E ἢ ὑγιαίνει ἢ νοσεῖ EFp: ἢ νοσεῖ ἢ ὑγιαίνει D: ἢ ὑγείαν ἔχει ἢ νοσεῖ M: ὑγιαίνει ἢ νοσεῖ V ἄλλαι] an ἀλλοῖον ποιοῦσαι? 18 πρὸς om. D
τὸ σιμὸν καὶ τὸ γρυπὸν (γριπὸν D) καὶ τὸ φαλ. DM: τὸ σιμὸν καὶ τὸ γρυπὸν ἢ τὸ φαλ. E: τὸ σιμὸν καὶ γρυπὸν καὶ τὸ φαλ. F: τὸ σιμὸν τὸ γρ. καὶ φαλ. V: τὸ σιμὸν τὸ γρ. καὶ τὸ φαλ. p

p. 3,17 Τὸ δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι χωρίζει ἀπὸ τῶν διαφορῶν καὶ τῶν κοινῶς συμβεβηκότων, ἃ οὐκ ἐν τῷ τί ἐστιν, ἀλλ' ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον ἐστὶ κατηγορεῖται ἕκαστον ὧν κατηγορεῖται. [19v]

Ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ἡ διαφορὰ κατηγορεῖται. ἐν δὲ τῷ πῶς ἔχον τὰ κοινῇ συμβεβηκότα. φασὶ δέ τινες ὅτι εἰπὼν ἢ πῶς ἔχον περιέλαβε καὶ τὰ ἰδίως τινὶ συμβεβηκότα. λέγομεν οὖν ὅτι εἰ καὶ ἐν τῷ πῶς ἔχον ἐστὶ κατηγορεῖται καὶ αὐτά, ἀλλ' ὅμως τῶν καθ' ἑνός ἐστι κατηγορουμένων· ἐκείνων δὲ ἄνω ἐχώρισε τὸ γένος εἰρηκὼς τὸ μὲν κατὰ πλειόνων λέγεσθαι τὸ γένος διαστέλλει αὐτὸ ἀπὸ τῶν καθ' ἑνὸς μόνου τῶν ἀτόμων κατηγορουμένων.

p. 3,19 Οὐδὲν ἄρα περιττὸν οὐδὲ ἐλλεῖπον περιέχει ἡ τοῦ γένους ῥηθεῖσα ὑπογραφὴ τῆς ἐννοίας.

Οἱ ὁρισμοὶ βούλονται καὶ μόνῳ ἐφαρμόζειν τῷ πράγματι καὶ ὅλον αὐτὸ περιλαμβάνειν· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁρισμοὶ λέγονται, ὡς περιλαμβάνοντες τὸ ὁριστὸν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὅρων μετειλημμένοι. κακύνονται δὲ οἱ ὁρισμοὶ κατὰ δύο τρόπους, ἢ περιττεύοντες ἢ ἐλλείποντες· καλῶς γὰρ εἴρηται τοῖς φιλοσόφοις, ὅτι ἑκάστη συμμετρία μία τις οὖσα δύο ἔχει ἀμετρίας παρακειμένας· οὕτω γὰρ καὶ ἡ δικαιοσύνη μία μέν τις ὑπάρχει ἀρετή, παράκειται δὲ αὐτῇ ἡ μειονεξία καὶ ἡ πλεονεξία· καὶ μειονέκτης μέν ἐστιν ὁ ἧττον τοῦ δέοντος ἑαυτῷ τι περιποιῶν, πλεονέκτης δὲ ὁ πλέον τοῦ δέοντος. καὶ πάλιν ἡ σωφροσύνη ἀρετὴ ὑπάρχει, παράκειται δὲ αὐτῇ ἥ τε ἠλιθιότης καὶ ἡ ἀκολασία· καὶ ἠλίθιος μέν ἐστιν ὁ ἧττον κινούμενος

2 κοινῶς DEM: κοινῇ F Porph.: κοινῶν Vp   3 ἢ πῶς ἔχον ἐστὶ om. D: post κατηγ. transp. F   ἐστι (post ἔχον) MV: om. EFp   5 ἀλλ' ἐν τῷ ὁποῖον M: καὶ ἐν τῷ ὁποῖον V   6 κοινῇ DF: κοινῶς EVp: om. M   δέ τινες FMVp: τινὲς D: δὲ E   ἢ om. M   7 τινὶ om. F   συμβ. τινί colloc. V   εἰ καὶ FVp: καὶ εἰ E: εἰ M: om. D   8 αὐτὸ M   10 μόνου om. D   μόνου καὶ p   14 ante οἱ ὁρισμοὶ add. καλῶς εἶπε τῆς ἐννοίας ὅτι αἱ ὑπογραφαὶ ἀπὸ τῶν ἐννοιῶν λαμβάνονται καὶ τῶν συμβεβηκότων· ταῦτα γὰρ μόνα (sic) τὴν ἔννοιαν οὐ τὴν φύσιν τοῦ ὑποκειμένου σημαίνουσιν, tum rubro καὶ ἄλλως D   καλῶς οἱ ὁρισμοὶ V   16 ὁριστὸν] ὁριστικὸν E: ἀόριστον M   μετειλημμένον M   16. 17 κακύνονται M: γίνονται DFp: καὶ κακύνονται E: κακίζονται V (cf. p. 68,23)   17 post ὁρισμοὶ add. ἀσύμμετροι p   19 περικειμένας D[1]M   καὶ ἡ om. M   μέν om. D   21 ἑαυτῷ τι FVp: ἐν αὐτῷ τι D: αὐτῷ τι E: τι ἑαυτῷ M   22 καὶ πάλιν] ἀλλὰ μὴν V   post πάλιν add. ἡ ἀνδρεία ἀρετὴ ὑπάρχει, παράκειται δὲ αὐτῇ δειλία καὶ θρασύτης (ἥ τε δειλία καὶ ἡ θρασύτης Vp) ἀλλὰ καὶ (ἀλλὰ δὴ καὶ Vp) EVp   σωφροσύνη in mrg. suppl. et in textu ἀνδρεία del. M   ὑπάρχει om. E   23 ἡ om. E   καὶ ἠλίθιος μὲν] ἠλίθιος μὲν γὰρ M: ἠλίθιος μὲν V

ἀκόλαστος δὲ ὁ μᾶλλον καὶ ἀτάκτως κινούμενος. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων 19v ἔχει, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ· ἐκεῖνος γάρ ἐστιν ἄριστος ὅρος ὁ περιορίζων μὲν τὸ οἰκεῖον πρᾶγμα καὶ μηδὲν ἔξω αὐτοῦ καταλιμπάνων, τῶν δὲ παρακειμένων μηδὲν ἀφαιρούμενος. παράκειται δὲ τούτῳ, ὥσπερ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, ἥ τε ὑπερβολὴ καὶ ἡ ἔλλειψις, ὡς ἤδη εἴρηται. καὶ περιττεύοντες μὲν ποιοῦσι τὰ πράγματα ἐλλείπειν, ἐλλείποντες δὲ ποιοῦσι τὰ πράγματα περιττεύειν· οἷον ὁ τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητόν, καὶ οὗτος ὁ ὁρισμὸς χωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων καὶ περιλαμβάνει πάντας τοὺς ἀνθρώπους. ἐλλείπων δὲ ποιεῖ τὸ πρᾶγμα περιττεύειν, οἷον ζῷον θνητόν· οὐ μόνον γὰρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον θνητὸν ἀλλὰ καὶ ὁ ἵππος καὶ ὁ κύων καὶ ἄλλα πολλά. πάλιν δὲ περιττεύων ποιεῖ τὸ πρᾶγμα ἐλλείπειν, οἷον ζῷον λογικὸν θνητὸν γραμματικόν· οὐκέτι γὰρ πάντας ἀνθρώπους περιλαμβάνει, ἀλλὰ μόνους τοὺς γραμματικούς. καὶ τοῦτο εἰκότως· συνθετώτερα γὰρ γινόμενα τὰ πράγματα μᾶλλον στενοῦται, ἁπλούστερα δὲ ὄντα ἐπὶ πλέον ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ πλειόνων φέρεται, ἅτε δὴ καὶ πλησιέστερα ὄντα τῆς πρώτης ἀρχῆς | καὶ κοινῆς πάντων. διὰ 20r τοῦτο τὸ μὲν ζῷον αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐπὶ πλειόνων φέρεται, συντεθὲν δὲ τῷ λογικῷ ἐπ' ἐλαττόνων. τὸ δὲ λογικὸν ζῷον τῷ θνητῷ συνδυαζόμενον ἔτι ἐλάττονα περιέχει, εἰ δὲ προστεθῇ καὶ τὸ γραμματικόν, ἔτι μερικώτερον γίνεται. ὥστε ἐλλείποντες μὲν οἱ ὁρισμοὶ ποιοῦσι τὰ πράγματα περιττεύειν, περιττεύοντες δὲ ποιοῦσιν ἐλλείπειν. ταῦτα οὖν ἐπισημηνάμενος ὁ Πορφύριός φησιν ὅτι ὁ ἀποδοθεὶς τοῦ γένους ὁρισμὸς ἤτοι ὑπογραφὴ τῶν δύο ἀπήλλακται τῶν κακουόντων τοὺς ὁρισμούς· οὔτε γὰρ περιττεύει οὔτε ἐλλείπει.

Εἴρηται ὅτι τριττά ἐστι τὰ γένη, τὰ μὲν πρὸ τῶν πολλῶν τὰ δὲ ἐν

1 post κινούμενος add. ἀλλὰ δὴ καὶ ἡ φρόνησις ἀρετή ἐστι, παράκειται δὲ αὐτῇ ἥ τε ἀφροσύνη καὶ ἡ ὑπερηφανία p 2 ἐστιν om. F ὁ ἄριστος M ὅρος] ὁρισμὸς p ὁ] ὡς F 5 ἡ (ante ἔλλειψις) om. EM 6 post μὲν et ἐλλείποντες δὲ add. τῇ λέξει M 6. 7 τὰ πρ. περιττεύειν ποιοῦσι transp. M 6. 7 τὰ πράγματα MV: τὸ πρᾶγμα DEF: om. p 8 post θνητόν add. νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν D οὗτος] οὕτως E πάντων EFM: ζώων D: ἁπάντων Vp 9 ἐλλεῖπον E 10 μόνος M γὰρ] δὲ D ζῷον θνητόν om. M 11 ὁ ἵππος καὶ ὁ κύων D: ἵππος καὶ κύων EFMp: ἵππος καὶ ὁ κύων V περιττεύων MVp: τὸ περιττεῦον DF: περιττεῦον E 12 ζῷον p: ἄνθρωπος ἐστὶ ζῷον V: om. DEFM 13 πάντας τοὺς ἀνθρ. EM: ἀνθρ. πάντας V περιλαμβ.] λαμβάνει V 14 σύνθετα V στενοῦνται DMV 15 πλέον DFM: πλείονα EVp ἐκτείνεται MVp: ἐντείνεται DEF 16 καὶ (post δὴ) D: om. EFMVp ὄντα post ἀρχῆς transp. F 17 ἐκφέρεται D 17. 18 τῷ λογικῷ] τὸ (ex τῷ corr.) λογικὸν V 18 ζῷον ex ζώῳ corr. F 19 ἐλάττωνα M προστεθῇ] προστεθεῖ F 20 γίνεται MVp: λέγεται DEF μὲν ἐλλείπ. colloc. E ἐλλίποντες D¹ post ὁρισμοὶ add. τῷ λόγῳ M τὰ πράγματα p: τὸ πρᾶγμα codd. (cf. v. 6) περισσεύειν (sed v. 21 περιττεύοντες) V 21 τῷ λόγῳ ποιοῦσιν M ποιοῦσιν om. p post ἐλλείπειν add. τὸ πρᾶγμα M ἐπισημαινόμενος Vp 22 ὁ ἀποδοθεὶς τ. γ. ὁ ὁρισμὸς (sed prius ὁ superscr. m.²) D ἡ ὑπογραφὴ p τῶν δύο τούτων p 23 τῶν om. M 23. 24 οὔτε γὰρ περιττεύων ποιεῖ ἐλλείπειν τὸ πρᾶγμα οὔτε ἐλλείπων περιττεύειν p post ἐλλείπει add. τῆς ἐννοίας M 25 εἴρηται δ' E τριττά Fp: περιττά DV: τρία EM τὰ (ante γένη) om. M ἐν] ἐπὶ V

τοῖς πολλοῖς τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς, ἃ καὶ ὑστερογενῆ καλεῖται καὶ ἐννοηματικὰ ὡς ἐν τῇ διανοίᾳ ὄντα τῇ ἡμετέρᾳ. πρόκειται οὖν τῷ Πορφυρίῳ διδάξαι περὶ γενῶν οὔτε περὶ τῶν πρὸ τῶν πολλῶν οὔτε περὶ τῶν ἐν τοῖς πολλοῖς ἀλλὰ περὶ τῶν ἐπὶ τοῖς πολλοῖς, τοῦτ' ἔστι περὶ τῶν ἐννοηματικῶν. διὰ τοῦτο τοίνυν εἶπεν ὑπογραφὴν τῆς ἐννοίας, τοῦτ' ἔστι τοῦ ἐννοηματικοῦ γένους. ἐννοηματικὸν δὲ γένος ἐστί, καθ' ἣν ἔννοιαν λαμβάνοντες τὰ πράγματα πρὸς αὐτὴν ὁριζόμεθα, οἷον λαμβάνομεν κατὰ τὴν οἰκείαν διάνοιαν τὸν ἄνθρωπον καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναλογιζόμενοι λέγομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητόν. φησὶν οὖν ὁ Πορφύριος ὅτι ταύτης τῆς ἐννοίας οὐδὲν ὑπερβάλλον οὐδὲ ἐλλεῖπον ἔχει ἡ τοῦ γένους ὑπογραφή. 20r

Περὶ εἴδους.

p. 3,22 Τὸ δὲ εἶδος λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ τῆς ἑκάστου μορφῆς.

Πεπλήρωται ὁ περὶ τοῦ γένους λόγος. δευτέραν οὖν τάξιν ἔχουσιν ἐν τούτοις αἱ διαφοραί· ἀλλ' ἐπειδήπερ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος πρός τι καὶ ἅμα ὑφίσταται καὶ ἅμα νοεῖται, διὰ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς διαφορᾶς προέταξεν, οὐ διὰ τὴν φυσικὴν τάξιν ἀλλὰ διὰ τὴν διδασκαλικὴν ἀκολουθίαν, καὶ ὅτι ἐν τῇ τοῦ γένους διδασκαλίᾳ ἐμνημόνευσε τοῦ εἴδους. καὶ ἔδει μὴ ἐπὶ πολὺν χρόνον τούτου ἀνεννόητον εἶναι τὸν ἀκροατήν. τῷ δὲ εἰωθότι καὶ νῦν κανόνι χρώμενος ἀπαριθμεῖται πρότερον τὰ σημαινόμενα τοῦ εἴδους πάντα, εἶθ' οὕτως προσδιορίζεται περὶ ποίου ποιεῖται τὸν λόγον· εἰσὶ γὰρ ἕτερα σημαινόμενα τοῦ εἴδους, περὶ ὧν οὐ πρόκειται λέγειν, ἀλλ' ἐκεῖνα καταριθμεῖται τοῦ εἴδους τὰ σημαινόμενα τὰ πρὸς τὴν λογικὴν ἁρμόζοντα πραγματείαν. λέγει οὖν ὅτι διττὸν ὑπάρχει τὸ σημαινόμενον τοῦ εἴδους· εἶδος μὲν γὰρ λέγεται καὶ ἡ ἑκάστου μορφή, καθ' ὃ σημαινόμενον λέγομεν

1 τὰ δὲ ἐπὶ τ. π. DFp: τὰ δὲ μετὰ τὰ πολλὰ M: τὰ δὲ ἐν τοῖς πολλοῖς V: om. E καλοῦνται DF 2 διανοίᾳ ἰόντα M 3 περὶ γενῶν eicias οὔτε πρὸ τῶν πολλῶν EV: οὔτε περὶ τῶν πολλῶν F οὔτε ἐν τοῖς π. (περὶ τῶν om.) V 4 ἀλλὰ — πολλοῖς om. E ἐπὶ τοῖς πολλοῖς] μετὰ τὰ πολλὰ M περὶ (ante τῶν ἐννοημ.) om. E 5 τοίνυν] οὖν M ἡ ὑπογραφὴ MV 6 δὲ] γὰρ V 8 διάννοιαν F ἀναλογιζόμεθα λέγοντες p 9 ὁ (prius) om. V post οὖν add. ὅτι expunx. E 10. 11 ἡ ὑπογραφὴ τοῦ γένους MV 12 tit. om. E 13 δὲ om. D 14 πεπλήρωται καὶ E οὖν om. V 14. 15 ἐν τούτοις ante ἔχουσιν transp. M: post διαφοραί V 15 ἐπειδὴ περὶ F καὶ (ante τὸ εἶδος) om. F πρὸς τί ἐστι D: an πρός τι ὄντα? 16 τῶν διαφορῶν MVp 17 ante οὐ add. καὶ EF: οὐ — ἀκολουθίαν eicias ἀλλὰ διδασκ. (διὰ τὴν om.) D διδασκ. ἀκολουθίαν] διδασκαλίαν E 18 καὶ τοῦ εἴδους p 19 τούτου om. E: post ἀνεννόητον transp. p 20. 21 χρησάμενος πρῶτον ἀπαριθ. τὸν λόγον (πρότερον — ποιεῖται om.) V 21 προδιορ. D εἰσὶ γὰρ — πραγματείαν (24) eicias 23 τοῦ εἴδους περὶ ὧν τὰ σημ. M 23. 24 πραγματείαν ἁρμόζοντα colloc. E 25 γὰρ om. D καὶ om. F post σημαινόμενον add. λέγομεν πρῶτον εἶδος ἄξιον τυραννίδος, ἤτοι καθ' ὃ D

τοὺς εὐειδεῖς καὶ δυσειδεῖς, εἶδος δὲ λέγεται καὶ τὸ ὑπὸ τὸ γένος πεπτω- 20r
κὸς ἢ οὗ τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. ἀλλ' οὗτος ὁ ὁρισμός ἐστι καὶ τοῦ εἰδικωτάτου εἴδους καὶ τοῦ μὴ εἰδικωτάτου. λέγεται δὲ καὶ ἄλλως εἶδος τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν ὀνομάτων τούτων σημαινόμενα, λέγω δὴ τοῦ μὴ εἰδικωτάτου εἴδους καὶ τοῦ εἰδικωτάτου, ἀσαφῆ ὑπάρχει τῇ κοινῇ συνηθείᾳ, προϊόντος τοῦ λόγου σαφηνίζει αὐτὰ προχειριζόμενος τὴν καλλίστην τῶν κατηγοριῶν, λέγω δὴ τὴν οὐσίαν, ἥτις αὐθυπόστατον ὑπάρχει πρᾶγμα καὶ γενικώτατον γένος· αἱ γὰρ ἄλλαι κατηγορίαι συμβεβηκότα ὑπάρχουσιν αὐτῆς· εἰ γὰρ πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἐν τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχουσι καὶ ἐν αὐτῇ θεωροῦνται καὶ χωρὶς αὐτῆς συστῆναι οὐ δύνανται, δῆλον ὅτι ἡ μὲν 20v
οὐσία ἐστὶν αὐθυπόστατος, αἱ δὲ ἄλλαι ἐννέα κατηγορίαι συμβεβήκασιν αὐτῇ. λαμβάνει οὖν τὴν οὐσίαν καὶ πλέκει ἐξ αὐτῆς σειρὰν τοιαύτην, ὅτι τῆς οὐσίας τὸ μέν ἐστι σῶμα τὸ δὲ ἀσώματον, καὶ τοῦ σώματος τὸ μέν ἐστιν ἔμψυχον τὸ δὲ ἄψυχον, καὶ τοῦ ἐμψύχου τὸ μὲν ζῷον τὸ δὲ φυτὸν τὸ δὲ ζωόφυτον, καὶ τοῦ ζῴου τὸ μὲν λογικὸν τὸ δὲ ἄλογον, καὶ τοῦ λογικοῦ τὸ μὲν ἄγγελος τὸ δὲ ἄνθρωπος τὸ δὲ δαίμων. ἐν τούτοις οὖν γενικώτατον μὲν γένος ἡ οὐσία, εἰδικώτατον δὲ εἶδος ὁ ἄνθρωπος, τὰ δὲ μέσα γένη τὰ αὐτὰ καλοῦνται καὶ εἴδη, εἴδη μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν, γένη δὲ τῶν μετ' αὐτά. κοινῶς μὲν οὖν πάντα τὰ εἴδη τά τε εἰδικώτατα καὶ τὰ ὑπάλληλα ἡ προτέρα ὑπογραφὴ περιέχει ἡ λέγουσα εἶδος εἶναι τὸ ὑπὸ τὸ γένος πεπτωκὸς ἢ οὗ τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται· τούτων γὰρ τῶν ὑπογραφῶν ἑκατέρα τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ἡ αὐτή ἐστι τῇ λοιπῇ, τῇ δὲ σχέσει μόνον ἀλλήλων διαφέρουσι. πολλὰ γάρ ἐστι καὶ ἄλλα πράγματα, ἅτινα τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταὐτά ἐστι, τῇ δὲ σχέσει διάφορα, ὡς ἡ ἀνάβασίς τε καὶ ἡ κατάβασις· τούτοις γὰρ τοῖς πράγμασιν ὑπόκειται μὲν τὸ αὐτό, ἡ κλῖμαξ, διαφέρει δὲ ἡ ἀνάβασις τῆς καταβάσεως τῇ σχέσει μόνῃ, ὅτι ἡ μὲν ἀνάβασις ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω ἄνοδος ὑπάρχει, ἡ δὲ κατά-

1 εὐειδεῖς τε καὶ FMVp   δὲ om. DV   2 ἢ EFMVp: καὶ D Porph. (cf. v. 22)   οὗτος ὁ Mp: αὐτὸς ὁ DFV: οὗτος E   3 μὴ ante prius εἰδικωτάτου transp. FMV   καὶ τοῦ μὴ εἰδικωτάτου in ras. D²   καὶ ἄλλως πάλιν D   4 εἶδος om. V   5 ἐπειδὴ δὲ Mp   δὲ τὰ ὀνόματα τούτων E   5. 6 τὸ μὴ εἰδικώτατον εἶδος καὶ εἰδικώτατον EMp   6 καὶ τοῦ εἰδ. om. F: τοῦ om. V   ὑπάρχειν F: ὑπάρχουσιν MVp   7. 8 τὴν καλλίστην . . . οὐσίαν προχειριζόμενος προϊόντος τ. λ. σαφ. αὐτά colloc. V   7 αὐτὰ] ταῦτα D   10 αὐτῆς ὑπάρχ. colloc. p   αἱ om. E: superscr. F   11. 12 ἡ οὐσία ἐστὶ μὲν M   12 αὐθυπόστατος EFM: αὐθυπόστατον DVp   13 συμπλέκει V   15 ἐστιν om. FV   μέν ἐστι ζῷον D   16 τὸ δὲ ζωόφυτον om. F: post ζῷον (15) transp. V   17 οὖν om. E   18 post γένος add. ὑπάρχει EFVp: om. DM   εἶδος F: om. DEMVp   19 τὰ] καὶ p   καλοῦσι V   20 μετ' αὐτά] μετὰ ταῦτα E   οὖν om. V   τὰ εἴδη πάντα colloc. V   21 γραφὴ E: ἐπιγραφὴ p   εἶδος om. F   23 ἡ om. FM   24 διαφέρουσα F: διαφέρει M   εἰσι DEV   25 ἅτινα] ἃ D   μὲν om. D   ταῦτα εἰσί E   διάφορα DEF: διαφέρει M: διαφέρουσι V   26 τε om. D   28 p. 71,1 ἡ μὲν κατάβασις . . . ὑπάρχει, ἡ δὲ ἀνάβασις κ. τ. λ. colloc. FMp   ἀνάβασις τῶν ἀπὸ τῶν D   ἐπὶ τὰ ἄνω post ὑπάρχει transp. V   ὑπάρχει om. FMp

βασις ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τὰ κάτω οὖσα κάθοδος ὑπάρχει. καὶ τὸ σπέρμα 20v δὲ καὶ ὁ καρπὸς τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταὐτά ἐστι, τῷ λόγῳ δὲ μόνῳ καὶ τῇ σχέσει διάφορα. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἔχει, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ διττοῦ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ εἴδους· διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων τῷ τὴν μὲν ἀπὸ τοῦ γένους ἄρχεσθαι λήγειν δὲ εἰς τὸ εἶδος, τὴν δὲ ἑτέραν ἀπὸ τοῦ εἴδους μὲν ἄρχεσθαι λήγειν δὲ εἰς τὸ γένος· ὥστε οὖν καὶ ταῦτα τῇ σχέσει μόνῃ διαφέρει ἀλλήλων, τῷ δὲ ὑποκειμένῳ ταὐτά ἐστιν. ἄρχεται δὲ πάλιν ἀπὸ τοῦ γνωριμωτέρου σημαινομένου τοῦ εἴδους, διότι ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις· ὥσπερ γὰρ τὸ εἶδος τὸ ἐπὶ τῆς μορφῆς περιεκτικόν ἐστι πάντων τῶν μερῶν, οὕτω καὶ τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τῶν κατὰ μέρος.

p. 3,22 Τὸ δὲ εἶδος λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ τῆς ἑκάστου μορφῆς.

Ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ γένους πρὶν διδάξαι τί ποτέ ἐστι γένος ἢ ποῖόν ἐστι, τὴν ὁμωνυμίαν αὐτοῦ διεστείλατο καὶ πρῶτον περὶ ὧν οὐ προέκειτο αὐτῷ ἐδίδασκε σημαινομένων τοῦ γένους, εἶθ' οὕτως περὶ τοῦ προκειμένου, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐνταῦθα τὴν ὁμωνυμίαν πρότερον διαστέλλεται, εἶθ' οὕτως τί ἐστιν εἶδος λέγει καὶ ποῖον αὐτοῦ τὸ σημαινόμενον.

p. 4,2 Λέγεται δὲ εἶδος καὶ τὸ ταττόμενον ὑπὸ τὸ ἀποδοθὲν γένος, καθ' ὃ εἰώθαμεν λέγειν τὸν μὲν ἄνθρωπον εἶδος τοῦ ζῴου γένους ὄντος τοῦ ζῴου, τὸ δὲ λευκὸν τοῦ χρώματος εἶδος, τὸ δὲ τρίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος.

Εἰρηκὼς τὰ σημαινόμενα τοῦ εἴδους καὶ περὶ οὗ πρόκειται αὐτῷ λέγειν, νῦν παραδείγματι τὸ προκείμενον τοῦ εἴδους σημαινόμενον διδάσκει, πῶς ὑπὸ τὸ γένος ἀνάγεται τὸ εἶδος. λαμβάνει γὰρ τὸ τρίγωνον καὶ τὸ σχῆμα, τὸ μὲν σχῆμα ὡς γένος τὸ δὲ τρίγωνον ὡς εἶδος. ἐπιλαμβάνονται δέ τινες αὐτοῦ ὡς μὴ κυρίως εἰρηκότος τὸ σχῆμα τοῦ τριγώνου γένος ἢ τὸ τρίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος. ἐν οἷς γὰρ πρῶτόν τι καὶ δεύτερόν φασι, τούτων τὸ κοινῶς κατηγορούμενον γένος οὐκ ἔστι· τὸ δὲ τρίγωνον

1 οὖσα om. EV 2 μόνῳ om. Ep 3 διάφορα DFp: διαφέρουσιν E: διαφέρει MV (cf. p. 70,25) τούτου EMp οὕτως ἔχει colloc. EM ἐπὶ] τὰ ὑπὸ E 4 τοῦ (ante εἴδους) Ep: om. DFMV διαφέρει DMV 6 ταῦτα] ταύτη E μόνῃ τῇ σχέσει colloc. E 7 διαφέρουσιν E ἐστιν] εἰσιν p ἄρχεσθαι E πάλιν om. E 8 γνωριμωτάτου (?) F 9 τὸ ἐπὶ DEM: τὸ ἀπὸ F: ἀπὸ Vp 10 τὸ ex τῶν corr. D: τὰ Mp: om. V 12 τὸ δὲ εἶδος — σημαίνομενον (v. 17) eicias: cf. p. 69,19 sq. 13 καὶ D: om. EFMVp τὸ γένος EV ὁποῖον V 14 πρῶτον] πρότερον V: om. F 15 σημαίνων E[1] 16 διαστέλλει E 16. 17 εἶθ' οὕτως] μετὰ δὲ ταῦτα V 17 τί] ποῖόν p λέγει τί ἐστιν εἶδ. colloc. E ὁποῖον V αὐτῷ M 18 δὲ om. E 19 μὲν om. D 22 τὸ σημαινόμενον F 23 ὡς ἐν παραδ. p 24 τὸ εἶδος eicias 26 αὐτοῦ] αὐτὸ E 27 γὰρ om. p 28 φασι] φαμεν V: (post κατηγορ. transp.) D οὐκ ἔστι γένος colloc. FMV

τοῦ τετραγώνου πρῶτον· τὸ μὲν γὰρ ἐκ τριῶν ἐστι γραμμῶν τὸ δὲ ἐκ τετ- [20v] τάρων, τὰ δὲ τρία τῶν τεσσάρων πρῶτα. καὶ ἄλλως· πᾶν τετράγωνον εἰς δύο τρίγωνα ὀρθογώνια διαιρεῖται (ἡ γὰρ τοῦ $\bar{\alpha}$ $\bar{\beta}$ $\bar{\gamma}$ $\bar{\delta}$ | τετραγώνου ἐπί- [21r] ζευξις τῇ $\bar{\alpha}$ $\bar{\gamma}$ διαμέτρῳ διαιρεθήσεται εἰς δύο τρίγωνα ὀρθογώνια τό τε $\bar{\alpha}$ $\bar{\beta}$ $\bar{\gamma}$ καὶ τὸ $\bar{\alpha}$ $\bar{\delta}$ $\bar{\gamma}$)· ὥστε ἀναιρουμένου τοῦ τετραγώνου οὐκ ἀναιρεῖται τὸ τρίγωνον, τριγώνου δὲ ἀναιρεθέντος ἀδύνατον εἶναι τετράγωνον· ὥστε πρῶτον τῇ φύσει τὸ τρίγωνον τοῦ τετραγώνου. τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ καὶ τῶν λοιπῶν πάντων εὐθυγράμμων σχημάτων πρῶτον δειχθήσεται, πενταγώνου φημὶ καὶ ἑξαγώνου καὶ τῶν λοιπῶν· ἕκαστον γὰρ τούτων εἰς τρίγωνα διαιρεῖται. εἰ οὖν τὸ μὲν τρίγωνον πρῶτον, τὸ δὲ τετράγωνον καὶ τὰ λοιπὰ δεύτερα, τὸ ἄρα κατὰ τούτων κοινῶς κατηγορούμενον, λέγω δὴ τὸ σχῆμα, οὐκ ἔστιν αὐτῶν γένος, οὐκοῦν οὐδὲ ταῦτα ἐκείνου εἴδη. λείπεται τοίνυν μὴ κυρίως εἰρηκέναι τὸν Πορφύριον τὸ τρίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος. πρὸς τοῦτο πάντες ἠπόρησαν ἀπολογίας οἱ ἐξηγηταὶ καί φασιν αὐτὸν ὑποδείγματος χάριν καταχρηστικώτερον γένος καλέσαι τοῦ τριγώνου τὸ σχῆμα. ἐπιλυόμενοι δὲ ἡμεῖς τὴν ἀπορίαν φαμὲν ὅτι εἰ μὲν στοιχεῖα ἦν τῷ ὄντι τοῦ τετραγώνου τὰ τρίγωνα, ὡς μὴ ἄλλως τετράγωνον ἐνδέχεσθαι γενέσθαι, εἰ μὴ ἐκ τριγώνων σύγκειται, ὡς καὶ ἐν Τιμαίῳ διδάσκει λέγων ὁ Πλάτων πάντα τὰ εὐθύγραμμα σχήματα ὡς εἰς στοιχεῖα ἁπλούστατα ἀναλύων τὰ τρίγωνα, ἀληθὲς ἂν ἦν τὸ λεγόμενον καὶ πρῶτον ὑπῆρχε τῶν σχημάτων τὸ τρίγωνον καὶ οὐκ ἂν ἦν τὸ σχῆμα γένος αὐτῶν, εἴπερ ἀληθὲς ὅτι ἐν οἷς τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστερον, τούτων τὸ κοινῶς κατηγορούμενον οὐκ ἔστι γένος. νῦν δὲ οὐδεμία ἐστὶν ἀνάγκη, ἵνα γένηται τετράγωνον, προϋποκεῖ-

1 ἐστι post γραμμῶν transp. E: om. D 1. 2 τεσσάρων (priore loco) EV 2 τεττάρων (altero loco) Fp πᾶν] που E τετράγωνον om. E 3 ἡ γὰρ — ὀρθογώνια (v. 4) om. E 4 τῇ τοῦ α γ V 5 post ἀναιρουμένου add. μὲν Mp (fort. recte) τοῦ om. F 6. 7 τὸ πρῶτον F 7 τοῦ τετραγ. τὸ τρίγωνον colloc. E δὲ om. E 8 post δειχθήσεται add. τὸ τρίγωνον MV (fort. recte) 9 φημὶ D: φέρε EFV: ἤτοι (sed ante πενταγ. pos.) M: φέρε εἰπεῖν p τρίγωνα] τρία E: τρίγωνον V 10 εἰ οὖν] τοίνυν M 11 κατηγ. κοινῶς (sed num. superscr. corr.) colloc. F 12 γένος αὐτῶν colloc. M γένη E οὐκοῦν om. EV οὐδὲ M Urb. 35: οὔτε DEFVp τοίνυν] οὖν M post τοίνυν add. ἡμῖν EF: ἡμῖν τὸ V 13 ante πρὸς add. rubro ἀλλὰ D 14 ἀπολογίας] ἀπολόγου E: om. M φασιν] φαμεν E αὐτὸν] αὐτὸ F 15 εἶδος καλέσαι τὸ τρίγωνον τοῦ σχήματος M 16. 17 στοιχεῖον . . . τὸ τρίγωνον M 16. 17 τῶν τετραγώνων V 17 τὸ τετράγωνον E: τετράγωνα MV ἐνδέχεται E ἐκ τριγώνου M συγκέοιτο M Urb. 35 18 ἐν Τιμαίῳ] cf. p. 53 C sq. διδάσκει λέγων ὁ πλ. DEFM: διδάσκει ὁ πλ. λέγων V: δοκεῖ Πλάτωνι Urb. 35: δοκεῖ λέγειν ὁ πλ. p; quod recipias, nisi malis λέγων eicere 19 πάντα post σχήματα transp. V εὐθύγρ. σχ.] εὐθυγράμματα p ὡς εἰς] ὡσεὶ V[1] ἁπλούστερα M 19. 20 τὰ τρίγ. ἀναλύων colloc. EMp; an ἀναλ. ⟨εἰς⟩ τὰ τρ.? 20 ἂν om. E 20. 21 καὶ πρῶτον — τρίγωνον om. E 21 εἴπερ ἀληθὴς ὁ Εὐκλείδης ἐν τῷ μϛ′ αὐτοῦ θεωρήματι ἄνευ τριγώνου τὸ τετράγωνον δι᾿ εὐθείας ἀναγράψας ὥστε ἐν οἷς D (cf. Euclidis Elementa I 46 (I 108 ed. Heiberg Lips. 1883) 22 πρῶτον] πρότερον D (cf. p. 71,27) καὶ τὸ δεύτερον M: καὶ ὕστερον V 22. 23 γένος οὐκ ἔστι colloc. EM 23 τὸ τετράγωνον p τῷ προϋποκ. EMp: τὸ προυποκ. V

σθαι τρίγωνα, εἶτα τῇ συνθέσει τούτων τὸ τετράγωνον γίνεσθαι· οὐδὲν γὰρ 21r κωλύει καὶ τριγώνου μὴ ὄντος τέσσαρας εὐθείας ἐπιζεύξαντας ποιῆσαι τετράγωνον. ὥστε οὐκ ἀληθὲς τὸ ἀναιρουμένου τοῦ τριγώνου συναναιρεῖσθαι καὶ τὸ τετράγωνον. εἰ δὲ ὅτι τὴν διάμετρον ἐπιζευγνύντες διαιροῦμεν τὸ τετράγωνον εἰς δύο τρίγωνα, διὰ τοῦτό φασι πρῶτον εἶναι καὶ οἷον στοιχεῖον ἢ μέρος τοῦ τετραγώνου τὸ τρίγωνον, ἐπειδὴ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ τετράγωνον καὶ εἰς δύο ἑτερομήκη διελεῖν τὰς ἀντικειμένας πλευρὰς δίχα διαιροῦντας καὶ ἐπιζευγνύντας οἷον ἀπὸ τοῦ $\bar{α}$ ἐπὶ τὸ $\bar{β}$ καὶ ποιῆσαι δύο ἑτερομήκη χωρία τὸ $\bar{γ}$ καὶ τὸ $\bar{δ}$, λέγεται ὡσανεὶ καὶ τὰ ἑτερομήκη πρῶτα εἶναι τοῦ τετραγώνου. οὕτω δὲ καὶ τὸ ἐναντίον τὸ τετράγωνον πρῶτόν ἐστι τοῦ ἑτερομήκους, εἰ ἑτερόμηκες τὸ τὴν μίαν ἔχον πλευρὰν διπλασίονα τῆς ἑτέρας διέλωμεν δίχα εἰς δύο τετράγωνα. ἀλλὰ δὴ καὶ εἰ ἐπὶ τοῦ κύκλου τὴν διάμετρόν τις ἀγάγοι, διαιρήσει τὸν κύκλον εἰς δύο ἡμικύκλια τό τε $\bar{α}$ καὶ τὸ $\bar{β}$, καὶ δῆλον ὅτι ἕκαστον τῶν ἡμικυκλίων σχῆμά ἐστιν ἐκ περιφερείας τῆς τοῦ ἡμικυκλίου γραμμῆς καὶ εὐθείας τῆς διαμέτρου συγκείμενον. ὥστε συμβήσεται τὸ ἁπλοῦν σχῆμα τὸν κύκλον ἐκ μικτῶν ἡμικυκλίων συγκεῖσθαι, καὶ τοῦ ἁπλοῦ, λέγω τοῦ κύκλου, πρῶτον ἔσται φύσει τὸ μικτόν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἡ ἐπίνοια ἡ ἡμετέρα τὴν τοιαύτην ποιεῖται διαίρεσιν καὶ οὐχὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη τοῦ τετραγώνου πρῶτα εἶναι τῇ φύσει τὰ ἑτερομήκη, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἑτερομήκη ἐνδέχεται διελεῖν εἰς δύο τετράγωνα, εἴπερ ἡ ἑτέρα τῶν πλευρῶν διπλασίων ᾖ τῆς ἑτέρας, εἰ γοῦν πάλιν τοῦ κύκλου τὰ μικτὰ σχήματα ἐξ εὐθειῶν καὶ περιφερειῶν συγκείμενα ⟨μὴ⟩ πρῶτά ἐστιν, οὕτως οὐδὲ τὸ τετράγωνον εἰ ἐνδέχεται τῇ

1 τρίγωνα DF: τρίγωνον EMVp τῇ συνθέσει τῇ MV τὸ τετράγ.] τετράγωνα M post. γίνεσθαι add. ὡς εὐκλείδης (ὁ εὐκλ. p.) ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἕκτῳ αὐτοῦ θεωρήματι ἄνευ τριγώνου τὸ (τὸ om. V) τετράγωνον δι' εὐθείας ἀναγράψαι (ἀναγράφειν p) διδάσκει Vp: eadem (sed ὡς εὐκλείδης ὡς et ἀναγράψας pro ἀναγράψαι διδάσκει) post τετράγωνον (v. 4) add. E (cf. p. 72,21 not.) γὰρ om. F 2 τέσσαρας — κατηγορεῖται γὰρ (p. 78,12) om. F 3 ὥστε οὐκ ἀλ. DMp: οὐκ ἀλ. δὲ E: οὐκ ἀληθὲς οὖν V τοῦ om. M 4 ἐπιζεύξαντες p 4. 5 εἰς δ. τρ. τὸ τετράγ. colloc. E 5 φησιν V οἱονεὶ V 6 post. τρίγωνον add. οὐδὲ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης DV ἐπειδὴ Dp: ἐπεὶ EMV 7 καὶ om. V 8 ἐπιζευγν.] ἐπιζητοῦντας E ἀπὸ τοῦ $\bar{ε}$ ἐπὶ τὸ $\bar{ζ}$ τῆς διχοτομίας γενομένης M ποιῆσαι] ποιεῖν D 9 τὸ (ante $\bar{δ}$) om. E λέγεται ὡσανεὶ DE: λεγέτωσαν Mp: ἃ λεγέτωσαν ὡσανεὶ V καὶ ἑτερομ. E: καὶ τὰ ἑτερομ. χωρία V 9. 10 πρῶτα εἶναι] πρῶτον E 11 ἐστι] ἔσται Mp τοῦ om. E εἰ] καὶ τὸ M τὸ ... ἔχον] ὃ ... ἔχει M: ὃ ... ἔχον V 12 ἣν διέλωμεν V 12. 13 ἐπὶ τοῦ κύκλου D: τοῦ κύκλου EVp: ἐπὶ τοῦ κύκλου τὴν om. M 13 διάμετρον] διαίρεσιν E ἀγάγοι DEV: ἄγει τοῦ κύκλου M: ἀγάγῃ p 14 ὅτι DMV: ὡς V: om. E 15 τῆς διαμέτρου DVp: εἰς διαμέτρους E: τοῦ διαμέτρου M 16 συγκειμένης E τῶν κύκλων p μικτῶν] τῶν E 17 λέγω δὴ MV (fort. recte) 17. 18 ἔσται φύσει DV: ἐστὶ φύσει E: ἔσται M: φύσει ἔσεσθαι p 18 ἡ (ante ἐπίνοια) om. D 19 ποιεῖ M πρῶτον M 20 τὰ ἑτερομήκη (prius)] τὸ ἑτερόμηκες M τὰ ἑτερομήκη (alterum) Ep: ἑτερομήκη D: ἑτερόμηκες MV 22 εἰ γοῦν p: ἡ γοῦν codd. τοῦ κύκλου post. σχήματα transp. V 23 μὴ πρῶτα scripsi: εἰ πρῶτα V: πρῶτα DEMp οὕτως οὐδὲ DV: οὕτω δὴ EMp εἰ D: om. EMVp

διαμέτρῳ | εἰς δύο τρίγωνα διελεῖν, ἤδη διὰ τοῦτο καὶ ἐκ τριγώνων αὐτὸ 21v
συγκεῖσθαι ἀνάγκη καὶ πρῶτα αὐτοῦ εἶναι φύσει τὰ τρίγωνα. καλῶς ἄρα ὁ Πορφύριος γένος εἶπεν εἶναι τοῦ τριγώνου τὸ σχῆμα.

p. 4,4 Εἰ δὲ καὶ τὸ γένος ἀποδιδόντες.

Εἰ δέ φησι καὶ τὸ γένος ἀποδιδόντες τοῦ εἴδους ἐμεμνήμεθα εἰπόντες τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον καὶ τὸ εἶδος ὁριζόμενοι πάλιν γένους ἐμεμνήμεθα φάσκοντες εἶδός ἐστι τὸ ὑπὸ τὸ ἀποδοθὲν γένος, μηδεὶς μέμφοιτο. κατὰ ἀλήθειαν γὰρ ταῦτα λέγων ὁ Πορφύριος νομίζεται τῇ διαλλήλῳ δείξει κεχρῆσθαι. ἡ δὲ διάλληλος δεῖξις διαβέβληται παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὡς τὰ αὐτὰ καὶ πρῶτα ποιοῦσα καὶ δεύτερα καὶ ἀμείβουσα τὴν τάξιν τῶν προτάσεων καὶ τῶν συμπερασμάτων· ποιεῖ γὰρ τὸ μὲν δεύτερον πρῶτον καὶ τὸ πρῶτον δεύτερον, καὶ τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῶν σαφέστερά τε ποιεῖ καὶ ἀσαφέστερα. οἷον ἐὰν εἴπῃ μοί τις, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, λέγω ὅτι ναί· πῶς; ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. ἐὰν δὲ εἴπῃ μοι, πόθεν δῆλον ὅτι αὐτοκίνητος ἡ ψυχή; εἶτα τοῦτο δεῖξαι βουλόμενος εἴπω, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, τὸ ἀθάνατον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον αὐτοκίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος· ἡ τοιαύτη διάλληλος λέγεται δεῖξις. βουλόμενος γὰρ δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἔλαβον τὸ αὐτοκίνητον πρῶτον, συνεπέρανα δὲ τὸ ἀθάνατον, βουλόμενος δὲ πάλιν δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος ἔλαβον πρῶτον τὸ ὕστερον λεχθὲν τὸ ἀθάνατον καὶ συνεπέρανα ὅτι αὐτοκίνητος, τὸ πρῶτον ὕστερον ποιήσας. ὥστε διάλληλος δεῖξίς ἐστιν ἡ τὰς προτάσεις συμπεράσματα ποιοῦσα καὶ πάλιν τὰ συμπεράσματα προτάσεις, ὅθεν καὶ διαβέβληται· πᾶσα γὰρ ἀπόδειξις τὰς μὲν προτάσεις σαφεῖς καὶ ὁμολογουμένας λαμβάνει, τὸ δὲ συμπέρασμα

1 ἤδη DV: ἢ Ep: εἴδη M 2 εἶναι αὐτοῦ colloc. p φύσει D: τῇ φύσει p: om. EMV 3 εἶπεν post. σχῆμα transp. D εἶναι om. V τριγώτου] τετραγώτου p 4 lemma et φησι (post. εἰ δέ) ex editione Veneta a. 1545 apposui, nisi quod in illa editione lemma usque ad ἀμφοτέροις (Porph. p. 4,9) continuatum est. codices et editio princeps εἰ δὲ καὶ τὸ γένος — μέμφοιτο (v. 8) lemmatis loco scripta praebent, ita ut illa plena habeant DEp, ἐμεμνήμεθα (v. 5) — μέμφοιτο omittat M, τοῦ εἴδους (v. 5) — τὸ ἀποδοθὲν γένος (v. 8) omittat V 7 γένους πάλιν colloc. D 8 post ἐστι add. καὶ Ep: om. D μέμφοιτο E: μέμψοιτο DVp 9 ταῦτα λέγων Dp: λέγων E: λέγων ταῦτα E 10 τοῖς om. MV 11 καὶ πρῶτα ποιοῦσα καὶ δεύτερα MVp: πρῶτα ποιοῦσα καὶ δεύτερα D: καὶ δεύτερα καὶ πρῶτα ποιοῦσα E 13 τε post ποιεῖ transp. E: om. V 14 εἴπῃ D²EV²p: εἴποι D¹MV¹ μοι om. V λέγω ὅτι ναί DE: λέγω ναί MV²: λέγων V¹: λέγω αὐτῷ ναί p πῶς λέγει M 16 εἴπῃ D²EVp: εἴποι D¹M μοι superscr. D ὅτι πόθεν M: καὶ πόθεν V 18. 19 δεῖξις λέγεται διάλληλος colloc. M: διάλλ. δεῖξις λέγ. V: δεῖξις διάλλ. λέγ. p 19. 22 βουλόμενοι . . . ἐλάβομεν . . . συνεπεράναμεν (utrobique) M 21 αὐτοκίνητος—ἀθάνατον in ras. D 22 ὅτι αὐτοκ.] τὸ αὐτοκίνητον M ποιήσαντες M 23 ἡ τὰς προτάσεις συμπέρασμα ποιοῦσα E: ἡ τὸ συμπέρασμα ποιοῦσα προτάσεις V 23. 24 καὶ πάλιν—προτάσεις om. E καὶ πάλιν τὰς προτάσεις συμπέρασμα V: καὶ πάλιν τὰ συμπ. ποιοῦσα προτ. p

ἀσαφὲς ὂν σαφηνίζει καὶ φανερὸν ποιεῖ διὰ τῶν προτάσεων· εἰκότως οὖν 21v διαβολῆς ἀξία ἡ τὴν τάξιν τούτων ἀντιστρέφουσα καὶ τὸ μὲν συμπέρασμα, ὅπερ πρότερον ὡς ἀσαφὲς ἐλαμβάνετο, σαφὲς ποιοῦσα τῷ ἐν τάξει προτάσεως παραλαμβάνειν, τὴν δὲ πρότασιν, ἣν ὡς ὁμολογουμένην πρὶν ἐλαμβάνομεν, νῦν ἄδηλον συμπέρασμα ποιοῦσα. πάλιν ἂν βουληθέντες δεῖξαι, ὅτι ἥδε ἡ γυνὴ γάλα ἔχει, εἴπωμεν ὅτι ἥδε ἡ γυνὴ τέτοκεν, ἡ δὲ τετοκυῖα γάλα ἔχει, ἥδε ἄρα ἡ γυνὴ γάλα ἔχει· βουληθέντες δὲ αὐτὸ τοῦτο δεῖξαι πάλιν ὅτι τέτοκεν εἴπωμεν, ἥδε ἡ γυνὴ γάλα ἔχει, ἡ δὲ γάλα ἔχουσα τέτοκεν, ἥδε ἄρα ἡ γυνὴ τέτοκεν· ἐνταῦθα δὲ πάλιν τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῶν καὶ πρότερα ἐλάβομεν καὶ ὕστερα καὶ σαφέστερα καὶ ἀσαφέστερα· πρότερον μὲν γὰρ ἐλαμβάνομεν σαφὲς μὲν καὶ πρότερον τὸ τετοκέναι, ἀσαφὲς δὲ καὶ ὕστερον τὸ γάλα ἔχειν, ὕστερον δὲ ἐλάβομεν σαφὲς μὲν καὶ πρότερον τὸ γάλα ἔχειν, ἀσαφὲς δὲ καὶ ὕστερον τὸ τετοκέναι. ὥστε ἐν τῇ τοιαύτῃ δείξει τῶν αὐτῶν τὰ αὐτὰ καὶ πρότερα λαμβάνεται καὶ ὕστερα καὶ σαφέστερα καὶ ἀσαφέστερα. πᾶσα γὰρ δεῖξις ἢ ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς δείκνυσιν ἢ ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς τὸ σαφὲς ἢ ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς τὸ ἀσαφὲς ἢ ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ σαφές. καὶ δῆλον ὅτι μόνη ἐστὶ κυρίως δεῖξις ἡ ἐκ τοῦ σαφοῦς δεικνύουσα τὸ ἀσαφές. αἱ οὖν ἄλλαι τρεῖς ψεκταὶ καὶ οὐδ' ὅλως δείξεις ἂν εἶεν· οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς δεικνύειν, οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς· οὐδὲ γὰρ τὸ σαφὲς δείξεως δεῖται, ἵνα ἐξ ἄλλου σαφοῦς δηλωθῇ. πολλῷ οὖν ἀτοπώτερον τὸ ἐκ | τῶν 22r ἀσαφῶν τὰ ἀσαφῆ δείκνυσθαι λέγειν. μία οὖν μόνη ἐστὶ κυρίως δεῖξις ἡ ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς δεικνύουσα. εἰκότως ἄρα ἡ διάλληλος διαβέβληται δεῖξις τὰ σαφῆ καὶ πρῶτα ἀσαφῆ ποιοῦσα καὶ ὕστερα καὶ ἔμπαλιν τὰ ἀσαφῆ καὶ ὕστερα σαφῆ καὶ πρῶτα ποιοῦσα. ἐπεὶ οὖν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ᾔσθετο ἑαυτοῦ τῇ διαλλήλῳ δείξει κεχρημένου (ἔν τε γὰρ τῇ τοῦ

2 καὶ διαβολῆς V ἀντιτρέφουσα E 3 τῷ] τῶν M: τὸ V 3. 4 προτάσεων M 4. 5 πρὶν ἐλαμβ.] περιελάμβανε M 5 πάλιν — ποιοῦσα (v. 25) eicias. βουληθέντες] βουληθῇ τις V 6 ἥδε (prius) om. M 6. 7 ἡ δὲ τετοκυῖα p: ἡ τετοκυῖα codd. (cf. v. 8) 7 ἥδε om. M ἡ (post ἄρα) om. V 7. 8 βουληθέντες — πάλιν] καὶ πόθεν δῆλον V 8 εἴπωμεν om. V ὅτι (post εἴπωμεν) additum punctis circumscr. M δὲ om. V 9 ἡ γυνὴ om. MV δὲ om. MV, recte, nisi malis δὴ corrigere 10 ἐλαμβάνομεν V 11 πρότερον (prius)] πρῶτον V μὲν γὰρ D: γὰρ MVp: om. E 14 τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῶς colloc. p λαμβάνεται Mp: λαμβάνει D: λαμβάνειν E: λαμβάνονται V 15 γὰρ] δὲ M 15. 16 ἀσαφοῦς τὸ σαφὲς Mp 16 ἀσεφὲς D ἀποδείκνυσιν ἢ MV: ἀποδείκνυσεν ἢ ἔμπαλιν p τοῦ ἀσαφους τὸ σαφὲς DE: ἀσαφοῦς τὸ ἀσαφὲς M: σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς p ἢ (post σαφὲς) — σαφές (17) om. Ep 16. 17 ἀσαφοῦς τὸ ἀσαφὲς D: σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς M: σαφοῦς τὸ σαφὲς V 17 σαφοῦς τὸ σαφὲς DM: ἀσαφοῦς τὸ ἀσαφὲς V μόνη — κυρίως om. V κυρίως ἐστὶ colloc. Mp 18 τὸ ἀσαφὲς δεικν. colloc. V τρεῖς om. M 19 ἂν δείξεις colloc. M τε] τι M τὸ ἀσαφὲς V δεικνύειν] δηλωθῆναι p 20 τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς DV: τὸ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς E: τὸ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς Mp οὐδὲ γὰρ D: ἀλλ' οὐδὲ EMp: οὐ γὰρ V τὸ σαφὲς om. V 20. 21 δεῖται δείξεως colloc. V 21 ἀτοπώτερον] αὐτὸ πρότερον E[1] 22 τὰ σαφῆ Mp λέγειν ante δείκν. transp. MVp: om. E 23. 24 δεῖξις διαβέβλ. colloc. M 25 ποιοῦσα om. M 26 κεχρημένου MV: κεχρημένος DEp

γένους διδασκαλίᾳ παρέλαβε τὸ εἶδος καὶ ἔμπαλιν ἐν τῇ τοῦ εἴδους τὸ γένος, ὅπερ ἄν τις ἴσως ἐμέμψατο), αὐτὸς φθάσας ἀπελογήσατο· ἔφησε γὰρ ὅτι τὸ γένος εἴδους ἐστὶ γένος καὶ τὸ εἶδος γένους ἐστὶν εἶδος· ἀνάγκη τοίνυν διδάσκοντα περὶ γένους μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἴδους, καὶ περὶ εἴδους λέγοντα μνησθῆναι καὶ τοῦ γένους· τὰ γὰρ πρός τι καὶ ἅμα συνυφίσταται καὶ ἅμα νοεῖται· τὸ γὰρ γένος τινός ἐστι γένος, τοῦτ᾽ ἔστιν εἴδους, καὶ τὸ εἶδος τινός ἐστιν εἶδος, τοῦτ᾽ ἔστι γένους, καὶ ἀδύνατον τούτων θάτερον χωρὶς θατέρου γνῶναι. ὥστε ἀνάγκη πᾶσα τὸν περὶ θατέρου τούτων διδασκαλίαν ποιούμενον καὶ τοῦ λοιποῦ μνησθῆναι· ὁ γὰρ τὸ ἕτερον τῶν πρός τι ἀγνοῶν οὐδὲ τὸ λοιπὸν εἴσεται. 22r

p. 4,10 Εἶδός ἐστι τὸ ταττόμενον ὑπὸ τὸ γένος καὶ οὗ τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται.

Δύο ὑπογραφὰς ἀποδίδωσι τοῦ εἴδους, τῷ μὲν ὑποκειμένῳ τὰς αὐτάς (ἀμφότεραι γὰρ κατὰ πλειόνων κατηγοροῦνται), τῇ σχέσει δὲ διαφόρους, ὡς ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις τῷ μὲν ὑποκειμένῳ μία οὖσαι τῇ σχέσει διάφοροί εἰσιν· ἄνωθεν γὰρ ἀρχόμενοι κατάβασιν αὐτὴν λέγομεν, κάτωθεν δὲ ἀνάβασιν. ὡσαύτως καὶ ἐνταῦθα σχέσεις εἰσὶ δύο, τοῦ τε εἴδους πρὸς τὸ γένος, καθὸ ὑπ᾽ αὐτό ἐστι, καὶ τοῦ γένους πρὸς τὸ εἶδος, καθὸ περιεκτικὸν αὐτοῦ ἐστι. καὶ ἔοικεν ἡ σχέσις ἡ ἀπὸ τοῦ γένους ἐπὶ τὸ εἶδος καταβάσει, ἡ δ᾽ ἀπὸ τοῦ εἴδους ἐπὶ τὸ γένος ἀναβάσει. καὶ αὗται μὲν ὁλοσχερέστεραι ὑπογραφαί· ἑξῆς δὲ μετὰ ταῦτα τὴν τελείαν ὑπογραφὴν ἀποδίδωσι τὴν ἀπὸ τῆς διαιρέσεως τῶν φωνῶν ληφθεῖσαν ὅτι εἶδός ἐστι τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον.

Ἄξιον δὲ ζητῆσαι, δι᾽ ἣν αἰτίαν καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους ὑπογραφῇ ὁ Πορφύριος κέχρηται· οὐκέτι γὰρ χώραν ἔχει ἡ ῥηθεῖσα ἐπὶ τοῦ γένους αἰτία· ἔχει γὰρ τὸ εἶδος γένος. ῥητέον τοίνυν τὴν ἀκριβεστάτην καὶ κοινὴν αἰ-

1 τὸ εἶδος παρέλ. colloc. V ἔμπαλιν] πάλιν p τῇ] τῷ E 2 ἀπελογίσατο D¹p 4 περὶ τοῦ γένους M καὶ (post μνημον.) om. M 4. 5 περὶ εἴδους λέγοντα D: περὶ εἴδους λέγοντος E: περὶ τοῦ εἴδους λέγοντα Mp: τοῦ εἴδους διδάσκοντα V 5 μνησθῆναι] μνημονεῦσαι M 6 νοῆται p 8 πᾶσα D: ἣν V: om. EMp τὸν] ἐν τῇ M: τῶν V 9 διδασκαλία (ποιούμενον om.) M μεμνῆσθαι M 13 δύο om. V ἀποδίδ. ὑπογρ. colloc V 14 ἀμφότερα D κατηγορεῖται DE¹ διαφόρους DV: διαφέρουσιν Ep: διαφέρει M 15 καὶ κατάβασις E οὖσαι Mp: οὖσα DEV τῇ δὲ σχέσει Mp: τῇ σχέσει δὲ V 16 διάφοροί εἰσιν] διάφορός ἐστιν DM: διάφορά ἐστιν E: διάφορος V: διάφοροι p ἀρχομένῳ V post αὐτὴν add. εἶναι V 17 post ὡσαύτως add. δὲ MV καὶ om. V 18 καθὸ ὑπ᾽ αὐτό ἐστι om. M καθὸ] καθὰ p (utrobique) 20 ἡ δ᾽ ἀπὸ τοῦ γένους ἐπὶ τὸ εἶδος (ut in superiore v.) E μὲν om. E 21 μετὰ ταῦτα om. p (recte) ἀπογραφὴν E 23. 24 ἐν τῷ τί ἐστι κατ. om. V κατηγορουμένῳ E 25 δέ ἐστι D καὶ om. V 26 ῥηθεῖσα post γένους transp. MVp 27 τοίνον] οὖν M post τοίνυν add. καὶ Ep

τίαν, ὅτι οἱ ὁρισμοὶ πραγμάτων εἰσὶν ὁρισμοὶ τὰς φύσεις αὐτῶν δηλοῦντες. 22r τὰ δὲ γένη καὶ τὰ λοιπὰ οὐκ εἰσὶ πράγματα οὐδ' ἀφωρισμένην φύσιν ἔχει, διὸ οὐδ' ὑπὸ μίαν τινὰ ἀνάγεται τῶν κατηγοριῶν, ἀλλ' ἐν πάσαις θεωρεῖται· καὶ γὰρ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ ἐν τῷ ποσῷ καὶ ἐν τῷ ποιῷ καὶ ταῖς λοιπαῖς κατηγορίαις εἰσὶ καὶ γένη καὶ εἴδη καὶ διαφοραί. διὸ οὐκ εἰσὶ πράγματα ἀλλὰ σχέσεις πραγμάτων δηλωτικαί. ἐπεὶ οὖν οἱ ὁρισμοί, ὡς εἴρηται, πραγμάτων εἰσὶν ὁρισμοί, αὗται δὲ αἱ φωναὶ οὐκ εἰσὶ πράγματα, εἰκότως οὐδ' ὁρισμοὺς αὐτῶν δυνατὸν ἀποδοῦναι.

p. 4,11 Εἶδός ἐστι τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ.

Ἑτέραν ὑπογραφὴν ἀποδίδωσι τοῦ εἴδους, ὁμοίαν τῇ προλεχθείσῃ τῇ ἀπὸ τοῦ γένους ἀποδοθείσῃ.

p. 4,12 Ἀλλ' αὕτη μὲν ἡ ἀπόδοσις τοῦ εἰδικωτάτου ἂν εἴη καὶ ὃ ἐστι μόνον εἶδος, αἱ δ' ἄλλαι εἶεν ἂν καὶ τῶν μὴ εἰδικωτάτων.

Αὕτη ἡ ὑστέρα, φησίν, ἀποδοθεῖσα τοῦ εἴδους ὑπογραφὴ οὐ παντὶ ἐφαρμόζει ἀλλὰ μόνοις τοῖς εἰδικωτάτοις. ἵνα δὲ μάθωμεν τίνα ἐστὶ τὰ εἰδικώτατα εἴδη, κέχρηται διαιρέσει τοιαύτῃ· τῆς οὐσίας τὸ μέν ἐστι σῶμα τὸ δὲ ἀσώματον, καὶ τοῦ σώματος τὸ μέν ἐστιν ἔμψυχον τὸ δὲ ἄψυχον, καὶ τοῦ ἐμψύχου τὸ μὲν ζῷον τὸ δὲ φυτὸν τὸ δὲ ζωόφυτον (τὸ μὲν γὰρ φυτὸν τὰς τρεῖς ἔχει δυνάμεις | μόνας, τὴν θρεπτικὴν τὴν αὐξητικὴν καὶ 22v τὴν γεννητικήν, τὸ δὲ ζῷον πρὸς ταύταις ἔχει καὶ τὴν αἰσθητικὴν δύναμιν καὶ τὴν μεταβατικὴν τὴν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον· τὸ οὖν ζωόφυτον μέσον ἐστὶν ἀμφοτέρων, ἔχει γὰρ πρὸς ταῖς τρισὶ δυνάμεσι καὶ τὴν ἁπτικὴν αἴσθησιν, οὐκέτι μέντοι ἀπὸ τόπου ἐπὶ τόπον ἀμείβει, οἷά ἐστι τὰ ὄστρεα καὶ οἱ σπόγγοι· προσπεφύκασι μὲν γὰρ ταῖς πέτραις, προσιόντος δέ τινος

1 πράγματος E εἰσὶν] ἐστὶν E[1] 2 τὸ δὲ γένος E: τὰ γὰρ γένη M φύσιν ἀφωρισμένην colloc. V 3. 4 θεωρεῖται — ποιῷ καὶ om. E 4 καὶ (post γὰρ) om. Mp ἐν τῷ ποσῷ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ colloc. V ποιῷ καὶ ἐν τῷ ποσῷ colloc. p 4. 5 καὶ ταῖς λοιπαῖς D: καὶ ἐν πάσαις ταῖς λοιπαῖς M et, ut videtur, E: καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς Vp 5 καὶ (ante γένη) om. V 6 πράγματα ἀλλὰ om. EM 6. 7 πραγμάτων] πράγματος E 6. 7 ὡς εἴρηται ante οἱ ὁρισμοὶ transp. E: post εἰσὶν V: om. M 7 ὁρισμοί D: om. EMVp 8 ἀποδοῦναι] ποιεῖν M 9 lemma εἶδος — ἀριθμῷ post ἀποδοθείσῃ transpositum cum posteriore coniunx. D: om. Ep 10 ἑτέραν οὖν Ep 11 ἀπὸ] ἐπὶ V 12 ἡ ἀπόδοσις om. p ἀπόδοσις ἥτις V 12. 13 καὶ ὃ — εἶδος om. Ep 14 ἡ om. M ἀποδοθεῖσα τῇ τ. εἴδ. ὑπογραφῇ E παντὶ εἴδει Vp 15 δὲ om. M 16 χρῆται M 18 τὸ δὲ φυτὸν post ζωόφυτον. transp. p 19 post δυνάμεις add. ταύτας M: ante δυνάμεις Vp μόνον p 19. 20 τὴν (ter) om. MVp 19 καὶ om. MVp 20 post γεννητικήν add. τοῦ ὁμοίου E (fort. recte, cf. p. 79, 6) ἔχει πρὸς ταύταις colloc. V τὴν (ante αἰσθ.) Mp: om. DEV 21 εἰς] ἐπὶ M 22 ἀμφοτέροις V γὰρ om. V 23 οὐκέτι] οὐ E ἀπὸ τόπου ἐπὶ τ. DE: ἐκ. τ. ἐπὶ τ. Mp: ἐκ τοῦ τ. εἰς τ. V ἀμοίβει D ὄστρεια MV 24 μὲν γὰρ DEM: γὰρ V: μὲν p προϊόντος DE[1]M δὲ] γὰρ V

ἀντιτύπου μὲν συστέλλονται, ἡδέος δὲ διαχέονται), πάλιν δὲ τοῦ ζῴου τὸ 22v μέν ἐστι λογικὸν τὸ δὲ ἄλογον, καὶ τοῦ λογικοῦ τὸ μὲν θεὸς τὸ δὲ ἄνθρωπος, πάλιν δὲ τοῦ ἀνθρώπου τὸ μὲν Σωκράτης τὸ δὲ Πλάτων καὶ οἱ κατὰ μέρος· ἀλλ' οὐδεὶς τοῖς φιλοσόφοις λόγος τούτων, καθὰ πολλάκις εἴρηται. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ διαιρέσει πρῶτόν ἐστιν ἡ οὐσία, ὕστερον δὲ ὁ ἄνθρωπος, τὰ δὲ καλούμενα ὑπάλληλα μέσα, ἃ καὶ γένη καὶ εἴδη πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο. λέγεται δὲ ἡ μὲν οὐσία γένος γενικώτατον, ὁ δὲ ἄνθρωπος εἶδος εἰδικώτατον, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ γένη καὶ εἴδη πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο λαμβανόμενα· τὸ γὰρ σῶμα εἶδος μέν ἐστι τῆς οὐσίας γένος δὲ τοῦ ἐμψύχου, καὶ τὸ ἔμψυχον εἶδος μὲν τοῦ σώματος γένος δὲ τοῦ ζῴου, καὶ τὸ ζῷον εἶδος μὲν τοῦ ἐμψύχου γένος δὲ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ δὲ ἄνθρωπος εἶδος μὲν τοῦ ζῴου, οὐκέτι δὲ καὶ γένος· κατηγορεῖται γὰρ οὐ διαφερόντων τῷ εἴδει ἀλλὰ τῷ ἀριθμῷ, οἷον Σωκράτους Ἀλκιβιάδου· οὐκ ἔστιν οὖν γένος, ἀλλ' οὐδὲ ἄτομον, ἐπειδὴ τῶν κατὰ μέρος ἀτόμων ἐστὶ περιεκτικόν· λείπεται ἄρα τὸν ἄνθρωπον εἶδος εἰδικώτατον εἶναι. φησὶν οὖν ὅτι ἡ τοῦ εἴδους ἀποδοθεῖσα ὑπογραφὴ ὑστέρα οὐ παντὶ εἴδει ἐφαρμόζει· οὐ γὰρ δὴ καὶ τῷ ζῴῳ καὶ τῷ ἐμψύχῳ, ἀλλὰ μόνοις τοῖς εἰδικωτάτοις εἴδεσιν, οἷον ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ καὶ κυνί, ἃ μόνως ἐστὶν εἴδη.

p. 4,21 Γενέσθω δὲ ἐπὶ μιᾶς κατηγορίας σαφὲς τὸ λεγόμενον.

Ἐπὶ πασῶν γὰρ τῶν κατηγοριῶν ἐστι γένη καὶ εἴδη, ἀλλ' ἡ μὲν οὐσία γένος ἐστὶ γενικώτατον, ὑπὸ δὲ ταύτην ἐστὶ τὸ σῶμα καὶ ὑπὸ τὸ σῶμα τὸ ἔμψυχον (τοῦτο γὰρ τὸ μέρος ἔλαβε τῆς διαιρέσεως παραλείψας τὸ τοῦ ἀσωμάτου, ἐπειδὴ τὰ αἰσθητὰ ἡμῖν γνωριμώτερα), καὶ ὑπὸ τὸ ἔμψυχον τὸ ζῷον καὶ ὑπὸ τοῦτο τὸ λογικὸν καὶ ὑπὸ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος. ἀλλ' ἔστιν ἡ μὲν οὐσία τὸ γενικώτατον καὶ ὃ μόνον γένος (οὐδὲν γὰρ πρότερον τῆς

1 μὲν post συστ. transp. Vp: om. E ἡδέος] ἀπιόντος V 2 ἐστι om. M 3 δὲ (prius) om. V τῶν ἀνθρώπων MVp τὸ (utrobique)] ὁ V μέν ἐστι MVp 4 οὐδεὶς] οὐ δεῖ V λόγος om. V τούτων λόγος colloc. M καθὼς M 5 πρῶτον EMV: πρώτη Dp 6 μέσα] καλούμενα V 6. 7 λέγεται πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο λαμβανόμενα V 7 δὲ (prius)] οὖν Vp 9 παραβαμβανόμενα Mp γὰρ om. D 10 μέν ἐστιν D 10. 11 τοῦ ζῴου — γένος δὲ om. E καὶ τὸ ζῷον] τὸ δὲ ζῶον V 11 εἶδος ex γένος corr. D τῶν ἀνθρώπων p 12 post γένος add. φησί EVp: φασί M: om. D a verbis οὐ διαφερόντων rursus inc. F 13 σωκράτης, ἀλκιβιάδης DEF 14 post ἄτομον add. τὸ εἶδος, διότι οὐκ εἰς εἴδη τέμνεται E ἐπειδὴ DE¹Mp: ἐπεὶ δὲ E²FV 15 εἶναι εἰδικώτ. colloc. F 16 ὑπογρ. ὑστέρα] ἑτέρα ὑπογραφή V παντί τῷ εἴδει M 17 μόνον V 18 ἃ καὶ μόνως M 19 γινέσθω Porph. 20 καὶ γένη Mp γένος καὶ εἶδος F 21 γένος post ἐστι colloc. FM: om. V ἐστι τὸ σῶμα] τὸ σῶμα F: ἐστὶ σῶμα MV 22 post ἔμψυχον add. σῶμα V γὰρ] δὲ superscr. F¹ ante τῆς διαιρ. add. τὸ p 23 γνωριμ. ἡμῖν colloc. p post γνωριμ. add. τὸ ἔμψυχον V 24 καὶ ὁ ὑπὸ τοῦτο ὁ ἄνθρ. M 25 post μόνον add. ἐστὶ FMVp post γὰρ add. ἐστι Mp 25 p. 79,1 πρότερον τῆς οὐσίας DEF: ὑπὲρ τὴν οὐσίαν MV: πρότερον οὐσίας p

οὐσίας), ὁ δὲ ἄνθρωπος εἰδικώτατον καὶ ὃ μόνον εἶδος (οὐδὲν γάρ ἐστι 22r μετὰ τὸν ἄνθρωπον ἐν τοῖς καθόλου), τὸ δὲ σῶμά ἐστι καὶ γένος καὶ εἶδος, ἀλλ' εἶδος μὲν τῆς οὐσίας γένος δὲ τοῦ ἐμψύχου, τὸ δὲ ἔμψυχον εἶδος μέν ἐστι τοῦ σώματος γένος δὲ τοῦ ζῴου· ζῷον γὰρ λέγεται τὸ ἔμψυχον καὶ αἰσθήσεως μετέχον, ἔμψυχον δέ ἐστι τὸ τρεφόμενον καὶ αὐξανόμενον καὶ γεννῶν ὅμοιον ἑαυτῷ· τὰ οὖν φυτὰ τούτων μετέχοντα τῶν δυνάμεων ἔμψυχα μέν ἐστιν, οὐ μέντοι καὶ ζῷα. τὰ δὲ ὄστρεα καὶ οἱ σπόγγοι ἔμψυχά τέ ἐστι καὶ πρὸς τούτοις μετέχει τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως (προσιόντος γὰρ αὐτοῖς τινος ἀντιτύπου συστέλλονται, ἀπιόντος δὲ ἥδονται), καὶ κατά τι μὲν τοῖς φυτοῖς ὅμοιά ἐστι τὸ ἐρριζῶσθαι καὶ τρέφεσθαι, κατά τι δὲ τοῖς ζῴοις τὸ αἰσθάνεσθαι. πάλιν τὸ ζῷον εἶδος μὲν τοῦ ἐμψύχου γένος δὲ τοῦ λογικοῦ, καὶ τὸ λογικὸν γένος μέν ἐστι τοῦ θνητοῦ εἶδος δὲ τοῦ ζῴου, καὶ τὸ θνητὸν εἶδος μὲν τοῦ λογικοῦ γένος δὲ τοῦ ἀνθρώπου.

p. 4,32 Καὶ πᾶν τὸ πρὸ τῶν ἀτόμων προσεχῶς κατηγορούμενον εἶδος ἂν εἴη μόνον, οὐκέτι δὲ καὶ γένος.

Προσεχῶς | ἀντὶ τοῦ εὐθέως καὶ ἀμέσως· ἔστι γὰρ πρὸ τῶν ἀτό- 23r μων καὶ τὸ ζῷον, ἀλλ' οὐκ ἀμέσως, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ ἀνθρώπου. ὁ ἄνθρωπος οὖν προσεχῶς ἐστι πρὸ τῶν ἀτόμων καὶ ἔστιν εἶδος μόνον.

p. 5,7 Ὥστε ταῦτα δύο ἔχει σχέσεις.

Ἡ οὐσία μίαν ἔχει σχέσιν τὴν πρὸς τὰ μετ' αὐτήν· τὴν γὰρ πρὸς

1 post μόνον add. ἐστὶ M   οὐδὲν] οὐδὲ M   2 ἐν τῷ καθόλου M   3 τοῦ ἐμψύχου — γένος δὲ (v. 4) post αὐξα| (v. 5) colloc. V   4 ζῷον γὰρ — αἰσθάνεσθαι (v. 11) eicias; cf. p. 77,18 sq.   5 ante αἰσθήσεως add. τὸ p   6 αὐτῷ DEM   7 ἔμψυχα] ἔμψα D   οὐ μέντοι — ἔμψυχά τέ ἐστι (v. 8) iter. E   καὶ (ante ζῷα) om. MVp   ὄστρεα Ep: ὄστρεια DMV (cf. p. 77,23)   8 τέ p: μὲν codd.   ἐστι DE (priore loco), MVp: εἰσι E (altero l.), F   post μετέχει add. καὶ V   9 προϊόντος EF   συστέλλεται V   ἥδονται] ἥδεται F: εἴδεται V; ex Elia conicias ἐκτείνονται; nisi malis διαχέονται (cf. p. 78,1)   10 καὶ κατὰ μὲν τὸ ἐρ. καὶ τρέφ. τοῖς φυτοῖς ὁμοῖά εἰσι V   ἐρρυφῶσθαι M[1]   καὶ (alterum)] τὸ EF   καὶ τρέφεσθαι post αἰσθάνεσθαι (11) transp. p   11 κατά τι δὲ — αἰσθάνεσθαι om. EF   τὸ (ante αἰσθ.) om. V   αἰσθ. δηλονότι τοῖς ζῴοις MV   τὸ ζῷον—τοῦ λογικοῦ (12) καὶ suppl. p: om. codd.   12. 13 τὸ λογικὸν — ἀνθρώπου] quia θνητόν non est species λογικοῦ, conicias τὸ λογικὸν εἶδος μὲν τοῦ ζῴου, γένος δὲ τοῦ ἀνθρώπου (cf. p. 78,24 et Porph. p. 4,29)   τὸ λογικὸν εἶδος μέν ἐστι τ. ζ. γένος δὲ τ. θν. V   12 ἐστι om. p   13 καὶ om. M   13. 14 γένος μὲν τ. ἀνθρ. εἶδος δὲ τ. λογ. colloc. FMV   14 post ἀνθρώπου add. ὁ δὲ ἄνθρωπος εἶδος μὲν τοῦ λογικοῦ, οὐκέτι δὲ γένος σωκράτους ἢ πλάτωνος p   16 εἶδος μὲν p   17 προσεχῶς Mp: τὸ προσεχῶς V: om. DEF   post προσεχῶς add. φησιν Vp   19 οὖν ἄνθρ. colloc. p   19 πρὸ DM: om. EFVp   20 ταῦτα μὲν Porph., quod reponas   σχέσεις ἔχει colloc. M   21 ἡ οὐσία F: ἡ δὲ οὐσία DEMVp   post σχέσιν add. φημὶ M

τὰ πρὸ αὐτῆς οὐκέτι ἔχει· οὐδὲ γὰρ ἀνωτέρω τι τῆς οὐσίας ἐστί. πάλιν 23r
τὸ εἶδος μίαν ἔχει σχέσιν τὴν πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ· τὴν γὰρ πρὸς τὰ μετ' 6
αὐτὸ οὐκ ἔχει· οὐδὲν γάρ ἐστι μετ' αὐτὸ εἶδος. τὰ δὲ μέσα δύο ἔχει σχέσεις, τήν τε πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν, καθ' ἣν εἴδη λέγεται, καὶ τὴν πρὸς τὰ μετ' αὐτά, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὴν πρώτην σχέσιν εἴδη λέγονται, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν γένη. τὰ δὲ ἄκρα μίαν ἔχει σχέσιν τό τε γενικώτατον καὶ τὸ εἰδικώτατον.

p. 5,14 Ἀλλὰ καὶ τῶν ἀτόμων εἶδος λέγεται.

Ἔχει γὰρ καὶ τὸ εἰδικώτατον εἶδος σχέσιν τινὰ πρὸς αὐτὰ τὰ ἄτομα, 10
ἀλλ' οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει σχέσιν καὶ πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ· ὁ γὰρ ἄνθρωπος Σωκράτους καὶ Πλάτωνος οὐ λέγεται γένος, ἀλλ' εἶδος ὡς περιέχον τὰ ἄτομα.

p. 5,17 Ἀφορίζονται τοίνυν τὸ μὲν γενικώτατον οὕτως.

Εἰρηκὼς τὸ γένος τὸ γενικώτατον καὶ τὰ ὑπάλληλα καὶ τὸ εἶδος τὸ εἰδικώτατον, νῦν λοιπὸν ὑπογράφει αὐτὰ καί φησι, τί μὲν τὸ γενικώτατον γένος, ὅτι ὃ γένος ὂν οὐκ ἔστιν εἶδος καὶ ὑπὲρ ὃ οὐκ ἂν εἴη ἄλλο 15
ἐπαναβεβηκὸς γένος, τί δὲ τὸ εἰδικώτατον, ὃ εἶδος ὂν οὐκ ἔστι γένος καὶ ὃ οὐκ ἂν διελοίμεθα εἰς εἴδη, τί δὲ τὰ ὑπάλληλα, ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ γένη καὶ εἴδη τυγχάνει. περὶ τούτων οὖν θέλει διαλεχθῆναι, καὶ σαφηνείας χάριν παραλαμβάνει παράδειγμα τὸ τῆς γενεαλογίας· φησὶ γὰρ ὅτι ὥσπερ ἐπὶ τῶν γενεαλογιῶν ἐστιν ὁ Ζεὺς ἀρχή τις καὶ μόνος πατήρ, οὐκέτι δὲ εἰ τύχοι υἱός, ὁ δὲ Ὀρέστης εἰ τύχοι μόνος υἱός,

1 πρὸ αὐτὴν V οὐδὲ γὰρ ἀνωτέρω τι τῆς οὐσίας ἐστί DE: οὐδὲ γὰρ ἀνώτερον τῆς οὐσίας ἐστί τι F: οὐδὲν γὰρ ἀνώτερον τῆς οὐσίας MV: οὐδὲ γάρ ἐστι τὶ ἀνώτεροον τῆς οὐσίας p 2 εἶδος] an εἰδικώτατον εἶδος? (cf. v. 9) 2. 3 μετ' αὐτὴν EM 3 οὐκ DFMV: οὐκέτι Ep 4 καθ' ἣν εἴδη λέγεται] καθ' ὃ εἴδη αὐτῶν εἶναι λέγεται p; eicias (cf. v. 5. 6) εἴδη] ἤδη E 5 μετ' αὐτὰ] μετὰ ταῦτα M post αὐτὰ add. καθ' ἣν γένη λέγεται M: καθ' ὃ γένη λέγεται p 5. 6 ἀλλὰ—γένη om. M 5 κατὰ τὴν πρώτην οὖν (ἀλλὰ om.) p μὲν om. Vp λέγεται Vp 5. 6 τὴν δευτέραν δὲ colloc. E 6. 7 τὰ δὲ ἄκρα — εἰδικώτατον eicias 9 post ἄτομα pergit ἀλλ' οὐχ ἑτέραν, ἀλλ' ἣν ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ, ἔχει καὶ πρὸς τὰ μετὰ αὐτό· ὁ γὰρ ἄνθρ. V 10 πρὸς om. p 11 σωκράτης καὶ πλάτων E ὡς περιέχον] ὅτι περιέχει M 13 ἀφορίζεται DE 14 τὸ γενικώτατον γένος p post εἶδος add. καλῶς V 15 αὐτὰ FVp: αὐτὸ DEM τί μὲν τὸ DE: τι μέν ἐστι τὸ FV: τί ἐστι τὸ (sed. τὸ oblitt.) M: τί μέν ἐστι (τὸ om.) p 16 οὐκ ἔστιν εἶδος DEMV: οὐκ ἔστι καὶ εἶδος F: οὐκέτι καὶ εἶδος ἐστὶ p ἄλλο om. FV ἄλλο τι M 17 ὑπερβεβηκὸς V δὲ] τε Mp ὅτι ὃ εἶδος p 17. 18 ante γένος add. καὶ V 18 ὃ om. E post ἂν add. ἔτι p εἰς εἴδη om. M δὲ] τε p 18. 19 τὰ αὐτὰ] ἃ M 19 καὶ (ante γένη) om. EM θέλει] μέλλει M 21 ἐστι om. V: post τις transp. p 22 καὶ υἱός p ὁ δὲ Ὀρέστης — υἱός MVp: om. DEF μόνος V: μόνον p: oblitt. M

ὁ δ' Ἀγαμέμνων πατὴρ μὲν τοῦ Ὀρέστου, υἱὸς δὲ τοῦ Ἀτρέως, ὁ δὲ 23r Ἀτρεὺς πατὴρ μὲν τοῦ Ἀγαμέμνονος, υἱὸς δὲ τοῦ Πέλοπος, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις λεγομένου γένους καὶ εἴδους· τὰ μὲν γάρ ἐστι μόνως γένη, ὡς ἡ οὐσία, τὰ δὲ μόνως εἴδη, ὡς ὁ ἄνθρωπος.

p. 6,3 Ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν γενεαλογιῶν εἰς ἕνα ἀνάγουσι, φέρε εἰπεῖν τὸν Δία, τὴν ἀρχὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Ἀπορίαν τινὰ ἴσως ἂν ἐκίνησεν ἡμῖν τὸ παράδειγμα, ἣν φθάσας ὁ Πορφύριος ἐπιλύεται· ὑπέλαβε γὰρ ἄν τις, μήποτε ὡς ἐπὶ τῶν γενεαλογιῶν σειραὶ σχεδὸν ἐπὶ μίαν ἀρχὴν ἀνατρέχουσι, φέρε εἰπεῖν τὸν Δία (πάντων γὰρ τῶν ὄντων ἡ μυθοποιία πατέρα ἀνδρῶν τε καὶ θεῶν καλεῖ τὸν Δία), οὕτως καὶ ἐνταῦθα πᾶσαι αἱ κατηγορίαι ἐπὶ μίαν τινὰ ἀρχὴν ἀνατρέχουσιν, οἷον τὴν τοῦ ὄντος· καὶ γὰρ καὶ ἡ οὐσία ὄν ἐστι καὶ τὸ ποσὸν καὶ αἱ ἄλλαι κατηγορίαι. καὶ εἰ τοῦτο οὕτως, οὐκέτι ἔσονται γένη δέκα γενικώτατα, ἀλλὰ τὸ ὂν πάντων ἕν τι κοινὸν γένος. τοῦτ' οὖν ἐπισημηνάμενος ὁ Πορφύριός φησι μὴ εἶναι τὸ ὂν γένος τῶν κατηγοριῶν.

Ὅτι δὲ τὸ ὂν οὐκ ἔστι γένος τῶν δέκα κατηγοριῶν, δείξομεν οὕτως· πάντα τὰ διαιρούμενα ἢ ὡς γένη εἰς εἴδη διαιρεῖται, ὡς ὅταν εἴπωμεν, τοῦ ζῴου τὸ μέν ἐστιν ἵππος τὸ δὲ κύων τὸ δὲ ἄνθρωπος, ἢ ὡς ὅλον εἰς μέρη, καὶ τοῦτο διττόν, ἢ γὰρ εἰς ὁμοιομερῆ διαιρεῖται ἢ εἰς ἀνομοιομερῆ (καὶ εἰς ὁμοιομερῆ μὲν διαιροῦνται φλέβες, ἀρτηρίαι, ὀστᾶ, ταῦτα γὰρ διαιρούμενα ἔχει τὰ μέρη καὶ ἀλλήλοις ὅμοια καὶ τῷ ὅλῳ, εἰς ἀνομοιομερῆ δέ, ὡς ὅταν εἴπωμεν, ὅτι τοῦ σώματος τὸ μέν ἐστι κεφαλὴ τὸ δὲ χεὶρ τὸ δὲ πούς), ἢ ὡς ὁμώνυμος φωνὴ εἰς διάφορα σημαινόμενα, | ὡς ὅταν εἴ- 23v

1 μέν ἐστι F 2 post Πέλοπος add. ὁ δὲ πέλοψ πατὴρ μὲν τοῦ ἀτρέως, υἱὸς δὲ τοῦ ταντάλου, ὁ δὲ τάνταλος πατὴρ μὲν τοῦ πέλοπος, υἱὸς δὲ τοῦ διός M: ὁ δέ πέλοψ υἱὸς τοῦ ταντάλου p 3 τοῖς om. M λεγομένου DMV: om. EFp 5 ἀνάγουσι EMV: ἀνάγομεν F: ἀνάγωμεν p: om. D 7 ἂν ἐκίνησεν D: ἀνεκίνησεν EFMVp (cf. v. 8) τὸ πρᾶγμα ἤγουν τὸ παράδ. V 8 ante ἐπὶ add. αἱ M: ante σειραὶ p 9 ἐπὶ] ὡς E 9. 11 φέρε εἰπεῖν — ἀνατρέχουσιν omissa in mrg. suppl. D[1] 10 μυθοποιία DE: μυθολογία FMVp πατέρα om. E (post θεῶν suppl. m.[2]) καὶ θεῶν] θεῶν τε FMV τὸν δία καλεῖ colloc. M 11 αἱ κατ. πᾶσαι colloc. D ἀρχὴν om. DFV (fort. recte) 12 καὶ (post γὰρ) om. FMVp τὸ om. F post ποσὸν add. ὄν ἐστι V αἱ om. M 13 post οὕτως add. ἔχει p 13. 14 δέκα γένη γενικ. colloc. M: δέκα γενικ. γένη V 14 ἕν τι ante πάντων colloc. M ἕν τι] ἐστὶ p 14. 15 ὁ πορφ. ἐπισημ. colloc. V 15 ὁ πορφύριος] ὁ φιλόσοφος p φησι om. F: post κατηγοριῶν transp. M 17 διαιροῦνται M 18 τὸ μὲν εἶναι ἵππον τὸ δὲ κύνα τὸ δὲ ἄνθρωπον MVp ἄνθρωπον (sed ἵππος et κύων) D 19 μέρη] μέρος E καὶ om. MV 20 διαιροῦνται Mp: διαιρεῖται DEFV φλέβες, ἀρτηρίαι, ὀστά D: ὡς αἱ φλέβες καὶ αἱ ἀρτηρίαι καὶ αἱ σάρκες E: φλέβες καὶ ἀρτηρίαι καὶ ὀστᾶ καὶ σάρκες FV: οἷον αἱ φλέβες αἱ ἀρτηρίαι ὀστᾶ καὶ αἱ σάρκες M: αἵ τε φλέβες καὶ ἀρτηρίαι καὶ ὀστᾶ καὶ σάρκες p γὰρ FMVp: δὲ DE 22 τὸ μέν ἐστι κεφαλὴ ἀπὸ τοῦ σώματος (sed ἀπὸ induxit et num. superscr.) V κεφαλή ἐστι p 23 πούς] πόδες FMp

πωμεν, τοῦ κυνὸς ὁ μέν ἐστι χερσαῖος ὁ δὲ θαλάττιος ὁ δὲ ἄστρῷος. ἐὰν 23v οὖν δειχθῇ ὅτι τὸ ὂν οὔτε ὡς γένος εἰς εἴδη οὔτε ὡς ὅλον εἰς μέρη διαιρεῖται εἰς τὰς κατηγορίας, λείπεται ὡς ὁμώνυμος φωνὴ τέμνεσθαι εἰς διάφορα σημαινόμενα. ὅτι μὲν οὖν οὐ διαιρεῖται ὡς γένος εἰς εἴδη, ἐντεῦθεν δῆλον· τὸ γένος διαιρούμενον εἰς εἴδη πᾶσι τοῖς εἴδεσιν ἐξ ἴσου πάρεστι, καὶ οὐ θεωρεῖται ἐν τοῖς εἴδεσι τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστερον κατὰ τὴν τοῦ γένους μετοχήν (οὐδὲ γὰρ μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἵππου ζῷόν ἐστι, καὶ πάλιν ἀναιρεθέντος ἑνὸς εἴδους οὐκ ἀνάγκη τὰ λοιπὰ εἴδη ἀναιρεθῆναι· ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἀναιρεῖται τὸ ζῷον οὐδὲ τὰ λοιπὰ εἴδη οἷον ἵππος καὶ κύων τὰ ἄλλα)· εἰ οὖν τὸ ὂν διαιρεῖται εἰς τὰς δέκα κατηγορίας ὡς γένος εἰς τὰ εἴδη, οὐκ ἔδει ἐν αὐταῖς εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον οὐδὲ τὸ μὲν αὐτῶν μᾶλλον τοῦ ὄντος μετέχειν τὸ δὲ ἧττον. νῦν δὲ ἔστι τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστερον· πρότερον γὰρ λέγομεν τὴν οὐσίαν καὶ τὰ λοιπὰ καθεξῆς, εἴ γε ἀναιρουμένης συναναιρεῖται καὶ τὰ συμβεβηκότα. ὅθεν καὶ μᾶλλον αὐτὴν τοῦ ὄντος μετέχειν φαμέν, εἴπερ ἡ οὐσία τοῖς συμβεβηκόσι τὸ εἶναι δίδωσι (ἐν αὐτῇ γὰρ ὑφεστήκασι) καὶ αὕτη μὲν τῶν συμβεβηκότων αὐτῇ εἰς τὸ εἶναι οὐ δεῖται. τὰ δὲ συμβεβηκότα οὐκ ἂν εἴη μὴ οὔσης αὐτῆς, ᾗ καὶ συμβέβηκε· τὸ γὰρ συμβεβηκός τινι προσεπινοούμενον ἔχει τὸ ᾧ συμβέβηκεν. οὐκ ἄρα τὸ ὂν ὡς γένος εἰς εἴδη διαιρεῖται εἰς τὰς δέκα κατηγορίας· οὐ γὰρ ἂν ἑνὸς εἴδους ἀναιρεθέντος ἀναιρεῖται τὸ γένος, ὡς εἴπομεν. νῦν δὲ τῆς οὐσίας ἀναιρεθείσης ἀναιροῦνται καὶ αἱ λοιπαὶ κατηγορίαι· ἐν αὐτῇ γὰρ τὸ εἶναι ἔχουσιν. οὐκ ἄρα τὸ ὂν ὡς γένος διαιρεῖται. ὥστε οὐ δύναται τὸ ὂν διαιρεῖσθαι εἰς τὰς δέκα κατηγορίας ὡς γένος εἰς εἴδη. λέγω δὲ οὐδὲ ὡς ὅλον εἰς μέρη·

1 θαλάσσιος MV 2 οὖν] δὲ V γένος] γένη E 2. 3 διαιρεῖται post εἴδη transp. DE 3 εἰς (ante τὰς κατ.) om. M ὁμώνυμος φωνὴ DEFV: ὁμώνυμον φωνὴν Mp 4 ὅταν . . . διαιρῆται E οὖν om. FMV 4. 5 ἐντεῦθεν] ἐνταῦθα M 5 τὸ γὰρ γένος p εἰς εἴδη διαιρ. colloc. E ἐξ ἴσου] ἐπίσης MV 6 ἐν τοῖς εἴδεσιν om. V 7 γὰρ om. M ὁ om. M 8 ἐστι om. V post ζῷόν ἐστι add. καὶ πρότερον DEp: om. FMV ante ἑνὸς add. τοῦ DEMp: om. FV (cf. v. 20) εἴδους] ἵππου M οὐκ om. E post ἀνάγκη add. πάλιν M 8. 9 διαιρεθῆναι F 9 τοῦ om. EFV 10 ἵππος καὶ κύων καὶ τὰ ἄλλα] ἵππος καὶ φυτὸν καὶ κύων καὶ τὰ ἄλλα DE: ἵππος καὶ φυτὰ καὶ κύων F: ἵππος κύων M: ἵππος κύων φυτά V: ἵππος καὶ φυτὰ καὶ κύων καὶ τἆλλα p 11 γένος] γένη E¹F τὰ om. MV εἶναι ante ἐν αὐταῖς transp. Fp: om. E αὐταῖς p: αὐτοῖς codd. 12 τὸ (ante δεύτερον) om. MV μᾶλλον αὐτῶν μετ. τοῦ ὄντος (corr. num. superscr.) D τοῦ ὄντος μᾶλλον colloc. M 13 προτέραν p λέγομεν γὰρ πρῶτον MV 14 post οὐσίαν fort. addas ἢ τὸ ποσὸν ἀναιρουμένως M 15 μετέχειν τοῦ ὄντος colloc. Vp 16 αὕτη DEFp: αὐτὴ MV 17 αὐτῇ] αὐτῆς FV 18 ᾗ] εἰ F 19 προεπινοούμενον DV: προσεπινοούμενον EFMp 20 διαιρ. εἰς εἴδη colloc. M οὐ γὰρ — εἰς εἴδη (v. 24) fort. eicias an οὐ γὰρ ἀν⟨άγκη⟩ . . . ἀναιρεῖσθαι? (cf. v. 8) 21 ἀναιρεῖται — ἀναιρεθείσης om. E ἀναιρῆται M εἴπωμεν Vp 22 καὶ (post ἀναιροῦνται) p: om. codd. λοιπαὶ] ἄλλαι M 23 διαιρεῖται] θεωρεῖται M ὥστε οὔτε M 24 λέγω δὲ om. Ep οὐδὲ scripsi: οὔτε libri ὡς om. Ep

τοῦτο γὰρ ἢ ὡς ὁμοιομερὲς ἢ ὡς ἀνομοιομερὲς διαιρεῖται, ὡς εἴρηται. 23v καὶ ὁμοιομερὲς μέν ἐστι τὸ ἔχον τὰ μέρη ὅμοια τῷ ὅλῳ, ὡς τὰ μέρη ὀνομάζεσθαι τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι καὶ μηδὲν ἀλλήλων διαφέρειν· τοῦ γὰρ ξύλου τὰ μέρη ξύλον ἕκαστον προσαγορεύεται καὶ οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρει, ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ νεύρου τὸ μέρος τῇ τοῦ ὅλου φωνῇ προσαγορεύεται καὶ ἡ σὰρξ καὶ ἡ φλέψ. ἀδύνατον ἄρα τὸ ὂν ὡς ὁμοιομερὲς διαιρεῖσθαι εἰς τὰς δέκα κατηγορίας· τὰ γὰρ μέρη, τοῦτ' ἔστιν αἱ κατηγορίαι, εἰ καὶ τῇ τοῦ ὅλου προσηγορίᾳ προσαγορεύονται (ὄντα δὲ πᾶσαι καλοῦνται), ἀλλ' οὖν ἀλλήλων διαφέρουσιν ὀνόματι καὶ πράγματι καὶ οὐκ εἰσὶν ὅμοιαι ἀλλήλαις· ἄλλο γὰρ σημαίνει ἡ οὐσία καὶ ἄλλο τὸ ποσόν. πάλιν τὸ ὡς ἀνομοιομερὲς διαιρούμενον οὐκ ἔχει τὰ μέρη ὀνομαζόμενα τῇ τοῦ ὅλου προσηγορίᾳ, ἃ καὶ διαφέρει ἀλλήλων· οἷον τοῦ προσώπου τὰ μέρη ἐστὶν ἡ ῥὶς καὶ οἱ ὀφθαλμοί, ἃ οὔτε τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύεται οὔτε ἀλλήλοις ἐστὶν ὅμοια· οὐ γὰρ τὴν ῥῖνα εἴποιμεν ἂν πρόσωπον ἢ τὸν ὀφθαλμόν. οὐδὲ οὖν ὡς ἀνομοιομερὲς τὸ ὂν δύναται διαιρεῖσθαι· εἰ γὰρ καὶ τὰ μέρη εἰσὶν ἀλλήλων διαφέροντα καὶ ὀνόματι καὶ πράγματι καὶ διὰ τοῦτο δόξει ἀνομοιομερὲς εἶναι τὸ ὄν, ἀλλ' οὖν τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι τὰ μέρη προσαγορεύεται (ὂν γάρ ἐστι καὶ ἡ οὐσία καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν), τὰ δ' ἀνομοιομερῆ τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι οὐ προσαγορεύεται. εἰ οὖν μήτε ὡς ὁμοιομερὲς μήτε ὡς ἀνομοιομερὲς τὸ ὂν δύναται εἰς τὰς δέκα κατηγορίας διαιρεῖσθαι, ἐδείχθη δὲ ὅτι οὐδὲ ὡς γένος εἰς εἴδη, λείπεται ἄρα ὡς φωνὴ ὁμώνυμος εἰς διάφορα σημαινόμενα διαιρεῖσθαι. 24r

1 γὰρ] δὲ M εἰς ὁμοιομερῆ ἢ εἰς ἀνομοιομερῆ D (cf. v. 2. 6. 10. 19) ὡς (ante ὁμοιομ.) om. E 2 τὰ μέρη (post ὡς) — διαιφέρειν (v. 2) om. V 3 μηδὲν] οὐδὲν Ep 4 ξύλον Mp: ξύλα DEFV διαφέρουσιν F διαφέρει ἀλλήλων colloc. M 5 post προσαγορεύεται add. καὶ οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρει p 6 καὶ σὰρξ καὶ φλέψ MV ἄρα DE: οὖν MVp: om. F ὡς] εἰς F 7 post κατηγορίας add. ὡς γένος εἰς εἴδη M τοῦτ' ἔστιν D: ὅ ἐστιν EFMVp 8 προσηγορία Fp: προσηγορεία D: προσαγορεία (expunct) E[1]: φωνῇ E[2]MV προσαγορεύεται EFV ὄντα δὲ D: καὶ ὄντα EFp: ὄντα MV καλοῦνται] καλούμεναι V 9 post ἀλλήλων add. πάντῃ FMVp: om. DE ὀνόματι καὶ πράγματι DEF: ὀνόμασι καὶ πράγμασι MVp (cf. v. 16) ὅμοια MV ἀλλήλοις EMV 10 ἡ οὐσία Fp: οὐσία DEMV τὸ ποσόν] ποσὸν M ὡς om. M 11 τὰ μέρη οὐκ ἔχει colloc. MV ἃ] εἰ E 12 διαφέρουσιν F 12. 13 τὰ μέρη — ὀφθαλμοὶ] τὸ μέν ἐστιν ἡ ῥὶς καὶ οἱ ὀφθαλμοί E: τὸ μέν ἐστι ῥὶς τὰ δὲ ὀφθαλμοὶ MV 13 οὔτε] οὔποτε E τοῦ ὅλου] ὅλω EM προσαγορεύονται (?) M ἀλλήλων E 13. 14 ὅμοιά ἐστιν colloc. V 14 οὐ] οὔτε D; an volebat οὔτε γὰρ τὴν ῥῖνα . . . οὔτε τὸν ὀφθαλμόν? εἴποιμεν ἂν] εἴποιμ' ἂν p ἢ] ἤγουν V 14. 15 οὐδὲ οὖν scripsi: οὔτε οὖν DFMV: εἴτ' οὖν E: οὐκ ἄρα οὐδὲ p 16 ὀνόμασι καὶ πράγμασι p διὰ] κατὰ p δόξει] δείξει V 16. 17 ἀνομ. — προσαγορεύεται] ἀνομοιομερῆ τῶ τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύονται M 17 μέρη] μέσα E 18 ὂν — προσαγ. (v. 19) om. M τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσόν colloc. E 19 προσαγορεύονται F 19. 20 ὡς ὁμοιομ. μήτε om. E ἀνομοιομ. μήτε ὡς ὁμοιομ. M 20 ἀνομοιομερῆ E δύναται τὸ ὂν colloc. Fp διαιρεθῆναι εἰς τὰς δ. κατ. MV 21 οὐδὲ scripsi: οὔτε libri

p. 6,6 Ἀλλὰ κείσθω ὥσπερ ἐν ταῖς κατηγορίαις. 24r

Ὑποκείσθω φησὶ νῦν ἀρχὰς εἶναι τῶν πραγμάτων καὶ ὥσπερ γένη δέκα· τὸ γὰρ ἀποδεῖξαι, ὅτι δέκα εἰσὶν ἀρχαὶ μόνον, ἄλλης ἐστὶ πραγματείας τελεωτέρας (ἐν γὰρ ταῖς Κατηγορίαις τοῦτο δείκνυται ὅτι δέκα εἰσί). νῦν δὲ ὑποκείσθω μόνον ὡς ὁμολογούμενον.

p. 6,8 Κἂν δὴ πάντα τις ὄντα καλῇ, ὁμωνύμως, φησί, καλέσει, ἀλλ' οὐ συνωνύμως.

Ὁμώνυμά ἐστι τὰ ὀνόματος μὲν τοῦ αὐτοῦ κοινωνοῦντα, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ πράγματος τοῦ διὰ τοῦ ὀνόματος σημαινομένου τοῦ αὐτοῦ μετέχοντα, οἷον ὁ ἀστρῷος κύων καὶ ὁ χερσαῖος· κοινωνοῦντες γὰρ τῷ ὀνόματι διαφέρουσι τοῖς πράγμασι τοῖς ὑπὸ τῶν ὀνόματων σημαινομένοις. συνώνυμα δέ ἐστιν, ὧν καὶ τὸ ὄνομα κοινὸν καὶ ὁ κατὰ τὸ ὄνομα ὁρισμός, οἷον καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος ζῷον ἑκάτερον· καὶ γὰρ ὄνομα κοινὸν ἔχουσι τὸ τοῦ ζῴου καὶ ὁρισμὸν τὸν αὐτὸν τὸν κατὰ τὸ ζῷον, ὅς ἐστιν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. φησὶν οὖν ὅτι εἰ καὶ πάντα ὄντα καλοῦμεν, ὁμωνύμως λέγομεν, οὐ συνωνύμως· καθὰ γὰρ εἴρηται, ὁμώνυμά ἐστι τὰ μόνου ὀνόματος κοινωνοῦντα, συνώνυμα δὲ τὰ καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ὁρισμοῦ. τὸ οὖν ὂν μόνου ὀνόματος κοινωνίαν παρέχει τοῖς ὑπ' αὐτό (λέγονται γὰρ ὄντα αἱ δέκα κατηγορίαι), οὐκέτι δὲ καὶ κατὰ τὸν τοῦ ὀνόματος ὁρισμὸν κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις· ἄλλη γὰρ ἄλλου κατηγορία, καθὸ τὸ εἶναι ἔχει, ὀνόματός τε καὶ τοῦ κατὰ τοὔνομα τετύχηκεν ὁρισμοῦ. ὅθεν ὡς ὁμώνυμος φωνὴ τὸ ὂν εἰς δέκα κατηγορίας διαιρεῖται τὰς γενικωτάτας, εἰς οὐσίαν ποσὸν ποιὸν πρός τι ποῦ πότε ποιεῖν πάσχειν κεῖσθαι ἔχειν.

2 ὑποκείσθω] κείσθω E εἶναι νῦν ἀρχ. colloc. EM 3 γὰρ superscr. D αἱ ἀρχαὶ p μόνων V 4 τελεωτέρων E: τελειοτέρας p post εἰσί add. ἀρχαί eras. F 6 lemma om. D δὴ] δὲ E καλέσει φησί colloc. E 9. 10 τοῦ πράγματος — μετέχοντα D: τοῦ πράγμ. καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου μετ. EM: τοῦ πράγμ. καὶ τοῦ ὀνόματος σημ. τοῦ αὐτοῦ μετ. F: τοῦ πράγμ. καὶ τοῦ διὰ τοῦ ὀνόματος σημ. τοῦ αὐτοῦ μετ. V: τοῦ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος πράγμ. σημ. τοῦ αὐτοῦ μετ. p 10 post κύων add. καὶ ὁ θαλάττιος FVp 11 τοῦ ὀνόματος p 12 κατὰ ὄνομα D 13 οἷον ἄνθρ. καὶ ἵππος D: οἷον ὁ ἄνθρ. καὶ ὁ ἵππος p ζῷον ἑκάτερον FV: ζῷον ἑκάτεροι D: ζῷα ἑκάτερα EMp 14 τὸ ζῷον ex. τοῦ ζῴου corr. F 16 λέγοιμεν V καὶ οὐ M γὰρ om. p 16. 17 τὰ τοῦ ὀνόμ. μόνου F 18 λέγεται Vp 19 αἱ δέκα DFp: καὶ αἱ EMV malim τοῦ κατὰ τὸ ὄνομα ὁρισμοῦ 20 καθὸ D: κατὰ EF: καθ' ἣν M: καθὰ Vp 21 κατ' ὄνομα D: κατ' οὔνομα E ὅθεν DEM: ἔνθεν FVp 22 διαιρεῖται post ὂν transp. FV: post δέκα p τὰς δέκα FVp εἰς (ante οὐσίαν) om. D 23 κεῖσθαι ποιεῖν πάσχειν colloc. V

p. 6,15 Τὰ δ' ἄτομα, ἅπερ ἐστὶ μετὰ τὰ εἰδικώτατα, ἄπειρα. 24r

Ἄπειρά φησιν οὐ τῷ εἶναι ἀλλὰ τῷ πάλιν καὶ πάλιν γίνεσθαι. εἰδοποιοῖς δὲ διαφοραῖς ἀντὶ τοῦ ταῖς οὐσιώδεσι διαφοραῖς, οἷον τὸ ζῷον εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον· εἰσὶ γὰρ καὶ μὴ οὐσιώδεις διαφοραί.

p. 6,16 Τὰ δ' ἄπειρά φησιν ἐᾶν, μὴ γὰρ ἂν γενέσθαι τούτων ἐπιστήμην.

Τοῦτό φησιν ὁ Πλάτων ἐν τῷ Σοφιστῇ· ἡ γὰρ ἐπιστήμη βούλεται λαμβάνειν τὸ ὁριστόν. τὸ οὖν ἀπερίληπτον οὐδ' ἐπιστητὸν δύναται εἶναι. ἀμέλει, ὡς δέδεικται ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ, τῶν καθ' ἕκαστα οὔθ' ὁρισμός ἐστιν οὔτ' ἐπιστήμη, ἀλλὰ μόνων τῶν καθόλου.

p. 6,16 Κατιόντων μὲν οὖν εἰς τὰ εἰδικώτατα.

Εἶπεν ὅτι τὸ ὂν οὐκ ἔστι γένος τῶν γενικωτάτων, ἅ εἰσι καὶ πεπερασμένα τῇ φύσει καὶ ἡμῖν γνώριμα. βούλεται οὖν ἐπισκέψασθαι καὶ περὶ τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν, εἰ οὕτως ἔχει, ὥσπερ ἐπὶ τῶν γενικωτάτων γενῶν. φησὶν οὖν ὅτι τὰ μὲν γενικώτατα καὶ πεπερασμένον ἔχει ἀριθμὸν καὶ ἡμῖν γνώριμον (δέκα γάρ εἰσι τὰ γενικώτατα γένη), τὰ δὲ εἰδικώτατα εἴδη, οἷον ἄνθρωπος ἵππος βοῦς κύων ἄμπελος ἐλαία, μεθ' ἃ ἡ τῶν ἀτόμων ἐστὶ διαίρεσις, τῇ μὲν αὐτῶν φύσει πεπερασμένα εἰσὶ καὶ αὐτά, ἡμῖν δὲ ἄγνωστα ἄλλων ἄλλοις τόποις γινομένων. ὅτι δὲ πεπερασμένα ἐστὶν ὅσα ποτ' ἂν εἴη, δείξομεν λαβόντες λημμάτιόν τι ἐναργές, ὅτι τοῦ ἀπείρου μεῖζον οὐκ ἔστι πλῆθος. τούτου τοίνυν προληφθέντος ὑποκείσθω τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτατα ἄπειρα εἶναι. ἐπεὶ οὖν καθ' ἕκαστον εἶδος πολλά ἐστιν ἄτομα (ἓν γὰρ ὂν τὸ ἀνθρώπειον εἶδος εἰς μυρία ἴσα διαιρεῖται ἄτομα τοὺς

1 ἄτομα] ἄπειρα V ἐστὶ] ἦν V μετὰ τὰ εἰδικ.] κατὰ τὸ εἰδικώτατον E: τὰ μετὰ τὰ εἰδικ. Porph. 2 ἄπειρα οὖν V οὐ τῷ] οὕτω D, (ante φησιν transp.) M 3 δὲ om. FVp ταῖς om. F 4 μὴ] μηδὲ D 5 ἄν ποτε F: ἄν ποτε φησὶ p 7 τοῦτο δὲ V φησὶ πλάτων p ἐν τῷ Σοφιστῇ] cf. p. 219 sq. βούλεται] δύναται p 8 τὸ ὁριστόν DV: τὸν ὁρισμόν EF: καὶ τὸν ὁρισμόν Mp 9 ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ] cf. Anal. pr. A p. 43a25 sq. Metaph. Z 15 p. 1039b28 (τῶν καθ' ἕκαστα οὔθ' ὁρισμὸς οὔτ' ἀπόδειξίς ἐστιν) 11 κατιόντων D: κατιόντας EFMp: κατιὼν V μὲν om. M 13 τῇ ἰδίᾳ φύσει p 14 εἰδικωτάτων] γενικωτάτων M ὥσπερ ἔχοιεν ὡς ἐπὶ V 15 τὰ μὲν γενικώτατον E πεπερασμένα F ante ἀριθμ. add. τὸν Ep 16 δέκα] ἀρχὴ EM ἐστι p 17 ὁ ἄνθρ. V ἵππος om. MV post βοῦς add. λέων V ἄμπελος, ἐλαία] ὄφις V 18 ante ἐστὶ add. εὐθὺς Fp: post ἐστι V αὐτῶν libri εἰσὶ] ἐστὶ Vp 19 post ἄγνωστα add. πολλὰ γάρ ἐστι καὶ ζῴων εἴδη καὶ φυτῶν καὶ μετάλλων ἡμῖν ἄγνωστα D: post γινομένων EVp: om. FM an ⟨ἐν⟩ ἄλλοις? εἰσὶ V 21 πλῆθος. τούτου] πλὴν τοῦτο E: om. M προληφθέντος F: προσληφθέντος DEVp: προσληφθέντα M 23 ὂν om. M ἴσα] ὅσα D: ἶσα EFMV: ἴσως p

κατὰ μέρος ἀνθρώπους, ὁμοίως καὶ τὸ ἵππειον εἶδος ἓν ὂν πλεῖστα ἔχει 24r τὰ ὑφ' αὐτὸ ἄτομα, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἑκάστου ὡσαύτως), παντὶ δῆλόν 24v ἐστιν, ὡς τοῦ παντὸς τῶν εἰδῶν ἀθροίσματος πολλαπλάσιόν ἐστι καθ' ὑπερβολὴν τὸ τῶν ἀτόμων ἄθροισμα. εἰ δὲ πολλαπλάσιά ἐστι τῶν εἰδῶν τὰ ὑπὸ τὰ εἴδη ἄτομα, ἄπειρος δέ ἐστιν ὁ τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν ἀριθμός, ὁ ἄρα τῶν ἀτόμων ἀριθμὸς μείζων ἐστὶ τοῦ ἀπείρου τῶν εἰδῶν ἀριθμοῦ καὶ πολλαπλάσιος. εἰ οὖν ἀδύνατον τοῦ ἀπείρου πολλαπλάσιον εἶναι ἢ ὅλως μεῖζον, ἀδύνατον ἄρα τὸν τῶν εἰδῶν ἀριθμὸν εἶναι ἄπειρον· αὐτῷ γὰρ τῷ λέγειν μείζονα εἶναι ἀριθμὸν ἀριθμοῦ, ὁρίζομεν καὶ περατοῦμεν τὸν ἐλάττονα· ὁ γὰρ μείζων τινὸς ὑπάρχων ὑπεροχῇ τινι μείζων ἐστίν· ἀφαιρουμένης οὖν τῆς ὑπεροχῆς ὥρισται τὸ λοιπὸν καὶ πεπέρασται. οὕτω μὲν οὖν ἐδείχθη, ὅτι τὰ εἰδικώτατα εἴδη οὐκ ἔστιν ἄπειρα. ὁμοίως δὲ δείξομεν, ὅτι οὐδὲ τὰ ἄτομα τὰ ὑπὸ τὰ εἰδικώτατά ἐστιν ἄπειρα, καίτοι πολλαπλασίονα τῶν εἰδῶν ὄντα· εἰ γάρ τις λέγει τὰ ἄτομα ἄπειρα εἶναι, ἤτοι τὰ ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄτομα ἄπειρα λέξει (οἷον φέρε τὰ τοῦ ἀνθρωπείου εἴδους αὐτὰ καθ' αὑτὰ ἄπειρα, ὁμοίως καὶ τὰ τοῦ ἱππείου εἴδους ἄτομα καὶ ταῦτα ἄπειρα, καὶ τὰ ὑφ' ἕκαστον τῶν λοιπῶν εἰδῶν ὁμοίως), ἢ τὰ μὲν ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄτομα πεπερασμένα φησὶν εἶναι, τὸ δὲ ἐκ πάντων ὁμοῦ τῶν ὑπὸ πάντα τὰ εἴδη ἀτόμων ἄθροισμα ἄπειρον εἶναι. εἰ μὲν οὖν τὰ ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄτομα ἄπειρα εἶναι λέγει, συμβήσεται πάλιν τοῦ ἀπείρου μεῖζον εἶναί τι καὶ πολλαπλάσιον· ἐπεὶ γὰρ οἱ κατὰ μέρος ἄνθρωποι ἄπειροι καὶ οἱ κατὰ μέρος ἵπποι ἄπειροι, τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἄρα διπλάσιον ἔσται τοῦ ἀπείρου καὶ τὸ ἐκ πάντων πολλαπλάσιον, ὅπερ ἄτοπον. ἀδύνατον ἄρα τὰ ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄτομα ἄπειρα εἶναι. εἰ γοῦν τὰ ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄτομα πεπερασμένα ἐστίν, καὶ τὸ ἐκ πάντων ἄρα συγκείμενον πλῆθος πεπερασμένον ἐστί· τὸ γὰρ ἐκ πεπερασμένων συγκείμενον πεπερασμένον ἐστίν. ὥστε πεπερασμένος ἐστὶν ὁ τῶν ἀτόμων ἀριθμός, τῷ δὲ ἀεὶ γίνεσθαι εἰς τὸ πᾶν αἴδιον ὂν τὴν ἀπειρίαν ἔχει, ὥσπερ καὶ ὁ ἀριθμὸς λέγεται ἄπειρος τῷ ἀεὶ δύνασθαι αὔξεσθαι καὶ μὴ ἐλλείπειν, ὁ μέντοι

2 λοιπῶν] πολλῶν E 2. 3 δῆλόν ἐστιν ὡς Dp: δηλονότι EFM: δῆλόν ἐστιν ὅτι V 3 πολλαπλάσιον — εἰ δὲ (v. 4) om. EM πολλαπλάσιον] πολλῷ πλεῖον p 6 ἐστὶ] ἔσται Vp (fort. recte) 7 πολλαπλασίων (priore loco) V 8 μείζονα p ἄπειρον εἶναι colloc. FVp αὐτὸ γὰρ τὸ DEFp 9 ἀριθμὸν ἀριθμὸν EFM 10 ὑπάρχων om. Vp ὑπεροχῇ om. EFM 11 λοπὸν D οὖν superscr. M 12 ἐδείχθησαν E ὁμοίως — ἄπειρα (v. 13) om. V 13 ἄτομα] ἄτοπα D 14 λέγοι FV ἄτομα] ὀνόματα EFM 15 λέξοι V 16 post ἄπειρα add. καὶ ταῦτα ἄπειρα E 16. 17 ὁμοίως — καὶ ταῦτα ἄπειρα om. M 17 καὶ ταῦτα] scribas καθ' αὑτὰ ἕκαστα M 18 φησὶν] φύσει p τὸ δὲ ἐκ πάντων DVp: τῷ εἰς πάντα EFM 19 πάντα εἴδη V 20 λέγοι FV 21 τι εἶναι colloc. M ἐπεὶ] ἐκεῖ DEM: εἰ FV: om. (οἱ γὰρ colloc.) p 23 καὶ] κατὰ EF post πάντων add. ἄρα V 24 γοῦν DEM: οὖν FVp 25 post πεπερασμένα ἐστίν add. ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτὰ τὰ εἰδικώτατα εἴδη πεπερασμένα ἐστὶ Fp: om. DEMV 27 τῷ] τὸ EFM 28 εἰς EFM: εἰ DVp ὂν EFMp: εἴη DV ἀπειρίαν] ἀπορίαν E ὁ om. DEM 29 ἄπειρος λέγεται colloc. E τῷ] τοῦ EM αὐξάνεσθαι FV ἐλλείπειν] ἐπιλείπειν F

ἐνεργείᾳ λαμβανόμενος ἀεὶ πεπέρασται. ὁμοίως δὲ δείκνυται καὶ ἡ ψάμμος πεπερασμένη. ὅθεν καὶ ὁ χρησμὸς 24v 26

οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης·

εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, ἐπειδὴ προστιθέμενος αὐτῇ ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀριθμὸς τὸ ἐξ ἀμφοῖν μεῖζον θατέρου ποιεῖ, ἔσται ἄρα τοῦ ἀπείρου τι μεῖζον, ὅπερ ἀδύνατον. οὐκοῦν τὰ μὲν εἰδικώτατα τῇ μὲν φύσει ὥρισται ἡμῖν δέ ἐστιν ἄγνωστα, τὰ δὲ ἄτομα τῇ μὲν φύσει οὐχ ὥρισται τῷ πάλιν καὶ πάλιν γίνεσθαι, ἡμῖν δὲ τὰ γινόμενα καὶ ἐνεργείᾳ ὄντα καὶ τὰ ἤδη γεγενημένα, 30 εἰ ἀρχὴν ἔσχεν ἡ γένεσις, εἰ καὶ μὴ ἔγνωσται πόσα ἐστίν, ἀλλ' οὖν γνωσθῆναι ὅσον ἐπὶ τῇ φύσει τῇ ἑαυτῶν ἐδύνατο, ὥσπερ τὰ εἰδικώτατα εἴδη, ἐπειδήπερ καὶ δέδεικται ὡς ὡρισμένος ἐστὶν ὁ τούτων ἀριθμός.

p. 6,18 Ἀνιόντων δὲ εἰς τὰ γενικώτατα ἀνάγκη συναιρεῖν τὸ πλῆθος εἰς ἕν.

Βούλεται ἐνταῦθα ὁ Πορφύριος εἰπεῖν, τί μὲν συμβαίνει ἀνιοῦσιν ἀπὸ τῶν εἰδικωτάτων εἰς τὰ γενικώτατα, τί δὲ κατιοῦσιν ἀπὸ τῶν γενικωτάτων 35 ἐπὶ τὰ εἰδικώτατα.

p. 6,19 Καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ γένος.

Τὸ γὰρ εἶδος περιεκτικόν ἐστι τῶν κατὰ μέρος, τὸ δὲ γένος καὶ τῶν εἰδῶν· κάτωθεν μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἀτόμων ἀνιοῦσιν ἐπὶ τὰ γενικώτατα πλήθει μὲν τὰ πράγματα στενοῦται, δυνάμει δὲ | αὔξεται· τὰ γὰρ εἴδη 25r τῶν μὲν ἀτόμων πλήθει ἐστὶν ἐλάττονα, δυνάμει δὲ ὑπέρκειται καὶ αὔξει. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν εἰδῶν τὰ γένη, μέχρις ἂν εἰς ἓν τὸ γενικώτατον φθάσωμεν. καὶ τοῦτο εἰκότως· ἐπειδὴ γὰρ μία ἐστὶν ἡ πάντων αἰτία καὶ ἀρχή, διὰ τοῦτο τὰ μὲν ταύτῃ πλησιάζοντα στενοῦται πλήθει, αὔξεται δὲ δυνάμει, τὰ δὲ πορρωτέρω αὐτῆς ὄντα τὸ ἔμπαλιν πληθύνεται μὲν ἀριθμῷ, 5 μειοῦται δὲ δυνάμει.

2 ὁ χρησμὸς] cf. Herod. I, 87 3 καὶ ψάμμου DEFV τ' ἀριθμὸν Dp: τὸν ἀριθμὸν EFMV 4 εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν DVp: om. EFM προτιθέμενος D 5 θατέρου MVp: θάτερον DEF τι Vp: τὸ DEFM 6 ἐστιν om. F 8 γινόμενα DEMV: γενόμενα Fp 9 εἰ (ante ἀρχὴν)] εἰς E γέννησις E εἰ δὲ καὶ EM 10 τῇ (ante ἑαυτῶν) FMVp: om. DE ἠδύνατο EMVp post ὥσπερ superscr. καὶ D 11 ὡρισμένος] ὁρισμὸς E 12 ἀνιόντων DV: ἀνιόντες E: ἀνιόντας FMp 14 ἐνταῦθα βούλεται colloc. FVp εἰπεῖν ὅτι τί M μὲν Dp: om. EFMV 15 εἰς DEM: ἐπὶ FVp 18 post μέρος add. ἀτόμων Vp 19 post εἰδῶν add. καὶ τῶν ἀτόμων p post γὰρ add. καὶ FV ἀνιοῦσιν ἀπὸ τ. ἀτ. colloc. D 20 στενοῦνται MV αὔξονται V 21 μὲν DF: om. EMVp αὔξει] αὔξεται, tum addit ὁ γὰρ σωκράτης καὶ πλάτων καὶ ἀλκιβιάδης πλῆθος ὄντα ἀναγόμενα πρὸς τὸν ἄνθρωπον στενοῦνται καὶ γίνονται τῷ εἴδει εἷς, ὁ δὲ ἄνθρωπος εἷς ὢν δυνάμει πληθύνεται· ἀπογεννᾷ γὰρ σωκράτην καὶ πλάτωνα καὶ τοὺς κατὰ μέρος ἀνθρώπους V 24 πλησιάζ. ταύτῃ colloc. V πλήθει στενοῦται colloc. F στενοῦνται EFMV 25 τὰ δὲ—δυνάμει (v. 26) om. EM πορρώτερον p μὲν πάλιν p 26 δυνάμει Dp: τῇ δυνάμει FV

p. 6,24 Ἀποδεδομένου δὲ τοῦ γένους καὶ τοῦ εἴδους τί ἐστιν ἑκάτερον αὐτῶν. 25r

Ὑπέσχετο ὁ Πορφύριος διδάξαι περὶ τῶν προκειμένων φωνῶν λογικώτερον, τοῦτ᾽ ἔστι πρεπόντως τῇ λογικῇ πραγματείᾳ. μετὰ τοίνυν τὸ διδάξαι περὶ γένους καὶ εἴδους τί ἐστιν ἑκάτερον βούλεται προσθεῖναι, πῶς χρησίμη ἐστὶν ἡ περὶ αὐτῶν θεωρία ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ· ἐπειδὴ γὰρ ἡ λογικὴ πραγματεία καταγίνεται περὶ τὴν ἀπόδειξιν, ἡ δ᾽ ἀπόδειξίς ἐστι συλλογισμός τις, ἐν δὲ τῷ συλλογισμῷ δεόμεθα προτάσεων, ἡ δὲ πρότασις ἐκ δύο ὅρων σύγκειται, ὧν ὁ μέν ἐστιν ὑποκείμενος ὁ δὲ κατηγορούμενος, καὶ ὑποκείμενος μέν ἐστι περὶ οὗ ὁ λόγος, κατηγορούμενος δὲ ὁ περὶ ἐκείνου λεγόμενος, οἷον Σωκράτης περιπατεῖ (ὑπόκειται μὲν γὰρ ὁ Σωκράτης περὶ οὗ ὁ λόγος, κατηγορεῖται δὲ τὸ περιπατεῖν, ὅπερ κατ᾽ ἐκείνου λέγεται· πάλιν ἐὰν εἴπω ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, ὑπόκειται μὲν ἡ ψυχή, κατηγορεῖται δὲ τὸ αὐτοκίνητον, καὶ ἐπὶ πάσης προτάσεως ὡσαύτως)· βούλεται περὶ τῶν γενῶν καὶ εἰδῶν τίνα τίνων κατηγορεῖται εἰπεῖν καὶ τίνα τίσιν ὑπόκειται. καὶ ἵνα γνῶμεν, πῶς συμπλεκόμενα προτάσεις ποιοῦσιν, ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς γίνεται, περὶ ὃν ἡ λογικὴ καταγίνεται πραγματεία, φησὶν ὅτι τὸ μὲν γένος ἀεὶ τοῦ εἴδους κατηγορεῖται, οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον καὶ τούτου ἡ οὐσία, τὸ δ᾽ εἶδος οὐδέποτε τοῦ γένους κατηγορεῖται· οὐ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι ἡ οὐσία ζῷόν ἐστιν ἢ ὅτι τὸ ζῷον ἄνθρωπος. δῆλον οὖν ὅτι ἀεὶ τὰ μὲν γένη τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται, τὰ δὲ εἴδη τῶν γενῶν οὐδέποτε. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, δεῖ τὰ κατηγορούμενα ἢ ἐπὶ πλέον εἶναι τῶν ὑποκειμένων ὡς τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἐξισάζειν ὡς τὸ γελαστικὸν τῷ ἀνθρώπῳ. τὰ δ᾽ ἐξισάζοντα καὶ ἀντικατηγορεῖται· ὡς γὰρ λέγομεν, πᾶς ἄνθρωπος γελαστικόν, οὕτως καὶ πᾶν γελαστικὸν ἄνθρωπος.

p. 7,2 Καὶ πάντα τὰ ἐπάνω τῶν ὑποκάτω.

Οἷον ἡ οὐσία τοῦ σώματος καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐμψύχου καὶ τὸ ἔμψυχον τοῦ ζῴου καὶ τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου.

1 τοῦ εἴδους καὶ τοῦ γένους colloc. E ἐστιν om. DE 3 περὶ μὲν τῶν M 4. 5 τὸ διδάξαι τοίνυν colloc. p 5 προθεῖναι DE καὶ πῶς p 6 χρήσιμος p 7 ἡ δ᾽ ἀπόδειξις iter. V 8 ἐστὶν post τις transp. p 9 ὧν om. V 11 post περιπατεῖ add. ὅπερ κατ᾽ ἐκείνου λέγεται V (cf. v. 12) 12 περιπατεῖν E: περιπατεῖ FMVp: dubio compendio script. D 14 αὐτοκίνητος M post αὐτοκίνητον add. πάλιν ἐὰν εἴπω ὅτι (ὁ p) ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν, ὁ μὲν ἄνθρωπός ἐστιν ὑποκείμενον, τὸ δὲ ζῷον κατηγορούμενον Vp 14. 15 ὡσαύτως iter. DE 15 διὰ τοῦτο βούλεται M post βούλεται add. καὶ D περὶ γενῶν τε V post εἰδῶν add. διδάξαι p εἰπεῖν om. Fp 16 ὑπόκεινται DE 17 ὃν] ὧν V καταγ. ἡ λογικὴ colloc. V 18 φησὶν οὖν ὅτι FV τοῦ (ante ἀνθ.) om. DFV 19 καὶ τούτου] τούτου δὲ V 23 ἐπὶ πλειόνων V 24 τῷ ἀνθρώπῳ scripsi: τοῦ ἀνθρώπου libri

p. 7,8 Καθ' ὧν δ' ἂν τὸ εἶδος κατηγορῆται, κατ' ἐκείνων ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ τοῦ εἴδους γένος κατηγορηθήσεται. 25r

Ἕτερον θεώρημα παραδίδωσι χρήσιμον καὶ αὐτὸ εἰς τὴν λογικὴν πραγματείαν. ἔστι δὲ τοιοῦτον· ἐὰν τὸ εἶδος κατηγορῆταί τινος, κατὰ τοῦ αὐτοῦ κατηγορηθήσεται καὶ τὸ τοῦ εἴδους αὐτοῦ γένος, καὶ τοῦτο γίνεται μέχρι τοῦ γενικωτάτου. οἷον τοῦ Σωκράτους κατηγορεῖται ὁ ἄνθρωπος, τούτου δὲ κατηγορεῖται τὸ ζῷον· τοῦτο ἄρα καὶ κατὰ τοῦ Σωκράτους κατηγορηθήσεται. ὡσαύτως καὶ τὸ ἔμψυχον κατὰ τοῦ ζῴου, οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατὰ τοῦ Σωκράτους. πάλιν τὸ σῶμα κατὰ τοῦ ἐμψύχου καὶ ἡ οὐσία κατὰ τοῦ σώματος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ οὐσία καὶ τὸ σῶμα κατὰ τοῦ ἐμψύχου καὶ κατὰ τοῦ ζῴου καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατὰ τοῦ Σωκράτους κατηγορηθήσονται.

p. 7,16 Λέγεται γὰρ τὸ μὲν γενικώτατον κατὰ πάντων τῶν ὑφ' αὐτὸ γενῶν τε καὶ εἰδῶν καὶ ἀτόμων.

Εἰ γὰρ ἀεὶ τὰ ἐπάνω τῶν ὑποκάτω κατηγορεῖται, δῆλον ὅτι τὸ μὲν γενικώτατον πάντων τῶν ὑφ' αὐτὸ γενῶν τε καὶ εἰδῶν καὶ ἀτόμων κατηγορηθήσεται, τὸ δ' εἶδος τῶν ἀτόμων μόνον. 25v

p. 7,19 Ἄτομον δὲ λέγεται ὁ Σωκράτης καὶ τουτὶ τὸ λευκόν.

Τουτὶ προσθεὶς ἐποίησε μερικὸν τὸ δεικνύμενον· τὸ γὰρ καθόλου ἐστὶ λευκόν.

1 δ' ἂν] γὰρ M   κατηγορεῖται FM   4. 5 κατ' αὐτοῦ V   αὐτοῦ DFVp: αὐτὸ EM   7 κατηγορεῖται om. p   τοῦτο] καὶ τὸ ζῷον p   καὶ om. p   8 τοῦ om. M   9 τοῦ (ante ἀνθρ. et Σωκρ.) om. p   9. 10 post ἐμψύχου add. οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατὰ τοῦ ζώου καὶ κατὰ τοῦ σωκράτους p   10 καὶ ἡ οὐσία—ἐμψύχου (v. 11) om. FV   καὶ (primum)] πάλιν p   11 post σῶμα add. καὶ p   12 σωκρ.] σώματος M   κατηγορηθήσονται D²E: κατηγορηθήσεται D¹FMVp   13 κατὰ] ἀπὸ M   13. 14. 16 ὑφ' αὐτὸ] ὑπ' αὐτὸ D: ὑπ' αὐτὸ EFMVp   14 γενῶν τε F Porph.: γενῶν DE (cf. v. 16)   15 ὑποκάτω] κάτω D   17 μόνον DF: μέσων E: μόνων MVp   18 Ἄτομον δὲ λέγεται — ἀλλ' ἐν ἄλλοις (p. 91,3) om. V (foliis 19r—20v vacuis). in codice D lemmata et scholia usque ad p. 90,3 perturbata sunt. nam lemmate ἄτομον δὲ λέγεται usque ad γένοιντο ἂν αἱ αὐταί (Porph. p. 7,24) producto codex praebet scholion οὐκ εἶπεν ὧν ἕκαστον — πάντα οὐδενί, tum continuat lemma usque ad εἴρηται (Porph. p. 8,6), et post scholion τουτὶ προσθεὶς — λευκόν suo loco sed in contextu comm. repetit lemma ὧν τὸ ἄθροισμα — γένοιτο additque scholion οὐκ εἶπεν κ. τ. λ.
19. 20 τὸ γὰρ λευκὸν καθόλου ἐστίν p   19 τὸ γὰρ καθόλου DF: τὸ καθόλου γὰρ EM

p. 7,22 Ὧν τὸ ἄθροισμα οὐκ ἂν ἐπ' ἄλλου ποτὲ τὸ αὐτὸ γένοιτο. 25v

Οὐκ εἶπεν 'ὧν ἕκαστον', ἀλλ' ὧν τὸ ἄθροισμα· ἕκαστον γὰρ καὶ ἄλλοις ὑπάρχειν δύναται, ἅμα δὲ πάντα οὐδενί.

p. 7,24 Αἱ μέντοι τοῦ ἀνθρώπου, λέγω δὴ τοῦ κοινοῦ, ἰδιότητες γένοιντ' ἂν αἱ αὐταί.

Αἱ μὲν τοῦ Σωκράτους ἰδιότητες οὐκ ἂν ἐπ' ἄλλου τινὸς γένοιντ' ἂν αἱ αὐταί, αἱ μέντοι τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχουσι καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἀνθρώποις, οἷον τὸ ζῷον τὸ λογικὸν τὸ θνητόν, καὶ ἁπλῶς ὃ θέλεις εἰπεῖν τοιοῦτόν ἐστιν. ἰστέον οὖν ὅτι τὸ γένος ἔχει τινὰς ἰδιότητας καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ ἄτομον. ἀλλ' αἱ μὲν τοῦ γένους καὶ τοῦ εἴδους πλείοσιν ὑπάρχειν δύνανται, αἱ δὲ τοῦ ἀτόμου ἀθροιζόμεναι ἐκείνῳ μόνῳ τῷ ἀτόμῳ καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ. οἷόν τι λέγω· εἰσὶν ἰδιότητες τοῦ γένους, οἷον τοῦ ζῴου, ἡ οὐσία τὸ ἔμψυχον τὸ αἰσθητικόν· αὗται δὲ πλείοσιν ὑπάρχουσι· καὶ γὰρ ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ καὶ κυνὶ καὶ τοῖς κατὰ μέρος ζῴοις. ἔλθωμεν ἐπὶ τὸ εἶδος οἷον τὸν ἄνθρωπον· ἰδιότητες αὐτοῦ τὸ ζῷον τὸ λογικὸν τὸ θνητὸν τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν· πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ταῦτα πάντα ὑπάρχει. ἔλθωμεν ἐπὶ τὸ ἄτομον οἷον τὸν Σωκράτην· ἰδιότητες αὐτοῦ τὸ φιλόσοφον τὸ φαλακρὸν τὸ προγάστορα εἶναι τὸ Σωφρονίσκου υἱὸν τὸ Ἀθηναῖον καὶ εἴ τι τοιοῦτον. ἕκαστον οὖν τούτων καθ' ἑαυτὸ μὲν δύναται καὶ ἄλλοις ὑπάρχειν (εἰσὶ γὰρ καὶ ἄλλοι φαλακροὶ καὶ σιμοὶ καὶ φιλόσοφοι καὶ Ἀθηναῖοι, εἰ τύχοι δὲ καὶ Σωφρονίσκου υἱοί), τὸ δ' ἐκ πάντων ἄθροισμα, τὸ φαλακρὸν τὸ φιλόσοφον τὸ σιμὸν τὸ προγάστορα εἶναι καὶ ἐν τῷδε γενέσθαι τῷ χρόνῳ, μόνῳ Σωκράτει ὑπάρχει καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ.

p. 7,27 Τὸ δὲ εἶδος ὑπὸ τοῦ γένους· ὅλον γάρ τι τὸ γένος.

Τὸ μὲν γὰρ γένος μόνως ὅλον, τὸ δὲ ἄτομον μόνως μέρος, τὸ δ' εἶ-

1 post ἄλλου add. τινὸς DEMp: om. F Porph. 2 μὲν γὰρ p 3 ἅμα] τὰ p πάντα] παντὶ E 4 αἱ μέντοι — ἐπ' ἄλλου τινὸς γένοιντ' ἂν αἱ αὐταί (v. 6. 7) om. D 6 μὲν correxi ex cod. Laur. 85,1: δὲ EFMp τινὸς] ἀνθρώπου F 8 ante τὸ θνητόν add. καὶ DEM: om. Fp 8. 9 ὃ θέλεις εἰπεῖν τοιοῦτόν ἐστιν E[1]M: ὃ θέλει εἰπεῖν τοιοῦτόν ἐστιν DE[2]F: ὅπερ τοιοῦτον ἐθέλεις εἰπεῖν p, ubi ἐστιν recte omitti videtur 9 ἰστέον οὖν M: ἰστέον δὲ p: ἰστέον DEF 10 τοῦ εἴδους καὶ τοῦ γένους colloc. D 12 ἰδιότητές εἰσι colloc. Fp γένους οἷον τοῦ ζῴου p: ζῴου οἷον τοῦ γένους DEFM 15 τὸ ζῷον — ἰδιότητες αὐτοῦ (v. 17) om. M 15. 16 τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης p 16 καὶ πᾶσι p πάντα DE: om. Fp 17 ἰδιότητα E 18. 22 εἶναι om. p 21. 22 τὸ φιλόσ. τὸ φαλακρόν colloc. M καὶ φιλόσ. καὶ σ. καὶ προγ. F 24 ὑπὸ τοῦ γένους DEMp: ὑπὸ τὸ γένος F 25 ante τὸ μὲν γὰρ add. καλῶς προσέθηκε τὸ τί· δηλοῖ γὰρ διὰ τούτων ἡμῖν ὅτι ἄνευ λόγου τις σώζεται, οὐ μὴν ταὐτὸν γένος καὶ ὅλον καὶ τὰ λοιπά M (cf. p. 91,21 not.)

δος καὶ ὅλον καὶ μέρος, καὶ ὅλον μὲν ὡς πρὸς τὸ ἄτομον, μέρος δὲ ὡς 25v πρὸς τὸ γένος.

p. 8,2 Ἀλλὰ μέρος μὲν ἄλλου, ὅλον δὲ οὐκ ἄλλου ἀλλ' ἐν ἄλλοις.

Ἐπειδὴ τὸ ὅλον καὶ τὸ μέρος τῶν πρός τί ἐστι, τῶν δὲ πρός τι τὰ μὲν κατ' ὀρθὴν πτῶσιν λέγομεν, τὰ δὲ κατά τινα τῶν πλαγίων, οἷον ὁ πατὴρ υἱοῦ πατήρ (ἐνταῦθα πρὸς γενικὴν ἡ ἀπόδοσις, κατὰ δὲ δοτικὴν ἡ ἀπόδοσις, ἐὰν εἴπω ὁ φίλος φίλῳ φίλος, εἰ δὲ λέξω ὁ τύπτων τυπτόμενον τύπτει, πρὸς αἰτιατικήν)· ἐπεὶ οὖν τοῦθ' οὕτως ἔχει, διὰ τοῦτο εἶπε τὸ μέρος ἄλλου, τὸ δὲ ὅλον ἐν ἄλλοις· λέγομεν γὰρ τὸ μὲν μέρος τοῦ ὅλου μέρος καὶ ποιοῦμεν τὴν ἀπόδοσιν πρὸς γενικὴν δηλονότι, τὸ δὲ ὅλον οὐκέτι λέγομεν μέρους ὅλον (οὐ γὰρ σύγκειται τὸ ὅλον ἐξ ἑνὸς μέρους ἀλλ' ἐκ πολλῶν), ἀλλὰ λέγομεν τὸ ὅλον τοῖς μέρεσιν ὅλον, καὶ γίνεται ἡ ἀπόδοσις πρὸς δοτικήν· τοῖς γὰρ μέρεσίν ἐστιν ὅλον τὸ ὅλον. καλῶς οὖν εἶπε τὸ ὅλον οὐκ ἄλλου ἀλλ' ἐν ἄλλοις. ἰστέον δὲ ὅτι δυνατὸν καὶ πρὸς γενικήν, οὐχ ἑνικὴν ἀλλὰ πληθυντικήν, ἀποδοῦναι καὶ εἰπεῖν 'τὸ ὅλον μερῶν ἐστιν ὅλον', ἀλλ' ὁ Πορφύριος τῇ πολλῇ χρήσει ἀκολουθεῖ πρὸς δοτικὴν ποιούμενος τὴν ἀπόδοσιν.

p. 8,5 Καὶ τίνα καὶ γένη καὶ εἴδη ἐστίν.

Ὅτι τὰ ὑπάλληλα· ταῦτα γὰρ καὶ γένη καὶ εἴδη.

p. 8,5 Καὶ ποσαχῶς τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος.

Ὅτι τὸ μὲν γένος τριχῶς λέγεται, τὸ δὲ εἶδος διχῶς.

Περὶ διαφορᾶς. 26r

p. 8,8 Διαφορὰ δὲ κοινῶς τε καὶ ἰδίως καὶ ἰδιαίτατα λεγέσθω.

Ὅτι μὲν ἡ διαφορὰ προτέρα ἐστὶ τοῦ εἴδους καὶ δι' ἣν αἰτίαν πρότερον περὶ τοῦ εἴδους διελέχθη, ἤδη λέλεκται. νῦν οὖν περὶ τῆς διαφορᾶς

1 πρὸς ἄτομον DM 4 τῶν δὲ πρός τι D: τοῦ δὲ πρός τι EFMVp 4. 5 τὰ μὲν ... τὰ δὲ D: τὸ μὲν ... τὸ δὲ EFMVp 5 λέγεται p τῶν πλαγίων D: πλαγίαν EFMVp 7 οἷον ἐὰν V δὲ om. D 9 ἄλλου DFMp: ὅλου EV λέγω V 11 οὐκέτι] οὐ M 12 ἐν τοῖς μέρεσίν V 13 ὅλον τὸ ὅλον Marc. 201: ὅλον DEFMVp οὖν Marc. 201 p: δὲ DEFMV 14 τὸ ὅλον DEM: τὸ δὲ ὅλον FVp 16 ἀκολουθῇ D[1] 18 καὶ (ante γένη) om. M καὶ γένη τὰ αὐτὰ καὶ εἴδη Porph. γένος καὶ εἶδος F 19 τὰ om. p 21 post διχῶς add. ἰστέον ὅτι εἰς τὸ ὅλον γάρ τι καλῶς προσέθηκε τὸ τί. δηλοῖ γὰρ διὰ τούτου ἡμῖν ὅτι ἄνευ λόγου τις σώζεται. οὐ μὴν ταὐτὸν γένος καὶ ὅλον καὶ τὰ λοιπά D (cf. p. 90,25 not.) 23 ἡ διαφορὰ δὲ D 24 ὅτι μὲν om. D 24. 25 πρότερον DFp: προτέρα MV: om. E 25 περὶ] παρὰ V: om. M διηλέχθη DMVp: διειλέχθη EF

ποιεῖται τὸν λόγον καὶ τῷ εἰρημένῳ κανόνι πάλιν χρώμενος ἀπαριθμεῖται 26r τῆς διαφορᾶς τὰ σημαινόμενα. ἵνα δὲ τοῖς μέλλουσι λέγεσθαι παρακολουθήσωμεν, εἴπωμεν οὕτως· ἡ διαφορὰ ἑτερότης ἐστί τινων πρὸς ἄλληλα. αὕτη οὖν ἡ ἑτερότης ἢ χωριστή ἐστι καὶ κατὰ συμβεβηκός, ἥτις πέφυκε χωρίζεσθαι ἐκείνων ὧν ἐστιν ἑτερότης, ἢ ἀχώριστος. οἷον διαφέρουσιν ἀλλήλων τινὲς τῷ τὸν μὲν ἑστάναι τὸν δὲ καθῆσθαι, καὶ δύναται ὁ καθήμενος στῆναι καὶ ὁ ἱστάμενος καθῆσθαι, καὶ διαφέρουσι κατὰ τοῦτο ἀλλήλων· αὕτη οὖν ἡ διαφορὰ λέγεται χωριστή, ἣν καλεῖ ὁ Πορφύριος κοινῶς, ἐπειδήπερ οὐκ ἀφωρισμένως τῷδέ τινι ὑπάρχει, ἀλλὰ κοινῶς πᾶσι. καὶ αὕτη μέν ἐστι χωριστὴ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ διαφορά. εἰ δ' ἀχώριστος ἡ διαφορὰ ὑπάρχει, ἢ καθ' αὑτὸ ὑπάρχει, τοῦτ' ἔστι συμπληρωτική ἐστι τῆς τοῦ ὑποκειμένου οὐσίας, ἢ κατὰ συμβεβηκός, τοῦτ' ἔστι μηδὲν συντελοῦσα εἰς τὸ εἶναι τοῦ πράγματος. καὶ αὕτη μέν ἐστιν ἀχώριστος καὶ κατὰ συμβεβηκὸς οἷον γρυπότης σιμότης γλαυκότης· διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων τινὲς τῷ τὸν μὲν σιμὸν εἶναι τὸν δὲ γρυπόν. αὗται δὲ κατὰ συμβεβηκὸς μέν εἰσιν ὡς μὴ οὖσαι τῶν οὐσιῶν συμπληρωτικαὶ τῶν ὑποκειμένων (ἠδύνατο γὰρ ὁ Σωκράτης μὴ εἶναι σιμός, καὶ ὅμως εἶναι Σωκράτης), ἀχώριστοι δέ (οὐ γὰρ πεφύκασι χωρίζεσθαι τοῦ ὑποκειμένου), ἃς καλεῖ ὁ Πορφύριος ἰδίως, ἐπειδὴ ἀφωρισμένως τῷδέ τινι ὑπάρχει τὸ σιμόν. ἀχώριστον δέ ἐστι καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκὸς ἀλλὰ συμπληρωτικὸν τῆς οὐσίας οἷον τὸ λογικὸν τὸ θνητόν· διαφέρομεν γὰρ τῶν ἀλόγων ζῴων, καθὸ ἡμεῖς μὲν λογικοί, ἐκεῖνα δὲ ἄλογα. ταύτην οὖν τὴν διαφορὰν ἰδιαίτατα ἐκάλεσε. τῆς οὖν διαφορᾶς ἡ μὲν λέγεται κοινῶς ἡ δὲ ἰδίως ἡ δὲ ἰδιαίτατα· κοινῶς μὲν αἱ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ χωρισταί, ἰδίως δὲ αἱ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ ἀχώριστοι, αἱ δὲ ἀχώριστοι μὲν συμπληρωτικαὶ δὲ τῆς οὐσίας τοῦ ὑποκειμένου καὶ οὖσαι καθ' αὑτὸ ἰδιαίτατα λέγονται. πρώτη

1 πάλιν κανόνι colloc. Vp   χρησάμενος V   3 post τινων add. πραγμάτων FVp   4 κατά τι συμβ. p   5 ἐκείνων καὶ ὧν F   6 post ἑστάναι add. τυχόν p   6. 7 καὶ δύναται ὁ καθήμενος στῆναι καὶ ὁ ἱστάμενος καθῆσθαι suppl. Marc. 201 p: om. DEFMV   9 ἐπειδὴ Vp   τῷδε] τόδε F   10 κατὰ συμβ. χωριστὴ (καὶ om.) V   εἰ] ἡ E[1]   11 corrigas καθ' αὑτὴν (cf. p. 94, 11 Porph. p. 9, 11. 14)   12 τῆς οὐσίας τοῦ ὑποκ. colloc. FV   13 post πράγματος add. πᾶσι Fp   14 ἡ γρυπ. ἡ σιμ. ἡ γλαυ. D   16. 17 τῶν ὑποκειμένων FVp: τοῖς ὑποκειμένοις DEM   18 ἀχώριστον F   γὰρ om. V   ἃς om. F   19 καλεῖ] καλῶς (?) F[1]   ἀφωρισμένος F   τῷδε] τόδε F   τὸ om. F   21 ἀλόγων FVp: ἄλλων DEM   22 μὲν om. V   23 τῆς οὖν διαφορᾶς DEFM: τῶν οὖν διαφορῶν Vp (cf. p. 95,8)   24 κοινῶς μὲν οὖν F   25 καὶ om. D   25. 26 συμπληρωτικαὶ δὲ τῆς οὐσίας D: συμπληροῦσαι δὲ (καὶ pro δὲ habet F) τὴν οὐσίαν EFMVp   26 corrigas καθ' αὑτὰς (cf. v. 11 not.)   post λέγονται add. τριχῶς οὖν ἡ διαφορὰ εὐλόγως. πάντα γὰρ τὰ ὄντα τριττά, καὶ ὁ ποιητὴς 'τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται'. καὶ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἢ οὐσία ἐστὶν ἢ συμβεβηκότα. καὶ τὸ συμβεβηκὸς διττόν· ἀχώριστον καὶ χωριστόν. ὧδε οὖν ἐπειδὴ περὶ ἐκεῖνα καταγίνεται πᾶς φιλόσοφος, ἃ συμβάλλεται εἰς τὴν κατὰ φιλοσοφίαν μέθοδον τήν τε διαιρετικὴν καὶ τὴν ὁριστικήν, οὐδέποτε δὲ ὁρισμὸς οὔτε διαίρεσις ἀπὸ συμβεβηκότων λαμβάνεται, ἀλλ' ἐκ τῶν οὐσιωδῶν, εἰ οὖν ἡ ἰδιαίτατα ἐκ τῶν οὐσιωδῶν, εἰκότως περὶ ταύτης D: ὧδε· ἐπειδὴ περὶ ἐκεῖνα κατάγεται πᾶς φιλόσοφος, ἃ συμβάλλεται εἰς τὴν κατὰ φιλοσοφίαν μέ-

μὲν οὖν διαίρεσις τῶν διαφορῶν αὕτη. πάλιν δὲ ἐπιδιαιρῶν αὐτάς φησιν 26r ὅτι τῶν διαφορῶν αἱ μὲν ἀλλοῖον ποιοῦσι τὸ ὑποκείμενον, αἱ δὲ 31 ἄλλο, ἡ μὲν κοινῶς καὶ ἰδίως λεγομένη διαφορὰ ἀλλοῖον (ἀλλοῖον γὰρ τὸ καθέζεσθαι καὶ τὸ ἑστάναι καὶ ἀλλοῖον τὸ σιμὸν καὶ τὸ γρυπόν), αἱ δὲ ἰδιαίτατα ἄλλο· ἄλλο γὰρ τὸ λογικὸν καὶ ἄλλο τὸ ἄλογον. τὸ μὲν γὰρ ἀλλοῖον κατά τι τῶν τοῦ πράγματος ἐναλλαγὴν ποιεῖται, τὸ δὲ ἄλλο πάντως ἕτερον ποιεῖ· τὸ μὲν γὰρ λογικὸν ζῷον ἄλλο παρὰ τὸ ἄλογον, ὁ δὲ καθεζόμενος τοῦ ἑστῶτος οὐκ ἄλλο, ἀλλοῖον δέ, ὁμοίως καὶ ὁ γρυπὸς τοῦ 35 σιμοῦ. τριχῶς οὖν τῶν διαφορῶν λεγομένων τῶν μὲν κοινῶς τῶν δὲ ἰδίως τῶν δὲ ἰδιαίτατα περὶ τῶν ἰδιαίτατα παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος· αἱ γὰρ ἰδίως καὶ αἱ κοινῶς εἰς διαίρεσιν τῶν γενῶν οὐ χρησιμεύουσιν· οὐδεὶς 26v γὰρ λέγει ὅτι τῶν ζῴων τὰ μὲν κάθηται τὰ δὲ ἵσταται (οὐ γὰρ πάντα περιλαμβάνομεν). οὐδὲ ὅτι τὰ μὲν σιμὰ τὰ δὲ γρυπὰ διὰ τὸ αὐτό. εἰ δὲ μὴ εἰς τὴν διαίρεσιν χρήσιμοι, οὐδ' εἰς τοὺς ὁρισμούς· μόναι ἄρα αἱ ἰδιαίτατα χρησιμεύουσι.

p. 8,8 Καὶ ἰδιαίτατα λεγέσθω.

Τὸ λεγέσθω προσθεὶς ἐσήμανε τὸ αὐτὸν τοῦτο τεθεικέναι τὸ ὄνομα· 5 εἰώθασι γὰρ οἱ παλαιοί, ὅταν ὀνόματί τινι τῶν φερομένων κέχρηνται, λέγειν 'λέγεται', ὅταν δὲ αὐτοὶ ὀνόματα θῶσιν, εἰώθασι τὸ 'καλείσθω' λέγειν ἢ τὸ 'λεγέσθω'.

p. 8,10 Διαφέρει γὰρ Σωκράτης Πλάτωνος τῇ ἑτερότητι.

Καθὸ μὲν γὰρ ἄνθρωποι, οὐδὲν διαφέρουσι, καθὸ δὲ ὁ μέν, εἰ τύχοι, κάθηται ὁ δὲ περιπατεῖ, διαφέρουσι.

p. 8,12 Καὶ ἀεί γε ἐν ταῖς τοῦ πῶς ἔχειν ἑτερότησι.

Τοῦτ' ἔστιν· αὗται αἱ διαφοραὶ κατὰ συμβεβηκὸς θεωροῦνται. ἀντὶ

θοδον τήν τε διαιρετικὴν καὶ τὴν ὁριστικήν, οὐδέποτε δὲ ὁρισμὸς οὔτε διαίρεσις ἀπὸ συμβεβηκότος (συμβεβηκότων M) λαμβάνεται, ἀλλ' ἐκ τῶν οὐσιωδῶν, εἰ οὖν ἡ ἰδιαίτατα ἐκ τῶν οὐσιωδῶν, εἰκότως περὶ ταύτης (ταῦτα M) EMp: om. FV   1 τῶν διαφορῶν] τῆς διαφορᾶς E   4 τὸ (ante ἑστάναι) om. V   5 τὸ (ante λογ. et ἄλογον) om. FV   6 τῶν τοῦ πράγματος ἐναλλαγὴν D: τῶν πραγμάτων τὴν ἐναλλ. E: τῶν τοῦ πράγματος τὴν ἐναλλ. FMp: oblitt. V   6. 7 πάντῃ p   10 περὶ τῶν ἰδιαιτάτων D   11 αἱ om. p   12 ὅτι om. V   κάθηνται et ἵστανται V   13 περιλαμβάνει V   17 τὸ ὄνομα τοῦτο τεθεικ. colloc. p   18 κέχρηνται] conicias χρῶνται, sed cf. p. 37,10   19 λέγεται] λεγέτω M   19. 20 τὸ (utrobique) om. Vp: ante λεγέσθω om. F   21 post ἑτερότητι add. ἤτοι τῷ ἑτεροίῳ DEM: om. FVp   22 μὲν (prius) om. p   γὰρ om. V   post διαφέρουσι add. τῇ ἑτερότητι p   τύχοι D²FM: τύχῃ D¹EVp   23 διαφέρουσι MVp: διαφέρει DEF   24 ἀεί γε M: ἀεὶ δὲ DE: ἀεὶ FVp   ἑτερότησι in lit. D   25 αὗται αἱ] αἱ αὐταὶ EM: αὐταὶ αἱ F

δὲ τοῦ εἰπεῖν 'κατὰ συμβεβηκὸς' εἶπεν ἐν ταῖς τοῦ πῶς ἔχειν ἑτερό- 26v τησιν, ἐπειδήπερ τὸ συμβεβηκὸς ἐν τῷ πῶς ἔχειν κατηγορεῖται.

p. 8,16 Ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἵππου εἰδοποιῷ διαφορᾷ διενήνοχε τῇ τοῦ λογικοῦ ποιότητι.

Τοῦτ' ἔστι συμπληρωτικῇ τοῦ εἴδους· τὸ γὰρ ζῷον προσλαμβάνον μὲν τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν ποιεῖ ἄνθρωπον, τὸ δὲ θνητὸν καὶ ἄλογον ποιεῖ ἵππον καὶ κύνα καὶ τἆλλα ζῷα. αὗται οὖν αἱ διαφοραὶ συντιθέμεναι τοῖς γένεσι ποιοῦσι τὰ εἴδη, καὶ διὰ τοῦτο εἰδοποιοὶ λέγονται.

p. 8,19 Τῶν γὰρ διαφορῶν αἱ μὲν ἄλλο ποιοῦσιν, αἱ δὲ ἀλλοῖον.

Ἄλλην διαίρεσιν ἐκτίθεται τῶν διαφορῶν· αἱ μὲν γάρ, φησί, ποιοῦσιν ἄλλο αἱ δὲ ἀλλοῖον. καὶ αἱ μὲν ποιοῦσαι ἄλλο καθ' αὑτάς αἱ δὲ ἀλλοῖον κατὰ συμβεβηκός εἰσι καὶ χωρισταί. χωριστὰς δὲ λέγουσι τὴν κοινῶς καὶ τὴν ἰδίως· καὶ αὕτη γὰρ χωριστὴ ἐπινοίᾳ· δύναμαι γὰρ τὸν Σωκράτην καὶ φαλακρὸν καὶ κομήτην ἐπινοῆσαι. τὴν δὲ ἰδιαίτατα οὐκέτι χωρίσαι αὐτοῦ οὐδὲ κατ' ἐπίνοιαν δύναμαι· οὐδὲ γὰρ ἐπινοῆσαι τὸν ἄνθρωπον ἐκτὸς τοῦ λογικοῦ δυνατόν, ἐπειδὴ οὐκέτι ἔσται ἄνθρωπος· πάντες γὰρ ἄνθρωποι λογικοὶ καὶ πάντες θνητοί. ὥστε τὸν μὲν σιμὸν δύναμαι γρυπὸν νοῆσαι τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου μένοντος, τὸν δὲ ἄνθρωπον οὐκέτι ἐκτὸς τοῦ λογικοῦ ἢ τοῦ θνητοῦ· οὐκέτι γὰρ ἄνθρωπος. ὥστε οὖν αἱ ἰδίως καὶ κοινῶς λεγόμεναι διαφοραὶ χωρισταί εἰσιν· ὅταν γὰρ ὁ ἱστάμενος καθίσῃ, οὐκ ἐγένετο ἄλλος, ἀλλὰ μόνον ἀλλοῖος, ὡς δηλοῖ τοῦτο καὶ ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Ὀδυσσέως κατὰ τὰ περὶ αὐτὸν συμβεβηκότα μεταβεβλημένου ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς λέγων

ἀλλοῖός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν·

3 ὥσπερ ἄνθρ. ἵππου Porph. 5 συμπληρωτικῇ] συμπληρωτικοῦ DE: συμπληρωτικὴ F: συμπληρωτικὸν M: συμπληρωτικὰς V: τῇ συμπληρωτικῇ p μὲν om. M 6 τὸ θνητὸν καὶ λογικὸν Fp δὲ om. V 7 καὶ (ante κύνα) om. p τἆλλα τὰ ἄλλογα ζῷα p 9 αἱ μὲν ἀλλοῖον π. αἱ δὲ ἄλλο Porph. (cf. v. 10. 11) 10. 11 ἄλλην — ἀλλοῖον (prius) om. V 10 ἄλλη διαίρεσις D 11 αἱ μὲν ποιοῦσαι — ἀλλοῖον om. F καθ' αὑτὰς V: καθ' αὑτό DEp: καθ' αὑτό εἰσιν M 12 αἱ κατὰ συμβ. V post συμβ. add. καὶ κατὰ συμβεβηκός p καὶ (ante χωρισταί) om. V χωριστὰς] χωριστὴν Vp λέγουσι] λέγω FVp 13 καὶ (ante αὕτη) om. V αὕτη] αὗται corr. E[2] χωριστή ἐστιν p τῇ ἐπινοίᾳ FV 13. 14 καὶ φαλ. κ. κομ. ἐπινοῆσαι] ἄγρυπον νοῆσαι μένοντα σωκράτην ἰχνογάστορα δὲ καὶ κομήτην p 14 κομίτην DE αὐτοῦ] an τοῦ ὑποκειμένου? 15 οὐδὲ γὰρ DEM: οὐ γὰρ FVp τοῦ om. E 16 ἐπειδὴ] ἐπεὶ FVp 17 ἐπινοῆσαι E 18 οὐκέτι post θνητοῦ (19) transp. V 18. 19 ἢ τοῦ θνητοῦ EFVp: ἢ θνητοῦ D: ἢ καὶ θνητοῦ M 19 οὐκέτι] οὐδὲ V 21 ἄλλος Dp: superscr. E: ἄλλο FMV ἀλλοῖος DEp: ἀλλοῖον FV: ἀλλοίως M καὶ om. M ὁ ποιητὴς] Hom. π 181 22 κατὰ FVp: καὶ DEM 23 λέγων om. M 24 ξεῖν' ἐφάνης p νέον φάνης colloc. EM

οὐ γὰρ εἶπεν ʿἄλλοςʾ ἀλλὰ ʿἀλλοῖοςʾ. ἀλλὰ μὴν εἰ σιμὸς γρυπὸς ἐπινοηθείη, οὐ παρὰ τοῦτο ἄλλος ἐγένετο, ἀλλ᾽ ἀλλοῖος· ὁ αὐτὸς γὰρ δύναται εἶναι. αἱ δὲ ἄλλο ποιοῦσαι εἰδοποιοί· τὸ γὰρ λογικὸν οὐ ποιεῖ ἀλλοῖον τὸν ἄνθρωπον παρὰ τὸν ἵππον, ἀλλὰ ἄλλον· ἄλλα γὰρ λέγομεν τὰ τῇ οὐσίᾳ διαφέροντα, ὡς εἰρήκαμεν νῦν, οἷον ἄνθρωπον ἵππον. 26v

p. 9,2 Κατὰ μὲν οὖν τὰς ἄλλο ποιούσας διαφορὰς αἵ τε διαιρέσεις γίνονται τῶν γενῶν εἰς τὰ εἴδη.

Λέγομεν γὰρ τοῦ ζῴου τὸ μὲν λογικὸν τὸ δὲ ἄλογον καὶ τὸ μὲν θνητὸν τὸ δὲ ἀθάνατον. καὶ πάλιν τοὺς ὁρισμοὺς διὰ τούτων ἀποδίδομεν· λέγομεν γὰρ τί ἐστιν ἄνθρωπος, ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.

p. 9,7 Τῶν διαφορῶν τὰς μὲν εἶναι χωριστὰς τὰς δὲ ἀχωρίστους.

Ἐντεῦθεν πάλιν ἄρχεται τελειοτέρας τῆς διαιρέσεως, ὥσπερ ἀπ᾽ ἀρχῆς τινος πρὸς τὸ αὐτὰς χωρίσαι ἀπ᾽ ἀλλήλων. τῶν οὖν διαφορῶν αἱ μέν εἰσι χωρισταὶ αἱ δὲ ἀχώριστοι, καὶ ταύτῃ διακρίνονται αἱ κοινῶς τῶν ἰδίως καὶ ἰδιαίτατα. πάλιν τῶν διαφορῶν αἱ μὲν ποιοῦσιν ἄλλο αἱ δὲ ἀλλοῖον, καὶ ταύτῃ διακρίνονται αἱ ἰδιαίτατα τῶν ἰδίως καὶ κοινῶς. ἐκ τούτων οὖν τῶν ἀντιθέσεων, ἐξ ὧν διακρίνονται αἱ διαφοραὶ ἀλλήλων, γίνονται συζυγίαι ἕξ, ὧν αἱ δύο ὁμολογουμένως μέν εἰσιν ἀσύστατοι (οὐ γὰρ συνίσταται τὸ χωριστὸν καὶ τὸ ἀχώριστον ἢ τὸ ἀλλοῖον καὶ ἄλλο), τῶν δὲ τεσσάρων συζυγιῶν τῶν λοιπῶν μία ἐστὶν ἀσύστατος, ἡ χωριστὴ καὶ ἄλλο ποιοῦσα, αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς συνίστανται· αἱ μὲν γὰρ χωρισταὶ καὶ ἀλλοῖον ποιοῦσαί εἰσιν αἱ κοινῶς, αἱ δὲ ἀχώριστοι καὶ ἄλλο ποιοῦσαι αἱ ἰδιαίτατα, αἱ δ᾽ ἀχώριστοι καὶ ἀλλοῖον αἱ κατὰ συμβεβηκός εἰσι καὶ ἰδίως 27r

1 ἀλλ᾽ οὐδὲ μὴν p ὁ σιμὸς p ἢ γρυπὸς V γριπός D 1. 2 ἐπινοηθείη E: ἐπινοηθῇ DMVp: oblitt. F ἄλλο M[1] 3 post εἶναι add. οὐ μέντοι σιμός FVp δὲ] μὲν οὖν V ποιοῦσιν (sic) αἱ εἰδοποιοὶ κέκληνται F ποιοῦσαι εἰσὶν p 4 παρὰ] περὶ D ἄλλον Fp: ἄνθρωπον DE: ἄλλο MV 5 ἄνθρ. καὶ ἵππον FVp 6 οὖν om. F 9. 10 λέγ. γὰρ τί ἐστιν ἄνθρ.] ἐν γὰρ τῷ λέγειν τί ἐ. ἄ. φαμεν Marc. 201: λέγ. γὰρ ἄνθρωπός ἐστιν p; an λέγ. γὰρ ⟨ἐρωτηθέντες⟩ τί ἐ. ἄ.? 10. 11 νοῦ κ. ἐ. δεκτικὸν om. FV 12 τῶν γὰρ διαφορῶν DE χωριστὰς εἶναι Porph. 13 τελειότερον Ep 14 τῆς οὖν διαφορᾶς E 16 ἰδίων DF[1] 17 ταύτῃ] ταύταις DEF (cf. v. 15) ἰδίως καὶ κοινῶς FMVp: ἰδίως κοινῶν DE 18 ἀλλήλων αἱ διαφ. colloc. V 19 ἕξ, ὧν] ἐξ ὧν p ὧν om. M μὲν ante ὁμολ. transp. M: om. Vp 20 τὸ (ante ἀχώρ.) om. Mp 20. 21 τῶν δὲ τεσσάρων — ἄλλο (v. 22) in mrg. suppl. D τῶν δὲ λοιπῶν τεσσ. συζ. V 21 τῶν λοιπῶν om. D ἡ μία p ἀσύστατός ἐστιν colloc. FVp χωριστὴ] ἀρχὴ E: χωριστὸν M 22 ποιοῦσα p: om. codd. χωριστὸν DEM 23 εἰσιν — ποιοῦσαι om. E ἀχώριστον DM ποιοῦσαι εἰσιν V 24 ἀχώριστον DEM 24. p. 96,1 αἱ κατὰ συμβ. καὶ κοινῶς εἰσιν ὥσπερ τὸ καθέζεσθαι, ἰδίως δὲ ὡς ἡ γρυπότης, ἰδιαίτατα δὲ ὥσπερ τὸ λογικόν p

ὥσπερ ἡ γρυπότης. δόξειε δ' ἂν καὶ ἕτερόν τι διάφορον εἶναι, τὸ τῶν 27r χωριστῶν καὶ ἄλλο ποιουσῶν· κατὰ ἀλήθειαν δὲ καὶ αὕτη ἡ συζυγία ἀσύστατός ἐστι· τὸ μὲν γὰρ λογικὸν καθ' αὑτὸ ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ (καθ' αὑτὸ γὰρ ὁ ἄνθρωπος λογικὸς ὑπάρχει. διὸ καὶ ἄνθρωποι πάντες λογικοί), τὸ δὲ γρυπὸν ἢ μέλαν ἢ ἑστάναι ἤ τι τῶν παραπλησίων οὐ καθ' αὑτό· οὐ γὰρ καθὸ ἄνθρωπος, γρυπός ἐστιν ἢ μέλας ἤ τι τῶν λοιπῶν, ἐπεὶ ἔδει πάντας ἀνθρώπους μέλανας ἢ γρυποὺς εἶναι. ὥστε κἂν μὴ ᾖ τις γρυπὸς ἢ μέλας, οὐδὲν ἧττον ἄνθρωπός ἐστιν. οὐδεμία ἄρα τῶν τοιούτων διαφορῶν ποιεῖ ἄλλο τι πρᾶγμα· ἀσύστατος ἄρα.

p. 9,14 Ἐν τῷ τῆς οὐσίας λαμβάνονται λόγῳ.

Ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ λόγῳ τῷ δηλοῦντι τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, τοῦτ' ἔστι τῷ ὁρισμῷ· οἱ γὰρ ὁρισμοὶ ἐκ γένους καὶ τῶν συστατικῶν εἰσι διαφορῶν, τοῦτ' ἔστι τῶν εἰδοποιῶν, αἵτινες οὐκ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον· οὐ γὰρ λέγεταί τις μᾶλλον λογικὸς οὐδὲ μᾶλλον θνητὸς καὶ ἧττον λογικὸς ἢ ἧττον θνητός· καὶ γὰρ καὶ οἱ μικροὶ παῖδες ὁμοίως εἰσὶ λογικοί, ἐμποδίζονται δὲ ὑπὸ τοῦ ὀργάνου πρὸς τὰς λογικὰς ἐνεργείας. καὶ ἁπλῶς δεῖ εἰδέναι, ὅτι ἐκεῖνα ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, ὅσα περὶ τὰ αὐτὰ ὑποκείμενα συνίστανται ἐναντία ὄντα, ἅτινα καὶ μίγνυνται ἀλλήλοις· οἷον λευκὸν λευκοῦ μᾶλλον γίνεται λευκὸν καὶ ἧττον, ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον ποτὲ μὲν λευκὸν γίνεται ποτὲ δὲ μέλαν καὶ μίγνυται ταῦτα ἀλλήλοις, τὸ λευκὸν λέγω τῷ μέλανι, καὶ ποῦ μὲν καθαρώτερα ποῦ δὲ ἐπιμεμιγμένα συμβαίνει γίνεσθαι. ἐπὶ δὲ τῶν οὐσιῶν οὐκ ἔστι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, ἐπειδὴ οὐδὲ ἐναντίον ἐστὶ τῇ οὐσίᾳ, οὐδὲ τὸ λογικὸν

1 δείξειε F καὶ om. E τι καὶ ἕτερον colloc. V διάφορον εἶναι DFp: διαφορῶν εἶναι E: εἶδος εἶναι διαφορῶν M: διαφορά εἶναι V 2 ἄλλο τι V αὕτη] ἄλλη M 3 ὑπάρχει — καθ' αὑτὸ γὰρ om. V 3. 4 καθ' αὑτὸ (post ἀνθρώπῳ) — ὑπάρχει] καθ' ὃ γὰρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὑπάρχει λογικός p 4 λογικὸν EM πάντες ἄνθρ. Fp: πάντες οἱ ἄνθρ. V 6 ἐπειδὴ p 8 ἄνθρ. οὐδὲν ἧττον colloc. p 9 ἀσύστατος ἄρα M: ἀσύστατον τὸ δὲ χωριστὸν καὶ ἀλλοῖον ἀχώριστον D: ἀσύστατον καὶ ἄλλο EF: ἀλλὰ ἀλλοῖον. τὸ δὲ λογικὸν καθ' αὑτὸ προσὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἄλλο ποιεῖ ὅπερ ἐστὶν ἀσύστατον τοῦ ἀλλοῖον p: om. V (fort. recte) 10 λόγῳ λαμβ. colloc. FMp 12 τῶν om. D 12. 13 διαφ. εἰσὶ colloc. D 13. 14 τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον M 14. 15 μᾶλλον λογ. οὔτε (sic) μᾶλλον θνητὸς καὶ ἧττον λογ. ἢ ἧττον θνητός D: μᾶλλον θνητὸς οὔτε μᾶλλον λογ. καὶ ἧττον λογ. ἢ ἧττον θνητός EM: μᾶλλον θνητὸς οὔτε μᾶλλον λογ. καὶ ἧττον λογ. FV: μᾶλλον θνητὸς ἢ ἧττον θνητὸς οὔτε μᾶλλον λογ. καὶ ἧττον λογ. p 15 post θνητός add. ἐπεὶ τὸ μὲν τῆς ἐνεργείας ἐστί, τὸ δὲ τῆς οὐσίας ἤγουν (ἢ M) τῆς ὑπάρξεως DM: om. EFVp καὶ (post γὰρ) om. FVp 16 ἐμποδίζονται δὲ DEFMV: κἂν ἐμποδίζωνται p τῶν ὀργάνων V 17 δεῖ] χρὴ V ἐκεῖναι F ὅσαι F 18 τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον p συνίσταται p μίγνυται FV 19 γίνεται] λέγεται Fp λευκὸν (post γίνεται) om. V post ἧττον add. καὶ μέλαν μέλανος μᾶλλον καὶ ἧττον p 20 μίγνυνται M 21 ποῦ — ποῦ] πῇ — πῇ M καθαρώτερα MVp: καθαρώτερον DEF 22 ἐπιμιγνύμενα D οὐκ ἔστι] οὐκέτι p 23 καὶ ἧττον F post ἧττον add. φιλεῖ γίνεσθαι p ἐναντίον ἐστὶ] ἐναντία ἐστὶ M: ἐναντίον ἐστί τι p

καὶ τὸ ἄλογον περὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον συνίστανται. εἰ δέ τις εἴποι 'πῶς 27r οὖν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν Κατηγορίαις εἶπεν "οὐσία δέ ἐστιν ἡ κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα λεγομένη"; ἰδοὺ γὰρ "μάλιστα" εἶπεν ὡς ἂν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἐπιδεχομένης', φαμὲν ὡς πρῶτον μὲν ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν γνῶσιν ἐκεῖνο λέγεται· πρώτην γὰρ εἶπε καὶ μάλιστα τὴν ἄτομον διὰ τὸ συνεγνῶσθαι μᾶλλον ἡμῖν καὶ πρώτην κατειλῆφθαι· ἐκ ταύτης γὰρ χρόνῳ καὶ ἐπιστήμῃ προκόψαντες πρόιμεν καὶ ἐπὶ τὴν δευτέραν, τὴν κατὰ τὰ γένη καὶ εἴδη. ἔπειτα εἰ καὶ συγχωρήσειέ τις ἐν αὐταῖς τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον εἶναι, οὐκ ἐν ταῖς κατὰ πλάτος ἔσται, ἀλλ' ἐν ταῖς κατὰ βάθος· οὐ γὰρ ἄνθρωπος ἀνθρώπου μᾶλλον ἄνθρωπος ἢ μᾶλλον λο|γικὸς 27v οὐδ' ὁ ἵππος τοῦ βοὸς μᾶλλον ζῷον ἢ τούτων ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν ταῖς κατὰ βάθος, ὡς εἶπον, δυνατόν πως θεωρῆσαι τοῦτο· αἱ γὰρ ἐπάνω τῶν ὑποκάτω τρανέστεραι, ὅσῳ καὶ ἀπολαύουσι τῶν κρειττόνων, οἷον μᾶλλον τὸ λογικὸν ἐν νῷ ἧττον δὲ ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μᾶλλον ἐν ἀγγέλοις, ἧττον δὲ ἐν οὐρανίοις σώμασιν, εἴπερ καὶ αὐτὰ ἔμψυχά εἰσι καὶ λογικά, καὶ εἰ τοῦτο, μᾶλλον ἐν τούτοις ἢ ἐν ἡμῖν. καὶ ἄλλως· ἡ οὐσία μᾶλλον ἐν τῷ ζῴῳ ἢ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ μᾶλλον ἐν τούτῳ ἢ ἐν τῷ Σωκράτει· εἰ γὰρ μὴ ἀμέσως ἡ οὐσία τῷ Σωκράτει, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ ζῴου, κἀκ τούτου πάλιν διὰ μέσου τοῦ ἀνθρώπου ἐπιφοιτᾷ, πρόδηλον ὅτι τὰ πρώτως καὶ ἀμέσως τινὸς μετέχοντα τῶν δευτέρων καὶ διὰ μέσου μετεχόντων μᾶλλον μετέχει, καὶ καλῶς εἴρηται, ὡς αἱ μὲν κατὰ πλάτος οὐκ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, αἱ δὲ κατὰ βάθος ἐπιδέχονται· εἰ γὰρ αἱ κατὰ πλάτος ἐπεδέχοντο τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, οὐκ ἂν οὐδὲ ἡ αὐτὴ ἀπόστασις ἦν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ γένους, τοῦ τε λογικοῦ φημι καὶ τοῦ ἀλόγου καὶ τοῦ θνητοῦ καὶ τοῦ ἀθανάτου.

1 περὶ] ἐπὶ p   συνίσταται MVp   post συνίστανται add. οὐ λέγεται γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον· οὐδὲ γὰρ λογικὸς ἄνθρωπος λογικοῦ ἀνθρώπου μᾶλλον ἐλλόγιμός ἐστι D   εἴποι D[1]FMp: εἴπῃ D[2]EV   2 εἶπεν ἐν ταῖς κατηγ. V: ἐν ταῖς κατηγ. ἔφη p (cf. c. 5 p. 2a11)   δὲ om. F   κυριώτατά τε p: κυριωτάτη DE: κυριώτατα τά τε F: κυριώτατα MV   3 τὸ μάλιστα (alterum) p   ἂν om. M   4 δείξῃ ἐπιδεχομένην p   καί φαμεν D   ὡς (post μὲν) om. EMp   5 ἐκεῖνο λέγεται DEM: ταῦτα ἐκείνω λέγεται FV: αὐτῷ ταῦτα ἐκεῖνα λέλεκται p   μὲν γὰρ F   6 γὰρ ταύτης colloc. FV   7 προκύψαντες Vp προίεμεν Mp   καὶ (ante ἐπὶ) om. V   8 τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη FV: τὰ εἴδη καὶ τὰ γένη p   9 εἶναι καὶ τὸ ἧττον colloc. FVp   κατὰ (ante πλάτος) om. E   τὸ πλάτος DEM   10 τὸ βάθος M   11 ὁ (ante ἵππος) om. V   τοῦ βοὸς iter. E   13 ὅσων F: ὅσον V   14 τῇ om. Mp (fort. recte)   15 εἴπερ] ὥσπερ F[1]   εἰσι] εἴη p   εἰ τοῦτο DV: εἴτε τὸ EFMp   16 μᾶλλον ἦν V   τῷ om. p   17 τῷ om. FVp   τούτῳ] τούτοις p ἢ ἐν τῶ σωκράτει D: ἢ ἐν τῶ σώματι EM: ἢ ἐν σωκράτει, ὁμοίως τὸ ζῶον μᾶλλον ἐν ἀνθρώπω ἢ ἐν σωκράτει (σώματι V) FV: ὁμοίως τὸ ζῶον μᾶλλον ἐν ἀνθρώπῳ ἢ ἐν σωκράτει p   17. 18 εἰ γὰρ — τῶ σωκράτει Dp: om. EFMV   ἀμέσως p: ἄλλως D 18 πάλιν διὰ μ. τ. ἀνθρ. om. M: διὰ μ. τ. ἀνθρ. om. EFV   19 πρόδηλον οὖν p ὅτι] ὡς FVp   πρώτης M   20 μετέχ. τινὸς colloc. V   21 καὶ καλῶς] καλῶς ἄρα p   αἱ μὲν DVp: εἰ μὲν E: εἰ αἱ μὲν F: εἰ μὴ M   πλάτος in lit. D 21. 22 καὶ ἧττον V   22. 23 αἱ δὲ — ἧττον om. EFM   22 γὰρ] οὖν V   αἱ (post γὰρ) om. V   22. 23 ἐπεδέχοντο scripsi: ἐπιδέχονται Dp: om. V   23 ἡ αὐτὴ] αὕτη ἡ D   24 τε om. p   φησι p   καὶ τοῦ θνητοῦ] τοῦ τε θνητοῦ p

p. 9,17 **Αἱ δὲ κατὰ συμβεβηκός, κἂν ἀχώριστοι ὦσιν, ἐπίτασιν καὶ ἄνεσιν λαμβάνουσιν.** 27v

Ἀντὶ τοῦ ‘ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον’· ταῦτα δὲ εἴληπται τὰ ὀνόματα ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν χορδῶν· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ μὲν ἐπιτεινομένη σφοδρὸν ἀποτελεῖ ψόφον ἡ δ' ἀνειμένη ἐλάττονα. οὕτως οὖν οἱ φιλόσοφοι ἐπίτασιν μὲν λέγουσι τὴν σφοδρὰν ἀντίληψιν τοῦ πράγματος, ἄνεσιν δὲ τὴν ἐλάττονα.

p. 9,20 **Αὗται μὲν γάρ εἰσιν αἱ τὸν ἑκάστου λόγον συμπληροῦσαι.**

Αἱ διαφοραὶ αἱ τῆς οὐσίας συμπληρωτικαί. αὗται δὲ καὶ τῶν ὁρισμῶν εἰσι συμπληρωτικαί· οἱ δὲ ὁρισμοὶ τοῦ αὐτοῦ οἱ αὐτοί εἰσιν ἀεί· οὐ γὰρ ποτὲ μὲν ζῷον λογικὸν ὁ ἄνθρωπος ποτὲ δὲ οὔ, ἀλλ' ἀεὶ ὡσαύτως οὔτε ἐπίτασιν οὔτε ἄνεσιν ἐπιδεχόμενος.

p. 9,22 **Ἢ κεχρῶσθαί πως.**

Τοῦτ' ἔστι μέλαν ἢ λευκὸν εἶναι· ἐπιτείνεται γὰρ καὶ ἀνίεται· ἔστι γὰρ ἄλλο ἄλλου λευκότερον καὶ μελανώτερον.

p. 9,24 **Τριῶν οὖν εἰδῶν τῆς διαφορᾶς θεωρουμένων καὶ τῶν μὲν οὐσῶν χωριστῶν τῶν δὲ ἀχωρίστων, καὶ πάλιν τῶν ἀχωρίστων τῶν μὲν οὐσῶν καθ' αὑτὸ τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκός.**

Ὑπέσχετο ὁ Πορφύριος περὶ τῶν προκειμένων διδάσκειν λογικώτερον· βούλεται τοίνυν ἐκ τῶν διαφορῶν κἀνταῦθα διδάξαι τινὰ συμβαλλόμενα πρὸς τὴν ὁριστικὴν καὶ διαιρετικὴν μέθοδον. φησὶν οὖν ὅτι τῶν εἰδοποιῶν διαφορῶν αἱ μέν εἰσι συστατικαὶ αἱ δὲ διαιρετικαί, οὐκ ἄλλαι καὶ ἄλλαι, ἀλλ'

1 δὲ om. D 3 ante ἀντὶ add. ἐπίτασιν καί ἄνεσιν λαμβάνουσιν p εἴληπται post χορδῶν transp. p 4 μὲν (prius) om. Vp (alterum) om. FM ἐπιτειν. FMV: ἀποτειν. DEp 8 πληροῦσαι M 9 αἱ (ante διαφοραὶ) om. Vp αὗται δὲ] ἀλλὰ M 10 εἰσι συμπληρωτικαί om. M ἀεί] ἄν F 11 ὁ ἄνθρωπος λογικὸν colloc. V post λογικὸν add. θνητὸν p οὔ] ἄλλο V ἀλλ' ἀεί] ἀλλ' ἢ F post ὡσαύτως add. ἔχει V 11. 12 οὔτε ἐπίτασιν — μελανώτερον (v. 15) om. M 12 ἄνεσιν οὔτε ἐπίτασιν colloc. V post ἐπιδεχόμενος add. οὐ γὰρ ποτὲ μὲν μᾶλλον ζῷον λογικὸν (θνητὸν add. p) ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ποτὲ δὲ ἧττον (ἧττον δὲ ποτέ V) Vp 13 ἢ] τὸ V 14 μέλλαν D λευκὸν ἢ μέλαν colloc. p ἐπιτείν. γὰρ] καὶ γὰρ ἐπιτείν. V: ἐπιτείν. (γὰρ om.) p 15 ἄλλου ἄλλο colloc. D καὶ] ἢ V μελανότερον Vp post μελανώτ. add. καὶ γρυπώτερον DE: καὶ γρυπότερον F: καὶ σιμότερον καί γρυπότερον Vp 18 καθ' αὑτὸ] καθ' αὑτὰς Porph., quod reponas. 19 περὶ τοῦ προκειμένου V λογικ. post ὑπέσχετο transp. Fp: post πορφύριος V 21 διαιρ. καὶ ὁριστ. colloc. FVp καὶ διαιρετικὴν in mrg. suppl. D

αἱ αὐταὶ πῇ μὲν γίνονται συστατικαὶ πῇ δὲ διαιρετικαί, ἄλλως καὶ ἄλλως [27v] παραλαμβανόμεναι· τὸ γὰρ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον τοῦ ζῴου εἰσὶ διαφοραί, καὶ εἰσὶν αὗται διαιρετικαὶ (τὸ γὰρ ζῷον εἰς ταῦτα διαιρεῖται)· ἐὰν δὲ αἱ δυνάμεναι συμπλακῆναι ἅμα ληφθῶσιν οἷον τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητόν, γίνονται συστατικαὶ τοῦ ἀνθρώπου διαφοραί· συνιστῶσι γὰρ καὶ συμπληροῦσιν αὐτοῦ τὴν φύσιν. δῆλον οὖν ὅτι αἱ μὲν διαιρετικαὶ ⌊διαφοραὶ χρησιμεύουσι πρὸς τὴν διαιρετικὴν μέθοδον, εἴπερ κατὰ ταύτας γίνονται⌋ αἱ τῶν γενῶν εἰς τὰ εἴδη διαιρέσεις, αἱ δὲ συστατικαὶ εἰς τὴν ὁριστικήν, εἴπερ οἱ ὁρισμοὶ ἐκ γενῶν εἰσι καὶ τῶν τοιούτων διαφορῶν. ἰστέον δ' ὅτι συντιθέμεναι αὗται ποιοῦσι τέσσαρας συζυγίας, ὧν αἱ μὲν τρεῖς συνίστανται ἡ δὲ μία ἀσύστατός ἐστιν. οἷον ἔστω λογικὸν καὶ ἄλογον, θνητὸν καὶ ἀθάνατον. ἰδοὺ τοί|νυν λογικὸν καὶ θνητὸν συνίσταται, [28r] ἔστι γὰρ ὁ ἄνθρωπος, λογικὸν καὶ ἀθάνατον ὁ θεός, ἄλογον δὲ καὶ θνητὸν ὁ ἵππος, οὐκ ἔστι δέ τι ἄλογον καὶ ἀθάνατον· ζητεῖται γὰρ περὶ τῆς λοιπῆς συζυγίας, τῆς τοῦ ἀλόγου φημὶ καὶ τοῦ ἀθανάτου, πότερον συνέστηκε καὶ ἔστι τι ἄλογον καὶ ἀθάνατον, οἷόν τι δοκεῖ καὶ περὶ τῆς Σκύλλης ὁ ποιητὴς λέγειν

ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστιν,

ἢ οὔ· οἱ μὲν γάρ φασιν εἶναί τι δαιμονίων ἀλόγων γένος ἀθάνατον, ὅπερ δὴ μείονα ἐπέχει τάξιν, οὓς καὶ ἀποτρεπόμεθα. οἱ δέ φασι καὶ τὸ τοιοῦτον γένος θνητὸν εἶναι· ὃ γάρ ἐστιν ἀθάνατον, καὶ λογικόν ἐστι πάντως. ἔλθωμεν καὶ ἐπὶ τὴν οὐσίαν. καὶ τὰ αὐτὰ εὑρήσομεν· καὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα δύο οὐσῶν ἀντιθέσεων, ἐμψύχου καὶ ἀψύχου, αἰσθητικοῦ καὶ ἀναισθήτου, καὶ τούτων συμπλεκομένων τρεῖς μόναι συνίστανται συζυγίαι, ἡ δὲ λοιπὴ ἀσύστατός ἐστι· τὸ μὲν γὰρ ἔμψυχον καὶ αἰσθητικὸν τὸ ζῷον, τὸ δὲ ἔμψυχον καὶ ἀναίσθητον τὸ φυτόν, τὸ δὲ ἄψυχον καὶ ἀναίσθητον ὁ λίθος, ἄψυχον δὲ καὶ αἰσθητικὸν οὐδέν ἐστιν· ὃ γὰρ ἂν ἔχῃ αἴσθησιν, πολλῷ μᾶλλον τὴν φυσικὴν ἔχει ψυχήν· ὅπου γὰρ φυσική, οὐ πάντως καὶ αἰσθητική, ὅπου δὲ αἰσθητική, πάντως καὶ φυσική.

1 μὲν γὰρ p διαιρ. πῇ δὲ συστ. colloc. FVp 2 καὶ τὸ θνητὸν D καὶ ἀθάν. D 5 διαφ. τ. ἀνθρ. colloc. V 6 συμπληρῶσι F ὅτι om. V 7 πρὸς] εἰς V 8 κατὰ ταύτας scripsi: κατὰ ταῦτα DE: κατὰ ταύτην FVp: κατ' αὐτὰς M τῶν γενῶν V 10 συντεθειμέναι DEM 12. 13 συνίστανται FV 13 λογικὸν ὁ ἄνθρ. colloc. V 14 οὐκ ἔστι δέ τι FM: οὐκέτι δέ τι DE: οὐκέτι δέ ἐστιν Vp ζητεῖται — πάντως (v. 21) eicias 15 καὶ ἀθαν. FV 16 ἄλογον ἀθάν. F 17 ὁ ποιητὴς] Hom. μ 118 19 ἄλογον V ἀθάν. γένος colloc. M 20 δὴ μείονα] δημίων V ἐπέχει DEM: ἐπέχειν φησὶ F: φασὶ ἐπέχειν V: ἐπέχειν φασὶ p 21 γάρ ἐστιν] γὰρ ἂν ᾖ p 21. 22 ἐστι πάντως DFV: πάντως ἐστίν EM: εἶναι πάντως p 22 post ἔλθωμεν add. τοίνυν p καὶ (ante ἐπὶ) om. E τὰ αὐτὰ] ταῦτα V πάντως εὑρήσομεν M εὑρίσκομεν FV καὶ γὰρ καὶ DVp: καὶ γὰρ EFM 23 post ἐμψύχου add. φημὶ p καὶ (ante ἀψύχου) om. F αἰσθητικῆς D αἰσθητικοῦ τε |||αισθήτου (partim oblitt.) M 25 αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς ἀσύστατοί εἰσι p 25. 26 καὶ αἰσθητ. — ἔμψυχον om. EFM 25 αἰσθητικόν ἐστι Vp 27 post λίθος add. ἔμψυχον δὲ καὶ αἰσθητικὸν τὸ ζῷον M ἔχῃ DEM: ἔχοι FV: ἔχει p 28 τὴν om. V ἔχει τὴν φύσιν (sic) ψυχήν M post ψυχήν add. ἄλλως τὴν ζωτικήν V 29 ἐκεῖ πάντως καὶ p

Ἀλλ᾽ αὗταί γε αἱ διαιρετικαὶ διαφοραὶ τῶν γενῶν· ὥσπερ γάρ εἰσί 28r τινα μόνως εἴδη, τινὰ δὲ καὶ γένη καὶ εἴδη, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν διαφορῶν· τῶν γὰρ εἰδοποιῶν διαφορῶν αἱ μέν εἰσι μόνως διαιρετικαὶ αἱ τῶν γενικωτάτων, αἱ δὲ μόνως συστατικαὶ αἱ τῶν εἰδικωτάτων, αἱ δὲ συστατικαί τε καὶ διαιρετικαὶ αἱ τῶν ὑπαλλήλων· αἱ μὲν γὰρ τῆς οὐσίας διαφοραί, τὸ σῶμά φημι καὶ τὸ ἀσώματον, διαιρετικαὶ μόνως τῆς οὐσίας, οὐδαμῶς δὲ συστατικαί. αἱ δὲ τοῦ ἀνθρώπου διαφοραί, οἷον τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητόν, μόνως συστατικαὶ τοῦ ἀνθρώπου, αἱ δὲ τῶν μέσων, οἷον αἱ τοῦ ζῴου τὸ θνητὸν καὶ ἀθάνατον, τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, καὶ συστατικαὶ καὶ διαιρετικαί, διότι ἔχουσί τι πρὸ αὐτῶν ἐπαναβεβηκός· αἱ μὲν γὰρ ἐναντίαι διαιρετικαὶ τοῦ ζῴου, ὅτι αὗται διαιροῦνται εἰς ἕτερα εἴδη, οἷον τὸ θνητὸν καὶ ἀθάνατον (εἰς ταῦτα γὰρ διαιρεῖται τὸ ζῷον), καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον ὁμοίως. αἱ δὲ ὑπάλληλοι τῶν εἰδῶν εἰσι συστατικαί· λογικὸν μὲν γὰρ καὶ θνητὸν ἀνθρώπου συστατικά, λογικὸν δὲ καὶ ἀθάνατον ἀγγέλου, ἄλογον δὲ καὶ θνητὸν ἵππου, αἱ δὲ τοῦ ἀλόγου καὶ τοῦ θνητοῦ τῶν ἀλόγων ζῴων. παρέλειψεν ὁ Πορφύριος τὸ ἄλογον καὶ τὸ ἀθάνατον ὡς ἀμφιβαλλόμενον, εἴτε εἰσὶ τοιαῦται οὐσίαι εἴτε οὔ· εἰσὶ γάρ, ὡς εἶπον. τὰ ἄλογα δαιμόνια μείω τάξιν ἐν τῷ παντὶ ἐπέχοντα καὶ ἀφορισθέντα πρὸς τὸ τὰς ἀξίας κολάζειν ψυχάς, ἅπερ ὑπό τινων μὲν ἀθάνατα ὑπό τινων δὲ θνητὰ εἶναι νενόμισται.

p. 10,19 Καὶ τούτων γε μάλιστα χρεία εἰς τὰς διαιρέσεις τῶν γενῶν.

Τὸ μάλιστα προσέθηκεν, ὅτι πολλάκις διὰ τὴν ἀνθρωπείαν ἀσθένειαν ἀποροῦντες τοιούτων διαφορῶν παραλαμβάνομεν ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκός.

1 αἱ om. EMp εἰσί] ἐστί p τινα μὲν F 2 τινὰ δὲ] τὰ δὲ F 3 τῶν γὰρ διαφ. τῶν εἰδοποιῶν FV 3. 4 αἱ τ. γενικ.] τῶν γενικωτάτων (αἱ om.) in mrg. suppl. et in textu haec add. οὐ γὰρ ἔχουσι τὸ πρὸ αὐτῶν τὸ ὀφεῖλον διαιρεθῆναι καὶ ποιῆσαι τὰς γενικωτάτας γένους συστατικὰς διαφοράς. διὰ τοῦτο οὐδὲ ὅρος τοῦ γενικωτάτου γένους. τὸ ἄτομον συστατικὸν οὐκ ἔχον (sic) ὅθεν οὐδὲ ποσῶς ὁρίζεται D 4 μόνως om. V αἱ (post συστ.) om. V 9 καὶ τὸ ἀθάν. M τὸ λογικόν τε FV καὶ ἄλογον FV καὶ (ante συστ.) om. p 9. 10 συστατικὸν καὶ διαιρετικόν E 10 διότι — ἐπαναβεβηκός om. FV αἱ μὲν γὰρ ἐναντίαι — νενόμισται (20) ab Ammonio aliena esse videntur 10. 11 ἐναντ. καὶ διαιρ. V 11 ὅτι — εἴδη om. FV 12 καὶ τὸ ἀθάν. FM καὶ (ante τὸ λογ.) om. M 14 συστατικά DV: συστατικόν EFMp 15. 16 αἱ δὲ—ζῴων nescio quid post verba ἄλογον δὲ καὶ θνητὸν ἵππου sibi velint 16 παρέλειψε δὲ p 16. 17 ἀμφιβαλλόμενα Vp 17 εἴτε οὔ] ἢ οὔ E εἴπομεν V 18 μείω EM: δημίων DV: μείονα F: τὰ μείονα p ἐπέχοντα EFVp: ἔχοντα DM 19 ἅπερ] ἅτινα D 21 γε om. M 21. 22 τοῦ γένους V 22 post lemma add. σκόπει πῶς ὧδε ἐν τῷ λέγειν εἰς τοὺς ὁρισμοὺς λαμβάνονται αἱ διαφοραὶ αὗται δηλοῖ ὅτι καὶ αἱ φωναὶ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν τῶν συμβεβηκότων οὐσιώδεις εἰσίν· οἱ γὰρ ὅροι ἐξ οὐσιωδῶν φωνῶν σύγκεινται, οἷον λευκόν ἐστι χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως DEMp: om. FV 23 τὸ δὲ DEMp ἀνθρωπίνην FV 24 κατὰ τὸ συμβ. D

οἷον ἐπὶ τοῦ κόρακος ἀντὶ διαφορᾶς τὸ μέλαν λαμβάνομεν καὶ ἐπὶ τοῦ κύκνου τὸ λευκόν, ὡς ὅταν ἵππον ὁριζόμενοι εἴπωμεν, ζῷον εἶναι ἄλογον χρεμετιστικόν, τὸ ἴδιον ἐπουσιῶδες ὂν ἀντὶ διαφορᾶς οὐσιώδους λαμβάνομεν διὰ τὸ μὴ δύνασθαι οὐσιώδη διαφορὰν ἵππου | φέρε καὶ ὄνου εὑρεῖν. 28[r] 28[v]

p. 10,22 Ἄς δὴ καὶ ὁριζόμενοί φαμεν· διαφορά ἐστιν ᾗ περισσεύει τὸ εἶδος τοῦ γένους.

Ἀπαριθμησάμενος τὰ σημαινόμενα τῆς διαφορᾶς καὶ εἰπὼν περὶ ποίου σημαινομένου μάλιστα τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος, βούλεται ταύτης τὴν ὑπογραφὴν ἀποδοῦναι. φησὶν οὖν ὅτι διαφορά ἐστιν ᾗ περισσεύει τὸ εἶδος τοῦ γένους· ὁ γὰρ ἄνθρωπος τῷ λογικῷ καὶ τῷ θνητῷ περιττεύει τοῦ ζῴου. ἀπορίαν δέ τινα ἀπορεῖ ὁ Πορφύριος ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τούτου καὶ ἐπιλύεται ταύτην. προλαμβάνει δὲ τῆς ἀπορίας δύο ἐναργῆ τινα ἀξιώματα, ἃ οὕτω καλοῦνται ὑπὸ τῶν Περιπατητικῶν ὡς οἴκοθεν τὸ ἀξιόπιστον ἔχοντα. εἰσὶ δὲ τὰ ἀξιώματα ταῦτα· πρῶτον μὲν ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος, οἷον τὸ ἀβάκιον γέγονεν ἐκ τοῦ ξύλου, ὃ πῇ μὲν ὂν ὑπῆρχε (ξύλον γὰρ ἦν), πῇ δὲ μὴ ὄν· οὔπω γὰρ ἦν ἀβάκιον· εἰ γὰρ ἦν, οὐκ ἔχρῃζε τέκτονος τοῦ ποιοῦντος. καὶ οἱ λίθοι πῇ μέν εἰσιν ὄντες ὡς λίθοι, πῇ δὲ οὐκ ὄντες, ὅτι οὔπω οἶκος. ἐκ δὲ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος πῶς ἄν τι γένοιτο; δεύτερον δὲ ὅτι τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἅμα οὐκ ἐνδέχεται εἶναι· ἀναιρετικὰ γὰρ ἀλλήλων τὰ ἐναντία εἰσί. τούτων προλεχθέντων ἡ ἀπορία προβαίνει τοῦτον τὸν τρόπον· ἀνάγκη τὰς διαφορὰς ἢ ἐκ τοῦ γένους τοῖς εἴδεσιν ἐπιγίνεσθαι προϋπαρχούσας ἐν αὐτῷ ἢ ἐκ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος. ἑκάτερον δὲ τούτων ἄτοπον· εἰ γάρ εἰσιν ἐν τοῖς γένεσιν αἱ διαφοραί, ἔσονται τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον, τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, ὅπερ ἄτοπον. εἰ δὲ μὴ εἰσὶν αἱ διαφοραὶ ἐν τοῖς γένεσι, πόθεν γίνονται ἐν τοῖς εἴδεσιν; ἔσται γάρ τι γινόμενον ἐκ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος, ὅπερ ἄτοπον· οὐ γὰρ ἐξ ἄλλου

1 οἷον—τὸ λευκόν (v. 2) eicias διαφορᾶς FV: διαφορῶν DEMp παραλαμβάνομεν F 3 τὸ δὲ ἴδιον libri: δὲ induxi ἐπουσ.] scribas μὴ οὐσ. (cf. p. 33,20 not.) παραλαμβ. FVp 4 οὐσιώδεις διαφορὰς V ἵππου — εὑρεῖν] ἵππου φέρε καὶ ὄνου εἰπεῖν M: ὄνου φέρε εἰπεῖν καὶ ἵππου εὑρεῖν V: ἵππου φέρε εἰπεῖν καὶ ὄνου εὑρεῖν p 5 φαμεν] φασι Porph. 7 σημαιν.] γένη M 8 μάλιστα post λόγος transp. Vp παρὰ τοῖς φιλ. Vp ταύτης DM: ταύτην EFVp 10 γὰρ] δὲ V 12 προσλαμβ. M τὴν ἀπορίαν E τινὰ ἐναργῆ colloc. MV 14 οὐδὲν γίν.] οὐ γίν. τὶ M 15 ἀββάκιον (ubique) DEMV ἐκ τ. ξύλου γέγ. colloc. V ὃ] ὅτι M 16 οὔπω] οὕτω V 17 τοῦ τέκτ. τοῦ M καὶ οἱ λίθοι—οἶκος (v. 18) om. Vat. 2189 (recte) 18 ὅτι] ὅτε V 19 δὲ om. F ἐν om. M 21 εἰσὶ post γὰρ transp. FV 22 τὸν τρ. τοῦτον colloc. F 24 ἑκατέρων V post διαφοραί add. σώμασιν οὖσιν p 25 ἐν τῷ αὐτῷ post χρόνον transp. V 26 μὴ εἰσὶν Marc. 201: μὴ ὦσιν DEFMVp 27 ἐν τοῖς εἴδ. πόθεν γίν. colloc. DEM γίνεται D ἔσται FMV: ἔστι DEp

τινὸς δύνανται εἶναι, ἐπεὶ μηδὲ ἔστι μεταξὺ γένους καὶ εἴδους ἄλλο, εἰ μὴ αἱ διαφοραί. δῆλον οὖν ὅτι ἀπορώτατος ὁ λόγος. 28v

Ἀπορήσας τοίνυν ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν περιπατητικῶς· λέγει γὰρ ὁ Πορφύριος, ὅτι τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐνεργείᾳ μὲν εἶναι οὐ δύναται, δυνάμει μέντοι δύναται εἶναι. ἵνα δὲ σαφῆ γένηται τὰ λεγόμενα, εἴπωμεν οὕτως· ἄλλο τί ἐστι τὸ δυνάμει εἶναί τι καὶ ἄλλο τὸ ἐνεργείᾳ· δυνάμει μὲν γὰρ λέγεται τὸ ἀτελὲς καὶ μὴ προαχθὲν εἰς ἐνέργειαν, δυνάμενον μέντοι καὶ ἐπιτηδείως ἔχον ἐνεχθῆναι ἐπὶ τὸ ἐνεργείᾳ· οἷον τὸ παιδίον δυνάμει μὲν γραμματικόν ἐστι (δύναται γὰρ γενέσθαι γραμματικόν) καὶ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ λέγεται δυνάμει θερμόν. τοῦτο οὖν ἐστι τὸ δυνάμει. ἐνεργείᾳ δὲ λέγεται γραμματικὸς ὁ ἤδη τὴν γραμματικὴν ἐπιστήμην κατὰ τὴν ἕξιν τελειωθεὶς καὶ παραδιδοὺς τοὺς γραμματικοὺς λόγους, καὶ τὸ μὲν ψυχρὸν ὕδωρ δυνάμει λέγεται εἶναι θερμόν, τὸ δ᾽ ἤδη θερμανθὲν λέγεται ἐνεργείᾳ θερμόν. φησὶν οὖν ὅτι τὰ ἐναντία οἷον τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν ἐνεργείᾳ μὲν ἅμα τινὶ παρεῖναι ἀδύνατον, δυνάμει δὲ δυνατόν· τὸ γὰρ χλιαρὸν ὕδωρ οὔτε θερμὸν οὔτε ψυχρόν ἐστιν ἐνεργείᾳ, δυνάμει δέ ἐστιν ἀμφότερα, καὶ τὸ βρέφος δυνάμει καὶ ἀρετὴν ἔχει καὶ κακίαν, καὶ ἡ ὕλη δυνάμει πάντα ἐστὶ τὰ ἐναντία. εἰ οὖν καὶ τὸ γένος ὕλης λόγον ἐπέχει, ὡς ἑξῆς φησι, δῆλον ὅτι ἕξει ἐν ἑαυτῷ δυνάμει πάσας τὰς ἐναντίας διαφοράς. καὶ ἄλλως δὲ δυνατὸν ἐν ἑνὶ τὰ ἐναντία εἶναι, εἰ μὲν τὸ ἕτερον ἐνεργείᾳ ἔχει τὸ δὲ λοιπὸν δυνάμει· τὸ γὰρ ἐνεργείᾳ ψυχρὸν δυνάμει ἐστὶ θερμόν, εἰ πεφύκοι μεταβάλλειν εἰς τὸ θερμόν. τοῦτο δὲ εἶπον, ἐπειδή ἐστί τινα | θατέρου μόνου τῶν ἀντικειμένων δεκτικά· ὁ γὰρ κρύσταλλος ψυχρὸς ὢν οὐδέποτε ἂν θερμανθείη, οὐδὲ τὸ πῦρ τὴν ἐναντίαν ψύξιν δέξαιτο ἄν. ὁ ἀὴρ μέντοι καὶ τὸ ὕδωρ παρὰ μέρος ἑκατέρου τῶν 29r

1 μηδὲ DEM: οὐδὲ FVp 3 τῶν περιπατητικῶν M 5 εἶναι om. V δύνανται (priore loco) DEFMV μέντοι] δὲ p εἶναι δύν. colloc. M 5. 6 σαφές γέν. τὸ λεγόμενον p γένηται post λεγόμ. transp. M 6 τι (post ἄλλο) om. FVp 7 μὲν om. V 8 μέντοι] δὲ FV ἐπιτηδειότητα FV ἐνεχθ.] ἐγχωρεῖν M τὸ ἐναργές M: τὰς ἐνεργείας V 9 γραμμ. δυνάμει ἐστί (μὲν om.) V γραμματικόν oblitt. M 9. 10 γραμμ. γενέσθαι colloc. D γεν. γραμματικὸς M 10 λέγεται δυνάμει θερμόν FV Marc. 201: δύναται γενέσθαι δυνάμει θερμόν DE: δύναται γενέσθαι θερμόν M: δυνάμει θερμόν, δύναται γὰρ γενέσθαι δυνάμει θερμόν p 11 γραμματικὸν DEF post ἤδη add. κατὰ EMp: om. DFV 12 κατὰ om. M παραδοὺς p 13 εἶναι λέγεται colloc. M 13. 14 τὸ δ᾽ ἤδη—θερμόν om. F 14 λέγεται om. p οὖν FMVp: om. DE οἷον FV: ὅτι D: ἤτοι p: om. EM 16 γὰρ om. M ἐστιν post θερμὸν transp. V 17 καὶ κακίαν ἔχει colloc. V 18 πάντα ἐστὶ DEF: ἐστὶ πάντα MV: πάντα ἔχει p οὖν] γοῦν V 18. 19 λόγον ὕλης colloc. V 19 ἑξῆς] cf. p. 11,19 20 καὶ ἄλλως—διαφορὰς δυνάμει (p. 103,5) eicias 20. 21 εἰ μὲν τὸ] καὶ τὸ μὲν D 21 ἐνεργείᾳ ἔχει Mp: ἐνεργείᾳ ἔχειν DE (?): ἔχει ἐνεργείᾳ FV 22 εἰ πεφύκοι FVp: εἰ πεφύκει DEM μεταβάλλεσθαι p 23 εἶπεν D τῶν ἀντικ. μόνου colloc. V 23. 25 ὁ γὰρ — δέξαιτο ἄν] οὐδὲ τὸ πῦρ . . . ἐπιδέξοιτ᾽ ἂν οὐδὲ ὁ κρύσταλος ψυχρὸς ὢν ποτε ἂν θερμανθείη V 24 κρύσταλος DEMp 25 δέξαιτο M: δέξοιτο DE: ἐπιδέξοιτο FVp μέντοι FV: μὲν DEMp ἑκατέρου scripsi: ἑκάτερα D: ἑκάτερον EFMVp

ἐναντίων ἐστὶ δεκτικά· δύναται γὰρ τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ παρεῖναι ἅμα 29r δυνάμει· εἰ μὴ γὰρ τὰ δύο εἶχε δυνάμει, οὐκ ἂν καὶ ἐνεργείᾳ εἰς ἑκάτερον μετέβαλλεν, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τὰ ἐναντία ἔχει δυνάμει, διὰ τοῦτο εἰς ἑκάτερον μεταβάλλει παρὰ μέρος. οὕτως οὖν φησι καὶ τὰ γένη ἔχειν τὰς ἐναντίας διαφορὰς δυνάμει, καὶ οὔτε ἐκ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος γίνεται οὔτε τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ ἐστιν ἐνεργείᾳ. ταύτῃ τῇ λύσει κέχρηνται οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου, ἣν καὶ ὁ Πορφύριος ἀπέδωκεν, ἐπειδήπερ, ὡς ἤδη εἴρηται, χρησιμεῦον πρὸς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας γράφει τὸ βιβλίον.

Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ Πλατωνικοὶ ἐναντιοῦνται τῇ ἐπιλύσει ταύτῃ· καὶ γὰρ ἐνεργείᾳ εἶναι λέγουσι τὰς διαφορὰς ἐν τοῖς γένεσι, καί φασιν ὅτι οὐ δεῖ φοβεῖσθαι ἐνεργείᾳ ὑποθέσθαι ἐν τοῖς γένεσι τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον. κέχρηνται δὲ εἰς ἀπόδειξιν τούτου τοιούτοις λόγοις· πρῶτον μὲν γάρ φασιν, οὐκ ἔστιν ἐναντίον τὸ λογικὸν τῷ ἀλόγῳ οὐδὲ τὸ θνητὸν τῷ ἀθανάτῳ· τὰ γὰρ ἐναντία φθείρει ἄλληλα, ταῦτα δὲ οὐ μόνον οὐ φθαρτικά ἐστιν ἀλλήλων ἀλλὰ καὶ ὑποστατικὰ ἀλλήλων· τὸ γὰρ λογικὸν καὶ τὸ ἀθάνατον ὑποστατικά ἐστι τοῦ θνητοῦ καὶ τοῦ ἀλόγου· ὁ γὰρ θεὸς ἀθάνατος ὢν καὶ λογικὸς ὑφίστησι τὰ θνητὰ καὶ ἄλογα, καὶ ὁ ἄνθρωπος λογικὸς ὢν κηδεμὼν τοῦ ἀλόγου γίνεται καὶ σωτήρ, καὶ οἱ ἄγγελοι ἀθάνατοι ὄντες τῶν θνητῶν εἰσι κηδεμόνες καὶ φύλακες. ὥστε οὐκ ἐναντία τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον οὐδὲ τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον· εἰ δὲ μὴ ἐναντία, οὐκ ἀδύνατον ἅμα εἶναι ταῦτα ἐν τῷ γένει, ἐπεὶ καὶ αἱ ἄλογοι δυνάμεις, θυμός φημι καὶ ἐπιθυμία καὶ αἴσθησις καὶ ἡ λογικὴ ζωή, ἅμα ἐν ἑνὶ ζῴῳ τῷ ἀνθρώπῳ θεωροῦνται. ἔπειτα δέ φασιν, εἰ καὶ ἐναντία ἐστίν, οὐδὲν ἄτοπον εἶναι αὐτὰ ἐν τῷ γένει τῷ αὐτῷ ἐνεργείᾳ, ἐπειδὴ οὐχ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ εἰσὶ σώματι ἀλλ᾽ ἔν τινι ἀσωμάτῳ (ἀσώματον γὰρ τὸ γένος), δύνανται δὲ ἐν ἀσωμάτοις τὰ ἐναντία εἶναι· διὰ τοῦτο γὰρ ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ σώματι τὰ ἐναντία οὐ δύνανται εἶναι διὰ τὸ βούλεσθαι ἀμφότερα μετέχειν τοῦ ὑποκειμένου· μεριστὸν δὲ ὂν τὸ σῶμα ἅμα κατὰ ταὐτὸν τὰ φθαρτικὰ ἀλλήλων οὐ δύναται δέξασθαι· ἐπὶ δὲ τῶν ἀσωμάτων

1 δεκτικά DEMp: δεκτικός FV 1. 2 δυνάμει γὰρ δύναται colloc. p 2 τῇ δυνάμει (altero loco) FV 3 μετέβαλλον E: μετεβέβλητο p καὶ τὰ ἐναντία V ἑκάτερα Ep 4 παραβάλλει καὶ μεταβάλλεται p 5 οὔτε (prius) ex οὕτως corr. F ὄντος om. D: scribas ὄντος ⟨τι⟩ γίνεται (cf. Porph.) 6 ἐνεργείᾳ ἐστιν colloc. V ἐκ] ἀπὸ F 7 εἴρηται ἤδη colloc. V 9 ἐπιλύσει] λύσει V 10 λέγουσι post γένεσι transp. V τῷ γένει FV 11 τὸ ἄλογον FMV: ἄλογον DEp 11. 12 καὶ τὸ θνητὸν FV 12 καὶ ἀθάν. p δὲ om. V 13 φασιν ὅτι Mp 15 οὐ (post μόνον) om. Mp φθαρτὰ E εἰσιν EVp ἀλλήλων (alterum) DEM: ἄλληλα FV: om. p 16 ὑποστατικόν F 17 θνητά τε FMVp 18 σωτήρ] θεός E καὶ οἱ ἄγγελοι—φύλακες (v. 19) eicias 19 τῶν θνητῶν FMVp: θνητῶν D: τῷ θνητῷ E 20 ἐναντίον D 21 ἐναντίον V ταῦτα εἶναι colloc. FVp αἱ om. EMp ἀλόγων F 23 θεωροῦνται scripsi: θεωρεῖται DEFMp (post φημι v. 22 transp.) V ἐναντίον V 24 τὰ αὐτὰ V 25 σώματα EF 26 ἀσωμάτοις D: ἀσωμάτῳ EFMVp 27 οὐ δύν. τὰ ἐν. colloc. FV post εἶναι add. ἅμα p 28. 29 ἅμα κατὰ ταὐτὸν FV: ἅμα κατὰ τὸν αὐτὸν DE: ἅμα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον M: καθ᾽ αὑτὸ p (cf. p. 104,3. 7) 29 ἀλλήλοις M δύνανται EV

οὐκ ἔστι τοῦτο. ἀμέλει καὶ ἡ φύσις ἔχει τοὺς λόγους πάντων τῶν ἐναντίων 29r καὶ ὑφεστῶσα, οἷον ὁ ὀφθαλμὸς ἅμα προβάλλεται τοὺς τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος λόγους καὶ ἡ ψυχὴ ἅμα κατὰ ταὐτὸν τὸν τῶν ἐναντίων ἔχει λόγον, ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, ψυχροῦ καὶ θερμοῦ, εἴπερ τῶν ἐναντίων μία ἐστὶν ἐπιστήμη. ὥστε οὐδὲν ἄτοπον συμβαίνει τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι τὰς διαφορὰς ἐνεργείᾳ ἐν τοῖς γένεσιν εἶναι. ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ ἀβακίῳ σωματικῶς μὲν καὶ κατὰ ταὐτὸν καὶ τρίγωνον καὶ τετράγωνον καὶ στρογγύλον ποιῆσαι οὐ δυνάμεθα, ἐπειδὴ ὑπ' ἀλλήλων συγχέονται οἱ τύποι, ἐν δὲ τῇ ψυχῇ ἔχομεν ταῦτα πάντα ἀσυγχύτως, ὅθεν καὶ ἀσυγχύτως προβαλλόμεθα αὐτὰ καὶ δείκνυμεν καὶ τὸ πρῶτον θεώρημα καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον καὶ περὶ στρογγύλου καὶ περὶ τετράγωνου καὶ περὶ τριγώνου. ὥστε ἐπὶ ἀσωμάτων δυνατὸν ἅμα τὰ ἐναντία εἶναι ἐνεργείᾳ. ἄλλως τε δέ εἰ δυνάμει εἰσὶν αἱ διαφοραὶ ἐν τοῖς γένεσι, τί ἐστι τὸ ποιῆσαν αὐτὰς ἐνεργείᾳ ἐν τοῖς εἴδεσι; πᾶν γὰρ τὸ δυνάμει ὂν ἄγεται εἰς ἐνέργειαν | 29v διά τινος ἐνεργείᾳ τοιούτου ὄντος· τὸ γὰρ ὕδωρ τὸ ψυχρὸν δυνάμει ὂν θερμὸν γίνεται ἐνεργείᾳ θερμὸν διὰ τοῦ πυρὸς ἐνεργείᾳ ὄντος θερμοῦ, καὶ τὸ παιδίον δυνάμει ὂν γραμματικὸν ἐνεργείᾳ γίνεται γραμματικὸν διὰ τοῦ ὄντος ἐνεργείᾳ γραμματικοῦ. εἰ οὖν δυνάμει εἰσὶν ἐν τοῖς γένεσιν αἱ διαφοραί, προάγονται δὲ εἰς ἐνέργειαν, δεήσονται ἄλλου τινὸς ἐνεργείᾳ ἔχοντος τὰς διαφοράς· οὐδὲν δέ ἐστιν ἄλλο παρὰ ταῦτα· οὐκ ἄρα δυνάμει εἰσὶν αἱ διαφοραὶ ἐν τοῖς γένεσιν. πάλιν δὲ πᾶν μὲν τὸ δυνάμει ὂν ἀτελές ἐστι, τὸ δὲ ἐνεργείᾳ τέλειον· εἰ οὖν τὰ μὲν εἴδη ἐνεργείᾳ ἔχει τὰς διαφορὰς τὰ δὲ γένη δυνάμει, ἔσται τὰ μὲν εἰδικώτατα πάντων τελεώτερα καὶ ἐντιμότερα τὰ δὲ γενικώτατα πάντων ἀτελέστερα καὶ ἀτιμότερα, ὅπερ ἄτοπον· ἔσονται γὰρ τὰ αἰτιατὰ τελεώτερα καὶ κρείττονα τῶν αἰτίων. ἀνάγκη ἄρα τὰς διαφορὰς ἐν τοῖς γένεσιν ἐνεργείᾳ εἶναι.

Ἆρα οὖν ἀπόβλητός ἐστι παντελῶς ὁ τῶν Περιπατητικῶν λόγος; φαμὲν οὖν οὐδαμῶς· τριττῶν γὰρ ὄντων τῶν γενῶν, ὡς πολλάκις ἔφαμεν, οἱ μὲν Πλατωνικοὶ περὶ τῶν πρὸ τῶν πολλῶν ἔλεγον (ἐν γὰρ τοῖς πρὸ τῶν πολλῶν γένεσιν ἐνεργείᾳ ὑπάρχουσιν αἱ διαφοραί· οἱ γὰρ λόγοι πάντων ἐκεῖ εἰσιν ἐνεργείᾳ), οἱ δὲ Περιπατητικοὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς πολλοῖς· ἰστέον γὰρ ὅτι ἡ φύσις ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων ἐπὶ τὰ μερικώτερα ὁδεύει

1 πάντως τοὺς λ. colloc. V 2 καὶ ὑφεστῶσα D: καὶ ὑφιστῶσα EFM: καὶ ὑφίστησιν V: καὶ ὑφιστᾷ p: an ὡς ὑφεστῶσα? ὁ om. EFV 2. 3 λευκοῦ ἢ τοῦ μέλ. V 3 ἅμα καὶ κατὰ Fp 3. 4 τοὺς . . . λόγους FV 4 ὥστ' εἰ ὡς V 6 ἐνεργείας E ἐν μὲν τῷ ἀβ. F ἀββακίῳ DEMV 9 ἀσυγχύτως (alterum)] ἀσωμάτως M 11 καὶ περὶ τετραγώνου om. FV τριγώνου καὶ περὶ τετραγ. colloc. M περὶ (ante τριγ.) om. V 12 ἀσωμάτων γε FVp 13 δὲ om. V ἐν τ. γέν. αἱ διαφ. colloc. V αὐτὰς MVp: αὐτὸ DE: αὐτὰ F 15 ἐνεργείᾳ τοιούτου ὄντος M: ἐνεργείας τοιούτου ὄντος DEF: ἐνεργείᾳ ὄντος τοιούτου V: ἐνεργείας τοιαύτης οὔσης p ψυχρὸν in lacuna om. E 17 γραμματικὸς (utrobique) M ἐνεργείᾳ et γραμματικὸν (alterum) om. V 20 παρὰ] περὶ p 21 μὲν om. V 22 ἔχουσι V 27 παντελῶς post λόγος transp. V 28 φαμὲν] φασὶ μὲν V τριττῶν] περιττῶν M 32 γὰρ] δὲ V

καὶ τὰ μερικὰ δυνάμει ἐν τοῖς καθολικωτέροις προϋπέστησεν, οἷον ἐκ τοῦ 29v καταβληθέντος σπέρματος δημιουργεῖ πρῶτον τὸ σαρκίον, ὥς φασιν οἱ ἰατροί, ἐν τῇ μήτρᾳ, ὃ σῶμά ἐστι· τὸ δὲ σῶμα καθολικόν· ἀλλὰ τοῦτο ὡς μὲν σῶμα ἐνεργείᾳ ἐστίν, ὡς δὲ ἔμψυχον δυνάμει· οὔπω γάρ ἐστιν ἐνεργείᾳ ἔμψυχον. ὅταν δὲ τραφὲν καὶ αὐξηθὲν ψυχωθῇ, ἐνεργείᾳ μὲν λέγεται ἔμψυχον, δυνάμει δὲ ζῷον, μήπω τυχὸν αἰσθήσεως καὶ κινήσεως. ὅταν δὲ ἤδη τούτων μετάσχῃ, γίνεται ἐνεργείᾳ ζῷον. ὅταν δὲ ἐκκριθῇ καὶ λόγου μετάσχῃ, γίνεται ἐνεργείᾳ λογικόν. ἰδοὺ οὖν ἐν τοῖς γένεσι τοῖς ἐν τοῖς πολλοῖς δυνάμει θεωροῦνται αἱ διαφοραί, καὶ καλῶς οἱ φυσικοὶ οὕτω λέγουσιν. ὅθεν ὁ Πορφύριος ἐπειδὴ προέθετο ἐκθέσθαι τὸ σύγγραμμα τοῦτο οὐ πρὸς Πλατωνικὰς συμβαλλόμενον πραγματείας ἀλλὰ πρὸς Ἀριστοτελικάς, διὰ τοῦτο τῇ τῶν Περιπατητικῶν ἐχρήσατο ἐπιλύσει. πάντα ἤδη προκατε- 30r βαλλόμεθα· λοιπὸν σαφὴς ἡ λέξις. ἀναγνῶμεν οὖν αὐτήν, καὶ εἴ πού τι προσπίπτει, σαφηνίσωμεν.

p. 11,2 Οὔτε οὐδὲν τούτων ἐστί.

Τοῦτ' ἔστιν ἀμέτοχον· προσυπακουστέον γὰρ τὸ τοιοῦτον· εἰ γὰρ μὴ μετεῖχε λογικοῦ καὶ θνητοῦ τὸ ζῷον, πόθεν εἶχε τὸ εἶδος δέξασθαι;

---

1 προϋπέστησεν DEFVp: προϋπέστη M 3 ὃ] ὅπερ p 6 καὶ κινήσεως om. E 7 ἤδη om. V τούτων] ὥτων E γίνεται ἐνεργεία ζῶον DM: γίνεται ἐνεργεία (ζῷον — ἐνεργείᾳ v. 8 om.) E: ἐνεργεία μὲν ζῶον δυνάμει δὲ λογικόν FVp 7. 8 ὅταν δὲ—λογικόν om. M ἐκκριθῇ D: ἐκπτυσθῇ FVp 8 γίνεται ἐνεργεία λογικόν] ἐνεργ. γίνεται λογ. colloc. V: ἐνεργείᾳ μὲν γίνεται ζῶον λογικόν, δυνάμει δὲ γραμματικόν p τοῖς (post γένεσι)] τῶν p ἐν τοῖς πολλοῖς] πρὸ τῶν πολλῶν M 9 αἱ δ. δυνάμει θεωρ. colloc. V 10 ἐπειδὴ ὁ πορ. colloc. FV 11 πλατωνικὰς συμβ. πραγματείας ἀλλὰ πρὸς ἀριστοτελικάς FVp: πλατωνικοὺς συμβ. ἀλλὰ πρὸς ἀριστοτελικούς D: πλατωνικὰ συμβ. πράγματα ἀλλὰ πρὸς ἀριστοτελικά E: πλατωνικὴν συμβ. πραγματείαν ἀλλὰ πρὸς ἀριστοτελικήν M 12 post ἐπιλύσει add. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἄνωθεν εἴπομεν ὅτι ἀσώματοί εἰσιν αἱ πέντε φωναὶ ἀναποδείκτως, φέρε καὶ τοῦτο ἀποδείξωμεν. καὶ πρῶτον μὲν τὸ σῶμα οὐδέποτε ἐν μείζονι καὶ ἐλάττονι ὡσαύτως θεωρεῖται οἷον ἐπὶ ἐλέφαντος καὶ μύρμηκος· αἱ δὲ πέντε φωναὶ ὡσαύτως καὶ ἐν μείζονι καὶ ἐλάττονι. ἔπειτα δὲ πᾶν σῶμα σώματι προστιθέμενον αὔξησιν ποιεῖται τοῦ ἐνδεχομένου τὴν προσθήκην· τὸ δὲ γένος καὶ τὸ εἶδος καὶ τὰ λοιπὰ τῷ σωκράτει προστιθέμενα οὐδὲν προστιθέασιν. ἄλλως· οὐδέποτε ταὐτὸν σῶμα ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ ἐν πᾶσι θεωρεῖται. κἂν γὰρ ὅμοιον, ἀλλ' οὖν οὐ τὸ αὐτό, οἷον εἰ ἐν τῷ πλάτωνος μηρῷ [illegible] ὀστοῦν ἐλέφαντος, οὐ ταὐτόν ἐστι καὶ ἐν τῷ τοῦ ὀρέστου· τὸ δὲ γένος καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ ἐν πολλοῖς θεωρεῖται. ἄλλως· οὐδέποτε τὰ σώματα μεριζόμενα τὸ ἓν εἶδος ἢ τὸ ἓν ποσὸν φυλάττει οἷον ὁ στατὴρ μερίζεται εἰς πολλά, οὐκοῦν τὰ μεριζόμενα οὐ φυλάττουσι τὸ ἓν εἶδος, ἢ τὸ ἓν ποσὸν τοῦ στατῆρος· τὰ δὲ γένη καὶ τὰ εἴδη σώζουσι τὸ οἰκεῖον εἶδος μεριζόμενα εἰς σωκράτην καὶ πλάτωνα καὶ τοὺς λοιπούς. ἄλλως τε | δέ πᾶν σῶμα ἐξ ὕλης καὶ εἴδους σύγκειται· τὸ δὲ γένος καὶ εἶδος οὐχ οὕτως, εἶδος γὰρ ἐξ εἴδους οὐ σύγκειταί ποτε· ἀσώματοι ἄρα αἱ πέντε φωναί ex Davidis commentario hausta p 12 post πάντα add. οὖν D: om. EFMVp 13 an λοιπὸν ⟨εἰ⟩? πού om. D 16 τοιοῦτον] σῶμα D μὴ γὰρ colloc. F 17 καὶ om. F ταῦτα δέξασθαι p

p. 11,3 Οὔτε δὲ πάσας τὰς ἀντικειμένας. 30r

Ἐπεὶ ἔσονται τὰ ἐναντία ἅμα.

p. 11,4 Ἀλλ' ὡς ἀξιοῦσιν.

Ἐπειδὴ ὁ Πορφύριος Πλατωνικὸς ὢν οὐ τὰ αὐτῷ ἀρέσκοντα λέγει, εἶπεν ὡς ἀξιοῦσιν οἱ Περιπατητικοί· φυσιολογοῦντες γὰρ καλῶς οὕτω πρεσβεύουσιν, ὅτι τὰ καθόλου δυνάμει πρότερον ἔχει τὰ μερικά, καὶ οὕτως εἰς τὴν ἐνέργειαν προκόπτει.

p. 11,7 Ὁρίζονται δὲ αὐτὴν καὶ οὕτως.

Ἐνταῦθα τελείαν ὑπογραφὴν λέγει λαμβανομένην ἐκ τῆς τῶν φωνῶν διαιρέσεως τῆς λεγούσης, τῶν φωνῶν αἱ μὲν ἄσημοι αἱ δὲ σημαντικαί.

p. 11,12 Τῶν γὰρ πραγμάτων ἐξ ὕλης καὶ εἴδους συνεστώτων.

Τὴν αἰτίαν νῦν ἀποδίδωσι, διὰ τί τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι. λέγει τοίνυν ὅτι πάντα τὰ ὄντα ἢ κυρίως ἐξ ὕλης καὶ εἴδους ὑπάρχει ἢ ἀνάλογον ὕλῃ καὶ εἴδει τὴν σύστασιν ἔχουσι. πᾶσι μὲν οὖν τοῖς φυσικοῖς πράγμασίν ἐστι τὸ ὑποκείμενον, ὃ καλοῦσι κυρίως ὕλην, τὴν ἀκαλλῆ καὶ ἀνείδεον. ἔστι δὲ καὶ κυρίως εἶδος τὸ κοσμοῦν αὐτὴν καὶ ἐν αὐτῇ γινόμενον. οὕτως μὲν οὖν ἡ κυρίως ὕλη καὶ τὸ κυρίως εἶδος ἐν τοῖς φυσικοῖς πράγμασι θεωρεῖται, ἐν δὲ τοῖς τεχνητοῖς τὸ ἀνάλογον. οἷον ἐκ χαλκοῦ γίνεται ἀνδριάς· οὐκοῦν ὁ χαλκὸς λέγεται ὕλη, ἀλλ' οὐ κυρίως, ἀναλόγως δέ· οὐ γὰρ ἀνείδεος ὁ χαλκός, ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπέστρωται τῷ τεχνίτῃ καὶ ἐπιδέχεται τὸ τοῦ ἀνδριάντος εἶδος, ὥσπερ καὶ ἡ κυρίως ὕλη, διὰ τοῦτο ὕλη λέγεται. καὶ τὸ σχῆμα δὲ εἴδει ἀνάλογον καλεῖται, ἐπειδὴ τυποῖ τὸν χαλκόν· διότι γὰρ ὑπόκειται τοῖς φυσικοῖς μία τις ὕλη, διὰ τοῦτο καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλουσι πάντα.

---

1 οὔτε δὲ FMVp Porph.: οὔτε DE   ἀντικ. ἔχει p   2 ἐπεὶ—ἀξιοῦσιν (v. 3) om. V   4 οὐ FVp: om. DEM   αὐτῷ] αὑτῷ p   λέγει scripsi: λέγων libri   5 post γὰρ add. τουτέστι περὶ φυσικῶν λέγοντες γενῶν καὶ εἰδῶν καὶ οὐχ ὡς οἱ Πλατωνικοὶ θεολογικῶς περὶ αὐτῶν πραγματευόμενοι D   οὕτω] ταῦτα λέγουσι καὶ V   6 καθόλου] καθολικὰ V   πρότερα F   7 εἰς τὸ ἐνεργεία F   8 δὲ αὐτὴν καὶ οὕτως p Porph.: δὲ οὕτως DEV: δὲ οὕτως αὐτήν F: καὶ οὕτως M   9 τῆς τῶν πέντε φωνῶν διαιρ. V   10 λεγούσης ὅτι FVp (fort recte)   μέν εἰσιν EMp   11 εἴδους καὶ ὕλης colloc. M   12 αἰτίαν] ἐναντίαν E   14 ὄντα] πράγματα FV   εἴδει καὶ ὕλῃ colloc. D   16 ἀνίδεον (ι in ras.) E   καὶ (ante κυρίως) om. Fp   17 οὖν om. V   19 τεχνικοῖς p   ἀνδρ. γίνεται colloc. M   20 γὰρ] δὲ F   ἀνείδεος] εἰ eras. E   24 τοῖς φυσικοῖς post ὕλη transp. FV   φυσικοῖς] ὑλικοῖς M

ἀδύνατον δὲ ἦν εἰς ἄλληλα ἅπαντα μεταβάλλειν, εἰ μὴ μία τις καὶ κοινὴ [30r] ὕλη πᾶσιν ὑπέκειτο. οὕτω γοῦν τὰ χαλκᾶ σκεύη δυνατὰ εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν κοινὴν ἔχοντα ὕλην, οἷον ἐκ λέβητος εἰς ἀνδριάντα· τὰ γὰρ μὴ ἔχοντα μίαν ὕλην οὐ δύναται μεταβάλλειν εἰς ἄλληλα· οὐ γὰρ ἂν γένοιτό ποτε ἐκ λέβητος τὸ ἀβάκιον. γίνεται δὲ ἐξ ἀέρος ὕδωρ καὶ ἐξ ὕδατος ἀὴρ καὶ ἐξ ἀέρος πῦρ τῷ μίαν ἔχειν τὴν ὑποκειμένην ὕλην· δῆλον ὅτι δεξαμένη αὐτὴ ψυχρότητα καὶ ὑγρότητα γίνεται ὕδωρ, θερμότητα δὲ καὶ ξηρότητα γίνεται πῦρ, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. πάντα οὖν τὰ φυσικὰ πράγματα ἐξ ὕλης ἐστὶ κυρίως καὶ εἴδους, ὥσπερ ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ τὰ ἄλλα, τὰ δὲ τεχνητὰ ἐξ ἀναλόγου μὲν τῇ ὕλῃ, οἷον τῶν ξύλων, ἐξ ἀναλόγου δὲ τῷ εἴδει, τοῦ τοιούτου σχήματος. φησὶν οὖν ὅτι τὸ μὲν γένος ὕλης ἔχει λόγον, αἱ δὲ διαφοραὶ εἴδους· ὥσπερ γὰρ κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν οὐδὲν διαφέρει ἀλλήλων οἷον τὰ χαλκᾶ σκεύη, ἡ δὲ διαφορὰ κατὰ τὸ σχῆμα γίνεται, οὕτω κατὰ μὲν τὸ γένος, καθ' ὃ ζῷά ἐσμεν, οὐδὲν διαφέρει ἄνθρωπος, ἵππος, κύων καὶ τὰ ἄλλα, κατὰ μέντοι τὰς διαφορὰς διαφέρει· τὸ γὰρ ζῷον δεξάμενον τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον, τὸ δ' ἄλογον καὶ τὸ θνητὸν πάλιν δεξάμενον ποιεῖ τὸν ἵππον. ὥστε ὕλῃ μὲν ἀναλογεῖ τὸ γένος, εἴδει δὲ αἱ διαφοραί. ἐπεὶ οὖν ἡ μὲν ὕλη ἑκάστῳ τὸ εἶναι παρέχει, τὸ δ' | εἶδος τὸ τοιόνδε καὶ τὸ τοιόνδε, εἰκότως τὸ μὲν γένος ἐν [30v] τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται ὡς ἀναλογοῦν τῇ ὕλῃ, ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ὡς ἀναλογοῦσα τῷ εἴδει.

p. 11,15 Ὁ κοινός τε καὶ εἰδικός.

Κοινὸς ὁ καθόλου, εἰδικὸς δὲ ὁ καθ' ἕκαστα.

p. 11,18 Ὑπογράφουσι δὲ καὶ οὕτως· διαφορά ἐστι τὸ χωρίζειν πεφυκὸς τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος.

Προσελθὸν γὰρ τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν ἐχώρισε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ἵππου.

1 μεταβάλειν F: μεταβαλεῖν V μὴ om. V 2 καὶ τὰ χαλκᾶ p δυνατὸν FV 3 γὰρ] δὲ V 4 μεταβαλεῖν V 4. 5 ποτε γένοιτο colloc. p 5 ἀββάκιον DEMV 6 τὴν om. F post δῆλον ὅτι add. γὰρ MV: fort. eras. D: om. EFp 7 αὐτὴ DFMV: ἐστὶν αὕτη E: αὕτη p 8 ante γίνεται add. καὶ F 9 καὶ (ante ἵππος) om. FVp 10 τεχνιτὰ V: τεχνικὰ p τῶν ξύλων Ep: τὰ ζῷα D: τοῦ ζώου FMV 11 τοιούτου] τοιοῦδε E φησίν EFMp: φασὶν DV 12. 13 διαφέρουσιν F 14 καθ' ὃ καὶ ζῷα V 15 καὶ ἵππος καὶ κύων F μέντοι] δὲ p διαφέρουσιν F 17 πάλιν δεξ. πάλιν ποιεῖ D τὸν om. F 18 εἴδη M τὸ εἶναι ἑκάστῳ colloc. FV 19 τὸ τοιόνδε καὶ τὸ τοιόνδε F: τὸ ποῖον καὶ τὸ τοιόνδε DEp: τὸ τοῖον καὶ τοιόνδε M: τὸ τοιόνδε καὶ τοιόνδε V 23 ὁ καθέκαστα εἰδικὸς ὁ καθόλου colloc. FV 24 δὲ om. D δὲ τὰς τοιαύτας διαφορὰς καὶ οὕτως Porph. 26 καὶ τὸ θνητὸν eicias 27 τοῦ ἵππου] τῶν ἄλλων V

p. 12,2 Μὴ τὸ τυχόν φασι τῶν χωριζόντων. 30v

Οὐχ ἡ τυχοῦσα γὰρ διαφορά· οὐδὲ γὰρ ἡ κοινῶς οὐδὲ ἡ ἰδίως οὐδὲ 6 τὸ καθέζεσθαι καὶ ἑστάναι ἢ τὸ σιμὸν καὶ τὸ γρυπὸν χωρίζει, ἀλλ' ἡ ἰδιαίτατα ἢ συστατική, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶναι· τοῦτο γὰρ μόνῳ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, ἐπεὶ οὐδὲ θεῷ ὡς κρείττονι πάσης γνώσεως, οὐδὲ τοῖς ἀλόγοις ὡς μηδὲ πεφυκόσι, καὶ πάλιν οὐ τῆσδέ τινος ἐπιστήμης 10 (ἐπεὶ εἰ γραμματικῆς μόνης, γραμματικὸν παραλαμβάνεις), ἀλλὰ πάσης.

p. 12,3 Καὶ τοῦ τί ἦν εἶναι καὶ ὃ τοῦ πράγματός ἐστι μέρος.

Ἀντὶ τοῦ 'καὶ εἰς τὸν ὁρισμόν'· τὸ γὰρ τί ἦν εἶναι σημαίνει παρὰ Ἀριστοτέλει τὸν ὁρισμόν (ὥσπερ ⟨παρὰ⟩ τοῖς γραμματικοῖς ἡ μῆνις τὴν ὀργήν), ἐπειδὴ ὁ ὁρισμὸς τὸ τί ἐστιν ἑκάστου καὶ τὸ εἶναι σημαίνει. ὃ οὖν μέρος ἐστὶ τοῦ ὁρισμοῦ, ἐκεῖνο διακρίνει· τὸ γὰρ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν μέρος γίνεται τοῦ ὅρου· διὰ τοῦτο αὕτη ἡ διαφορὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίνει τὸν ἄνθρωπον. 15

p. 12,4 Οὐ γὰρ τὸ πεφυκέναι πλεῖν.

Οὐ λέγει τὸ πλεῖν τὸ νήχεσθαι ἢ τὸ φέρεσθαι ἐπὶ τοῦ ὕδατος (οὕτως γὰρ καὶ τὰ ἄλογα καὶ τὰ ἄψυχα πεφύκασι πλεῖν), ἀλλὰ τὸ ναυτίλλεσθαι· τοῦτο γὰρ ἴδιον ἀνθρώπου. ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ ναυτίλλεσθαι ὁ ἄνθρωπος χαρακτηρίζεται, ἐπεὶ εἰ οὕτω, οἱ μὴ ναυτιλλόμενοι οὐκ ἂν ἦσαν ἄνθρωποι.

Περὶ ἰδίου.

p. 12,13 Τὸ δὲ ἴδιον διαιροῦσι τετραχῶς. 20

Πληρώσας τὸν περὶ τῆς διαφορᾶς λόγον περὶ τοῦ ἰδίου λοιπὸν δια-

2 γὰρ (post τυχοῦσα) om. MVp γὰρ (post οὐδὲ) om. p 3 τὸ ἑστάναι V καὶ (post σιμὸν)] ἢ FV 4 ἢ] ἡ MV συστατικὸν Fp τὸ V: τοῦ DEFMp 5 οὐδὲ—οὐδὲ] an οὔτε—οὔτε? πάσης γν. κρείττονι colloc. Ep 6 ὡς μηδὲ πεφυκόσι DEFM: ὡς μὴ πεφύκασι V: ἐπεὶ οὐδ' αὐτοῖς πέφυκε p; cogitando suppleveris ἐπιστήμης δεκτικοῖς εἶναι οὐ] οὐδὲ V 7 ἐπεὶ εἰ EM: ἐπεὶ DF: ἐπειδὴ εἰ V: οὐδὲ p τῆς γραμματικῆς p γραμματικὸν παραλαμβάνεις om. p γραμματικὸν DFV: γραμματικὴν E: γραμματικούς M ἀλλὰ πάσης in lac. XII litter om. F 8 καὶ ὃ τοῦ τί ἦν εἶναι τοῦ πρ. Porph., quod etiam hic restitui iubet comm. 10. 11 ὥσπερ—ὀργὴν fort. eicias 10 ὥσπερ παρὰ τοῖς γρ. scripsi: ὥσπερ τοῖς γρ. DEF: ὥσπερ ἐν τοῖς γρ. M (?) p: oblitt. V post μῆνις add. σημαίνει V 11 ἕκαστον V 13 εἶναι δεκτ. V: δεκτ. εἶναι p διὰ τοῦτο οὖν M 16 οὐ λέγει—πλεῖν (v. 17) om. F τὸ (ante πλεῖν) om. V νήχεσθαι] πορεύεσθαι V 17 ἄψυχα καὶ τὰ ἄλογα colloc. D ναυτίλεσθαι (ubique) F 18 τοῦ ἀνθρ. V 19 εἰ οὕτω D: οὕτως EFMVp 20 τοῦ ἰδίου Ep 21 διαιροῦσι om. M 22 τῶν διαφορῶν F

λέγεται· τοῦτο γὰρ ἦν ἀκόλουθον κατὰ τὴν εἰρημένην τάξιν· διαλεχθεὶς 30ᵛ γὰρ περὶ τῶν οὐσιωδῶν, ἀναγκαίως καὶ περὶ τῶν ἐπουσιωδῶν διαλέγεται. ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἄρχεται ὡς μεταιχμίου ὄντος· κοινωνεῖ γὰρ καὶ τοῖς οὐσιώδεσι, καθὸ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχει τὸ κυρίως ἴδιον, ὥσπερ καὶ τὰ οὐσιώδη (καὶ γὰρ ταῦτα καὶ πᾶσι καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, οἷς ὑπάρχει), κοινωνεῖ δὲ καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν, ὅτι ὥσπερ ἐκεῖνα τῇ ἐπινοίᾳ χωρίζεται τοῦ ὑποκειμένου, οὕτω καὶ τὸ ἴδιον τῇ ἐπινοίᾳ χωρίζεται. πάλιν δὲ κατὰ τὸ αὐτὸν τύπον τῆς διδασκαλίας πρότερον τὰ σημαινόμενα ἀπαριθμεῖται. καὶ οὕτως λέγει ποίου πέρι τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. τρόπον οὖν τινα διαιρεῖ εἰς τέσσαρα τὸ ἴδιον καί φησιν οὕτως· τὸ ἴδιον ἢ μόνῳ τινὶ εἴδει ὑπάρχει ἢ οὐ μόνῳ, καὶ εἰ μόνῳ, ἢ παντὶ τῷ εἴδει ἢ οὐ παντί, καὶ εἰ μὴ μόνῳ, πάλιν ἢ παντὶ ἢ οὐ παντί, ἢ ἀεὶ ἢ οὐκ ἀεί. ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη. καὶ ἔστιν ἓν μὲν σημαινόμενον καὶ πρῶτον ὃ μόνῳ τινὶ συμβέβηκεν, οὐ παντὶ δέ, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἰατρεύειν τὸ φιλοσοφεῖν τὸ ἀστρονομεῖν τὸ γεωμετρεῖν ἤ τι τῶν τοιούτων. δεύτερον δὲ ὃ παντὶ μέν, οὐ μόνῳ δέ, ὡς ἀνθρώπῳ τὸ εἶναι δίποδι· παντὶ γὰρ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, οὐ μόνῳ δέ· καὶ γὰρ καὶ πετεινοῖς ὑπάρχει τὸ δίποσιν εἶναι. τρίτον δὲ ὃ καὶ μόνῳ καὶ παντί, οὐκ ἀεὶ δὲ ἀλλὰ ποτέ, ὡς ἀνθρώπῳ τὸ ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι· μόνῳ γὰρ καὶ παντί, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ πεπολίωται, ἀλλ' ἐν γήρᾳ. τέταρτον δὲ ἐφ' οὗ συνδεδράμηκε καὶ τὸ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεί, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ τὸ 31ʳ γελαστικὸν καὶ τῷ ἵππῳ τὸ χρεμετιστικὸν καὶ κυνὶ τὸ ὑλακτικόν. τούτων δὲ ἕκαστον λέγεται κατὰ δύναμιν, οὐ κατ' ἐνέργειαν· οὐ γὰρ καθὸ γελᾷ ἢ χρεμετίζει, γελαστικὸν λέγεται ἢ χρεμετιστικόν, ἀλλὰ καθὸ πέφυκε. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ κυρίως ἴδιον τὸ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχον, ᾧτινι ὁ Πορφύριος κατεχρήσατο ἐπὶ τῶν ἄλλων σημαινομένων καὶ ἁπλῶς τὸ κοινότερον λεγόμενον ἴδιον λαβὼν εἰς τέσσαρα διεῖλε. τριῶν οὖν οὐσῶν ἀντιθέσεων, ἐξ ὧν τὰ τοῦ ἰδίου σημαινόμενα εἴληπται, τούτων πρὸς ἄλληλα συμπλεκομένων, πλείονες γίνονται σχέσεις αὐτῶν, ἐξ ὧν αἱ μέν εἰσιν ἀσύστατοι αἱ δὲ συνιστάμεναι, ὡς διὰ τῶν ὑπογραμμάτων δείκνυται.

---

2 ἀναγκαίως om. V   ἐπουσ.] cf. p. 33,20 not.   3 post ἀλλὰ add. καὶ FVp   μεταιχμίου τινὸς p   4 ἀεὶ καὶ παντὶ colloc. D   post ὑπάρχει add. οἷς ὑπάρχει V   5 καὶ γὰρ καὶ V   7 χωρίζονται V   8 τύπον DEFVp: τρόπον M   post πρότερον add. αὐτοῦ FVp   ἀπαριθμεῖ M   9 ποίου πέρι D: ποίου περὶ E: περὶ ποίου FMVp   10 διαιρεῖται V   εἴδει om. DEM: post ὑπάρχει (11) transp. p   11 post εἴδει add. ὑπάρχει Vp   post παντί addas ἢ ἀεὶ ἢ οὐκ ἀεί   12 μὴ om. V   14 δὲ om. V   15 τῶν τοιοῦτον V   δὲ καὶ ὃ M   οὐ] μὴ FV   16 ὡς τῷ ἀνθρ. FVp   17 καὶ (ante μόνῳ) om. FV   18 τῷ ἀνθρ. Fp   21 καὶ ἵππω EM   καὶ τῷ κυνὶ p   23 χρεμμετίζει D   χρεμετικόν E   24 τὸ καὶ κυρίως F   τὸ τῷ μόνῳ p   ὑπάρχειν F   ᾧτινι M: ὥστε DEFVp   24 κατεχρήσατο] οὐκ ἐχρήσατο M   26 ἴδιον λαβὼν λεγ. colloc. F   τριῶν—δείκνυται (v. 29) eicias aut ante καὶ ἔστιν ἓν μὲν (v. 13) transponas   οὖν om. V   27 σημαινομένου M   28 αἱ superscr. E   29 συνιστάμεναι DEFMp: συστατικαὶ V   ὑπογραμμάτων] ὑπογραφετῶν M: ὑπογραμμῶν Vp

p. 12,19 Τοῦτο δ' αὐτῷ ἀεὶ σύμφυτον. 31r

Τῷ εἰπεῖν σύμφυτον τὴν δύναμιν καὶ τὸ πεφυκέναι ἐδήλωσεν, οὐ τὴν ἐνέργειαν· εἰ γὰρ καὶ μὴ ἀεὶ γελῶμεν, ἀλλὰ γελαστικοὶ εἶναι λεγόμεθα ἀεί· δυνάμει γὰρ ἔχομεν τὸ γελᾶν ἀεὶ καὶ πεφύκαμεν γελᾶν ἀεί. γελαστικοὶ οὖν ἐσμεν οὐ γελῶντες ἀεί· ἄλλο γὰρ τὸ γελᾶν καὶ ἄλλο τὸ γελαστικόν, καὶ ἄλλο τὸ χρεμετίζειν καὶ ἄλλο τὸ χρεμετιστικόν.

Περὶ συμβεβηκότος.

p. 12,24 Συμβεβηκὸς δέ ἐστιν ὃ γίνεται καὶ ἀπογίνεται χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς.

Τῶν προκειμένων πραγμάτων πρὸς τὴν διδασκαλίαν ὑστάτην τάξιν ἔχει τὸ συμβεβηκός· λείπεται τοίνυν περὶ τούτου τὸν λόγον ποιήσασθαι. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ κατὰ τὴν εἰωθυῖαν διδασκαλίαν καὶ περὶ τούτου ἐδίδαξεν· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων φωνῶν πρότερον ἀπηριθμήσατο τὰ διάφορα αὐτῶν σημαινόμενα καὶ τότε ἔλεγε περὶ ποίου τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος· ἐνταῦθα δὲ οὐ τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' εὐθὺς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συμβεβηκότος λέγει εἰδὼς ὅτι περὶ πάντων τῶν σημαινόμενων τοῦ συμβεβηκότος ὁ λόγος τοῖς φιλοσόφοις. εἰ δὲ τὸ συμβεβηκὸς γίνεται καὶ ἀπογίνεται χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς, δῆλον ἐντεῦθεν, ὡς οὐκ εἰσὶ σώματα τὰ συμβεβηκότα· εἰ γὰρ ἦσαν σώματα, προστιθέμενα μὲν τοῖς σώμασιν εἶχον αὐτὰ δηλονότι αὔξειν, ἀφαιρούμενα δὲ μειοῦν· εἰ δὲ μήτε προστιθέμενα μήτε ἀφαιρούμενα λυμαίνεται τὰ σώματα, ἀσώματα ἄρα ἐστί. καὶ ἄλλως· εἰ ἦσαν σώματα, ἔμελλεν εἷς τόπος σωμάτων εἶναι περιεκτικὸς πλειόνων, ὅπερ ἀδύνατον· ἐν γὰρ τῷ μήλῳ ἔστι καὶ εὐωδία καὶ χροιὰ καὶ γλυκύτης, καὶ ταῦτα εἰ ἦν σώματα, οὐκ ἔμελλεν ἕνα ἔχειν τόπον, ὅπερ ἀδύνατον· σῶμα γὰρ διὰ σώματος χωρῆσαι ἀδύνατον. καὶ ὅτι μὲν τὰ χωριστὰ συμβεβηκότα τὸ ὑποκείμενον οὐ λυμαίνεται αὐτῷ γινόμενα καὶ ἀπογινόμενα,

1 τοῦτο—σύμφυτον MV: τούτω δ' αὐτῶ ἀεὶ σύμφυτα τέσσαρα DEFp 2 τῷ δὲ εἰπεῖν p σύμφυτον] σύμφυτα D ἐδήλωσεν post σύμφυτον transp. V 3 γελαστικὰ λεγόμεθα (εἶναι et ἀεί om.) V 4 ἀεὶ γὰρ ἔχ. τὸ γ. δυνάμει colloc. V ἀεὶ τὸ γελᾶν colloc. M καὶ] κἂν μὴ V ἀεὶ γελᾶν colloc. FV 6 χρεμμετίζειν D 8 δέ om. D 10 ὑστάτην scripsi: ὑστέραν libri 11 ποιεῖσθαι FV 12 οὐ MVp: om. DF: superscr. E 13 διάφορα] δια iter. V αὐτῶν] τούτων V 15 εὐθέως F 16. 17 τοῖς φιλ. ὁ λόγος colloc. M 18 τὰ om. DE 19 ἦσαν] ἦν M 20. 21 ἀφαιρ. μήτε προστιθ. colloc. V 21 λυμαίνονται MV τοῖς σώμασιν V ἄρα ἀσώμ. ἐστί V: ἄρα τὰ συμβεβηκότα ἀσώμ. ἐστί p εἰσί DEM 22 πλειόνων post τόπος transp. FVp εἶναι σωμ. colloc. F 23 ἐν γὰρ—ὅπερ ἀδύνατον (v. 24) eicias 24 οὐκ] πολλὰ σώματα V 25 χωρίσαι MV 26 τὸ ὑποκείμενον F: τοῦ ὑποκειμένου DEVp: τῶ ὑποκειμένω M αὐτῶ M: αὐτὸ (?) D: αὐτὰ EFp: αὐτοῖς V

δῆλον (τὸ γὰρ καθῆσθαι ἢ ἑστάναι ἢ θερμαίνεσθαι ἢ ψύχεσθαι γίνονται 31r καὶ ἀπογίνονται μὴ φθείροντα τὸ ὑποκείμενον)· ἆρα οὖν καὶ τὰ ἀχώριστα ἀπογίνεται μὴ λυμαινόμενα τὸ ὑποκείμενον, σιμότης λέγω καὶ γρυπότης καὶ μελανία ἡ ἐν τῷ κόρακι; φαμὲν οὖν ὅτι εἰ καὶ μὴ τῇ ἐνεργείᾳ, ἀλλ' οὖν γε τῇ ἐπινοίᾳ καὶ ταῦτα χωρίζεται· κἂν γὰρ εὐθεῖαν ἢ καμπύλην νοήσῃς τὴν ῥῖνα, μένει ῥὶς οὐδὲν ἧττον.

Εἴωθε δέ τινα περὶ τοῦ ἀποδιδομένου ὁρισμοῦ ἀπορεῖσθαι· φασὶ γάρ, ὡς ἤδη εἴρηται, μὴ πᾶσιν ἁρμόζειν τοῖς συμβεβηκόσι τὸν ὁρισμὸν ἀλλὰ τοῖς χωριστοῖς, τὸ γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι· τὸ γὰρ ἐν τῷ Αἰθίο|πι 31v ἢ τῷ κόρακι μέλαν ἀδύνατον ἀπογίνεσθαι χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς. εἴπομεν δὲ ἤδη ὅτι εἰ καὶ μὴ κατ' ἐνέργειαν ἀπογίνεται, ἀλλ' οὖν τῇ ἐπινοίᾳ ὁ κόραξ καὶ ὁ Αἰθίοψ λευκός, τοῦ δὲ ἀνθρώπου τὸ ζῷον οὐδὲ τῇ ἐπινοίᾳ χωρίσαι δυνατόν· ἅμα γὰρ τῷ νοῆσαι ἄνθρωπον μὴ εἶναι ζῷον φθείρομεν αὐτόν, ἐπινοήσαντες δὲ τὸν κόρακα μὴ εἶναι μέλανα ἢ τὸν Αἰθίοπα οὐ φθείρομεν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ὡς κόρακος ἢ ἀνθρώπου. ἀμέλει καὶ εἰ ἀφέλοι τις τοῦ κόρακος τὰ πτερά, οὐδὲν ἧττον ἔσται κόραξ, καὶ τὸν Αἰθίοπα εἰ λευκὸν ἐπινοήσεις, οὐδὲν ἧττόν ἐστιν ἄνθρωπος, ὥστε καὶ τὰ ἀχώριστα εἰ καὶ μὴ τῇ ἐνεργείᾳ ἀπογίνεται, ἀλλ' οὖν τῇ ἐπινοίᾳ. ἀπορεῖται δὲ καὶ τοῦτο, πῶς λέγεται γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς· ὁ γὰρ πυρετὸς γινόμενος φθείρει τὸν ἄνθρωπον. φαμὲν οὖν ὅτι καθάπερ ἐν ταῖς χορδαῖς ἐπιτεινομένων καὶ ἀνιεμένων τὴν ἁρμονίαν λύεσθαι συμβαίνει, τὸ μέντοι ὑποκείμενον οὐ φθείρεται, οὕτω καὶ ἐνταῦθα θερμότητος ἢ ψύξεως ἀμέτρου γινομένης ἤ τινος τῶν παραπλησίων τὴν μὲν συμμετρίαν καὶ ἁρμονίαν τὴν ἐν τῷ ζῴῳ συμβαίνει φθείρεσθαι, σῴζεται δὲ τὸ ὑποκείμενον, τοῦτ' ἔστι τὸ σῶμα· τὸ γὰρ τῇ θέρμῃ ἢ τῇ ψύξει ὑποκείμενον οὐχ ἁπλῶς τὸ ζῷόν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ σῶμα. σύνθετον δὲ τοῦτό ἐστιν ἐκ τῶν ἐναντίων ψυχρῶν καὶ θερμῶν,

1 ἢ (ante ἑστάναι)] καὶ FV θερμαίνεσθαι Vp: μελαίνεσθαι DEFM 1. 2 γίνεται καὶ ἀπογίνεται FVp 2 οὖν] δὲ FV 3 μὴ superscr. D λυμαιν.] φθείροντα V τῷ ὑποκειμένῳ M 4 ἡ μελ. ἡ ἐν F ἐν τῷ κόρακι μελ. (ἡ om.) colloc. V μὴ καὶ colloc. F 5 γε om. M χωρ. καὶ ταῦτα colloc. V εὐθεῖα ἢ E 6 τὴν ῥῖνα νοήσῃς colloc. V 7 ἀποδεδομένου F 9 τὸ γίνεσθαι λέγω FVp (fort. recte) καὶ τὸ ἀπογίν. D 10 ἀπογενέσθαι FVp 11 εἴπωμεν V εἰ καὶ μὴ FVp: εἰ μὴ DEM 12 λευκός] τοῦ μέλανος χωρίζεται V 13 τὸ νοῆσαι Dp τὸν ἄνθρ. FVp 14 ἐπινοοῦντες V 15 αὐτοῦ] αὐτῶν V (fort. recte) ἢ ὡς ἀνθρ. V 16 εἰ superscr. D τὰ τοῦ κ. πτερά V πτερά] πτηνά M ἔσται — ἧττον (v. 17) om. (ἐστὶ κόραξ superscr.) E ἔσται] ἐστί p 17 ἐπινοήσῃς p 18 εἰ καὶ μὴ D: εἰ μὴ EFMVp (cf. v. 4. 11) 19 λέγεται om. V 20. 21 τὸν ἄνθρωπον] τὸ ζῷον FVp 21 ante φαμὲν add. φαμὲν τοίνυν ὡς τοῦτο οὐ περὶ (οὐκ ἐπὶ p) τοῦ πυρετοῦ (πυρέττειν p) μόνον ἔδει ἀπορεῖν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἀμέτρου ψύξεως καὶ ξηρότητος καὶ ὑγρότητος· ταῦτα γὰρ πάντα προσγινόμενα φθείρει τὸ ζῷον Vp οὖν] τοίνουν FV 22 ἀνιεμένων F: ἀνειμένων DEMVp τὴν ἁρμονίαν— ὑποκείμενον om. E λύεσθαι] γίνεσθαι p 24 τὴν ἐν τῷ ζῴῳ om. V 25 σῴζεσθαι corr. ex σῴζεται E δὲ iter. F 26 θέρμει E 27 ἐκ] εἰς τὸ V 27. p. 112,1 ψυχρῶν καὶ θερμῶν, ξηρῶν καὶ ὑγρῶν D: ψυχρῶν καὶ θερμῶν

ξηρῶν καὶ ὑγρῶν („εἰ γὰρ ἓν ἦν ὁ ἄνθρωπος", φησὶν ὁ Ἱπποκράτης, „οὐκ 31[v] ἂν ἤλγεεν, εἰ δὲ καὶ ἤλγεεν, ἓν ἦν καὶ τὸ ἰώμενον αὐτόν") κραθέντων ἀλλήλοις καὶ εἰς ἕνωσιν καὶ φιλίαν ἁρμοσθέντων· οὐκ ἐκ τῶν εἰρημένων δὲ μόνον ἐναντίων ποιοτήτων συντίθεται τοῦ ζῴου τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὑποκειμένου τινὸς τριχῇ διαστατοῦ κατὰ τὸν ἴδιον λόγον ἀποίου σώματος, ἐν ᾧ ὑφίσταται πᾶσα ποιότης. οὐδεμία δὲ ποιότης μάχεται τῷ ἰδίῳ ὑποκειμένῳ ἢ φθείρει τὸ ἐν ᾧ τὴν ὑπόστασιν ἔχει· φθείρουσα γὰρ τὸ ὑποκείμενον καὶ ἑαυτὴν συμφθείρει· τοῦ γὰρ ἐν ᾧ τὴν ὕπαρξιν ἔχει φθαρέντος καὶ αὐτὴν συμφθείρεσθαι ἀνάγκη καθ' ἑαυτὴν εἶναι μὴ δυναμένην. οὐδὲν δέ ἐστιν ἑαυτοῦ φθαρτικόν· ποιότης γὰρ ποιότητι μάχεται, οὐχ ὑποκειμένῳ καὶ σώματι. ὥστε ἀδύνατον τὸν πυρετὸν ἢ ἑτέραν ὅλως ποιότητα φθείρειν τὸ ἴδιον ὑποκείμενον· ἕκαστον γὰρ τοῦ εἶναι ἐφίεται. ἐπειδὰν γοῦν μίαν τῶν ἐναντίων τούτων ποιοτήτων ἐξ ὧν τὸ σῶμα κέκραται πλεονάσαι συμβαίη, φθείρεσθαι τὴν τοῦ παντὸς σώματος ἁρμονίαν ἀνάγκη· καταλαβεῖν γὰρ σπουδάζουσα τὸ ὑποκείμενον ὡς ἐν τούτῳ σωζομένη φθείρει τὴν μαχομένην αὐτῇ, ἵν' ἐκείνην ἐξωθήσασα τὸν αὐτῆς καταλάβῃ τόπον, ὥσπερ οἱ περὶ κοινοῦ χωρίου πολεμοῦντες ἀλλήλοις· σπεύδει γὰρ ἕκαστος τὸν ἀντικείμενον ἀπωθήσας αὐτὸς ἐν καθέξει τοῦ χωρίου γενέσθαι. οὕτως οὖν φέρε καὶ τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ μαχομένων περὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον ἐν ὅσῳ μὲν οὐδέτερον ἐπικρατεῖ, ἐν συμμετρίᾳ ἐστὶ τούτων τὸ ὑποκείμενον, θατέρου δ' ἐπικρατήσαντος τὸ μὲν ἀντικείμενον φθαρὲν ὑπὸ τοῦ ἐπικρατήσαντος ἐξίσταται, τὸ δ' ὑποκείμενον οὐδὲν πάσχει, οὐδ' ὑπὸ τῆς ἐπικρατούσης ποιότητος φθείρεται. ὥστε ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ἡ μὲν ἁρμονία καὶ ἡ εὐκρασία τῶν ἐν τῷ σώματι ποιοτήτων φθείρεται, αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα, ὅπερ ὑποκείμενον ἦν ταῖς ποιότησιν, οὐ φθείρεται.

Ἴσως δ' | ἄν τις ἐνσταίη ἡμῖν πρὸς τὰ εἰρημένα, ὡς τῷ πυρετῷ ὑπο- 32[r]
κείμενόν ἐστιν οὐχ ἁπλῶς τὸ σῶμα, ἀλλὰ τὸ τοιῶσδε κεκραμένον τοῦ

καὶ ὑγρῶν καὶ ξηρῶν E: θερμῶν καὶ ψυχρῶν, ξηρῶν τε καὶ ὑγρῶν F: ψυχροῦ καὶ θερμοῦ M: ψυχρῶν τε καὶ θερμῶν ξηρῶν τε καὶ ὑγρῶν Vp   1 ἦν ἓν colloc. p   ὁ (ante Ἱπποκρ.) om. FMVp (cf. Περὶ φύσιος ἀνθρώπου c. 3. I 350 Kühn.)   1. 2 οὐκ ἂν] οὐδέποτ' ἂν Hippocr.   2 εἰ δὲ καὶ ἤλγεεν DE: εἰ δ' οὖν καὶ ἀλγήσει Hippocr.: om. FMVp   ἓν ἦν] ἦν δ' ἂν ἓν p: ἀνάγκη . . . ἓν εἶναι Hipp.   καὶ τὸ ἰώμενον Fp Hippocr.: τὸ ἰώμενον DEMV   κραθέντων οὖν V: νῦν δὲ κραθέντων αὐτῶν p   3 ἀλλήλοις scripsi: ἀλλήλων libri   post ἁρμοσθέντων add. τῶν τοιούτων στοιχείων V   4 ποιοτήτων post εἰρημένων transp. V   συντίθεται D: συντέθειται EFMVp   τὸ τοῦ ζ. σῶμα colloc. FVp   6 ποιότης πᾶσα colloc. V   8 συμφθείρει FMVp: φθείρει (συμ superscr.) D: φθείρει E   9 αὐτὴν F: ἑαυτὴν DEMVp   μὴ om. V   10 οὐχὶ τῷ p   11 καὶ om. Vp   τὸν om. p   πυρετὸν ex περιττὸν corr. E   ὅλως om. V   12 ἐπειδὰν — φθείρεται (25) eicias   13 γοῦν] οὖν FV   τῶν ἐν. μίαν colloc. M   τούτων om. V   κέκραται τὸ σῶμα colloc. p   συγκέκραται V   14 συμβαίη DEFM: συμβαίνει V: συμβῇ p   15 καταλαβεῖν] καταβαλεῖν M   15. 16 ὡς ἐν τούτῳ — αὐτῇ Dp: om. EFMV   16 post αὐτῇ add. καὶ ἐναντίαν p   ἐξωθήσωσι E   ἑαυτῆς V   18 καὶ ἕκαστος F   19 καὶ (ante τοῦ θερμοῦ) EMVp: om. DF   τοῦ ψυχροῦ καὶ θερμοῦ colloc. V   τοῦ ψυχροῦ M   περὶ τὸ αὐτὸ μαχ. colloc. FV   23. 24 ἡ μὲν εὐκρασία καὶ ἁρμονία M   24 φθείρεται] μάχεται D   27 οὐ τὸ ἁπλῶς colloc. M   κεκραμμένον EFp: κεκρασμένον V

ζῴου σῶμα. ὅπερ φθείρεται ἀμέτρως αὐτῷ ἢ πυρετοῦ ἢ ψύξεως ἐπιγινο- 32r μένων ἤ τινος τῶν παραπλησίων· οὐ γὰρ ἡ τυχοῦσα ἄμετρος θερμότης πυρετός ἐστιν, οἷον ἡ ἐν τῷ σιδήρῳ ἢ ἐν τῷ πυρί, ἀλλ' ἡ ἐν ζῴου σώματι· ἀμέλει φθειρομένου τούτου καὶ ὁ πυρετὸς συμφθείρεται ὡς ἐν αὐτῷ τὸ εἶναι ἔχων. ἐπιλυόμεθα οὖν τὴν ἀπορίαν ταύτην ἐξ ἀρχῆς τοῦτον τὸν τρόπον· αἱ κινήσεις καὶ αἱ μεταβολαὶ ἐν τέσσαρσι γίνονται κατηγορίαις· ἢ γὰρ ἐν οὐσίᾳ ἢ ἐν ποσῷ ἢ ἐν ποιῷ ἢ ἐν τῇ ποῦ κατηγορίᾳ. καὶ ἡ μὲν κατ' οὐσίαν μεταβολὴ ποιεῖ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν (γένεσις μὲν γάρ ἐστιν ἡ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν μεταβολή, φθορὰ δὲ ἡ ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν), κατὰ ποσὸν δὲ αὔξησις καὶ μείωσις, κατὰ ποιὸν δὲ ἀλλοίωσις λεύκανσις μέλανσις καὶ θέρμανσις καὶ αἱ κατὰ τὰς λοιπὰς ποιότητας κινήσεις, ἔτι δὲ καὶ ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, ἣν καλοῦσι φοράν. εἰ τοίνυν ἡ γένεσις οὐσιώδης ἐστὶ μεταβολὴ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἄγουσα καὶ ἡ ἀντικειμένη ἄρα ταύτῃ φθορὰ ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὂν ἄγουσα, καὶ αὕτη κατ' οὐσίαν ἐστὶ μεταβολή· ὥστε ὁ πυρετὸς εἰ φθείρει τὸ ὑποκείμενον, οὐκ ἂν εἴη συμβεβηκὸς ἀλλὰ κατ' οὐσίαν μεταβολή· ἐπειδὴ γὰρ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ ἀλλοίωσις μὲν οὐκ ἔστιν, οὐκ ἄνευ δὲ ἀλλοιώσεως γίνονται, ὅταν μὲν οὖν μετρία γένηται ἀλλοίωσις, θερμασία ἢ ψῦξις, ὥστε μὴ φθείρειν τὴν τοῦ ζῴου συμμετρίαν, συμβεβηκὸς ἡ τοιαύτη ποιότης ἐστίν, ἥτις καὶ ἀπογίνεται μὴ φθείρουσα τὸ ὑποκείμενον. ὅταν δὲ ἐπὶ πλεῖστον ἐκταθῇ, ὡς τὴν συμμετρίαν τῆς τοῦ ὑποκειμένου κράσεως φθεῖραι, τότε λοιπὸν οὐκ ἔστιν ἀλλοίωσις τὸ τοιοῦτον οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς μεταβολὴ ἀλλ' αὐτῆς τῆς οὐσίας. ὥστε οὐ πᾶς πυρετὸς φθείρει τὸ ὑποκείμενον, ἀλλ' ὁ ἄμετρος, ὃς οὐδὲ συμβεβηκός ἐστιν, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ ὂν μεταβολή.

Ἀποροῦσι δὲ καὶ περὶ τῆς φαλάκρας· φασὶ γὰρ φθείρειν τὸ ὑποκείμενον, τὰς τρίχας. ἰστέον τοίνυν, ὅτι οὐχ ὑπόκεινται τῇ φαλάκρᾳ αἱ τρίχες ἀλλ' ἡ κεφαλή, καὶ αὕτη οὐ φθείρεται.

1 ἢ ψύξεως ἢ πυρετοῦ M: ψύξεως ἢ πυρετοῦ (ἢ prius om.) V 1. 2 ἐπιγινομένων D²Ep: ἐπιγενομένων D¹FM: ἐπιγινομένου V 2 τυχοῦσα] τυχότης M θερμασία V 3 ἡ (post οἷον) om. EM ἐν σιδήρω FVp ἐν πυρί EFMVp ἡ (post ἀλλ')] ὡς F 4 συμφθείρεται] φθείρεται D (cf. p. 112,8) 5 ἔχον F ἐπιλυόμεθα] ἐπιλαβόμεθα V τῆς ἀπορίας V ταύτην ἐξ ἀρχῆς F: τὴν ἐξ ἀρχῆς DEMp: τῆς ἐξ ἀρχῆς V 5. 6 τοῦτον τὸν τρόπον D: οὕτως EMp: τὸν τρόπον τοῦτον FV 6 αἱ (ante μεταβ.) om. FV τέτρασι EFVp 7 ἐν (ante ποιῷ) om. EMV τῇ τοῦ ποῦ FMVp 9 ὂν] εἶναι D (cf. v. 10) 10 ποιὸν δὲ FMVp: ποιὸν DE 11 καὶ μέλανσις F: om. p (recte) 12 φοράν] φθοράν E¹M εἰ om. EM οὐσιώδης] οὐσιότης M 13 ἐκ τοῦ μὴ — μεταβολή (v. 15) om. EFM 14 ἀντικειμένη ἄρα ταύτῃ om. V 16 post μεταβολή add. ἣν καλοῦσι φθοράν p 18 γίνεται V οὖν om. FV γένηται] γίνεται E: γίνηται FV ἡ ἀλλοίωσις M 21 ἐπιταθῇ F 21. 22 διαφθεῖραι M 23 φθείρει πυρετὸς colloc. V¹ 23. 24 τὸ ὑποκείμενον D: om. DFMVp μὴ om. F 26 τὰς φαλάκρας V φησὶ M 27 ἤγουν τὰς τρίχας p 28 ἀλλὰ τῇ κεφαλῇ E αὕτη] αὐτὴ F

p. 12,26 Τὸ δὲ μέλαν εἶναι ἀχωρίστως τῷ κόρακι καὶ τῷ Αἰθίοπι. 32r

Καλῶς εἶπε τῷ κόρακι καὶ τῷ Αἰθίοπι· εἰσὶ γὰρ πολλὰ μέλανα, ἃ λευκαίνονται. εἶπον δὲ ὅτι καὶ τὰ ἀχώριστα συμβεβηκότα ἔστι χωρίσαι τῇ ἐπινοίᾳ. τὰς δὲ ἰδιαίτατα διαφορὰς οὐδὲ τῇ ἐπινοίᾳ· οὐδὲ γὰρ τὸν ἄνθρωπον ἐκτὸς τοῦ λογικοῦ ἐννοῆσαι δυνατόν, ἐπεὶ οὐδ᾽ ἂν εἴη ἄνθρωπος, οὔτε τοὺς ἀγγέλους τοῦ ἀθανάτου, ἐπεὶ οὐκέτι ἄγγελοί εἰσι.

p. 13,3 Συμβεβηκός ἐστιν ὃ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν.

Ἄλλην ὑπογραφὴν ἀποδίδωσι τοῦ συμβεβηκότος ἀκριβεστέραν τῆς προτέρας· μᾶλλον γὰρ ἐφαρμόζει καὶ τοῖς ἀχωρίστοις τὸ εἰπεῖν ὃ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν.

p. 13,4 Ἢ ὃ οὔτε γένος ἐστὶν οὔτε διαφορὰ οὔτε εἶδος οὔτε ἴδιον, ἀεὶ δέ ἐστιν ἐν ὑποκειμένῳ ὑφιστάμενον.

Ἄλλην ὑπογραφὴν ἀποδίδωσι τοῦ συμβεβηκότος δυναμένην καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσι φωναῖς ἀποδίδοσθαι, ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἀναιρέσεως· καὶ γὰρ γένος ἐστὶ ὃ μήτε εἶδός ἐστι μήτε διαφορὰ μήτε ἴδιον μήτε συμβεβηκός, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως. ἀλλ᾽ ἐκείνας οὕτως οὐχ ὡρίσατο, ἐπειδὴ ἄγνωστοι ἦσαν αἱ | ἑξῆς φωναί, νῦν δὲ μετὰ τὸ πάσας διδάξαι εἰκότως 32v οὕτως ὡρίσατο τὸ συμβεβηκός. ἐπειδὴ δὲ ἡ τῶν τεσσάρων ἀναίρεσις οὐ μόνον τὸ συμβεβηκὸς εἰσφέρει, ἀλλὰ καὶ τραγέλαφον καὶ ἄλλα πλεῖστα, προσέθηκεν ὅτι ἀεὶ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ τὸ εἶναι ἔχει.

p. 13,5 Ἀεὶ δέ ἐστιν ἐν ὑποκειμένῳ ὑφιστάμενον.

Ἐπειδὴ εἶπε τί οὐκ ἔστιν (ἐξ ἀποφάσεως γὰρ ἐποιήσατο τὴν ὑπογρα-

3 καλῶς — Αἰθίοπι om. E   καλῶς δὲ V   4 εἶπα M   5 post ἐπινοίᾳ add. δυνατόν p   ἰδιαιτάτας E[1]M   6 νοῆσαι D[1]: ἐπινοῆσαι F   7 οὔτε τοὺς ἀγγέλους—ἄγγελοί εἰσι eicias   ἐπειδὴ V   ἄγγελοι iter. V   10 ἀκριβεστέραν—συμβεβηκότος (v. 15) om. MV   12 post ὑπάρχειν add. ἢ τὸ γίνεται καὶ ἀπογίνεται p   13 ἢ om. D   16 ταῖς om. E   τέτρασι EFMVp   16. 18 καὶ γὰρ ὃ μὴ γένος ἐστὶ φησὶ μήτε εἶδος μήτε διαφορὰ μήτε ἴδιον μήτε συμβεβηκός, ἀεὶ δέ ἐστιν ἐν ὑποκειμένῳ ὑφιστάμενον. ἔχει τοίνυν εἰπεῖν τις καὶ ἐπ᾽ ἐκείνας (sic) οἷον ἐπὶ τοῦ γένους· ὃ μήτε διαφορά ἐστι μήτ᾽ ἴδιον μήτε συμβεβηκός, ἀεὶ δὲ ὑφέστηκε. καὶ ἁπλῶς ἐπὶ πασῶν. οὐχ ὡρίσατο δὲ ἐκείνας οὕτως p   19 αἱ om. F   διδάξαι πάσας colloc. p   20 οὕτως F: om. DEMVp   ἐπειδὴ] ἐπεὶ p   δὲ om. M   22 ὅτι om. D   ἀεὶ δέ ἐστιν ἐν ὑποκειμένῳ ὑφιστάμενον p   23 δὲ om. M   24 ante ἐπειδὴ lemmate omisso add. εἰπὼν (εἰπὼν δὲ p) ἀεὶ ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶν ὑφιστάμενον τὸ συμβεβηκὸς ἐξέωσε τὸν τραγέλαφον· οὐχ ὑφίσταται γὰρ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ᾽ ἔστιν ἐν ψιλῇ ἐπινοίᾳ Vp   ἐπειδὴ δὲ οὐκ εἶπε τί ἐστιν p   τί ἐστιν οὐκ ἔστιν E   γὰρ om. FVp

φὴν εἰρηκὼς ὅτι οὔτε γένος ἐστὶν οὔτε τὰ λοιπά), καὶ τί ἐστι λέγει, ὅτι 32v ἐν ὑποκειμένῳ ὑφίσταται.

p. 13,10 Κοινὸν μὲν δὴ πάντων τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι.

Ἐν πᾶσι τοῖς πράγμασι τρία ταῦτα θεωροῦνται, οὐσία ταυτότης ἑτερότης. οὐσίαν λέγω οὐ τὴν ἀντικειμένην τοῖς συμβεβηκόσιν, ἀλλὰ τὴν ἑκάστου ὕπαρξιν, διὸ καὶ ὄντα λέγεται. ἔχει δὲ καὶ ταυτότητα· ἐπεὶ γὰρ μία τῶν πάντων ἀρχή, ἀνάγκη τὰ πάντα κοινωνίαν τινὰ ἔχειν πρὸς ἄλληλα. πάλιν ἐπειδὴ καὶ πολλά ἐστι πάντα τὰ ὄντα, ἀνάγκη καὶ ἑτερότητά τινα ἔχειν, ἵνα καὶ πολλὰ ᾖ· ὅπου γάρ τι πλῆθος, ἐκεῖ καὶ ἑτερότης. δεῖ οὖν καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων πέντε ζητεῖν οὐσίαν ταυτότητα καὶ ἑτερότητα. ἀλλὰ περὶ τῆς οὐσίας ἤδη προείρηται (ἔφη γὰρ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν)· περὶ δὲ τῆς ταυτότητος καὶ ἑτερότητος νῦν λέγει, κατὰ τί κοινωνοῦσι καὶ κατὰ τί διαφέρουσι. καὶ δύνανται μὲν οἱ εὐφυεστέρως διακείμενοι ἐκ τῶν ἤδη ῥηθέντων τούτοις ἐπιστῆσαι, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ βιβλίον πρός τινα τῶν ἐπιπολαιοτέρων γράφει (τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τοῦ τὰ ἐπιπόλαια τῶν θεωρημάτων πρὸς αὐτὸν γράφειν), αὐτὸς ἐκ τῶν ῥηθέντων ἐκλεξάμενος ταῦτα λέγει. καὶ πρότερον μὲν λέγει τὰ κοινὰ παρὰ πᾶσι παρακολουθοῦντα, ἵν' ἓν ἕκαστον λοιπὸν παραβάλλῃ πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα καὶ λέγῃ κατὰ τί μὲν κοινωνοῦσι, κατὰ τί δὲ διαφέρουσιν.

Ἰστέον δὲ ὅτι εἰ ὅρων τινῶν ὁπωσοῦν ὑποκειμένων θελήσομεν μαθεῖν, πόσας ποιοῦσιν οὗτοι διαφορὰς τῶν πρὸς ἀλλήλους συμπλοκῶν, μεθόδῳ τοιαύτῃ ὀφείλομεν χρήσασθαι· δεῖ γὰρ λαμβάνειν τὸν μονάδι ἐλάττονα ἀριθμὸν καὶ πολυπλασιάζειν ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς προκείμενον καὶ τὸν γενόμενον μερίζειν δίχα, καὶ τοσαύτας συμπλοκὰς λέγειν γίνεσθαι. οἷον πέντε εἰσὶν αἱ φωναὶ αἱ νῦν συγκρινόμεναι πρὸς ἀλλήλας· λαβὲ τὸν μονάδι ἐλάττονα τοῦ πέντε τὸν τέσσαρα καὶ ποίησον τετράκις πέντε, καὶ γίνονται

1 λέγειν M 3 ante κοινὸν add. tit. περὶ κοινοῦ D: περὶ τῶν κοινῶν E: περὶ κοινονίας τῶν φωνῶν F: περὶ κοινωνίας τῶν πέντε φωνῶν p: om. MV (cf. p. 117,2 118,9 sq.) post πλειόνων add. ὡς εἴρηται DE: post κατηγ. Mp: om. F Porph. 4 τοῖς οὖσι πράγμ. V θεωρεῖται FV 5 οὐσίαν δὲ p 5. 6 ἑκάστου πράγματος p 6 ὕπαρξίν τινα FV ἐπεί] ἐπειδὴ V 7 ἁπάντων F 8 πάλιν δὲ M ἐπειδὴ] ἐπεὶ Dp τὰ ὄντα πάντα colloc. FV 9 ἔχειν DEM: εἶναι FVp ᾖ] εἴη M τι πλῆθος V: τὸ πλῆθος DEFM: πλῆθος p ἡ ἑτερότης F 10 πέντε φωνῶν p καὶ (ante ἑτερ.) om. p 11 ἀλλὰ καὶ Vp εἴρηται M αὐτῶν] αὐτῆς M 12 καὶ κατὰ τί κοινων. p 14 ἐπειδὴ] ἐπεὶ V 14. 15 ἐπιπαλαιοτέρων E 15 γράφει] γράφειν M: ἔγραφε V 16 καὶ αὐτὸς F λέγει] γράφει V 17 πρότερον] πρῶτον M παρὰ om. V 18 λοιπὸν DF: αὐτῶν V: om. EMp παραβάλλῃ] παραλάβῃ M παραβάλλῃ post τέσσαρα transp. V λέγῃ scripsi: λέγει libri ὅρων V Elias: διαφορῶν DEFMp (cf. p. 122,26) 20 post τινῶν add. ἤγουν ἁπλῶν φωνῶν V ἐθελήσομεν Vp 21 οὗτοι] αὗται libri πρὸς ἀλλήλους F: πρὸς ἀλλήλας DEMVp συμπλοκῶν Vp: om. DEFM 23 πολλαπλασιάζειν F 26 τοῦ πέντε om. FV τέσσαρα] τέταρτον p ποίησον] ποίει M

εἴκοσι· τούτων λαβὲ τὸ ἥμισυ, ὅπερ ἐστὶ δέκα. καὶ τοσαύτας λέγε γίνεσθαι 32v τῶν πέντε τὰς πρὸς ἀλλήλας συμπλοκάς τε καὶ συγκρίσεις. λαμβάνομεν 31 δὲ τὸν μονάδι ἐλάσσονα, ἐπειδὴ αὐτό τι πρὸς αὐτὸ οὐδὲν παραβάλλεται, ἀλλὰ ἄλλο πρὸς ἄλλο. πρὸς ἀλλήλους δὲ πολυπλασιάζομεν, ἐπειδὴ τὴν πρὸς ἄλληλα παραβολὴν ζητοῦμεν. τοῦ δὲ γενομένου ἀριθμοῦ λαμβάνομεν τὸ ἥμισυ, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ γενομένου πολλαπλασιασμοῦ συμβαίνει δὶς τὰ αὐτὰ 35 πρὸς ἄλληλα παραβάλλεσθαι· ἕκαστον γὰρ τῶν πέντε πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα πολλαπλασιάζεται, οἷον τὸ γένος πρὸς τὰ ἐφεξῆς τέσσαρα καὶ πάλιν τὸ εἶδος πρὸς τὸ γένος καὶ τὰ λοιπὰ τρία, καὶ συμβαίνει δὶς τὴν αὐτὴν ἑκάστου παραβολὴν ποιεῖσθαι. | διὰ τοῦτο οὖν τοῦ γενομένου ἀριθμοῦ τὸ 33r ἥμισυ λαμβάνομεν.

p. 13,20 Ἀλλὰ προηγουμένως μὲν τῶν ἀτόμων, κατὰ δὲ δεύτερον λόγον καὶ τῶν περιεχόντων τὰ ἄτομα.

Πάνυ ἀναγκαῖον ἐν τούτοις ὁ Πορφύριος λέγει· φησὶ γάρ· καὶ τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραὶ κατηγοροῦνται τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων (λέγεται γὰρ ζῷον ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ Σωκράτης), ἀλλὰ προηγουμένως μὲν τῶν εἰδῶν 5 κατηγοροῦνται, κατὰ δὲ δεύτερον λόγον διὰ ταῦτα καὶ τῶν ἀτόμων· ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον, καὶ ὁ Σωκράτης ζῷον, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος λογικόν, καὶ ὁ Σωκράτης λογικόν. κατηγορεῖται δὲ καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ συμβεβηκότα καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων (λέγεται γὰρ γελαστικὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ Σωκράτης καὶ λευκὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ Σωκράτης), ἀλλὰ προηγουμένως μὲν τῶν ἀτόμων, κατὰ δὲ δεύτερον λόγον καὶ τῶν εἰδῶν· 10 οὐ γὰρ τῷ τὸν καθόλου ἄνθρωπον εἶναι γελαστικὸν λέγομεν γελαστικοὺς καὶ πάντας τοὺς κατὰ μέρος (ὁ γὰρ καθόλου ἄνθρωπος ἀσώματός ἐστι καὶ οὐχ ὑπάρχει γελαστικός), ἀλλὰ τῷ τοὺς κατὰ μέρος ἀνθρώπους εἶναι

1 λαβὲ] αὖθις p 2 τὰς om. M τε om. D 3 ἐλάττονα FV αὐτὸ] αὐτὸ libri παραβάλλεται] παραλαμβάνεται M 4 ἀλλὰ om. M ἀλλήλας M πολυπλ. D: πολλαπλ. EFVp: πολαπλ. M 5 post ζητοῦμεν add. εἶτ᾿ οὖν τὴν διαφοράν p 5. 6 τὸ ἥμισυ λαμβ. colloc. V 7 παραβ. πρὸς ἄλληλα colloc. Ep: παραλαμβάνεσθαι πρὸς ἄλληλα M γὰρ] δὲ V πέντε] τριῶν F 8 καὶ om. D 10 post παραβολὴν add. ἤγουν διαφορὰν p 12. 13 δὲ δεύτερον DEp: δεύτερον δὲ M Porph.: δεύτερον F 13 καὶ superscr. D 14 post τούτοις add. θεώρημα p (fort. recte) 15 καὶ αἱ διαφοραὶ om. F καὶ τῶν εἰδῶν M 16 ζῷον ὁ ἄνθρ. καὶ ὁ σωκρ. V: καὶ ζῷον καὶ ἄνθρ. ὁ σωκρ. DEMp: ὁ σωκρ. καὶ ζῷον καὶ ἄνθρ. F μὲν om. M 17 κατηγορεῖται FMV 17. 22 δεύτερον δὲ colloc. F διὰ ταῦτα om. M τῶν superscr. D 18. 19 ὁ σωκρ. λογικόν, καὶ ὁ ἄνθρ. λογικόν colloc. M 19 καὶ (ante τὰ ἴδια) om. E 20 καὶ τῶν εἰδῶν DM: τῶν εἰδῶν EFp: τῶν εἰδῶν τε V γελαστικὸν V 20. 21 καὶ ὁ ἄνθρ. D 21 post σωκρ. add. γελαστικὸν V καὶ λευκὸς—σωκράτης om. D λευκὸν V 22 μὲν om. M καὶ superscr. D 23 τῷ τὸν καθόλου—γελαστικὸν post μέρος (v. 24) transp. EM τὸν om. p γελ. ἢ λευκὸν p 23. 24 λέγομεν καὶ τὸν σωκράτην γελαστικόν καὶ πάντας V 24 καὶ (ante πάντας) om. p post μέρος add. ἢ λευκοὺς p ἀσώματον FM ἔστι om. V 25 γελαστικόν V

γελαστικούς. καθόλου δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς πολλοῖς ἢ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς 33r λέγει.

p. 13,23 Κοινὸν δὲ γένους καὶ διαφορᾶς τὸ περιεκτικὸν τῶν εἰδῶν.

Μετὰ τὸ τὰς πέντε ὁμοῦ παραβαλεῖν ἀλλήλαις καὶ εἰπεῖν, κατὰ τί μὲν κοινωνοῦσι κατὰ τί δὲ διαφέρουσι, βούλεται λαβεῖν ἓν ἕκαστον αὐτῶν καὶ παραβαλεῖν πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα καὶ δεῖξαι, κατὰ τί μὲν κοινωνεῖ τὸ ἓν τῶν πολλῶν καὶ τοῖς τέσσαρσι κατὰ τί δὲ διαφέρει.

p. 13,23 Κοινὸν δὲ γένους καὶ διαφορᾶς τὸ περιεκτικὸν τῶν εἰδῶν.

Νῦν ἓν ἕκαστον λαμβάνει καὶ παραβάλλει πρὸς ἕκαστον τῶν λοιπῶν ἰδίᾳ καθ' ἕν. καὶ πρῶτον τὸ γένος παραβάλλει πρὸς τὴν διαφορὰν καὶ λέγει, κατὰ τί τε κοινωνοῦσι καὶ κατὰ τί διαφέρουσιν.

p. 14,3 Ὅσα τε κατηγορεῖται τοῦ γένους ὡς γένους.

Ὅσα γὰρ κατηγορεῖται τοῦ ζῴου, ταῦτα καὶ τῶν μετὰ τὸ ζῷον εἰδῶν καὶ ἀτόμων. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς. ἆρα οὖν ἐπειδὴ τοῦ ζῴου κατηγορεῖται τὸ γένος (λέγομεν γὰρ τὸ ζῷον γένος), διὰ τοῦτο καὶ εἴδους καὶ ἀτόμου κατηγορηθήσεται; εἰ γὰρ τοῦτο, καὶ ἄνθρωπος καὶ ὁ Σωκράτης γένος, ὅπερ οὐκ ἔστι, καὶ ἐπειδὴ τὸ γένος δισύλλαβον, ἄρα καὶ ὁ ἄνθρωπος. ῥητέον τοίνυν, ὅτι διὰ τοῦτο κοινῶς ὁ Πορφύριος προσέθηκε τὸ ὡς γένους ἀντὶ τοῦ ὡς πράγματος· οὐ γὰρ ὡς σχέσιν ἔχοντος· τὸ γὰρ γένος καὶ τὸ δισύλλαβον καὶ ὅσα τοιαῦτα τὴν σχέσιν τοῦ ζῴου δηλοῖ. ὅσα οὖν τοῦ ζῴου ὡς ζῴου κατηγορεῖται (τοῦτο γὰρ αὐτὸ δηλοῖ τὸ ὡς γένους), ταῦτα πάντως καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων κατηγορεῖται. τὸ δὲ γένος τοῦ ζῴου οὐχ ὡς ζῴου κατηγορεῖται, ἀλλὰ σχετικῶς· λέγεται γὰρ οὐ μόνον τὸ ζῷον γένος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἵππου καὶ τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ χρῶμα γένος λευκοῦ καὶ μέλανος καὶ τῶν ἄλλων. ὁμοίως καὶ ἐν

1 γελ. ἢ λευκούς p 2 tit. Τί κοινὸν γένους καὶ διαφορᾶς in mrg. add. D: περὶ κοινωνίας γένους καὶ διαφορᾶς Fp: om. EMV 5 ὁμοῦ om. D παραβαλλεῖν D 6 καὶ om. V 7 παραβαλλεῖν D: παραβάλλειν p 8 πολλῶν] λοιπῶν F καὶ DEM: ἤγουν p: om. FV 9 κοινὸν δὲ — διαφέρουσιν (v. 13) om. M (recte) post περιεκτικὸν add. εἶναι DE: om. Fp Porph. 11 παραλαμβάνει p 13 κατὰ τί μὲν κ. κατὰ τί δὲ δ. V τε om. p 14 τε] δὲ M: γὰρ V κατηγορεῖται FMVp: κατηγοροῦσι DE ὡς γένος E[1] (corr. eadem m.) 16 post ὁμοίως add. δὲ EMVp: om. DF 17 κατηγοροῦμεν FV τὸ γένος κατ. colloc. M τὸ γένος om. E 18 ὁ ἄνθρ. MVp 19. 22 δισσύλλαβον EMp 20 κοινῶς om. M 21 ὡς γένος DE 23 αὐτῷ F ὡς γένος F 24 τῶν (ante ἀτόμων) om. FV 24. [illegible] δὲ γένος — κατηγορεῖται om. DEM 26 τοῦ (ante ἀνθρ.) om. V

ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις εὑρήσεις. ὥστε τὸ γένος τοῦ ζῴου οὐχ ὡς ζῴου 33r κατηγορεῖται, ἀλλὰ ποιὰν σχέσιν ἀνειληφότος πρὸς τὰ ὑφ᾽ αὐτό, καὶ διὰ τοῦτο οὐ κατηγορηθήσεται κατὰ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς λόγος, ὅτι ὅσα τῆς διαφορᾶς ὡς διαφορᾶς, καὶ οὐ σχέσιν δηλοῦντα κατηγορεῖται, τοσαῦτα καὶ τῶν ὑπ᾽ αὐτὴν εἰδῶν πάντων.

p. 14,10 Κοινὸν δὲ καὶ τὸ ἀναιρεθέντος. |

Δύο κανόνες εἰσὶ τῶν φύσει προτέρων, τό τε συναναιρεῖν μὲν μὴ 33v συναναιρεῖσθαι δέ, καὶ τὸ συνεισφέρεσθαι μὲν μὴ συνεισφέρειν δέ.

p. 14,14 Ἴδιον δὲ τοῦ γένους καὶ τὸ ἐπὶ πλειόνων κατηγορεῖσθαι ἤπερ ἡ διαφορά.

Εἰπὼν κατὰ τί κοινωνοῦσι τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ νῦν λέγει κατὰ τί διαφέρουσιν ἀλλήλων. δεῖ δὲ τὰς διαφορὰς διχῶς λαμβάνειν ἐνταῦθα· εἴρηται γὰρ ὅτι αἱ διαφοραὶ διχῶς θεωροῦνται, ἢ ὡς συστατικαὶ καὶ συμπληρωτικαὶ τῶν εἰδῶν ἢ ὡς διαιρετικαὶ τῶν γενῶν. δεῖ οὖν φησι διαφορὰς λαμβάνειν οὐ τὰς συστατικάς (ἐκεῖναι γὰρ οὐκέτι ὡς γενῶν εἰσι διαφοραὶ ἀλλ᾽ ὡς εἰδῶν), δεῖ οὖν τὰς διαιρετικὰς λαμβάνειν· αὗται γάρ εἰσι τῶν γενῶν. καὶ ἁπλῶς δεῖ τὰς διαιρετικὰς λαμβάνειν· τούτων γὰρ ἐπὶ πλέον ἐστὶ τὸ ζῷον. ἐπεὶ τῶν συμπληρωτικῶν καὶ ἐπ᾽ ἔλαττόν ἐστι.

p. 14,18 Καὶ τὸ συμβεβηκὸς ὁμοίως ἐπ᾽ ἐλαττόνων.

Καὶ μὴν τὸ συμβεβηκὸς ἐπὶ πλειόνων τοῦ γένους παραλαμβάνεται· τὸ γὰρ μέλαν, εἰ τύχοι, οὐκ ἐπὶ ζῴων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀψύχων. πῶς οὖν ἐπ᾽ ἔλαττον; φαμὲν ὅτι τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος οἷον τὸ συμβεβηκὸς τὸ ἐν ζῴοις ἐπ᾽ ἔλαττον τοῦ ζῴου· τὸ γὰρ μέλαν οὐ πᾶσι τοῖς ζῴοις ὑπάρχει, καὶ τὸ ἐν φυτοῖς ἐπ᾽ ἔλαττον τοῦ φυτοῦ.

1 post εὑρήσεις add. γένη V 2 ἀλλὰ] ἀλλ᾽ ὡς Vp ἀνειληφότα E 3 τῶν (ante ἀτόμων) om. F 4 ὅτι ὅσα] ὅσα γὰρ p 5 δηλοῦσι F: δηλούσης V τοιαῦτα M αὐτὴν] αὐτὸ M πάντα M post πάντων add. καὶ ἀτόμων p 6 τὸ ex τοῦ corr. E 7 τῶν φύσεων πρότεροι E τε om. E 8 συνεισφέρειν μὲν (μὲν om. D) μὴ συνεισφέρεσθαι δὲ DEp post δέ add. ταῦτα δὲ καὶ ἀμφοτέρων ἐστὶ κοινά, τοῦ γένους τε καὶ τῆς διαφορᾶς p 9 ante ἴδιον add. titulum ἴδιον γένους καὶ διαφορᾶς F: περὶ ἰδίων γένους καὶ διαφορᾶς p καὶ om. M Porph. 11 τό τε γένος Fp: τὸ εἶδος M 12 ἐνταῦθα FVp: ἐντεῦθεν DEM 14 ἢ om. F ante δεῖ add. δεῖ δὲ διαφορὰς λαμβάνειν αἷς τέμνεται τὸ γένος p φησι om. E τὰς διαφορὰς p 15 οὐκέτι om. M γενῶν] γενικαὶ M 17 καὶ ἁπλῶς—λαμβάνειν om. p (recte) 18 τὸ ζῷον] an τὸ γένος? ἐπεὶ] ἐπὶ E συμπληρωματικῶν E 20 παραλ. τοῦ γένους colloc. V 21 τύχῃ MV μόνων EMVp 22 φαμὲν οὖν D 24 τοῖς φυτοῖς V

p. 14,20 Ἔτι τὸ γένος περιέχει τὴν διαφορὰν δυνάμει. 33v

Εἴρηται γὰρ ἤδη κατὰ τοὺς Περιπατητικοὺς ὅτι αἱ διαφοραὶ δυνάμει εἰσὶν ἐν τοῖς γένεσι πρότεραι τῶν ὑπ᾽ αὐτὰ εἰδῶν.

p. 15,4 Ἔτι γένος μὲν ἓν καθ᾽ ἕκαστον εἶδος.

Ἑτέρα διαφορὰ γένους καὶ διαφορᾶς· τὸ μὲν γὰρ ἕν ἐστιν, αἱ δὲ πλείους καθ᾽ ἕκαστον εἶδος.

p. 15,6 Καὶ τὸ μὲν γένος ἔοικεν ὕλῃ.

Ἤδη εἴρηται ὅτι τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς γένος καὶ μάλιστα τὸ φυσικὸν ὕλῃ ἔοικεν, ἡ δὲ διαφορὰ εἴδει.

p. 15,7 Προσόντων δὲ καὶ ἄλλων κοινῶν.

Φησὶν ὅτι καὶ ἄλλα μέν ἐστιν αὐτοῖς κοινὰ καὶ ἴδια, ὅμως δὲ ἀρκεῖ ταῦτα. ἔστι δὲ κοινὸν αὐτοῖς καὶ τὸ οὐσιῶδες· ὥσπερ γὰρ οὐσιῶδες τὸ γένος, οὕτως καὶ ἡ διαφορά. κοινὸν αὐτῶν καὶ τὸ συνωνύμως κατηγορεῖσθαι· ὥσπερ γὰρ τὸ γένος τῶν ὑπ᾽ αὐτὸ συνωνύμως κατηγορεῖται, οὕτω καὶ ἡ διαφορά. ἔστι δὲ καὶ ἴδιον ἑκάστῳ παρὰ τὰ εἰρημένα, ὅτι τὸ μὲν γένος οἷον τὸ ζῷον μετ᾽ ἄλλου γένους οὐ συμπλέκεται πρὸς τὸ συμπληρῶσαί τι, αἱ δὲ διαφοραὶ συμπλέκονται καὶ ποιοῦσί τι· τὸ γὰρ λογικὸν μετὰ τοῦ θνητοῦ, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ καὶ τῶν τοιούτων συμπλέκεται καὶ συμπληροῖ τὸν ἄνθρωπον.

p. 15,10 Γένος δὲ καὶ εἶδος κοινὸν μὲν ἔχουσι τὸ κατὰ πλειόνων, ὡς εἴρηται, κατηγορεῖσθαι.

Παραβαλὼν τὸ γένος πρὸς τὴν διαφορὰν καὶ εἰπὼν κατὰ τί μὲν κοινω-

2 ἤδη ὅτι M περιπ.] περιεκτικοὺς E ὅτι eras. M 3 πρότερα F ὑπ᾽ αὐτὰ D: ὑπ᾽ αὐτὰς Vp 4 post εἶδος add. οἷον ἀνθρώπου τὸ ζῷον p Porph. 5 διαφορὰ V: κοινωνία DEFM: ἑτερότης p 7 μὲν om. M 8 ὡς ἤδη M ὅτι τὸ] ὅτι D[1] (τὸ superscr.) p: τὸ V τοῖς om. E γένος] γένεσι Fp 9 ἡ δὲ διαφ. εἴδει· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ μορφοῦσα D: ἡ δὲ διαφ. ἐστιν ἡ μορφοῦσα V 11 φησὶ γὰρ V αὐτῶν D ὅμως] ὁμοίως E δὲ om. p ἀρκείτω V: ἀρκεῖτο p 12 δὲ] γὰρ FV γὰρ om. V 15 καὶ alterum om. D 17 διαφοραὶ δὲ (αἱ om.) FV ποιοῦσί τι· τὸ γὰρ λογικὸν V: ποιοῦσι τὸ λογικὸν DEFM: ποιοῦσί τι· τὸ λογικὸν γὰρ p 18 καὶ νοῦ p καὶ τῶν τοιούτων om. V 19 συμπληροῖ] ποιεῖ V 20 ante γένος add. tit. τί κοινὸν γένους καὶ εἴδους D: περὶ κοινωνίας γένους καὶ εἴδους p; eundemque sed ante παραβαλὼν demum add. F 22 κατὰ τί μὲν κοινωνοῦσι] τί κοινὸν ἔχουσι D

νοῦσι κατὰ τί δὲ διαφέρουσι, νῦν παραβάλλει τὸ γένος πρὸς τὸ εἶδος καὶ 33v
λέγει, τί κοινὸν ἔχουσιν. 36

p. 15,11 Εἰλήφθω δὲ τὸ εἶδος ὡς εἶδος.

Καλῶς τὸ ὡς εἶδος ἐτέθη, ἵνα μὴ τὸ εἰδικώτατον λάβῃς (τοῦτο γὰρ οὐκέτι κατὰ πλειόνων κατ|ηγορεῖται) ἢ τὸ ὑπάλληλον· ὡς ὑπάλληλον 34r γὰρ καὶ εἶδος καὶ γένος ἐστὶ τῶν μετὰ ταῦτα καὶ εὑρίσκεται πάλιν γένος. ἀλλ' εἰ καὶ ὑπάλληλόν ἐστιν, ὡς εἶδος αὐτὸ λάβε καὶ μηκέτι ὡς γένος, ἵνα σύγκρισιν ποιήσῃς εἴδους καὶ γένους καὶ μὴ γενῶν ἀμφοτέρων.

p. 15,12 Κοινὸν δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ προτέροις εἶναι.

Διὰ τοῦτο προέταξε τὸ κοινὸν τὸ λέγον κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι, ἵνα εἴπῃ καὶ πρότερόν ἐστιν ἐκείνων ὧν κατηγορεῖται.

p. 15,16 Ἔτι τὰ γένη προϋποκεῖσθαι δεῖ.

Τὸ γὰρ ζῷον, ὡς εἴρηται, ὡς ὕλη προϋπέστρωται καὶ προσλαβὸν τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον· ἔστι τὸ μὲν ζῷον γένος ὁ δὲ ἄνθρωπος εἶδος· πρότερα οὖν τῇ φύσει τὰ γένη. δύο εἰσὶ κανόνες, ὡς ἤδη ἔφαμεν, καθ' οὓς διακρίνονται τὰ πρότερα τῇ φύσει, καὶ ἔστι πρότερος μὲν ὁ λέγων πρῶτον εἶναι τὸ συναναιροῦν μὲν μὴ συναναιρούμενον δέ, οἷον τὸ ζῷον ἀναιρούμενον μὲν συναναιρεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀναιρεθεὶς οὐ συναναιρεῖ τὸ ζῷον. πρότερον οὖν τῇ φύσει τὸ γένος τοῦ εἴδους. ἔστι δὲ δεύτερος κανὼν ὁ φάσκων φύσει πρότερον εἶναι τὸ συνεισφερόμενον μὲν μὴ συνεισφέρον δέ, οἷον ἀνθρώπου ὄντος πάντως συνεισφέρεται καὶ τὸ ζῷον, ζῴου δὲ ὄντος οὐκ ἀνάγκη συνεισφέρεσθαι καὶ τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἐνταῦθα δὲ τὸ γένος πρότερον φύσει τοῦ εἴδους· τὸ γὰρ γένος ὑπάρχον οὐ συνεισφέρει καὶ τὸ εἶδος, τὸ μέντοι εἶδος εἰ τεθείη, συνεισφέρει καὶ τὸ γένος.

4 καλῶς] καλὸν F: καλῶς εἶπε V ὡς om. E ἐτέθη om. FV ἵνα] εἶναι F 5 οὐκέτι ex οὐκ ἔστι corr. E 5. 6 ὡς ὑπάλληλον γὰρ DEM: τὸ γὰρ ὑπάλληλον F: ὡς ὑπάλληλον, τὸ γὰρ ὑπάλληλον Vp: scribas ὡς ὑπάλληλον γὰρ τὸ εἶδος καὶ γένος ἐστὶ τῶν μετ' αὐτὸ καὶ εὑρίσκεται πάλιν εἶδος 7 ἀλλὰ καὶ εἰ V 8 ante σύγκρισιν IV litt. erasae V γένους καὶ εἴδους colloc. V 9 πρότερα Vp 10 καὶ τὸ κοινὸν V 11 εἴπῃ ὅτι Mp 12 tit. περὶ διαφορᾶς γενοῦς καὶ εἴδους praemittit p ἔτι] ὅτι E ἔτι — δεῖ] Διαφέρει δὲ ὅτι τὸ μὲν γένος περιέχει τὰ εἴδη. κατὰ τί διαφέρουσι βούλεται δεῖξαι. καὶ ἡ μὲν πρώτη διαφορὰ δήλη, ἡ δὲ κατὰ (sic) τὰ γένη προϋποκεῖσθαι δεῖ p 13 ὡς (alterum) FVp: om. DEM ὑπέστρωται V 14 ἔστι M: ἔτι DEFVp 15 κανόνες iter. DE κανόνες εἰσὶ colloc. V 16 διακρίνουσιν V 16. 17 πρότερος] πρῶτος MV 17 πρῶτον] πρότερον M μὲν superscr. E 18 μὲν] γὰρ M: om. V συναναιρεῖ MVp: συν. superscr. F: ἀναιρεῖ DE 19 τῇ om. F 21 μὲν om. EM μὴ συνεισφερόμενον δὲ (antea recte συνεισφερόμενον) E 22. 23 καὶ τὸν DV: τὸν EMp: om. F 23 καὶ κατ' ἀμφοτέρους οὖν τοὺς κανόνας φύσει πρότερον τὸ γένος τοῦ εἴδους p τῇ φύσει V

p. 15,22 Τὰ δὲ εἴδη τῶν γενῶν πλεονάζει. 34r

Τὰ γὰρ εἴδη ἔχει τὰς συμπληρωτικὰς αὐτῶν διαφορὰς ἐνεργείᾳ. 21

p. 16,2 Γένους δὲ καὶ ἰδίου κοινὸν μὲν τὸ ἕπεσθαι τοῖς εἴδεσιν.

Παραβαλὼν πρὸς τὸ εἶδος τὸ γένος νῦν παραβάλλει αὐτὸ πρὸς τὸ ἴδιον. ἕπεσθαι δὲ λέγεται ἢ τὸ μεῖζον τῷ ἐλάττονι ἐξ ἀνάγκης ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον (εἰ γὰρ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον), ἢ τὸ ἴσον τῷ ἴσῳ, ὡς 25 τῷ ἀνθρώπῳ πάλιν τὸ γελαστικόν· εἰ γὰρ ἄνθρωπος, καὶ γελαστικόν.

p. 16,6 Κοινὸν δὲ καὶ τὸ συνωνύμως.

Ἰδοὺ διὰ ταύτην τὴν συγγένειαν ἐλέγομεν ἐν μεταιχμίῳ εἶναι τὸ ἴδιον τῶν οὐσιωδῶν καὶ ἐπουσιωδῶν καὶ πλησιάζειν αὐτὸ μᾶλλον τοῖς οὐσιώδεσι.

p. 16,9 Διαφέρουσι δὲ ὅτι τὸ μὲν γένος πρότερον, ὕστερον δὲ 30
τὸ ἴδιον.

Εἰπὼν κατὰ τί κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις, νῦν λέγει καὶ κατὰ τί διαφέρουσι. πρότερον δὲ λέγεται οὐ τῷ χρόνῳ, ἀλλὰ τῇ φύσει.

p. 16,17 Τὰ δὲ γένη ἀναιρούμενα συναναιρεῖ ὧν ἐστιν ἴδια.

Ἀναιρουμένων γὰρ τῶν γενῶν ἀναιρεῖται καὶ τὰ ἴδια διὰ μέσου | τῶν 34v εἰδῶν· ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ ἀνθρώπου συναναιρεῖται τὸ γελαστικόν. καὶ τοῦτο εἰκότως· εἰ γὰρ ἀναιρουμένων τῶν εἰδῶν ἀναιρεῖται καὶ τὰ ἴδια, ἀναιρουμένων δὲ τῶν γενῶν ἀναιρεῖται καὶ τὰ εἴδη, πολλῷ μᾶλλον ἀναιρουμένων τῶν γενῶν ἀναιρεθήσονται καὶ τὰ ἴδια.

2 τὸ γὰρ εἶδος FV   συμπληρωματικὰς E   αὐτῶν] ἑαυτοῦ F: αὐτοῦ V   post ἐνεργείᾳ add. τοῦ γένους μὴ ἔχοντος τὰς διαφορὰς ἐνεργείᾳ κατὰ τοὺς περιπατητικούς V   3 tit. τί κοινὸν γένους καὶ ἰδίου add. D: περὶ κοινωνίας γ. κ. ἰδ. Fp   δὲ] τε D: μὲν V   4 προσβαλὼν D   4. 5 καὶ πρὸς τὸ ἴδιον Mp   7 πάλιν om. M   9 ὁμογένειαν M   10 τῶν ἐπουσιωδῶν FMVp; cf. p. 33,20 not.   αὐτὰ FM   11 tit. περὶ διαφορᾶς γένους καὶ ἰδίου add. p   διαφέρουσι δὲ DEF: διαφέρει δὲ MV Porph.: διαφέρει δὲ τὸ γένος τοῦ ἰδίου p   13 καὶ om. F   14 πρότερα M   15 ante ὧν add. τὰ FV: τὰ εἴδη p Porph.(?): om. DEM   ὧν ἐστι ἴδια Fp: ὧν ἐστι γένη DEV: om. M   16 γὰρ] δὲ V: τοίνυν p   17 καὶ τὸ γελ. p   18 καὶ om. p   19 ἀναιρ. δὲ καὶ τῶν γενῶν F: καὶ τῶν γενῶν ἀναιρ. p   συναναιρεῖται V   καὶ om. p   19. 20 πολλῷ — γενῶν] καὶ τῶν γενῶν ἄρα ἀναιρουμένων p   20 τῶν γενῶν om. DEF   καὶ om. p

p. 17,4 Διαφέρει δὲ γένος συμβεβηκότος. 34v

Τῶν πλεῖστον ἀλλήλων διαφερόντων, ὡς ἔχει τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός, τὴν μὲν κοινωνίαν εἰπεῖν δυσχερές, ἐπειδὴ ὀλίγη ἡ κοινωνία, τὴν δὲ διαφορὰν ῥᾴδιον (τὰ γὰρ πολὺ διεστηκότα ἐν πολλοῖς ἑαυτῶν διαφέρουσιν), ὥσπερ καὶ τῶν πλεῖστον συνεγγιζόντων τὴν μὲν διαφορὰν εἰπεῖν δυσχερές, τὴν δὲ κοινωνίαν εὐχερές, οἷον τὴν μὲν κοινωνίαν λύκου καὶ κυνὸς καὶ ἵππου εἰπεῖν καὶ φάττης καὶ περιστερᾶς εὐχερές, τὴν δὲ διαφορὰν οὐ ῥᾴδιον. πάλιν κατὰ τί μὲν διαφέρει ὁ ἄνθρωπος μύρμηκος εὐχερὲς εἰπεῖν, κατὰ τί δὲ κοινωνοῦσι δυσχερές. καὶ ἁπλῶς τὰ μὲν πόρρω ἀπ' ἀλλήλων ὄντα καὶ πολὺ διεστηκότα κοινωνίαν μὲν ὀλιγοστὴν ἔχει, πλείστην δὲ διαφοράν, τὰ δὲ μὴ πολὺ διεστηκότα ἀλλὰ πλησιάζοντα ἀλλήλοις ὀλιγοστὴν μὲν κέκτηται τὴν διαφοράν, πολλὴν δὲ τὴν κοινωνίαν. ἐπεὶ οὖν τὸ γένος τοῦτο καὶ τὸ συμβεβηκὸς πλεῖστον ἀλλήλων ἀπέχουσιν, ὀλιγοστὴ μὲν αὐτῶν ἡ κοινωνία, πολλὴ δ' ἡ διαφορά, ὅθεν καὶ μίαν μόνην αὐτῶν κοινωνίαν ἐξέθετο ὁ Πορφύριος, ἑτερότητας δὲ πλείονας.

p. 17,7 Ἐπίτασιν γὰρ καὶ ἄνεσιν ἐπιδέχεται ἡ τῶν συμβεβηκότων μέθεξις.

Ἄνθρωπος γὰρ καὶ ἵππος καὶ τὰ ἄλλα εἴδη ὁμοίως τοῦ ζῴου μετέχει (ὁμοίως γάρ ἐστι ζῷα), τὰ δὲ σώματα οὐχ ὁμοίως μετέχει τοῦ λευκοῦ ἢ τοῦ μέλανος· λέγεται γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον εἶναι λευκὸν καὶ μέλαν.

p. 17,14 Τὸ μὲν οὖν γένος ἢ τῶν ἄλλων τεττάρων διαφέρει.

Βούλεται ὁ Πορφύριος ἐνταῦθα δεῖξαι, πόσαι γίνονται σχέσεις ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα παραβολῆς τῶν πέντε· ἔφη γὰρ ὅτι γίνονται σχέσεις οὐχ ὡς ἄν τις ὑπολάβοι εἴκοσι διὰ τὸ δὶς ἕκαστον τῶν πέντε παραβαλεῖν πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα καὶ παραδίδωσι τὴν μέθοδον, ἣν ἤδη προεξεθέμεθα, δι' ἧς εὑρίσκομεν πόσαι γίνονται σχέσεις τῶν προκειμένων ὅρων ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους παραβολῆς. φησὶ γάρ, ὡς ἤδη παρ' ἡμῶν λέλεκται, ὅτι δεῖ τὸν

1 tit. τί κοινὸν γένους καὶ συμβεβηκότος in mrg. add. D: περὶ κοινωνίας γ. κ. σ. p lemma διαφέρει δὲ γένους συμβ. DEFp: διαφέρει δὲ τὸ γένος M: διαφέρει τὸ γένος V: διαφέρει δὲ τὸ γένος τοῦ συμβ. Porph. 2 πλείστων E 7 ἵππου εἰπεῖν oblitt. V post εἰπεῖν add. καὶ ἀνθρώπου F 8 ὁ om. FV τοῦ μύρμηκος M 9 εὐχερές DEM: εὐχερὲς καὶ εὔπορον F: εὐχερὲς καὶ εὔκολον V: καὶ εὐχερὲς καὶ εὔπορον p 10 διεστ. πολὺ colloc. Ep 11 δὲ μὴ in litt. E 12 κέκτηνται MV ante ἐπεὶ tit. περὶ διαφορᾶς γένους καὶ συμβεβηκότος et lemma διαφέρει δὲ τὸ γ. τοῦ συμβ. add. p (cf. v. 1 not.) 13 τοῦτο om. M ἀπέχει M 14 μέν ἐστιν F ἡ κοιν. αὐτῶν colloc. V ἡ (prius) om. M 16 γὰρ om. V 18 τὰ om. p 20 εἶναι καὶ ἧττον colloc. FV 21 ἄλλων τεττάρων] διαφορῶν E τετάρων D: om. Fp 22 πόσαι] πόθεν M ἐκ τῆς — σχέσεις (v. 23) iter. E 25 ἐξεθέμεθα V 27 ἀλλήλους scripsi: ἄλληλα libri (cf. p. 115,21) λέλεκται] p. 115,22

προτεθέντα τῶν ὅρων ἀριθμὸν πολλαπλασιάζειν ἐπὶ τὸν μονάδι ἐλάττονα 34v καὶ τῶν γινομένων λαβεῖν τὸ ἥμισυ, καὶ τοσαύτας λέγειν γίνεσθαι τὰς σχέσεις· οἷον ἐπὶ τῶν προκειμένων πέντε δεῖ πολλαπλασιάσαι τὸν πέντε ἐπὶ τὸν μονάδι ἐλάττονα, τοῦτ' ἔστι τὸν τέσσαρα, καὶ γίνονται εἴκοσιν· εἶτα τούτων τὸ ἥμισυ· γίνονται δέ|κα. τοσαῦτα ἄρα τῶν πέντε γίνονται αἱ 35r πρὸς ἄλληλα σχέσεις. ἡ δὲ αἰτία, δι' ἣν τὸν τρόπον τοῦτον ποιοῦμεν, ἔστιν αὕτη· δεῖ ἕκαστον τῶν πέντε πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα παραβάλλειν· διὰ τοῦτο οὖν πεντάκις ποιοῦμεν τὰ τέσσαρα, καὶ γίνονται σχέσεις εἴκοσιν. ἐπεὶ δὲ συμβαίνει δὶς τὰς αὐτὰς σχέσεις περιλαμβάνειν, διὰ τοῦτο ποιοῦμεν τὸ ἥμισυ· παραβάλλοντες γὰρ τὸ γένος πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα δῆλον ὅτι καὶ πρὸς τὴν διαφορὰν αὐτὸ παραβάλλομεν· ἐὰν οὖν τὴν διαφορὰν πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα παραβάλλωμεν, συμβαίνει δὶς ἡμᾶς τὸ γένος πρὸς τὴν διαφορὰν παραβάλλειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος κανών, καθ' ὃν μανθάνομεν πόσαι σχέσεις γίνονται τῶν προτεθέντων ὅρων· ἐὰν γὰρ ὦσί τινες ὅροι καὶ προστεθῶσιν ἑτέροις, καθ' ἕκαστον ὅρον τοσαῦται προστίθενται σχέσεις, ὅσοι ἦσαν οἱ προκείμενοι ὅροι. οἷον τοῦ πρώτου σχέσις οὐκ ἔστιν, ἐὰν δὲ προστεθῇ ἕτερος ὅρος, γίνεται μία σχέσις, ἐπειδὴ εἷς ἦν ὅρος ὁ προκείμενος. πάλιν κἂν ἕτερος προστεθῇ, δύο προστίθενται σχέσεις, ὅσοι ἦσαν οἱ προκείμενοι ὅροι. γίνονται οὖν ἅπασαι τρεῖς σχέσεις. ἐὰν δὲ ἕτερος ὅρος προστεθῇ, τρεῖς προστίθενται σχέσεις, καὶ γίνονται αἱ πᾶσαι σχέσεις ἕξ. ἐὰν δὲ ἄλλος ὅρος προστεθῇ, τέσσαρες προστίθενται σχέσεις, ὥστε γενέσθαι τῶν πέντε ὅρων τὰς πάσας σχέσεις δέκα. καὶ ἄλλως δέ· ἕκαστον τῶν πέντε πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα παραβάλλειν δεῖ· τὸ γένος οὖν πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα παραβαλλόμενον ποιεῖ σχέσεις τέσσαρας, ἡ δὲ διαφορὰ πρὸς μὲν τὸ γένος ἤδη παραβέβληται, ὅτε τὸ γένος παρέβαλλον (ταὐτὸν γάρ ἐστι), πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ τρία παραβαλλομένη ποιεῖ σχέσεις τρεῖς, ὥστε γίνεσθαι ἑπτά. πάλιν τὸ εἶδος πρὸς τὸ γένος καὶ τὴν διαφορὰν ἤδη παραβέβληται, ὥστε κἀκεῖνα πρὸς τοῦτο, πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ δύο παραβαλλόμενον ποιεῖ σχέσεις δύο, ὡς γίνεσθαι ἐννέα σχέσεις. πάλιν

---

1 πολυπλασιάζειν F 2 γίνεσθαι λέγειν colloc. V 3 προκειμένων EFMVp: προειρημένων D πέντε δεῖ Laur. 85,1. Laur. 72,7: ἔδει (haud dubie ortum ex έ δεῖ) DEFMVp 5 τὸ ἥμισυ] τὰ ἥμισυ DEMVp: τὰ ἡμίση F δέκα γίνεται M 9 ἐπεὶ δὲ V: ἐπειδὴ DEFM: ἐπειδὴ δὲ p περιλαμβάνειν DEVp: λαμβάνειν F: παραλαμβ. M 11 αὐτὸ FV: ex αὐτὰ corr. D: αὐτὰ EMp οὖν FVp: om. DEM 12 τὸ γένος] τοῦ γένους F: τὴν τοῦ γένους V 13 παραβάλλειν D: παραλαμβάνειν EMp: παραβολὴν λαμβάνειν FV 15 malim ἕτεροι ὅρον] ὅρων p 16 ὅσοι DE: οἷοι F: οἷον Mp: οἳ V οἷον DEFV: πέντε p: oblitt. M τοῦ οὖν πρώτου p 17 δὲ] γὰρ V ὅρος om. p 18 ὅρος ἦν colloc. p προτίθενται F 19 ὅσοι — σχέσεις om. V ὅσοι D: οἷοι EFMp 20. 21 πᾶσαι αἱ colloc. FV 22 καὶ γίνονται τ. π. ὅρ. αἱ πᾶσαι V 23 ἄλλος F τὰ λοιπὰ τέσσαρα V: τὰς λοιπὰς τέσσαρας DEFMp 24 τὰς λοιπὰς τέσσαρας p 25 ὅτε] ὅτι M 26 παρέβαλλον DF: παρέβαλλε EM: πρὸς αὐτὴν παρέβαλλεν V: παρεβάλλετο πρὸς αὐτήν p παραβαλλομένη Vp: παραβαλλόμενον DEFM 28 ὥστε] ἡνίκα p 29 παραβαλλ.] παραλαμβόμενα F ὡς] ὥστε p σχέσεις ἐννέα colloc. FVp

τὸ ἴδιον πρὸς μὲν τὸ γένος καὶ τὴν διαφορὰν καὶ τὸ εἶδος ἤδη παραβέβληται. πρὸς δὲ τὸ συμβεβηκὸς παραβαλλόμενον ποιεῖ μίαν σχέσιν, ὥστε πάσας γίνεσθαι δέκα. τὸ δὲ συμβεβηκὸς πρὸς οὐδὲν ἔχει παραβάλλεσθαι· ἤδη γὰρ πρὸς πάντα παραβέβληται, ὅτε ἐκεῖνα πρὸς αὐτὸ παρεβάλλετο. δῆλον οὖν ὅτι πᾶσαι αἱ σχέσεις γίνονται τέσσαρες, τρεῖς, δύο, μία, τοῦ μὲν γένους τέσσαρες, τῆς δὲ διαφορᾶς τρεῖς, τοῦ δὲ εἴδους δύο, τοῦ δὲ ἰδίου μία, ὥστε αἱ πᾶσαι γίνονται δέκα. [καὶ τὸ ἴδιον οὐκέτι παραβέβληται πρὸς τὸ γένος, ἤδη γὰρ παραβέβληται, ὅτε τὸ γένος πρὸς αὐτό.] 35r

p. 17,23 Λοιπὸν δὲ πῇ διαφέρει τοῦ εἴδους.

Ἡ αὐτὴ γάρ ἐστιν σχέσις τοῦ γένους πρὸς τὴν διαφορὰν καὶ τῆς διαφορᾶς πρὸς τὸ γένος τῆς τε διαφορᾶς καὶ κοινωνίας αὐτῶν καὶ οὐκέτι πρὸς τὸ γένος παραβάλλεται, ἀλλὰ πρὸς τὰ μετ᾿ αὐτήν.

p. 18,11 Κοινὸν τοίνυν διαφορᾶς καὶ εἴδους.

Μέτεισιν ἐπὶ τὰ κοινὰ καὶ ἴδια διαφορᾶς καὶ εἴδους καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἐπὶ αὐτοῖς καταπαύει τὸν λόγον.

p. 18,16 Ἴδιον δὲ διαφορᾶς μὲν τὸ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορεῖσθαι.

Καὶ ὅπερ ἄν τις ἠπόρησεν, αὐτὸς φθάσας ἐπιλύεται· | φησὶ γάρ, διὰ τί τὸ μὲν εἶδος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι. καίτοι καὶ ὁ ἄνθρωπος ποιόν τι ζῷον λέγεται· φαμὲν γάρ, τί 35v

1. 2 post παραβέβληται add. ἡνίκα κἀκεῖνο (sic) πρὸς αὐτό p 2 τὰς πάσας FVp 3 πρὸς οὐδὲν Laur. 85, 1 Laur. 72, 7: οὐδὲν DEFMVp 5 αἱ πᾶσαι colloc. FV 7 αἱ πᾶσαι DFVp: πᾶσαι EM καὶ τὸ ἴδιον — πρὸς αὐτό (v. 8) inclusi 8 ὅτε πρὸς αὐτὸ τὸ γένος παρεβάλλετο V 10 γὰρ om. F ἐστι om. M: post γένους transp. V 11 τε] δὲ M καὶ V: om. DEFMp; malim ὥστε 12 πρὸς τὸ γένος V: τὸ γένος DEFMp πρὸς τὰ μετ᾿ αὐτὴν FV: τὰ πρὸς μετ᾿ αὐτά (sic) DEp: τὰ μετ᾿ αὐτό M 13 ante κοινὸν add. tit. περὶ κοινωνίας εἴδους καὶ διαφορᾶς p κοινὰ M 14 ante μέτεισιν add. ταῦτα εἰπὼν D εἴδους] γένους D καὶ τῶν λοιπῶν om. V 15 ἐπὶ] ἐπεὶ F ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς M καταπαύσει FMVp τῶν λόγων M post λόγον add. κοινότητας οὖν διαφορᾶς καὶ εἴδους φάσκει δύο, ἑτερότητας δὲ πλείους. καὶ πρῶτόν φησιν ἴδιον διαφορᾶς τὸ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορεῖσθαι, εἴδους δὲ τὸ ἐν τῷ τί ἐστι p 16 lemma om. p (recte) · δὲ om. D μὲν om. DV 18 καὶ om. M ἀπορήσειεν M 20 καίτοι] καίτι E ὁ superscr. D ὁποῖον V

ἐστι Σωκράτης, ζῷον, ποῖον ζῷον, ἄνθρωπος. ὥστε καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ 35v ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορεῖται. φησὶ τοίνυν ὅτι τὸ εἶδος ποιόν ἐστιν οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ καθὸ μετέχει τῶν διαφορῶν· τὸ μὲν γὰρ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι ἔχει τὰ εἴδη ἐκ τῶν γενῶν, τὸ δὲ ἐν τῷ ὁποῖον ἐκ τῶν διαφορῶν· ποῖον γὰρ ζῷον ἐρωτηθέντες λέγομεν λογικὸν θνητόν. ὥστε καθ' ἑαυτὰς μὲν αἱ διαφοραὶ τὸ ποῖον ἔχουσι, τὰ δὲ εἴδη διὰ τὰς διαφοράς.

p. 19,2 Τίς μὲν γὰρ ἵππος τινὶ ὄνῳ σύνεισιν.

Τὸ μὲν γὰρ ἁπλῶς λογικὸν συντεθὲν τῷ ἁπλῶς θνητῷ ποιεῖ ἄνθρωπον, ὁ δὲ καθόλου ἄνθρωπος συντεθεὶς μετὰ ἄλλου τινὸς οὐδὲν ἀποτελεῖ. εἰ δὲ γίνεται ἡμίονος ἐξ ἵππου καὶ ὄνου, οὐκέτι ἐκ τῶν καθόλου ἀλλ' ἐκ τῶν μερικῶν· ὅδε γὰρ ὁ ἵππος προσελθὼν τῷ ὄνῳ ποιεῖ ἡμίονον. καὶ ἄλλως· αἱ μὲν διαφοραὶ συνιοῦσαι εἰς ἑνὸς εἴδους γένεσιν οὐδὲν ὑπ' ἀλλήλων παθοῦσαι ἑκάστη τὴν ἑαυτῆς οὐσίαν φυλάττει, οἷον συνῆλθον εἰς ἑνὸς εἴδους γένεσιν τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, καὶ οὐκ ἐβλάβησαν ὑπό τινος τούτων. ἵππος δὲ καὶ ὄνος συνελθόντες καὶ ἀποτελέσαντες ἡμίονον διὰ τὸ μὴ εἶναι εἴδη ἀλλὰ ἄτομα οὐδὲ τὴν φύσιν τὴν ἑαυτῶν εἰλικρινῆ ἐφύλαξαν ἐν τῇ ἡμιόνῳ· ἄλλο γάρ τι παρ' ἀμφοτέροις τῆς ἑκάστου οὐσίας φθαρείσης γέγονεν. ὥστε εἶδος εἴδει οὐ συνέρχεται.

p. 19,12 Τὸ δὲ ἴδιον ἐφ' ἑνὸς εἴδους ἐστίν.

Τὸ παντὶ καὶ ἀεὶ καὶ μόνῳ ὑπάρχον.

---

1 ὁποῖον ζῷον p 2 καί φησι τοίνυν D: φασὶ τοίνυν M: φησὶ V ποιόν τι V 4 τὰ εἴδη om. V ἐν τῷ ποῖον M: ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστιν Vp 6 διὰ τ. δ.] κέκτηται τοῦτο ἐκ τῶν διαφορῶν p 8. 9 Τίς—ἄνθρωπον] Ἔτι διαφορὰ συντίθεται μεθ' ἑτέρας διαφορᾶς. Ἄλλην ἑτερότητα δείκνυσι διαφορᾶς καὶ εἴδους. ὅτι ἡ μὲν διαφορὰ δύναται συντεθῆναι μεθ' ἑτέρας εἰς ὑπόστασίν τινος, οἷον συνετέθη τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν εἰς ἀνθρώπου ὑπόστασιν p 9 τῷ ἁπλῷ θνητῷ D 10 μετὰ ἄλλου τινὸς] μὲν αὐτοῦ τοῦ καθόλου ἵππου (sic) p post ἀποτελεῖ add. τὸ δὲ καθόλου λογικὸν συντεθὲν τῷ καθόλου θνητῷ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον p 11 γίνεται post ὄνου transp. p ὁ ἡμίονος p τοῦ καθόλου p 12 ὅδε γὰρ ὁ Laur. 72,7: ὁ δέ γε DEFM: ὁ δή γε V: ὁ γὰρ p post ἡμίονον add. οὐχ ὁ καθόλου, ἀλλ' ὁ τὶς ἵππος τῷ τινὶ ἡμιόνῳ p 13 συνοῦσαι Ep 14 συνῆλθεν F 16 καὶ (prius) om. F ἐβλάβησαν DEMV: ἐβλάφθησαν F: ἐκρύφθησαν p 18 τὴν ἑαυτῶν φύσιν V τὴν ἑαυτῶν εἰλικρινῶς φύσιν ἐφύλαξαν p ἐφύλαξαν εἰλικρινῆ colloc. D τῷ ἡμιόνῳ p 19 παρ' ἀμφοτέροις DEM: παρ' ἀμφοτέρων FV: ἀμφοτέρων p ὥστε] ὡς τὸ F: ὥστε τὸ Vp 21 ante lemma titulum Περὶ κοινωνίας καὶ διαφορᾶς διαφορᾶς καὶ ἰδίου add. p εἴδους οὗ ἐστιν ἴδιον Porph.
22 τὸ παντὶ—ὑπάρχον EFM: om. DVp: illorum loco hanc expositionem δύο κοινότητας λέγει διαφορᾶς καὶ ἰδίου, τό τε ἐπίσης μετέχεσθαι καὶ τὸ ἀεὶ ὑπάρχειν οἷς ὑπάρχουσιν. οὔτε γὰρ ὁ

p. 20,3 Καὶ ἡ μὲν διαφορὰ ἀνεπίτατός ἐστιν. 36r

Οὐδὲν γὰρ λογικοῦ ἐστι μᾶλλον λογικὸν ἢ ἧττον, μέλαν δὲ μέλανος μᾶλλον καὶ ἧττον λέγοιμεν. εἰ δὲ λογικώτερον ἄλλο ἄλλου, μᾶλλον καὶ ἧττον λέγομεν, ἀλλ' ἕτερόν τι σημαίνομεν διὰ τοῦ λογικοῦ ἐνταῦθα· οὐδὲ γὰρ τὴν λογικὴν οὐσίαν ζητοῦμεν, ἀλλὰ τὴν ἐν μαθήμασι λογικὴν ἕξιν, ἥτις ἐπιτηδειότης ἐστὶ ψυχῆς.

p. 20,5 Ἀμιγεῖς μὲν αἱ ἐναντίαι διαφοραί.

Τὸ γὰρ λογικὸν καὶ ἄλογον οὐ συμπλέκεται, μέλαν δὲ καὶ λευκὸν κεραννύμενα ποιεῖ τὸ φαιόν.

Τὸ δὲ γελαστικὸν κατὰ τὸ πεφυκέναι γελᾶν λέγεται.

σωκράτης μᾶλλον πλάτωνος λογικὸν οὔτε μᾶλλον γελαστικόν. εἰ δὲ καὶ λογικώτερον ἄλλον ἄλλου λέγομεν μᾶλλον καὶ ἧττον, ἀλλ' ἕτερόν τι σημαίνομεν διὰ τοῦ λογικοῦ καὶ τοῦ λογικωτέρου ἐνταῦθα. οὐδὲ γὰρ τὴν λογικὴν οὐσίαν ζητοῦμεν ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς μαθήμασι λογικὴν ἕξιν, ἥτις ἐπιτηδειότης ἐστὶ ψυχῆς. ἀεὶ δέ ἐστιν ὁ ἄνθρωπος λογικός, καὶ ἀεὶ γελαστικός. ἀεὶ δὲ οὐ κατὰ τὸ γελᾶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πεφυκέναι. λέγει δὲ καὶ ἑτερότητας δύο. ἡ μὲν γὰρ διαφορὰ πλείονα εἴδη περιέχει, τὸ δὲ ἴδιον ἑνὶ μόνῳ εἴδει πρόσεστι. καὶ ὅτι ἡ μὲν διαφορὰ εἰ καὶ ἕπεται τοῖς εἴδεσιν, ἀλλ' οὖν οὐκ ἀντικατηγορεῖται· εἴ τι γὰρ ἄνθρωπος, λογικόν, οὐ μὴν καὶ εἴ τι λογικόν, ἄνθρωπος. τὸ δὲ ἴδιον καὶ ἕπεται καὶ ἀντικατηγορεῖται· εἴ τι γὰρ ἄνθρωπος, γελαστικόν, καὶ εἴ τι γελαστικόν, ἄνθρωπος. | deinde titulum Περὶ κοινωνίας καὶ διαφορᾶς διαφορᾶς καὶ συμβεβηκότος et ad lemma διαφορᾷ δὲ καὶ συμβ. κοινὸν μὲν τὸ ἐπὶ πλειόνων λέγεσθαι hanc expositionem συμβεβηκότος δὲ καὶ διαφορᾶς κοινότητες μὲν δύο, τό τε κατὰ πλειόνων λέγεσθαι καὶ τὸ ἀεὶ προσεῖναι τοῖς εἴδεσιν, ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη καὶ τοῖς χωριστοῖς καὶ ἀχωρίστοις ἁρμόζει, ἡ δὲ δευτέρα μόνοις τοῖς ἀχωρίστοις· οὐ γὰρ ἀεὶ ἄνθρωπος κάθηται, ἀεὶ δὲ ὁ κόραξ μέλας. ἑτερότητες δὲ τρεῖς. ἡ μὲν γὰρ διαφορὰ περιέχει τὰ εἴδη, ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὰ δὲ συμβεβηκότα καὶ περιέχεται καὶ περιέχει. καθὸ μὲν γὰρ τὸ μέλαν οὐ μόνον αἰθίοπι, ἀλλὰ καὶ κόρακι καὶ ἑτέροις ἁρμόζει, περιέχει, καθὸ δὲ ὁ αἰθίοψ δύναται καὶ ἄλλων εἶναι συμβεβηκότων δεκτικός, περιέχεται. τρόπον δέ τινα εἶπεν, ἐπειδὴ οὔτε κυρίως περιέχει οὔτε κυρίως περιέχεται exhibet p 1 καὶ — ἀνεπίτατός ἐστιν om. Vp καὶ om. D ἀνεπίταστος E 2 οὐδὲν γὰρ — ψυχῆς (v. 6) hic om. (cf. p. 125,22 not.) et illorum loco haec ὁ σωκράτης γὰρ ἑτέρου οὐκ ἔστι μᾶλλον λογικός, εἰ μὴ κατὰ μάθησιν μόνον, ἥτις ἐπιτηδειότης ἐστὶ τῆς ψυχῆς, οὐ μὴν κατὰ τὴν λογικὴν οὐσίαν, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες. τὸ δὲ συμβεβηκὸς τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἐπιδέχεται· ἔστι γὰρ αἰθίοψ ἑτέρου αἰθίοπος μᾶλλον μέλας praebet p οὐδὲν] οὐδὲ V λογικοῦ] λογικὸν FM μᾶλλον ἐστὶ colloc. FV λογικὸν DF[1]V: om. EM: λογικοῦ F[2] ἢ ἧττον] καὶ ἧττον EM: om. V 3 μᾶλλον ἐστὶ F λέγοιμεν] λέγομεν M (fort. recte): om. F εἰ δὲ καὶ EM ἄλλο iter. E 4 λέγομεν ante μᾶλλον transp. EM λέγοιμεν F post λογικοῦ add. καὶ οἶμαι λογιώτερον τὸ λογικώτερον D: καὶ τοῦ λογικωτέρου EFMV, quod eieci οὐδὲ] οὐ V 5 ζητοῦμεν] an νοοῦμεν? τοῖς μαθήμασι FV 7 Ἀμιγεῖς — φαιόν (v. 9) om. V καὶ ἀμιγ. p 8 καὶ τὸ ἄλογον EM 9 post φαιόν add. ὥστε δύνανται τἀναντία συμβεβηκότα μίγνυσθαι p 10 τὸ δὲ γελ. — λέγεται om. p; recte, nisi malis post γελαστικόν (p. 127,4) transponere

p. 20,17 Καὶ τὸ μὲν εἶδος δύναται ἄλλων γένος εἶναι. 36r

Οἷον τὸ ζῷον εἶδος τοῦ ἐμψύχου, γένος δέ ἐστιν ἀνθρώπου καὶ ἵππου.

p. 20,18 Καὶ τὸ μὲν εἶδος προϋφέστηκε τοῦ ἰδίου.

Πρότερον γὰρ δεῖ εἶναι τὸν ἄνθρωπον, εἶθ' οὕτως γελαστικόν.

p. 21,10 Καὶ τὸ ἑκάστην οὐσίαν ἑνὸς μὲν εἴδους μετέχειν, συμβεβηκότων δὲ πλειόνων.

Οἷον Σωκράτης ἑνὸς μὲν εἴδους μετέχει τοῦ ἀνθρώπου, συμβεβηκότων δὲ πλειόνων, οἷον γρυπότητος, μελανίας, λευκότητος.

---

1. 4 καὶ τὸ μὲν εἶδος — γελαστικόν] horum loco sub titulo Περὶ κοινωνίας εἴδους καὶ ἰδίου exhibet Εἴδους δὲ καὶ ἰδίου κοινὸν τὸ ἀλλήλων ἀντικατηγορεῖσθαι. Πληρώσας καὶ τὸν περὶ τῶν διαφορῶν λόγον, μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὸ εἶδος, καί φησιν ὅτι τὸ εἶδος πῆ διαφέρει καὶ κοινωνεῖ τῷ γένει καὶ τῇ διαφορᾷ ἐρρέθη, ἡνίκα κἀκεῖνα πρὸς αὐτὸ παρεβάλλετο. ῥηθήσεται οὖν πῆ διαφέρει καὶ κοινωνεῖ τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ συμβεβηκότι. εἴδους τοίνυν καὶ ἰδίου κοινότητες δύο, τό τε ἀντιστρέφειν καὶ ἀντικατηγορεῖσθαι. εἴ τι γὰρ ἄνθρωπος, γελαστικόν, καὶ εἴ τι γελαστικόν. ἄνθρωπος. γελαστικὸν δὲ λέγει οὐ τὸ γελᾶν. ἀλλὰ τὸ πεφυκέναι γελᾶν. καὶ τὸ ἐπίσης μετέχεσθαι τὰ εἴδη, ὧν ἐστιν εἴδη. καὶ τὰ ἴδια, ὧν ἐστιν ἴδια· ἐπίσης γὰρ πάντες κατὰ τὸν οὐσιώδη λόγον λογικοί, καὶ ἐπίσης πάντες γελαστικοί. ἑτερότητες δὲ πλείους, ὅτι εἶδος δύναται ἄλλων γένος εἶναι, οἷον τὸ ζῷον εἶδος μὲν τοῦ ἐμψύχου, γένος δὲ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἵππου. tum sub titulo Περὶ διαφορᾶς αὐτῶν exhibet Διαφέρει δὲ τὸ εἶδος τοῦ ἰδίου. Εἶδος δὲ λέγει τὸ ὑπάλληλον, οὐ τὸ εἰδικώτατον. τὸ δὲ ἴδιον ἑτέρου εἶναι ἴδιον οὐ δύναται. καὶ τὸ μὲν εἶδος πρότερον τοῦ ἰδίου. ἀνάγκη γὰρ εἶναι ἄνθρωπον καὶ τὸ γελαστικόν. τὸ δὲ ἴδιον τοῦ εἴδους ὕστερον. ἔτι τὸ μὲν εἶδος ἀεὶ πάρεστιν ἐνεργείᾳ τῷ ὑποκειμένῳ, ἀεὶ γὰρ ὁ σωκράτης ἄνθρωπος, τὸ δὲ ἴδιον οὐκ ἀεὶ ἐνεργείᾳ, οὐ γὰρ ἀεὶ γελᾷ ὁ ἄν|θρωπος, δυνάμει δὲ ἀεὶ γελαστικός. ἔτι ὧν οἱ ὅροι διάφοροι, διάφορα καὶ αὐτά. τοῦτο δὲ ἁρμόζει καὶ τοῖς λοιποῖς τέτρασι, καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ γένους καὶ τῶν λοιπῶν δυνάμεθα λέγειν, ὅτι ὧν οἱ ὅροι διάφοροι, καὶ αὐτὰ διάφορα p 1 καὶ] ὅτι Porph. καὶ ἄλλων V εἶναι γένος colloc. DEM 2 post εἶδος add. μὲν M ἐστιν om. MV 4 τὸν om. FV 5. 8 καὶ τὸ ἑκάστην — λευκότητος] horum loco sub titulo Περὶ κοινωνίας εἴδους καὶ συμβεβηκότος habet Εἴδους δὲ καὶ συμβεβηκότος. εἴδους καὶ συμβεβηκότος κοινότητα μὲν μίαν λέγει, ἑτερότητας δὲ πλείους. λέγει οὖν καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν μίαν μὲν κοινότητα εἶπε, τὰς δ' ἑτερότητας πλείους, ἣν καὶ ἡμεῖς πρότερον εἴπομεν, ὅτι τὰ πλεῖστον διεστηκότα σπανίους μὲν ἔχουσι τὰς κοινότητας, πλείους δὲ τὰς ἑτερότητας. τοὐναντίον δὲ τὰ συνημμένα ἐπὶ πολὺ ὀλιγοστὰς μὲν ἔχουσι τὰς ἑτερότητας, τὰς δὲ κοινότητας πλείους. κοινὸν τοίνυν ἐστὶν ἀμφοτέρων τὸ ἐπὶ πλειόνων λέγεσθαι· καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος κατὰ σωκράτους καὶ ἀλκιβιάδου καὶ τῶν λοιπῶν κατηγορεῖται, καὶ τὸ μέλαν κατά τε αἰθίοπος καὶ κόρακος καὶ ἑτέρων πολλῶν. tum sub titulo Περὶ διαφορᾶς αὐτῶν habet Ἴδια δὲ ἑκατέρου. Ἴδιον δὲ τοῦ μὲν εἴδους ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι, τοῦ δὲ συμβεβηκότος ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον. ὁποῖον γὰρ αἰθίοψ ἐρωτηθέντες, ὑγιαίνει ἢ νοσεῖ λέγομεν. τὸ δὲ εἶδος εἰ καὶ ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστι λέγεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν διαφορῶν τοῦτο μετέχει, καθὼς καὶ πρότερον εἴπομεν. ἔτι ἑκάστη μὲν οὐσία ἑνὸς εἴδους μετέχει, συμβεβηκότων δὲ πλειόνων, οἷον γρυπότητος, σιμότητος, μελανίας. ἔτι τὸ μὲν εἶδος πρότερον, τὸ δὲ συμβεβηκὸς ὕστερον. πρότερον γὰρ δεῖ εἶναι ἄνθρωπον, εἶτα μέλανα p
7 οἷον σωκράτης — πλειόνων (v. 8) om. M 8 γρυπότητα μελανίας λευκότητα E

p. 21,15 Καὶ τοῦ μὲν εἴδους ἡ μετοχὴ ἐπίσης. 36ᵛ20

Ὁμοίως γὰρ ἄνθρωπος ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων, οὐχ ὁμοίως δὲ μέλανες ἢ λευκοί.

2 ὁ σωκρ. DFV: καὶ ὁ σωκρ. EM: σωκρ. p   ὁ πλάτ. DEMV: πλάτ. Fp   3 post λευκοί add. εὑρίσκεται γὰρ αἰθίοψ ἑτέρου αἰθίοπος μᾶλλον μέλας. Μέτεισιν ἐπὶ τὰ κοινὰ καὶ ἴδια ἰδίου καὶ συμβεβηκότος, καὶ καταπαύει τὸν λόγον. φησὶν οὖν ὅτι τὸ ἴδιον πῇ διαφέρει καὶ κοινωνεῖ τῷ γένει καὶ τῇ διαφορᾷ καὶ τῷ εἴδει, εἴρηται, ἡνίκα κἀκεῖνα πρὸς αὐτὸ παρεβάλλετο. πῇ δὲ κοινωνεῖ καὶ διαφέρει τοῦ συμβεβηκότος, ῥηθήσεται. κοινὸν τοίνυν τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ ἀχωρίστῳ συμβεβηκότι. εἰκότως δὲ εἶπε τῷ ἀχωρίστῳ, τούτων γὰρ διακριθέντων ῥαδίως κἀκεῖνο λέγω τὸ χωριστόν τις διακρινεῖ. ἄλλως τε σχεδὸν οὐδεμία κοινωνία ἐστὶ τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ χωριστῷ συμβεβηκότι. κοινὸν τοίνυν ἰδίου καὶ ἀχωρίστου τὸ μὴ ὑποστῆναι τὰ πράγματα, ἐφ᾽ ὧν θεωροῦνται ταῦτα ἄνευ ἐκείνων. ἄνευ γὰρ γελαστικοῦ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι καὶ ἄνευ τοῦ μέλανος οὐκ ἔστι κόραξ. καὶ ὥσπερ ἀεὶ ὁ ἄνθρωπος γελαστικόν, οὕτως ἀεὶ ὁ κόραξ μέλαν. τὸ δὲ χωριστὸν οὔτε ἀεὶ πρόσεστι τῷ εἴδει, οὐ γὰρ ἀεὶ κάθηται ὁ ἄνθρωπος, οὔτε ἀδύνατον χωρὶς ἐκείνου ὑποστῆναι ἄνθρωπον, δυνάμεθα γὰρ νοῆσαι τὸν σωκράτην μὴ καθήμενον. καθὸ οὖν τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἀχώριστον κοινωνοῦσιν, οὐ κοινωνεῖ τὸ χωριστόν. καθὸ δὲ διαφέρουσι, μάλιστα διαφέρει κἀκεῖνο τοῦ ἰδίου. tum titulum περὶ διαφορᾶς αὐτῶν et hanc expositionem Διενήνοχε δὲ ὅτι τὸ μὲν ἴδιον μόνω ἑνὶ εἴδει πάρεστιν. ὡς τὸ γελαστικὸν ἀνθρώπω. Διαφέρει δὲ τὸ ἴδιον τοῦ ἀχωρίστου, ὅτι τὸ μὲν ἴδιον ἑνὶ μόνῳ εἴδει πρόσεστι, τὸ γὰρ γελαστικὸν μόνῳ πρόσεστι τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ μέλαν, ὅπερ ἐστὶν ἀχώριστον, οὐ τῷ αἰθίοπι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ κόρακι καὶ ἄλλοις πλείστοις. καὶ τὸ μὲν ἴδιον ἀντικατηγορεῖται, διὸ καὶ ἐπίσης μετέχεται· εἴ τι γὰρ ἄνθρωπος, γελαστικόν, καὶ εἴ τι γελαστικόν, ἄνθρωπος. ἐπίσης ὅ τε σωκράτης καὶ πλάτων γελαστικοί. τὸ δὲ ἀχώριστον συμβεβηκὸς οὐκ ἂν ἀντικατηγορεῖται, διὸ οὐδὲ ἐπίσης μετέχεται. εἴ τι γὰρ κόραξ, μέλαν, οὐ μὴν εἴ τι μέλαν, κόραξ. καὶ ἔστιν αἰθίοψ αἰθίοπος μᾶλλον μέλας, ὡς καὶ πρότερον εἴπομεν, γελαστικὸν δὲ μᾶλλον ἕτερον ἑτέρου οὐκ ἔστιν. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ λέγει ἄνευ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος οὐ δύνανται ὑποστῆναι αἱ οὐσίαι, ἐφ᾽ ὧν ταῦτα θεωροῦνται, ἐπεὶ ἡ οὐσία πρᾶγμά ἐστιν αὐθύπαρκτον, ἀλλ᾽ ὅτι χωρὶς τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος οὐχ ὑφίστανται αἱ οὐσίαι, οὐχί καθὸ οὐσίαι, ἀλλὰ κατ᾽ αὐτά, λέγω δὴ τά τε ἴδια καὶ τὰ συμβεβηκότα. ὁ γὰρ μουσικὸς σωκράτης καθὸ σωκράτης ἐστὶν ἄνευ μουσικοῦ, ὡς δὲ μουσικὸς ἄνευ τοῦ μουσικοῦ ὑποστῆναι οὐ δύναται p

I N D I C E S

I INDEX NOMINUM[1])

Ἀγαμέμνων 81,1. 2
Ἀθηνᾶ 94,22
Ἀθηναῖος 58,3 90,18. 20
Αἰακίδης 53,14
Αἴας exempli causa 28,4
Αἰθίοψ 111,9 sq. 114,3
Αἴτνη 22,15
Ἀκαδημαϊκοί 46,17
Ἀκαδημία 46,6 Περιπατητικοὶ ἐξ Ἀκαδημίας 46,13
Ἀλκιβιάδης exempli causa 17,22 31,22 saepius
Ἀμβρακιωτικός. Ἀμβρακιωτικὸν μειράκιον (Κλεόμβροτος) 4,21
Ἀντισθένης (fr. XIII, 3) 40,6 41,4
Ἀπολλώνιος (Argonaut. Α 944) 16,12
Ἀριστοτέλης. πρὶν γνῶμεν εἰ γνήσιόν ἐστι τὸ βιβλίον τοῦ παλαιοῦ, ὃν ἴσμεν ἔνδοξον ὄντα οἷον τοῦ Ἀριστοτέλους ἢ Πλάτωνος 21,18 διεδέξαντο τὴν διατριβὴν αὐτοῦ (Πλάτωνος) ὅ τε Ἀρ. καὶ ὁ Ξενοκράτης 46,11 sq. τῆς φιλοσοφίας ὁρισμὸς Ἀριστοτέλους 6,25 περὶ γὰρ τοπικῶν ὁ Ἀρ. ἐν τῇ λογικῇ διείλεκται καὶ ὅλως ῥητορικὰς τέχνας ἐπραγματεύσατο 8,16. 17 περὶ τούτων οὖν τῶν δέκα κατηγοριῶν ὁ Ἀρ. ἔγραψε βιβλίον καὶ ἐμνήσθη ἐν τῇ διδασκαλίᾳ φωνῶν τινων πέντε 20,15 62,3 καὶ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας 31,5 αἵτινες ὁδοί εἰσι καὶ προαύλια εἰς πᾶσαν τὴν τῶν φιλοσόφων λογικὴν θεωρίαν 43,2 πῶς οὖν ὁ Ἀρ. ἐν κατηγορίαις εἶπεν· οὐσία δέ ἐστιν 97,1 sq. εἰδέναι γὰρ χρὴ ὡς πολλοὶ τῶν Ἀριστοτέλους ἑταίρων κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου ἔγραψαν κατηγορίας καὶ Περὶ ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικά 26,13 τὸ ἀσαφὲς τῆς λέξεως ὡς τὸ περὶ Ἑρμηνείας, τὸ βάθος τῶν νοημάτων ὡς ἡ Ἀποδεικτική 38,16. 17 ὡς δέδεικται ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (potius ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσικά) 85,9 ἄλλη ἐστὶν ἡ κατὰ Ἀριστοτέλην διαλεκτικὴ καὶ ἄλλη ἡ κατὰ Πλάτωνα· ἡ μὲν γὰρ κατὰ Ἀρ. διαλεκτικὴ δόξαις ἕπεται πενταχῶς 34,17 sq. περὶ ταῦτα (εἴτε ἀσώματα ὄντα χωριστά ἐστιν .. ἢ ἀχώριστα .. ἢ μετὰ τὰ αἰσθητά) δοκοῦσιν διαφωνεῖν Ἀρ. καὶ Πλάτων 42,22 44,4 δοκεῖ γὰρ τούτοις Ἀρ. ὡς φυσικοῖς κεχρῆσθαι 42,25 45,10 τὸ γὰρ τί ἦν εἶναι σημαίνει παρὰ Ἀριστοτέλει τὸν ὁρισμόν 108,9 οἱ κατὰ Ἀριστοτέλην 10,23
Ἀριστοτελικὸς κανών 48,18 οἱ Ἀριστοτελικοί 46,21 Ἀριστοτελικαὶ πραγματεῖαι 105,11
Ἀρχίλοχος (fr. 45) 9,9 (v. Addenda)
Ἀρχύτας. εἰς τὰς Ἀρχύτου (κατηγορίας) 26,16 31,5
Ἀτρεύς 81,1. 2
Ἀχιλλεύς exempli causa 41,14
Βαλίας equi exemplum 17,19. 21 32,1 60,20
Γαλήνειος. τὰ Γαλήνεια 38,15
Εἰσαγωγή 20,22 23,1. 2
Εὐριπίδης (Phoen. 472) 49,13
Ζεύς 80,21 81,9 sq.

[1]) Index verborum huius voluminis fasciculo quinto addetur.

Ἡρακλείδης 49,20 sq.
Ἡρακλῆς 49,20 sq.
Ἡρόδοτος (I. 87) 87,3
Θέων 65,8
Ἱπποκράτης (Περὶ φύσιος ἀνθρώπου c. 3) 112,1
Ἰσοκράτης (Ad Demon. 16) 15,21
(Καλλίμαχος epigr. XXIII) 4,22
Κλεόμβροτος 4,18
Λυκεῖον. ἐν τῷ Λυκείῳ 20,1 46,11 Περιπατητικοὶ ἐκ Λυκείου 46,12
Ξάνθος equi exemplum 17,18. 21 32,1 60,20
Ξενοκράτης 46,11
Ὀδυσσεύς 94,21 ἡ ἐν τῷ Ὀδυσσεῖ οὐλή 99,24
Ὅμηρος (δ 379, θ 325, E 442) 3,11. 15. 22 (Ψ 712?) 9,13 (O 412) 9,15 (π 181) 94,24 (ρ 118) 99,18 exempli causa 23,5
Ὀρέστης 80,22 81,1
Πελοπίδης 53,14
Πέλοψ 81,2
Περιπατητικός. οἱ Περιπατητικοί 46,4 sq. 104,27 sq. 106,5 119,2 ἀξιώματα ἃ οὕτω καλοῦνται ὑπὸ τῶν Περιπατητικῶν 101,13 περιπατητικῶς 102,3
Περίπατος. οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου 103,7
Πίνδαρος Θηβαῖος 50,10
Πλάτων. ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πορφύριος οὐκ ἠδύνατο τέως ὑποστρέψαι, γράφει αὐτῷ τὸ βιβλίον τοῦτο ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ Πλάτωνι καὶ Ταύρῳ ταυτὶ συλλέξας 22,21 πρὶν γνῶμεν εἰ γνήσιόν ἐστι τὸ βιβλίον τοῦ παλαιοῦ, ὃν ἴσμεν ἔνδοξον ὄντα, οἷον τοῦ Ἀριστοτέλους ἢ Πλάτωνος 21,19 οὕτω (φιλοσοφία ἐστὶ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ) ὁ Πλ. ὡρίσατο 3,9 ἐγκύψας τῷ Πλάτωνος Φαίδωνι 4,18 ὁ Πλ. παρακελεύεται μὴ ἐξάγειν ἑαυτόν 4,28 ὡς ὅταν περὶ τῶν ἐν τῷ δημιουργῷ ζητήσωμεν, ὥσπερ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ διέλαβεν 45,10 ὁ γὰρ Πλάτων γένη ἔλεγε τοῦ ὄντος οὐσίαν ταυτότητα ἑτερότητα κίνησιν καὶ στάσιν 52,18 (v. Add.) ἡ κατὰ Πλάτωνα διαλεκτική 34,18 sq. οἷα τὰ πρὸ τῶν πολλῶν εἴδη ὑποτίθεται ὁ Πλάτων 42,16 sq. ἆρα ἀληθής ἐστιν ἡ Πλάτωνος δόξα, ὅτι αἱ ἰδέαι εἰσὶν νοηταὶ αὐταὶ καθ᾽ ἑαυτὰς ὑφεστῶσαι 44,2. 3 οἱ κατὰ Πλάτωνα 10,20 e. g. 17,22 21,19 saepius Ἀθηναῖος 50,10
Πλατωνικός 46,18 106,4 οἱ Πλατωνικοὶ ἐναντιοῦνται τῇ ἐπιλύσει ταύτῃ (τῶν Περιπατητικῶν) 103,9 104,29 Πλατωνικαὶ πραγματεῖαι 105,11
Πλωτῖνος (Ennead. I lib. III, 3 p. 20) 12,26
Πορφύριος 20,18. 21 22,3 24,8 38,16 39,9 sq. διδάσκαλος ἦν τοῦ Χρυσαορίου 22,14 sq. Πλατωνικὸς ὢν 46,18 106,4 τὸ ἐν ἄλλοις αὐτὸν βιβλίοις τῶν ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ θεωρημάτων μεμνῆσθαι 22,10
Πυθαγόρας 13,25 φησὶ φιλοσοφία ἐστὶ φιλία σοφίας 9,7 sq. (Aur. carm. 9—11) 15,19 (Aur. carm. 40—44) 15,25
Σκύλλα 99,17
Σωκράτης exempli causa 31,21 saepius υἱὸς Σωφρονίσκου Ἀθηναῖος φιλόσοφος προγάστωρ φαλακρὸς γρυπός 58,2 90,17
Σωφρονίσκος 58,3 90,18. 21
Ταντᾰλίδης 50,5
Ταῦρος 22,21
Χρυσαόριος 22,12 sq. 39,5

II LOCI PLATONICI

Phaed. c. VI p. 62 A. B 4,28
Cratyl. c. 42 p. 437 A . . . 17,7 59,20
Theaet. c. 25 p. 176 A. B 3,9
Sophist. c. 4 p. 219 A sq. 85,6
c. 40 p. 254 D. E 52,18
Parmenid. dialogus citatur . . . 45,11
Phaedr. c. 24 p. 245 C 35,19
c. 48 p. 265 E 35,8
Respubl. II 17 p. 376 E 13,29
Tim. c. 16 p. 47 B 16,18
c. 20 p. 53 C 72,18

III LOCI ARISTOTELICI

Categ.
c. 5 p. 2a11 97,1
totus liber cit. 22,16. 23 23,23 26,4. 12 sq. 30,10 sq. 43,2 sq.
Analyt. pr.
I 1 p. 24a16 sq. 36,9
Topica.
VI 1 p. 139a24 sq.. 34,19
Phys. ausc.
I 6 p. 189a11 sq. 52,21
V 1 p. 225a14 49,11
Metaphys.
I 2 p. 982a4 sq.. 6,25
VI 12 p. 1039b28 85,9
X 11 p. 1067b23 49,11

ADDENDA ET CORRIGENDA

p. 9,11 adde notam: ἐσθλὴν EMVp: ἐσθλὸς D (recte): ἐσθλὸν Brand.
p. 52,18 not. lege: haec genera in Plat. Sophist. c. 40 p. 254 D. E inveniuntur.